Biblia Sacra II

Steinle fec.

David

BIBLIA SACRA

II

BIBLIA SACRA

SECUNDUM

VULGATAM CLEMENTINAM

EDITA

A

P. MICHAELE HETZENAUER O. M. CAP.

CONSULTORE PONTIFICIÆ COMMISSIONIS BIBLICÆ

II

VETUS TESTAMENTUM II

RATISBONÆ

SUMPTIBUS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET

S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGR.

VETUS TESTAMENTUM

TOMUS II

LIBRI
I (III) ET II (IV) REGUM
I ET II PARALIPOMENON
ESDRÆ - NEHEMIÆ - TOBIÆ
IUDITH - ESTHER - IOB
PSALMORUM

RATISBONÆ

SUMPTIBUS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET
S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGR.

1922

Imprimatur.

Romæ, die 16 Februarii 1920

Fr. Venantius a Lisle-en-Rigault
O. M. Cap. Min. Gen.

Imprimatur.

Ratisbonæ, die 16 Novembris 1920

Dr. Scheglmann Vic. Gen.

VETUS TESTAMENTUM

II

Vir, cui constitutum est de Christo Dei Iacob,
egregius Psaltes Israël II Rg 23, 1

LIBER REGUM TERTIUS

SECUNDUM HEBRÆOS PRIMUS MALACHIM

PARS PRIOR

Regnum indivisum Salomonis, 1, 1—11, 43

I. Initium regni Salomonis, 1, 1—2, 46

1. Salomon rex declaratur, 1, 1—53

1 1 Et rex David senuerat, habebatque ætatis plu- *Senescente Davide*
rimos dies: cumque operiretur vestibus, non
calefiebat. 2 Dixerunt ergo ei servi sui: Quæra-
mus domino nostro regi adolescentulam virginem,
et stet coram rege, et foveat eum, dormiatque in
sinu suo, et calefaciat dominum nostrum regem.
3 Quæsierunt igitur adolescentulam speciosam in
omnibus finibus Israel, et invenerunt Abisag Suna-
mitidem, et adduxerunt eam ad regem. 4 Erat au-
tem puella pulchra nimis, dormiebatque cum rege,
et ministrabat ei, rex vero non cognovit eam.
5 Adonias autem filius Haggith elevabatur, dicens: *Adonias regnum occupat*
Ego regnabo. Fecitque sibi currus et equites, et
quinquaginta viros, qui currerent ante eum. 6 Nec
corripuit eum pater suus aliquando, dicens: Quare
hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde, se-
cundus natu post Absalom. 7 Et sermo ei cum
Ioab filio Sarviæ, et cum Abiathar sacerdote, qui
adiuvabant partes Adoniæ. 8 Sadoc vero sacerdos,
et Banaias filius Ioiadæ, et Nathan propheta, et

Semei et Rei, et robur exercitus David non erat
cum Adonia. 9 Immolatis ergo Adonias arietibus
et vitulis, et universis pinguibus iuxta Lapidem
Zoheleth, qui erat vicinus fonti Rogel, vocavit uni-
versos fratres suos filios regis, et omnes viros Iuda
servos regis. 10 Nathan autem prophetam, et Ba-
naiam, et robustos quosque, et Salomonem fratrem
suum non vocavit.

Bethsabee et Nathan Davida interpellant

11 Dixit itaque Nathan ad Bethsabee matrem Sa-
lomonis: Num audisti, quod regnaverit Adonias filius
Haggith, et dominus noster David hoc ignorat?
12 Nunc ergo veni, accipe consilium a me, et salva
animam tuam, filiique tui Salomonis. 13 Vade, et
ingredere ad regem David, et dic ei: Nonne tu
domine mi rex iurasti mihi ancillæ tuæ, dicens:
Salomon filius tuus regnabit post me, et ipse sede-
bit in solio meo? quare ergo regnat Adonias? 14 Et
adhuc ibi te loquente cum rege, ego veniam post
te, et complebo sermones tuos. 15 Ingressa est
itaque Bethsabee ad regem in cubiculum: rex au-
tem senuerat nimis, et Abisag Sunamitis ministra-
bat ei. 16 Inclinavit se Bethsabee, et adoravit re-
gem. Ad quam rex, Quid tibi, inquit, vis? 17 Quæ
respondens, ait: Domine mi, tu iurasti per Domi-
num Deum tuum ancillæ tuæ, Salomon filius tuus
regnabit post me, et ipse sedebit in solio meo.
18 Et ecce nunc Adonias regnat, te, domine mi rex,
ignorante. 19 Mactavit boves, et pinguia quæque,
et arietes plurimos, et vocavit omnes filios regis,
Abiathar quoque sacerdotem, et Ioab principem
militiæ: Salomonem autem servum tuum non vo-
cavit. 20 Verumtamen domine mi rex, in te oculi
respiciunt totius Israel, ut indices eis, quis sedere
debeat in solio tuo domine mi rex post te. 21 Erit-
que cum dormierit dominus meus rex cum patri-
bus suis, erimus ego et filius meus Salomon pec-
catores. 22 Adhuc illa loquente cum rege, Nathan
propheta venit. 23 Et nuntiaverunt regi, dicentes:
Adest Nathan propheta. Cumque introisset in con-
spectu regis, et adorasset eum pronus in terram,
24 dixit Nathan: Domine mi rex, tu dixisti: Ado-

nias regnet post me, et ipse sedeat super thronum
meum? 25 Quia descendit hodie, et immolavit bo-
ves, et pinguia, et arietes plurimos, et vocavit uni-
versos filios regis et principes exercitus, Abiathar
quoque sacerdotem: illisque vescentibus, et biben-
tibus coram eo, et dicentibus: Vivat rex Adonias:
26 Me servum tuum, et Sadoc sacerdotem, et Ba-
naiam filium Ioiadæ, et Salomonem famulum tuum
non vocavit. 27 Numquid a domino meo rege ex-
ivit hoc verbum, et mihi non indicasti servo tuo
quis sessurus esset super thronum domini mei re-
gis post eum?

Salomon ungitur et proclamatur rex

28 Et respondit rex David, dicens: Vocate ad me
Bethsabee. Quæ cum fuisset ingressa coram rege,
et stetisset ante eum, 29 iuravit rex, et ait: Vivit
Dominus, qui eruit animam meam de omni angu-
stia, 30 quia sicut iuravi tibi per Dominum Deum
Israel, dicens: Salomon filius tuus regnabit post me,
et ipse sedebit super solium meum pro me: sic
faciam hodie. 31 Summissoque Bethsabee in terram
vultu, adoravit regem, dicens: Vivat dominus meus
David in æternum. 32 Dixit quoque rex David:
Vocate mihi Sadoc sacerdotem, et Nathan prophe-
tam, et Banaiam filium Ioiadæ. Qui cum ingressi
fuissent coram rege, 33 dixit ad eos: Tollite vo-
biscum servos domini vestri, et imponite Salomo-
nem filium meum super mulam meam: et ducite
eum in Gihon; 34 et ungat eum ibi Sadoc sacer-
dos, et Nathan propheta in regem super Israel: et
canetis buccina, atque dicetis: Vivat rex Salomon.
35 Et ascendetis post eum, et veniet, et sedebit su-
per solium meum, et ipse regnabit pro me: illique
præcipiam ut sit dux super Israel, et super Iudam.
36 Et respondit Banaias filius Ioiadæ, regi, dicens:
Amen: sic loquatur Dominus Deus domini mei re-
gis. 37 Quomodo fuit Dominus cum domino meo
rege, sic sit cum Salomone, et sublimius faciat so-
lium eius a solio domini mei regis David. 38 De-
scendit ergo Sadoc sacerdos, et Nathan propheta,
et Banaias filius Ioiadæ, et Cerethi, et Phelethi:
et imposuerunt Salomonem super mulam regis Da-

vid, et adduxerunt eum in Gihon. 39 Sumpsitque
Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, et unxit
Salomonem: et cecinerunt buccina, et dixit omnis
populus: Vivat rex Salomon. 40 Et ascendit uni-
versa multitudo post eum, et populus canentium
tibiis, et lætantium gaudio magno, et insonuit terra
a clamore eorum.

Adonias Salomonem adorat

41 Audivit autem Adonias, et omnes, qui invitati
fuerant ab eo, iamque convivium finitum erat: sed
et Ioab, audita voce tubæ, ait: Quid sibi vult cla-
mor civitatis tumultuantis? 42 Adhuc illo loquente,
Ionathas filius Abiathar sacerdotis venit: cui dixit
Adonias: Ingredere, quia vir fortis es, et bona nun-
tians. 43 Responditque Ionathas Adoniæ: Nequa-
quam: Dominus enim noster rex David regem
constituit Salomonem: 44 misitque cum eo Sadoc
sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banaiam fili-
um Ioiadæ, et Cerethi, et Phelethi, et imposuerunt
eum super mulam regis. 45 Unxeruntque eum Sa-
doc sacerdos, et Nathan propheta regem in Gihon:
et ascenderunt inde lætantes, et insonuit civitas:
hæc est vox, quam audistis. 46 Sed et Salomon
sedet super solium regni. 47 Et ingressi servi regis
benedixerunt domino nostro regi David, dicentes:
Amplificet Deus nomen Salomonis super nomen
tuum, et magnificet thronum eius super thronum
tuum. Et adoravit rex in lectulo suo: 48 et locu-
tus est: Benedictus Dominus Deus Israel, qui de-
dit hodie sedentem in solio meo, videntibus oculis
meis. 49 Territi sunt ergo, et surrexerunt omnes,
qui invitati fuerant ab Adonia, et ivit unusquisque
in viam suam. 50 Adonias autem timens Salomo-
nem, surrexit, et abiit, tenuitque cornu altaris. 51 Et
nuntiaverunt Salomoni, dicentes: Ecce Adonias ti-
mens regem Salomonem, tenuit cornu altaris, di-
cens: Iuret mihi rex Salomon hodie, quod non in-
terficiat servum suum gladio. 52 Dixitque Salomon:
Si fuerit vir bonus, non cadet ne unus quidem ca-
pillus eius in terram: sin autem malum inventum
fuerit in eo, morietur. 53 Misit ergo rex Salomon,
et eduxit eum ab altari: et ingressus adoravit re-

gem Salomonem: dixitque ei Salomon: Vade in domum tuam.

2. Salomon rex succedit, 2, 1—12

2 [1] Appropinquaverunt autem dies David ut mo- Salomon
reretur, præcepitque Salomoni filio suo, dicens: a patre
[2] Ego ingredior viam universæ terræ: confortare, instructus
et esto vir. [3] Et observa custodias Domini Dei tui,
ut ambules in viis eius, ut custodias ceremonias
eius, et præcepta eius, et iudicia, et testimonia,
sicut scriptum est in lege Moysi: ut intelligas uni-
versa quæ facis, et quocumque te verteris: [4] ut
confirmet Dominus sermones suos, quos locutus
est de me, dicens: Si custodierint filii tui vias suas,
et ambulaverint coram me in veritate, in omni
corde suo, et in omni anima sua, non auferetur tibi
vir de solio Israel. [5] Tu quoque nosti quæ fecerit
mihi Ioab filius Sarviæ, quæ fecerit duobus princi-
pibus exercitus Israel, Abner filio Ner, et Amasæ
filio Iether: quos occidit, et effudit sanguinem belli
in pace, et posuit cruorem prœlii in balteo suo,
qui erat circa lumbos eius, et in calceamento suo,
quod erat in pedibus eius. [6] Facies ergo iuxta sa-
pientiam tuam, et non deduces canitiem eius pa-
cifice ad inferos. [7] Sed et filiis Berzellai Galaadi-
tis reddes gratiam, eruntque comedentes in mensa
tua: occurrerunt enim mihi quando fugiebam a
facie Absalom fratris tui. [8] Habes quoque apud te
Semei filium Gera filii Iemini de Bahurim, qui ma-
ledixit mihi maledictione pessima, quando ibam ad
Castra: sed quia descendit mihi in occursum cum
transirem Iordanem, et iuravi ei per Dominum, di-
cens: Non te interficiam gladio: [9] tu noli pati eum
esse innoxium. Vir autem sapiens es, ut scias quæ
facies ei, deducesque canos eius cum sanguine ad
inferos.

[10] Dormivit igitur David cum patribus suis, et post mortem eius
sepultus est in civitate David. [11] Dies autem, qui-

(3) Dt 17, 19. — (5) 2 Sm 3, 27. — 2 Sm 20, 9. — (7) 2 Sm 19, 32. — (8) 2 Sm 16, 5; 19, 19. — (10) 1 Par 29, 27; Act 2, 29.

bus regnavit David super Israel, quadraginta anni sunt: in Hebron regnavit septem annis: in Ierusalem, triginta tribus.

regnum tenet

12 Salomon autem sedit super thronum David patris sui, et firmatum est regnum eius nimis.

3. Salomon rex firmatur, 2, 13—46

Adonias occiditur

13 Et ingressus est Adonias filius Haggith ad Bethsabee matrem Salomonis. Quæ dixit ei: Pacificusne est ingressus tuus? Qui respondit: Pacificus. 14 Addiditque: Sermo mihi est ad te. Cui ait: Loquere. Et ille: 15 Tu, inquit, nosti, quia meum erat regnum, et me præposuerat omnis Israel sibi in regem: sed translatum est regnum, et factum est fratris mei: a Domino enim constitutum est ei. 16 Nunc ergo petitionem unam precor a te; ne confundas faciem meam. Quæ dixit ad eum: Loquere. 17 Et ille ait: Precor ut dicas Salomoni regi (neque enim negare tibi quidquam potest) ut det mihi Abisag Sunamitidem uxorem. 18 Et ait Bethsabee: Bene, ego loquar pro te regi. 19 Venit ergo Bethsabee ad regem Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia: et surrexit rex in occursum eius, adoravitque eam, et sedit super thronum suum: positusque est thronus matri regis, quæ sedit ad dexteram eius. 20 Dixitque ei: Petitionem unam parvulam ego deprecor a te, ne confundas faciem meam. Et dixit ei rex: Pete mater mea: neque enim fas est ut avertam faciem tuam. 21 Quæ ait: Detur Abisag Sunamitis Adoniæ fratri tuo uxor. 22 Responditque rex Salomon, et dixit matri suæ: Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniæ? postula ei et regnum: ipse est enim frater meus maior me, et habet Abiathar sacerdotem, et Ioab filium Sarviæ. 23 Iuravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens: Hæc faciat mihi Deus, et hæc addat, quia contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc. 24 Et nunc vivit Dominus, qui firmavit me, et collocavit me super solium David patris mei, et qui fecit mihi domum, sicut locutus est, quia hodie occidetur Adonias. 25 Misitque rex

Salomon per manum Banaiæ filii Ioiadæ, qui inter-
fecit eum, et mortuus est.
26 Abiathar quoque sacerdoti dixit rex: Vade in *Abiathar*
Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es: *eicitur*
sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam
Domini Dei coram David patre meo, et sustinuisti
laborem in omnibus, in quibus laboravit pater meus.
27 Eiecit ergo Salomon Abiathar, ut non esset sa-
cerdos Domini, ut impleretur sermo Domini, quem
locutus est super domum Heli in Silo.
28 Venit autem nuntius ad Ioab, quod Ioab de- *Ioab in-*
clinasset post Adoniam, et post Salomonem non *terficitur*
declinasset: fugit ergo Ioab in tabernaculum Do-
mini, et apprehendit cornu altaris. 29 Nuntiatum-
que est regi Salomoni quod fugisset Ioab in taber-
naculum Domini, et esset iuxta altare: misitque
Salomon Banaiam filium Ioiadæ, dicens: Vade, in-
terfice eum. 30 Et venit Banaias ad tabernaculum
Domini, et dixit ei: Hæc dicit rex: Egredere. Qui
ait: Non egrediar, sed hic moriar. Renuntiavit Ba-
naias regi sermonem, dicens: Hæc locutus est Ioab,
et hæc respondit mihi. 31 Dixitque ei rex: Fac
sicut locutus est: et interfice eum, et sepeli, et
amovebis sanguinem innocentem, qui effusus est a
Ioab, a me, et a domo patris mei. 32 Et reddet
Dominus sanguinem eius super caput eius quia in-
terfecit duos viros iustos, melioresque se: et occi-
dit eos gladio, patre meo David ignorante, Abner
filium Ner principem militiæ Israel, et Amasam
filium Iether principem exercitus Iuda: 33 et re-
vertetur sanguis illorum in caput Ioab, et in caput
seminis eius in sempiternum. David autem et se-
mini eius, et domui, et throno illius sit pax usque
in æternum a Domino. 34 Ascendit itaque Banaias
filius Ioiadæ, et aggressus eum interfecit: sepultus-
que est in domo sua in deserto.
35 Et constituit rex Banaiam filium Ioiadæ pro *successo-*
eo super exercitum, et Sadoc sacerdotem posuit *res con-*
pro Abiathar. *stituun-*
tur

---

(27) 1 Sm 2, 31. — (32) 2 Sm 3, 27. — 2 Sm 20, 9.

Semei percutitur

36 Misit quoque rex, et vocavit Semei, dixitque
ei: Ædifica tibi domum in Ierusalem, et habita ibi:
et non egredieris inde huc atque illuc. 37 Quacum-
que autem die egressus fueris, et transieris Tor-
rentem Cedron, scito te interficiendum: sanguis
tuus erit super caput tuum. 38 Dixitque Semei
regi: Bonus sermo. Sicut locutus est dominus meus
rex, sic faciet servus tuus. Habitavit itaque Semei
in Ierusalem diebus multis. 39 Factum est autem
post annos tres ut fugerent servi Semei ad Achis
filium Maacha regem Geth: nuntiatumque est Se-
mei quod servi eius issent in Geth. 40 Et surre-
xit Semei, et stravit asinum suum: ivitque ad Achis
in Geth ad requirendum servos suos, et adduxit
eos de Geth. 41 Nuntiatum est autem Salomoni
quod isset Semei in Geth de Ierusalem, et rediis-
set. 42 Et mittens vocavit eum, dixitque illi: Nonne
testificatus sum tibi per Dominum, et prædixi tibi:
Quacumque die egressus, ieris huc et illuc, scito
te esse moriturum? Et respondisti mihi: Bonus
sermo, quem audivi. 43 Quare ergo non custodisti
iusiurandum Domini, et præceptum quod præcepe-
ram tibi? 44 Dixitque rex ad Semei: Tu nosti omne
malum, cuius tibi conscium est cor tuum, quod fe-
cisti David patri meo: reddidit Dominus malitiam
tuam in caput tuum. 45 Et rex Salomon benedic-
tus, et thronus David erit stabilis coram Domino
usque in sempiternum. 46 Iussit itaque rex Banaiæ
filio Ioiadæ: qui egressus, percussit eum, et mor-
tuus est.

II. Gloria regni Salomonis, 3, 1—10, 29

1. Nuptiæ et sapientia Salomonis, 3, 1—28

Ducit filiam Pharaonis

3 1 Confirmatum est igitur regnum in manu Sa-
lomonis, et affinitate coniunctus est Pharaoni
regi Ægypti: accepit namque filiam eius, et addu-
xit in civitatem David, donec compleret ædificans
domum suam, et domum Domini, et murum Ieru-
salem per circuitum.

(1) 2 Par 1, 1.

2 Attamen populus immolabat in excelsis: non
enim ædificatum erat templum nomini Domini us-
que in diem illum. 3 Dilexit autem Salomon Do-
minum, ambulans in præceptis David patris sui,
excepto quod in excelsis immolabat, et accendebat
thymiama. 4 Abiit itaque in Gabaon, ut immolaret
ibi: illud quippe erat excelsum maximum: mille
hostias in holocaustum obtulit Salomon super altare
illud in Gabaon.

sacrificat in Gabaon

5 Apparuit autem Dominus Salomoni per som-
nium nocte, dicens: Postula quod vis ut dem tibi.
6 Et ait Salomon: Tu fecisti cum servo tuo David
patre meo misericordiam magnam, sicut ambulavit
in conspectu tuo in veritate, et iustitia, et recto
corde tecum: custodisti ei misericordiam tuam gran-
dem, et dedisti ei filium sedentem super thronum
eius, sicut est hodie. 7 Et nunc Domine Deus, tu
regnare fecisti servum tuum pro David patre meo:
ego autem sum puer parvulus, et ignorans egres-
sum, et introitum meum. 8 Et servus tuus in me-
dio est populi, quem elegisti, populi infiniti, qui nu-
merari et supputari non potest præ multitudine.
9 Dabis ergo servo tuo cor docile, ut populum tu-
um iudicare possit, et discernere inter bonum et
malum; quis enim poterit iudicare populum istum,
populum tuum hunc multum? 10 Placuit ergo ser-
mo coram Domino, quod Salomon postulasset huius-
cemodi rem. 11 Et dixit Dominus Salomoni: Quia
postulasti verbum hoc, et non petisti tibi dies mul-
tos, nec divitias, aut animas inimicorum tuorum,
sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudi-
cium: 12 ecce feci tibi secundum sermones tuos,
et dedi tibi cor sapiens et intelligens, in tantum ut
nullus ante te similis tui fuerit, nec post te sur-
recturus sit. 13 Sed et hæc, quæ non postulasti, dedi
tibi: divitias scilicet, et gloriam, ut nemo fuerit si-
milis tui in regibus cunctis retro diebus. 14 Si au-
tem ambulaveris in viis meis, et custodieris præ-
cepta mea, et mandata mea, sicut ambulavit pater

petit a Domino sapientiam

---

(9) 2 Par 1, 10. — (13) Sap 7, 11; Mt 6, 29.

tuus, longos faciam dies tuos. 15 Igitur evigilavit
Salomon, et intellexit quod esset somnium: cum-
que venisset Ierusalem, stetit coram arca fœderis
Domini, et obtulit holocausta, et fecit victimas pa-
cificas, et grande convivium universis famulis suis.

comprobat infusam

16 Tunc venerunt duæ mulieres meretrices ad
regem, steteruntque coram eo, 17 quarum una ait:
Obsecro, mi Domine: ego et mulier hæc habitaba-
mus in domo una, et peperi apud eam in cubiculo.
18 Tertia autem die postquam ego peperi, peperit
et hæc: et eramus simul, nullusque alius nobiscum
in domo, exceptis nobis duabus. 19 Mortuus est
autem filius mulieris huius nocte, dormiens quippe
oppressit eum. 20 Et consurgens intempestæ noc-
tis silentio, tulit filium meum de latere meo ancillæ
tuæ dormientis, et collocavit in sinu suo: suum
autem filium, qui erat mortuus, posuit in sinu meo.
21 Cumque surrexissem mane ut darem lac filio
meo, apparuit mortuus: quem diligentius intuens
clara luce, deprehendi non esse meum quem genue-
ram. 22 Responditque altera mulier: Non est ita
ut dicis, sed filius tuus mortuus est, meus autem
vivit. Econtrario illa dicebat: Mentiris: filius quippe
meus vivit, et filius tuus mortuus est. Atque in
hunc modum contendebant coram rege. 23 Tunc
rex ait: Hæc dicit, Filius meus vivit, et filius tuus
mortuus est. Et ista respondit, Non, sed filius tuus
mortuus est, meus autem vivit. 24 Dixit ergo rex:
Afferte mihi gladium. Cumque attulissent gladium
coram rege, 25 Dividite, inquit, infantem vivum in
duas partes, et date dimidiam partem uni, et di-
midiam partem alteri. 26 Dixit autem mulier, cuius
filius erat vivus, ad regem: (commota sunt quippe
viscera eius super filio suo) Obsecro domine, date
illi infantem vivum, et nolite interficere eum. Econ-
trario illa dicebat: Nec mihi, nec tibi sit, sed divi-
datur. 27 Respondit rex, et ait: Date huic infan-
tem vivum, et non occidatur: hæc est enim mater
eius. 28 Audivit itaque omnis Israel iudicium quod
iudicasset rex, et timuerunt regem, videntes sapi-
entiam Dei esse in eo ad faciendum iudicium.

2. Administratio ac felicitas regni, 4, 1—34

4 1 Erat autem rex Salomon regnans super om- Salomonis principes
nem Israel: 2 et hi principes quos habebat:
Azarias filius Sadoc sacerdotis: 3 Elihoreph, et Ahia
filii Sisa scribæ: Iosaphat filius Ahilud a commen-
tariis: 4 Banaias filius Ioiadæ super exercitum:
Sadoc autem, et Abiathar sacerdotes. 5 Azarias
filius Nathan super eos qui assistebant regi: Zabud
filius Nathan sacerdos, amicus regis: 6 et Ahisar
præpositus domus: et Adoniram filius Abda super
tributa.
7 Habebat autem Salomon duodecim præfectos et præfecti
super omnem Israel, qui præbebant annonam regi
et domui eius: per singulos enim menses in anno,
singuli necessaria ministrabant. 8 Et hæc nomina
eorum: Benhur, in monte Ephraim. 9 Bendecar,
in Macces, et in Salebim, et in Bethsames, et in
Elon, et in Bethanan. 10 Benhesed in Aruboth:
ipsius erat Socho, et omnis terra Epher. 11 Bena-
binadab, cuius omnis Nephath Dor, Tapheth filiam
Salomonis habebat uxorem. 12 Bana filius Ahilud
regebat Thanac et Mageddo, et universam Beth-
san, quæ est iuxta Sarthana subter Iezrael, a Beth-
san usque Abelmehula e regione Iecmaan. 13 Ben-
gaber in Ramoth Galaad: habebat Avothiair filii
Manasse in Galaad, ipse præerat in omni regione
Argob, quæ est in Basan, sexaginta civitatibus ma-
gnis atque muratis, quæ habebant seras æreas.
14 Ahinadab filius Addo præerat in Manaim. 15 Achi-
maas in Nephthali: sed et ipse habebat Basemath
filiam Salomonis in coniugio. 16 Baana filius Husi,
in Aser, et in Baloth. 17 Iosaphat filius Pharue,
in Issachar. 18 Semei filius Ela, in Beniamin. 19 Ga-
ber filius Uri, in terra Galaad, in terra Sehon regis
Amorrhæi et Og regis Basan, super omnia quæ
erant in illa terra.
20 Iuda et Israel innumerabiles, sicut arena maris pax et divitiæ
in multitudine: comedentes, et bibentes, atque læ-
tantes. 21 Salomon autem erat in dicione sua, ha-

---

(21) Sir 47, 15.

bens omnia regna a flumine terræ Philisthiim us-
que ad terminum Ægypti: offerentium sibi munera,
et servientium ei cunctis diebus vitæ eius. 22 Erat
autem cibus Salomonis per dies singulos triginta
cori similæ, et sexaginta cori farinæ, 23 decem
boves pingues, et viginti boves pascuales, et cen-
tum arietes, excepta venatione cervorum, caprea-
rum, atque bubalorum, et avium altilium. 24 Ipse
enim obtinebat omnem regionem, quæ erat trans
flumen, a Thaphsa usque ad Gazan, et cunctos
reges illarum regionum: et habebat pacem ex omni
parte in circuitu. 25 Habitabatque Iuda, et Israel
absque timore ullo. unusquisque sub vite sua, et
sub ficu sua, a Dan usque Bersabee cunctis diebus
Salomonis. 26 Et habebat Salomon quadraginta mil-
lia præsepia equorum currilium, et duodecim millia
equestrium. 27 Nutriebantque eos supradicti regis
præfecti: sed et necessaria mensæ regis Salomonis
cum ingenti cura præbebant in tempore suo. 28 Hor-
deum quoque, et paleas equorum, et iumentorum
deferebant in locum ubi erat rex, iuxta constitu-
tum sibi.

sapientia et prudentia

29 Dedit quoque Deus sapientiam Salomoni et pru-
dentiam multam nimis, et latitudinem cordis quasi
arenam, quæ est in littore maris. 30 Et præcede-
bat sapientia Salomonis sapientiam omnium Orien-
talium et Ægyptiorum, 31 et erat sapientior cunctis
hominibus: sapientior Ethan Ezrahita, et Heman,
et Chalcol, et Dorda filiis Mahol: et erat nomina-
tus in universis gentibus per circuitum. 32 Locu-
tus est quoque Salomon tria millia parabolas: et
fuerunt carmina eius quinque et mille. 33 Et dis-
putavit super lignis a cedro, quæ est in Libano,
usque ad hyssopum, quæ egreditur de pariete: et
disseruit de iumentis, et volucribus, et reptilibus,
et piscibus. 34 Et veniebant de cunctis populis ad
audiendam sapientiam Salomonis, et ab universis
regibus terræ, qui audiebant sapientiam eius.

(26) 2 Par 9, 25. — (31) Sir 47, 16.

3. Præparatio templi ædificandi. 5, 1—18

Pactio cum rege Hiram

5 1 Misit quoque Hiram rex Tyri servos suos ad
Salomonem: audivit enim quod ipsum unxis-
sent regem pro patre eius: quia amicus fuerat Hi-
ram David omni tempore. 2 Misit autem Salomon
ad Hiram, dicens: 3 Tu scis voluntatem David pa-
tris mei, et quia non potuerit ædificare domum
nomini Domini Dei sui propter bella imminentia
per circuitum, donec daret Dominus eos sub vesti-
gio pedum eius. 4 Nunc autem requiem dedit Do-
minus Deus meus mihi per circuitum: et non est
satan, neque occursus malus. 5 Quamobrem cogito
ædificare templum nomini Domini Dei mei, sicut
locutus est Dominus David patri meo, dicens: Fi-
lius tuus, quem dabo pro te super solium tuum,
ipse ædificabit domum nomini meo. 6 Præcipe igi-
tur ut præcidant mihi servi tui cedros de Libano,
et servi mei sint cum servis tuis: mercedem au-
tem servorum tuorum dabo tibi quamcumque pe-
tieris: scis enim quomodo non est in populo meo
vir qui noverit ligna cædere sicut Sidonii. 7 Cum
ergo audisset Hiram verba Salomonis, lætatus est
valde, et ait: Benedictus Dominus Deus hodie, qui
dedit David filium sapientissimum super populum
hunc plurimum. 8 Et misit Hiram ad Salomonem,
dicens: Audivi quæcumque mandasti mihi: ego fa-
ciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis et
abiegnis. 9 Servi mei deponent ea de Libano ad
mare: et ego componam ea in ratibus in mari us-
que ad locum, quem significaveris mihi; et appli-
cabo ea ibi, et tu tolles ea: præbebisque necessaria
mihi, ut detur cibus domui meæ. 10 Itaque Hiram
dabat Salomoni ligna cedrina, et ligna abiegna, iuxta
omnem voluntatem eius. 11 Salomon autem præ-
bebat Hiram coros tritici, viginti millia, in cibum
domui eius, et viginti coros purissimi olei: hæc
tribuebat Salomon Hiram per singulos annos. 12 De-
dit quoque Dominus sapientiam Salomoni, sicut

---

(5) 2 Sm 7, 13; 1 Par 22, 10. — (12) Sup 3, 12.

locutus est ei: et erat pax inter Hiram et Salomo-
nem, et percusserunt ambo fœdus.
electio operariorum
13 Elegitque rex Salomon operarios de omni Is-
rael, et erat indictio triginta millia virorum. 14 Mit-
tebatque eos in Libanum, decem millia per menses
singulos vicissim, ita ut duobus mensibus essent in
domibus suis: et Adoniram erat super huiuscemodi
indictione. 15 Fueruntque Salomoni septuaginta mil-
lia eorum qui onera portabant, et octoginta millia
latomorum in monte: 16 absque præpositis qui præ-
erant singulis operibus, numero trium millium, et
trecentorum præcipientium populo et his qui facie-
bant opus. 17 Præcepitque rex, ut tollerent lapides
grandes, lapides pretiosos in fundamentum templi,
et quadrarent eos: 18 quos dolaverunt cæmentarii
Salomonis, et cæmentarii Hiram: porro Giblii præ-
paraverunt ligna et lapides ad ædificandam domum.

4. Ædificatio templi Domini, 6, 1—38

Initium ædificationis
6 1 Factum est ergo quadringentesimo et octoge-
simo anno egressionis filiorum Israel de Terra
Ægypti, in anno quarto, mense Zio, (ipse est men-
sis secundus) regni Salomonis super Israel, ædifi-
cari cœpit domus Domino.
generalis descriptio templi
2 Domus autem, quam ædificabat rex Salomon
Domino, habebat sexaginta cubitos in longitudine,
et viginti cubitos in latitudine, et triginta cubitos
in altitudine. 3 Et porticus erat ante templum vi-
ginti cubitorum longitudinis, iuxta mensuram lati-
tudinis templi: et habebat decem cubitos latitudi-
nis ante faciem templi. 4 Fecitque in templo fene-
stras obliquas. 5 Et ædificavit super parietem templi
tabulata per gyrum, in parietibus domus per cir-
cuitum templi et oraculi, et fecit latera in circuitu.
6 Tabulatum, quod subter erat, quinque cubitos ha-
bebat latitudinis, et medium tabulatum sex cubito-
rum latitudinis, et tertium tabulatum septem habens
cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in domo
per circuitum forinsecus, ut non hærerent muris

(1) 2 Par 3, 1.

templi. 7 Domus autem cum ædificaretur, de lapi-
dibus dolatis atque perfectis ædificata est: et mal-
leus, et securis, et omne ferramentum non sunt
audita in domo cum ædificaretur. 8 Ostium lateris
medii in parte erat domus dextræ: et per cochle-
am ascendebant in medium cenaculum, et a medio
in tertium. 9 Et ædificavit domum, et consumma-
vit eam: texit quoque domum laquearibus cedrinis.
10 Et ædificavit tabulatum super omnem domum
quinque cubitis altitudinis, et operuit domum lignis
cedrinis.

11 Et factus est sermo Domini ad Salomonem, sermo Domini
dicens: 12 Domus hæc, quam ædificas, si ambu-
laveris in præceptis meis, et iudicia mea feceris,
et custodieris omnia mandata mea, gradiens per
ea: firmabo sermonem meum tibi, quem locutus
sum ad David patrem tuum. 13 Et habitabo in
medio filiorum Israel, et non derelinquam populum
meum Israel.

14 Igitur ædificavit Salomon domum, et consum- specialis descriptio
mavit eam. 15 Et ædificavit parietes domus intrin-
secus, tabulatis cedrinis, a pavimento domus usque
ad summitatem parietum, et usque ad laquearia,
operuit lignis cedrinis intrinsecus: et texit pavi-
mentum domus tabulis abiegnis. 16 Ædificavitque
viginti cubitorum ad posteriorem partem templi
tabulata cedrina, a pavimento usque ad superiora:
et fecit interiorem domum oraculi in sanctum Sanc-
torum. 17 Porro quadraginta cubitorum erat ipsum
templum pro foribus oraculi. 18 Et cedro omnis do-
mus intrinsecus vestiebatur, habens tornaturas, et
iuncturas suas fabrefactas et cælaturas eminentes:
omnia cedrinis tabulis vestiebantur: nec omnino lapis
apparere poterat in pariete. 19 Oraculum autem in
medio domus, in interiori parte fecerat, ut poneret
ibi arcam fœderis Domini. 20 Porro oraculum habe-
bat viginti cubitos longitudinis, et viginti cubitos la-
titudinis, et viginti cubitos altitudinis: et operuit illud

---

(12) 2 Sm 7, 16. — (13) 1 Par 22, 9.

atque vestivit auro purissimo; sed et altare vesti-
vit cedro. 21 Domum quoque ante oraculum ope-
ruit auro purissimo, et affixit laminas clavis aureis.
22 Nihilque erat in templo quod non auro tegere-
tur: sed et totum altare oraculi texit auro. 23 Et
fecit in oraculo duos cherubim de lignis olivarum,
decem cubitorum altitudinis. 24 Quinque cubitorum
ala cherub una, et quinque cubitorum ala cherub
altera: id est, decem cubitos habentes, a summi-
tate alæ unius usque ad alæ alterius summitatem.
25 Decem quoque cubitorum erat cherub secundus:
in mensura pari, et opus unum erat in duobus
cherubim, 26 id est, altitudinem habebat unus che-
rub decem cubitorum, et similiter cherub secundus.
27 Posuitque cherubim in medio templi interioris:
extendebant autem alas suas cherubim, et tangebat
ala una parietem, et ala cherub secundi tangebat
parietem alterum: alæ autem alteræ in media parte
templi se invicem contingebant. 28 Texit quoque
cherubim auro. 29 Et omnes parietes templi per
circuitum sculpsit variis cælaturis et torno: et fe-
cit in eis cherubim, et palmas, et picturas varias,
quasi prominentes de pariete, et egredientes. 30 Sed
et pavimentum domus texit auro intrinsecus et ex-
trinsecus. 31 Et in ingressu oraculi fecit ostiola
de lignis olivarum, postesque angulorum quinque.
32 Et duo ostia de lignis olivarum: et sculpsit in
eis picturam cherubim, et palmarum species, et
anaglypha valde prominentia: et texit ea auro: et
operuit tam cherubim quam palmas, et cetera, auro.
33 Fecitque in introitu templi postes de lignis oli-
varum quadrangulatos: 34 et duo ostia de lignis
abiegnis altrinsecus: et utrumque ostium duplex
erat, et se invicem tenens aperiebatur. 35 Et sculp-
sit cherubim, et palmas, et cælaturas valde emi-
nentes: operuitque omnia laminis aureis opere qua-
dro ad regulam. 36 Et ædificavit atrium interius
tribus ordinibus lapidum politorum, et uno ordine
lignorum cedri.

finis ædificationis

37 Anno quarto fundata est domus Domini in
mense Zio: 38 et in anno undecimo, mense Bul

(ipse est mensis octavus) perfecta est domus in
omni opere suo, et in universis utensilibus suis:
ædificavitque eam annis septem.

5. Ædificatio domorum regiarum, 7, 1—12

7 1 Domum autem suam ædificavit Salomon tre-
decim annis, et ad perfectum usque perduxit. Descriptio specialis
2 Ædificavit quoque domum saltus Libani centum
cubitorum longitudinis, et quinquaginta cubitorum
latitudinis, et triginta cubitorum altitudinis: et quat-
tuor deambulacra inter columnas cedrinas: ligna
quippe cedrina exciderat in columnas. 3 Et tabu-
latis cedrinis vestivit totam cameram, quæ quadra-
gintaquinque columnis sustentabatur. Unus autem
ordo habebat columnas quindecim 4 contra se in-
vicem positas, 5 et e regione se respicientes, æquali
spatio inter columnas, et super columnas quadran-
gulata ligna in cunctis æqualia. 6 Et porticum co-
lumnarum fecit quinquaginta cubitorum longitudi-
nis, et triginta cubitorum latitudinis: et alteram
porticum in facie maioris porticus: et columnas,
et epistylia super columnas. 7 Porticum quoque
solii, in qua tribunal est, fecit: et texit lignis ce-
drinis a pavimento usque ad summitatem. 8 Et
domuncula, in qua sedebatur ad iudicandum, erat
in media porticu, simili opere. Domum quoque
fecit filiæ Pharaonis (quam uxorem duxerat Salomon)
tali opere, quali et hanc porticum.
9 Omnia lapidibus pretiosis, qui ad normam quam- et generalis
dam atque mensuram tam intrinsecus quam ex-
trinsecus serrati erant: a fundamento usque ad sum-
mitatem parietum, et extrinsecus usque ad atrium
maius. 10 Fundamenta autem de lapidibus pretio-
sis, lapidibus magnis decem sive octo cubitorum.
11 Et desuper lapides pretiosi æqualis mensuræ
secti erant, similiterque de cedro. 12 Et atrium
maius rotundum trium ordinum de lapidibus sec-
tis, et unius ordinis de dolata cedro: necnon et in
atrio domus Domini interiori, et in porticu domus.

(1) Inf 9, 10. — (8) Sup 3, 1.

6. Fabricatio supellectilis templi, 7, 13—51

Hiram artifex ærarius fundit

13 Misit quoque rex Salomon, et tulit Hiram de
Tyro, 14 filium mulieris viduæ de tribu Nephthali,
patre Tyrio, artificem ærarium, et plenum sapien-
tia, et intelligentia, et doctrina ad faciendum omne
opus ex ære. Qui cum venisset ad regem Salo-
monem, fecit omne opus eius.

duas columnas

15 Et finxit duas columnas æreas, decem et octo
cubitorum altitudinis columnam unam: et linea duo-
decim cubitorum ambiebat columnam utramque.
16 Duo quoque capitella fecit, quæ ponerentur su-
per capita columnarum, fusilia ex ære: quinque
cubitorum altitudinis capitellum unum, et quinque
cubitorum altitudinis capitellum alterum: 17 et
quasi in modum retis, et catenarum sibi invicem
miro opere contextarum. Utrumque capitellum co-
lumnarum fusile erat: septena versuum retiacula
in capitello uno, et septena retiacula in capitello
altero. 18 Et perfecit columnas, et duos ordines
per circuitum retiaculorum singulorum, ut tegerent
capitella, quæ erant super summitatem, malograna-
torum: eodem modo fecit et capitello secundo.
19 Capitella autem, quæ erant super capita colum-
narum, quasi opere lilii fabricata erant in porticu
quattuor cubitorum. 20 Et rursum alia capitella in
summitate columnarum desuper iuxta mensuram
columnæ contra retiacula: malogranatorum autem
ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi.
21 Et statuit duas columnas in porticu templi: cum-
que statuisset columnam dexteram, vocavit eam
nomine Iachin: similiter erexit columnam secun-
dam: et vocavit nomen eius Booz. 22 Et super
capita columnarum opus in modum lilii posuit: per-
fectumque est opus columnarum.

mare fusile

23 Fecit quoque mare fusile decem cubitorum a
labio usque ad labium, rotundum in circuitu: quin-
que cubitorum altitudo eius, et resticula triginta
cubitorum cingebat illud per circuitum. 24 Et sculp-

---

(15) Ir 52, 21. — (23) 2 Par 4, 2.

tura subter labium circuibat illud decem cubitis
ambiens mare: duo ordines sculpturarum striata-
rum erant fusiles. 25 Et stabat super duodecim
boves, e quibus tres respiciebant ad aquilonem, et
tres ad occidentem, et tres ad meridiem, et tres
ad orientem, et mare super eos desuper erat:
quorum posteriora universa intrinsecus latitabant.
26 Grossitudo autem luteris, trium unciarum erat:
labiumque eius, quasi labium calicis, et folium re-
pandi lilii: duo millia batos capiebat.
27 Et fecit decem bases æneas, quattuor cubito- decem bases ac luteres
rum longitudinis bases singulas, et quattuor cubi-
torum latitudinis, et trium cubitorum altitudinis.
28 Et ipsum opus basium interrasile erat: et sculp-
turæ inter iuncturas. 29 Et inter coronulas et plec-
tas, leones et boves et cherubim: et in iuncturis
similiter desuper: et subter leones, et boves quasi
lora ex ære dependentia. 30 Et quattuor rotæ per
bases singulas, et axes ærei: et per quattuor partes
quasi humeruli subter luterem fusiles, contra se in-
vicem respectantes. 31 Os quoque luteris intrinse-
cus erat in capitis summitate: et quod forinsecus
apparebat, unius cubiti erat totum rotundum, pa-
riterque habebat unum cubitum et dimidium: in
angulis autem columnarum variæ cælaturæ erant:
et media intercolumnia, quadrata non rotunda.
32 Quattuor quoque rotæ, quæ per quattuor angu-
los basis erant, cohærebant sibi subter basim: una
rota habebat altitudinis cubitum et semis. 33 Tales
autem rotæ erant quales solent in curru fieri: et
axes earum, et radii, et canthi, et modioli, omnia
fusilia. 34 Nam et humeruli illi quattuor per sin-
gulos angulos basis unius, ex ipsa basi fusiles et
coniuncti erant. 35 In summitate autem basis erat
quædam rotunditas dimidii cubiti, ita fabrefacta, ut
luter desuper posset imponi, habens cælaturas suas,
variasque sculpturas ex semetipsa. 36 Sculpsit quo-
que in tabulatis illis, quæ erant ex ære, et in an-
gulis, cherubim, et leones, et palmas, quasi in si-
militudinem hominis stantis, ut non cælata, sed ap-
posita per circuitum viderentur. 37 In hunc mo-

dum fecit decem bases, fusura una, et mensura,
sculpturaque consimili. 38 Fecit quoque decem lu-
teres æneos: quadraginta batos capiebat luter unus,
eratque quattuor cubitorum: singulos quoque luteres
per singulas, id est, decem bases, posuit. 39 Et
constituit decem bases, quinque ad dexteram par-
tem templi, et quinque ad sinistram: mare autem
posuit ad dexteram partem templi contra orientem
ad meridiem.

vasa alia

40 Fecit ergo Hiram lebetes, et scutras, et ha-
mulas, et perfecit omne opus regis Salomonis in
templo Domini.

in campestri regione Iordanis

41 Columnas duas, et funiculos capitellorum su-
per capitella columnarum duos: et retiacula duo,
ut operirent duos funiculos, qui erant super capita
columnarum. 42 Et malogranata quadringenta in
duobus retiaculis: duos versus malogranatorum in
retiaculis singulis, ad operiendos funiculos capitel-
lorum, qui erant super capita columnarum. 43 Et
bases decem, et luteres decem super bases. 44 Et
mare unum, et boves duodecim subter mare. 45 Et
lebetes, et scutras, et hamulas. Omnia vasa, quæ
fecit Hiram regi Salomoni in domo Domini, de
aurichalco erant. 46 In campestri regione Iordanis
fudit ea rex in argillosa terra, inter Sochoth et
Sarthan. 47 Et posuit Salomon omnia vasa: propter
multitudinem autem nimiam non erat pondus æris.

Salomon supellectilem auream facit

48 Fecitque Salomon omnia vasa in domo Do-
mini: altare aureum, et mensam, super quam po-
nerentur panes propositionis, auream: 49 et can-
delabra aurea, quinque ad dexteram, et quinque
ad sinistram contra oraculum ex auro puro: et
quasi lilii flores, et lucernas desuper aureas: et for-
cipes aureos, 50 et hydrias, et fuscinulas, et phia-
las, et mortariola, et thuribula, de auro purissimo:
et cardines ostiorum domus interioris Sancti sanc-
torum, et ostiorum domus templi, ex auro erant.

et dona patris ponit

51 Et perfecit omne opus quod faciebat Salomon
in domo Domini, et intulit quæ sanctificaverat Da-

---

(51) 2 Par 5, 1.

vid pater suus, argentum et aurum, et vasa, repo-
suitque in thesauris domus Domini.

7. Dedicatio templi Domini, 8, 1—9, 9

Populus mense septimo congregatur

8 1 Tunc congregati sunt omnes maiores natu
Israel cum principibus tribuum, et duces fami-
liarum filiorum Israel ad regem Salomonem in Ie-
rusalem: ut deferrent arcam fœderis Domini, de
civitate David, id est, de Sion. 2 Convenitque ad
regem Salomonem universus Israel in mense Etha-
nim, in sollemni die, ipse est mensis septimus.

arca in templum transfertur

3 Veneruntque cuncti senes de Israel, et tulerunt
arcam sacerdotes, 4 et portaverunt arcam Domini,
et tabernaculum fœderis, et omnia vasa Sanctuarii,
quæ erant in tabernaculo: et ferebant ea sacerdo-
tes et Levitæ. 5 Rex autem Salomon, et omnis
multitudo Israel, quæ convenerat ad eum, gradie-
batur cum illo ante arcam, et immolabant oves et
boves absque æstimatione et numero. 6 Et intu-
lerunt sacerdotes arcam fœderis Domini in locum
suum, in oraculum templi, in Sanctum sanctorum
subter alas cherubim. 7 Siquidem cherubim ex-
pandebant alas super locum arcæ, et protegebant
arcam, et vectes eius desuper. 8 Cumque emine-
rent vectes, et apparerent summitates eorum foris
Sanctuarium ante oraculum, non apparebant ultra
extrinsecus, qui et fuerunt ibi usque in præsentem
diem. 9 In arca autem non erat aliud nisi duæ ta-
bulæ lapideæ, quas posuerat in ea Moyses in Ho-
reb, quando pepigit Dominus fœdus cum filiis Is-
rael, cum egrederentur de Terra Ægypti.

templum gloria Domini impletur

10 Factum est autem, cum exissent sacerdotes
de Sanctuario, nebula implevit domum Domini,
11 et non poterant sacerdotes stare et ministrare
propter nebulam: impleverat enim gloria Domini
domum Domini. 12 Tunc ait Salomon: Dominus
dixit ut habitaret in nebula. 13 Ædificans ædificavi

(1) 2 Par 5, 2. — (9) Ex 34, 27; Hbr 9, 4. —
(12) 2 Par 6, 1.

domum in habitaculum tuum, firmissimum solium
tuum in sempiternum.

Salomon populo benedicit

14 Convertitque rex faciem suam, et benedixit
omni ecclesiæ Israel: omnis enim ecclesia Israel
stabat. 15 Et ait Salomon: Benedictus Dominus
Deus Israel, qui locutus est ore suo ad David pa-
trem meum, et in manibus eius perfecit, dicens:
16 A die, qua eduxi populum meum Israel de Ægyp-
to, non elegi civitatem de universis tribubus Israel,
ut ædificaretur domus, et esset nomen meum ibi:
sed elegi David ut esset super populum meum Is-
rael. 17 Voluitque David pater meus ædificare do-
mum nomini Domini Dei Israel: 18 et ait Domi-
nus ad David patrem meum: Quod cogitasti in
corde tuo ædificare domum nomini meo, bene fe-
cisti, hoc ipsum mente tractans. 19 Verumtamen
tu non ædificabis mihi domum, sed filius tuus, qui
egredietur de renibus tuis, ipse ædificabit domum
nomini meo. 20 Confirmavit Dominus sermonem
suum, quem locutus est: stetique pro David patre
meo, et sedi super thronum Israel, sicut locutus
est Dominus: et ædificavi domum nomini Domini
Dei Israel. 21 Et constitui ibi locum arcæ, in qua
fœdus Domini est, quod percussit cum patribus
nostris, quando egressi sunt de Terra Ægypti.

ante altare Dominum deprecatur

22 Stetit autem Salomon ante altare Domini in
conspectu ecclesiæ Israel, et expandit manus suas
in cælum, 23 et ait: Domine Deus Israel, non est
similis tui Deus in cælo desuper, et super terram
deorsum: qui custodis pactum et misericordiam
servis tuis, qui ambulant coram te in toto corde
suo. 24 Qui custodisti servo tuo David patri meo
quæ locutus es ei: ore locutus es, et manibus per-
fecisti, ut hæc dies probat. 25 Nunc igitur Domine
Deus Israel, conserva famulo tuo David patri meo
quæ locutus es ei, dicens: Non auferetur de te vir
coram me, qui sedeat super thronum Israel: ita
tamen si custodierint filii tui viam suam, ut am-

(17) 2 Sm 7, 5. — (25) 2 Sm 7, 12.

bulent coram me sicut tu ambulasti in conspectu
meo. 26 Et nunc Domine Deus Israel firmentur
verba tua, quæ locutus es servo tuo David patri
meo. 27 Ergone putandum est quod vere Deus ha-
bitet super terram? si enim cælum, et cæli cælo-
rum te capere non possunt, quanto magis domus
hæc, quam ædificavi? 28 Sed respice ad orationem
servi tui, et ad preces eius Domine Deus meus:
audi hymnum et orationem, quam servus tuus orat
coram te hodie: 29 ut sint oculi tui aperti super
domum hanc nocte ac die: super domum, de qua
dixisti: Erit nomen meum ibi: ut exaudias oratio-
nem, quam orat in loco isto ad te servus tuus.
30 Ut exaudias deprecationem servi tui et populi
tui Israel, quodcumque oraverint in loco isto, et
exaudies in loco habitaculi tui in cælo, et cum ex-
audieris, propitius eris. 31 Si peccaverit homo in
proximum suum, et habuerit aliquod iuramentum,
quo teneatur astrictus; et venerit propter iuramen-
tum coram altari tuo in domum tuam, 32 tu ex-
audies in cælo: et facies, et iudicabis servos tuos,
condemnans impium, et reddens viam suam super
caput eius, iustificansque iustum, et retribuens ei
secundum iustitiam suam. 33 Si fugerit populus
tuus Israel inimicos suos (quia peccaturus est tibi)
et agentes pænitentiam, et confitentes nomini tuo,
venerint, et oraverint, et deprecati te fuerint in
domo hac; 34 exaudi in cælo, et dimitte peccatum
populi tui Israel, et reduces eos in terram, quam
dedisti patribus eorum. 35 Si clausum fuerit cæ-
lum, et non pluerit propter peccata eorum, et oran-
tes in loco isto, pænitentiam egerint nomini tuo,
et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictio-
nem suam: 36 exaudi eos in cælo, et dimitte pec-
cata servorum tuorum, et populi tui Israel: et os-
tende eis viam bonam per quam ambulent, et da
pluviam super terram tuam, quam dedisti populo
tuo in possessionem. 37 Fames si oborta fuerit in
terra, aut pestilentia, aut corruptus aer, aut ærugo,

(29) Dt 12, 11.

aut locusta, vel rubigo, et afflixerit eum inimicus
eius portas obsidens, omnis plaga, universa infir-
mitas, 38 cuncta devotatio, et imprecatio, quæ ac-
ciderit omni homini de populo tuo Israel: si quis
cognoverit plagam cordis sui, et expanderit manus
suas in domo hac, 39 tu exaudies in cælo in loco
habitationis tuæ, et repropitiaberis, et facies ut des
unicuique secundum omnes vias suas, sicut videris
cor eius (quia tu nosti solus cor omnium filiorum
hominum) 40 ut timeant te cunctis diebus, quibus
vivunt super faciem terræ, quam dedisti patribus
nostris. 41 Insuper et alienigena, qui non est de
populo tuo Israel, cum venerit de terra longinqua
propter nomen tuum (audietur enim nomen tuum
magnum, et manus tua fortis, et brachium tuum
42 extentum ubique) cum venerit ergo, et oraverit
in hoc loco, 43 tu exaudies in cælo, in firmamento
habitaculi tui et facies omnia, pro quibus invoca-
verit te alienigena: ut discant universi populi ter-
rarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Is-
rael, et probent quia nomen tuum invocatum est
super domum hanc, quam ædificavi. 44 Si egressus
fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos,
per viam, quocumque miseris eos, orabunt te con-
tra viam civitatis, quam elegisti, et contra domum,
quam ædificavi nomini tuo, 45 et exaudies in cælo
orationes eorum, et preces eorum, et facies iudi-
cium eorum. 46 Quod si peccaverint tibi (non est
enim homo qui non peccet) et iratus tradideris eos
inimicis suis, et captivi ducti fuerint in terram ini-
micorum longe vel prope, 47 et egerint pæniten-
tiam in corde suo in loco captivitatis, et conversi
deprecati te fuerint in captivitate sua, dicentes:
Peccavimus, inique egimus, impie gessimus: 48 et
reversi fuerint ad te in universo corde suo, et tota
anima sua in terra inimicorum suorum, ad quam
captivi ducti fuerint: et oraverint te contra viam
terræ suæ, quam dedisti patribus eorum, et civita-
tis quam elegisti, et templi quod ædificavi nomini

---

(46) 2 Par 6, 36; Ecl 7, 21; 1 Io 1, 8.

tuo: 49 exaudies in cælo, in firmamento solii tui
orationes eorum, et preces eorum, et facies iudi-
cium eorum: 50 et propitiaberis populo tuo qui
peccavit tibi, et omnibus iniquitatibus eorum, qui-
bus prævaricati sunt in te: et dabis misericordiam
coram eis, qui eos captivos habuerint, ut misere-
antur eis. 51 Populus enim tuus est, et hereditas
tua, quos eduxisti de Terra Ægypti, de medio for-
nacis ferreæ. 52 Ut sint oculi tui aperti ad depre-
cationem servi tui, et populi tui Israel, et exaudias
eos in universis pro quibus invocaverint te. 53 Tu
enim separasti eos tibi in hereditatem de univer-
sis populis terræ, sicut locutus es per Moysen ser-
vum tuum, quando eduxisti patres nostros de Ægyp-
to Domine Deus.

iterum populo benedicit

54 Factum est autem, cum complesset Salomon
orans Dominum omnem orationem, et deprecatio-
nem hanc, surrexit de conspectu altaris Domini:
utrumque enim genu in terram fixerat, et manus
expanderat in cælum. 55 Stetit ergo, et benedixit
omni ecclesiæ Israel voce magna, dicens: 56 Bene-
dictus Dominus, qui dedit requiem populo suo Is-
rael, iuxta omnia quæ locutus est: non cecidit ne
unus quidem sermo ex omnibus bonis, quæ locu-
tus est per Moysen servum suum. 57 Sit Dominus
Deus noster nobiscum, sicut fuit cum patribus no-
stris, non derelinquens nos, neque proiiciens. 58 Sed
inclinet corda nostra ad se, ut ambulemus in uni-
versis viis eius, et custodiamus mandata eius, et
cæremonias eius, et iudicia quæcumque mandavit
patribus nostris. 59 Et sint sermones mei isti, qui-
bus deprecatus sum coram Domino, appropinquan-
tes Domino Deo nostro die ac nocte, ut faciat iu-
dicium servo suo, et populo suo Israel per singu-
los dies: 60 ut sciant omnes populi terræ, quia
Dominus ipse est Deus, et non est ultra absque
eo. 61 Sit quoque cor nostrum perfectum cum Do-
mino Deo nostro, ut ambulemus in decretis eius,
et custodiamus mandata eius, sicut et hodie.

victimas immolat

62 Igitur rex, et omnis Israel cum eo, immola-
bant victimas coram Domino. 63 Mactavitque Sa-

lomon hostias pacificas, quas immolavit Domino,
boum viginti duo millia, et ovium centum viginti
millia: et dedicaverunt templum Domini rex, et
filii Israel. 64 In die illa sanctificavit rex medium
atrii, quod erat ante domum Domini: fecit quippe
holocaustum ibi, et sacrificium, et adipem pacifico-
rum: quoniam altare æreum, quod erat coram Do-
mino, minus erat, et capere non poterat holocau-
stum, et sacrificium, et adipem pacificorum.

die octava populum dimittit

65 Fecit ergo Salomon in tempore illo festivita-
tem celebrem, et omnis Israel cum eo, multitudo
magna ab introitu Emath usque ad Rivum Ægypti,
coram Domino Deo nostro, septem diebus et sep-
tem diebus, id est, quattuordecim diebus. 66 Et in
die octava dimisit populos: qui benedicentes regi,
profecti sunt in tabernacula sua lætantes, et alacri
corde super omnibus bonis, quæ fecerat Dominus
David servo suo, et Israel populo suo.

Dominus Salomoni iterum apparet

9 1 Factum est autem cum perfecisset Salomon
ædificium domus Domini, et ædificium regis, et
omne quod optaverat et voluerat facere, 2 apparuit
ei Dominus secundo sicut apparuerat ei in Gabaon.
3 Dixitque Dominus ad eum: Exaudivi orationem
tuam et deprecationem tuam, quam deprecatus es
coram me: sanctificavi domum hanc, quam ædifi-
casti, ut ponerem nomen meum ibi in sempiter-
num, et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis
diebus. 4 Tu quoque si ambulaveris coram me,
sicut ambulavit pater tuus, in simplicitate cordis,
et in æquitate: et feceris omnia, quæ præcepi tibi,
et legitima mea et iudicia mea servaveris, 5 po-
nam thronum regni tui super Israel in sempiter-
num, sicut locutus sum David patri tuo, dicens:
Non auferetur vir de genere tuo de solio Israel.
6 Si autem aversione aversi fueritis vos et filii ve-
stri, non sequentes me, nec custodientes mandata
mea, et cæremonias meas, quas proposui vobis, sed
abieritis et colueritis deos alienos, et adoraveritis
eos: 7 auferam Israel de superficie terræ, quam

---

(2) Sup 3, 5; 2 Par 7, 12. — (5) 2 Sm 7, 12. 16.

dedi eis: et templum, quod sanctificavi nomini meo,
proiiciam a conspectu meo, eritque Israel in pro-
verbium, et in fabulam cunctis populis. 8 Et do-
mus hæc erit in exemplum: omnis, qui transierit
per eam, stupebit, et sibilabit, et dicet: Quare fecit
Dominus sic terræ huic, et domui huic? 9 Et re-
spondebunt: Quia dereliquerunt Dominum Deum
suum, qui eduxit patres eorum de Terra Ægypti,
et secuti sunt deos alienos, et adoraverunt eos, et
coluerunt eos: idcirco induxit Dominus super eos
omne malum hoc.

8. Dispositiones variæ regis, 9, 10—28

10 Expletis autem annis viginti postquam ædifi- Pro pecunia dat oppida
caverat Salomon duas domos, id est domum Do-
mini, et domum regis, 11 (Hiram rege Tyri præ-
bente Salomoni ligna cedrina et abiegna, et aurum
iuxta omne quod opus habuerat) tunc dedit Salo-
mon Hiram viginti oppida in Terra Galilææ. 12 Et
egressus est Hiram de Tyro, ut videret oppida, quæ
dederat ei Salomon, et non placuerunt ei, 13 et
ait: Hæcine sunt civitates, quas dedisti mihi, fra-
ter? Et appellavit eas Terram chabul, usque in
diem hanc. 14 Misit quoque Hiram ad regem Sa-
lomonem centum viginti talenta auri.
15 Hæc est summa expensarum, quam obtulit civitates munit
rex Salomon ad ædificandam domum Domini et
domum suam, et Mello, et murum Ierusalem, et
Heser, et Mageddo, et Gazer. 16 Pharao rex Ægypti
ascendit, et cepit Gazer, succenditque eam igni: et
Chananæum, qui habitabat in civitate, interfecit,
et dedit eam in dotem filiæ suæ uxori Salomonis.
17 Ædificavit ergo Salomon Gazer, et Bethoron
inferiorem, 18 et Baalath, et Palmiram in Terra
solitudinis. 19 Et omnes vicos, qui ad se pertine-
bant, et erant absque muro, munivit, et civitates
curruum et civitates equitum, et quodcumque ei
placuit ut ædificaret in Ierusalem, et in Libano, et
in omni terra potestatis suæ.

(8) Dt 29, 24; Ir 22, 8. — (10) 2 Par 8, 1.

tributarios facit

20 Universum populum, qui remanserat de Amor-
rhæis, et Hethæis, et Pherezæis, et Hevæis, et
Iebusæis, qui non sunt de filiis Israel: 21 horum
filios, qui remanserant in terra, quos scilicet non
potuerant filii Israel exterminare: fecit Salomon tri-
butarios, usque in diem hanc.

ministros constituit

22 De filiis autem Israel non constituit Salomon
servire quemquam, sed erant viri bellatores, et mi-
nistri eius, et principes, et duces, et præfecti cur-
ruum et equorum. 23 Erant autem principes super
omnia opera Salomonis præpositi quingenti quin-
quaginta, qui habebant subiectum populum, et sta-
tutis operibus imperabant.

Mello ædificat

24 Filia autem Pharaonis ascendit de civitate Da-
vid in domum suam, quam ædificaverat ei Salo-
mon: tunc ædificavit Mello.

sacrificia offert

25 Offerebat quoque Salomon tribus vicibus per
annos singulos holocausta, et pacificas victimas su-
per altare, quod ædificaverat Domino, et adolebat
thymiama coram Domino: perfectumque est tem-
plum.

classem mittit

26 Classem quoque fecit rex Salomon in Asion-
gaber, quæ est iuxta Ailath in litore Maris Rubri,
in Terra Idumææ. 27 Misitque Hiram in classe
illa servos suos viros nauticos et gnaros maris,
cum servis Salomonis. 28 Qui cum venissent in
Ophir, sumptum inde aurum quadringentorum vi-
ginti talentorum, detulerunt ad regem Salomonem.

9. Adventus reginæ Saba, 10, 1—13

Tentans venit

10 1 Sed et Regina Saba, audita fama Salomo-
nis in nomine Domini, venit tentare eum in
ænigmatibus. 2 Et ingressa Ierusalem multo cum
comitatu, et divitiis, camelis portantibus aromata,
et aurum infinitum nimis, et gemmas pretiosas, ve-
nit ad regem Salomonem, et locuta est ei universa
quæ habebat in corde suo. 3 Et docuit eam Salo-
mon omnia verba, quæ proposuerat: non fuit sermo,
qui regem posset latere, et non responderet ei.

---

(24) 2 Par 8, 11. — (1) 2 Par 9, 1; Mt 12, 42; Lc 11, 31.

4 Videns autem regina Saba omnem sapientiam stupore
Salomonis, et domum, quam ædificaverat, 5 et ci- defigitur
bos mensæ eius, et habitacula servorum, et ordi-
nes ministrantium, vestesque eorum, et pincernas,
et holocausta, quæ offerebat in domo Domini: non
habebat ultra spiritum; 6 dixitque ad regem: Ve-
rus est sermo, quem audivi in terra mea 7 super
sermonibus tuis, et super sapientia tua: et non
credebam narrantibus mihi, donec ipsa veni, et vidi
oculis meis, et probavi quod media pars mihi nun-
tiata non fuerit: maior est sapientia et opera tua,
quam rumor, quem audivi. 8 Beati viri tui, et beati
servi tui, qui stant coram te semper, et audiunt sa-
pientiam tuam. 9 Sit Dominus Deus tuus benedictus,
cui complacuisti, et posuit te super thronum Israel,
eo quod dilexerit Dominus Israel in sempiternum, et
constituit te regem, ut faceres iudicium et iustitiam.
10 Dedit ergo regi centum viginti talenta auri, munera
et aromata multa nimis, et gemmas pretiosas: non dat et
sunt allata ultra aromata tam multa, quam ea quæ accipit
dedit regina Saba regi Salomoni. 11 (Sed et classis
Hiram, quæ portabat aurum de Ophir, attulit ex
Ophir ligna thyina multa nimis, et gemmas pretio-
sas. 12 Fecitque rex de lignis thyinis fulcra domus
Domini, et domus regiæ, et citharas lyrasque can-
toribus: non sunt allata huiuscemodi ligna thyina,
neque visa usque in præsentem diem.) 13 Rex
autem Salomon dedit reginæ Saba omnia quæ vo-
luit, et petivit ab eo: exceptis his, quæ ultro ob-
tulerat ei munere regio. Quæ reversa est, et abiit
in terram suam cum servis suis.

10. Divitiæ et magnificentia Salomonis, 10, 14—29

14 Erat autem pondus auri, quod afferebatur Sa- Reditus
lomoni per annos singulos, sexcentorum sexaginta annui
sex talentorum auri: 15 excepto eo, quod affere-
bant viri, qui super vectigalia erant, et negotiato-
res, universique scruta vendentes, et omnes reges
Arabiæ, ducesque terræ.

(11) 2 Par 9, 10.

scuta et peltæ aurea
16 Fecit quoque rex Salomon ducenta scuta de
auro purissimo, sexcentos auri siclos dedit in la-
minas scuti unius. 17 Et trecentas peltas ex auro
probato: trecentæ minæ auri unam peltam vestie-
bant: posuitque eas rex in domo saltus Libani.
thronus eburneus
18 Fecit etiam rex Salomon thronum de ebore
grandem: et vestivit eum auro fulvo nimis, 19 qui
habebat sex gradus: et summitas throni rotunda
erat in parte posteriori: et duæ manus hinc atque
inde tenentes sedile: et duo leones stabant iuxta
manus singulas. 20 Et duodecim leunculi stantes
super sex gradus hinc atque inde: non est factum
tale opus in universis regnis.
supellex aurea
21 Sed et omnia vasa, quibus potabat rex Salo-
mon, erant aurea: et universa supellex domus sal-
tus Libani de auro purissimo: non erat argentum,
nec alicuius pretii putabatur in diebus Salomonis,
22 quia classis regis per mare cum classe Hiram
semel per tres annos ibat in Tharsis, deferens inde
aurum, et argentum, et dentes elephantorum, et
simias, et pavos.
munera regi magnifico oblata
23 Magnificatus est ergo rex Salomon super om-
nes reges terræ divitiis, et sapientia. 24 Et uni-
versa terra desiderabat vultum Salomonis, ut au-
diret sapientiam eius, quam dederat Deus in corde
eius. 25 Et singuli deferebant ei munera, vasa ar-
gentea et aurea, vestes et arma bellica, aromata
quoque, et equos et mulos per annos singulos.
currus et equites
26 Congregavitque Salomon currus et equites,
et facti sunt ei mille quadringenti currus, et duo-
decim millia equitum: et disposuit eos per civita-
tes munitas, et cum rege in Ierusalem.
argentum et cedri
27 Fecitque ut tanta esset abundantia argenti in
Ierusalem, quanta et lapidum: et cedrorum præbuit
multitudinem quasi sycomoros, quæ nascuntur in
campestribus.
equi importati
28 Et educebantur equi Salomoni de Ægypto, et
de Coa. Negotiatores enim regis emebant de Coa,
et statuto pretio perducebant. 29 Egrediebatur au-

---

(26) 2 Par 1, 14.

tem quadriga ex Ægypto sexcentis siclis argenti,
et equus centum quinquaginta. Atque in hunc mo-
dum cuncti reges Hethæorum et Syriæ equos ve-
numdabant.

III. Finis regni Salomonis, 11, 1—43

1. Peccata regis, 11, 1—8

11 1 Rex autem Salomon adamavit mulieres alie- Mulieres alienigenas adamat
nigenas multas, filiam quoque Pharaonis, et
Moabitidas, et Ammonitidas, Idumæas, et Sidonias,
et Hetthæas: 2 de gentibus, super quibus dixit
Dominus filiis Israel: Non ingrediemini ad eas, ne-
que de illis ingredientur ad vestras: certissime
enim avertent corda vestra ut sequamini deos ea-
rum. His itaque copulatus est Salomon ardentis-
simo amore. 3 Fueruntque ei uxores quasi reginæ
septingentæ, et concubinæ trecentæ: et averterunt
mulieres cor eius.

4 Cumque iam esset senex, depravatum est cor deos alienos colit
eius per mulieres, ut sequeretur deos alienos: nec
erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo,
sicut cor David patris eius. 5 Sed colebat Salomon
Astarthen deam Sidoniorum, et Moloch idolum Am-
monitarum. 6 Fecitque Salomon quod non placue-
rat coram Domino, et non adimplevit ut sequere-
tur Dominum, sicut David pater eius. 7 Tunc ædi-
ficavit Salomon fanum Chamos, idolo Moab, in
monte qui est contra Ierusalem, et Moloch idolo
filiorum Ammon. 8 Atque in hunc modum fecit
universis uxoribus suis alienigenis, quæ adolebant
thura, et immolabant diis suis.

2. Pœnæ peccatorum, 11, 9—40

9 Igitur iratus est Dominus Salomoni, quod aversa Dominus divisionem regni nuntiat
esset mens eius a Domino Deo Israel, qui appa-
ruerat ei secundo, 10 et præceperat de verbo hoc
ne sequeretur deos alienos, et non custodivit quæ

(1) Dt 17, 17; Sir 47, 21. — (2) Ex 34, 16. —
(9) Sup 9, 2.

mandavit ei Dominus. 11 Dixit itaque Dominus
Salomoni: Quia habuisti hoc apud te, et non custo-
disti pactum meum, et præcepta mea, quæ man-
davi tibi, disrumpens scindam regnum tuum, et
dabo illud servo tuo. 12 Verumtamen in diebus
tuis non faciam propter David patrem tuum: de
manu filii tui scindam illud, 13 nec totum regnum
auferam, sed tribum unam dabo filio tuo propter
David servum meum, et Ierusalem quam elegi.

necnon Adad Idumæum

14 Suscitavit autem Dominus adversarium Salo-
moni Adad Idumæum de semine regio, qui erat in
Edom. 15 Cum enim esset David in Idumæa, et
ascendisset Ioab princeps militiæ ad sepeliendum
eos, qui fuerant interfecti, et occidisset omne mas-
culinum in Idumæa 16 (sex enim mensibus ibi mo-
ratus est Ioab, et omnis Israel, donec interimeret
omne masculinum in Idumæa) 17 fugit Adad ipse,
et viri Idumæi de servis patris eius cum eo, ut
ingrederetur Ægyptum: erat autem Adad puer par-
vulus. 18 Cumque surrexissent de Madian, vene-
runt in Pharan, tuleruntque secum viros de Pha-
ran, et introierunt Ægyptum ad Pharaonem regem
Ægypti: qui dedit ei domum, et cibos constituit,
et terram delegavit. 19 Et invenit Adad gratiam
coram Pharaone valde, in tantum ut daret ei uxo-
rem, sororem uxoris suæ germanam Taphnes re-
ginæ. 20 Genuitque ei soror Taphnes Genubath
filium, et nutrivit eum Taphnes in domo Pharao-
nis: eratque Genubath habitans apud Pharaonem
cum filiis eius. 21 Cumque audisset Adad in Ægyp-
to, dormisse David cum patribus suis, et mortuum
esse Ioab principem militiæ, dixit Pharaoni: Di-
mitte me, ut vadam in terram meam. 22 Dixitque
ei Pharao: Qua enim re apud me indiges, ut quæ-
ras ire ad terram tuam? At ille respondit: Nulla:
sed obsecro te ut dimittas me.

Razon Damascenum

23 Suscitavit quoque ei Deus adversarium Razon
filium Eliada, qui fugerat Adarezer regem Soba do-
minum suum: 24 et congregavit contra eum viros,

---

(12) Inf 12, 15. — (15) 2 Sm 8, 14.

et factus est princeps latronum cum interficeret
eos David: abieruntque Damascum, et habitaverunt
ibi, et constituerunt eum regem in Damasco, 25 erat-
que adversarius Israeli cunctis diebus Salomonis:
et hoc est malum Adad, et odium contra Israel,
regnavitque in Syria.

Ieroboam Ephrathæum adversarios suscitat

26 Ieroboam quoque filius Nabath, Ephrathæus,
de Sareda, servus Salomonis, cuius mater erat no-
mine Sarva, mulier vidua: levavit manum contra
regem. 27 Et hæc est causa rebellionis adversus
eum, quia Salomon ædificavit Mello, et coæquavit
voraginem civitatis David patris sui. 28 Erat autem
Ieroboam vir fortis et potens: vidensque Salomon
adolescentem bonæ indolis et industrium, consti-
tuerat eum præfectum super tributa universæ do-
mus Ioseph. 29 Factum est igitur in tempore illo,
ut Ieroboam egrederetur de Ierusalem, et inveniret
eum Ahias Silonites propheta in via, opertus pallio
novo: erant autem duo tantum in agro. 30 Appre-
hendensque Ahias pallium suum novum, quo co-
opertus erat, scidit in duodecim partes. 31 Et ait
ad Ieroboam: Tolle tibi decem scissuras: hæc enim
dicit Dominus Deus Israel: Ecce ego scindam re-
gnum de manu Salomonis, et dabo tibi decem tri-
bus. 32 Porro una tribus remanebit ei propter ser-
vum meum David, et Ierusalem civitatem, quam
elegi ex omnibus tribubus Israel: 33 eo quod de-
reliquerit me, et adoraverit Astarthen deam Sido-
niorum, et Chamos deum Moab, et Moloch deum
filiorum Ammon: et non ambulaverit in viis meis,
ut faceret iustitiam coram me, et præcepta mea,
et iudicia sicut David pater eius. 34 Nec auferam
omne regnum de manu eius, sed ducem ponam
eum cunctis diebus vitæ suæ, propter David ser-
vum meum, quem elegi, qui custodivit mandata
mea et præcepta mea. 35 Auferam autem regnum
de manu filii eius, et dabo tibi decem tribus: 36 filio
autem eius dabo tribum unam, ut remaneat lucerna
David servo meo cunctis diebus coram me in Ieru-

(26) 2 Par 13, 6. — (29) 2 Par 10, 15.

salem civitate, quam elegi ut esset nomen meum ibi. 37 Te autem assumam, et regnabis super omnia, quæ desiderat anima tua, erisque rex super Israel. 38 Si igitur audieris omnia, quæ præcepero tibi, et ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectum est coram me, custodiens mandata mea et præcepta mea, sicut fecit David servus meus: ero tecum, et ædificabo tibi domum fidelem, quomodo ædificavi David domum, et tradam tibi Israel: 39 et affligam semen David super hoc, verumtamen non cunctis diebus. 40 Voluit ergo Salomon interficere Ieroboam: qui surrexit, et aufugit in Ægyptum ad Sesac regem Ægypti, et fuit in Ægypto usque ad mortem Salomonis.

3. Reliqua Salomonis, 11, 41—43

In historia Salomonis

41 Reliquum autem verborum Salomonis, et omnia quæ fecit, et sapientia eius: ecce universa scripta sunt in Libro verborum dierum Salomonis. 42 Dies autem, quos regnavit Salomon in Ierusalem super omnem Israel, quadraginta anni sunt. 43 Dormivitque Salomon cum patribus suis, et sepultus est in civitate David patris sui, regnavitque Roboam filius eius pro eo.

PARS ALTERA

Regna Iuda et Israel, 12, 1—22, 54

I. Roboam et Ieroboam, 12, 1—14, 31

1. Divisio regni Salomonis, 12, 1—24

Roboam in Sichem

12 1 Venit autem Roboam in Sichem: illuc enim congregatus erat omnis Israel ad constituendum eum regem. 2 At vero Ieroboam filius Nabat, cum adhuc esset in Ægypto profugus a facie regis Salomonis, audita morte eius, reversus est de Ægypto. 3 Miseruntque et vocaverunt eum: venit ergo Ieroboam, et omnis multitudo Israel, et locuti sunt

(1) 2 Par 10, 1.

ad Roboam, dicentes: 4 Pater tuus durissimum
iugum imposuit nobis: tu itaque nunc imminue
paululum de imperio patris tui durissimo, et de
iugo gravissimo, quod imposuit nobis, et servie-
mus tibi. 5 Qui ait eis: Ite usque ad tertium diem,
et revertimini ad me.

Cumque abiisset populus, 6 iniit consilium rex iuvenum
Roboam cum senioribus, qui assistebant coram Sa- consilio
lomone patre eius, cum adhuc viveret, et ait: Quod utens
datis mihi consilium, ut respondeam populo huic?
7 Qui dixerunt ei: Si hodie obœdieris populo huic,
et servieris, et petitioni eorum cesseris, locutusque
fueris ad eos verba lenia, erunt tibi servi cunctis
diebus. 8 Qui dereliquit consilium senum, quod
dederant ei, et adhibuit adolescentes, qui nutriti
fuerant cum eo, et assistebant illi, 9 dixitque ad
eos: Quod mihi datis consilium, ut respondeam
populo huic, qui dixerunt mihi: Levius fac iugum
quod imposuit pater tuus super nos? 10 Et dixe-
runt ei iuvenes qui nutriti fuerant cum eo: Sic lo-
queris populo huic, qui locuti sunt ad te, dicentes:
Pater tuus aggravavit iugum nostrum, tu releva
nos. Sic loqueris ad eos: Minimus digitus meus
grossior est dorso patris mei. 11 Et nunc pater
meus posuit super vos iugum grave, ego autem
addam super iugum vestrum: pater meus cecidit
vos flagellis, ego autem cædam vos scorpionibus.

12 Venit ergo Ieroboam, et omnis populus ad Ro- preces
boam die tertia, sicut locutus fuerat rex, dicens: Israelis
Revertimini ad me die tertia. 13 Responditque rex repudiat
populo dura, derelicto consilio seniorum, quod ei
dederant, 14 et locutus est eis secundum consilium
iuvenum, dicens: Pater meus aggravavit iugum ve-
strum, ego autem addam iugo vestro: pater meus
cecidit vos flagellis, ego autem cædam vos scor-
pionibus. 15 Et non acquievit rex populo: quoniam
aversatus fuerat eum Dominus, ut suscitaret ver-
bum suum, quod locutus fuerat in manu Ahiæ Si-
lonitæ, ad Ieroboam filium Nabat.

---

(15) Sup 11, 31.

quare Israel Ieroboam regem constituit

16 Videns itaque populus quod noluisset eos au-
dire rex, respondit ei dicens: Quæ nobis pars in
David? vel quæ hereditas in filio Isai? Vade in
tabernacula tua Israel, nunc vide domum tuam Da-
vid. Et abiit Israel in tabernacula sua. 17 Super
filios autem Israel, quicumque habitabant in civi-
tatibus Iuda, regnavit Roboam. 18 Misit ergo rex
Roboam Aduram, qui erat super tributa: et lapi-
davit eum omnis Israel, et mortuus est. Porro rex
Roboam festinus ascendit currum, et fugit in Ieru-
salem: 19 recessitque Israel a domo David, usque
in præsentem diem. 20 Factum est autem cum au-
disset omnis Israel, quod reversus esset Ieroboam,
miserunt, et vocaverunt eum congregato cœtu, et
constituerunt eum regem super omnem Israel, nec
secutus est quisquam domum David præter tribum
Iuda solam.

cuius impugnationem Dominus prohibet

21 Venit autem Roboam Ierusalem, et congrega-
vit universam domum Iuda, et tribum Beniamin,
centum octoginta millia electorum virorum bellato-
rum, ut pugnarent contra domum Israel, et redu-
cerent regnum Roboam filio Salomonis. 22 Factus
est autem sermo Domini ad Semeiam virum Dei,
dicens: 23 Loquere ad Roboam filium Salomonis
regem Iuda, et ad omnem domum Iuda, et Benia-
min, et reliquos de populo, dicens: 24 Hæc dicit
Dominus: Non ascendetis, neque bellabitis contra
fratres vestros filios Israel: revertatur vir in do-
mum suam, a me enim factum est verbum hoc.
Audierunt sermonem Domini, et reversi sunt de
itinere sicut eis præceperat Dominus.

2. Impietas Ieroboam regis Israel, 12, 25—32

In Sichem habitat

25 Ædificavit autem Ieroboam Sichem in monte
Ephraim, et habitavit ibi: et egressus inde ædifi-
cavit Phanuel.

in Bethel et Dan vitulos ponit

26 Dixitque Ieroboam in corde suo: Nunc rever-
tetur regnum ad domum David, 27 si ascenderit
populus iste ut faciat sacrificia in domo Domini in

(22) 2 Par 11, 2.

Ierusalem: et convertetur cor populi huius ad do-
minum suum Roboam regem Iuda, interficientque
me, et revertentur ad eum. 28 Et excogitato con-
silio fecit duos vitulos aureos, et dixit eis: Nolite
ultra ascendere in Ierusalem: Ecce dii tui Israel,
qui te eduxerunt de Terra Ægypti. 29 Posuitque
unum in Bethel, et alterum in Dan: 30 et factum
est verbum hoc in peccatum: ibat enim populus
ad adorandum vitulum usque in Dan.

31 Et fecit fana in excelsis, et sacerdotes de ex- fana, sacerdotes, sollemnitatem constituit
tremis populi, qui non erant de filiis Levi. 32 Con-
stituitque diem sollemnem in mense octavo, quin-
tadecima die mensis, in similitudinem sollemnitatis,
quæ celebrabatur in Iuda. Et ascendens altare, si-
militer fecit in Bethel, ut immolaret vitulis, quos
fabricatus fuerat: constituitque in Bethel sacerdotes
excelsorum, quæ fecerat.

3. Vaticinium et mors prophetæ de Iuda, 12, 33—13, 34

33 Et ascendit super altare quod exstruxerat in Regi thurificanti
Bethel, quintadecima die mensis octavi, quem fin-
xerat de corde suo: et fecit sollemnitatem filiis Is-
rael, et ascendit super altare, ut adoleret incensum.

13 1 Et ecce vir Dei venit de Iuda in sermone subversio altaris per Iosiam prædicitur
Domini in Bethel, Ieroboam stante super al-
tare, et thus iaciente. 2 Et exclamavit contra altare
in sermone Domini, et ait: Altare, altare, hæc di-
cit Dominus: Ecce filius nascetur domui David,
Iosias nomine, et immolabit super te sacerdotes
excelsorum, qui nunc in te thura succendunt, et
ossa hominum super te incendet. 3 Deditque in
illa die signum, dicens: Hoc erit signum quod lo-
cutus est Dominus: Ecce altare scindetur, et effun-
detur cinis qui in eo est. 4 Cumque audisset rex
sermonem hominis Dei, quem inclamaverat contra
altare in Bethel, extendit manum suam de altari,
dicens: Apprehendite eum. Et exaruit manus eius,

---

(28) Tob 1, 5. — Ex 32, 8. — (31) 2 Par 11, 15. —
(2) 2 Rg 23, 16.

quam extenderat contra eum: nec valuit retrahere
eam ad se. 5 Altare quoque scissum est, et effusus
est cinis de altari, iuxta signum quod prædixerat
vir Dei in sermone Domini. 6 Et ait rex ad virum
Dei: Deprecare faciem Domini Dei tui, et ora pro
me, ut restituatur manus mea mihi. Oravitque vir
Dei faciem Domini, et reversa est manus regis ad
eum, et facta est sicut prius fuerat. 7 Locutus est
autem rex ad virum Dei: Veni mecum domum ut
prandeas, et dabo tibi munera. 8 Responditque vir
Dei ad regem: Si dederis mihi mediam partem domus
tuæ, non veniam tecum, nec comedam panem,
neque bibam aquam in loco isto: 9 sic enim mandatum
est mihi in sermone Domini præcipientis:
Non comedes panem, neque bibes aquam, nec reverteris
per viam, qua venisti. 10 Abiit ergo per
aliam viam, et non est reversus per iter, quo venerat
in Bethel.

prophetam inobœdientem leo occidit

11 Prophetes autem quidam senex habitabat in
Bethel, ad quem venerunt filii sui, et narraverunt
ei omnia opera, quæ fecerat vir Dei illa die in
Bethel: et verba quæ locutus fuerat ad regem, narraverunt
patri suo. 12 Et dixit eis pater eorum:
Per quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam,
per quam abierat vir Dei, qui venerat de Iuda.
13 Et ait filiis suis: Sternite mihi asinum. Qui cum
stravissent, ascendit, 14 et abiit post virum Dei,
et invenit eum sedentem subtus terebinthum: et
ait illi: Tune es vir Dei qui venisti de Iuda? Respondit
ille: Ego sum. 15 Dixitque ad eum: Veni
mecum domum, ut comedas panem. 16 Qui ait:
Non possum reverti, neque venire tecum, nec comedam
panem, neque bibam aquam in loco isto:
17 quia locutus est Dominus ad me in sermone Domini,
dicens: Non comedes panem, et non bibes
aquam ibi, nec reverteris per viam, qua ieris. 18 Qui
ait illi: Et ego propheta sum similis tui: et angelus
locutus est mihi in sermone Domini, dicens:
Reduc eum tecum in domum tuam, ut comedat panem,
et bibat aquam. Fefellit eum, 19 et reduxit
secum: comedit ergo panem in domo eius, et bibit

aquam. 20 Cumque sederent ad mensam, factus
est sermo Domini ad prophetam, qui reduxerat
eum. 21 Et exclamavit ad virum Dei, qui venerat
de Iuda, dicens: Hæc dicit Dominus: Quia non
obœdiens fuisti ori Domini, et non custodisti man-
datum, quod præcepit tibi Dominus Deus tuus,
22 et reversus es, et comedisti panem, et bibisti
aquam in loco in quo præcepit tibi ne comederes
panem, neque biberes aquam, non inferetur cada-
ver tuum in sepulcrum patrum tuorum. 23 Cum-
que comedisset et bibisset, stravit asinum suum
prophetæ, quem reduxerat. 24 Qui cum abiisset,
invenit eum leo in via, et occidit, et erat cadaver
eius proiectum in itinere: asinus autem stabat iuxta
illum, et leo stabat iuxta cadaver. 25 Et ecce, viri
transeuntes viderunt cadaver proiectum in via, et
leonem stantem iuxta cadaver. Et venerunt et di-
vulgaverunt in civitate, in qua prophetes ille senex
habitabat. 26 Quod cum audisset propheta ille, qui
reduxerat eum de via, ait: Vir Dei est, qui inob-
œdiens fuit ori Domini, et tradidit eum Dominus
leoni, et confregit eum, et occidit iuxta verbum
Domini, quod locutus est ei. 27 Dixitque ad filios
suos: Sternite mihi asinum. Qui cum stravissent,
28 et ille abiisset, invenit cadaver eius proiectum in
via, et asinum et leonem stantes iuxta cadaver: non
comedit leo de cadavere, nec læsit asinum. 29 Tulit
ergo prophetes cadaver viri Dei, et posuit illud
super asinum, et reversus intulit in civitatem pro-
phetæ senis ut plangeret eum. 30 Et posuit cadaver
eius in sepulcro suo: et planxerunt eum: Heu heu
mi frater. 31 Cumque planxissent eum, dixit ad
filios suos: Cum mortuus fuero, sepelite me in se-
pulcro, in quo vir Dei sepultus est: iuxta ossa eius
ponite ossa mea. 32 Profecto enim veniet sermo,
quem prædixit in sermone Domini contra altare
quod est in Bethel, et contra omnia fana excelso-
rum, quæ sunt in urbibus Samariæ.

33 Post verba hæc non est reversus Ieroboam
de via sua pessima, sed econtrario fecit de novis-
simis populi sacerdotes excelsorum: quicumque vo-

Ieroboam non convertitur

lebat, implebat manum suam, et fiebat sacerdos ex-
celsorum. 34 Et propter hanc causam peccavit do-
mus Ieroboam, et eversa est, et deleta de super-
ficie terræ.

4. Vaticinium Ahiæ prophetæ, 14, 1—18

Uxori Ieroboam

14 1 In tempore illo ægrotavit Abia filius Iero-
boam. 2 Dixitque Ieroboam uxori suæ: Surge,
et commuta habitum, ne cognoscaris quod sis uxor
Ieroboam: et vade in Silo, ubi est Ahias propheta,
qui locutus est mihi, quod regnaturus essem super
populum hunc. 3 Tolle quoque in manu tua decem
panes, et crustulam, et vas mellis, et vade ad illum:
ipse enim indicabit tibi quid eventurum sit puero
huic. 4 Fecit ut dixerat, uxor Ieroboam: et con-
surgens abiit in Silo, et venit in domum Ahiæ: at
ille non poterat videre, quia caligaverant oculi eius
præ senectute.

eversio domus et mors Abiæ nuntiatur

5 Dixit autem Dominus ad Ahiam: Ecce uxor
Ieroboam ingreditur ut consulat te super filio suo
qui ægrotat; hæc et hæc loqueris ei. Cum ergo
illa intraret, et dissimularet se esse quæ erat, 6 au-
divit Ahias sonitum pedum eius introeuntis per
ostium, et ait: Ingredere uxor Ieroboam: quare
aliam te esse simulas? ego autem missus sum ad
te durus nuntius. 7 Vade, et dic Ieroboam: Hæc
dicit Dominus Deus Israel: Quia exaltavi te de
medio populi, et dedi te ducem super populum
meum Israel: 8 et scidi regnum domus David, et
dedi illud tibi, et non fuisti sicut servus meus Da-
vid, qui custodivit mandata mea, et secutus est me
in toto corde suo, faciens quod placitum esset in
conspectu meo: 9 sed operatus es mala super om-
nes, qui fuerunt ante te, et fecisti tibi deos alienos
et conflatiles, ut me ad iracundiam provocares, me
autem proiecisti post corpus tuum: 10 idcirco ecce
ego inducam mala super domum Ieroboam, et per-
cutiam de Ieroboam mingentem ad parietem, et
clausum, et novissimum in Israel: et mundabo re-

---

(2) Sup 11, 31. — (10) Inf 15, 29.

liquias domus Ieroboam, sicut mundari solet fimus
usque ad purum. 11 Qui mortui fuerint de Iero-
boam in civitate, comedent eos canes: qui autem
mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves cæli:
quia Dominus locutus est. 12 Tu igitur surge, et
vade in domum tuam: et in ipso introitu pedum
tuorum in urbem, morietur puer, 13 et planget
eum omnis Israel, et sepeliet: iste enim solus in-
feretur de Ieroboam in sepulcrum, quia inventus
est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel,
in domo Ieroboam. 14 Constituet autem sibi Do-
minus regem super Israel, qui percutiet domum Ie-
roboam in hac die, et in hoc tempore: 15 et per-
cutiet Dominus Deus Israel, sicut moveri solet arun-
do in aqua: et evellet Israel de terra bona hac,
quam dedit patribus eorum, et ventilabit eos trans
Flumen: quia fecerunt sibi lucos, ut irritarent Do-
minum. 16 Et tradet Dominus Israel propter pec-
cata Ieroboam, qui peccavit, et peccare fecit Israel.

Abia in Thersa moritur ac plangitur

17 Surrexit itaque uxor Ieroboam, et abiit, et ve-
nit in Thersa: cumque illa ingrederetur limen do-
mus, puer mortuus est, 18 et sepelierunt eum. Et
planxit eum omnis Israel iuxta sermonem Domini,
quem locutus est in manu servi sui Ahiæ prophetæ.

5. Reliqua regis Ieroboam, 14, 19—20

In historia regum Israel

19 Reliqua autem verborum Ieroboam, quomodo
pugnaverit, et quomodo regnaverit, ecce scripta
sunt in Libro verborum dierum regum Israel. 20 Dies
autem, quibus regnavit Ieroboam, viginti duo anni
sunt: et dormivit cum patribus suis: regnavitque
Nadab filius eius pro eo.

6. Historia Roboam regis Iuda, 14, 21—31

Tempus imperii

21 Porro Roboam filius Salomonis regnavit in
Iuda. Quadraginta et unius anni erat Roboam, cum
regnare cœpisset: decem et septem annos regnavit
in Ierusalem civitate, quam elegit Dominus ut po-

(21) 2 Par 12, 13.

neret nomen suum ibi, ex omnibus tribubus Israel.
Nomen autem matris eius Naama Ammanitis.

abominationes Iuda

22 Et fecit Iudas malum coram Domino, et irritaverunt eum super omnibus, quæ fecerant patres
eorum in peccatis suis, quæ peccaverunt. 23 Ædificaverunt enim et ipsi sibi aras, et statuas, et lucos super omnem collem excelsum, et subter omnem arborem frondosam: 24 sed et effeminati fuerunt in terra, feceruntque omnes abominationes gentium, quas attrivit Dominus ante faciem filiorum Israel.

direptio thesaurorum per Sesac

25 In quinto autem anno regni Roboam, ascendit
Sesac rex Ægypti in Ierusalem, 26 et tulit thesauros domus Domini, et thesauros regios, et universa diripuit: scuta quoque aurea, quæ fecerat Salomon:
27 pro quibus fecit rex Roboam scuta ærea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum, et eorum
qui excubabant ante ostium domus regis. 28 Cumque ingrederetur rex in domum Domini, portabant ea qui præeundi habebant officium: et postea reportabant ad armamentarium scutariorum.

reliqua in historia regum Iuda

29 Reliqua autem sermonum Roboam, et omnia quæ fecit, ecce scripta sunt in Libro sermonum
dierum regum Iuda. 30 Fuitque bellum inter Roboam et Ieroboam cunctis diebus. 31 Dormivitque
Roboam cum patribus suis, et sepultus est cum eis in civitate David: nomen autem matris eius Naama Ammanitis: et regnavit Abiam filius eius pro eo.

II. Reges usque ad Achab, 15, 1—16, 28

1. Abiam rex Iuda, 15, 1—8

Tempus imperii

15 1 Igitur in octavo decimo anno regni Ieroboam filii Nabat, regnavit Abiam super Iudam.
2 Tribus annis regnavit in Ierusalem: nomen matris eius Maacha filia Abessalom.

impietas regis

3 Ambulavitque in omnibus peccatis patris sui, quæ fecerat ante eum: nec erat cor eius perfec-

(26) Sup 10, 16. — (2) 2 Par 13, 2.

tum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris
eius. 4 Sed propter David dedit ei Dominus Deus
suus lucernam in Ierusalem, ut suscitaret filium
eius post eum, et statueret Ierusalem: 5 eo quod
fecisset David rectum in oculis Domini, et non de-
clinasset ab omnibus, quæ præceperat ei cunctis
diebus vitæ suæ, excepto sermone Uriæ Hethæi.
6 Attamen bellum fuit inter Roboam, et Ieroboam
omni tempore vitæ eius.

reliqua in historia regum Iuda

7 Reliqua autem sermonum Abiam, et omnia quæ
fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verborum
dierum regum Iuda? Fuitque prœlium inter Abiam
et inter Ieroboam. 8 Et dormivit Abiam cum pa-
tribus suis, et sepelierunt eum in civitate David:
regnavitque Asa filius eius pro eo.

2. Asa rex Iuda, 15, 9—24

Tempus imperii

9 In anno ergo vigesimo Ieroboam regis Israel
regnavit Asa rex Iuda, 10 et quadraginta et uno
anno regnavit in Ierusalem. Nomen matris eius
Maacha, filia Abessalom.

pietas regis

11 Et fecit Asa rectum ante conspectum Domini,
sicut David pater eius: 12 et abstulit effeminatos
de terra, purgavitque universas sordes idolorum,
quæ fecerant patres eius. 13 Insuper et Maacham
matrem suam amovit, ne esset princeps in sacris
Priapi, et in luco eius, quem consecraverat: sub-
vertitque specum eius, et confregit simulacrum tur-
pissimum, et combussit in torrente Cedron: 14 ex-
celsa autem non abstulit. Verumtamen cor Asa
perfectum erat cum Domino cunctis diebus suis:
15 et intulit ea, quæ sanctificaverat pater suus, et
voverat, in domum Domini, argentum et aurum,
et vasa.

bellum cum Baasa rege Israel

16 Bellum autem erat inter Asa, et Baasa regem
Israel cunctis diebus eorum. 17 Ascendit quoque
Baasa rex Israel in Iudam, et ædificavit Rama, ut
non posset quispiam egredi vel ingredi de parte

---

(5) 2 Sm 11, 4. — (7) 2 Par 13, 2. — (8) 2 Par 14, 1. —
(17) 2 Par 16, 1.

Asa regis Iuda. 18 Tollens itaque Asa omne ar-
gentum, et aurum, quod remanserat in thesauris
domus Domini, et in thesauris domus regiæ, et
dedit illud in manus servorum suorum: et misit ad
Benadad filium Tabremon filii Hezion, regem Syriæ,
qui habitabat in Damasco, dicens: 19 Fœdus est
inter me et te, et inter patrem meum et patrem
tuum: ideo misi tibi munera, argentum et aurum:
et peto ut venias, et irritum facias fœdus, quod
habes cum Baasa rege Israel, et recedat a me. 20 Ac-
quiescens Benadad regi Asa, misit principes exer-
citus sui in civitates Israel, et percusserunt Ahion,
et Dan, et Abeldomum Maacha, et universam Cen-
neroth, omnem scilicet terram Nephthali. 21 Quod
cum audisset Baasa, intermisit ædificare Rama, et
reversus est in Thersa. 22 Rex autem Asa nun-
tium misit in omnem Iudam dicens: Nemo sit ex-
cusatus, et tulerunt lapides de Rama, et ligna eius,
quibus ædificaverat Baasa, et exstruxit de eis rex
Asa Gabaa Beniamin, et Maspha.

reliqua in historia regum Iuda

23 Reliqua autem omnium sermonum Asa, et uni-
versæ fortitudines eius, et cuncta quæ fecit, et ci-
vitates, quas exstruxit, nonne hæc scripta sunt in
Libro verborum dierum regum Iuda? Verumtamen
in tempore senectutis suæ doluit pedes. 24 Et dor-
mivit cum patribus suis, et sepultus est cum eis
in Civitate David patris sui. Regnavitque Iosaphat
filius eius pro eo.

3. Nadab rex Israel, 15, 25—32

Tempus imperii

25 Nadab vero filius Ieroboam regnavit super Is-
rael anno secundo Asa regis Iuda: regnavitque su-
per Israel duobus annis.

malitia regis

26 Et fecit quod malum est in conspectu Domini,
et ambulavit in viis patris sui, et in peccatis eius,
quibus peccare fecit Israel.

eversio domus Ieroboam

27 Insidiatus est autem ei Baasa filius Ahiæ de
domo Issachar, et percussit eum in Gebbethon,
quæ est urbs Philisthinorum: siquidem Nadab et

(24) 2 Par 17, 1.

omnis Israel obsidebant Gebbethon. 28 Interfecit
ergo illum Baasa in anno tertio Asa regis Iuda, et
regnavit pro eo. 29 Cumque regnasset, percussit
omnem domum Ieroboam: non dimisit ne unam
quidem animam de semine eius, donec deleret eum
iuxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu
servi sui Ahiæ Silonitis, 30 propter peccata Iero-
boam, quæ peccaverat, et quibus peccare fecerat
Israel: et propter delictum, quo irritaverat Domi-
num Deum Israel.

reliqua in historia regum Israel

31 Reliqua autem sermonum Nadab, et omnia quæ
operatus est, nonne hæc scripta sunt in Libro verbo-
rum dierum regum Israel? 32 Fuitque bellum inter
Asa, et Baasa regem Israel cunctis diebus eorum.

4. Baasa rex Israel, 15, 33—16, 7

Tempus imperii

33 Anno tertio Asa regis Iuda regnavit Baasa
filius Ahiæ, super omnem Israel in Thersa viginti-
quattuor annis.

malitia regis

34 Et fecit malum coram Domino, ambulavitque
in via Ieroboam, et in peccatis eius, quibus pec-
care fecit Israel.

prophetia Iehu

16 1 Factus est autem sermo Domini ad Iehu
filium Hanani contra Baasa, dicens: 2 Pro
eo quod exaltavi te de pulvere, et posui te ducem
super populum meum Israel, tu autem ambulasti
in via Ieroboam, et peccare fecisti populum meum
Israel, ut me irritares in peccatis eorum: 3 ecce,
ego demetam posteriora Baasa, et posteriora domus
eius: et faciam domum tuam sicut domum Ierobo-
am filii Nabat. 4 Qui mortuus fuerit de Baasa in
civitate, comedent eum canes: et qui mortuus fue-
rit ex eo in regione, comedent eum volucres cæli.

reliqua in historia regum Israel

5 Reliqua autem sermonum Baasa, et quæcum-
que fecit, et prœlia eius, nonne hæc scripta sunt
in Libro verborum dierum regum Israel? 6 Dor-
mivit ergo Baasa cum patribus suis, sepultusque
est in Thersa: et regnavit Ela filius eius pro eo.

(29) Inf 21, 22. — Sup 14, 10. — (4) Sup 14, 11. —
(5) 2 Par 16, 1.

additamentum

7 Cum autem in manu Iehu filii Hanani prophe-
tæ verbum Domini factum esset contra Baasa, et
contra domum eius, et contra omne malum, quod
fecerat coram Domino, ad irritandum eum in ope-
ribus manuum suarum, ut fieret sicut domus Iero-
boam: ob hanc causam occidit eum, hoc est, Iehu
filium Hanani, prophetam.

5. Ela rex Israel, 16, 8—14

Tempus imperii

8 Anno vigesimo sexto Asa regis Iuda, regnavit
Ela filius Baasa super Israel in Thersa duobus annis.

eversio domus Baasa

9 Et rebellavit contra eum servus suus Zambri,
dux mediæ partis equitum: erat autem Ela in Thersa
bibens, et temulentus in domo Arsa præfecti Thersa.
10 Irruens ergo Zambri, percussit, et occidit eum
anno vigesimo septimo Asa regis Iuda, et regnavit
pro eo. 11 Cumque regnasset, et sedisset super
solium eius, percussit omnem domum Baasa, et
non dereliquit ex ea mingentem ad parietem, et
propinquos et amicos eius. 12 Delevitque Zambri
omnem domum Baasa, iuxta verbum Domini, quod
locutus fuerat ad Baasa in manu Iehu prophetæ,
13 propter universa peccata Baasa, et peccata Ela filii
eius, qui peccaverunt, et peccare fecerunt Israel pro-
vocantes Dominum Deum Israel in vanitatibus suis.

reliqua in historia regum Israel

14 Reliqua autem sermonum Ela, et omnia quæ
fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verborum
dierum regum Israel?

6. Zambri rex Israel, 16, 15—22

Tempus imperii

15 Anno vigesimo septimo Asa regis Iuda, regna-
vit Zambri septem diebus in Thersa: porro exer-
citus obsidebat Gebbethon urbem Philisthinorum.

nex voluntaria regis mali

16 Cumque audisset rebellasse Zambri, et occi-
disse regem, fecit sibi regem omnis Israel Amri,
qui erat princeps militiæ super Israel in die illa
in castris. 17 Ascendit ergo Amri, et omnis Israel
cum eo de Gebbethon, et obsidebant Thersa. 18 Vi-
dens autem Zambri quod expugnanda esset civitas,

---

(10) 2 Rg 9, 31.

ingressus est palatium, et succendit se cum domo
regia: et mortuus est 19 in peccatis suis, quæ pec-
caverat faciens malum coram Domino, et ambu-
lans in via Ieroboam, et in peccato eius, quo fecit
peccare Israel.

reliqua in historia regum Israel

20 Reliqua autem sermonum Zambri, et insidia-
rum eius, et tyrannidis, nonne hæc scripta sunt in
Libro verborum dierum regum Israel?

Amri et Thebni adversarii

21 Tunc divisus est populus Israel in duas par-
tes: media pars populi sequebatur Thebni filium
Gineth, ut constitueret eum regem: et media pars
Amri. 22 Prævaluit autem populus, qui erat cum
Amri, populo qui sequebatur Thebni filium Gineth:
mortuusque est Thebni, et regnavit Amri.

7. Amri rex Israel, 16, 23—28

Tempus imperii

23 Anno trigesimo primo Asa regis Iuda regnavit
Amri super Israel, duodecim annis: in Thersa re-
gnavit sex annis.

ædificatio Samariæ

24 Emitque montem Samariæ a Somer duobus
talentis argenti: et ædificavit eum, et vocavit no-
men civitatis, quam exstruxerat, nomine Semer, do-
mini montis, Samariam.

nequitia regis

25 Fecit autem Amri malum in conspectu Do-
mini, et operatus est nequiter super omnes, qui
fuerunt ante eum. 26 Ambulavitque in omni via
Ieroboam filii Nabat, et in peccatis eius quibus pec-
care fecerat Israel: ut irritaret Dominum Deum Is-
rael in vanitatibus suis.

reliqua in historia regum Israel

27 Reliqua autem sermonum Amri, et prœlia eius,
quæ gessit, nonne hæc scripta sunt in Libro ver-
borum dierum regum Israel? 28 Dormivitque Amri
cum patribus suis, et sepultus est in Samaria: re-
gnavitque Achab filius eius pro eo.

III. Achab et Iezabel in Israel, 16, 29—22, 40

1. Generalis descriptio imperii, 16, 29—34

Tempus imperii

29 Achab vero filius Amri regnavit super Israel
anno trigesimo octavo Asa regis Iuda. Et regnavit
Achab filius Amri super Israel in Samaria viginti
et duobus annis.

idololatria regis

30 Et fecit Achab filius Amri malum in conspectu
Domini super omnes, qui fuerunt ante eum. 31 Nec
suffecit ei ut ambularet in peccatis Ieroboam, filii
Nabat: insuper duxit uxorem Iezabel filiam Eth-
baal regis Sidoniorum. Et abiit, et servivit Baal,
et adoravit eum. 32 Et posuit aram Baal in templo
Baal, quod ædificaverat in Samaria, 33 et planta-
vit lucum: et addidit Achab in opere suo, irritans
Dominum Deum Israel super omnes reges Israel,
qui fuerunt ante eum.

ædificatio urbis Iericho

34 In diebus eius ædificavit Hiel de Bethel, Ieri-
cho: in Abiram primitivo suo fundavit eam, et in
Segub novissimo suo posuit portas eius: iuxta ver-
bum Domini, quod locutus fuerat in manu Iosue
filii Nun.

2. Elias ad Carith et in Sarephta, 17, 1—24

Rorem et pluviam prohibet

17 1 Et dixit Elias Thesbites de habitatoribus
Galaad ad Achab: Vivit Dominus Deus Is-
rael, in cuius conspectu sto, si erit annis his ros
et pluvia, nisi iuxta oris mei verba.

pascitur a corvis ad torrentem

2 Et factum est verbum Domini ad eum, dicens:
3 Recede hinc, et vade contra orientem, et abscon-
dere in torrente Carith, qui est contra Iordanem,
4 et ibi de torrente bibes: corvisque præcepi ut
pascant te ibi. 5 Abiit ergo, et fecit iuxta verbum
Domini: cumque abiisset, sedit in torrente Carith,
qui est contra Iordanem. 6 Corvi quoque defere-
bant ei panem et carnes mane, similiter panem et
carnes vesperi, et bibebat de torrente.

et a vidua in Sarephta

7 Post dies autem siccatus est torrens: non enim
pluerat super terram. 8 Factus est ergo sermo
Domini ad eum, dicens: 9 Surge, et vade in Sa-
rephta Sidoniorum, et manebis ibi: præcepi enim
ibi mulieri viduæ ut pascat te. 10 Surrexit, et abiit
in Sarephta. Cumque venisset ad portam civitatis,
apparuit ei mulier vidua colligens ligna, et vocavit
eam, dixitque ei: Da mihi paululum aquæ in vase,
ut bibam. 11 Cumque illa pergeret ut afferret, cla-

---

(34) Ios 6, 26. — (1) Sir 48, 1; Iac 5, 17. — (9) Lc 4, 26.

mavit post tergum eius, dicens: Affer mihi, obse-
cro, et buccellam panis in manu tua. 12 Quæ re-
spondit: Vivit Dominus Deus tuus, quia non habeo
panem, nisi quantum pugillus capere potest farinæ
in hydria, et paululum olei in lecytho: en colligo
duo ligna ut ingrediar et faciam illum mihi et filio
meo, ut comedamus, et moriamur. 13 Ad quam
Elias ait: Noli timere, sed vade, et fac sicut dixi-
sti: verumtamen mihi primum fac de ipsa farinula
subcinericium panem parvulum, et affer ad me:
tibi autem et filio tuo facies postea. 14 Hæc autem
dicit Dominus Deus Israel: Hydria farinæ non de-
ficiet, nec lecythus olei minuetur usque ad diem,
in qua Dominus daturus est pluviam super faciem
terræ. 15 Quæ abiit, et fecit iuxta verbum Eliæ:
et comedit ipse, et illa, et domus eius: et ex illa
die 16 hydria farinæ non defecit, et lecythus olei
non est imminutus, iuxta verbum Domini, quod
locutus fuerat in manu Eliæ.
17 Factum est autem post hæc, ægrotavit filius cuius filium resuscitat
mulieris matris familias, et erat languor fortissimus
ita ut non remaneret in eo halitus. 18 Dixit ergo
ad Eliam: Quid mihi et tibi vir Dei? ingressus es
ad me, ut rememorarentur iniquitates meæ, et in-
terficeres filium meum? 19 Et ait ad eam Elias:
Da mihi filium tuum. Tulitque eum de sinu eius,
et portavit in cenaculum ubi ipse manebat, et po-
suit super lectulum suum. 20 Et clamavit ad Do-
minum, et dixit: Domine Deus meus, etiam ne vi-
duam, apud quam ego utcumque sustentor, afflixi-
sti ut interficeres filium eius? 21 Et expandit se,
atque mensus est super puerum tribus vicibus, et
clamavit ad Dominum, et ait: Domine Deus meus,
revertatur obsecro anima pueri huius in viscera
eius. 22 Et exaudivit Dominus vocem Eliæ: et re-
versa est anima pueri intra eum, et revixit. 23 Tu-
litque Elias puerum, et deposuit eum de cenaculo
in inferiorem domum, et tradidit matri suæ, et ait
illi: En vivit filius tuus. 24 Dixitque mulier ad
Eliam: Nunc, in isto cognovi quoniam vir Dei es
tu, et verbum Domini in ore tuo verum est.

3. Elias populum ad Dominum convertit, 18, 1—46

Propheta Domini

18 1 Post dies multos factum est verbum Do-
mini ad Eliam, in anno tertio dicens: Vade,
et ostende te Achab, ut dem pluviam super faciem
terræ. 2 Ivit ergo Elias, ut ostenderet se Achab:
erat autem fames vehemens in Samaria.

Abdiam pium

3 Vocavitque Achab Abdiam dispensatorem do-
mus suæ: Abdias autem timebat Dominum valde.
4 Nam cum interficeret Iezabel prophetas Domini,
tulit ille centum prophetas, et abscondit eos quin-
quagenos et quinquagenos in speluncis, et pavit eos
pane et aqua. 5 Dixit ergo Achab ad Abdiam: Vade
in terram ad universos fontes aquarum, et in cunc-
tas valles, si forte possimus invenire herbam, et
salvare equos et mulos, et non penitus iumenta
intereant. 6 Diviseruntque sibi regiones, ut circu-
irent eas: Achab ibat per viam unam, et Abdias
per viam alteram seorsum.

ad Achab mittit

7 Cumque esset Abdias in via, Elias occurrit ei:
qui cum cognovisset eum, cecidit super faciem su-
am, et ait: Num tu es, domine mi, Elias? 8 Cui
ille respondit: Ego. Vade, et dic domino tuo: Ad-
est Elias. 9 Et ille, Quid peccavi, inquit, quoniam
tradis me servum tuum in manu Achab, ut inter-
ficiat me? 10 Vivit Dominus Deus tuus, quia non
est gens aut regnum, quo non miserit dominus
meus te requirens: et respondentibus cunctis: Non
est hic: adiuravit regna singula et gentes, eo quod
minime repereris. 11 Et nunc tu dicis mihi: Vade,
et dic domino tuo: Adest Elias. 12 Cumque re-
cessero a te, Spiritus Domini asportabit te in lo-
cum, quem ego ignoro: et ingressus nuntiabo Achab,
et non inveniens te, interficiet me: servus autem
tuus timet Dominum ab infantia sua. 13 Numquid
non indicatum est tibi domino meo, quid fecerim
cum interficeret Iezabel prophetas Domini, quod
absconderim de prophetis Domini centum viros,
quinquagenos et quinquagenos in speluncis, et pa-
verim eos pane et aqua? 14 Et nunc tu dicis:
Vade, et dic domino tuo: Adest Elias: ut interfi-

ciat me? 15 Et dixit Elias: Vivit Dominus exer-
cituum, ante cuius vultum sto, quia hodie appa-
rebo ei.

per Achab populum ad Carmelum congregat

16 Abiit ergo Abdias in occursum Achab, et in-
dicavit ei: venitque Achab in occursum Eliæ. 17 Et
cum vidisset eum, ait: Tune es ille, qui conturbas
Israel? 18 Et ille ait: Non ego turbavi Israel, sed
tu, et domus patris tui, qui dereliquistis mandata
Domini, et secuti estis Baalim. 19 Verumtamen
nunc mitte, et congrega ad me universum Israel
in monte Carmeli, et prophetas Baal quadringentos
quinquaginta, prophetasque lucorum quadringentos,
qui comedunt de mensa Iezabel. 20 Misit Achab
ad omnes filios Israel, et congregavit prophetas in
monte Carmeli.

eique ignem de cælo promittit

21 Accedens autem Elias ad omnem populum,
ait: Usquequo claudicatis in duas partes? si Do-
minus est Deus, sequimini eum: si autem Baal,
sequimini illum. Et non respondit ei populus ver-
bum. 22 Et ait rursus Elias ad populum: Ego re-
mansi propheta Domini solus: prophetæ autem
Baal quadringenti et quinquaginta viri sunt. 23 Den-
tur nobis duo boves, et illi eligant sibi bovem unum,
et in frusta cædentes ponant super ligna, ignem
autem non supponant: et ego faciam bovem alte-
rum, et imponam super ligna, ignem autem non
supponam. 24 Invocate nomina deorum vestrorum,
et ego invocabo nomen Domini mei: et Deus qui
exaudierit per ignem, ipse sit Deus. Respondens
omnis populus ait: Optima propositio.

prophetis frustra Baal invocantibus

25 Dixit ergo Elias prophetis Baal: Eligite vobis
bovem unum, et facite primi, quia vos plures estis:
et invocate nomina deorum vestrorum, ignemque
non supponatis. 26 Qui cum tulissent bovem, quem
dederat eis, fecerunt: et invocabant nomen Baal de
mane usque ad meridiem, dicentes: Baal exaudi
nos. Et non erat vox, nec qui responderet: transi-
liebantque altare quod fecerant. 27 Cumque esset
iam meridies, illudebat illis Elias, dicens: Clamate
voce maiore: Deus enim est, et forsitan loquitur,

aut in diversorio est, aut in itinere, aut certe dor-
mit, ut excitetur. 28 Clamabant ergo voce magna,
et incidebant se iuxta ritum suum cultris et lan-
ceolis, donec perfunderentur sanguine.

Elias altare instruit

29 Postquam autem transiit meridies, et illis pro-
phetantibus venerat tempus, quo sacrificium offerri
solet, nec audiebatur vox, nec aliquis respondebat,
nec attendebat orantes: 30 dixit Elias omni populo:
Venite ad me. Et accedente ad se populo, curavit
altare Domini, quod destructum fuerat. 31 Et tulit
duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum
Iacob, ad quem factus est sermo Domini, dicens:
Israel erit nomen tuum. 32 Et ædificavit de lapi-
dibus altare in nomine Domini: fecitque aquæduc-
tum, quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris,
33 et composuit ligna: divisitque per membra bo-
vem, et posuit super ligna, 34 et ait: Implete quat-
tuor hydrias aqua, et fundite super holocaustum,
et super ligna. Rursumque dixit: Etiam secundo
hoc facite. Qui cum fecissent secundo, ait: Etiam
tertio idipsum facite. Feceruntque tertio, 35 et cur-
rebant aquæ circum altare, et fossa aquæductus
repleta est.

a Domino exauditus prophetas occidit

36 Cumque iam tempus esset ut offerretur holo-
caustum, accedens Elias propheta, ait: Domine Deus
Abraham, et Isaac, et Israel, ostende hodie quia tu
es Deus Israel, et ego servus tuus, et iuxta præ-
ceptum tuum feci omnia verba hæc. 37 Exaudi me
Domine, exaudi me: ut discat populus iste, quia
tu es Dominus Deus, et tu convertisti cor eorum
iterum. 38 Cecidit autem ignis Domini, et voravit
holocaustum, et ligna, et lapides, pulverem quoque,
et aquam, quæ erat in aquæductu lambens. 39 Quod
cum vidisset omnis populus, cecidit in faciem suam,
et ait: Dominus ipse est Deus, Dominus ipse est
Deus. 40 Dixitque Elias ad eos: Apprehendite pro-
phetas Baal, et ne unus quidem effugiat ex eis.
Quos cum apprehendissent, duxit eos Elias ad tor-
rentem Cison, et interfecit eos ibi.

---

(31) Gn 32, 28.

regi pluviam grandem nuntiat

41 Et ait Elias ad Achab: Ascende, comede, et
bibe: quia sonus multæ pluviæ est. 42 Ascendit
Achab ut comederet et biberet: Elias autem ascen-
dit in verticem Carmeli, et pronus in terram po-
suit faciem suam inter genua sua, 43 et dixit ad
puerum suum: Ascende, et prospice contra mare.
Qui cum ascendisset, et contemplatus esset, ait:
Non est quidquam. Et rursum ait illi: Revertere
septem vicibus. 44 In septima autem vice, Ecce
nubecula parva quasi vestigium hominis ascende-
bat de mari. Qui ait: Ascende, et dic Achab: Iunge
currum tuum et descende, ne occupet te pluvia.
45 Cumque se verteret huc atque illuc, ecce cæli
contenebrati sunt, et nubes, et ventus, et facta est
pluvia grandis. Ascendens itaque Achab abiit in
Iezrahel: 46 et manus Domini facta est super Eli-
am, accinctisque lumbis currebat ante Achab, donec
veniret in Iezrahel.

4. Elias ad Horeb fugit ac revertitur, 19, 1—21

Reginam Iezabel fugiens

19 1 Nuntiavit autem Achab Iezabel omnia quæ
fecerat Elias, et quo modo occidisset univer-
sos prophetas gladio. 2 Misitque Iezabel nuntium
ad Eliam, dicens: Hæc mihi faciant dii, et hæc ad-
dant, nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut
animam unius ex illis. 3 Timuit ergo Elias, et sur-
gens abiit quocumque eum ferebat voluntas: venit-
que in Bersabee Iuda, et dimisit ibi puerum suum,
4 et perrexit in desertum, viam unius diei. Cum-
que venisset, et sederet subter unam iuniperum,
petivit animæ suæ ut moreretur, et ait: Sufficit
mihi Domine, tolle animam meam: neque enim
melior sum, quam patres mei.

pane et aqua confortatur

5 Proiecitque se, et obdormivit in umbra iuni-
peri: et ecce angelus Domini tetigit eum, et dixit
illi: Surge, et comede. 6 Respexit, et ecce ad caput
suum subcinericius panis, et vas aquæ: comedit
ergo, et bibit, et rursum obdormivit. 7 Reversus-
que est angelus Domini secundo, et tetigit eum,
dixitque illi: Surge, comede: grandis enim tibi re-
stat via. 8 Qui cum surrexisset, comedit et bibit,

et ambulavit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus, et quadraginta noctibus, usque ad montem Dei Horeb.

et a Domino admonetur

9 Cumque venisset illuc, mansit in spelunca: et
ecce sermo Domini ad eum, dixitque illi: Quid hic
agis Elia? 10 At ille respondit: Zelo zelatus sum
pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt
pactum tuum filii Israel: altaria tua destruxerunt,
prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum
ego solus, et quærunt animam meam ut auferant
eam. 11 Et ait ei: Egredere, et sta in monte co-
ram Domino: et ecce Dominus transit, et spiritus
grandis et fortis subvertens montes, et conterens
petras ante Dominum: non in spiritu Dominus, et
post spiritum commotio: non in commotione Do-
minus, 12 et post commotionem ignis: non in igne
Dominus, et post ignem sibilus auræ tenuis. 13 Quod
cum audisset Elias, operuit vultum suum pallio, et
egressus stetit in ostio speluncæ, et ecce vox ad
eum dicens: Quid hic agis Elia? 14 Et ille respon-
dit: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum:
quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: altaria
tua destruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio,
derelictus sum ego solus, et quærunt animam meam
ut auferant eam. 15 Et ait Dominus ad eum: Vade,
et revertere in viam tuam per desertum in Da-
mascum: cumque perveneris illuc, unges Hazael
regem super Syriam, 16 et Iehu filium Namsi unges
regem super Israel: Eliseum autem filium Saphat,
qui est de Abelmeula, unges prophetam pro te.
17 Et erit, quicumque fugerit gladium Hazael, occi-
det eum Iehu: et quicumque fugerit gladium Iehu,
interficiet eum Eliseus. 18 Et derelinquam mihi in
Israel septem millia virorum, quorum genua non
sunt incurvata ante Baal, et omne os, quod non
adoravit eum osculans manus.

revertens Eliseum asciscit

19 Profectus ergo inde Elias, repperit Eliseum filium Saphat, arantem in duodecim iugis boum, et ipse in duodecim iugis boum arantibus unus erat:

(14) Rom 11, 3. — (16) 2 Rg 9, 2. — (18) Rom 11, 4.

cumque venisset Elias ad eum, misit pallium suum
super illum. 20 Qui statim relictis bobus cucurrit
post Eliam, et ait: Osculer, oro, patrem meum, et
matrem meam, et sic sequar te. Dixitque ei: Vade,
et revertere: quod enim meum erat, feci tibi. 21 Re-
versus autem ab eo, tulit par boum, et mactavit
illud, et in aratro boum coxit carnes, et dedit po-
pulo, et comederunt: consurgensque abiit, et secu-
tus est Eliam, et ministrabat ei.

5. Achab regem Benadad bis vincit. 20, 1—43

20 1 Porro Benadad rex Syriæ, congregavit om- Rex Syriæ in montibus percutitur
nem exercitum suum, et triginta duos reges
secum, et equos, et currus: et ascendens pugnabat
contra Samariam, et obsidebat eam. 2 Mittensque
nuntios ad Achab regem Israel in civitatem, 3 ait:
Hæc dicit Benadad: Argentum tuum, et aurum tu-
um meum est: et uxores tuæ, et filii tui optimi,
mei sunt. 4 Responditque rex Israel: Iuxta ver-
bum tuum, domine mi rex, tuus sum ego, et omnia
mea. 5 Revertentesque nuntii, dixerunt: Hæc dicit
Benadad, qui misit nos ad te: Argentum tuum, et
aurum tuum, et uxores tuas, et filios tuos dabis
mihi. 6 Cras igitur hac eadem hora mittam servos
meos ad te, et scrutabuntur domum tuam, et do-
mum servorum tuorum: et omne, quod eis pla-
cuerit, ponent in manibus suis, et auferent. 7 Vo-
cavit autem rex Israel omnes seniores terræ, et
ait: Animadvertite, et videte quoniam insidietur
nobis; misit enim ad me pro uxoribus meis, et filiis,
et pro argento et auro: et non abnui. 8 Dixerunt-
que omnes maiores natu, et universus populus ad
eum: Non audias, neque acquiescas illi. 9 Respon-
dit itaque nuntiis Benadad: Dicite Domino meo
regi: Omnia propter quæ misisti ad me servum
tuum in initio, faciam: hanc autem rem facere non
possum. 10 Reversique nuntii retulerunt ei. Qui
remisit, et ait: Hæc faciant mihi dii, et hæc ad-
dant, si suffecerit pulvis Samariæ pugillis omnis
populi, qui sequitur me. 11 Et respondens rex Is-
rael, ait: Dicite ei: Ne glorietur accinctus æque ut

discinctus. 12 Factum est autem, cum audisset
Benadad verbum istud, bibebat ipse et reges in um-
braculis, et ait servis suis: Circumdate civitatem.
Et circumdederunt eam. 13 Et ecce propheta unus
accedens ad Achab regem Israel, ait ei: Hæc dicit
Dominus: Certe vidisti omnem multitudinem hanc
nimiam? ecce, ego tradam eam in manu tua ho-
die: ut scias, quia ego sum Dominus. 14 Et ait
Achab: Per quem? Dixitque ei: Hæc dicit Domi-
nus: Per pedisequos principum provinciarum. Et
ait: Quis incipiet prœliari? Et ille dixit: Tu. 15 Re-
censuit ergo pueros principum provinciarum, et
repperit numerum ducentorum triginta duorum: et
recensuit post eos populum, omnes filios Israel,
septem millia. 16 Et egressi sunt meridie. Bena-
dad autem bibebat temulentus in umbraculo suo,
et reges triginta duo cum eo, qui ad auxilium eius
venerant. 17 Egressi sunt autem pueri principum
provinciarum in prima fronte. Misit itaque Bena-
dad. Qui nuntiaverunt ei, dicentes: Viri egressi
sunt de Samaria. 18 Et ille ait: Sive pro pace ve-
niunt, apprehendite eos vivos: sive ut prœlientur,
vivos eos capite. 19 Egressi sunt ergo pueri prin-
cipum provinciarum, ac reliquus exercitus sequeba-
tur: 20 et percussit unusquisque virum, qui contra
se veniebat: fugeruntque Syri, et persecutus est
eos Israel. Fugit quoque Benadad rex Syriæ in equo
cum equitibus suis. 21 Necnon egressus rex Israel
percussit equos et currus, et percussit Syriam plaga
magna.

et in campestribus fugatur

22 (Accedens autem propheta ad regem Israel,
dixit ei: Vade, et confortare, et scito, et vide quid
facias: sequenti enim anno rex Syriæ ascendet
contra te.) 23 Servi vero regis Syriæ dixerunt ei:
Dii montium sunt dii eorum, ideo superaverunt
nos: sed melius est ut pugnemus contra eos in
campestribus, et obtinebimus eos. 24 Tu ergo ver-
bum hoc fac: Amove reges singulos ab exercitu
tuo, et pone principes pro eis: 25 et instaura nu-
merum militum, qui ceciderunt de tuis, et equos
secundum equos pristinos, et currus secundum cur-

rus, quos ante habuisti: et pugnabimus contra eos
in campestribus, et videbis quod obtinebimus eos.
Credidit consilio eorum, et fecit ita. 26 Igitur post-
quam annus transierat, recensuit Benadad Syros,
et ascendit in Aphec ut pugnaret contra Israel.
27 Porro filii Israel recensiti sunt, et acceptis ciba-
riis profecti ex adverso, castraque metati sunt con-
tra eos, quasi duo parvi greges caprarum: Syri
autem repleverunt terram. 28 (Et accedens unus
vir Dei, dixit ad regem Israel: Hæc dicit Domi-
nus: Quia dixerunt Syri: Deus montium est do-
minus, et non est Deus Vallium: dabo omnem
multitudinem hanc grandem in manu tua, et scietis
quia ego sum Dominus.) 29 Dirigebantque septem
diebus ex adverso hi, atque illi acies, septima au-
tem die commissum est bellum: percusseruntque
filii Israel de Syris centum millia peditum in die
una. 30 Fugerunt autem qui remanserant in Aphec,
in civitatem: et cecidit murus super viginti septem
millia hominum, qui remanserant. Porro Benadad
fugiens ingressus est civitatem, in cubiculum quod
erat intra cubiculum.

31 Dixeruntque ei servi sui: Ecce, audivimus — *sed ab Achab dimittitur*
quod reges domus Israel clementes sint: pona-
mus itaque saccos in lumbis nostris, et funiculos
in capitibus nostris, et egrediamur ad regem
Israel: forsitan salvabit animas nostras. 32 Accin-
xerunt saccis lumbos suos, et posuerunt funicu-
los in capitibus suis, veneruntque ad regem Israel,
et dixerunt ei: Servus tuus Benadad dicit: Vivat,
oro te, anima mea. Et ille ait: Si adhuc vivit, fra-
ter meus est. 33 Quod acceperunt viri pro omine:
et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius, at-
que dixerunt: Frater tuus Benadad. Et dixit eis:
Ite, et adducite eum ad me. Egressus est ergo
ad eum Benadad, et levavit eum in currum suum.
34 Qui dixit ei: Civitates, quas tulit pater meus
a patre tuo, reddam: et plateas fac tibi in Da-
masco, sicut fecit pater meus in Samaria, et ego
fœderatus recedam a te. Pepigit ergo fœdus, et
dimisit eum.

cui iudicium Dei nuntiatur
35 Tunc vir quidam de filiis prophetarum dixit
ad socium suum in sermone Domini: Percute me.
At ille noluit percutere. 36 Cui ait: Quia noluisti
audire vocem Domini, ecce recedes a me, et percutiet
te leo. Cumque paululum recessisset ab eo,
invenit eum leo, atque percussit. 37 Sed et alterum
inveniens virum, dixit ad eum: Percute me. Qui
percussit eum, et vulneravit. 38 Abiit ergo propheta,
et occurrit regi in via, et mutavit aspersione
pulveris os et oculos suos. 39 Cumque rex transisset,
clamavit ad regem, et ait: Servus tuus egressus
est ad prœliandum cominus: cumque fugisset
vir unus, adduxit eum quidam ad me, et ait: Custodi
virum istum: qui si lapsus fuerit, erit anima
tua pro anima eius, aut talentum argenti appendes.
40 Dum autem ego turbatus huc illucque me verterem,
subito non comparuit. Et ait rex Israel ad
eum: Hoc est iudicium tuum, quod ipse decrevisti.
41 At ille statim abstersit pulverem de facie sua,
et cognovit eum rex Israel, quod esset de prophetis.
42 Qui ait ad eum: Hæc dicit Dominus: Quia
dimisisti virum dignum morte de manu tua, erit
anima tua pro anima eius, et populus tuus pro populo
eius. 43 Reversus est igitur rex Israel in domum
suam, audire contemnens, et furibundus venit
in Samariam.

6. Naboth, Achab et Iezabel, 21, 1—29

Naboth vineam denegans
21 1 Post verba autem hæc, tempore illo vinea
erat Naboth Iezrahelitæ, quæ erat in Iezrahel,
iuxta palatium Achab regis Samariæ. 2 Locutus est
ergo Achab ad Naboth, dicens: Da mihi vineam
tuam, ut faciam mihi hortum olerum, quia vicina
est, et prope domum meam, daboque tibi pro ea
vineam meliorem: aut si commodius tibi putas,
argenti pretium, quanto digna est. 3 Cui respondit
Naboth: Propitius sit mihi Dominus, ne dem
hereditatem patrum meorum tibi.

(42) Inf 22, 35.

4 Venit ergo Achab in domum suam indignans, *regi dolorem affert*
et frendens super verbo, quod locutus fuerat ad
eum Naboth Iezrahelites, dicens: Non dabo tibi
hereditatem patrum meorum. Et proiiciens se in
lectulum suum, avertit faciem suam ad parietem,
et non comedit panem. 5 Ingressa est autem ad
eum Iezabel uxor sua, dixitque ei: Quid est hoc,
unde anima tua contristata est? et quare non comedis
panem? 6 Qui respondit ei: Locutus sum Naboth
Iezrahelitæ, et dixi ei: Da mihi vineam tuam,
accepta pecunia: aut, si tibi placet, dabo tibi vineam
meliorem pro ea. Et ille ait: Non dabo tibi
vineam meam. 7 Dixit ergo ad eum Iezabel uxor
eius: Grandis auctoritatis es, et bene regis regnum
Israel. Surge, et comede panem, et æquo animo
esto, ego dabo tibi vineam Naboth Iezrahelitæ.
8 Scripsit itaque litteras ex nomine Achab, et si- *ideoque ab Iezabel lapidatur*
gnavit eas anulo eius, et misit ad maiores natu,
et optimates, qui erant in civitate eius, et habitabant
cum Naboth. 9 Litterarum autem hæc erat
sententia: Prædicate ieiunium, et sedere facite Naboth
inter primos populi, 10 et submittite duos
viros filios Belial contra eum, et falsum testimonium
dicant: Benedixit Deum et regem: et educite
eum, et lapidate, sicque moriatur. 11 Fecerunt
ergo cives eius maiores natu et optimates, qui habitabant
cum eo in urbe, sicut præceperat eis Iezabel,
et sicut scriptum erat in litteris quas miserat
ad eos: 12 prædicaverunt ieiunium, et sedere fecerunt
Naboth inter primos populi. 13 Et adductis
duobus viris filiis diaboli, fecerunt eos sedere contra
eum: at illi, scilicet ut viri diabolici, dixerunt contra
eum testimonium coram multitudine: Benedixit
Naboth Deum et regem: quamobrem eduxerunt
eum extra civitatem, et lapidibus interfecerunt.
14 Miseruntque ad Iezabel, dicentes: Lapidatus est
Naboth, et mortuus est.
15 Factum est autem, cum audisset Iezabel lapi- *Achab vineam possidet*
datum Naboth, et mortuum, locuta est ad Achab:
Surge, et posside vineam Naboth Iezrahelitæ, qui
noluit tibi acquiescere, et dare eam accepta pecunia:

non enim vivit Naboth, sed mortuus est. 16 Quod
cum audisset Achab, mortuum videlicet Naboth,
surrexit, et descendebat in vineam Naboth Iezra-
helitæ, ut possideret eam.

sed per Eliam suam uxorisque pœnam discit

17 Factus est igitur sermo Domini ad Eliam
Thesbiten, dicens: 18 Surge, et descende in occur-
sum Achab regis Israel, qui est in Samaria: ecce
ad vineam Naboth descendit, ut possideat eam:
19 et loqueris ad eum, dicens: Hæc dicit Dominus:
Occidisti, insuper et possedisti. Et post hæc addes:
Hæc dicit Dominus: In loco hoc, in quo linxerunt
canes sanguinem Naboth, lambent quoque sangui-
nem tuum. 20 Et ait Achab ad Eliam: Num inve-
nisti me inimicum tibi? Qui dixit: Inveni, eo quod
venumdatus sis, ut faceres malum in conspectu Do-
mini. 21 Ecce ego inducam super te malum, et
demetam posteriora tua, et interficiam de Achab
mingentem ad parietem, et clausum et ultimum in
Israel. 22 Et dabo domum tuam sicut domum Iero-
boam filii Nabat, et sicut domum Baasa filii Ahia:
quia egisti, ut me ad iracundiam provocares, et
peccare fecisti Israel. 23 Sed et de Iezabel locutus
est Dominus, dicens: Canes comedent Iezabel in
agro Iezrahel. 24 Si mortuus fuerit Achab in civi-
tate, comedent eum canes: si autem mortuus fue-
rit in agro, comedent eum volucres cæli. 25 Igitur
non fuit alter talis sicut Achab, qui venumdatus
est ut faceret malum in conspectu Domini: conci-
tavit enim eum Iezabel uxor sua, 26 et abomina-
bilis factus est, in tantum ut sequeretur idola, quæ
fecerant Amorrhæi, quos consumpsit Dominus a
facie filiorum Israel.

quam Dominus ob humilitatem regis mitigat

27 Itaque cum audisset Achab sermones istos,
scidit vestimenta sua, et operuit cilicio carnem su-
am, ieiunavitque et dormivit in sacco, et ambula-
vit demisso capite. 28 Et factus est sermo Do-
mini ad Eliam Thesbiten, dicens: 29 Nonne vidisti
humiliatum Achab coram me? quia igitur humi-

(19) Inf 22, 38. — (21) 2 Rg 9, 8. — (22) Sup 15, 29. — Sup 16, 3. — (23) 2 Rg 9, 36.

liatus est mei causa, non inducam malum in die-
bus eius, sed in diebus filii sui inferam malum do-
mui eius.

7. Michæas, Achab et Iosaphat, 22, 1—40

22 1 Transierunt igitur tres anni absque bello Regibus
inter Syriam et Israel. 2 In anno autem ter- Achab et
tio, descendit Iosaphat rex Iuda ad regem Israel. Iosaphat
3 (Dixitque rex Israel ad servos suos: Ignoratis
quod nostra sit Ramoth Galaad, et negligimus tol-
lere eam de manu regis Syriæ?) 4 Et ait ad Io-
saphat: Veniesne mecum ad prœliandum in Ramoth
Galaad? 5 Dixitque Iosaphat ad regem Israel: Sicut
ego sum, ita et tu: populus meus, et populus tuus
unum sunt: et equites mei, equites tui. Dixitque
Iosaphat ad regem Israel: Quære, oro te, hodie
sermonem Domini.
6 Congregavit ergo rex Israel prophetas, quadrin- pseudo-
gentos circiter viros, et ait ad eos: Ire debeo in prophetæ
Ramoth Galaad ad bellandum, an quiescere? Qui victoriam
responderunt: Ascende, et dabit eam Dominus in de rege
manu regis. 7 Dixit autem Iosaphat: Non est hic Syriæ
propheta Domini quispiam, ut interrogemus per prædi-
eum? 8 Et ait rex Israel ad Iosaphat: Remansit cunt
vir unus, per quem possumus interrogare Domi-
num: sed ego odi eum, quia non prophetat mihi
bonum, sed malum, Michæas filius Iemla. Cui Io-
saphat ait: Ne loquaris ita rex. 9 Vocavit ergo
rex Israel eunuchum quemdam, et dixit ei: Festina
adducere Michæam filium Iemla. 10 Rex autem Is-
rael, et Iosaphat rex Iuda sedebant unusquisque in
solio suo vestiti cultu regio, in area iuxta ostium
portæ Samariæ, et universi prophetæ prophetabant
in conspectu eorum. 11 Fecit quoque sibi Sedecias
filius Chanaana cornua ferrea, et ait: Hæc dicit
Dominus: His ventilabis Syriam, donec deleas eam.
12 Omnesque prophetæ similiter prophetabant, di-
centes: Ascende in Ramoth Galaad, et vade pro-
spere, et tradet Dominus in manus regis. 13 Nun-

(29) 2 Rg 9, 26. — (1) 2 Par 18, 1.

tius vero, qui ierat ut vocaret Michæam, locutus
est ad eum, dicens: Ecce sermones prophetarum
ore uno regi bona prædicant: sit ergo sermo tuus
similis eorum, et loquere bona. 14 Cui Michæas
ait: Vivit Dominus, quia quodcumque dixerit mihi
Dominus, hoc loquar.

Michæas autem necem Achab prophetat

15 Venit itaque ad regem, et ait illi rex: Michæa,
ire debemus in Ramoth Galaad ad prœliandum, an
cessare? Cui ille respondit: Ascende, et vade pro-
spere, et tradet eam Dominus in manus regis.
16 Dixit autem rex ad eum: Iterum atque iterum
adiuro te, ut non loquaris mihi nisi quod verum
est, in nomine Domini. 17 Et ille ait: Vidi cunc-
tum Israel dispersum in montibus, quasi oves non
habentes pastorem; et ait Dominus: Non habent
isti dominum: revertatur unusquisque in domum
suam in pace. 18 (Dixit ergo rex Israel ad Iosa-
phat: Numquid non dixi tibi, quia non prophetat
mihi bonum, sed semper malum?) 19 Ille vero ad-
dens, ait: Propterea audi sermonem Domini: Vidi
Dominum sedentem super solium suum, et omnem
exercitum cæli assistentem ei a dextris et a sini-
stris: 20 et ait Dominus: Quis decipiet Achab re-
gem Israel, ut ascendat, et cadat in Ramoth Ga-
laad? Et dixit unus verba huiuscemodi, et alius
aliter. 21 Egressus est autem spiritus, et stetit co-
ram Domino, et ait: Ego decipiam illum. Cui lo-
cutus est Dominus: In quo? 22 Et ille ait: Egre-
diar, et ero spiritus mendax in ore omnium pro-
phetarum eius. Et dixit Dominus: Decipies, et præ-
valebis: egredere, et fac ita. 23 Nunc igitur ecce
dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium
prophetarum tuorum, qui hic sunt, et Dominus lo-
cutus est contra te malum. 24 Accessit autem Se-
decias filius Chanaana, et percussit Michæam in
maxillam, et dixit: Me ne ergo dimisit Spiritus
Domini, et locutus est tibi? 25 Et ait Michæas:
Visurus es in die illa, quando ingredieris cubicu-
lum, intra cubiculum ut abscondaris. 26 Et ait rex
Israel: Tollite Michæam, et maneat apud Amon
principem civitatis, et apud Ioas filium Amelech,

27 et dicite eis: Hæc dicit rex: Mittite virum istum
in carcerem, et sustentate eum pane tribulationis,
et aqua angustiæ, donec revertar in pace. 28 Di-
xitque Michæas: Si reversus fueris in pace, non
est locutus in me Dominus. Et ait: Audite populi
omnes.

29 Ascendit itaque rex Israel, et Iosaphat rex
Iuda in Ramoth Galaad. 30 Dixit itaque rex Israel — quam rex misere subit
ad Iosaphat: Sume arma, et ingredere prœlium, et
induere vestibus tuis. Porro rex Israel mutavit ha-
bitum suum, et ingressus est bellum. 31 Rex au-
tem Syriæ præceperat principibus curruum triginta
duobus, dicens: Non pugnabitis contra minorem,
et maiorem quempiam, nisi contra regem Israel,
solum. 32 Cum ergo vidissent principes curruum
Iosaphat, suspicati sunt quod ipse esset rex Israel,
et impetu facto pugnabant contra eum: et excla-
mavit Iosaphat. 33 Intellexeruntque principes cur-
ruum quod non esset rex Israel, et cessaverunt ab
eo. 34 Vir autem quidam tetendit arcum, in incer-
tum sagittam dirigens, et casu percussit regem Is-
rael inter pulmonem et stomachum. At ille dixit
aurigæ suo: Verte manum tuam, et eiice me de
exercitu, quia graviter vulneratus sum. 35 Com-
missum est ergo prœlium in die illa, et rex Israel
stabat in curru suo contra Syros, et mortuus est
vespere: fluebat autem sanguis plagæ in sinum cur-
rus, 36 et præco insonuit in universo exercitu an-
tequam sol occumberet, dicens: Unusquisque rever-
tatur in civitatem, et in terram suam. 37 Mortuus
est autem rex, et perlatus est in Samariam: sepe-
lieruntque regem in Samaria, 38 et laverunt cur-
rum eius in piscina Samariæ, et linxerunt canes
sanguinem eius, et habenas laverunt, iuxta verbum
Domini quod locutus fuerat.

39 Reliqua autem sermonum Achab, et universa — reliqua in historia regum Israel
quæ fecit, et domus eburnea, quam ædificavit, cunc-
tarumque urbium, quas exstruxit, nonne hæc scripta
sunt in Libro sermonum dierum regum Israel?

(38) Sup 21, 19.

40 Dormivit ergo Achab cum patribus suis, et re-
gnavit Ochozias filius eius pro eo.

IV. Iosaphat et Ochozias, 22, 41—2 Rg 1, 18

1. Iosaphat rex Iuda, 22, 41—51

Tempus imperii

41 Iosaphat vero filius Asa regnare cœperat su-
per Iudam anno quarto Achab regis Israel. 42 Tri-
ginta quinque annorum erat cum regnare cœpisset,
et vigintiquinque annis regnavit in Ierusalem: no-
men matris eius Azuba filia Salai.

pietas regis

43 Et ambulavit in omni via Asa patris sui, et
non declinavit ex ea: fecitque quod rectum erat
in conspectu Domini. 44 Verumtamen excelsa non
abstulit: adhuc enim populus sacrificabat, et adole-
bat incensum in excelsis. 45 Pacemque habuit Io-
saphat cum rege Israel.

reliqua in historia regum Iuda

46 Reliqua autem verborum Iosaphat, et opera
eius, quæ gessit, et prœlia, nonne hæc scripta sunt
in Libro verborum dierum regum Iuda? 47 Sed
et reliquias effeminatorum, qui remanserant in die-
bus Asa patris eius, abstulit de terra.

classes confractæ

48 Nec erat tunc rex constitutus in Edom. 49 Rex
vero Iosaphat fecerat classes in mari, quæ navi-
garent in Ophir propter aurum: et ire non potue-
runt, quia confractæ sunt in Asiongaber. 50 Tunc
ait Ochozias filius Achab ad Iosaphat: Vadant servi
mei cum servis tuis in navibus. Et noluit Iosaphat.

mors regis

51 Dormivitque Iosaphat cum patribus suis, et
sepultus est cum eis in civitate David patris sui:
regnavitque Ioram filius eius pro eo.

2. Ochozias rex Israel, 22, 52—2 Rg 1, 18

Tempus imperii

52 Ochozias autem filius Achab regnare cœperat su-
per Israel in Samaria, anno septimodecimo Iosaphat
regis Iuda, regnavitque super Israel duobus annis.

malitia regis

53 Et fecit malum in conspectu Domini, et ambu-
lavit in via patris sui et matris suæ, et in via Iero-
boam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. 54 Servivit
quoque Baal, et adoravit eum, et irritavit Dominum
Deum Israel, iuxta omnia quæ fecerat pater eius.

LIBER REGUM QUARTUS

SECUNDUM HEBRÆOS MALACHIM SECUNDUS

PARS PRIOR

Regna Israel et Iuda, 1, 1—17, 41

Continuatio historiæ Ochoziæ, 1, 1—18

1 1 Prævaricatus est autem Moab in Israel, post- Moab deficit
quam mortuus est Achab.
2 Ceciditque Ochozias per cancellos cenaculi sui, rex ægrotans Beelzebub consulit
quod habebat in Samaria, et ægrotavit: misitque
nuntios, dicens ad eos: Ite, consulite Beelzebub
deum Accaron, utrum vivere queam de infirmitate
mea hac.
3 Angelus autem Domini locutus est ad Eliam Elias nuntiis mortem regis prophetat
Thesbiten, dicens: Surge, et ascende in occursum
nuntiorum regis Samariæ, et dices ad eos: Num-
quid non est Deus in Israel, ut eatis ad consulen-
dum Beelzebub deum Accaron? 4 Quamobrem
hæc dicit Dominus: De lectulo, super quem ascen-
disti, non descendes, sed morte morieris. Et abiit
Elias. 5 Reversique sunt nuntii ad Ochoziam. Qui
dixit eis: Quare reversi estis? 6 At illi respon-
derunt ei: Vir occurrit nobis, et dixit ad nos: Ite,
et revertimini ad regem, qui misit vos, et dicetis
ei: Hæc dicit Dominus: Numquid, quia non erat
Deus in Israel, mittis ut consulatur Beelzebub deus
Accaron? Idcirco de lectulo, super quem ascendi-
sti, non descendes, sed morte morieris. 7 Qui dixit

eis: Cuius figuræ et habitus est vir ille, qui occur-
rit vobis, et locutus est verba hæc? 8 At illi di-
xerunt: Vir pilosus, et zona pellicea accinctus re-
nibus. Qui ait: Elias Thesbites est.

duos quinquagenarios occidit

9 Misitque ad eum quinquagenarium principem,
et quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit
ad eum: sedentique in vertice montis, ait: Homo
Dei, rex præcepit ut descendas. 10 Respondensque
Elias, dixit quinquagenario: Si homo Dei sum, de-
scendat ignis de cælo, et devoret te, et quinqua-
ginta tuos. Descendit itaque ignis de cælo, et de-
voravit eum, et quinquaginta qui erant cum eo.
11 Rursumque misit ad eum principem quinquage-
narium alterum, et quinquaginta cum eo. Qui lo-
cutus est illi: Homo Dei, hæc dicit rex: Festina,
descende. 12 Respondens Elias ait: Si homo Dei
ego sum, descendat ignis de cælo, et devoret te,
et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de cælo,
et devoravit illum, et quinquaginta eius.

cum tertio ad regem descendit

13 Iterum misit principem quinquagenarium ter-
tium, et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum
venisset, curvavit genua contra Eliam, et precatus
est eum, et ait: Homo Dei, noli despicere animam
meam, et animas servorum tuorum qui mecum
sunt. 14 Ecce descendit ignis de cælo, et devora-
vit duos principes quinquagenarios primos, et quin-
quagenos, qui cum eis erant: sed nunc obsecro ut
miserearis animæ meæ. 15 Locutus est autem an-
gelus Domini ad Eliam, dicens: Descende cum eo,
ne timeas.

eique mortem prædicit

Surrexit igitur, et descendit cum eo ad regem,
16 et locutus est ei: Hæc dicit Dominus: Quia mi-
sisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum Ac-
caron, quasi non esset Deus in Israel, a quo posses
interrogare sermonem, ideo de lectulo, super quem
ascendisti, non descendes, sed morte morieris.

Ochozias moritur

17 Mortuus est ergo iuxta sermonem Domini,
quem locutus est Elias, et regnavit Ioram frater
eius pro eo, anno secundo Ioram filii Iosaphat regis
Iudæ: non enim habebat filium.

reliqua in historia regum Israel

18 Reliqua autem verborum Ochoziæ, quæ ope-
ratus est, nonne hæc scripta sunt in Libro sermo-
num dierum regum Israel?

I. Reges usque ad Iehu, 2, 1—8, 29

1. Elias transfertur, Eliseus succedit, 2, 1—25

Elias in cælum levatur

2 1 Factum est autem, cum levare vellet Domi-
nus Eliam per turbinem in cælum, ibant Elias
et Eliseus de Galgalis. 2 Dixitque Elias ad Elise-
um: Sede hic, quia Dominus misit me usque in
Bethel. Cui ait Eliseus: Vivit Dominus, et vivit
anima tua, quia non derelinquam te. Cumque de-
scendissent Bethel, 3 egressi sunt filii prophetarum,
qui erant in Bethel, ad Eliseum, et dixerunt ei:
Numquid nosti, quia hodie Dominus tollet domi-
num tuum a te? Qui respondit: Et ego novi: si-
lete. 4 Dixit autem Elias ad Eliseum: Sede hic,
quia Dominus misit me in Iericho. Et ille ait: Vi-
vit Dominus, et vivit anima tua, quia non derelin-
quam te. Cumque venissent Iericho, 5 accesserunt
filii prophetarum, qui erant in Iericho, ad Eliseum,
et dixerunt ei: Numquid nosti quia Dominus hodie
tollet dominum tuum a te? Et ait: Et ego novi:
silete. 6 Dixit autem ei Elias: Sede hic, quia Do-
minus misit me usque ad Iordanem. Qui ait: Vi-
vit Dominus, et vivit anima tua, quia non derelin-
quam te. Ierunt igitur ambo pariter, 7 et quin-
quaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt eos,
qui et steterunt econtra, longe: illi autem ambo
stabant super Iordanem. 8 Tulitque Elias pallium
suum, et involvit illud, et percussit aquas, quæ di-
visæ sunt in utramque partem, et transierunt ambo
per siccum.

Eliseus spiritum duplicem accipit

9 Cumque transissent, Elias dixit ad Eliseum:
Postula quod vis ut faciam tibi, antequam tollar a
te. Dixitque Eliseus: Obsecro ut fiat in me duplex
spiritus tuus. 10 Qui respondit: Rem difficilem po-
stulasti: attamen si videris me, quando tollar a te,
erit tibi quod petisti: si autem non videris, non
erit. 11 Cumque pergerent, et incedentes sermo-

cinarentur, ecce currus igneus, et equi ignei divi-
serunt utrumque: et ascendit Elias per turbinem
in cælum, 12 Eliseus autem videbat, et clamabat:
Pater mi, pater mi, currus Israel, et auriga eius.
Et non vidit eum amplius: apprehenditque vesti-
menta sua, et scidit illa in duas partes.
aquas Iordanis dividit 13 Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei: re-
versusque stetit super ripam Iordanis, 14 et pallio
Eliæ, quod ceciderat ei, percussit aquas, et non sunt
divisæ; et dixit: Ubi est Deus Eliæ etiam nunc?
Percussitque aquas, et divisæ sunt huc, atque illuc,
et transiit Eliseus.
prophetat 15 Videntes autem filii prophetarum, qui erant
in Iericho econtra, dixerunt: Requievit spiritus *Eliæ*
super Eliseum. Et venientes in occursum eius, ad-
oraverunt eum proni in terram, 16 dixeruntque
illi: Ecce, cum servis tuis sunt quinquaginta viri
fortes, qui possunt ire, et quærere dominum tuum,
ne forte tulerit eum Spiritus Domini, et proiecerit
eum in unum montium, aut in unam vallium. Qui
ait: Nolite mittere. 17 Coegeruntque eum, donec
acquiesceret, et diceret: Mittite. Et miserunt quin-
quaginta viros: qui cum quæsissent tribus diebus,
non invenerunt. 18 Et reversi sunt ad eum: at
ille habitabat in Iericho, et dixit eis: Numquid non
dixi vobis: Nolite mittere?
aquas Iericho sanat 19 Dixerunt quoque viri civitatis ad Eliseum:
Ecce habitatio civitatis huius optima est, sicut tu
ipse domine perspicis: sed aquæ pessimæ sunt, et
terra sterilis. 20 At ille ait: Afferte mihi vas no-
vum, et mittite in illud sal. Quod cum attulissent,
21 egressus ad fontem aquarum, misit in illum sal,
et ait: Hæc dicit Dominus: Sanavi aquas has, et
non erit ultra in eis mors, neque sterilitas. 22 Sa-
natæ sunt ergo aquæ usque in diem hanc, iuxta
verbum Elisei, quod locutus est.
pueros Bethel punit 23 Ascendit autem inde in Bethel: cumque ascen-
deret per viam, pueri parvi egressi sunt de civi-
tate, et illudebant ei, dicentes: Ascende calve, ascen-

---

(11) Sir 48, 13; 1 Mcc 2, 58.

de calve. 24 Qui cum respexisset, vidit eos, et
maledixit eis in nomine Domini: egressique sunt
duo ursi de saltu, et laceraverunt ex eis quadra-
ginta duos pueros.

25 Abiit autem inde in montem Carmeli, et inde
reversus est in Samariam.

in Samariam venit

2. Ioram rex Israel et Mesa rex Moab, 3, 1—27

3 1 Ioram vero filius Achab regnavit super Israel
in Samaria anno decimo octavo Iosaphat regis
Iudæ. Regnavitque duodecim annis.

Ioram

2 Et fecit malum coram Domino, sed non sicut
pater suus et mater: tulit enim statuas Baal, quas
fecerat pater eius. 3 Verumtamen in peccatis Iero-
boam filii Nabat, qui peccare fecit Israel, adhæsit,
nec recessit ab eis.

rex malus

4 Porro Mesa rex Moab, nutriebat pecora multa,
et solvebat regi Israel centum millia agnorum, et
centum millia arietum cum velleribus suis. 5 Cum-
que mortuus fuisset Achab, prævaricatus est fœdus,
quod habebat cum rege Israel. 6 Egressus est igi-
tur rex Ioram in die illa de Samaria, et recensuit
universum Israel. 7 Misitque ad Iosaphat regem
Iuda, dicens: Rex Moab recessit a me, veni me-
cum contra eum ad prœlium. Qui respondit: Ascen-
dam: qui meus est, tuus est: populus meus, po-
pulus tuus: et equi mei, equi tui. 8 Dixitque: Per
quam viam ascendemus? At ille respondit: Per
desertum Idumææ.

cum Iosaphat Mesam impugnaturus

9 Perrexerunt igitur rex Israel, et rex Iuda, et
rex Edom, et circuierunt per viam septem dierum,
nec erat aqua exercitui, et iumentis, quæ seque-
bantur eos. 10 Dixitque rex Israel: Heu heu heu,
congregavit nos Dominus tres reges, ut traderet in
manus Moab. 11 Et ait Iosaphat: Est ne hic pro-
pheta Domini, ut deprecemur Dominum per eum?
Et respondit unus de servis regis Israel: Est hic
Eliseus filius Saphat, qui fundebat aquam super ma-
nus Eliæ. 12 Et ait Iosaphat: Est apud eum sermo
Domini. Descenditque ad eum rex Israel, et Iosa-

inopia aquæ laborans ab Eliseo corripitur

phat rex Iuda, et rex Edom. 13 Dixit autem Eli-
seus ad regem Israel: Quid mihi et tibi est? vade
ad prophetas patris tui, et matris tuæ. Et ait illi
rex Israel: Quare congregavit Dominus tres reges
hos, ut traderet eos in manus Moab? 14 Dixitque
ad eum Eliseus: Vivit Dominus exercituum, in
cuius conspectu sto, quod si non vultum Iosaphat
regis Iudæ erubescerem, non attendissem quidem
te, nec respexissem. 15 Nunc autem adducite mihi
psaltem.

promissione aquæ et victoriæ recreatur

Cumque caneret psaltes, facta est super eum
manus Domini, et ait: 16 Hæc dicit Dominus: Fa-
cite alveum torrentis huius fossas, et fossas. 17 Hæc
enim dicit Dominus: Non videbitis ventum, neque
pluviam: et alveus iste replebitur aquis, et bibetis
vos, et familiæ vestræ, et iumenta vestra. 18 Pa-
rumque est hoc in conspectu Domini: insuper tra-
det etiam Moab in manus vestras. 19 Et percutietis
omnem civitatem munitam, et omnem urbem elec-
tam, et universum lignum fructiferum succidetis,
cunctosque fontes aquarum obturabitis, et omnem
agrum egregium operietis lapidibus.

Moabitas vincit

20 Factum est igitur mane, quando sacrificium
offerri solet, et ecce, aquæ veniebant per viam
Edom, et repleta est terra aquis. 21 Universi autem
Moabitæ audientes quod ascendissent reges ut pu-
gnarent adversum eos, convocaverunt omnes qui
accincti erant balteo desuper, et steterunt in ter-
minis. 22 Primoque mane surgentes, et orto iam
sole ex adverso aquarum, viderunt Moabitæ econtra
aquas rubras quasi sanguinem, 23 dixeruntque:
Sanguis gladii est: pugnaverunt reges contra se,
et cæsi sunt mutuo: nunc perge ad prædam Moab.
24 Perrexeruntque in castra Israel: porro consur-
gens Israel, percussit Moab: at illi fugerunt coram
eis. Venerunt igitur qui vicerant, et percusserunt
Moab, 25 et civitates destruxerunt: et omnem agrum
optimum, mittentes singuli lapides, repleverunt: et
universos fontes aquarum obturaverunt: et omnia
ligna fructifera succiderunt, ita ut muri tantum fic-
tiles remanerent: et circumdata est civitas a fundi-

bulariis, et magna ex parte percussa. 26 Quod cum
vidisset rex Moab, prævaluisse scilicet hostes, tulit
secum septingentos viros educentes gladium, ut ir-
rumperent ad regem Edom: et non potuerunt. 27 Ar-
ripiensque filium suum primogenitum, qui regnatu-
rus erat pro eo, obtulit holocaustum super murum:
et facta est indignatio magna in Israel, statimque
recesserunt ab eo, et reversi sunt in terram suam.

3. Eliseus miracula patrat, 4, 1—6, 7

Oleum viduæ auget

4 1 Mulier autem quædam de uxoribus propheta-
rum clamabat ad Eliseum, dicens: Servus tuus
vir meus mortuus est, et tu nosti quia servus tuus
fuit timens Dominum: et ecce creditor venit ut
tollat duos filios meos ad serviendum sibi. 2 Cui
dixit Eliseus: Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi,
quid habes in domo tua? At illa respondit: Non
habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi pa-
rum olei, quo ungar. 3 Cui ait: Vade, pete mutuo
ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca. 4 Et
ingredere, et claude ostium tuum, cum intrinsecus
fueris tu, et filii tui: et mitte inde in omnia vasa
hæc: et cum plena fuerint, tolles. 5 Ivit itaque
mulier, et clausit ostium super se, et super filios
suos: illi offerebant vasa, et illa infundebat. 6 Cum-
que plena fuissent vasa, dixit ad filium suum: Affer
mihi adhuc vas. Et ille respondit: Non habeo.
Stetitque oleum. 7 Venit autem illa, et indicavit
homini Dei. Et ille, Vade, inquit, vende oleum, et
redde creditori tuo: tu autem, et filii tui vivite de
reliquo.

Sunamitidi filium impetrat

8 Facta est autem quædam dies, et transibat Eli-
seus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ
tenuit eum ut comederet panem: cumque frequen-
ter inde transiret, divertebat ad eam ut comederet
panem. 9 Quæ dixit ad virum suum: Animadverto
quod vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos
frequenter. 10 Faciamus ergo ei cenaculum par-
vum, et ponamus ei in eo lectulum, et mensam,
et sellam, et candelabrum, ut cum venerit ad nos,

maneat ibi. 11 Facta est ergo dies quædam, et ve-
niens divertit in cenaculum, et requievit ibi. 12 Di-
xitque ad Giezi puerum suum: Voca Sunamitidem
istam. Qui cum vocasset eam, et illa stetisset co-
ram eo, 13 dixit ad puerum suum: Loquere ad
eam: Ecce, sedule in omnibus ministrasti nobis,
quid vis ut faciam tibi? numquid habes negotium,
et vis ut loquar regi, sive principi militiæ? Quæ
respondit: In medio populi mei habito. 14 Et ait:
Quid ergo vult ut faciam ei? Dixitque Giezi: Ne
quæras: filium enim non habet, et vir eius senex
est. 15 Præcepit itaque ut vocaret eam: quæ cum
vocata fuisset, et stetisset ante ostium, 16 dixit
ad eam: In tempore isto, et in hac eadem hora,
si vita comes fuerit, habebis in utero filium. At
illa respondit: Noli quæso domine mi, vir Dei, noli
mentiri ancillæ tuæ. 17 Et concepit mulier, et pe-
perit filium in tempore, et in hora eadem, qua di-
xerat Eliseus.

atque resuscitat

18 Crevit autem puer. Et cum esset quædam
dies, et egressus isset ad patrem suum, ad mes-
sores, 19 ait patri suo: Caput meum doleo, caput
meum doleo. At ille dixit puero: Tolle, et duc eum
ad matrem suam. 20 Qui cum tulisset, et duxisset
eum ad matrem suam, posuit eum illa super genua
sua usque ad meridiem, et mortuus est. 21 Ascen-
dit autem, et collocavit eum super lectulum homi-
nis Dei, et clausit ostium: et egressa, 22 vocavit
virum suum, et ait: Mitte mecum, obsecro, unum
de pueris, et asinam, ut excurram usque ad ho-
minem Dei, et revertar. 23 Qui ait illi: Quam ob
causam vadis ad eum? hodie non sunt Calendæ,
neque Sabbatum. Quæ respondit: Vadam: 24 Stra-
vitque asinam, et præcepit puero: Mina, et propera,
ne mihi moram facias in eundo: et hoc age quod
præcipio tibi. 25 Profecta est igitur, et venit ad
virum Dei in montem Carmeli: cumque vidisset
eam vir Dei econtra, ait ad Giezi puerum suum:
Ecce Sunamitis illa. 26 Vade ergo in occursum
eius, et dic ei: Recte ne agitur circa te, et circa
virum tuum, et circa filium tuum? Quæ respon-

dit: Recte. 27 Cumque venisset ad virum Dei in
montem, apprehendit pedes eius: et accessit Giezi
ut amoveret eam. Et ait homo Dei: Dimitte illam:
anima enim eius in amaritudine est, et Dominus
celavit a me, et non indicavit mihi. 28 Quæ dixit
illi: Numquid petivi filium a Domino meo? num-
quid non dixi tibi: Ne illudas me? 29 Et ille ait ad
Giezi: Accinge lumbos tuos, et tolle baculum me-
um in manu tua, et vade. Si occurrerit tibi homo,
non salutes eum: et si salutaverit te quispiam, non
respondeas illi: et pones baculum meum super fa-
ciem pueri. 30 Porro mater pueri ait: Vivit domi-
nus, et vivit anima tua, non dimittam te. Surrexit
ergo, et secutus est eam. 31 Giezi autem præces-
serat ante eos, et posuerat baculum super faciem
pueri, et non erat vox, neque sensus: reversusque
est in occursum eius, et nuntiavit ei, dicens: Non
surrexit puer. 32 Ingressus est ergo Eliseus do-
mum, et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius:
33 ingressusque clausit ostium super se, et super
puerum: et oravit ad Dominum. 34 Et ascendit,
et incubuit super puerum: posuitque os suum su-
per os eius, et oculos suos super oculos eius, et
manus suas super manus eius: et incurvavit se
super eum, et calefacta est caro pueri. 35 At ille
reversus, deambulavit in domo, semel huc atque
illuc: et ascendit, et incubuit super eum: et osci-
tavit puer septies, aperuitque oculos. 36 At ille
vocavit Giezi, et dixit ei: Voca Sunamitidem hanc.
Quæ vocata, ingressa est ad eum. Qui ait: Tolle
filium tuum. 37 Venit illa, et corruit ad pedes
eius, et adoravit super terram: tulitque filium
suum, et egressa est, 38 et Eliseus reversus est
in Galgala.

Erat autem fames in terra, et filii prophetarum amaritudinem coctionis aufert
habitabant coram eo. Dixitque uni de pueris suis:
Pone ollam grandem, et coque pulmentum filiis
prophetarum. 39 Et egressus est unus in agrum
ut colligeret herbas agrestes: invenitque quasi vitem
silvestrem, et collegit ex ea colocynthidas agri, et
implevit pallium suum, et reversus concidit in ollam

pulmenti: nesciebat enim quid esset. 40 Infuderunt
ergo sociis, ut comederent: cumque gustassent de
coctione, clamaverunt, dicentes: Mors in olla vir
Dei. Et non potuerunt comedere. 41 At ille, Af-
ferte, inquit, farinam. Cumque tulissent, misit in
ollam, et ait: Infunde turbæ, ut comedant. Et non
fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.

panes multiplicat

42 Vir autem quidam venit de Baalsalisa deferens
viro Dei panes primitiarum, viginti panes hordea-
ceos, et frumentum novum in pera sua. At ille
dixit: Da populo, ut comedat. 43 Responditque ei
minister eius: Quantum est hoc, ut apponam cen-
tum viris? Rursum ille ait: Da populo, ut com-
edat: hæc enim dicit Dominus: Comedent, et su-
pererit. 44 Posuit itaque coram eis: qui comede-
runt, et superfuit iuxta verbum Domini.

Naaman leprosum mundat

5 1 Naaman princeps militiæ regis Syriæ, erat vir
magnus apud dominum suum, et honoratus: per
illum enim dedit Dominus salutem Syriæ: erat au-
tem vir fortis et dives, sed leprosus. 2 Porro de
Syria egressi fuerant latrunculi, et captivam duxe-
rant de Terra Israel puellam parvulam, quæ erat
in obsequio uxoris Naaman, 3 quæ ait ad domi-
nam suam: Utinam fuisset dominus meus ad pro-
phetam, qui est in Samaria: profecto curasset eum
a lepra, quam habet. 4 Ingressus est itaque Naa-
man ad dominum suum, et nuntiavit ei, dicens:
Sic et sic locuta est puella de terra Israel. 5 Di-
xitque ei rex Syriæ: Vade, et mittam litteras ad
regem Israel. Qui cum profectus esset, et tulisset
secum decem talenta argenti, et sex millia aureos,
et decem mutatoria vestimentorum, 6 detulit litte-
ras ad regem Israel, in hæc verba: Cum acceperis
epistolam hanc, scito quod miserim ad te Naaman
servum meum, ut cures eum a lepra sua. 7 Cum-
que legisset rex Israel litteras, scidit vestimenta
sua, et ait: Numquid Deus ego sum, ut occidere
possim, et vivificare, quia iste misit ad me, ut cu-
rem hominem a lepra sua? animadvertite, et videte
quod occasiones quærat adversum me. 8 Quod cum

audisset Eliseus vir Dei, scidisse videlicet regem
Israel vestimenta sua, misit ad eum, dicens: Quare
scidisti vestimenta tua? veniat ad me, et sciat esse
prophetam in Israel. 9 Venit ergo Naaman cum
equis, et curribus, et stetit ad ostium domus Elisei:
10 misitque ad eum Eliseus nuntium, dicens: Vade,
et lavare septies in Iordane, et recipiet sanitatem
caro tua, atque mundaberis. 11 Iratus Naaman re-
cedebat, dicens: Putabam quod egrederetur ad me,
et stans invocaret nomen Domini Dei sui, et tan-
geret manu sua locum lepræ, et curaret me. 12 Num-
quid non meliores sunt Abana, et Pharphar fluvii
Damasci omnibus aquis Israel, ut laver in eis, et
munder? Cum ergo vertisset se, et abiret indi-
gnans, 13 accesserunt ad eum servi sui, et locuti
sunt ei: Pater, et si rem grandem dixisset tibi pro-
pheta, certe facere debueras: quanto magis quia
nunc dixit tibi: Lavare, et mundaberis? 14 De-
scendit, et lavit in Iordane septies iuxta sermonem
viri Dei, et restituta est caro eius, sicut caro pueri
parvuli, et mundatus est. 15 Reversusque ad virum
Dei cum universo comitatu suo, venit, et stetit co-
ram eo, et ait: Vere scio quod non sit alius Deus
in universa terra, nisi tantum in Israel. Obsecro
itaque ut accipias benedictionem a servo tuo. 16 At
ille respondit: Vivit Dominus, ante quem sto, quia
non accipiam. Cumque vim faceret, penitus non
acquievit. 17 Dixitque Naaman: Ut vis: sed, ob-
secro, concede mihi servo tuo ut tollam onus duo-
rum burdonum de terra: non enim faciet ultra
servus tuus holocaustum, aut victimam diis alienis,
nisi Domino. 18 Hoc autem solum est, de quo de-
preceris Dominum pro servo tuo, quando ingredie-
tur dominus meus templum Remmon, ut adoret:
et illo innitente super manum meam, si adoravero
in templo Remmon, adorante eo in eodem loco, ut
ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re. 19 Qui
dixit ei: Vade in pace. Abiit ergo ab eo electo
terræ tempore.

---

(14) Lc 4, 27.

Giezi servum lepra afficit

20 Dixitque Giezi puer viri Dei: Pepercit dominus meus Naaman Syro isti, ut non acciperet ab
eo quæ attulit: vivit Dominus, quia curram post
eum, et accipiam ab eo aliquid. 21 Et secutus est
Giezi post tergum Naaman: quem cum vidisset
ille currentem ad se, desiliit de curru in occursum
eius, et ait: Recte ne sunt omnia? 22 Et ille ait:
Recte. Dominus meus misit me ad te, dicens: Modo
venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim,
ex filiis prophetarum: da eis talentum argenti, et vestes mutatorias duplices. 23 Dixitque Naaman: Melius est ut accipias duo talenta. Et coegit eum, ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis, et duplicia vestimenta, et imposuit duobus pueris suis, qui et
portaverunt coram eo. 24 Cumque venisset iam vesperi, tulit de manu eorum, et reposuit in domo, dimisitque viros, et abierunt. 25 Ipse autem ingressus,
stetit coram domino suo. Et dixit Eliseus: Unde
venis Giezi? Qui respondit: Non ivit servus tuus
quoquam. 26 At ille ait: Nonne cor meum in præsenti erat, quando reversus est homo de curru suo
in occursum tui? Nunc igitur accepisti argentum, et
accepisti vestes ut emas oliveta, et vineas, et oves, et
boves, et servos, et ancillas. 27 Sed et lepra Naaman
adhærebit tibi, et semini tuo, usque in sempiternum.
Et egressus est ab eo leprosus quasi nix.

ferrum natare facit

6 1 Dixerunt autem filii prophetarum ad Eliseum:
Ecce locus, in quo habitamus coram te, angustus est nobis. 2 Eamus usque ad Iordanem, et
tollant singuli de silva materias singulas, ut ædificemus nobis ibi locum ad habitandum. Qui dixit:
Ite. 3 Et ait unus ex illis: Veni ergo et tu cum
servis tuis. Respondit: Ego veniam. 4 Et abiit cum
eis. Cumque venissent ad Iordanem, cædebant ligna.
5 Accidit autem, ut cum unus materiam succidisset, caderet ferrum securis in aquam: exclamavitque ille, et ait: Heu heu heu domine mi, et hoc
ipsum mutuo acceperam. 6 Dixit autem homo Dei:
Ubi cecidit? At ille monstravit ei locum. Præcidit
ergo lignum, et misit illuc: natavitque ferrum, 7 et
ait: Tolle. Qui extendit manum, et tulit illud.

4. Eliseus oracula edit, 6, 8—8, 15

8 Rex autem Syriæ pugnabat contra Israel, con-
siliumque iniit cum servis suis, dicens: In loco illo,
et illo ponamus insidias. 9 Misit itaque vir Dei ad
regem Israel, dicens: Cave ne transeas in locum
illum: quia ibi Syri in insidiis sunt. 10 Misit ita-
que rex Israel ad locum, quem dixerat ei vir Dei,
et præoccupavit eum, et observavit se ibi non se-
mel neque bis. 11 Conturbatumque est cor regis
Syriæ pro hac re: et convocatis servis suis, ait:
Quare non indicatis mihi quis proditor mei sit apud
regem Israel? 12 Dixitque unus servorum eius:
Nequaquam domine mi rex, sed Eliseus propheta,
qui est in Israel, indicat regi Israel omnia verba
quæcumque locutus fueris in conclavi tuo. 13 Di-
xitque eis: Ite, et videte ubi sit: ut mittam, et ca-
piam eum. Annuntiaveruntque ei, dicentes: Ecce
in Dothan.

Insidias Syrorum indicat

14 Misit ergo illuc equos et currus, et robur exer-
citus: qui cum venissent nocte, circumdederunt
civitatem. 15 Consurgens autem diluculo minister
viri Dei, egressus, vidit exercitum in circuitu civi-
tatis, et equos et currus: nuntiavitque ei, dicens:
Heu heu heu domine mi, quid faciemus? 16 At
ille respondit: Noli timere: plures enim nobiscum
sunt, quam cum illis. 17 Cumque orasset Eliseus,
ait: Domine, aperi oculos huius, ut videat. Et ape-
ruit Dominus oculos pueri, et vidit: et ecce mons
plenus equorum, et curruum igneorum, in circuitu
Elisei. 18 Hostes vero descenderunt ad eum: porro
Eliseus oravit ad Dominum, dicens: Percute, ob-
secro, gentem hanc cæcitate. Percussitque eos Do-
minus, ne viderent, iuxta verbum Elisei. 19 Dixit
autem ad eos Eliseus: Non est hæc via, neque ista
est civitas: sequimini me, et ostendam vobis virum,
quem quæritis. Duxit ergo eos in Samariam:
20 cumque ingressi fuissent in Samariam, dixit Eli-
seus: Domine aperi oculos istorum, ut videant.
Aperuitque Dominus oculos eorum, et viderunt
se esse in medio Samariæ. 21 Dixitque rex Israel

et milites eorum excæcat

ad Eliseum, cum vidisset eos: Numquid percutiam
eos, pater mi? 22 At ille ait: Non percuties: ne-
que enim cepisti eos gladio, et arcu tuo, ut per-
cutias: sed pone panem, et aquam coram eis, ut
comedant, et bibant, et vadant ad dominum suum.
23 Appositaque est eis ciborum magna præparatio,
et comederunt, et biberunt, et dimisit eos, abie-
runtque ad dominum suum, et ultra non venerunt
latrones Syriæ in Terram Israel.

adventum nuntii et regis Ioram prædicit

24 Factum est autem post hæc, congregavit
Benadad rex Syriæ, universum exercitum suum, et
ascendit, et obsidebat Samariam. 25 Factaque est
fames magna in Samaria: et tamdiu obsessa est,
donec venumdaretur caput asini octoginta argenteis,
et quarta pars cabi stercoris columbarum quinque
argenteis. 26 Cumque rex Israel transiret per mu-
rum, mulier quædam exclamavit ad eum, dicens:
Salva me domine mi rex. 27 Qui ait: Non te sal-
vat Dominus: unde te possum salvare? de area,
vel de torculari? Dixitque ad eam rex: Quid tibi
vis? Quæ respondit: 28 Mulier ista dixit mihi:
Da filium tuum, ut comedamus eum hodie, et filium
meum comedemus cras. 29 Coximus ergo filium
meum, et comedimus. Dixique ei die altera: Da
filium tuum, ut comedamus eum. Quæ abscondit
filium suum. 30 Quod cum audisset rex, scidit ve-
stimenta sua, et transibat per murum. Viditque
omnis populus cilicium, quo vestitus erat ad carnem
intrinsecus. 31 Et ait rex: Hæc mihi faciat Deus,
et hæc addat, si steterit caput Elisei filii Saphat
super ipsum hodie. 32 Eliseus autem sedebat in
domo sua, et senes sedebant cum eo. Præmisit
itaque virum: et antequam veniret nuntius ille, di-
xit ad senes: Numquid scitis quod miserit filius
homicidæ hic, ut præcidatur caput meum? videte
ergo, cum venerit nuntius, claudite ostium, et non
sinatis eum introire: ecce enim sonitus pedum do-
mini eius post eum est. 33 Adhuc illo loquente
eis, apparuit nuntius, qui veniebat ad eum. Et ait:
Ecce, tantum malum a Domino est: quid amplius
exspectabo a Domino?

7 1 Dixit autem Eliseus: Audite verbum Domini:
Hæc dicit Dominus: In tempore hoc cras mo-
dius similæ uno statere erit, et duo modii hordei
statere uno, in porta Samariæ. 2 Respondens unus
de ducibus, super cuius manum rex incumbebat,
homini Dei, ait: Si Dominus fecerit etiam cataractas in cælo, numquid poterit esse quod loqueris?
Qui ait: Videbis oculis tuis, et inde non comedes.
3 Quattuor ergo viri erant leprosi iuxta introitum
portæ: qui dixerunt ad invicem: Quid hic esse vo-
lumus donec moriamur? 4 sive ingredi voluerimus
civitatem, fame moriemur: sive manserimus hic,
moriendum nobis est: venite ergo, et transfugiamus ad castra Syriæ; si pepercerint nobis, vivemus: si autem occidere voluerint, nihilominus mo-
riemur. 5 Surrexerunt ergo vesperi, ut venirent ad
castra Syriæ. Cumque venissent ad principium ca-
strorum Syriæ, nullum ibidem repererunt. 6 Siqui-
dem Dominus sonitum audiri fecerat in castris Syriæ, curruum, et equorum, et exercitus plurimi:
dixeruntque ad invicem: Ecce mercede conduxit adversum nos rex Israel reges Hethæorum, et Ægyp-
tiorum, et venerunt super nos. 7 Surrexerunt ergo,
et fugerunt in tenebris, et dereliquerunt tentoria
sua, et equos et asinos in castris, fugeruntque animas tantum suas salvare cupientes. 8 Igitur cum
venissent leprosi illi ad principium castrorum, ingressi sunt unum tabernaculum, et comederunt et
biberunt: tuleruntque inde argentum, et aurum, et
vestes, et abierunt, et absconderunt: et rursum
reversi sunt ad aliud tabernaculum, et inde similiter auferentes absconderunt. 9 Dixeruntque ad
invicem: Non recte facimus: hæc enim dies boni
nuntii est. Si tacuerimus, et noluerimus nuntiare
usque mane, sceleris arguemur: venite, eamus, et
nuntiemus in aula regis. 10 Cumque venissent ad
portam civitatis, narraverunt eis, dicentes: Ivimus
ad castra Syriæ, et nullum ibidem repperimus hominem, nisi equos, et asinos alligatos, et fixa ten-
toria. 11 Ierunt ergo portarii, et nuntiaverunt in
palatio regis intrinsecus. 12 Qui surrexit nocte, et

abundantiam frumenti ac punitionem increduli prophetat

ait ad servos suos: Dico vobis quid fecerint nobis
Syri: Sciunt quia fame laboramus, et idcirco egressi
sunt de castris, et latitant in agris, dicentes: Cum
egressi fuerint de civitate, capiemus eos vivos, et
tunc civitatem ingredi poterimus. 13 Respondit au-
tem unus servorum eius: Tollamus quinque equos,
qui remanserunt in urbe (quia ipsi tantum sunt in
universa multitudine Israel, alii enim consumpti
sunt) et mittentes, explorare poterimus. 14 Addu-
xerunt ergo duos equos, misitque rex in castra Sy-
rorum, dicens: Ite, et videte. 15 Qui abierunt post
eos usque ad Iordanem: ecce autem omnis via
plena erat vestibus, et vasis, quæ proiecerant Syri
cum turbarentur: reversique nuntii indicaverunt
regi. 16 Et egressus populus diripuit castra Syriæ:
factusque est modius similæ statere uno, et duo
modii hordei statere uno, iuxta verbum Domini.
17 Porro rex ducem illum, in cuius manu incum-
bebat, constituit ad portam: quem conculcavit turba
in introitu portæ, et mortuus est, iuxta quod lo-
cutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad
eum. 18 Factumque est secundum sermonem viri
Dei, quem dixerat regi, quando ait: Duo modii
hordei statere uno erunt, et modius similæ statere
uno, hoc eodem tempore cras in porta Samariæ:
19 quando responderat dux ille viro Dei, et dixe-
rat: Etiamsi Dominus fecerit cataractas in cælo,
numquid poterit fieri quod loqueris? Et dixit ei:
Videbis oculis tuis, et inde non comedes. 20 Eve-
nit ergo ei sicut prædictum fuerat, et conculcavit
eum populus in porta, et mortuus est.

Sunamitidi famem septennem nuntiat

8 [1] Eliseus autem locutus est ad mulierem, cuius
vivere fecerat filium, dicens: Surge, vade tu
et domus tua, et peregrinare ubicumque repereris:
vocavit enim Dominus famem, et veniet super ter-
ram septem annis. 2 Quæ surrexit, et fecit iuxta
verbum hominis Dei: et vadens cum domo sua,
peregrinata est in terra Philisthiim diebus multis.

(1) Sup 4, 35.

3 Cumque finiti essent anni septem, reversa est
mulier de terra Philisthiim: et egressa est ut in-
terpellaret regem pro domo sua, et pro agris suis.
4 Rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei,
dicens: Narra mihi omnia magnalia quæ fecit Eli-
seus. 5 Cumque ille narraret regi quo modo mor-
tuum suscitasset, apparuit mulier, cuius vivificave-
rat filium, clamans ad regem pro domo sua, et pro
agris suis. Dixitque Giezi: Domine mi rex, hæc
est mulier, et hic est filius eius, quem suscitavit
Eliseus. 6 Et interrogavit rex mulierem: quæ nar-
ravit ei. Deditque ei rex eunuchum unum, dicens:
Restitue ei omnia quæ sua sunt, et universos red-
itus agrorum a die, qua reliquit terram usque ad
præsens.

Benadad moriturum et Hazael regnaturum vaticinatur

7 Venit quoque Eliseus Damascum, et Benadad
rex Syriæ ægrotabat: nuntiaveruntque ei, dicentes:
Venit vir Dei huc. 8 Et ait rex ad Hazael: Tolle
tecum munera, et vade in occursum viri Dei, et
consule Dominum per eum, dicens: Si evadere pot-
ero de infirmitate mea hac? 9 Ivit igitur Hazael
in occursum eius, habens secum munera, et omnia
bona Damasci, onera quadraginta camelorum. Cum-
que stetisset coram eo, ait: Filius tuus Benadad
rex Syriæ misit me ad te, dicens: Si sanari potero
de infirmitate mea hac? 10 Dixitque ei Eliseus:
Vade, dic ei: Sanaberis: porro ostendit mihi Do-
minus quia morte morietur. 11 Stetitque cum eo,
et conturbatus est usque ad suffusionem vultus:
flevitque vir Dei. 12 Cui Hazael ait: Quare domi-
nus meus flet? At ille dixit: Quia scio quæ fac-
turus sis filiis Israel mala. Civitates eorum muni-
tas igne succendes, et iuvenes eorum interficies
gladio, et parvulos eorum elides, et prægnantes di-
vides. 13 Dixitque Hazael: Quid enim sum servus
tuus canis, ut faciam rem istam magnam? Et ait
Eliseus: Ostendit mihi Dominus te regem Syriæ
fore. 14 Qui cum recessisset ab Eliseo, venit ad
dominum suum. Qui ait ei: Quid dixit tibi Eliseus?
At ille respondit: Dixit mihi: Recipies sanitatem.
15 Cumque venisset dies altera, tulit stragulum, et

infudit aquam, et expandit super faciem eius: quo
mortuo, regnavit Hazael pro eo.

5. Ioram rex Iuda, 8, 16–24

Tempus imperii

16 Anno quinto Ioram filii Achab regis Israel, et
Iosaphat regis Iuda, regnavit Ioram filius Iosaphat
rex Iuda. 17 Triginta duorum annorum erat cum
regnare cœpisset, et octo annis regnavit in Ieru-
salem.

malitia regis et reginæ

18 Ambulavitque in viis regum Israel, sicut am-
bulaverat domus Achab: filia enim Achab erat uxor
eius: et fecit quod malum est in conspectu Domini.
19 Noluit autem Dominus disperdere Iudam, prop-
ter David servum suum, sicut promiserat ei, ut
daret illi lucernam, et filiis eius cunctis diebus.

defectio Edom et Lobna

20 In diebus eius recessit Edom, ne esset sub
Iuda, et constituit sibi regem. 21 Venitque Ioram
Seira, et omnes currus cum eo: et surrexit nocte,
percussitque Idumæos, qui eum circumdederant, et
principes curruum, populus autem fugit in taber-
nacula sua. 22 Recessit ergo Edom ne esset sub
Iuda, usque ad diem hanc. Tunc recessit et Lobna
in tempore illo.

reliqua in historia regum Iuda

23 Reliqua autem sermonum Ioram, et universa,
quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verbo-
rum dierum regum Iuda? 24 Et dormivit Ioram
cum patribus suis, sepultusque est cum eis in ci-
vitate David, et regnavit Ochozias filius eius pro eo.

6. Ochozias rex Iuda, 8, 25–29

Tempus imperii

25 Anno duodecimo Ioram filii Achab regis Israel
regnavit Ochozias filius Ioram regis Iudæ. 26 Vi-
ginti duorum annorum erat Ochozias cum regnare
cœpisset, et uno anno regnavit in Ierusalem: no-
men matris eius Athalia filia Amri regis Israel.

malitia regis

27 Et ambulavit in viis domus Achab: et fecit
quod malum est coram Domino, sicut domus Achab:
gener enim domus Achab fuit.

---

(17) 2 Par 21, 5. — (19) 2 Sm 7, 16. — (20) 2 Par 21, 8.
— (25) 2 Par 22, 1.

28 Abiit quoque cum Ioram filio Achab, ad prœ-
liandum contra Hazael regem Syriæ in Ramoth Ga-
laad, et vulneraverunt Syri Ioram: 29 qui reversus
est ut curaretur, in Iezrahel: quia vulneraverant
eum Syri in Ramoth prœliantem contra Hazael re-
gem Syriæ. Porro Ochozias filius Ioram rex Iuda,
descendit invisere Ioram filium Achab in Iezrahel,
quia ægrotabat ibi.

accessus ad Ioram

II. Reges usque ad Osee, 9, 1—16, 20

1. Iehu rex Israel. 9, 1—10, 36

9 1 Eliseus autem prophetes vocavit unum de filiis
prophetarum, et ait illi: Accinge lumbos tuos,
et tolle lenticulam olei hanc in manu tua, et vade
in Ramoth Galaad. 2 Cumque veneris illuc, vide-
bis Iehu filium Iosaphat filii Namsi: et ingressus
suscitabis eum de medio fratrum suorum, et in-
troduces in interius cubiculum. 3 Tenensque lenti-
culam olei, fundes super caput eius, et dices: Hæc
dicit Dominus: Unxi te regem super Israel. Ape-
riesque ostium, et fugies, et non ibi subsistes.
4 Abiit ergo adolescens puer prophetæ in Ramoth
Galaad, 5 et ingressus est illuc: ecce autem prin-
cipes exercitus sedebant, et ait: Verbum mihi ad
te o princeps. Dixitque Iehu: Ad quem ex om-
nibus nobis? At ille dixit: Ad te o princeps. 6 Et
surrexit et ingressus est cubiculum: at ille fudit
oleum super caput eius, et ait: Hæc dicit Domi-
nus Deus Israel: Unxi te regem super populum
Domini Israel, 7 et percuties domum Achab do-
mini tui, et ulciscar sanguinem servorum meorum
prophetarum, et sanguinem omnium servorum Do-
mini de manu Iezabel. 8 Perdamque omnem do-
mum Achab: et interficiam de Achab mingentem
ad parietem, et clausum, et novissimum in Israel.
9 Et dabo domum Achab, sicut domum Ieroboam
filii Nabat, et sicut domum Baasa filii Ahia. 10 Ie-

Per prophetam ungitur et instruitur

(2) 1 Rg 19, 16. — (8) 1 Rg 21, 21. — (9) 1 Rg 15, 29.
— 1 Rg 16, 3.

zabel quoque comedent canes in agro Iezrahel, nec
erit qui sepeliat eam. Aperuitque ostium, et fugit.
11 Iehu autem egressus est ad servos domini sui:
qui dixerunt ei: Recte ne sunt omnia? quid venit
insanus iste ad te? Qui ait eis: Nostis hominem,
et quid locutus sit. 12 At illi responderunt: Falsum
est, sed magis narra nobis. Qui ait eis: Hæc et
hæc locutus est mihi, et ait: Hæc dicit Dominus:
Unxi te regem super Israel. 13 Festinaverunt itaque,
et unusquisque tollens pallium suum posuerunt
sub pedibus eius, in similitudinem tribunalis,
et cecinerunt tuba, atque dixerunt: Regnavit Iehu.

Ioram regem Israel percutit

14 Coniuravit ergo Iehu filius Iosaphat filii Namsi
contra Ioram: porro Ioram obsederat Ramoth Galaad,
ipse, et omnis Israel contra Hazael regem Syriæ:
15 et reversus fuerat ut curaretur in Iezrahel
propter vulnera, quia percusserant eum Syri, prœliantem
contra Hazael regem Syriæ: Dixitque Iehu:
Si placet vobis, nemo egrediatur profugus de civitate,
ne vadat, et nuntiet in Iezrahel. 16 Et ascendit,
et profectus est in Iezrahel: Ioram enim ægrotabat
ibi, et Ochozias rex Iuda descenderat ad visitandum
Ioram. 17 Igitur speculator, qui stabat super
turrim Iezrahel, vidit globum Iehu venientis,
et ait: Video ego globum. Dixitque Ioram: Tolle
currum, et mitte in occursum eorum, et dicat vadens:
Recte ne sunt omnia? 18 Abiit ergo, qui
ascenderat currum, in occursum eius, et ait: Hæc
dicit rex: Pacata ne sunt omnia? Dixitque Iehu:
Quid tibi et paci? transi, et sequere me. Nuntiavit
quoque speculator, dicens: Venit nuntius ad eos,
et non revertitur. 19 Misit etiam currum equorum
secundum: venitque ad eos, et ait: Hæc dicit rex:
Numquid pax est? Et ait Iehu: Quid tibi et paci?
transi, et sequere me. 20 Nuntiavit autem speculator,
dicens: Venit usque ad eos, et non revertitur:
est autem incessus quasi incessus Iehu filii
Namsi, præceps enim graditur. 21 Et ait Ioram:
Iunge currum. Iunxeruntque currum eius, et egres-

---

(14) Sup 8, 28.

sus est Ioram rex Israel, et Ochozias rex Iuda,
singuli in curribus suis, egressique sunt in occur-
sum Iehu, et invenerunt eum in agro Naboth Iez-
rahelitæ. 22 Cumque vidisset Ioram Iehu, dixit:
Pax est Iehu? At ille respondit: Quæ pax? adhuc
fornicationes Iezabel matris tuæ, et veneficia eius
multa vigent. 23 Convertit autem Ioram manum
suam, et fugiens ait ad Ochoziam: Insidiæ Ochozia.
24 Porro Iehu tetendit arcum manu, et percussit
Ioram inter scapulas: et egressa est sagitta per cor
eius, statimque corruit in curru suo. 25 Dixitque
Iehu ad Badacer ducem: Tolle, proiice eum in agro
Naboth Iezrahelitæ: memini enim quando ego et
tu sedentes in curru sequebamur Achab patrem
huius, quod Dominus onus hoc levaverit super
eum, dicens: 26 Si non pro sanguine Naboth, et
pro sanguine filiorum eius, quem vidi heri, ait Do-
minus, reddam tibi in agro isto, dicit Dominus.
Nunc ergo tolle, et proiice eum in agrum iuxta
verbum Domini.

27 Ochozias autem rex Iuda videns hoc, fugit
per viam domus horti: persecutusque est eum Iehu,
et ait: Etiam hunc percutite in curru suo. Et per-
cusserunt eum in ascensu Gaver, qui est iuxta Ie-
blaam: qui fugit in Mageddo, et mortuus est ibi.
28 Et imposuerunt eum servi eius super currum
suum, et tulerunt in Ierusalem: sepelieruntque eum
in sepulcro cum patribus suis in civitate David.
29 Anno undecimo Ioram filii Achab, regnavit Ocho-
zias super Iudam, 30 venitque Iehu in Iezrahel.

Ochoziam regem Iuda percutit

Porro Iezabel introitu eius audito, depinxit oculos
suos stibio, et ornavit caput suum, et respexit per
fenestram 31 ingredientem Iehu per portam, et ait:
Numquid pax potest esse Zambri, qui interfecit
dominum suum? 32 Levavitque Iehu faciem suam
ad fenestram, et ait: Quæ est ista? et inclinave-
runt se ad eum duo, vel tres eunuchi. 33 At ille
dixit eis: Præcipitate eam deorsum; et præcipita-

Iezabel impiissimam occidit

(26) 1 Rg 21, 22. — (31) 1 Rg 16, 10.

verunt eam, aspersusque est sanguine paries, et
equorum ungulæ conculcaverunt eam. 34 Cumque
introgressus esset, ut comederet, biberetque, ait:
Ite, et videte maledictam illam, et sepelite eam:
quia filia regis est. 35 Cumque issent ut sepelirent
eam, non invenerunt nisi calvariam, et pedes, et
summas manus. 36 Reversique nuntiaverunt ei. Et
ait Iehu: Sermo Domini est, quem locutus est per
servum suum Eliam Thesbiten, dicens: In agro
Iezrahel comedent canes carnes Iezabel, 37 et erunt
carnes Iezabel sicut stercus super faciem terræ in
agro Iezrahel, ita ut prætereuntes dicant: Hæccine
est illa Iezabel?

filios Achab interficit

10 1 Erant autem Achab septuaginta filii in Samaria: scripsit ergo Iehu litteras, et misit
in Samariam, ad optimates civitatis, et ad maiores
natu, et ad nutricios Achab, dicens: 2 Statim ut
acceperitis litteras has, qui habetis filios domini vestri, et currus, et equos, et civitates firmas, et
arma, 3 eligite meliorem, et eum qui vobis placuerit de filiis domini vestri, et eum ponite super
solium patris sui, et pugnate pro domo domini vestri. 4 Timuerunt illi vehementer, et dixerunt: Ecce
duo reges non potuerunt stare coram eo, et quo
modo nos valebimus resistere? 5 Miserunt ergo
præpositi domus, et præfecti civitatis, et maiores
natu, et nutricii, ad Iehu, dicentes: Servi tui sumus, quæcumque iusseris faciemus, nec constituemus nobis regem: quæcumque tibi placent, fac.
6 Rescripsit autem eis litteras secundo, dicens: Si
mei estis, et obœditis mihi, tollite capita filiorum
domini vestri, et venite ad me hac eadem hora
cras in Iezrahel. Porro filii regis, septuaginta viri
apud optimates civitatis nutriebantur. 7 Cumque
venissent litteræ ad eos, tulerunt filios regis, et
occiderunt septuaginta viros, et posuerunt capita
eorum in cophinis, et miserunt ad eum in Iezrahel.
8 Venit autem nuntius, et indicavit ei, dicens: At-

---

(36) 1 Rg 21, 23.

tulerunt capita filiorum regis. Qui respondit: Po-
nite ea ad duos acervos iuxta introitum portæ us-
que mane. 9 Cumque diluxisset, egressus est, et
stans dixit ad omnem populum: Iusti estis: si ego
coniuravi contra dominum meum, et interfeci eum,
quis percussit omnes hos? 10 Videte ergo nunc
quoniam non cecidit de sermonibus Domini in ter-
ram, quos locutus est Dominus super domum Achab,
et Dominus fecit quod locutus est in manu servi
sui Eliæ. 11 Percussit igitur Iehu omnes, qui re-
liqui erant de domo Achab in Iezrahel, et univer-
sos optimates eius, et notos, et sacerdotes, donec
non remanerent ex eo reliquiæ.

12 Et surrexit, et venit in Samariam: cumque venisset ad Cameram pastorum in via, 13 invenit fratres Ochoziæ regis Iuda, dixitque ad eos: Quinam estis vos? Qui responderunt: Fratres Ochoziæ sumus, et descendimus ad salutandos filios regis, et filios reginæ. 14 Qui ait: Comprehendite eos vivos. Quos cum comprehendissent vivos, iugulaverunt eos in cisterna iuxta Cameram, quadraginta duos viros, et non reliquit ex eis quemquam.

fratres Ochoziæ iugulat

15 Cumque abiisset inde, invenit Ionadab filium Rechab in occursum sibi, et benedixit ei. Et ait ad eum: Numquid est cor tuum rectum, sicut cor meum cum corde tuo? Et ait Ionadab: Est. Si est, inquit, da manum tuam. Qui dedit ei manum suam. At ille levavit eum ad se in currum: 16 di-
xitque ad eum: Veni mecum, et vide zelum meum
pro Domino. Et impositum in curru suo 17 duxit
in Samariam. Et percussit omnes qui reliqui fue-
rant de Achab in Samaria usque ad unum, iuxta
verbum Domini, quod locutus est per Eliam.

reliquos de Achab delet

18 Congregavit ergo Iehu omnem populum, et
dixit ad eos: Achab coluit Baal parum, ego autem
colam eum amplius. 19 Nunc igitur omnes prophe-
tas Baal, et universos servos eius, et cunctos sa-
cerdotes ipsius vocate ad me: nullus sit qui non
veniat, sacrificium enim grande est mihi Baal: qui-

prophetas Baal interimit

(10) 1 Rg 21, 29. — (18) 1 Rg 16, 31.

cumque defuerit, non vivet. Porro Iehu faciebat
hoc insidiose, ut disperderet cultores Baal. 20 Et
dixit: Sanctificate diem sollemnem Baal. Vocavit-
que 21 et misit in universos terminos Israel, et ve-
nerunt cuncti servi Baal: non fuit residuus ne unus
quidem qui non veniret. Et ingressi sunt templum
Baal: et repleta est domus Baal, a summo usque
ad summum. 22 Dixitque his, qui erant super ve-
stes: Proferte vestimenta universis servis Baal. Et
protulerunt eis vestes. 23 Ingressusque Iehu, et
Ionadab filius Rechab templum Baal, ait cultoribus
Baal: Perquirite, et videte, ne quis forte vobiscum
sit de servis Domini, sed ut sint servi Baal soli.
24 Ingressi sunt igitur ut facerent victimas et holo-
causta: Iehu autem præparaverat sibi foris octo-
ginta viros, et dixerat eis: Quicumque fugerit de
hominibus his, quos ego adduxero in manus ve-
stras, anima eius erit pro anima illius. 25 Factum
est autem, cum completum esset holocaustum, præ-
cepit Iehu militibus et ducibus suis: Ingredimini,
et percutite eos, nullus evadat. Percusseruntque
eos in ore gladii, et proiecerunt milites et duces:
et ierunt in civitatem templi Baal, 26 et protule-
runt statuam de fano Baal, et combusserunt, 27 et
comminuerunt eam. Destruxerunt quoque ædem
Baal, et fecerunt pro ea latrinas usque in diem
hanc.

vitulos colit

28 Delevit itaque Iehu Baal de Israel: 29 verum-
tamen a peccatis Ieroboam filii Nabat, qui peccare
fecit Israel, non recessit, nec dereliquit vitulos au-
reos, qui erant in Bethel, et in Dan. 30 Dixit autem
Dominus ad Iehu: Quia studiose egisti quod rec-
tum erat, et placebat in oculis meis, et omnia quæ
erant in corde meo fecisti contra domum Achab:
filii tui usque ad quartam generationem sedebunt
super thronum Israel. 31 Porro Iehu non custodi-
vit ut ambularet in lege Domini Dei Israel in toto
corde suo: non enim recessit a peccatis Ieroboam,
qui peccare fecerat Israel.

---

(30) Inf 15, 12.

ab Hazael superatur

32 In diebus illis cœpit Dominus tædere super
Israel: percussitque eos Hazael in universis finibus
Israel, 33 a Iordane contra orientalem plagam, om-
nem terram Galaad, et Gad, et Ruben, et Ma-
nasse, ab Aroer, quæ est super torrentem Arnon,
et Galaad, et Basan.

reliqua in historia regum Israel

34 Reliqua autem verborum Iehu, et universa
quæ fecit, et fortitudo eius, nonne hæc scripta sunt
in Libro verborum dierum regum Israel? 35 Et
dormivit Iehu cum patribus suis, sepelieruntque eum
in Samaria: et regnavit Ioachaz filius eius pro eo.
36 Dies autem, quos regnavit Iehu super Israel, vi-
ginti et octo anni sunt, in Samaria.

2. Athalia regina Iuda, 11, 1—21

Semen regium occidit

11 1 Athalia vero mater Ochoziæ, videns mor-
tuum filium suum, surrexit, et interfecit omne
semen regium. 2 Tollens autem Iosaba filia regis
Ioram, soror Ochoziæ, Ioas filium Ochoziæ, furata
est eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur,
tur, et nutricem eius de triclinio: et abscondit eum
a facie Athaliæ ut non interficeretur. 3 Eratque
cum ea sex annis clam in domo Domini: porro
Athalia regnavit super terram.

ipsa interficitur

4 Anno autem septimo misit Ioiada, et assumens
centuriones, et milites introduxit ad se in templum
Domini, pepigitque cum eis fœdus: et adiurans eos
in domo Domini, ostendit eis filium regis: 5 et
præcepit illis, dicens: Iste est sermo, quem facere
debetis: 6 Tertia pars vestrum introeat sabbato,
et observet excubias domus regis. Tertia autem
pars sit ad portam Sur: et tertia pars sit ad por-
tam, quæ est post habitaculum scutariorum: et cu-
stodietis excubias domus Messa. 7 Duæ vero par-
tes e vobis, omnes egredientes sabbato, custodiant
excubias domus Domini circa regem. 8 Et valla-
bitis eum, habentes arma in manibus vestris: si
quis autem ingressus fuerit septum templi, inter-

(1) 2 Par 22, 10. — (4) 2 Par 23, 1.

ficiatur: eritisque cum rege introeunte et egredi-
ente. 9 Et fecerunt centuriones iuxta omnia, quæ
præceperat eis Ioiada sacerdos: et assumentes sin-
guli viros suos, qui ingrediebantur sabbatum, cum
his qui egrediebantur sabbato, venerunt ad Ioiadam
sacerdotem. 10 Qui dedit eis hastas, et arma regis
David, quæ erant in domo Domini. 11 Et stete-
runt singuli habentes arma in manu sua a parte
templi dextera, usque ad partem sinistram altaris,
et ædis, circum regem. 12 Produxitque filium re-
gis, et posuit super eum diadema, et testimonium:
feceruntque eum regem, et unxerunt: et plaudentes
manu, dixerunt: Vivat rex. 13 Audivit autem Atha-
lia vocem populi currentis: et ingressa ad turbas
in templum Domini, 14 vidit regem stantem super
tribunal iuxta morem, et cantores, et tubas prope
eum, omnemque populum terræ lætantem, et ca-
nentem tubis: et scidit vestimenta sua, clamavit-
que: Coniuratio, coniuratio. 15 Præcepit autem
Ioiada centurionibus, qui erant super exercitum, et
ait eis: Educite eam extra septa templi, et qui-
cumque eam secutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat
enim sacerdos: Non occidatur in templo Domini.
16 Imposueruntque ei manus, et impegerunt eam
per viam introitus equorum, iuxta palatium, et in-
terfecta est ibi.

fœdus inter Dominum, regem et populum pangitur

17 Pepigit ergo Ioiada fœdus inter Dominum, et
inter regem, et inter populum, ut esset populus
Domini, et inter regem et populum. 18 Ingressus-
que est omnis populus terræ templum Baal, et de-
struxerunt aras eius, et imagines contriverunt va-
lide: Mathan quoque sacerdotem Baal occiderunt
coram altari. Et posuit sacerdos custodias in domo
Domini. 19 Tulitque centuriones, et Cerethi et Phe-
lethi legiones, et omnem populum terræ, deduxe-
runtque regem de domo Domini: et venerunt per
viam portæ scutariorum in palatium, et sedit super
thronum regum. 20 Lætatusque est omnis populus
terræ, et civitas conquievit: Athalia autem occisa
est gladio in domo regis. 21 Septemque annorum
erat Ioas, cum regnare cœpisset.

3. Ioas rex Iuda, 12, 1—21

12 1 Anno septimo Iehu regnavit Ioas: et qua-
draginta annis regnavit in Ierusalem. Nomen
matris eius Sebia de Bersabee.
2 Fecitque Ioas rectum coram Domino cunctis
diebus, quibus docuit eum Ioiada sacerdos. 3 Ve-
rumtamen excelsa non abstulit: adhuc enim popu-
lus immolabat, et adolebat in excelsis incensum.
4 Dixitque Ioas ad sacerdotes: Omnem pecuni-
am sanctorum, quæ illata fuerit in templum Do-
mini a prætereuntibus, quæ offertur pro pretio ani-
mæ, et quam sponte et arbitrio cordis sui inferunt
in templum Domini: 5 accipiant illam sacerdotes
iuxta ordinem suum, et instaurent sartatecta do-
mus, siquid necessarium viderint instauratione. 6 Igi-
tur usque ad vigesimum tertium annum regis Ioas,
non instauraverunt sacerdotes sartatecta templi.
7 Vocavitque rex Ioas Ioiadam pontificem et sa-
cerdotes, dicens eis: Quare sartatecta non instau-
ratis templi? nolite ergo amplius accipere pecu-
niam iuxta ordinem vestrum, sed ad instaura-
tionem templi reddite eam. 8 Prohibitique sunt
sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo, et
instaurare sartatecta domus. 9 Et tulit Ioiada pon-
tifex gazophylacium unum, aperuitque foramen de-
super, et posuit illud iuxta altare ad dexteram in-
gredientium domum Domini, mittebantque in eo sa-
cerdotes, qui custodiebant ostia, omnem pecuniam,
quæ deferebatur ad templum Domini. 10 Cum-
que viderent nimiam pecuniam esse in gazophyla-
cio, ascendebat scriba regis, et pontifex, effunde-
bantque et numerabant pecuniam, quæ invenieba-
tur in domo Domini: 11 et dabant eam iuxta nu-
merum atque mensuram in manu eorum, qui præ-
erant cæmentariis domus Domini: qui impende-
bant eam in fabris lignorum, et in cæmentariis iis,
qui operabantur in domo Domini, 12 et sartatecta
faciebant: et in iis, qui cædebant saxa, et ut eme-
rent ligna, et lapides, qui excidebantur, ita ut im-
pleretur instauratio domus Domini in universis,
quæ indigebant expensa ad muniendam domum.

Tempus imperii

bonitas regis

instauratio templi

13 Verumtamen non fiebant ex eadem pecunia hy-
driæ templi Domini, et fuscinulæ, et thuribula, et
tubæ, et omne vas aureum et argenteum de pecu-
nia, quæ inferebatur in templum Domini. 14 Iis
enim, qui faciebant opus, dabatur ut instauraretur
templum Domini: 15 et non fiebat ratio iis homini-
bus, qui accipiebant pecuniam ut distribuerent eam
artificibus, sed in fide tractabant eam. 16 Pecuniam
vero pro delicto, et pecuniam pro peccatis non infe-
rebant in templum Domini, quia sacerdotum erat.

deprecatio periculi Syriaci

17 Tunc ascendit Hazael rex Syriæ, et pugnabat
contra Geth, cepitque eam: et direxit faciem suam
ut ascenderet in Ierusalem. 18 Quamobrem tulit
Ioas rex Iuda omnia sanctificata, quæ consecrave-
rant Iosaphat, et Ioram, et Ochozias patres eius
reges Iuda, et quæ ipse obtulerat: et universum
argentum, quod inveniri potuit in thesauris templi
Domini, et in palatio regis: misitque Hazaeli regi
Syriæ, et recessit ab Ierusalem.

reliqua in historia regum Iuda

19 Reliqua autem sermonum Ioas, et universa
quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verbo-
rum dierum regum Iuda? 20 Surrexerunt autem
servi eius, et coniuraverunt inter se, percusserunt-
que Ioas in domo Mello in descensu Sella. 21 Io-
sachar namque filius Semaath, et Iozabad filius So-
mer servi eius, percusserunt eum, et mortuus est:
et sepelierunt eum cum patribus suis in civitate
David, regnavitque Amasias filius eius pro eo.

4. Ioachaz rex Israel, 13, 1—9

Tempus imperii

13 1 Anno vigesimo tertio Ioas filii Ochoziæ re-
gis Iuda, regnavit Ioachaz filius Iehu super
Israel in Samaria decem et septem annis.

malitia regis

2 Et fecit malum coram Domino, secutusque est
peccata Ieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Is-
rael, et non declinavit ab eis.

liberatio oppressionis Syrorum impetratur

3 Iratusque est furor Domini contra Israel, et
tradidit eos in manu Hazael regis Syriæ, et in manu
Benadad filii Hazael cunctis diebus. 4 Deprecatus
est autem Ioachaz faciem Domini, et audivit eum
Dominus: vidit enim angustiam Israel, quia attri-

verat eos rex Syriæ: 5 et dedit Dominus salvato-
rem Israeli, et liberatus est de manu regis Syriæ:
habitaveruntque filii Israel in tabernaculis suis sicut
heri et nudiustertius. 6 Verumtamen non recesse-
runt a peccatis domus Ieroboam, qui peccare fecit
Israel, sed in ipsis ambulaverunt: siquidem et lucus
permansit in Samaria. 7 Et non sunt derelicti Ioa-
chaz de populo nisi quinquaginta equites, et decem
currus, et decem millia peditum: interfecerat enim
eos rex Syriæ, et redegerat quasi pulverem in tri-
tura areæ.

reliqua in historia regum Israel

8 Reliqua autem sermonum Ioachaz, et universa
quæ fecit, et fortitudo eius, nonne hæc scripta sunt
in Libro sermonum dierum regum Israel? 9 Dor-
mivitque Ioachaz cum patribus suis, et sepelierunt
eum in Samaria: regnavitque Ioas filius eius pro eo.

5. Ioas rex Israel, 13, 10—25

Tempus imperii

10 Anno trigesimo septimo Ioas regis Iuda regna-
vit Ioas filius Ioachaz super Israel in Samaria se-
decim annis,

malitia regis

11 et fecit quod malum est in conspectu Do-
mini: non declinavit ab omnibus peccatis Ieroboam
filii Nabat, qui peccare fecit Israel, sed in ipsis am-
bulavit.

reliqua in historia regum Israel

12 Reliqua autem sermonum Ioas, et universa
quæ fecit, et fortitudo eius, quo modo pugnaverit
contra Amasiam regem Iuda, nonne hæc scripta
sunt in Libro sermonum dierum regum Israel?
13 Et dormivit Ioas cum patribus suis: Ieroboam
autem sedit super solium eius. Porro Ioas sepul-
tus est in Samaria cum regibus Israel.

Eliseus moriens regi victoriam promittit

14 Eliseus autem ægrotabat infirmitate, qua et
mortuus est: descenditque ad eum Ioas rex Israel,
et flebat coram eo, dicebatque: Pater mi, pater
mi, currus Israel et auriga eius. 15 Et ait illi Eli-
seus: Affer arcum, et sagittas. Cumque attulisset
ad eum arcum, et sagittas, 16 dixit ad regem Is-
rael: Pone manum tuam super arcum. Et cum
posuisset ille manum suam, superposuit Eliseus
manus suas manibus regis, 17 et ait: Aperi fene-

stram orientalem. Cumque aperuisset, dixit Eli-
seus: Iace sagittam. Et iecit. Et ait Eliseus: Sa-
gitta salutis Domini, et sagitta salutis contra Sy-
riam: percutiesque Syriam in Aphec, donec consu-
mas eam. [18] Et ait: Tolle sagittas. Qui cum tu-
lisset, rursum dixit ei: Percute iaculo terram. Et
cum percussisset tribus vicibus, et stetisset, [19] ira-
tus est vir Dei contra eum, et ait: Si percussisses
quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Sy-
riam usque ad consumptionem: nunc autem tribus
vicibus percuties eam.

mortuus mortuum vivificat

[20] Mortuus est ergo Eliseus, et sepelierunt eum.
Latrunculi autem de Moab venerunt in terram in
ipso anno. [21] Quidam autem sepelientes hominem,
viderunt latrunculos, et proiecerunt cadaver in se-
pulcro Elisei. Quod cum tetigisset ossa Elisei, re-
vixit homo, et stetit super pedes suos.

rex Syros ter percutit

[22] Igitur Hazael rex Syriæ afflixit Israel cunctis
diebus Ioachaz: [23] et misertus est Dominus eorum,
et reversus est ad eos propter pactum suum, quod
habebat cum Abraham, et Isaac, et Iacob: et no-
luit disperdere eos, neque proiicere penitus usque
in præsens tempus. [24] Mortuus est autem Hazael
rex Syriæ, et regnavit Benadad filius eius pro eo.
[25] Porro Ioas filius Ioachaz tulit urbes de manu
Benadad filii Hazael, quas tulerat de manu Ioachaz
patris sui iure prœlii, tribus vicibus percussit eum
Ioas, et reddidit civitates Israel.

6. Amasias rex Iuda, 14, 1—22

Tempus imperii

14 [1] In anno secundo Ioas filii Ioachaz regis
Israel regnavit Amasias filius Ioas regis Iuda.
[2] Viginti quinque annorum erat cum regnare cœ-
pisset: viginti autem et novem annis regnavit in
Ierusalem, nomen matris eius Ioadan de Ierusalem.

bonitas regis

[3] Et fecit rectum coram Domino, verumtamen
non ut David pater eius. Iuxta omnia, quæ fecit
Ioas pater suus, fecit: [4] nisi hoc tantum quod ex-

(21) Sir 48, 14. — (2) 2 Par 25, 1.

celsa non abstulit: adhuc enim populus immolabat,
et adolebat incensum in excelsis.

occisio parricidarum

[5] Cumque obtinuisset regnum, percussit servos
suos, qui interfecerant regem patrem suum: [6] filios
autem eorum, qui occiderant, non occidit, iuxta
quod scriptum est in libro legis Moysi, sicut præ-
cepit Dominus, dicens: Non morientur patres pro
filiis, neque filii morientur pro patribus: sed unus-
quisque in peccato suo morietur.

victoria de Edom

[7] Ipse percussit Edom in Valle Salinarum decem
millia, et apprehendit petram in prœlio, vocavitque
nomen eius Iectehel usque in præsentem diem.

infelix bellum cum rege Israel

[8] Tunc misit Amasias nuntios ad Ioas filium
Ioachaz, filii Iehu regis Israel, dicens: Veni, et vi-
deamus nos. [9] Remisitque Ioas rex Israel ad Ama-
siam regem Iuda, dicens: Carduus Libani misit ad
cedrum, quæ est in Libano, dicens: Da filiam tuam
filio meo uxorem. Transieruntque bestiæ saltus,
quæ sunt in Libano, et conculcaverunt carduum.
[10] Percutiens invaluisti super Edom, et sublevavit
te cor tuum: contentus esto gloria, et sede in domo
tua: quare provocas malum, ut cadas tu et Iudas
tecum? [11] Et non acquievit Amasias: Ascenditque
Ioas rex Israel, et viderunt se, ipse et Amasias
rex Iuda in Bethsames oppido Iudæ. [12] Percus-
susque est Iuda coram Israel, et fugerunt unus-
quisque in tabernacula sua. [13] Amasiam vero re-
gem Iuda filium Ioas filii Ochoziæ cepit Ioas rex
Israel in Bethsames, et adduxit eum in Ierusalem:
et interrupit murum Ierusalem, a porta Ephraim
usque ad portam anguli, quadringentis cubitis.
[14] Tulitque omne aurum, et argentum, et universa
vasa, quæ inventa sunt in domo Domini, et in
thesauris regis, et obsides, et reversus est in Sa-
mariam.

cuius reliqua notantur

[15] Reliqua autem verborum Ioas quæ fecit, et
fortitudo eius qua pugnavit contra Amasiam regem
Iuda, nonne hæc scripta sunt in Libro sermonum
dierum regum Israel? [16] Dormivitque Ioas cum

(6) Dt 24, 16; Ez 18, 20.

patribus suis, et sepultus est in Samaria cum regi-
bus Israel: et regnavit Ieroboam filius eius pro eo.

reliqua Amasiæ in historia regum Iuda

17 Vixit autem Amasias, filius Ioas, rex Iuda,
postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz regis
Israel quindecim annis. 18 Reliqua autem sermo-
num Amasiæ, nonne hæc scripta sunt in Libro
sermonum dierum regum Iuda? 19 Factaque est
contra eum coniuratio in Ierusalem: at ille fugit in
Lachis. Miseruntque post eum in Lachis, et inter-
fecerunt eum ibi. 20 Et asportaverunt in equis,
sepultusque est in Ierusalem cum patribus suis in
civitate David. 21 Tulit autem universus populus
Iudæ Azariam annos natum sedecim, et constitue-
runt eum regem pro patre eius Amasia. 22 Ipse
ædificavit Ælath, et restituit eam Iudæ, postquam
dormivit rex cum patribus suis.

7. Ieroboam rex Israel, 14, 23—29

Tempus imperii

23 Anno quintodecimo Amasiæ filii Ioas regis
Iuda, regnavit Ieroboam filius Ioas regis Israel in
Samaria, quadraginta et uno anno:

malitia regis

24 et fecit quod malum est coram Domino. Non
recessit ab omnibus peccatis Ieroboam filii Nabat,
qui peccare fecit Israel.

restitutio terminorum Israel

25 Ipse restituit terminos Israel ab introitu Emath,
usque ad Mare solitudinis, iuxta sermonem Domini
Dei Israel, quem locutus est per servum suum
Ionam filium Amathi prophetam, qui erat de Geth,
quæ est in Opher. 26 Vidit enim Dominus afflic-
tionem Israel amaram nimis, et quod consumpti
essent usque ad clausos carcere, et extremos, et
non esset qui auxiliaretur Israeli. 27 Nec locutus
est Dominus ut deleret nomen Israel de sub cælo,
sed salvavit eos in manu Ieroboam filii Ioas.

reliqua in historia regum Israel

28 Reliqua autem sermonum Ieroboam, et uni-
versa quæ fecit, et fortitudo eius, qua prœliatus
est, et quomodo restituit Damascum, et Emath
Iudæ in Israel, nonne hæc scripta sunt in Libro

---

(21) 2 Par 26, 1. — (25) Ion 1, 1.

sermonum dierum regum Israel? 29 Dormivitque
Ieroboam cum patribus suis regibus Israel, et re-
gnavit Zacharias filius eius pro eo.

8. Azarias seu Ozias (2 Par 26, 1) rex Iuda, 15, 1—7

15 1 Anno vigesimo septimo Ieroboam regis
Israel regnavit Azarias filius Amasiæ regis Tempus imperii
Iuda. 2 Sedecim annorum erat cum regnare cœ-
pisset, et quinquaginta duobus annis regnavit in
Ierusalem: nomen matris eius Iechelia de Ierusa-
lem.
3 Fecitque quod erat placitum coram Domino, bonitas regis
iuxta omnia quæ fecit Amasias pater eius. 4 Ve-
rumtamen excelsa non est demolitus: adhuc po-
pulus sacrificabat, et adolebat incensum in excelsis.
5 Percussit autem Dominus regem, et fuit le- lepra eius
prosus usque in diem mortis suæ, et habitabat in
domo libera seorsum: Ioathan vero filius regis gu-
bernabat palatium, et iudicabat populum terræ.
6 Reliqua autem sermonum Azariæ, et universa reliqua in historia regum Iuda
quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verbo-
rum dierum regum Iuda? 7 Et dormivit Azarias
cum patribus suis: sepelieruntque eum cum maio-
ribus suis in civitate David, et regnavit Ioathan
filius eius pro eo.

9. Zacharias rex Israel, 15, 8—12

8 Anno trigesimo octavo Azariæ regis Iuda, re- Tempus imperii
gnavit Zacharias filius Ieroboam super Israel in
Samaria sex mensibus:
9 et fecit quod malum est coram Domino, sicut malitia regis
fecerant patres eius: non recessit a peccatis Iero-
boam filii Nabat, qui peccare fecit Israel.
10 Coniuravit autem contra eum Sellum filius reliqua in historia regum Israel
Iabes: percussitque eum palam, et interfecit, re-
gnavitque pro eo. 11 Reliqua autem verborum Za-
chariæ, nonne hæc scripta sunt in Libro sermo-
num dierum regum Israel? 12 Iste est sermo Do-
mini, quem locutus est ad Iehu, dicens: Filii tui

(5) 2 Par 26, 21. — (12) Sup 10, 30.

usque ad quartam generationem sedebunt super
thronum Israel. Factumque est ita.

10. Sellum rex Israel, 15, 13—16

Tempus imperii

13 Sellum filius Iabes regnavit trigesimo nono
anno Azariæ regis Iuda: regnavit autem uno mense
in Samaria.

reliqua in historia regum Israel

14 Et ascendit Manahem filius Gadi de Thersa:
venitque in Samariam, et percussit Sellum filium
Iabes in Samaria, et interfecit eum, regnavitque
pro eo. 15 Reliqua autem verborum Sellum, et
coniuratio eius, per quam tetendit insidias, nonne
hæc scripta sunt in Libro sermonum dierum re-
gum Israel? 16 Tunc percussit Manahem Thapsam,
et omnes qui erant in ea, et terminos eius de
Thersa, noluerant enim aperire ei: et interfecit
omnes prægnantes eius, et scidit eas.

11. Manahem rex Israel, 15, 17—22

Tempus imperii

17 Anno trigesimo nono Azariæ regis Iuda re-
gnavit Manahem filius Gadi super Israel decem
annis in Samaria.

malitia regis

18 Fecitque quod erat malum coram Domino:
non recessit a peccatis Ieroboam filii Nabat, qui
peccare fecit Israel cunctis diebus eius.

Phul-Theglath-phalasar tributum exigit

19 Veniebat Phul rex Assyriorum in terram, et
dabat Manahem Phul mille talenta argenti, ut esset
ei in auxilium, et firmaret regnum eius. 20 Indi-
xitque Manahem argentum super Israel cunctis po-
tentibus et divitibus, ut daret regi Assyriorum quin-
quaginta siclos argenti per singulos: reversusque
est rex Assyriorum, et non est moratus in terra.

reliqua in historia regum Israel

21 Reliqua autem sermonum Manahem, et uni-
versa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro
sermonum dierum regum Israel? 22 Et dormivit
Manahem cum patribus suis: regnavitque Phaceia
filius eius pro eo.

12. Phaceia rex Israel, 15, 23—26

Tempus imperii

23 Anno quinquagesimo Azariæ regis Iuda, re-
gnavit Phaceia filius Manahem super Israel in Sa-
maria biennio:

malitia regis

24 et fecit quod erat malum coram Domino: non
recessit a peccatis Ieroboam filii Nabat, qui peccare
fecit Israel.

reliqua in historia regum Israel

25 Coniuravit autem adversus eum Phacee filius
Romeliæ, dux eius, et percussit eum in Samaria
in turre domus regiæ iuxta Argob, et iuxta Arie,
et cum eo quinquaginta viros de filiis Galaadita-
rum, et interfecit eum, regnavitque pro eo. 26 Re-
liqua autem sermonum Phaceia, et universa quæ
fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro sermonum
dierum regum Israel?

13. Phacee rex Israel, 15, 27—31

Tempus imperii

27 Anno quinquagesimo secundo Azariæ regis
Iuda regnavit Phacee filius Romeliæ super Israel
in Samaria viginti annis.

malitia regis

28 Et fecit quod erat malum coram Domino:
non recessit a peccatis Ieroboam filii Nabat, qui
peccare fecit Israel.

Phul-Theglath-phalasar captivos ducit

29 In diebus Phacee regis Israel venit Theglath-
phalasar rex Assur, et cepit Aion, et Abel Domum-
Maacha et Ianoe, et Cedes, et Asor, et Galaad, et
Galilæam, et universam terram Nephthali: et
transtulit eos in Assyrios.

reliqua in historia regum Israel

30 Coniuravit autem, et tetendit insidias Osee
filius Ela contra Phacee filium Romeliæ et percussit
eum, et interfecit: regnavitque pro eo vigesimo
anno Ioatham filii Oziæ. 31 Reliqua autem sermo-
num Phacee, et universa quæ fecit, nonne hæc
scripta sunt in Libro sermonum dierum regum
Israel?

14. Ioatham rex Iuda, 15, 32—38

Tempus imperii

32 Anno secundo Phacee, filii Romeliæ regis Is-
rael, regnavit Ioatham filius Oziæ regis Iuda. 33 Vi-
ginti quinque annorum erat cum regnare cœpisset,
et sedecim annis regnavit in Ierusalem: nomen
matris eius Ierusa, filia Sadoc.

---

(33) 2 Par 27, 1.

bonitas regis

34 Fecitque quod erat placitum coram Domino:
iuxta omnia, quæ fecerat Ozias pater suus, ope-
ratus est. 35 Verumtamen excelsa non abstulit:
adhuc populus immolabat, et adolebat incensum
in excelsis: ipse ædificavit portam domus Domini
sublimissimam.

reliqua in historia regum Iuda

36 Reliqua autem sermonum Ioatham, et uni-
versa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro
verborum dierum regum Iuda? 37 In diebus illis
cœpit Dominus mittere in Iudam Rasin regem Sy-
riæ, et Phacee filium Romeliæ. 38 Et dormivit Ioa-
tham cum patribus suis, sepultusque est cum eis
in civitate David patris sui, et regnavit Achaz
filius eius pro eo.

15. Achaz rex Iuda, 16, 1—20

Tempus imperii

16 1 Anno decimo septimo Phacee filii Romeliæ
regnavit Achaz filius Ioatham regis Iuda.
2 Viginti annorum erat Achaz cum regnare cœpis-
set, et sedecim annis regnavit in Ierusalem:

impietas regis

non fecit quod erat placitum in conspectu Domini
Dei sui, sicut David pater eius. 3 Sed ambulavit in
via regum Israel: insuper et filium suum consecra-
vit, transferens per ignem secundum idola gentium,
quæ dissipavit Dominus coram filiis Israel. 4 Im-
molabat quoque victimas, et adolebat incensum in
excelsis, et in collibus, et sub omni ligno frondoso.

bellum cum rege Syriæ et rege Israel

5 Tunc ascendit Rasin rex Syriæ, et Phacee filius
Romeliæ rex Israel in Ierusalem ad prœliandum:
cumque obsiderent Achaz, non valuerunt superare
eum. 6 In tempore illo restituit Rasin rex Syriæ,
Ailam Syriæ, et eiecit Iudæos de Aila: et Idumæi
venerunt in Ailam, et habitaverunt ibi usque in
diem hanc. 7 Misit autem Achaz nuntios ad Theglath-
phalasar regem Assyriorum, dicens: Servus tuus,
et filius tuus ego sum: ascende, et salvum me fac
de manu regis Syriæ, et de manu regis Israel, qui
consurrexerunt adversum me. 8 Et cum collegis-
set argentum et aurum, quod inveniri potuit in

(2) 2 Par 28, 1. — (5) Is 7, 1.

domo Domini, et in thesauris regis, misit regi As-
syriorum munera. 9 Qui et acquievit voluntati eius:
ascendit enim rex Assyriorum in Damascum, et
vastavit eam: et transtulit habitatores eius Cyre-
nen, Rasin autem interfecit.
10 Perrexitque rex Achaz in occursum Theglath- mutatio
phalasar regi Assyriorum in Damascum. Cumque cultus di-
vidisset altare Damasci, misit rex Achaz ad Uriam vini
sacerdotem exemplar eius, et similitudinem iuxta
omne opus eius. 11 Exstruxitque Urias sacerdos
altare iuxta omnia, quæ præceperat rex Achaz, de
Damasco, ita fecit sacerdos Urias, donec veniret
rex Achaz de Damasco. 12 Cumque venisset rex
de Damasco, vidit altare, et veneratus est illud:
ascenditque et immolavit holocausta, et sacrificium
suum, 13 et libavit libamina, et fudit sanguinem
pacificorum, quæ obtulerat super altare. 14 Porro
altare æreum, quod erat coram Domino, transtulit
de facie templi, et de loco altaris, et de loco templi
Domini: posuitque illud ex latere altaris ad aqui-
lonem. 15 Præcepit quoque rex Achaz Uriæ sa-
cerdoti, dicens: Super altare maius offer holocau-
stum matutinum, et sacrificium vespertinum, et
holocaustum regis, et sacrificium eius, et holocau-
stum universi populi terræ, et sacrificia eorum,
et libamina eorum: et omnem sanguinem holo-
causti, et universum sanguinem victimæ super illud
effundes: altare vero æreum erit paratum ad vo-
luntatem meam. 16 Fecit igitur Urias sacerdos iuxta
omnia, quæ præceperat rex Achaz. 17 Tulit autem
rex Achaz cælatas bases, et luterem, qui erat de-
super: et mare deposuit de bobus æreis, qui susten-
tabant illud, et posuit super pavimentum stratum
lapide. 18 Musach quoque sabbati, quod ædificaverat
in templo: et ingressum regis exterius convertit in
templum Domini propter regem Assyriorum.
19 Reliqua autem verborum Achaz, quæ fecit, reliqua
nonne hæc scripta sunt in Libro sermonum die- in histo-
rum regum Iuda? 20 Dormivitque Achaz cum pa- ria regum
tribus suis, et sepultus est cum eis in civitate Da- Iuda
vid, et regnavit Ezechias filius eius pro eo.

III. Interitus regni Israel, 17, 1—41

1. Osee rex ultimus Israel, 17, 1—6

Tempus imperii

17 1 Anno duodecimo Achaz regis Iuda, regna-
vit Osee filius Ela in Samaria super Israel
novem annis.

malitia regis

2 Fecitque malum coram Domino: sed non sicut
reges Israel, qui ante eum fuerant.

tributarius Syrorum

3 Contra hunc ascendit Salmanasar rex Assyrio-
rum, et factus est ei Osee servus, reddebatque illi
tributa.

deportatio Israelitarum

4 Cumque deprehendisset rex Assyriorum Osee,
quod rebellare nitens misisset nuntios ad Sua re-
gem Ægypti, ne præstaret tributa regi Assyriorum
sicut singulis annis solitus erat, obsedit eum, et
vinctum misit in carcerem. 5 Pervagatusque est
omnem terram: et ascendens Samariam, obsedit
eam tribus annis. 6 Anno autem nono Osee, cepit
rex Assyriorum Samariam, et transtulit Israel in
Assyrios: posuitque eos in Hala, et in Habor iuxta
fluvium Gozan, in civitatibus Medorum.

2. Causæ interitus regni, 17, 7—23

Cultus deorum alienorum

7 Factum est enim, cum peccassent filii Israel Do-
mino Deo suo, qui eduxerat eos de terra Ægypti,
de manu Pharaonis regis Ægypti, coluerunt deos
alienos. 8 Et ambulaverunt iuxta ritum gentium,
quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum
Israel, et regum Israel: quia similiter fecerant.
9 Et offenderunt filii Israel verbis non rectis Domi-
num Deum suum: et ædificaverunt sibi excelsa in
cunctis urbibus suis a Turre custodum usque ad
Civitatem munitam. 10 Feceruntque sibi statuas,
et lucos in omni colle sublimi, et subter omne li-
gnum nemorosum: 11 et adolebant ibi incensum
super aras in morem gentium, quas transtulerat
Dominus a facie eorum: feceruntque verba pessima
irritantes Dominum, 12 et coluerunt immunditias,

---

(3) Inf 18, 9; Tob 1, 2. — (6) Inf 18, 10.

de quibus præcepit eis Dominus ne facerent verbum hoc.
13 Et testificatus est Dominus in Israel et in Iuda
per manum omnium Prophetarum et Videntium,
dicens: Revertimini a viis vestris pessimis, et custodite
præcepta mea, et ceremonias iuxta omnem legem, quam præcepi patribus vestris: et sicut misi ad vos in manu servorum meorum Prophetarum.
14 Qui non audierunt, sed induraverunt cervicem
suam iuxta cervicem patrum suorum, qui noluerunt
obœdire Domino Deo suo. 15 Et abiecerunt legitima
eius, et pactum, quod pepigit cum patribus eorum, et testificationes, quibus contestatus est eos: secutique sunt vanitates, et vane egerunt: et secuti sunt gentes, quæ erant per circuitum eorum, super quibus præceperat Dominus eis ut non facerent
sicut et illæ faciebant. 16 Et dereliquerunt omnia
præcepta Domini Dei sui: feceruntque sibi conflatiles duos vitulos, et lucos, et adoraverunt univer-
sam militiam cæli, servieruntque Baal, 17 et con-
secraverunt filios suos, et filias suas per ignem: et divinationibus inserviebant, et auguriis: et tradiderunt se ut facerent malum coram Domino, ut irri-
tarent eum. 18 Iratusque est Dominus vehementer
Israeli, et abstulit eos a conspectu suo, et non remansit nisi tribus Iuda tantummodo.

contemptus Prophetarum

19 Sed nec ipse Iuda custodivit mandata Domini
Dei sui: verum ambulavit in erroribus Israel, quos
operatus fuerat. 20 Proiecitque Dominus omne se-
men Israel, et afflixit eos, et tradidit eos in manu diripientium, donec proiiceret eos a facie sua:

in regno Iuda quoque

21 ex eo iam tempore, quo scissus est Israel a
domo David, et constituerunt sibi regem Ieroboam filium Nabat: separavit enim Ieroboam Israel a Do-
mino, et peccare eos fecit peccatum magnum. 22 Et
ambulaverunt filii Israel in universis peccatis Ieroboam quæ fecerat: et non recesserunt ab eis, 23 us-
que quo Dominus auferret Israel a facie sua, sicut

imitatio regis Ieroboam

(13) Ir 25, 5. — (21) 1 Rg 12, 19. — (23) Ir 25, 9.

locutus fuerat in manu omnium servorum suorum
Prophetarum: translatusque est Israel de terra sua
in Assyrios, usque in diem hanc.

3. Sors ac religio colonorum, 17, 24—41

A leonibus interficiuntur

24 Adduxit autem rex Assyriorum de Babylone,
et de Cutha, et de Avah, et de Emath, et de Se-
pharvaim: et collocavit eos in civitatibus Samariæ
pro filiis Israel: qui possederunt Samariam, et ha-
bitaverunt in urbibus eius. 25 Cumque ibi habitare
cœpissent, non timebant Dominum: et immisit in
eos Dominus leones, qui interficiebant eos.

a sacerdote Domini docentur

26 Nuntiatumque est regi Assyriorum, et dictum:
Gentes, quas transtulisti, et habitare fecisti in ci-
vitatibus Samariæ, ignorant legitima Dei terræ: et
immisit in eos Dominus leones, et ecce interficiunt
eos, eo quod ignorent ritum Dei terræ. 27 Præ-
cepit autem rex Assyriorum, dicens: Ducite illuc
unum de sacerdotibus, quos inde captivos adduxi-
stis, et vadat, et habitet cum eis: et doceat eos
legitima Dei terræ. 28 Igitur cum venisset unus
de sacerdotibus his, qui captivi ducti fuerant de
Samaria, habitavit in Bethel, et docebat eos quo-
modo colerent Dominum.

Dominum simulque idola colunt

29 Et unaquæque gens fabricata est deum suum:
posueruntque eos in fanis excelsis, quæ fecerant
Samaritæ, gens et gens in urbibus suis, in qui-
bus habitabat. 30 Viri enim Babylonii fecerunt
Sochothbenoth: viri autem Chutæi fecerunt Nergel:
et viri de Emath fecerunt Asima. 31 Porro Hevæi
fecerunt Nebahaz et Tharthac. Hi autem, qui erant
de Sepharvaim, comburebant filios suos igni, Adra-
melech et Anamelech diis Sepharvaim, 32 et nihi-
lominus colebant Dominum. Fecerunt autem sibi
de novissimis sacerdotes excelsorum, et ponebant
eos in fanis sublimibus. 33 Et cum Dominum co-
lerent, diis quoque suis serviebant iuxta consuetu-
dinem gentium, de quibus translati fuerant Sama-
riam: 34 usque in præsentem diem morem se-
quuntur antiquum: non timent Dominum, neque
custodiunt ceremonias eius, iudicia, et legem, et

mandatum, quod præceperat Dominus filiis Iacob,
quem cognominavit Israel: 35 et percusserat cum
eis pactum, et mandaverat eis, dicens: Nolite timere
deos alienos, et non adoretis eos, neque colatis
eos, et non immoletis eis: 36 Sed Dominum Deum
vestrum, qui eduxit vos de terra Ægypti in forti-
tudine magna, et in brachio extento, ipsum timete,
et illum adorate, et ipsi immolate. 37 Ceremonias
quoque, et iudicia, et legem, et mandatum, quod
scripsit vobis, custodite ut faciatis cunctis diebus:
et non timeatis deos alienos. 38 Et pactum, quod
percussit vobiscum, nolite oblivisci: nec colatis deos
alienos, 39 sed Dominum Deum vestrum timete, et
ipse eruet vos de manu omnium inimicorum ve-
strorum. 40 Illi vero non audierunt, sed iuxta con-
suetudinem suam pristinam perpetrabant. 41 Fue-
runt igitur gentes istæ timentes quidem Dominum,
sed nihilominus et idolis suis servientes: nam et
filii eorum, et nepotes, sicut fecerunt patres sui,
ita faciunt usque in præsentem diem.

PARS ALTERA

Regnum Iuda solum, 18, 1—25, 30

I. Ezechias rex eximius, 18, 1—20, 21

1. Ante interitum regni Israel, 18, 1—12

18 1 Anno tertio Osee filii Ela regis Israel, re- Tempus
gnavit Ezechias filius Achaz regis Iuda. 2 Vi- imperii
gintiquinque annorum erat, cum regnare cœpisset:
et vigintinovem annis regnavit in Ierusalem: no-
men matris eius Abi filia Zachariæ.
3 Fecitque quod erat bonum coram Domino, eximia
iuxta omnia quæ fecerat David pater eius. 4 Ipse pietas
dissipavit excelsa, et contrivit statuas, et succidit regis
lucos, confregitque serpentem æneum, quem fece-
rat Moyses: siquidem usque ad illud tempus filii
Israel adolebant ei incensum: vocavitque nomen

(34) Gn 32, 28. — (1) 2 Par 28, 27; 29, 1. — (4) Nm 21, 9.

eius Nohestan. 5 In Domino Deo Israel speravit:
itaque post eum non fuit similis ei de cunctis regi-
bus Iuda, sed neque in his, qui ante eum fuerunt:
6 et adhæsit Domino, et non recessit a vestigiis
eius, fecitque mandata eius, quæ præceperat Do-
minus Moysi.

victoriæ eius

7 Unde et erat Dominus cum eo, et in cunctis,
ad quæ procedebat, sapienter se agebat. Rebellavit
quoque contra regem Assyriorum, et non servivit
ei. 8 Ipse percussit Philisthæos usque ad Gazam,
et omnes terminos eorum, a Turre custodum us-
que ad Civitatem munitam.

interitus regni Israel

9 Anno quarto regis Ezechiæ, qui erat annus
septimus Osee filii Ela regis Israel, ascendit Sal-
manasar rex Assyriorum in Samariam, et oppugna-
vit eam, 10 et cepit. Nam post annos tres, anno
sexto Ezechiæ, id est nono anno Osee regis Israel,
capta est Samaria: 11 et transtulit rex Assyriorum
Israel in Assyrios, collocavitque eos in Hala, et in
Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum: 12 quia
non audierunt vocem Domini Dei sui, sed præter-
gressi sunt pactum eius: omnia, quæ præceperat
Moyses servus Domini, non audierunt, neque fece-
runt.

2. A Sennacherib afflictus, sed a Deo liberatus, 18, 13—19, 37

Auro et argento privatur

13 Anno quartodecimo regis Ezechiæ, ascendit
Sennacherib rex Assyriorum ad universas civitates
Iuda munitas: et cepit eas. 14 Tunc misit Ezechias
rex Iuda nuntios ad regem Assyriorum in Lachis,
dicens: Peccavi, recede a me: et omne, quod im-
posueris mihi, feram. Indixit itaque rex Assyrio-
rum Ezechiæ regi Iudæ trecenta talenta argenti,
et triginta talenta auri. 15 Deditque Ezechias omne
argentum quod repertum fuerat in domo Domini,
et in thesauris regis. 16 In tempore illo confregit

---

(10) Sup 17, 6; Tob 1, 2. — (13) 2 Par 32, 1; Sir 48, 20; Is 36, 1.

Ezechias valvas templi Domini, et laminas auri,
quas ipse affixerat, et dedit eas regi Assyriorum.
17 Misit autem rex Assyriorum Tharthan, et Rab-
saris, et Rabsacen de Lachis ad regem Ezechiam
cum manu valida Ierusalem: qui cum ascendissent,
venerunt Ierusalem, et steterunt iuxta aquæductum
piscinæ superioris, quæ est in via Agrifullonis.
18 Vocaveruntque regem: egressus est autem ad
eos Eliacim filius Helciæ præpositus domus, et
Sobna scriba, et Ioahe filius Asaph a commentariis.
19 Dixitque ad eos Rabsaces: Loquimini Ezechiæ:
Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum: Quæ est
ista fiducia, qua niteris? 20 Forsitan inisti consi-
lium, ut præpares te ad prœlium. In quo confidis,
ut audeas rebellare? 21 an speras in baculo arun-
dineo atque confracto Ægypto, super quem, si in-
cubuerit homo, comminutus ingredietur manum
eius, et perforabit eam? sic est Pharao rex Ægypti
omnibus, qui confidunt in se. 22 Quod si dixeritis
mihi: In Domino Deo nostro habemus fiduciam:
nonne iste est, cuius abstulit Ezechias excelsa et
altaria: et præcepit Iudæ et Ierusalem: Ante altare
hoc adorabitis in Ierusalem? 23 Nunc igitur transite
ad dominum meum regem Assyriorum, et dabo
vobis duo millia equorum, et videte an habere va-
leatis ascensores eorum. 24 Et quo modo potestis
resistere ante unum satrapam de servis domini
mei minimis? An fiduciam habes in Ægypto prop-
ter currus et equites? 25 Numquid sine Domini
voluntate ascendi ad locum istum, ut demolirer
eum? Dominus dixit mihi: Ascende ad terram
hanc, et demolire eam. 26 Dixerunt autem Eliacim
filius Helciæ, et Sobna, et Ioahe Rabsaci: Preca-
mur ut loquaris nobis servis tuis Syriace: siqui-
dem intelligimus hanc linguam: et non loquaris
nobis Iudaice, audiente populo, qui est super mu-
rum. 27 Responditque eis Rabsaces, dicens: Num-
quid ad dominum tuum, et ad te misit me domi-
nus meus, ut loquerer sermones hos, et non potius
ad viros, qui sedent super murum, ut comedant
stercora sua, et bibant urinam suam vobiscum?

blasphemias legati regii audit

28 Stetit itaque Rabsaces, et exclamavit voce magna
Iudaice, et ait: Audite verba regis magni, regis
Assyriorum. 29 Hæc dicit rex: Non vos seducat
Ezechias: non enim poterit eruere vos de manu
mea. 30 Neque fiduciam vobis tribuat super Do-
minum, dicens: Eruens liberabit nos Dominus, et
non tradetur civitas hæc in manu regis Assyrio-
rum. 31 Nolite audire Ezechiam. Hæc enim dicit
rex Assyriorum: Facite mecum quod vobis est
utile, et egredimini ad me: et comedet unusquis-
que de vinea sua, et de ficu sua: et bibetis aquas
de cisternis vestris, 32 donec veniam, et transfe-
ram vos in terram, quæ similis est terræ vestræ,
in terram fructiferam, et fertilem vini, terram pa-
nis et vinearum, terram olivarum, et olei ac mel-
lis, et vivetis, et non moriemini. Nolite audire
Ezechiam, qui vos decipit, dicens: Dominus libe-
rabit nos. 33 Numquid liberaverunt dii gentium
terram suam de manu regis Assyriorum? 34 Ubi
est deus Emath, et Arphad? ubi est deus Sephar-
vaim, Ana, et Ava? numquid liberaverunt Sama-
riam de manu mea? 35 Quinam illi sunt in uni-
versis diis terrarum, qui eruerunt regionem suam
de manu mea ut possit eruere Dominus Ierusalem
de manu mea? 36 Tacuit itaque populus, et non
respondit ei quidquam: siquidem præceptum regis
acceperant ut non responderent ei. 37 Venitque
Eliacim filius Helciæ, præpositus domus, et Sobna
scriba, et Ioahe filius Asaph a commentariis ad
Ezechiam scissis vestibus, et nuntiaverunt ei verba
Rabsacis.

sed per Isaiam confortatur

19 1 Quæ cum audisset Ezechias rex, scidit ve-
stimenta sua, et opertus est sacco, ingressus-
que est domum Domini. 2 Et misit Eliacim præ-
positum domus, et Sobnam scribam, et senes de
sacerdotibus opertos saccis, ad Isaiam prophetam
filium Amos. 3 Qui dixerunt: Hæc dicit Ezechias:
Dies tribulationis, et increpationis, et blasphemiæ

(1) Is 37, 1.

dies iste: venerunt filii usque ad partum, et vires
non habet parturiens. 4 Si forte audiat Dominus
Deus tuus universa verba Rabsacis, quem misit
rex Assyriorum dominus suus, ut exprobraret Deum
viventem, et argueret verbis, quæ audivit Dominus
Deus tuus: et fac orationem pro reliquiis, quæ re-
pertæ sunt. 5 Venerunt ergo servi regis Ezechiæ
ad Isaiam. 6 Dixitque eis Isaias: Hæc dicetis do-
mino vestro: Hæc dicit Dominus: Noli timere a
facie sermonum, quos audisti, quibus blasphema-
verunt pueri regis Assyriorum me. 7 Ecce, ego
immittam ei spiritum, et audiet nuntium, et rever-
tetur in terram suam, et deiiciam eum gladio in
terra sua.

8 Reversus est ergo Rabsaces, et invenit regem in templo
Assyriorum expugnantem Lobnam: Audierat enim litteras
quod recessisset de Lachis. 9 Cumque audisset de regis ex-
Tharaca rege Æthiopiæ, dicentes: Ecce, egressus pandit
est ut pugnet adversum te: et iret contra eum,
misit nuntios ad Ezechiam dicens: 10 Hæc dicite
Ezechiæ regi Iuda: Non te seducat Deus tuus, in
quo habes fiduciam: neque dicas: Non tradetur Ie-
rusalem in manus regis Assyriorum. 11 Tu enim
ipse audisti quæ fecerunt reges Assyriorum uni-
versis terris, quo modo vastaverunt eas: num ergo
solus poteris liberari? 12 Numquid liberaverunt dii
gentium singulos, quos vastaverunt patres mei,
Gozan videlicet, et Haram, et Reseph, et filios
Eden, qui erant in Thelassar? 13 Ubi est rex
Emath, et rex Arphad, et rex civitatis Sepharvaim,
Ana, et Ava? 14 Itaque cum accepisset Ezechias
litteras de manu nuntiorum, et legisset eas, ascen-
dit in domum Domini, et expandit eas coram Do-
mino, 15 et oravit in conspectu eius, dicens: Do-
mine Deus Israel, qui sedes super cherubim, tu
es Deus solus regum omnium terræ: tu fecisti
cælum et terram. 16 Inclina aurem tuam, et audi:
aperi Domine oculos tuos, et vide: audi omnia
verba Sennacherib, qui misit ut exprobraret nobis
Deum viventem. 17 Vere Domine dissipaverunt
reges Assyriorum gentes, et terras omnium. 18 Et

miserunt deos eorum in ignem: non enim erant
dii, sed opera manuum hominum ex ligno et la-
pide, et perdiderunt eos. 19 Nunc igitur Domine
Deus noster, salvos nos fac de manu eius, ut sciant
omnia regna terræ, quia tu es Dominus Deus
solus.

per Isaiam

20 Misit autem Isaias filius Amos ad Ezechiam,
dicens: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Quæ de-
precatus es me super Sennacherib rege Assyrio-
rum, audivi. 21 Iste est sermo, quem locutus est
Dominus de eo:

de sorte Sennacherib

Sprevit te, et subsannavit te
virgo filia Sion:
post tergum tuum caput movit,
filia Ierusalem.
22 Cui exprobrasti, et quem blasphemasti?
contra quem exaltasti vocem tuam,
et elevasti in excelsum oculos tuos?
contra sanctum Israel.
23 Per manum servorum tuorum exprobrasti Domino, et dixisti:
In multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium
in summitate Libani,
et succidi sublimes cedros eius, et electas abietes illius.
Et ingressus sum usque ad terminos eius,
et saltum carmeli eius
24 ego succidi.
Et bibi aquas alienas,
et siccavi vestigiis pedum meorum omnes aquas clausas.
25 Numquid non audisti quid ab initio fecerim?
Ex diebus antiquis plasmavi illud,
et nunc adduxi:
eruntque in ruinam collium pugnantium civitates munitæ.
26 Et qui sedent in eis, humiles manu,
contremuerunt et confusi sunt

facti sunt velut fænum agri, et virens
herba tectorum,
quæ arefacta est antequam veniret ad maturitatem.

27 Habitaculum tuum, et egressum tuum,
et introitum tuum, et viam tuam ego
præscivi,
et furorem tuum contra me.

28 Insanisti in me,
et superbia tua ascendit in aures meas:
ponam itaque circulum in naribus tuis,
et camum in labiis tuis,
et reducam te in viam, per quam venisti.

29 Tibi autem Ezechia hoc erit signum: Comede
hoc anno quæ repereris: in secundo autem anno,
quæ sponte nascuntur: porro in tertio anno semi-
nate et metite: plantate vineas, et comedite fruc-
tum earum. 30 Et quodcumque reliquum fuerit de
domo Iuda, mittet radicem deorsum, et faciet fruc-
tum sursum. 31 De Ierusalem quippe egredientur
reliquiæ, et quod salvetur de monte Sion: zelus
Domini exercituum faciet hoc. 32 Quamobrem hæc
dicit Dominus de rege Assyriorum:

atque sua certior fit

Non ingredietur urbem hanc,
nec mittet in eam sagittam,
nec occupabit eam clypeus,
nec circumdabit eam munitio.

33 Per viam, qua venit, revertetur:
et civitatem hanc non ingredietur, dicit
Dominus.

34 Protegamque urbem hanc, et salvabo
eam
propter me, et propter David servum
meum.

35 Factum est igitur in nocte illa, venit angelus
Domini, et percussit in castris Assyriorum centum

ab hoste liberatur

(35) Tob 1, 21; Sir 48, 24; Is 37, 36; 1 Mcc 7, 41; 2 Mcc 8, 19.

octogintaquinque millia. Cumque diluculo surrexis-
set, vidit omnia corpora mortuorum: et recedens
abiit, 36 et reversus est Sennacherib rex Assyrio-
rum, et mansit in Ninive. 37 Cumque adoraret in
templo Nesroch deum suum, Adramelech et Sara-
sar filii eius percusserunt eum gladio, fugeruntque
in terram Armeniorum, et regnavit Asarhaddon
filius eius pro eo.

3. Morbo exitiali correptus, sanatus et reprehensus, 20, 1—21

Sanitati restituitur

20 1 In diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad
mortem: et venit ad eum Isaias filius Amos,
propheta, dixitque ei: Hæc dicit Dominus Deus:
Præcipe domui tuæ: morieris enim tu, et non vi-
ves. 2 Qui convertit faciem suam ad parietem, et
oravit Dominum, dicens: 3 Obsecro Domine, me-
mento quæso quomodo ambulaverim coram te in
veritate, et in corde perfecto, et quod placitum
est coram te, fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu
magno. 4 Et antequam egrederetur Isaias mediam
partem atrii, factus est sermo Domini ad eum,
dicens: 5 Revertere, et dic Ezechiæ duci populi
mei: Hæc dicit Dominus Deus David patris tui:
Audivi orationem tuam, et vidi lacrimas tuas: et
ecce sanavi te, die tertio ascendes templum Do-
mini. 6 Et addam diebus tuis quindecim annos:
sed et de manu regis Assyriorum liberabo te, et
civitatem hanc, et protegam urbem istam propter
me, et propter David servum meum. 7 Dixitque
Isaias: Afferte massam ficorum. Quam cum attu-
lissent, et posuissent super hulcus eius, curatus
est. 8 Dixerat autem Ezechias ad Isaiam: Quod
erit signum, quia Dominus me sanabit, et quia
ascensurus sum die tertia templum Domini? 9 Cui
ait Isaias: Hoc erit signum a Domino, quod factu-
rus sit Dominus sermonem, quem locutus est: Vis
ut ascendat umbra decem lineis, an ut revertatur

---

(37) Tob 1, 24. — (1) 2 Par 32, 24; Is 38, 1.

totidem gradibus? 10 Et ait Ezechias: Facile est,
umbram crescere decem lineis: nec hoc volo ut
fiat, sed ut revertatur retrorsum decem gradibus.
11 Invocavit itaque Isaias propheta Dominum, et
reduxit umbram per lineas, quibus iam descenderat
in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus.

12 In tempore illo misit Berodach Baladan, filius
Baladan, rex Babyloniorum litteras et munera ad
Ezechiam: audierat enim quod ægrotasset Ezechias.
13 Lætatus est autem in adventu eorum Ezechias,
et ostendit eis domum aromatum, et aurum et ar-
gentum, et pigmenta varia, unguenta quoque, et
domum vasorum suorum, et omnia quæ habere
poterat in thesauris suis. Non fuit quod non mon-
straret eis Ezechias in domo sua, et in omni po-
testate sua. 14 Venit autem Isaias propheta ad re-
gem Ezechiam, dixitque ei: Quid dixerunt viri
isti? aut unde venerunt ad te? Cui ait Ezechias:
De terra longinqua venerunt ad me de Babylone.
15 At ille respondit: Quid viderunt in domo tua?
Ait Ezechias: Omnia quæcumque sunt in domo
mea, viderunt: nihil est quod non monstraverim
eis in thesauris meis. 16 Dixit itaque Isaias Eze-
chiæ: Audi sermonem Domini: 17 Ecce dies ve-
nient, et auferentur omnia, quæ sunt in domo tua,
et quæ condiderunt patres tui usque in diem hanc,
in Babylonem: non remanebit quidquam, ait Do-
minus. 18 Sed et de filiis tuis qui egredientur ex
te, quos generabis, tollentur, et erunt eunuchi in
palatio regis Babylonis. 19 Dixit Ezechias ad Isaiam:
Bonus sermo Domini, quem locutus es: sit pax et
veritas in diebus meis.

captivitas Babylonica ei prædicitur

20 Reliqua autem sermonum Ezechiæ, et omnis
fortitudo eius, et quomodo fecerit piscinam, et
aquæductum, et introduxerit aquas in civitatem,
nonne hæc scripta sunt in Libro sermonum dierum
regum Iuda? 21 Dormivitque Ezechias cum patri-
bus suis, et regnavit Manasses filius eius pro eo.

reliqua in historia regum Iuda

---

(12) Is 39, 1.

II. Reges impii, 21, 1–26

1. Manasses rex, 21, 1–18

Tempus imperii

21 1 Duodecim annorum erat Manasses cum
regnare cœpisset, et quinquaginta quinque
annis regnavit in Ierusalem: nomen matris eius
Haphsiba.

abominationes pessimæ regis

2 Fecitque malum in conspectu Domini, iuxta
idola gentium, quas delevit Dominus a facie filio-
rum Israel. 3 Conversusque est, et ædificavit ex-
celsa, quæ dissipaverat Ezechias pater eius: et ere-
xit aras Baal, et fecit lucos sicut fecerat Achab
rex Israel, et adoravit omnem militiam cæli, et co-
luit eam. 4 Exstruxitque aras in domo Domini, de
qua dixit Dominus: In Ierusalem ponam nomen
meum. 5 Et exstruxit altaria universæ militiæ cæli
in duobus atriis templi Domini. 6 Et traduxit filium
suum per ignem: et ariolatus est, et observavit
auguria, et fecit pythones, et aruspices multiplica-
vit, ut faceret malum coram Domino, et irritaret
eum. 7 Posuit quoque idolum luci, quem fecerat
in templo Domini, super quod locutus est Domi-
nus ad David, et ad Salomonem filium eius: In
templo hoc, et in Ierusalem, quam elegi de cunctis
tribubus Israel, ponam nomen meum in sempiter-
num. 8 Et ultra non faciam commoveri pedem Is-
rael de terra, quam dedi patribus eorum: si tamen
custodierint opere omnia quæ præcepi eis, et uni-
versam legem, quam mandavit eis servus meus
Moyses. 9 Illi vero non audierunt: sed seducti sunt
a Manasse, ut facerent malum super gentes, quas
contrivit Dominus a facie filiorum Israel.

prædictio eversionis Ierusalem

10 Locutusque est Dominus in manu servorum suo-
rum Prophetarum, dicens: 11 Quia fecit Manasses
rex Iuda abominationes istas pessimas, super omnia
quæ fecerunt Amorrhæi ante eum, et peccare fecit
etiam Iudam in immunditiis suis: 12 propterea hæc
dicit Dominus Deus Israel: Ecce ego inducam mala

---

(1) 2 Par 33, 1. — (3) 2 Par 33, 3. — (4) 2 Sm 7, 10. — (7) 2 Sm 7, 13. — 1 Rg 8, 16; 9, 3. — (11) Ir 15, 4.

super Ierusalem et Iudam: ut quicumque audierit,
tinniant ambæ aures eius. 13 Et extendam super
Ierusalem funiculum Samariæ, et pondus domus
Achab: et delebo Ierusalem, sicut deleri solent ta-
bulæ: et delens vertam, et ducam crebrius stylum
super faciem eius. 14 Dimittam vero reliquias he-
reditatis meæ, et tradam eas in manus inimicorum
eius: eruntque in vastitatem, et in rapinam cunctis
adversariis suis: 15 eo quod fecerint malum coram
me, et perseveraverint irritantes me, ex die qua
egressi sunt patres eorum ex Ægypto, usque ad
hanc diem. 16 Insuper et sanguinem innoxium fu-
dit Manasses multum nimis, donec impleret Ieru-
salem usque ad os: absque peccatis suis, quibus
peccare fecit Iudam, ut faceret malum coram Do-
mino.

reliqua in historia regum Iuda

17 Reliqua autem sermonum Manasse, et uni-
versa quæ fecit, et peccatum eius, quod peccavit,
nonne hæc scripta sunt in Libro sermonum dierum
regum Iuda? 18 Dormivitque Manasses cum pa-
tribus suis, et sepultus est in horto domus suæ,
in horto Oza: et regnavit Amon filius eius pro eo.

2. Amon rex, 21, 19—26

Tempus imperii

19 Viginti duorum annorum erat Amon cum re-
gnare cœpisset: duobus quoque annis regnavit in
Ierusalem. Nomen matris eius Messalemeth filia
Harus de Ieteba.

malitia regis

20 Fecitque malum in conspectu Domini, sicut
fecerat Manasses pater eius. 21 Et ambulavit in
omni via, per quam ambulaverat pater eius: ser-
vivitque immunditiis, quibus servierat pater eius,
et adoravit eas, 22 et dereliquit Dominum Deum
patrum suorum, et non ambulavit in via Domini.

reliqua in historia regum Iuda

23 Tetenderuntque ei insidias servi sui, et inter-
fecerunt regem in domo sua. 24 Percussit autem
populus terræ omnes, qui coniuraverant contra re-
gem Amon: et constituerunt sibi regem Iosiam
filium eius pro eo. 25 Reliqua autem sermonum
Amon quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro
sermonum dierum regum Iuda? 26 Sepelieruntque

eum in sepulcro suo, in horto Oza: et regnavit Iosias filius eius pro eo.

III. Iosias rex egregius, 22, 1—23, 30

1. Instauratio templi et inventio legis, 22, 1—23, 1[1]

Tempus imperii
22 1 Octo annorum erat Iosias cum regnare cœpisset, triginta et uno anno regnavit in Ierusalem: nomen matris eius Idida, filia Hadaia de Besecath.

pietas regis
2 Fecitque quod placitum erat coram Domino, et ambulavit per omnes vias David patris sui: non declinavit ad dexteram, sive ad sinistram.

instauratio templi
3 Anno autem octavo decimo regis Iosiæ, misit rex Saphan filium Aslia, filii Messulam scribam templi Domini, dicens ei:
4 Vade ad Helciam sacerdotem magnum, ut confletur pecunia, quæ illata est in templum Domini, quam collegerunt ianitores templi a populo,
5 deturque fabris per præpositos domus Domini: qui et distribuant eam his qui operantur in templo Domini, ad instauranda sartatecta templi:
6 tignariis videlicet et cæmentariis, et iis, qui interrupta componunt: et ut emantur ligna, et lapides de lapicidinis ad instaurandum templum Domini.
7 Verumtamen non supputetur eis argentum quod accipiunt, sed in potestate habeant, et in fide.

inventio libri legis
8 Dixit autem Helcias pontifex ad Saphan scribam: Librum Legis repperi in domo Domini: deditque Helcias volumen Saphan, qui et legit illud.
9 Venit quoque Saphan scriba ad regem, et renuntiavit ei quod præceperat, et ait: Conflaverunt servi tui pecuniam, quæ reperta est in domo Domini: et dederunt ut distribueretur fabris a præfectis operum templi Domini.
10 Narravit quoque Saphan scriba regi, dicens: Librum dedit mihi Helcias sacerdos.

terror Iosiæ
Quem cum legisset Saphan coram rege,
11 et audisset rex verba Libri Legis Domini, scidit vestimenta sua.
12 Et præcepit Helciæ sacerdoti, et

(1) 2 Par 34, 1.

Ahicam filio Saphan, et Achobor filio Micha, et
Saphan scribæ, et Asaiæ servo regis, dicens: 13 Ite
et consulite Dominum super me, et super populo,
et super omni Iuda, de verbis voluminis istius,
quod inventum est: magna enim ira Domini suc-
censa est contra nos: quia non audierunt patres
nostri verba Libri huius, ut facerent omne quod
scriptum est nobis.

responsio Holdæ prophetidis

14 Ierunt itaque Helcias sacerdos, et Ahicam, et
Achobor, et Saphan, et Asaia ad Holdam prophe-
tidem uxorem Sellum filii Thecuæ, filii Araas cu-
stodis vestium, quæ habitabat in Ierusalem in Se-
cunda: locutique sunt ad eam. 15 Et illa respondit
eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Dicite viro,
qui misit vos ad me: 16 Hæc dicit Dominus: Ecce,
ego adducam mala super locum istum, et super
habitatores eius, omnia verba Legis quæ legit rex
Iuda: 17 quia dereliquerunt me, et sacrificaverunt
diis alienis, irritantes me in cunctis operibus ma-
nuum suarum: et succendetur indignatio mea in
loco hoc, et non exstinguetur. 18 Regi autem Iuda,
qui misit vos ut consuleretis Dominum, sic dicetis:
Hæc dicit Dominus Deus Israel: Pro eo quod au-
disti verba voluminis, 19 et perterritum est cor
tuum, et humiliatus es coram Domino, auditis ser-
monibus contra locum istum, et habitatores eius,
quod videlicet fierent in stuporem et in maledic-
tum: et scidisti vestimenta tua, et flevisti coram
me, et ego audivi, ait Dominus: 20 idcirco colligam
te ad patres tuos, et colligeris ad sepulcrum tuum
in pace, ut non videant oculi tui omnia mala quæ
inducturus sum super locum istum.

23 1 Et renuntiaverunt regi quod dixerat.

2. Renovatio et purgatio cultus, 23, 1[1]—24

Lectio legis ac percussio fœderis

Qui misit: et congregati sunt ad eum omnes se-
nes Iuda et Ierusalem. 2 Ascenditque rex templum
Domini, et omnes viri Iuda, universique qui habi-

(1) 2 Par 34, 28.

tabant in Ierusalem cum eo sacerdotes et prophetæ,
et omnis populus a parvo usque ad magnum: le-
gitque cunctis audientibus omnia verba libri fœde-
ris, qui inventus est in domo Domini. 3 Stetitque
rex super gradum: et fœdus percussit coram Do-
mino, ut ambularent post Dominum, et custodirent
præcepta eius, et testimonia, et ceremonias in omni
corde, et in tota anima, et suscitarent verba fœ-
deris huius, quæ scripta erant in libro illo: acquie-
vitque populus pacto.

purgatio templi totiusque terræ Iuda

4 Et præcepit rex Helciæ pontifici, et sacerdoti-
bus secundi ordinis, et ianitoribus, ut proiicerent
de templo Domini omnia vasa, quæ facta fuerant
Baal, et in luco, et universæ militiæ cæli: et com-
bussit ea foris Ierusalem in convalle Cedron, et
tulit pulverem eorum in Bethel. 5 Et delevit aru-
spices, quos posuerant reges Iuda ad sacrificandum
in excelsis per civitates Iuda, et in circuitu Ieru-
salem: et eos, qui adolebant incensum Baal, et
Soli, et Lunæ, et duodecim signis, et omni militiæ
cæli. 6 Et efferri fecit lucum de domo Domini fo-
ras Ierusalem in convalle Cedron, et combussit
eum ibi, et redegit in pulverem, et proiecit super
sepulcra vulgi. 7 Destruxit quoque ædiculas effe-
minatorum, quæ erant in domo Domini, pro qui-
bus mulieres texebant quasi domunculas luci. 8 Con-
gregavitque omnes sacerdotes de civitatibus Iuda:
et contaminavit excelsa, ubi sacrificabant sacerdo-
tes de Gabaa usque Bersabee: et destruxit aras
portarum in introitu ostii Iosue principis civitatis,
quod erat ad sinistram portæ civitatis. 9 Verum-
tamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad
altare Domini in Ierusalem: sed tantum comede-
bant azyma in medio fratrum suorum. 10 Conta-
minavit quoque Topheth, quod est in convalle filii
Ennom: ut nemo consecraret filium suum aut filiam
per ignem, Moloch. 11 Abstulit quoque equos, quos
dederant reges Iuda, Soli, in introitu templi Domini
iuxta exedram Nathanmelech eunuchi, qui erat in

(4) Sir 49, 3.

Pharurim: currus autem Solis combussit igni. 12 Al-
taria quoque, quæ erant super tecta cenaculi Achaz,
quæ fecerant reges Iuda, et altaria quæ fecerat
Manasses in duobus atriis templi Domini, destruxit
rex: et cucurrit inde, et dispersit cinerem eorum
in torrentem Cedron. 13 Excelsa quoque, quæ erant
in Ierusalem ad dexteram partem Montis offensio-
nis, quæ ædificaverat Salomon rex Israel Astaroth
idolo Sidoniorum, et Chamos offensioni Moab, et
Melchom abominationi filiorum Ammon, polluit rex.
14 Et contrivit statuas, et succidit lucos: replevitque
loca eorum ossibus mortuorum.

15 Insuper et altare, quod erat in Bethel, et ex- purgatio urbis Bethel
celsum, quod fecerat Ieroboam filius Nabat, qui
peccare fecit Israel: et altare illud, et excelsum
destruxit, atque combussit, et comminuit in pulve-
rem, succenditque etiam lucum. 16 Et conversus
Iosias, vidit ibi sepulcra, quæ erant in monte: mi-
sitque et tulit ossa de sepulcris, et combussit ea
super altare, et polluit illud iuxta verbum Domi-
ni, quod locutus est vir Dei, qui prædixerat verba
hæc. 17 Et ait: Quis est titulus ille, quem video?
Responderuntque ei cives urbis illius: Sepulcrum
est hominis Dei, qui venit de Iuda, et prædixit
verba hæc, quæ fecisti super altare Bethel. 18 Et
ait: Dimittite eum, nemo commoveat ossa eius.
Et intacta manserunt ossa illius cum ossibus pro-
phetæ, qui venerat de Samaria.

19 Insuper et omnia fana excelsorum, quæ erant et civitatum Samariæ
in civitatibus Samariæ, quæ fecerant reges Israel
ad irritandum Dominum, abstulit Iosias: et fecit
eis secundum omnia opera, quæ fecerat in Bethel.
20 Et occidit universos sacerdotes excelsorum, qui
erant ibi super altaria: et combussit ossa humana
super ea: reversusque est Ierusalem.

21 Et præcepit omni populo, dicens: Facite Phase celebratio paschatis
Domino Deo vestro, secundum quod scriptum est
in libro fœderis huius. 22 Nec enim factum est

(13) 1 Rg 11, 7. — (15) 1 Rg 13, 32. — (16) 1 Rg 13, 2.
— (21) 2 Par 35, 1.

Phase tale a diebus Iudicum, qui iudicaverunt Israel, et omnium dierum regum Israel, et regum Iuda, 23 sicut in octavo decimo anno regis Iosiæ factum est Phase istud Domino in Ierusalem.

amotio immunditiarum reliquarum

24 Sed et pythones, et ariolos, et figuras idolorum, et immunditias, et abominationes, quæ fuerant in terra Iuda et Ierusalem, abstulit Iosias: ut statueret verba legis, quæ scripta sunt in Libro, quem invenit Helcias sacerdos in templo Domini.

3. Iustitia et mors regis, 23, 25—30

Legem Moysi exercet

25 Similis illi non fuit ante eum rex, qui reverteretur ad Dominum in omni corde suo, et in tota anima sua, et in universa virtute sua iuxta omnem legem Moysi: neque post eum surrexit similis illi.

interitum regni arcere nequit

26 Verumtamen non est aversus Dominus ab ira furoris sui magni, quo iratus est furor eius contra Iudam: propter irritationes, quibus provocaverat
eum Manasses. 27 Dixit itaque Dominus: Etiam
Iudam auferam a facie mea, sicut abstuli Israel: et proiiciam civitatem hanc, quam elegi Ierusalem, et domum, de qua dixi: Erit nomen meum ibi.

reliqua in historia regum Iuda

28 Reliqua autem sermonum Iosiæ, et universa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro verborum dierum regum Iuda?
29 In diebus eius ascendit
Pharao Nechao rex Ægypti, contra regem Assyriorum ad flumen Euphratem: et abiit Iosias rex in occursum eius: et occisus est in Mageddo, cum
vidisset eum. 30 Et portaverunt eum servi sui
mortuum de Mageddo: et pertulerunt in Ierusalem, et sepelierunt eum in sepulcro suo. Tulitque populus terræ Ioachaz filium Iosiæ: et unxerunt eum, et constituerunt eum regem pro patre suo.

IV. Adventus interitus regni, 23, 31—25, 30

1. Ioachaz seu Sellum (1 Par 3, 15; Ir 22, 11) rex malus, 23, 31—35

Tempus imperii

31 Viginti trium annorum erat Ioachaz cum regnare cœpisset, et tribus mensibus regnavit in Ie-

(27) Inf 24, 2. — (29) 2 Par 35, 20. — (30) 2 Par 36, 1.

rusalem: nomen matris eius Amital, filia Ieremiæ,
de Lobna.

malitia regis

32 Et fecit malum coram Domino, iuxta omnia
quæ fecerant patres eius.

captivitas et mors in Ægypto

33 Vinxitque eum Pharao Nechao in Rebla, quæ
est in terra Emath, ne regnaret in Ierusalem: et
imposuit mulctam terræ centum talentis argenti,
et talento auri. 34 Regemque constituit Pharao
Nechao Eliacim filium Iosiæ pro Iosia patre eius:
vertitque nomen eius Ioakim. Porro Ioachaz tulit,
et duxit in Ægyptum, et mortuus est ibi. 35 Ar-
gentum autem, et aurum dedit Ioakim Pharaoni
cum indixisset terræ per singulos, ut conferretur
iuxta præceptum Pharaonis: et unumquemque iuxta
vires suas exegit, tam argentum quam aurum de
populo terræ: ut daret Pharaoni Nechao.

2. Ioakim seu Eliacim rex malus, 23, 36—24, 7

Tempus imperii

36 Vigintiquinque annorum erat Ioakim cum re-
gnare cœpisset: et undecim annis regnavit in Ieru-
salem: nomen matris eius Zebida filia Phadaia de
Ruma.

malitia regis

37 Et fecit malum coram Domino iuxta omnia,
quæ fecerant patres eius.

tributarius Babylonis

24 1 In diebus eius ascendit Nabuchodonosor
rex Babylonis, et factus est ei Ioakim servus
tribus annis: et rursum rebellavit contra eum.

afflictus a latrunculis

2 Immisitque ei Dominus latrunculos Chaldæo-
rum, et latrunculos Syriæ, et latrunculos Moab, et
latrunculos filiorum Ammon: et immisit eos in Iu-
dam, ut disperderent eum, iuxta verbum Domini,
quod locutus fuerat per servos suos prophetas.
3 Factum est autem hoc per verbum Domini contra
Iudam, ut auferret eum coram se propter peccata
Manasse universa quæ fecit, 4 et propter sangui-
nem innoxium, quem effudit, et implevit Ierusalem
cruore innocentium: et ob hanc rem noluit Domi-
nus propitiari.

(2) Sup 23, 27.

reliqua eius in historia regum Iuda

5 Reliqua autem sermonum Ioakim, et universa
quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in Libro ser-
monum dierum regum Iuda? Et dormivit Ioakim
cum patribus suis: 6 et regnavit Ioachin filius eius
pro eo.

victoria Babylonis de Ægypto

7 Et ultra non addidit rex Ægypti, ut egredere-
tur de terra sua: tulerat enim rex Babylonis a rivo
Ægypti usque ad fluvium Euphraten, omnia quæ
fuerant regis Ægypti.

3. Ioachin seu Iechonias (1 Par 3, 16; Ir 22, 24) rex malus, 24, 8—17

Tempus imperii

8 Decem et octo annorum erat Ioachin cum re-
gnare cœpisset, et tribus mensibus regnavit in Ie-
rusalem: nomen matris eius Nohesta filia Elnathan
de Ierusalem.

malitia regis

9 Et fecit malum coram Domino, iuxta omnia
quæ fecerat pater eius.

asportatio regis, nobilium et fortium

10 In tempore illo ascenderunt servi Nabucho-
donosor regis Babylonis in Ierusalem, et circum-
data est urbs munitionibus. 11 Venitque Nabucho-
donosor rex Babylonis ad civitatem cum servis
suis ut oppugnarent eam. 12 Egressusque est Ioa-
chin rex Iuda ad regem Babylonis, ipse et mater
eius, et servi eius, et principes eius, et eunuchi
eius: et suscepit eum rex Babylonis anno octavo
regni sui. 13 Et protulit inde omnes thesauros do-
mus Domini, et thesauros domus regiæ: et con-
cidit universa vasa aurea, quæ fecerat Salomon rex
Israel in templo Domini iuxta verbum Domini.
14 Et transtulit omnem Ierusalem, et universos
principes, et omnes fortes exercitus, decem millia,
in captivitatem: et omnem artificem et clusorem:
nihilque relictum est, exceptis pauperibus populi
terræ. 15 Transtulit quoque Ioachin in Babylonem,
et matrem regis, et uxores regis, et eunuchos
eius: et iudices terræ duxit in captivitatem de Ie-
rusalem in Babylonem. 16 Et omnes viros robu-

---

(10) Dn 1, 1. — (15) 2 Par 36, 10; Est 2, 6; 11, 4.

stos, septem millia, et artifices, et clusores mille,
omnes viros fortes et bellatores: duxitque eos rex
Babylonis captivos in Babylonem. 17 Et constituit
Matthaniam patruum eius pro eo: imposuitque no-
men ei Sedeciam.

4. Sedecias seu Matthanias rex malus et ultimus, 24, 18—25, 21

18 Vigesimum et primum annum ætatis habebat
Sedecias cum regnare cœpisset, et undecim annis
regnavit in Ierusalem: nomen matris eius erat Ami-
tal, filia Ieremiæ de Lobna.

Tempus imperii

19 Et fecit malum coram Domino, iuxta omnia
quæ fecerat Ioakim. 20 Irascebatur enim Dominus
contra Ierusalem et contra Iudam, donec proiiceret
eos a facie sua: recessitque Sedecias a rege Ba-
bylonis.

malitia regis

25 1 Factum est autem anno nono regni eius,
mense decimo, decima die mensis, venit Na-
buchodonosor rex Babylonis, ipse et omnis exer-
citus eius in Ierusalem, et circumdederunt eam:
et exstruxerunt in circuitu eius munitiones. 2 Et
clausa est civitas atque vallata usque ad undeci-
mum annum regis Sedeciæ, 3 nona die mensis:
prævaluitque fames in civitate, nec erat panis po-
pulo terræ. 4 Et interrupta est civitas: et omnes
viri bellatores nocte fugerunt per viam portæ, quæ
est inter duplicem murum ad hortum regis (porro
Chaldæi obsidebant in circuitu civitatem) fugit ita-
que Sedecias per viam, quæ ducit ad campestria
solitudinis. 5 Et persecutus est exercitus Chaldæo-
rum regem, comprehenditque eum in planitie Ieri-
cho: et omnes bellatores, qui erant cum eo, di-
spersi sunt, et reliquerunt eum. 6 Apprehensum
ergo regem duxerunt ad regem Babylonis in Re-
blatha: qui locutus est cum eo iudicium. 7 Filios
autem Sedeciæ occidit coram eo, et oculos eius ef-
fodit, vinxitque eum catenis, et adduxit in Baby-
lonem.

comprehensio et asportatio eius

(17) Ir 37, 1; 52, 1. — (1) Ir 39, 1; 52, 4.

excidium urbis et transmigratio populi

8 Mense quinto, septima die mensis, ipse est
annus nonus decimus regis Babylonis: venit Nabu-
zardan princeps exercitus, servus regis Babylonis,
in Ierusalem. 9 Et succendit domum Domini, et
domum regis: et domos Ierusalem, omnemque do-
mum combussit igni. 10 Et muros Ierusalem in
circuitu destruxit omnis exercitus Chaldæorum, qui
erat cum principe militum. 11 Reliquam autem po-
puli partem, quæ remanserat in civitate, et perfu-
gas, qui transfugerant ad regem Babylonis, et re-
liquum vulgus transtulit Nabuzardan princeps mili-
tiæ. 12 Et de pauperibus terræ reliquit vinitores
et agricolas. 13 Columnas autem æreas, quæ erant
in templo Domini, et bases, et mare æreum, quod
erat in domo Domini, confregerunt Chaldæi, et
transtulerunt æs omne in Babylonem. 14 Ollas quo-
que æreas, et trullas, et tridentes, et scyphos, et
mortariola, et omnia vasa ærea, in quibus mini-
strabant, tulerunt. 15 Necnon et thuribula, et phia-
las: quæ aurea, aurea: et quæ argentea, argentea,
tulit princeps militiæ, 16 id est, columnas duas,
mare unum, et bases quas fecerat Salomon in tem-
plo Domini: non erat pondus æris omnium vaso-
rum. 17 Decem et octo cubitos altitudinis habebat
columna una: et capitellum æreum super se altitu-
dinis trium cubitorum: et retiaculum, et malogra-
nata super capitellum columnæ, omnia ærea: simi-
lem et columna secunda habebat ornatum. 18 Tulit
quoque princeps militiæ Saraiam sacerdotem pri-
mum, et Sophoniam sacerdotem secundum, et tres
ianitores. 19 Et de civitate eunuchum unum, qui
erat præfectus super bellatores viros: et quinque
viros de his, qui steterant coram rege, quos rep-
perit in civitate: et Sopher principem exercitus,
qui probabat tyrones de populo terræ: et sexaginta
viros e vulgo, qui inventi fuerant in civitate. 20 Quos
tollens Nabuzardan princeps militum, duxit ad re-
gem Babylonis in Reblatha. 21 Percussitque eos rex

---

(9) Ps 73, 7. — (13) Ir 27, 19. — (17) 1 Rg 7, 15; 2 Par 3, 15; Ir 52, 21.

Babylonis, et interfecit eos in Reblatha in terra
Emath: et translatus est Iuda de terra sua.

5. Acta post transmigrationem populi, 25, 22—30

Populus relictus occiso præfecto in Ægyptum fugit

22 Populo autem, qui relictus erat in terra Iuda,
quem dimiserat Nabuchodonosor rex Babylonis,
præfecit Godoliam filium Ahicam filii Saphan.
23 Quod cum audissent omnes duces militum, ipsi
et viri qui erant cum eis, videlicet quod constituis-
set rex Babylonis Godoliam: venerunt ad Godoli-
am in Maspha, Ismahel filius Nathaniæ, et Iohanan
filius Caree, et Saraia filius Thanehumeth Neto-
phathites, et Iezonias filius Maachathi, ipsi et socii
eorum. 24 Iuravitque Godolias ipsis et sociis eo-
rum, dicens: Nolite timere servire Chaldæis: ma-
nete in terra, et servite regi Babylonis, et bene
erit vobis. 25 Factum est autem in mense septi-
mo, venit Ismahel filius Nathaniæ, filii Elisama de
semine regio, et decem viri cum eo: percusserunt-
que Godoliam, qui et mortuus est: sed et Iudæos
et Chaldæos, qui erant cum eo in Maspha. 26 Con-
surgensque omnis populus a parvo usque ad ma-
gnum, et principes militum venerunt in Ægyptum
timentes Chaldæos.

rex Ioachin ab Evilmerodach sublevatur

27 Factum est vero in anno trigesimo septimo
transmigrationis Ioachin regis Iuda, mense duode-
cimo, vigesima septima die mensis: sublevavit Evil-
merodach rex Babylonis, anno, quo regnare cœ-
perat, caput Ioachin regis Iuda de carcere. 28 Et
locutus est ei benigne: et posuit thronum eius su-
per thronum regum, qui erant cum eo in Baby-
lone. 29 Et mutavit vestes eius, quas habuerat in
carcere, et comedebat panem semper in conspectu
eius cunctis diebus vitæ suæ. 30 Annonam quoque
constituit ei sine intermissione, quæ et dabatur ei
a rege per singulos dies omnibus diebus vitæ suæ.

LIBER PRIMUS PARALIPOMENON

HEBRAICE DIBRE HAIAMIM

PARS PRIOR

Tabulæ genealogicæ, 1, 1—9, 44

I. Generationes ab Adam usque ad Iacob, 1, 1—2, 2

1. Ab Adam usque ad Abram, 1, 1—27

Filii Adam

1 1 Adam, Seth, Enos, 2 Cainan, Malaleel, Iared,
3 Henoch, Mathusale, Lamech, 4 Noe, Sem,
Cham, et Iapheth.

filii Iapheth

5 Filii Iapheth: Gomer, et Magog, et Madai, et
Iavan, Thubal, Mosoch, Thiras. 6 Porro filii Go-
mer: Ascenez, et Riphath, et Thogorma. 7 Filii
autem Iavan: Elisa et Tharsis, Cethim et Dodanim.

filii Cham

8 Filii Cham: Chus, et Mesraim, et Phut, et Cha-
naan. 9 Filii autem Chus: Saba, et Hevila, Saba-
tha, et Regma, et Sabathacha. Porro filii Regma:
Saba, et Dadan. 10 Chus autem genuit Nemrod:
iste cœpit esse potens in terra. 11 Mesraim vero
genuit Ludim, et Anamim, et Laabim, et Neph-
tuim, 12 Phetrusim quoque, et Casluim: de quibus
egressi sunt Philisthiim, et Caphtorim. 13 Chanaan
vero genuit Sidonem primogenitum suum, Hethæ-
um quoque, 14 et Iebusæum, et Amorrhæum, et
Gergesæum, 15 Hevæumque et Aracæum, et Si-
næum. 16 Aradium quoque, et Samaræum, et Ha-
mathæum.

---

(1) Gn 2, 7; 4, 25; 5, 9. — (10) Gn 10, 8.

17 Filii Sem. Ælam, et Assur, et Arphaxad, et filii Sem
Lud, et Aram, et Hus, et Hul, et Gether, et Mo-
soch. 18 Arphaxad autem genuit Sale, qui et ipse
genuit Heber. 19 Porro Heber nati sunt duo filii,
nomen uni Phaleg, quia in diebus eius divisa est
terra; et nomen fratris eius Iectan.

20 Iectan autem genuit Elmodad, et Saleph, et filii
Asarmoth, et Iare, 21 Adoram quoque, et Huzal, et Iectan
Decla, 22 Hebal etiam, et Abimael, et Saba, nec-
non 23 et Ophir, et Hevila, et Iobab; omnes isti
filii Iectan:

24 Sem, Arphaxad, Sale, 25 Heber, Phaleg, Ra- filii
gau, 26 Serug, Nachor, Thare, 27 Abram, iste est Phaleg
Abraham.

2. Ab Abraham usque ad Iacob, 1, 28—2, 2

28 Filii autem Abraham, Isaac et Ismahel. 29 Et Filii Ab-
hæ generationes eorum. raham

Primogenitus Ismahelis, Nabaioth, et Cedar, et filii
Adbeel, et Mabsam, 30 et Masma, et Duma, Massa, Ismahelis
Hadad, et Thema, 31 Ietur, Naphis, Cedma; hi sunt
filii Ismahelis.

32 Filii autem Ceturæ concubinæ Abraham, quos filii
genuit: Zamran, Iecsan, Madan, Madian, Iesboc, et Ceturæ
Sue. Porro filii Iecsan: Saba, et Dadan. Filii autem
Dadan: Assurim, et Latussim, et Laomim. 33 Filii
autem Madian: Epha, et Epher, et Henoch, et Abi-
da, et Eldaa; omnes hi, filii Ceturæ.

34 Genuit autem Abraham Isaac: cuius fuerunt filii Isaac
filii Esau, et Israel.

35 Filii Esau: Eliphaz, Rahuel, Iehus, Ihelom, et filii Esau
Core. 36 Filii Eliphaz: Theman, Omar, Sephi, Ga-
than, Cenez, Thamna, Amalec. 37 Filii Rahuel: Na-
hath, Zara, Samma, Meza. 38 Filii Seir: Lotan,
Sobal, Sebeon, Ana, Dison, Eser, Disan. 39 Filii
Lotan: Hori, Homam. Soror autem Lotan fuit Tham-

---

(17) Gn 10, 22; 11, 10. — (27) Gn 11, 26. — (29) Gn 25, 13. — (33) Gn 25, 4. — (34) Gn 25, 19. — (35) Gn 36, 10.

na. 40 Filii Sobal: Alian, et Manahath, et Ebal,
Sephi et Onam. Filii Sebeon: Aia et Ana. Filii
Ana: Dison. 41 Filii Dison: Hamram, et Eseban
et Iethran et Charan. 42 Filii Eser: Balaan, et Za-
van, et Iacan. Filii Disan: Hus et Aran.

reges Edom

43 Isti sunt reges, qui imperaverunt in terra
Edom antequam esset rex super filios Israel: Bale
filius Beor: et nomen civitatis eius, Denaba. 44 Mor-
tuus est autem Bale, et regnavit pro eo Iobab filius
Zare de Bosra. 45 Cumque et Iobab fuisset mor-
tuus, regnavit pro eo Husam de terra Themano-
rum. 46 Obiit quoque et Husam, et regnavit pro
eo Adad filius Badad, qui percussit Madian in terra
Moab: et nomen civitatis eius Avith. 47 Cumque
et Adad fuisset mortuus, regnavit pro eo Semla
de Masreca. 48 Sed et Semla mortuus est, et re-
gnavit pro eo Saul de Rohoboth, quæ iuxta amnem
sita est. 49 Mortuo quoque Saul, regnavit pro eo
Balanan filius Achobor. 50 Sed et hic mortuus est,
et regnavit pro eo Adad: cuius urbis nomen fuit
Phau, et appellata est uxor eius Meetabel filia
Matred filiæ Mezaab.

duces Edom

51 Adad autem mortuo, duces pro regibus in
Edom esse cœperunt: dux Thamna, dux Alva, dux
Ietheth, 52 dux Oolibama, dux Ela, dux Phinon,
53 dux Cenez, dux Theman, dux Mabsar, 54 dux
Magdiel, dux Hiram. Hi duces Edom.

filii Iacob

2 1 Filii autem Israel: Ruben, Simeon, Levi, Iuda,
Issachar, et Zabulon, 2 Dan, Ioseph, Beniamin,
Nephthali, Gad et Aser.

II. Generationes filiorum Iacob, 2, 3—9, 44

1. Generationes Iuda, 2, 3—4, 23

Filii Iuda

3 Filii Iuda: Her, Onan, et Sela. Hi tres nati sunt
ei de filia Sue Chananitide. Fuit autem Her pri-
mogenitus Iuda, malus coram Domino, et occidit
eum. 4 Thamar autem nurus eius peperit ei Phares

---

(1) Gn 29, 32; 30, 5; 35, 23. — (3) Gn 38, 3; 46, 12; Inf 4, 1; Mt 1, 3.

et Zara. Omnes ergo filii Iuda, quinque. 5 Filii au-
tem Phares: Hesron et Hamul. 6 Filii quoque Za-
ræ: Zamri, et Ethan, et Eman, Chalchal quoque,
et Dara, simul quinque. 7 Filii Charmi: Achar, qui
turbavit Israel, et peccavit in furto anathematis.
8 Filii Ethan: Azarias.

9 Filii autem Hesron qui nati sunt ei: Ierameel, filii
et Ram, et Calubi. Hesron

10 Porro Ram genuit Aminadab. Aminadab autem filii Ram
genuit Nahasson, principem filiorum Iuda. 11 Na-
hasson quoque genuit Salma, de quo ortus est
Booz. 12 Booz vero genuit Obed, qui et ipse genuit
Isai. 13 Isai autem genuit primogenitum Eliab, se-
cundum Abinadab, tertium Simmaa, 14 quartum
Nathanael, quintum Raddai, 15 sextum Asom, sep-
timum David. 16 Quorum sorores fuerunt Sarvia,
et Abigail. Filii Sarviæ: Abisai, Ioab, et Asael, tres.
17 Abigail autem genuit Amasa, cuius pater fuit
Iether Ismahelites.

18 Caleb vero filius Hesron accepit uxorem no- filii
mine Azuba, de qua genuit Ierioth: fueruntque filii Caleb
eius Iaser, et Sobab, et Ardon. 19 Cumque mortua
fuisset Azuba, accepit uxorem Caleb, Ephratha:
quæ peperit ei Hur. 20 Porro Hur genuit Uri: et
Uri genuit Bezeleel.

21 Post hæc ingressus est Hesron ad filiam Ma- alii filii
chir patris Galaad, et accepit eam cum esset an- Hesron
norum sexaginta: quæ peperit ei Segub. 22 Sed
et Segub genuit Iair, et possedit viginti tres civi-
tates in terra Galaad. 23 Cepitque Gessur, et
Aram oppida Iair, et Canath, et viculos eius sexa-
ginta civitatum. Omnes isti, filii Machir patris Ga-
laad. 24 Cum autem mortuus esset Hesron, in-
gressus est Caleb ad Ephratha. Habuit quoque
Hesron uxorem Abia, quæ peperit ei Ashur patrem
Thecuæ.

25 Nati sunt autem filii Ierameel primogeniti Hes- filii Iera
ron, Ram primogenitus eius, et Buna, et Aram, et meel

(7) Ios 7, 1. — (9) Rt 4, 19. — (13) 1 Sm 16, 6; 17, 12.

Asom, et Achia. 26 Duxit quoque uxorem alteram
Ierameel, nomine Atara, quæ fuit mater Onam.
27 Sed et filii Ram primogeniti Ierameel, fuerunt
Moos, Iamin, et Achar. 28 Onam autem habuit
filios Semei, et Iada. Filii autem Semei: Nadab, et
Abisur. 29 Nomen vero uxoris Abisur, Abihail, quæ
peperit ei Ahobban, et Molid. 30 Filii autem Na-
dab fuerunt Saled, et Apphaim. Mortuus est au-
tem Saled absque liberis. 31 Filius vero Apphaim,
Iesi: qui Iesi genuit Sesan. Porro Sesan genuit
Oholai. 32 Filii autem Iada fratris Semei: Iether,
et Ionathan. Sed et Iether mortuus est absque li-
beris. 33 Porro Ionathan genuit Phaleth, et Ziza.
Isti fuerunt filii Ierameel. 34 Sesan autem non ha-
buit filios, sed filias: et servum Ægyptium nomine
Ieraa. 35 Deditque ei filiam suam uxorem: quæ
peperit ei Ethei. 36 Ethei autem genuit Nathan,
et Nathan genuit Zabad. 37 Zabad quoque genuit
Ophlal, et Ophlal genuit Obed, 38 Obed genuit
Iehu, Iehu genuit Azariam, 39 Azarias genuit Hel-
les, et Helles genuit Elasa, 40 Elasa genuit Sisamoi,
Sisamoi genuit Sellum, 41 Sellum genuit Icamiam,
Icamia autem genuit Elisama.

alii filii Caleb

42 Filii autem Caleb fratris Ierameel: Mesa pri-
mogenitus eius, ipse est pater Ziph: et filii Maresa
patris Hebron. 43 Porro filii Hebron, Core, et Ta-
phua, et Recem, et Samma. 44 Samma autem ge-
nuit Raham, patrem Iercaam, et Recem genuit Sam-
mai. 45 Filius Sammai, Maon: et Maon pater Beth-
sur. 46 Epha autem concubina Caleb peperit Haran,
et Mosa, et Gezez. Porro Haran genuit Gezez.
47 Filii autem Iahaddai, Regom, et Ioathan, et Ge-
san, et Phalet, et Epha, et Saaph. 48 Concubina
Caleb Maacha, peperit Saber, et Tharana. 49 Ge-
nuit autem Saaph pater Madmena, Sue patrem Mach-
bena, et patrem Gabaa. Filia vero Caleb, fuit Achsa.
50 Hi erant filii Caleb, filii Hur primogeniti Eph-
ratha, Sobal pater Cariathiarim. 51 Salma pater
Bethlehem, Hariph pater Bethgader. 52 Fuerunt
autem filii Sobal patris Cariathiarim, Qui videbat
dimidium requietionum. 53 Et de cognatione Ca-

riathiarim, Iethrei, et Aphuthei, et Semathei, et
Maserei. Ex his egressi sunt Saraitæ, et Esthao-
litæ. 54 Filii Salma, Bethlehem, et Netophathi,
coronæ domus Ioab, et Dimidium requietionis Sarai.
55 Cognationes quoque scribarum habitantium in
Iabes, canentes atque resonantes, et in tabernaculis
commorantes. Hi sunt Cinæi, qui venerunt de Ca-
lore, patris domus Rechab.

3 1 David vero hos habuit filios, qui ei nati sunt filii David
in Hebron; primogenitum Amnon ex Achinoam
Iezrahelitide, secundum Daniel de Abigail Carme-
litide, 2 tertium Absalom filium Maacha filiæ Thol-
mai regis Gessur, quartum Adoniam filium Aggith,
3 quintum Saphatiam ex Abital, sextum Iethraham
de Egla uxore sua. 4 Sex ergo nati sunt ei in He-
bron, ubi regnavit septem annis et sex mensibus.
Triginta autem et tribus annis regnavit in Ierusa-
lem. 5 Porro in Ierusalem nati sunt ei filii Simmaa,
et Sobab, et Nathan, et Salomon, quattuor de Beth-
sabee filia Ammiel, 6 Iebaar quoque et Elisama,
7 et Eliphaleth, et Noge, et Nepheg, et Iaphia, 8 nec-
non Elisama, et Eliada, et Elipheleth, novem: 9 om-
nes hi, filii David absque filiis concubinarum: ha-
bueruntque sororem Thamar.

10 Filius autem Salomonis, Roboam: cuius Abia filii Salo-
filius genuit Asa. De hoc quoque natus est Iosa- monis
phat, 11 pater Ioram: qui Ioram genuit Ochoziam,
ex quo ortus est Ioas: 12 et huius Amasias filius
genuit Azariam. Porro Azariæ filius Ioathan 13 pro-
creavit Achaz patrem Ezechiæ, de quo natus est
Manasses. 14 Sed et Manasses genuit Amon pa-
trem Iosiæ. 15 Filii autem Iosiæ fuerunt, primo-
genitus Iohanan, secundus Ioakim, tertius Sedecias,
quartus Sellum. 16 De Ioakim natus est Iechonias,
et Sedecias.

17 Filii Iechoniæ fuerunt, Asir, Salathiel, 18 Mel- filii
chiram, Phadaia, Senneser et Iecemia, Sama, et Iechoniæ
Nadabia. 19 De Phadaia orti sunt Zorobabel et Se-

(1) 2 Sm 3, 2. — (5) 2 Sm 5, 14. — (16) Mt 1, 11.

mei. Zorobabel genuit Mosollam, Hananiam, et
Salomith sororem eorum: 20 Hasaban quoque, et
Ohol, et Barachian, et Hasadian, Iosabhesed, quin-
que. 21 Filius autem Hananiæ, Phaltias pater Ie-
seiæ, cuius filius Raphaia; huius quoque filius, Ar-
nan, de quo natus est Obdia, cuius filius fuit Se-
chenias. 22 Filius Secheniæ, Semeia: cuius filii Hat-
tus, et Iegaal, et Baria, et Naaria, et Saphat, sex
numero. 23 Filius Naariæ, Elioenai, et Ezechias,
et Ezricam, tres. 24 Filii Elioenai, Oduia, et Elia-
sub, et Pheleia, et Accub, et Iohanan, et Dalaia,
et Anani, septem.

supplementa quædam

4 1 Filii Iuda: Phares, Hesron, et Charmi, et Hur,
et Sobal. 2 Raia vero filius Sobal genuit Iahath,
de quo nati sunt Ahumai, et Laad. Hæ cognationes
Sarathi. 3 Ista quoque stirps Etam: Iezrahel, et
Iesema, et Iedebos. Nomen quoque sororis eorum,
Asalelphuni. 4 Phanuel autem pater Gedor, et Ezer
pater Hosa; isti sunt filii Hur primogeniti Ephratha
patris Bethlehem. 5 Assur vero patri Thecuæ erant
duæ uxores, Halaa, et Naara. 6 Peperit autem ei
Naara, Oozam, et Hepher, et Themani, et Aha-
sthari; isti sunt filii Naara. 7 Porro filii Halaa, Se-
reth, Isaar, et Ethnan. 8 Cos autem genuit Anob,
et Soboba, et cognationem Aharehel filii Arum.
9 Fuit autem Iabes inclytus præ fratribus suis, et
mater eius vocavit nomen illius Iabes, dicens: Quia
peperi eum in dolore. 10 Invocavit vero Iabes De-
um Israel, dicens: Si benedicens benedixeris mihi,
et dilataveris terminos meos, et fuerit manus tua
mecum, et feceris me a malitia non opprimi. Et
præstitit Deus quæ precatus est. 11 Caleb autem
frater Sua genuit Mahir, qui fuit pater Esthon.
12 Porro Esthon genuit Bethrapha, et Phesse, et
Tehinna patrem urbis Naas: hi sunt viri Recha.
13 Filii autem Cenez, Othoniel, et Saraia. Porro
filii Othoniel, Hathath, et Maonathi. 14 Maonathi
genuit Ophra, Saraia autem genuit Ioab patrem
Vallis artificum: ibi quippe artifices erant. 15 Filii

(1) Gn 38, 3; 46, 12; Sup 2, 4.

vero Caleb filii Iephone, Hir, et Ela, et Naham.
Filii quoque Ela: Cenez. 16 Filii quoque Ialeleel:
Ziph, et Zipha, Thiria, et Asrael. 17 Et filii Ezra,
Iether, et Mered, et Epher, et Ialon, genuitque Mariam,
et Sammai, et Iesba patrem Esthamo. 18 Uxor
quoque eius Iudaia, peperit Iared patrem Gedor,
et Heber patrem Socho, et Icuthiel patrem Zanoe.
Hi autem filii Bethiæ filiæ Pharaonis, quam accepit
Mered. 19 Et filii uxoris Odaiæ sororis Naham patris
Ceila, Garmi, et Esthamo, qui fuit de Machathi.
20 Filii quoque Simon, Amnon, et Rinna filius Hanan,
et Thilon. Et filii Iesi, Zoheth, et Benzoheth.
21 Filii Sela, filii Iuda: Her pater Lecha, et Laada
pater Maresa, et cognationes domus operantium
byssum in Domo iuramenti. 22 Et qui stare fecit
solem, virique Mendacii, et Securus, et Incendens,
qui principes fuerunt in Moab, et qui reversi sunt
in Lahem; hæc autem verba vetera. 23 Hi sunt figuli
habitantes in Plantationibus, et in Sepibus, apud
regem in operibus eius, commoratique sunt ibi.

2. Generationes Simeon, 4, 24—43

24 Filii Simeon: Namuel et Iamin, Iarib, Zara, Genealogia
Saul. 25 Sellum filius eius, Mapsam filius eius, Masma
filius eius. 26 Filii Masma: Hamuel filius eius,
Zachur filius eius, Semei filius eius. 27 Filii Semei
sedecim, et filiæ sex: fratres autem eius non habuerunt
filios multos, et universa cognatio non potuit
adæquare summam filiorum Iuda.
28 Habitaverunt autem in Bersabee, et Molada, distributio sedium
et Hasarsuhal, 29 et in Bala, et in Asom, et in Tholad,
30 et in Bathuel, et in Horma, et in Siceleg,
31 et in Bethmarchaboth, et in Hasarsusim, et in
Bethberai, et in Saarim. Hæ civitates eorum usque
ad regem David. 32 Villæ quoque eorum: Etam,
et Aen, Remmon, et Thochen, et Asan, civitates
quinque. 33 Et universi viculi eorum per circuitum
civitatum istarum usque ad Baal. Hæc est habitatio
eorum, et sedium distributio.

(21) Gn 38, 5. — (24) Gn 46, 10.

occupationes

34 Mosobab quoque et Iemlech, et Iosa filius Ama-
siæ, 35 et Ioel, et Iehu filius Iosabiæ filii Saraiæ
filii Asiel, 36 et Elioenai, et Iacoba, et Isuhaia, et
Asaia, et Adiel, et Ismiel, et Banaia, 37 Ziza quo-
que filius Sephei filii Allon filii Idaia filii Semri filii
Samaia. 38 Isti sunt nominati principes in cogna-
tionibus suis, et in domo affinitatum suarum mul-
tiplicati sunt vehementer. 39 Et profecti sunt ut
ingrederentur in Gador usque ad orientem vallis,
et ut quærerent pascua gregibus suis. 40 Invene-
runtque pascuas uberes, et valde bonas, et terram
latissimam et quietam et fertilem, in qua ante ha-
bitaverant de stirpe Cham. 41 Hi ergo venerunt,
quos supra descripsimus nominatim, in diebus Eze-
chiæ regis Iuda: et percusserunt tabernacula eorum,
et habitatores qui inventi fuerant ibi, et deleverunt
eos usque in præsentem diem: habitaveruntque pro
eis, quoniam uberrimas pascuas ibidem repererunt.
42 De filiis quoque Simeon abierunt in montem Seir
viri quingenti, habentes principes Phaltiam et Naa-
riam et Raphaiam et Oziel filios Iesi: 43 et per-
cusserunt reliquias, quæ evadere potuerant, Ama-
lecitarum, et habitaverunt ibi pro eis usque ad diem
hanc.

3. Generationes Ruben, 5, 1—10

Genealogia

5 1 Filii quoque Ruben primogeniti Israel (ipse
quippe fuit primogenitus eius: sed cum violasset
thorum patris sui, data sunt primogenita eius filiis
Ioseph filii Israel, et non est ille reputatus in pri-
mogenitum. 2 Porro Iudas, qui erat fortissimus
inter fratres suos, de stirpe eius principes germi-
nati sunt: primogenita autem reputata sunt Ioseph).
3 Filii ergo Ruben primogeniti Israel: Enoch, et Phal-
lu, Esron, et Carmi. 4 Filii Ioel: Samia filius eius,
Gog filius eius, Semei filius eius, 5 Micha filius
eius, Reia filius eius, Baal filius eius, 6 Beera filius
eius, quem captivum duxit Thelgathphalnasar rex

(1) Gn 35, 22; 49, 4. — (3) Gn 46, 9; Ex 6, 14; Nm 26, 5.

Assyriorum, et fuit princeps in tribu Ruben. 7 Fra-
tres autem eius, et universa cognatio eius, quando
numerabantur per familias suas, habuerunt princi-
pes Iehiel, et Zachariam. 8 Porro Bala filius Azaz,
filii Samma, filii Ioel, ipse habitavit in Aroer usque
ad Nebo, et Beelmeon. 9 Contra orientalem quo-
que plagam habitavit usque ad introitum eremi, et
flumen Euphraten. Multum quippe iumentorum
numerum possidebant in terra Galaad.

prœlium cum Agareis

10 In diebus autem Saul prœliati sunt contra Aga-
reos, et interfecerunt illos, habitaveruntque pro eis
in tabernaculis eorum, in omni plaga, quæ respicit
ad orientem Galaad.

4. Generationes Gad, 5, 11—22.

Genealogia

11 Filii vero Gad e regione eorum habitaverunt
in terra Basan usque Selcha: 12 Ioel in capite, et
Saphan secundus: Ianai autem, et Saphat in Basan.
13 Fratres vero eorum secundum domos cognatio-
num suarum, Michael, et Mosollam, et Sebe, et Iorai,
et Iachan, et Zie, et Heber, septem. 14 Hi filii Abi-
hail, filii Huri, filii Iara, filii Galaad, filii Michael,
filii Iesesi, filii Ieddo, filii Buz. 15 Fratres quoque
filii Abdiel, filii Guni, princeps domus in familiis
suis. 16 Et habitaverunt in Galaad, et in Basan,
et in viculis eius, et in cunctis suburbanis Saron,
usque ad terminos. 17 Omnes hi, numerati sunt
in diebus Ioathan regis Iuda, et in diebus Ieroboam
regis Israel.

bellum trium tribuum cum Agareis

18 Filii Ruben, et Gad, et dimidiæ tribus Manasse
viri bellatores, scuta portantes, et gladios, et ten-
dentes arcum, eruditique ad prœlia quadraginta-
quattuor millia, et septingenti sexaginta proceden-
tes ad pugnam. 19 Dimicaverunt contra Agareos:
Ituræi vero, et Naphis, et Nodab 20 præbuerunt
eis auxilium. Traditique sunt in manus eorum Aga-
rei, et universi, qui fuerant cum eis, quia Deum
invocaverunt cum prœliarentur: et exaudivit eos,
eo quod credidissent in eum. 21 Ceperuntque om-
nia quæ possederant, camelorum quinquaginta mil-
lia, et ovium ducenta quinquaginta millia, et asinos

duo millia, et animas hominum centum millia. 22 Vul-
nerati autem multi corruerunt: fuit enim bellum
Domini. Habitaveruntque pro eis usque ad trans-
migrationem.

5. Generationes Manasse, 5, 23—26

Habitatio et principes

23 Filii quoque dimidiæ tribus Manasse possede-
runt terram a finibus Basan usque Baal, Hermon,
et Sanir, et montem Hermon, ingens quippe nume-
rus erat. 24 Et hi fuerunt principes domus cogna-
tionis eorum, Epher, et Iesi, et Eliel, et Ezriel, et
Ieremia, et Odoia, et Iediel viri fortissimi et po-
tentes, et nominati duces in familiis suis.

culpa et pœna trium tribuum

25 Reliquerunt autem Deum patrum suorum, et
fornicati sunt post deos populorum terræ, quos abs-
tulit Deus coram eis. 26 Et suscitavit Deus Israel
spiritum Phul regis Assyriorum, et spiritum Thel-
gathphalnasar regis Assur: et transtulit Ruben, et
Gad, et dimidiam tribum Manasse, et adduxit eos
in Lahela, et in Habor, et Ara, et fluvium Gozan,
usque ad diem hanc.

6. Generationes Levi, 6, 1—81

Summi sacerdotes

6 1 Filii Levi: Gerson, Caath, et Merari. 2 Filii
Caath: Amram, Isaar, Hebron, et Oziel. 3 Filii
Amram: Aaron, Moyses, et Maria. Filii Aaron: Na-
dab et Abiu, Eleazar, et Ithamar. 4 Eleazar genuit
Phinees, et Phinees genuit Abisue, 5 Abisue vero
genuit Bocci, et Bocci genuit Ozi. 6 Ozi genuit
Zaraiam, et Zaraias genuit Meraioth. 7 Porro Me-
raioth genuit Amariam, et Amarias genuit Achitob.
8 Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Achimaas,
9 Achimaas genuit Azariam, Azarias genuit Ioha-
nan, 10 Iohanan genuit Azariam; ipse est qui sa-
cerdotio functus est in domo, quam ædificavit Sa-
lomon in Ierusalem. 11 Genuit autem Azarias Ama-
riam, et Amarias genuit Achitob, 12 Achitob genuit
Sadoc, et Sadoc genuit Sellum, 13 Sellum genuit
Helciam, et Helcias genuit Azariam, 14 Azarias

(1) Gn 46, 11; Inf 23, 6.

genuit Saraiam, et Saraias genuit Iosedec. 15 Porro
Iosedec egressus est, quando transtulit Dominus
Iudam, et Ierusalem per manus Nabuchodonosor.

16 Filii ergo Levi: Gerson, Caath, et Merari. Levitæ
17 Et hæc nomina filiorum Gerson: Lobni, et Se-
mei. 18 Filii Caath: Amram, et Isaar, et Hebron,
et Oziel. 19 Filii Merari: Moholi et Musi. Hæ au-
tem cognationes Levi secundum familias eorum.
20 Gerson, Lobni filius eius, Iahath filius eius, Zam-
ma filius eius, 21 Ioah filius eius, Addo filius eius,
Zara filius eius, Iethrai filius eius. 22 Filii Caath,
Aminadab filius eius, Core filius eius, Asir filius
eius, 23 Elcana filius eius, Abiasaph filius eius,
Asir filius eius. 24 Thahath filius eius, Uriel filius
eius, Ozias filius eius, Saul filius eius. 25 Filii El-
cana, Amasai et Achimoth 26 et Elcana: Filii El-
cana: Sophai filius eius, Nahath filius eius, 27 Eliab
filius eius, Ieroham filius eius, Elcana filius eius.
28 Filii Samuel primogenitus Vasseni, et Abia. 29 Fi-
lii autem Merari, Moholi: Lobni filius eius, Semei
filius eius, Oza filius eius, 30 Sammaa filius eius,
Haggia filius eius, Asaia filius eius.

31 Isti sunt, quos constituit David super cantores cantores
domus Domini, ex quo collocata est arca: 32 et
ministrabant coram tabernaculo testimonii, canentes
donec ædificaret Salomon domum Domini in Ieru-
salem: stabant autem iuxta ordinem suum in mi-
nisterio. 33 Hi vero sunt, qui assistebant cum filiis
suis, de filiis Cath, Heman cantor filius Ioel, filii
Samuel, 34 filii Elcana, filii Ieroham, filii Eliel, filii
Thohu, 35 filii Suph, filii Elcana, filii Mahath, filii
Amasai, 36 filii Elcana, filii Iohel, filii Azariæ, filii
Sophoniæ, 37 filii Thahath, filii Asir, filii Abiasaph,
filii Core, 38 filii Isaar, filii Caath, filii Levi, filii
Israel. 39 Et frater eius Asaph, qui stabat a dextris
eius, Asaph filius Barachiæ, filii Samaa, 40 filii Mi-
chael, filii Basaiæ, filii Melchiæ, 41 filii Athanai,
filii Zara, filii Adaia, 42 filii Ethan, filii Zamma, filii

---

(16) Ex 6, 16.

Semei, 43 filii Ieth, filii Gersom, filii Levi. 44 Filii
autem Merari fratres eorum, ad sinistram, Ethan
filius Cusi, filii Abdi, filii Maloch, 45 filii Hasabiæ,
filii Amasiæ, filii Helciæ, 46 filii Amasai, filii Boni, filii
Somer, 47 filii Moholi, filii Musi, filii Merari, filii
Levi.

officia Levitarum et filiorum Aaron

48 Fratres quoque eorum Levitæ, qui ordinati
sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus Domini.
49 Aaron vero, et filii eius adolebant incensum
super altare holocausti, et super altare thymiamatis,
in omne opus Sancti sanctorum: et ut
precarentur pro Israel iuxta omnia, quæ præceperat
Moyses servus Dei.

filii Aaron

50 Hi sunt autem filii Aaron: Eleazar filius eius,
Phinees filius eius, Abisue filius eius, 51 Bocci filius
eius, Ozi filius eius, Zarahia filius eius, 52 Meraioth
filius eius, Amarias filius eius, Achitob filius
eius, 53 Sadoc filius eius, Achimaas filius eius.

urbes sacerdotum

54 Et hæc habitacula eorum per vicos atque confinia,
filiorum scilicet Aaron, iuxta cognationes
Caathitarum: ipsis enim sorte contigerant. 55 Dederunt
igitur eis Hebron in terra Iuda, et suburbana
eius per circuitum: 56 agros autem civitatis, et
villas, Caleb filio Iephone. 57 Porro filiis Aaron dederunt
civitates ad confugiendum Hebron, et Lobna,
et suburbana eius, 58 Iether quoque, et Esthemo
cum suburbanis suis, sed et Helon, et Dabir cum
suburbanis suis, 59 Asan quoque, et Bethsemes
et suburbana earum. 60 De tribu autem Beniamin,
Gabee et suburbana eius, et Almath cum suburbanis
suis, Anathoth quoque cum suburbanis suis;
omnes civitates, tredecim, per cognationes suas.

urbes Levitarum

61 Filiis autem Caath residuis de cognatione sua
dederunt ex dimidia tribu Manasse in possessionem
urbes decem. 62 Porro filiis Gersom per cognationes
suas de tribu Issachar, et de tribu Aser, et
de tribu Nephthali, et de tribu Manasse in Basan,
urbes tredecim. 63 Filiis autem Merari per cogna-

---

(56) Ios **21**, 12.

tiones suas de tribu Ruben, et de tribu Gad, et de
tribu Zabulon, dederunt sorte civitates duodecim.
64 Dederunt quoque filii Israel Levitis civitates, et
suburbana earum: 65 dederuntque per sortem, ex
tribu filiorum Iuda, et ex tribu filiorum Simeon, et
ex tribu filiorum Beniamin urbes has, quas voca-
verunt nominibus suis, 66 et his, qui erant de cog-
natione filiorum Caath, fueruntque civitates in ter-
minis eorum de tribu Ephraim. 67 Dederunt ergo
eis urbes ad confugiendum, Sichem cum suburba-
nis suis in monte Ephraim, et Gazer cum subur-
banis suis, 68 Iecmaam quoque cum suburbanis suis,
et Bethoron similiter, 69 necnon et Helon cum sub-
urbanis suis, et Gethremmon in eumdem modum.
70 Porro ex dimidia tribu Manasse, Aner et sub-
urbana eius, Balaam et suburbana eius: his vide-
licet, qui de cognatione filiorum Caath reliqui erant.
71 Filiis autem Gersom de cognatione dimidiæ tri-
bus Manasse Gaulon in Basan, et suburbana eius,
et Astaroth cum suburbanis suis. 72 De tribu Is-
sachar, Cedes et suburbana eius, et Dabereth cum
suburbanis suis, 73 Ramoth quoque et suburbana
eius, et Anem cum suburbanis suis. 74 De tribu
vero Aser: Masal cum suburbanis suis, et Abdon
similiter, 75 Hucac quoque et suburbana eius, et
Rohob cum suburbanis suis. 76 Porro de tribu
Nephthali, Cedes in Galilæa et suburbana eius, Ha-
mon cum suburbanis suis, et Cariathaim, et sub-
urbana eius. 77 Filiis autem Merari residuis: de
tribu Zabulon, Remmono et suburbana eius, et Tha-
bor cum suburbanis suis: 78 trans Iordanem quo-
que ex adverso Iericho contra orientem Iordanis,
de tribu Ruben, Bosor in solitudine cum suburba-
nis suis, et Iassa cum suburbanis suis, 79 Cade-
moth quoque et suburbana eius, et Mephaat cum
suburbanis suis. 80 Necnon et de tribu Gad, Ra-
moth in Galaad et suburbana eius, et Manaim cum
suburbanis suis, 81 sed et Hesebon cum suburba-
nis suis, et Iezer cum suburbanis suis.

(66) Ios 21, 21.

7. Generationes Issachar, 7, 1—5

Genealogia
7 1 Porro filii Issachar: Thola, et Phua, Iasub, et
Simeron, quattuor. 2 Filii Thola: Ozi et Ra-
phaia, et Ieriel, et Iemai, et Iebsem, et Samuel,
principes per domos cognationum suarum. De stirpe
Thola viri fortissimi numerati sunt in diebus Da-
vid, viginti duo millia sexcenti. 3 Filii Ozi: Izrahia,
de quo nati sunt Michael, et Obadia, et Ioel, et
Iesia, quinque omnes principes. 4 Cumque eis per
familias, et populos suos, accincti ad prœlium, viri
fortissimi, triginta sex millia: multas enim habue-
runt uxores, et filios. 5 Fratres quoque eorum per
omnem cognationem Issachar robustissimi ad pu-
gnandum, octoginta septem millia numerati sunt.

8. Generationes Beniamin, 7, 6—12

Genealogia
6 Filii Beniamin: Bela, et Bechor, et Iadihel, tres.
7 Filii Bela: Esbon, et Ozi, et Oziel, et Ierimoth,
et Urai, quinque principes familiarum, et ad pu-
gnandum robustissimi: numerus autem eorum, vi-
ginti duo millia et triginta quattuor. 8 Porro filii
Bechor: Zamira, et Ioas, et Eliezer, et Elioenai, et
Amri, et Ierimoth, et Abia, et Anathoth, et Almath:
omnes hi, filii Bechor. 9 Numerati sunt autem per
familias suas principes cognationum suarum ad bella
fortissimi, viginti millia et ducenti. 10 Porro filii
Iadihel: Balan. Filii autem Balan: Iehus, et Ben-
iamin, et Aod, et Chanana, et Zethan, et Tharsis, et
Ahisahar. 11 Omnes hi filii Iadihel, principes cogna-
tionum suarum, viri fortissimi, decem et septem mil-
lia, et ducenti ad prœlium procedentes. 12 Sepham
quoque, et Hapham filii Hir: et Hasim filii Aher.

9. Generationes Nephthali, 7, 13

Genealogia
13 Filii autem Nephthali: Iasiel, et Guni, et Ieser,
et Sellum, filii Bala.

10. Generationes Manasse, 7, 14—19

Genealogia
14 Porro filius Manasse, Esriel: concubinaque eius
Syra peperit Machir patrem Galaad. 15 Machir

(1) Gn 46, 13. — (6) Gn 46, 21.

autem accepit uxores filiis suis Happhim, et Saphan:
et habuit sororem nomine Maacha: nomen autem
secundi, Salphaad, natæque sunt Salphaad filiæ. 16 Et
peperit Maacha uxor Machir filium, vocavitque no-
men eius Phares: porro nomen fratris eius, Sares:
et filii eius, Ulam, et Recen. 17 Filius autem Ulam,
Badan; hi sunt filii Galaad, filii Machir, filii Ma-
nasse. 18 Soror autem eius Regina peperit Virum-
decorum, et Abiezer, et Mohola. 19 Erant autem
filii Semida, Ahin, et Sechem, et Leci, et Aniam.

11. Generationes Ephraim. 7, 20—29

20 Filii autem Ephraim: Suthala, Bared filius eius, Genealogia
Thahath filius eius, Elada filius eius, Thahath filius
eius, huius filius Zabad, 21 et huius filius Suthala,
et huius filius Ezer et Elad: occiderunt autem eos
viri Geth indigenæ, quia descenderant ut invade-
rent possessiones eorum. 22 Luxit igitur Ephraim
pater eorum multis diebus, et venerunt fratres eius
ut consolarentur eum. 23 Ingressusque est ad uxo-
rem suam: quæ concepit, et peperit filium, et vo-
cavit nomen eius Beria, eo quod in malis domus
eius ortus esset: 24 filia autem eius fuit Sara, quæ
ædificavit Bethoron inferiorem et superiorem, et
Ozensara. 25 Porro filius eius Rapha, et Reseph, et
Thale, de quo natus est Thaan, 26 qui genuit Laa-
dan: huius quoque filius Ammiud, qui genuit Elisama,
27 de quo ortus est Nun, qui habuit filium Iosue.
28 Possessio autem eorum et habitatio, Bethel possessio et habitatio
cum filiabus suis, et contra orientem Noran ac occi-
dentalem plagam Gazer et filiæ eius, Sichem quoque
cum filiabus suis, usque ad Aza cum filiabus eius.
29 Iuxta filios quoque Manasse Bethsan et filias eius,
Thanach et filias eius, Mageddo et filias eius: Dor et
filias eius: in his habitaverunt filii Ioseph, filii Israel.

12. Generationes Aser, 7, 30—40

30 Filii Aser: Iemna, et Iesua, et Iessui, et Baria, Genealogia
et Sara soror eorum. 31 Filii autem Baria: Heber,

---

(30) Gn 46, 17.

et Melchiel: ipse est pater Barsaith. 32 Heber au-
tem genuit Iephlat, et Somer, et Hotham, et Suaa
sororem eorum. 33 Filii Iephlat: Phosech, et Cha-
maal, et Asoth: hi filii Iephlat. 34 Porro filii So-
mer: Ahi, et Roaga, et Haba, et Aram. 35 Filii
autem Helem fratris eius: Supha, et Iemna, et Sel-
les, et Amal. 36 Filii Supha: Sue, Harnapher, et
Sual, et Beri, et Iamra, 37 Bosor, et Hod, et Sam-
ma, et Salusa, et Iethran, et Bera. 38 Filii Iether:
Iephone, et Phaspha, et Ara. 39 Filii autem Olla:
Aree, et Haniel, et Resia. 40 Omnes hi filii Aser,
principes cognationum, electi atque fortissimi duces
ducum: numerus autem eorum ætatis, quæ apta
esset ad bellum, viginti sex millia.

13. Generationes Beniamin et Saul, 8, 1—40

Filii Beniamin

8 1 Beniamin autem genuit Bale primogenitum
suum, Asbel secundum, Ahara tertium, 2 No-
haa quartum, et Rapha quintum. 3 Fueruntque filii
Bale: Addar, et Gera, et Abiud, 4 Abisue quoque
et Naaman, et Ahoe, 5 sed et Gera, et Sephuphan,
et Huram. 6 Hi sunt filii Ahod, principes cogna-
tionum habitantium in Gabaa, qui translati sunt in
Manahath. 7 Naaman autem, et Achia, et Gera
ipse transtulit eos, et genuit Oza, et Ahiud. 8 Porro
Saharaim genuit in regione Moab, postquam dimisit
Husim, et Bara uxores suas. 9 Genuit autem de
Hodes uxore sua Iobab, et Sebia, et Mosa, et Mol-
chom, 10 Iehus quoque, et Sechia, et Marma; hi
sunt filii eius principes in familiis suis. 11 Mehu-
sim vero genuit Abitob, et Elphaal. 12 Porro filii
Elphaal: Heber, et Misaam, et Samad: hic ædifica-
vit Ono, et Lod, et filias eius. 13 Baria autem, et
Sama principes cognationum habitantium in Aialon:
hi fugaverunt habitatores Geth. 14 Et Ahio, et
Sesac, et Ierimoth, 15 et Zabadia, et Arod, et He-
der, 16 Michael quoque, et Iespha, et Ioha filii Ba-
ria. 17 Et Zabadia, et Mosollam, et Hezeci, et He-
ber, 18 et Iesamari, et Iezlia, et Iobab filii Elphaal,

(1) Gn 46, 21; Sup 7, 6.

19 et Iacim, et Zechri, et Zabdi, 20 et Elioenai,
et Selethai, et Eliel, 21 et Adaia, et Baraia, et Sa-
marath filii Semei. 22 Et Iespham, et Heber, et
Eliel, 23 et Abdon, et Zechri, et Hanan, 24 et Ha-
nania, et Ælam, et Anathothia, 25 et Iephdaia, et
Phanuel filii Sesac. 26 Et Samsari, et Sohoria, et
Otholia, 27 et Iersia, et Elia, et Zechri, filii Iero-
ham. 28 Hi patriarchæ, et cognationum principes,
qui habitaverunt in Ierusalem.

29 In Gabaon autem habitaverunt Abigabaon, et maiores
nomen uxoris eius Maacha: 30 filiusque eius pri-
mogenitus Abdon, et Sur, et Cis, et Baal, et Na-
dab. 31 Gedor quoque, et Ahio, et Zacher, et Ma-
celloth: 32 et Macelloth genuit Samaa: habitave-
runtque ex adverso fratrum suorum in Ierusalem
cum fratribus suis. 33 Ner autem genuit Cis, et
Cis genuit Saul.

Porro Saul genuit Ionathan, et Melchisua, et Abi- atque filii
nadab, et Esbaal. 34 Filius autem Ionathan, Me- Saul
ribbaal: et Meribbaal genuit Micha. 35 Filii Micha,
Phithon, et Melech, et Tharaa, et Ahaz. 36 Et Ahaz
genuit Ioada: et Ioada genuit Alamath, et Azmoth,
et Zamri: porro Zamri genuit Mosa, 37 et Mosa
genuit Banaa, cuius filius fuit Rapha, de quo ortus
est Elasa, qui genuit Asel. 38 Porro Asel sex filii
fuerunt his nominibus, Ezricam, Bocru, Ismahel,
Saria, Obdia, et Hanan; omnes hi filii Asel. 39 Filii
autem Esec fratris eius, Ulam primogenitus, et Iehus
secundus, et Eliphalet tertius. 40 Fueruntque filii
Ulam viri robustissimi, et magno robore tendentes
arcum: et multos habentes filios ac nepotes, usque
ad centum quinquaginta. Omnes hi, filii Beniamin.

14. Habitatores Ierusalem et progenies Saul, 9, 1—44

9 1 Universus ergo Israel dinumeratus est: et sum- Habitato-
ma eorum scripta est in Libro regum Israel, et res
Iuda: translatique sunt in Babylonem propter de-
lictum suum. 2 Qui autem habitaverunt primi in

(29) Inf 9, 35. — (33) 1 Sm 14, 51; Inf 9, 39.

possessionibus, et in urbibus suis: Israel, et Sacer-
dotes, et Levitæ, et Nathinæi.

de filiis Iuda

3 Commorati sunt in Ierusalem de filiis Iuda, et
de filiis Beniamin, de filiis quoque Ephraim, et Ma-
nasse. 4 Othei filius Ammiud, filii Amri, filii Om-
rai, filii Bonni, de filiis Phares filii Iuda. 5 Et de
Siloni: Asaia primogenitus, et filii eius. 6 De filiis
autem Zara: Iehuel, et fratres eorum, sexcenti
nonaginta.

de filiis Beniamin

7 Porro de filiis Beniamin: Salo filius Mosollam,
filii Oduia, filii Asana: 8 et Iobania filius Ieroham:
et Ela filius Ozi, filii Mochori: et Mosollam filius
Saphatiæ, filii Rahuel, filii Iebaniæ, 9 et fratres eo-
rum per familias suas, nongenti quinquaginta sex.
Omnes hi, principes cognationum per domos pa-
trum suorum.

de sacerdotibus

10 De sacerdotibus autem: Iedaia, Ioiarib, et Ia-
chin: 11 Azarias quoque filius Helciæ, filii Mosol-
lam, filii Sadoc, filii Maraioth, filii Achitob, ponti-
fex domus Dei. 12 Porro Adaias filius Ieroham,
filii Phassur, filii Melchiæ: et Maasai filius Adiel,
filii Iezra, filii Mosollam, filii Mosollamith, filii Em-
mer; 13 fratres quoque eorum principes per fa-
milias suas, mille septingenti sexaginta, fortissimi
robore ad faciendum opus ministerii in domo Dei.

de Levitis

14 De Levitis autem: Semeia filius Hassub filii
Ezricam, filii Hasebia de filiis Merari. 15 Bacbacar
quoque carpentarius, et Galal, et Mathania filius
Micha, filii Zechri, filii Asaph: 16 et Obdia filius
Semeiæ, filii Galal, filii Idithun: et Barachia filius
Asa, filii Elcana, qui habitavit in atriis Netophati.
17 Ianitores autem: Sellum, et Accub, et Telmon,
et Ahimam: et frater eorum Sellum princeps, 18 us-
que ad illud tempus, in porta regis ad orientem,
observabant per vices suas de filiis Levi. 19 Sel-
lum vero filius Core filii Abiasaph, filii Core, cum
fratribus suis, et domo patris sui, hi sunt Coritæ
super opera ministerii, custodes vestibulorum taber-
naculi: et familiæ eorum per vices castrorum Do-
mini custodientes introitum. 20 Phinees autem filius

Eleazari, erat dux eorum coram Domino. 21 Porro
Zacharias filius Mosollamia, ianitor portæ taber-
naculi testimonii. 22 Omnes hi electi in ostiarios
per portas, ducenti duodecim: et descripti in villis
propriis: quos constituerunt David, et Samuel Vi-
dens, in fide sua 23 tam ipsos, quam filios eorum
in ostiis domus Domini, et in tabernaculo vicibus
suis. 24 Per quattuor ventos erant ostiarii: id est
ad orientem, et ad occidentem, et ad aquilonem,
et ad austrum. 25 Fratres autem eorum in viculis
morabantur, et veniebant in sabbatis suis de tem-
pore usque ad tempus. 26 His quattuor Levitis cre-
ditus erat omnis numerus ianitorum, et erant su-
per exedras, et thesauros domus Domini. 27 Per
gyrum quoque templi Domini morabantur in cu-
stodiis suis: ut cum tempus fuisset, ipsi mane ape-
rirent fores. 28 De horum genere erant et super
vasa ministerii: ad numerum enim et inferebantur
vasa, et efferebantur. 29 De ipsis et qui credita
habebant utensilia sanctuarii, præerant similæ, et
vino, et oleo, et thuri, et aromatibus. 30 Filii autem
sacerdotum unguenta ex aromatibus conficiebant.
31 Et Mathathias Levites primogenitus Sellum Co-
ritæ, præfectus erat eorum, quæ in sartagine frige-
bantur. 32 Porro de filiis Caath fratribus eorum,
super panes erant propositionis, ut semper novos
per singula sabbata præpararent. 33 Hi sunt prin-
cipes cantorum per familias Levitarum, qui in ex-
edris morabantur, ut die ac nocte iugiter suo mi-
nisterio deservirent. 34 Capita Levitarum, per fa-
milias suas principes, manserunt in Ierusalem.

35 In Gabaon autem commorati sunt pater Ga- **maiores**
baon Iehiel, et nomen uxoris eius Maacha. 36 Fi-
lius primogenitus eius Abdon, et Sur, et Cis, et
Baal, et Ner, et Nadab, 37 Gedor quoque, et Ahio,
et Zacharias, et Macelloth. 38 Porro Macelloth ge-
nuit Samaan: isti habitaverunt e regione fratrum
suorum in Ierusalem, cum fratribus suis. 39 Ner
autem genuit Cis: et Cis genuit Saul:

---

(35) Sup 8, 29. — (39) Sup 8, 33.

atque filii Saul

et Saul genuit Ionathan, et Melchisua, et Abina-
dab, et Esbaal. 40 Filius autem Ionathan, Merib-
baal: et Meribbaal genuit Micha. 41 Porro filii Mi-
cha, Phithon, et Melech, et Tharaa, et Ahaz. 42 Ahaz
autem genuit Iara, et Iara genuit Alamath, et Az-
moth, et Zamri. Zamri autem genuit Mosa. 43 Mosa
vero genuit Banaa: cuius filius Raphaia, genuit Ela-
sa: de quo ortus est Asel. 44 Porro Asel sex filios
habuit his nominibus, Ezricam, Bocru, Ismahei, Sa-
ria, Obdia, Hanan. Hi sunt filii Asel.

PARS ALTERA

Historia regis David, 10, 1—29, 30

I. Initium regni Davidici, 10, 1—12, 40

1. Saul cum filiis moritur, 10, 1—14

Filii Saulis percutiuntur

10 1 Philisthiim autem pugnabant contra Israel,
fugeruntque viri Israel Palæsthinos, et ceci-
derunt vulnerati in monte Gelboe. 2 Cumque ap-
propinquassent Philisthæi persequentes Saul, et filios
eius, percusserunt Ionathan, et Abinadab, et Mel-
chisua filios Saul. 3 Et aggravatum est prœlium
contra Saul, inveneruntque eum sagittarii, et vul-
neraverunt iaculis.

Saul et armiger in gladium irruunt

4 Et dixit Saul ad armigerum suum: Evagina gla-
dium tuum, et interfice me: ne forte veniant in-
circumcisi isti, et illudant mihi. Noluit autem ar-
miger eius hoc facere, timore perterritus: arripuit
ergo Saul ensem, et irruit in eum. 5 Quod cum
vidisset armiger eius, videlicet mortuum esse Saul,
irruit etiam ipse in gladium suum, et mortuus est.
6 Interiit ergo Saul, et tres filii eius, et omnis do-
mus illius pariter concidit.

viri Israel fugiunt

7 Quod cum vidissent viri Israel, qui habitabant
in campestribus, fugerunt: et Saul ac filiis eius
mortuis, dereliquerunt urbes suas, et huc illucque

---

(1) 1 Sm 31, 1.

dispersi sunt: veneruntque Philisthiim, et habita-
verunt in eis.

arma et caput Saulis auferuntur

8 Die igitur altero detrahentes Philisthiim spolia
cæsorum, invenerunt Saul, et filios eius iacentes in
monte Gelboe. 9 Cumque spoliassent eum, et am-
putassent caput, armisque nudassent, miserunt in
terram suam, ut circumferretur, et ostenderetur
idolorum templis, et populis: 10 arma autem eius
consecraverunt in fano dei sui, et caput affixerunt
in templo Dagon.

cadavera sepeliuntur

11 Hoc cum audissent viri Iabes Galaad, omnia
scilicet quæ Philisthiim fecerant super Saul, 12 con-
surrexerunt singuli virorum fortium, et tulerunt
cadavera Saul et filiorum eius: attuleruntque ea in
Iabes, et sepelierunt ossa eorum subter quercum,
quæ erat in Iabes, et ieiunaverunt septem diebus.

iniquitates Saulis enumerantur

13 Mortuus est ergo Saul propter iniquitates suas,
eo quod prævaricatus sit mandatum Domini quod
præceperat, et non custodierit illud: sed insuper
etiam pythonissam consuluerit, 14 nec speraverit
in Domino: propter quod interfecit eum, et trans-
tulit regnum eius ad David filium Isai.

2. David rex in toto Israel, 11, 1—9

In Hebron ungitur

11 1 Congregatus est igitur omnis Israel ad Da-
vid in Hebron, dicens: Os tuum sumus, et
caro tua. 2 Heri quoque, et nudiustertius cum ad-
huc regnaret Saul, tu eras qui educebas, et intro-
ducebas Israel: tibi enim dixit Dominus Deus tuus:
Tu pasces populum meum Israel, et tu eris prin-
ceps super eum. 3 Venerunt ergo omnes maiores
natu Israel ad regem in Hebron, et iniit David
cum eis fœdus coram Domino: unxeruntque eum
regem super Israel, iuxta sermonem Domini, quem
locutus est in manu Samuel.

arcem Sion capit

4 Abiit quoque David, et omnis Israel in Ierusa-
lem; hæc est Iebus, ubi erant Iebusæi habitatores
terræ. 5 Dixeruntque qui habitabant in Iebus ad

---

(13) Ex 17, 14; 1 Sm 15, 3. — 1 Sm 28, 8. —
(1) 2 Sm 5, 1.

David: Non ingredieris huc. Porro David cepit
arcem Sion, quæ est civitas David, 6 dixitque:
Omnis qui percusserit Iebusæum in primis, erit
princeps et dux. Ascendit igitur primus Ioab filius
Sarviæ, et factus est princeps. 7 Habitavit autem
David in arce, et idcirco appellata est civitas Da-
vid. 8 Ædificavitque urbem in circuitu a Mello
usque ad gyrum, Ioab autem reliqua urbis exstru-
xit. 9 Proficiebatque David vadens et crescens, et
Dominus exercituum erat cum eo.

3. Nomina fortium Davidis, 11, 10—46

Tres fortissimi

10 Hi principes virorum fortium David, qui ad-
iuverunt eum ut rex fieret super omnem Israel
iuxta verbum Domini, quod locutus est ad Israel.
11 Et iste numerus robustorum David: Iesbaam
filius Hachamoni princeps inter triginta: iste leva-
vit hastam suam super trecentos vulneratos una
vice. 12 Et post eum Eleazar filius patrui eius Aho-
hites, qui erat inter tres potentes. 13 Iste fuit cum
David in Phesdomim, quando Philisthiim congre-
gati sunt ad locum illum in prœlium: et erat ager
regionis illius plenus hordeo, fugeratque populus
a facie Philisthinorum. 14 Hi steterunt in medio
agri, et defenderunt eum: cumque percussissent
Philisthæos, dedit Dominus salutem magnam po-
pulo suo.

factum trium fortium

15 Descenderunt autem tres de triginta principi-
bus ad petram, in qua erat David, ad speluncam
Odollam, quando Philisthiim fuerant castrametati
in valle Raphaim. 16 Porro David erat in præsidio,
et statio Philisthinorum in Bethlehem. 17 Deside-
ravit igitur David, et dixit: O si quis daret mihi
aquam de cisterna Bethlehem, quæ est in porta.
18 Tres ergo isti per media castra Philisthinorum
perrexerunt, et hauserunt aquam de cisterna Beth-
lehem, quæ erat in porta, et attulerunt ad David
ut biberet: qui noluit, sed magis libavit illam Do-
mino, 19 dicens: Absit ut in conspectu Dei mei

---

(10) 2 Sm 23, 8. — (16) 2 Sm 23, 14.

hoc faciam, et sanguinem istorum virorum bibam:
quia in periculo animarum suarum attulerunt mihi
aquam. Et ob hanc causam noluit bibere. Hæc fe-
cerunt tres robustissimi.
20 Abisai quoque frater Ioab ipse erat princeps facta
trium, et ipse levavit hastam suam contra trecentos duorum
vulneratos, et ipse erat inter tres nominatissimus, fortium
21 et inter tres secundos inclytus, et princeps eo-
rum: verumtamen usque ad tres primos non per-
venerat. 22 Banaias filius Ioiadæ viri robustissimi,
qui multa opera perpetrarat, de Cabseel: ipse per-
cussit duos Ariel Moab: et ipse descendit, et inter-
fecit leonem in media cisterna tempore nivis. 23 Et
ipse percussit virum Ægyptium, cuius statura erat
quinque cubitorum, et habebat lanceam ut liciato-
rium texentium: descendit igitur ad eum cum virga,
et rapuit hastam, quam tenebat manu, et interfecit
eum hasta sua. 24 Hæc fecit Banaias filius Ioiadæ,
qui erat inter tres robustos nominatissimus, 25 inter
triginta primus, verumtamen ad tres usque non
pervenerat: posuit autem eum David ad auriculam
suam.
26 Porro fortissimi viri in exercitu, Asahel frater reliqui
Ioab, et Elchanan filius patrui eius de Bethlehem, viri for-
27 Sammoth Arorites, Helles Phalonites, 28 Ira filius tes
Acces Thecuites, Abiezer Anathothites, 29 Sobbo-
chai Husathites, Ilai Ahohites, 30 Maharai Neto-
phathites, Heled filius Baana Netophathites, 31 Ethai
filius Ribai de Gabaath filiorum Beniamin, Banaia
Pharatonites, 32 Hurai de torrente Gaas, Abiel
Arbathites, Azmoth Bauramites, Eliaba Salabonites.
33 Filii Assem Gezonites, Ionathan filius Sage Ara-
rites, 34 Ahiam filius Sachar Ararites, 35 Eliphal
filius Ur, 36 Hepher Mecherathites, Ahia Pheloni-
tes, 37 Hesro Carmelites, Naarai filius Asbai, 38 Ioel
frater Nathan, Mibahar filius Agarai. 39 Selec Am-
monites, Naarai Berothites armiger Ioab filii Sar-
viæ. 40 Ira Iethræus, Gareb Iethræus, 41 Urias
Hethæus, Zabad filius Oholi, 42 Adina filius Siza
Rubenites princeps Rubenitarum, et cum eo tri-
ginta: 43 Hanan filius Maacha, et Iosaphat Matha-

nites, 44 Ozia Astarothites, Samma, et Iehiel filii
Hotham Arorites, 45 Iedihel filius Samri, et Ioha
frater eius Thosaites, 46 Eliel Mahumites, et Ieri-
bai, et Iosaia filii Elnaem, et Iethma Moabites, Eliel,
et Obed, et Iasiel de Masobia.

4. Primi sectatores Davidis, 12, 1—22

De Beniamin

12 1 Hi quoque venerunt ad David in Siceleg,
cum adhuc fugeret Saul filium Cis, qui erant
fortissimi et egregii pugnatores, 2 tendentes arcum,
et utraque manu fundis saxa iacientes, et dirigentes
sagittas: de fratribus Saul ex Beniamin. 3 Prin-
ceps Ahiezer, et Ioas filii Samaa Gabaathites, et
Iaziel, et Phallet filii Azmoth, et Baracha, et Iehu
Anathotites. 4 Samaias quoque Gabaonites fortis-
simus inter triginta et super triginta. Ieremias, et
Ieheziel, et Iohanan, et Iezabad Gaderothites; 5 et
Eluzai et Ierimuth, et Baalia, et Samaria, et Sa-
phatia Haruphites. 6 Elcana, et Iesia, et Azareel,
et Ioezer, et Iesbaam de Carehim: 7 Ioela quoque,
et Zabadia filii Ieroham de Gedor.

de Gad

8 Sed et de Gaddi transfugerunt ad David, cum
lateret in deserto, viri robustissimi, et pugnatores
optimi, tenentes clypeum et hastam: facies eorum
quasi facies leonis, et veloces quasi capreæ in mon-
tibus: 9 Ezer princeps, Obdias secundus, Eliab ter-
tius, 10 Masmana quartus, Ieremias quintus, 11 Ethi
sextus, Eliel septimus, 12 Iohanan octavus, Elzebad
nonus, 13 Ieremias decimus, Machbanai undecimus.
14 Hi de filiis Gad principes exercitus: novissimus
centum militibus præerat, et maximus, mille. 15 Isti
sunt qui transierunt Iordanem mense primo, quando
inundare consuevit super ripas suas: et omnes fu-
gaverunt qui morabantur in vallibus ad orientalem
plagam et occidentalem.

de Beniamin et Iuda

16 Venerunt autem et de Beniamin, et de Iuda
ad præsidium, in quo morabatur David. 17 Egres-
susque est David obviam eis, et ait: Si pacifice
venistis ad me ut auxiliemini mihi, cor meum iun-
gatur vobis: si autem insidiamini mihi pro adver-
sariis meis, cum ego iniquitatem in manibus non

habeam, videat Deus patrum nostrorum, et iudicet.
18 Spiritus vero induit Amasai principem inter tri-
ginta, et ait: Tui sumus o David, et tecum fili
Isai: pax, pax tibi, et pax adiutoribus tuis; te enim
adiuvat Deus tuus. Suscepit ergo eos David, et
constituit principes turmæ.
19 Porro de Manasse transfugerunt ad David, de Manasse
quando veniebat cum Philisthiim adversus Saul, ut
pugnaret: et non dimicavit cum eis; quia inito con-
silio remiserunt eum principes Philisthinorum, di-
centes: Periculo capitis nostri revertetur ad domi-
num suum Saul. 20 Quando igitur reversus est in
Siceleg, transfugerunt ad eum de Manasse, Ednas,
et Iozabad, et Iedihel, et Michael, et Ednas, et Io-
zabad, et Eliu, et Salathi, principes millium in Ma-
nasse. 21 Hi præbuerunt auxilium David adversus
latrunculos: omnes enim erant viri fortissimi, et
facti sunt principes in exercitu. 22 Sed et per sin-
gulos dies veniebant ad David ad auxiliandum ei,
usque dum fieret grandis numerus, quasi exerci-
tus Dei.

5. Bellatores regem consalutantes, 12, 23—40

23 Iste quoque est numerus principum exercitus, Numerus eorum
qui venerunt ad David, cum esset in Hebron, ut
transferrent regnum Saul ad eum, iuxta verbum
Domini. 24 Filii Iuda portantes clypeum et hastam,
sex millia octingenti expediti ad prœlium. 25 De
filiis Simeon virorum fortissimorum ad pugnandum,
septem millia centum. 26 De filiis Levi, quattuor
millia sexcenti. 27 Ioiada quoque princeps de stirpe
Aaron, et cum eo tria millia septingenti. 28 Sadoc
etiam puer egregiæ indolis, et domus patris eius,
principes viginti duo. 29 De filiis autem Beniamin
fratribus Saul, tria millia: magna enim pars eorum
adhuc sequebatur domum Saul. 30 Porro de filiis
Ephraim viginti millia octingenti, fortissimi robore,
viri nominati in cognationibus suis. 31 Et ex di-
midia tribu Manasse, decem et octo millia, singuli

(19) 1 Sm 29, 4.

per nomina sua venerunt ut constituerent regem
David. 32 De filiis quoque Issachar viri eruditi,
qui noverant singula tempora ad præcipiendum quid
facere deberet Israel, principes ducenti: omnis au-
tem reliqua tribus eorum consilium sequebatur.
33 Porro de Zabulon qui egrediebantur ad prœlium,
et stabant in acie instructi armis bellicis, quinqua-
ginta millia venerunt in auxilium, non in corde
duplici. 34 Et de Nephthali, principes mille: et cum
eis instructi clypeo et hasta, triginta et septem
millia. 35 De Dan etiam præparati ad prœlium, vi-
ginti octo millia sexcenti. 36 Et de Aser egredien-
tes ad pugnam, et in acie provocantes, quadraginta
millia. 37 Trans Iordanem autem de filiis Ruben,
et de Gad, et dimidia parte tribus Manasse in-
structi armis bellicis, centum viginti millia.

actio in Hebron

38 Omnes isti viri bellatores expediti ad pugnan-
dum, corde perfecto venerunt in Hebron, ut con-
stituerent regem David super universum Israel: sed
et omnes reliqui ex Israel, uno corde erant, ut rex
fieret David. 39 Fueruntque ibi apud David tribus
diebus comedentes et bibentes; præparaverant enim
eis fratres sui. 40 Sed et qui iuxta eos erant, usque
ad Issachar, et Zabulon, et Nephthali, afferebant
panes in asinis, et camelis, et mulis, et bobus ad
vescendum: farinam, palathas, uvam passam, vi-
num, oleum, boves, arietes ad omnem copiam; gau-
dium quippe erat in Israel.

II. Progressus regni Davidici, 13, 1—22, 1

1. Prior translatio arcæ, 13, 1—14

Arcam Dei adducit

13 1 Iniit autem consilium David cum tribunis,
et centurionibus, et universis principibus, 2 et
ait ad omnem cœtum Israel: Si placet vobis: et a
Domino Deo nostro egreditur sermo, quem loquor:
mittamus ad fratres nostros reliquos in universas
regiones Israel, et ad Sacerdotes, et Levitas, qui
habitant in suburbanis urbium, ut congregentur ad
nos, 3 et reducamus arcam Dei nostri ad nos: non
enim requisivimus eam in diebus Saul. 4 Et respon-

dit universa multitudo ut ita fieret: placuerat enim
sermo omni populo. 5 Congregavit ergo David
cunctum Israel a Sihor Ægypti, usque dum ingre-
diaris Emath, ut adduceret arcam Dei de Ca-
riathiarim.

6 Et ascendit David, et omnis vir Israel ad col-
lem Cariathiarim, qui est in Iuda, ut afferret inde
arcam Domini Dei sedentis super cherubim, ubi
invocatum est nomen eius. 7 Imposueruntque ar-
cam Dei super plaustrum novum, de domo Abi-
nadab: Oza autem, et frater eius minabant plau-
strum. 8 Porro David, et universus Israel ludebant
coram Deo omni virtute in canticis, et in citharis,
et psalteriis, et tympanis, et cymbalis, et tubis. 9 Cum
autem pervenissent ad aream Chidon, tetendit Oza
manum suam, ut sustentaret arcam: bos quippe
lasciviens paululum inclinaverat eam. 10 Iratus est
itaque Dominus contra Ozam, et percussit eum,
eo quod tetigisset arcam: et mortuus est ibi coram
Domino. 11 Contristatusque est David, eo quod
divisisset Dominus Ozam: vocavitque locum illum:
Divisio Ozæ usque in præsentem diem. 12 Et timuit
Deum tunc temporis, dicens: Quo modo possum
ad me introducere arcam Dei? 13 Et ob hanc cau-
sam non adduxit eam ad se, hoc est, in civitatem
David, sed avertit in domum Obededom Gethæi.
14 Mansit ergo arca Dei in domo Obededom tribus
mensibus: et benedixit Dominus domui eius, et
omnibus quæ habebat.

de domo Abinadab in domum Obededom

2. Palatium et familia regis, 14, 1—7

14 1 Misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad
David, et ligna cedrina, et artifices parietum,
lignorumque: ut ædificarent ei domum. 2 Cogno-
vitque David quod confirmasset eum Dominus in
regem super Israel, et sublevatum esset regnum
suum super populum eius Israel.

Domus regia ædificatur

3 Accepit quoque David alias uxores in Ierusa-
lem: genuitque filios, et filias. 4 Et hæc nomina

familia augetur

(5) 2 Sm 6, 2. — (1) 2 Sm 5, 11. — (3) 2 Sm 5, 13.

eorum, qui nati sunt ei in Ierusalem: Samua, et
Sobad, Nathan, et Salomon, 5 Iebahar, et Elisua,
et Eliphalet, 6 Noga quoque, et Napheg, et Iaphia,
7 Elisama, et Baaliada, et Eliphalet.

3. Victoriæ de Philisthiim, 14, 8—17

Victoria prima

8 Audientes autem Philisthiim eo quod unctus
esset David in regem super universum Israel, ascen-
derunt omnes ut quærerent eum: quod cum audis-
set David, egressus est obviam eis. 9 Porro Phi-
listhiim venientes, diffusi sunt in valle Raphaim.
10 Consuluitque David Dominum, dicens: Si ascen-
dam ad Philisthæos, et si trades eos in manu mea?
Et dixit ei Dominus: Ascende, et tradam eos in
manu tua. 11 Cumque illi ascendissent in Baalpha-
rasim, percussit eos ibi David, et dixit: Divisit Deus
inimicos meos per manum meam, sicut dividuntur
aquæ: et idcirco vocatum est nomen illius loci Baal-
pharasim. 12 Dereliqueruntque ibi deos suos, quos
David iussit exuri.

victoria secunda

13 Alia etiam vice Philisthiim irruerunt, et diffusi
sunt in valle. 14 Consuluitque rursum David De-
um, et dixit ei Deus: Non ascendas post eos, re-
cede ab eis, et venies contra illos ex adverso py-
rorum. 15 Cumque audieris sonitum gradientis in
cacumine pyrorum, tunc egredieris ad bellum. Egres-
sus est enim Deus ante te, ut percutiat castra Phi-
listhiim. 16 Fecit ergo David sicut præceperat ei
Deus, et percussit castra Philisthinorum, de Gabaon
usque Gazera.

timor omnium

17 Divulgatumque est nomen David in universis
regionibus, et Dominus dedit pavorem eius super
omnes gentes.

4. Altera translatio arcæ, 15, 1—16, 43

Rex translationem præparat

15 1 Fecit quoque sibi domos in civitate David:
et ædificavit locum arcæ Dei, tetenditque ei
tabernaculum. 2 Tunc dixit David: Illicitum est ut
a quocumque portetur arca Dei nisi a Levitis, quos

---

(8) 2 Sm 5, 17.

elegit Dominus ad portandum eam, et ad ministran-
dum sibi usque in æternum. 3 Congregavitque uni-
versum Israel in Ierusalem, ut afferretur arca Dei
in locum suum, quem præparaverat ei. 4 Necnon
et filios Aaron, et Levitas. 5 De filiis Caath, Uriel
princeps fuit, et fratres eius centum viginti. 6 De
filiis Merari, Asaia princeps: et fratres eius ducenti
viginti. 7 De filiis Gersom, Ioel princeps; et fratres
eius centum triginta. 8 De filiis Elisaphan, Semeias
princeps, et fratres eius ducenti. 9 De filiis Hebron,
Eliel princeps; et fratres eius octoginta. 10 De filiis
Oziel, Aminadab princeps; et fratres eius centum
duodecim. 11 Vocavitque David Sadoc, et Abiathar
Sacerdotes, et Levitas, Uriel, Asaiam, Ioel, Semei-
am, Eliel, et Aminadab: 12 et dixit ad eos: Vos
qui estis principes familiarum Leviticarum, sanctifi-
camini cum fratribus vestris, et afferte arcam Do-
mini Dei Israel ad locum, qui ei præparatus est:
13 ne ut a principio, quia non eratis præsentes,
percussit nos Dominus; sic et nunc fiat, illicitum
quid nobis agentibus. 14 Sanctificati sunt ergo Sa-
cerdotes, et Levitæ, ut portarent arcam Domini
Dei Israel. 15 Et tulerunt filii Levi arcam Dei, sicut
præceperat Moyses iuxta verbum Domini humeris
suis in vectibus. 16 Dixitque David principibus Le-
vitarum, ut constituerent de fratribus suis cantores
in organis musicorum, nablis videlicet, et lyris, et
cymbalis, ut resonaret in excelsis sonitus lætitiæ.
17 Constitueruntque Levitas: Heman filium Ioel, et
de fratribus eius Asaph filium Barachiæ: de filiis
vero Merari, fratribus eorum: Ethan filium Casaiæ.
18 Et cum eis fratres eorum: in secundo ordine, Za-
chariam, et Ben, et Iaziel, et Semiramoth, et Iahiel,
et Ani, Eliab, et Banaiam, et Maasiam, et Mathathiam,
et Eliphalu, et Maceniam, et Obededom, et Iehiel,
ianitores. 19 Porro cantores, Heman, Asaph, et
Ethan; in cymbalis æneis concrepantes. 20 Zacharias
autem, et Oziel, et Semiramoth, et Iahiel, et Ani, et
Eliab, et Maasias, et Banaias in nablis arcana can-

(13) Sup 13, 10. — (15) Nm 4, 15.

tabant. 21 Porro Mathathias, et Eliphalu, et Ma-
cenias, et Obededom, et Iehiel, et Ozaziu, in ci-
tharis pro octava canebant epinicion. 22 Chonenias
autem princeps Levitarum, prophetiæ præerat, ad
præcinendam melodiam: erat quippe valde sapiens.
23 Et Barachias, et Elcana: ianitores arcæ. 24 Porro
Sebenias, et Iosaphat, et Nathanael, et Amasai, et
Zacharias, et Banaias, et Eliezer sacerdotes, clan-
gebant tubis coram arca Dei: et Obededom, et Ie-
hias erant ianitores arcæ.

arcam de domo Obededom in civitatem suam affert

25 Igitur David et omnes maiores natu Israel, et
tribuni ierunt ad deportandum arcam fœderis Do-
mini de domo Obededom cum lætitia. 26 Cumque
adiuvisset Deus Levitas, qui portabant arcam fœ-
deris Domini, immolabantur septem tauri, et sep-
tem arietes. 27 Porro David erat indutus stola bys-
sina, et universi Levitæ qui portabant arcam, can-
toresque et Chonenias princeps prophetiæ inter
cantores: David autem etiam indutus erat ephod
lineo. 28 Universusque Israel deducebant arcam fœ-
deris Domini in iubilo, et sonitu buccinæ, et tubis,
et cymbalis, et nablis, et citharis concrepantes.
29 Cumque pervenisset arca fœderis Domini usque
ad civitatem David, Michol filia Saul prospiciens
per fenestram, vidit regem David saltantem atque
ludentem, et despexit eum in corde suo.

16 1 Attulerunt igitur arcam Dei, et constitue-
runt eam in medio tabernaculi, quod teten-
derat ei David: et obtulerunt holocausta, et pacifica
coram Deo. 2 Cumque complesset David offerens
holocausta, et pacifica, benedixit populo in nomine
Domini. 3 Et divisit universis per singulos, a viro
usque ad mulierem tortam panis, et partem assæ
carnis bubalæ, et frixam oleo similam.

coram arca Levitas laudantes constituit

4 Constituitque coram arca Domini de Levitis,
qui ministrarent, et recordarentur operum eius,
et glorificarent, atque laudarent Dominum Deum
Israel: 5 Asaph principem, et secundum eius Za-

(25) 2 Sm 6, 12. — (1) 2 Sm 6, 17.

chariam: Porro Iahiel, et Semiramoth, et Iehiel, et
Mathathiam, et Eliab, et Banaiam, et Obededom:
Iehiel super organa psalterii, et lyras: Asaph autem
ut cymbalis personaret;
6 Banaiam vero, et Iaziel
sacerdotes, canere tuba iugiter coram arca fœderis
Domini.

7 In illo die fecit David principem ad confitendum Domino Asaph, et fratres eius. canticum gratiarum actionis eis tradit

8 Confitemini Domino, et invocate nomen eius:
notas facite in populis adinventiones eius.
9 Cantate ei, et psallite ei:
et narrate omnia mirabilia eius.
10 Laudate nomen sanctum eius:
lætetur cor quærentium Dominum.
11 Quærite Dominum, et virtutem eius:
quærite faciem eius semper.
12 Recordamini mirabilium eius quæ fecit:
signorum illius, et iudiciorum oris eius.
13 Semen Israel servi eius:
filii Iacob electi eius.
14 Ipse Dominus Deus noster:
in universa terra iudicia eius.
15 Recordamini in sempiternum pacti eius:
sermonis, quem præcepit in mille generationes.
16 Quem pepigit cum Abraham:
et iuramenti illius cum Isaac.
17 Et constituit illud Iacob in præceptum:
et Israel in pactum sempiternum,
18 Dicens: Tibi dabo terram Chanaan,
funiculum hereditatis vestræ.
19 Cum essent pauci numero,
parvi et coloni eius.
20 Et transierunt de gente in gentem,
et de regno ad populum alterum.
21 Non dimisit quemquam calumniari eos
sed increpavit pro eis reges.

(8) Ps 104, 1; Is 12, 4.

22 Nolite tangere christos meos:
et in prophetis meis nolite malignari.
23 Cantate Domino omnis terra,
annuntiate ex die in diem salutare eius.
24 Narrate in gentibus gloriam eius:
in cunctis populis mirabilia eius.
25 Quia magnus Dominus, et laudabilis nimis:
et horribilis super omnes deos.
26 Omnes enim dii populorum, idola:
Dominus autem cælos fecit.
27 Confessio et magnificentia coram eo:
fortitudo et gaudium in loco eius.
28 Afferte Domino familiæ populorum:
afferte Domino gloriam et imperium.
29 Date Domino gloriam, nomini eius,
levate sacrificium, et venite in conspectu eius:
et adorate Dominum in decore sancto.
30 Commoveatur a facie eius omnis terra:
ipse enim fundavit orbem immobilem.
31 Lætentur cæli, et exsultet terra:
et dicant in nationibus, Dominus regnavit.
32 Tonet mare, et plenitudo eius:
exsultent agri, et omnia quæ in eis sunt.
33 Tunc laudabunt ligna saltus coram Domino:
quia venit iudicare terram.
34 Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in æternum misericordia eius.
35 Et dicite: Salva nos Deus salvator noster;
et congrega nos, et erue de gentibus,
ut confiteamur nomini sancto tuo,
et exsultemus in carminibus tuis.
36 Benedictus Dominus Deus Israel ab æterno usque in æternum:
et dicat omnis populus: Amen, et hymnum Domino.

---

(23) Ps 95, 1.

ministerium Levitarum in Ierusalem et Gabaon ordinat

37 Reliquit itaque ibi coram arca fœderis Domini
Asaph, et fratres eius ut ministrarent in conspectu
arcæ iugiter per singulos dies, et vices suas.
38 Porro Obededom, et fratres eius sexaginta octo;
et Obededom filium Idithun, et Hosa constituit
ianitores. 39 Sadoc autem sacerdotem, et fratres
eius sacerdotes, coram tabernaculo Domini in ex-
celso, quod erat in Gabaon, 40 ut offerrent holo-
causta Domino super altare holocautomatis iugiter,
mane et vespere, iuxta omnia quæ scripta sunt in
lege Domini, quam præcepit Israeli. 41 Et post
eum Heman, et Idithun, et reliquos electos, unum-
quemque vocabulo suo ad confitendum Domino:
Quoniam in æternum misericordia eius. 42 Heman
quoque, et Idithun canentes tuba, et quatientes
cymbala, et omnia musicorum organa ad canendum
Deo; filios autem Idithun fecit esse portarios.

familiam suam salutat

43 Reversusque est omnis populus in domum
suam: et David, ut benediceret etiam domui suæ.

5. Promissio domus sempiternæ, 17, 1—27

Volenti templum ædificare

17 1 Cum autem habitaret David in domo sua,
dixit ad Nathan prophetam: Ecce ego habito
in domo cedrina: arca autem fœderis Domini sub
pellibus est. 2 Et ait Nathan ad David: Omnia,
quæ in corde tuo sunt, fac: Deus enim tecum est.

filius eximius et regnum æternum promittitur

3 Igitur nocte illa factus est sermo Dei ad Na-
than, dicens: 4 Vade, et loquere David servo meo:
Hæc dicit Dominus: Non ædificabis tu mihi do-
mum ad habitandum. 5 Neque enim mansi in domo
ex eo tempore, quo eduxi Israel, usque ad diem
hanc: sed fui semper mutans loca tabernaculi, et
in tentorio 6 manens cum omni Israel. Numquid
locutus sum saltem uni Iudicum Israel, quibus præ-
ceperam, ut pascerent populum meum, et dixi:
Quare non ædificastis mihi domum cedrinam?
7 Nunc itaque sic loqueris ad servum meum Da-
vid: Hæc dicit Dominus exercituum: Ego tuli te,

(1) 2 Sm 7, 1.

cum in pascuis sequereris gregem, ut esses dux
populi mei Israel. 8 Et fui tecum quocumque per-
rexisti: et interfeci omnes inimicos tuos coram te,
fecique tibi nomen quasi unius magnorum, qui ce-
lebrantur in terra. 9 Et dedi locum populo meo
Israel: plantabitur, et habitabit in eo, et ultra non
commovebitur: nec filii iniquitatis atterent eos, sicut
a principio, 10 ex diebus quibus dedi iudices po-
pulo meo Israel, et humiliavi universos inimicos
tuos. Annuntio ergo tibi, quod ædificaturus sit tibi
Dominus domum. 11 Cumque impleveris dies tuos
ut vadas ad patres tuos, suscitabo semen tuum
post te, quod erit de filiis tuis: et stabiliam regnum
eius. 12 Ipse ædificabit mihi domum, et firmabo
solium eius usque in æternum. 13 Ego ero ei in
patrem, et ipse erit mihi in filium: et misericor-
diam meam non auferam ab eo, sicut abstuli ab
eo, qui ante te fuit. 14 Et statuam eum in domo
mea, et in regno meo usque in sempiternum: et
thronus eius erit firmissimus in perpetuum. 15 Iuxta
omnia verba hæc, et iuxta universam visionem
istam, sic locutus est Nathan ad David.

quare gratias agit

16 Cumque venisset rex David, et sedisset coram
Domino, dixit: Quis ego sum Domine Deus, et
quæ domus mea, ut præstares mihi talia? 17 Sed
et hoc parum visum est in conspectu tuo, ideoque
locutus es super domum servi tui etiam in futu-
rum: et fecisti me spectabilem super omnes homi-
nes Domine Deus. 18 Quid ultra addere potest
David, cum ita glorificaveris servum tuum, et cog-
noveris eum? 19 Domine propter famulum tuum
iuxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc,
et nota esse voluisti universa magnalia. 20 Domine,
non est similis tui: et non est alius Deus absque
te, ex omnibus, quos audivimus auribus nostris.
21 Quis enim est alius, ut populus tuus Israel, gens
una in terra, ad quam perrexit Deus, ut liberaret,
et faceret populum sibi, et magnitudine sua atque
terroribus eiiceret nationes a facie eius, quem de
Ægypto liberarat? 22 Et posuisti populum tuum
Israel tibi in populum usque in æternum, et tu

Domine factus es Deus eius. [23] Nunc igitur Do-
mine, sermo, quem locutus es famulo tuo, et su-
per domum eius, confirmetur in perpetuum, et fac
sicut locutus es. [24] Permaneatque et magnificetur
nomen tuum usque in sempiternum: et dicatur:
Dominus exercituum Deus Israel, et domus David
servi eius permanens coram eo. [25] Tu enim Do-
mine Deus meus revelasti auriculam servi tui, ut
ædificares ei domum: et idcirco invenit servus tuus
fiduciam, ut oret coram te. [26] Nunc ergo Domine
tu es Deus: et locutus es ad servum tuum tanta
beneficia. [27] Et cœpisti benedicere domui servi
tui, ut sit semper coram te: te enim Domine be-
nedicente, benedicta erit in perpetuum.

6. Victoriæ variæ regis, 18, 1—13

18 [1] Factum est autem post hæc, ut percuteret
David Philisthiim, et humiliaret eos, et tol-
leret Geth, et filias eius de manu Philisthiim, [2] per-
cuteretque Moab, et fierent Moabitæ servi David,
offerentes ei munera.

De Philisthiim et Moab

[3] Eo tempore percussit David etiam Adarezer
regem Soba regionis Hemath, quando perrexit ut
dilataret imperium suum usque ad flumen Euphra-
ten. [4] Cepit ergo David mille quadrigas eius, et
septem millia equitum, ac viginti millia virorum
peditum, subnervavitque omnes equos curruum,
exceptis centum quadrigis, quas reservavit sibi.
[5] Supervenit autem et Syrus Damascenus, ut au-
xilium præberet Adarezer regi Soba: sed et huius
percussit David vigintiduo millia virorum. [6] Et po-
suit milites in Damasco, ut Syria quoque serviret
sibi, et offerret munera. Adiuvitque eum Dominus
in cunctis, ad quæ perrexerat. [7] Tulit quoque Da-
vid pharetras aureas, quas habuerant servi Adare-
zer, et attulit eas in Ierusalem. [8] Necnon de The-
bath, et Chun urbibus Adarezer æris plurimum,
de quo fecit Salomon mare æneum, et columnas,
et vasa ænea.

de Soba et Syria Damasci

---

(1) 2 Sm 8, 1.

congratulante rege Hemath

9 Quod cum audisset Thou rex Hemath, per-
cussisse videlicet David omnem exercitum Adare-
zer regis Soba, 10 misit Adoram filium suum ad
regem David, ut postularet ab eo pacem, et con-
gratularetur ei quod percussisset, et expugnasset
Adarezer: adversarius quippe erat Thou Adarezer.
11 Sed et omnia vasa aurea, et argentea, et ænea
consecravit David rex Domino, cum argento et
auro, quod tulerat ex universis gentibus, tam de
Idumæa, et Moab, et filiis Ammon, quam de Phi-
listhiim et Amalec.

de Edom

12 Abisai vero filius Sarviæ percussit Edom in
Valle Salinarum, decem et octo millia: 13 et con-
stituit in Edom præsidium, ut serviret Idumæa Da-
vid: salvavitque Dominus David in cunctis, ad quæ
perrexerat.

7. Distributio officiorum, 18, 14—17

Sæcularium ac religiosorum

14 Regnavit ergo David super universum Israel,
et faciebat iudicium atque iustitiam cuncto populo
suo. 15 Porro Ioab filius Sarviæ erat super exer-
citum, et Iosaphat filius Ahilud a commentariis.
16 Sadoc autem filius Achitob, et Ahimelech, filius
Abiathar, sacerdotes: et Susa, scriba. 17 Banaias
quoque filius Ioiadæ super legiones Cerethi, et Phe-
lethi: porro filii David, primi ad manum regis.

8. Victoriæ de Ammonitis et Syris, 19, 1—20, 3

Occasio belli

19 1 Accidit autem ut moreretur Naas rex filio-
rum Ammon, et regnaret filius eius pro eo.
2 Dixitque David: Faciam misericordiam cum Ha-
non filio Naas: præstitit enim mihi pater eius gra-
tiam. Misitque David nuntios ad consolandum eum
super morte patris sui. Qui cum pervenissent in
terram filiorum Ammon, ut consolarentur Hanon,
3 dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon:
Tu forsitan putas, quod David honoris causa in
patrem tuum miserit qui consolentur te: nec anim-
advertis quod ut explorent, et investigent, et scru-

---

(1) 2 Sm 10, 1.

tentur terram tuam, venerint ad te servi eius.
4 Igitur Hanon pueros David decalvavit, et rasit,
et præcidit tunicas eorum a natibus usque ad pe-
des, et dimisit eos. 5 Qui cum abiissent, et hoc
mandassent David, misit in occursum eorum (gran-
dem enim contumeliam sustinuerant) et præcepit
ut manerent in Iericho, donec cresceret barba eo-
rum, et tunc reverterentur.

6 Videntes autem filii Ammon, quod iniuriam
fecissent David, tam Hanon, quam reliquus popu-
lus, miserunt mille talenta argenti, ut conducerent
sibi de Mesopotamia, et de Syria Maacha, et de
Soba currus et equites. 7 Conduxeruntque triginta
duo millia curruum, et regem Maacha cum populo
eius. Qui cum venissent, castrametati sunt e re-
gione Medaba. Filii quoque Ammon congregati
de urbibus suis, venerunt ad bellum. 8 Quod cum
audisset David, misit Ioab, et omnem exercitum
virorum fortium: 9 egressique filii Ammon, dire-
xerunt aciem iuxta portam civitatis: reges autem,
qui ad auxilium eius venerant, separatim in agro
steterunt. 10 Igitur Ioab intelligens bellum ex ad-
verso, et post tergum contra se fieri, elegit viros
fortissimos de universo Israel, et perrexit contra
Syrum. 11 Reliquam autem partem populi dedit
sub manu Abisai fratris sui; et perrexerunt contra
filios Ammon. 12 Dixitque: Si vicerit me Syrus,
auxilio eris mihi: si autem superaverint te filii
Ammon, ero tibi in præsidium. 13 Confortare, et
agamus viriliter pro populo nostro, et pro urbibus
Dei nostri: Dominus autem quod in conspectu suo
bonum est, faciet. 14 Perrexit ergo Ioab, et popu-
lus qui cum eo erat, contra Syrum ad prœlium:
et fugavit eos. 15 Porro filii Ammon videntes quod
fugisset Syrus, ipsi quoque fugerunt Abisai fratrem
eius, et ingressi sunt civitatem: reversusque est
etiam Ioab in Ierusalem.

16 Videns autem Syrus quod cecidisset coram
Israel, misit nuntios, et adduxit Syrum, qui erat
trans fluvium: Sophach autem princeps militiæ Ada-
rezer, erat dux eorum. 17 Quod cum nuntiatum

vincuntur Ammonitæ atque Syri

Syri soli

esset David, congregavit universum Israel, et trans-
ivit Iordanem, irruitque in eos, et direxit ex ad-
verso aciem, illis contra pugnantibus. 18 Fugit au-
tem Syrus Israel: et interfecit David de Syris sep-
tem millia curruum, et quadraginta millia peditum,
et Sophach exercitus principem. 19 Videntes au-
tem servi Adarezer se ab Israel esse superatos,
transfugerunt ad David, et servierunt ei: noluitque
ultra Syria auxilium præbere filiis Ammon.

Ammonitæ soli 20 1 Factum est autem post anni circulum, eo
tempore, quo solent reges ad bella proce-
dere, congregavit Ioab exercitum, et robur militiæ,
et vastavit terram filiorum Ammon; perrexitque
et obsedit Rabba: porro David manebat in Ierusa-
lem, quando Ioab percussit Rabba, et destruxit eam.
2 Tulit autem David coronam Melchom de capite
eius, et invenit in ea auri pondo talentum, et pre-
tiosissimas gemmas, fecitque sibi inde diadema:
manubias quoque urbis plurimas tulit: 3 populum
autem, qui erat in ea, eduxit: et fecit super eos
tribulas, et trahas, et ferrata carpenta transire, ita
ut dissecarentur, et contererentur: sic fecit David
cunctis urbibus filiorum Ammon: et reversus est
cum omni populo suo in Ierusalem.

9. Bella cum Philisthiim, 20, 4—7

Primum 4 Post hæc initum est bellum in Gazer adver-
sum Philisthæos: in quo percussit Sobochai Husa-
thites, Saphai de genere Raphaim, et humiliavit
eos.

secundum 5 Aliud quoque bellum gestum est adversus Phi-
listhæos, in quo percussit Adeodatus filius Saltus
Bethlehemites fratrem Goliath Gethæi, cuius hastæ
lignum erat quasi liciatorium texentium.

tertium 6 Sed et aliud bellum accidit in Geth, in quo fuit
homo longissimus, senos habens digitos, id est,
simul viginti quattuor: qui et ipse de Rapha fuerat
stirpe generatus. 7 Hic blasphemavit Israel: et per-
cussit eum Ionathan filius Samaa fratris David.

---

(1) 2 Sm 10, 7; 11, 1. — (4) 2 Sm 21, 18.

Hi sunt filii Rapha in Geth, qui ceciderunt in
manu David et servorum eius.

gigantes cæsi

10. Numeratio populi Israel. 21, 1—22, 1

21 1 Consurrexit autem Satan contra Israel: et
concitavit David ut numeraret Israel. 2 Di-
xitque David ad Ioab, et ad principes populi: Ite,
et numerate Israel a Bersabee usque Dan: et afferte
mihi numerum ut sciam. 3 Responditque Ioab:
Augeat Dominus populum suum centuplum, quam
sunt: nonne domine mi rex, omnes servi tui sunt?
quare hoc quærit dominus meus, quod in pecca-
tum reputetur Israeli? 4 Sed sermo regis magis
prævaluit: egressusque est Ioab, et circuivit uni-
versum Israel; et reversus est Ierusalem: 5 De-
ditque Davidi numerum eorum, quos circuierat:
et inventus est omnis numerus Israel, mille millia
et centum millia virorum educentium gladium: de
Iuda autem quadringenta septuaginta millia bella-
torum. 6 Nam Levi, et Beniamin non numera-
vit: eo quod Ioab invitus exsequeretur regis im-
perium.

Propter numerationem a rege præceptam

7 Displicuit autem Deo quod iussum erat; et
percussit Israel. 8 Dixitque David ad Deum: Pec-
cavi nimis ut hoc facerem: obsecro aufer iniqui-
tatem servi tui, quia insipienter egi. 9 Et locutus
est Dominus ad Gad Videntem Davidis, dicens:
10 Vade, et loquere ad David, et dic ei: Hæc dicit
Dominus: Trium tibi optionem do; unum, quod
volueris, elige, et faciam tibi. 11 Cumque venisset
Gad ad David, dixit ei: Hæc dicit Dominus: Elige
quod volueris: 12 aut tribus annis famem: aut tri-
bus mensibus te fugere hostes tuos, et gladium
eorum non posse evadere: aut tribus diebus gla-
dium Domini, et pestilentiam versari in terra, et
angelum Domini interficere in universis finibus Is-
rael: nunc igitur vide quid respondeam ei, qui misit
me. 13 Et dixit David ad Gad: Ex omni parte me
angustiæ premunt: sed melius mihi est, ut incidam

populus pestilentia affligitur

(1) 2 Sm 24, 1; Inf 27, 24.

in manus Domini, quia multæ sunt miserationes
eius, quam in manus hominum. 14 Misit ergo Do-
minus pestilentiam in Israel: et ceciderunt de Israel
septuaginta millia virorum. 15 Misit quoque ange-
lum in Ierusalem, ut percuteret eam: cumque per-
cuteretur, vidit Dominus, et misertus est super
magnitudine mali: et imperavit angelo, qui percu-
tiebat: Sufficit, iam cesset manus tua. Porro ange-
lus Domini stabat iuxta aream Ornan Iebusæi.
16 Levansque David oculos suos, vidit angelum Do-
mini stantem inter cælum et terram, et evagina-
tum gladium in manu eius, et versum contra Ieru-
salem: et ceciderunt tam ipse, quam maiores natu
vestiti ciliciis, proni in terram. 17 Dixitque David
ad Deum: Nonne ego sum, qui iussi ut numera-
retur populus? Ego, qui peccavi: ego, qui ma-
lum feci: iste grex quid commeruit? Domine Deus
meus vertatur obsecro manus tua in me, et in
domum patris mei: populus autem tuus non per-
cutiatur.

rex in area Ornan altare ædificat

18 Angelus autem Domini præcepit Gad ut di-
ceret Davidi ut ascenderet, exstrueretque altare
Domino Deo in area Ornan Iebusæi. 19 Ascendit
ergo David iuxta sermonem Gad, quem locutus ei
fuerat ex nomine Domini. 20 Porro Ornan cum
suspexisset, et vidisset angelum, quattuorque filii
eius cum eo, absconderunt se: nam eo tempore
terebat in area triticum. 21 Igitur cum veniret Da-
vid ad Ornan, conspexit eum Ornan, et processit
ei obviam de area, et adoravit eum pronus in ter-
ram. 22 Dixitque ei David: Da mihi locum areæ
tuæ, ut ædificem in ea altare Domino: ita ut quan-
tum valet argenti accipias, et cesset plaga a populo.
23 Dixit autem Ornan ad David: Tolle, et faciat
dominus meus rex quodcumque ei placet: sed et
boves do in holocaustum, et tribulas in ligna, et
triticum in sacrificium: Omnia libens præbebo.
24 Dixitque ei rex David: Nequaquam ita fiet, sed
argentum dabo quantum valet: neque enim tibi
auferre debeo, et sic offerre Domino holocausta
gratuita. 25 Dedit ergo David Ornan pro loco si-

clos auri iustissimi ponderis sexcentos. 26 Et ædi-
ficavit ibi altare Domino: obtulitque holocausta, et
pacifica, et invocavit Dominum, et exaudivit eum
in igne de cælo super altare holocausti. 27 Præce-
pitque Dominus angelo: et convertit gladium suum
in vaginam. 28 Protinus ergo David, videns quod
exaudisset eum Dominus in area Ornan Iebusæi,
immolavit ibi victimas. 29 Tabernaculum autem Do-
mini, quod fecerat Moyses in deserto, et altare ho-
locaustorum, ea tempestate erat in excelso Gabaon.
30 Et non prævaluit David ire ad altare ut ibi ob-
secraret Deum: nimio enim fuerat in timore per-
territus, videns gladium angeli Domini.

22 1 Dixitque David: Hæc est domus Dei, et
hoc altare in holocaustum Israel.

III. Finis regni Davidici, 22, 2—29, 30

1. Præparationes templi ædificandi 22, 2—19

2 Et præcepit ut congregarentur omnes proselyti David artifices et impensas præparat
de terra Israel, et constituit ex eis latomos ad cæ-
dendos lapides et poliendos, ut ædificaretur domus
Dei. 3 Ferrum quoque plurimum ad clavos ianua-
rum, et ad commissuras atque iuncturas præparavit
David: et æris pondus innumerabile. 4 Ligna quo-
que cedrina non poterant æstimari, quæ Sidonii,
et Tyrii deportaverant ad David. 5 Et dixit David:
Salomon filius meus puer parvulus est et delicatus;
domus autem, quam ædificari volo Domino, talis
esse debet ut in cunctis regionibus nominetur: præ-
parabo ergo ei necessaria. Et ob hanc causam ante
mortem suam omnes præparavit impensas.

6 Vocavitque Salomonem filium suum: et præce- Salomonem instruit
pit ei ut ædificaret domum Domino Deo Israel.
7 Dixitque David ad Salomonem: Fili mi, volun-
tatis meæ fuit ut ædificarem domum nomini Do-
mini Dei mei, 8 sed factus est sermo Domini ad
me, dicens: Multum sanguinem effudisti, et plurima

(26) 2 Par 3, 1. — (29) Ex 36, 2.

bella bellasti: non poteris ædificare domum nomini
meo, tanto effuso sanguine coram me: 9 filius, qui
nascetur tibi, erit vir quietissimus: faciam enim eum
requiescere ab omnibus inimicis suis per circuitum:
et ob hanc causam Pacificus vocabitur: et pacem
et otium dabo in Israel cunctis diebus eius. 10 Ipse
ædificabit domum nomini meo, et ipse erit mihi in
filium, et ego ero illi in patrem: firmaboque solium
regni eius super Israel in æternum. 11 Nunc ergo
fili mi, sit Dominus tecum, et prosperare, et ædi-
fica domum Domino Deo tuo, sicut locutus est de
te. 12 Det quoque tibi Dominus prudentiam et sen-
sum, ut regere possis Israel, et custodire legem
Domini Dei tui. 13 Tunc enim proficere poteris,
si custodieris mandata, et iudicia, quæ præcepit
Dominus Moysi ut doceret Israel: confortare et vi-
riliter age, ne timeas, neque paveas. 14 Ecce ego
in paupertate mea præparavi impensas domus Do-
mini, auri talenta centum millia, et argenti mille
millia talentorum: æris vero, et ferri non est pon-
dus, vincitur enim numerus magnitudine: ligna et
lapides præparavi ad universa impendia. 15 Habes
quoque plurimos artifices, latomos, et cæmentarios,
artificesque lignorum, et omnium artium ad facien-
dum opus prudentissimos, 16 in auro et argento
et ære et ferro, cuius non est numerus. Surge igi-
tur, et fac, et erit Dominus tecum.

principibus præcipit

17 Præcepit quoque David cunctis principibus Is-
rael, ut adiuvarent Salomonem filium suum. 18 Cer-
nitis, inquiens, quod Dominus Deus vester vobis-
cum sit, et dederit vobis requiem per circuitum, et
tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras,
et subiecta sit terra coram Domino, et coram po-
pulo eius. 19 Præbete igitur corda vestra et ani-
mas vestras, ut quæratis Dominum Deum vestrum:
et consurgite, et ædificate sanctuarium Domino Deo,
ut introducatur arca fœderis Domini, et vasa Do-
mino consecrata, in domum, quæ ædificatur nomini
Domini.

(10) 2 Sm 7, 13; 1 Rg 5, 5; Hbr 1, 5.

2. Numerus, vices, ministerium Levitarum, 23, 1—32

23 1 Igitur David senex et plenus dierum, re- Numerus
gem constituit Salomonem filium suum super
Israel. 2 Et congregavit omnes principes Israel, et
Sacerdotes atque Levitas. 3 Numeratique sunt Le-
vitæ a triginta annis, et supra: et inventa sunt tri-
ginta octo millia virorum. 4 Ex his electi sunt, et
distributi in ministerium domus Domini viginti
quattuor millia: præpositorum autem et iudicum
sex millia. 5 Porro quattuor millia ianitores: et tot-
idem psaltæ canentes Domino in organis, quæ fe-
cerat ad canendum.
6 Et distribuit eos David per vices filiorum Levi, vices
Gerson videlicet, et Caath, et Merari. 7 Filii Ger-
son: Leedan, et Semei. 8 Filii Leedan: princeps
Iahiel, et Zethan, et Ioel, tres. 9 Filii Semei: Sa-
lomith, et Hosiel, et Aran, tres: isti principes fa-
miliarum Leedan. 10 Porro filii Semei, Leheth, et
Ziza, et Iaus, et Baria: isti filii Semei, quattuor.
11 Erat autem Leheth prior, Ziza secundus: porro
Iaus et Baria non habuerunt plurimos filios, et id-
circo in una familia, unaque domo computati sunt.
12 Filii Caath: Amram, et Isaar, Hebron, et Oziel,
quattuor. 13 Filii Amram, Aaron, et Moyses. Se-
paratusque est Aaron ut ministraret in Sancto sanc-
torum, ipse et filii eius in sempiternum, et adoleret
incensum Domino secundum ritum suum, ac bene-
diceret nomini eius in perpetuum. 14 Moysi quo-
que hominis Dei filii annumerati sunt in tribu Levi.
15 Filii Moysi: Gersom, et Eliezer. 16 Filii Ger-
som: Subuel primus. 17 Fuerunt autem filii Elie-
zer: Rohobia primus: et non erant Eliezer filii alii.
Porro filii Rohobia multiplicati sunt nimis. 18 Filii
Isaar: Salomith primus. 19 Filii Hebron: Ieriau
primus, Amarias secundus, Iahaziel tertius, Iecmaam
quartus. 20 Filii Oziel: Micha primus, Iesia secun-
dus. 21 Filii Merari: Moholi, et Musi. Filii Moholi:
Eleazar, et Cis. 22 Mortuus est autem Eleazar, et

(6) Sup 6, 1. — (13) Sup 6, 2. — Hbr 5, 4. — (15) Ex 2, 22; 18, 3.

non habuit filios, sed filias: acceperuntque eas filii
Cis fratres earum. 23 Filii Musi: Moholi, et Eder,
et Ierimoth, tres.

ministerium

24 Hi filii Levi in cognationibus, et familiis suis,
principes per vices, et numerum capitum singulo-
rum, qui faciebant opera ministerii domus Domini
a viginti annis, et supra. 25 Dixit enim David: Re-
quiem dedit Dominus Deus Israel populo suo, et
habitationem Ierusalem usque in æternum. 26 Nec
erit officii Levitarum ut ultra portent tabernaculum,
et omnia vasa eius ad ministrandum. 27 Iuxta præ-
cepta quoque David novissima supputabitur nume-
rus filiorum Levi a viginti annis et supra. 28 Et
erunt sub manu filiorum Aaron in cultum domus
Domini, in vestibulis, et in exedris, et in loco pu-
rificationis, et in sanctuario, et in universis operi-
bus ministerii templi Domini. 29 Sacerdotes autem,
super panes propositionis, et ad similæ sacrificium,
et ad lagana azyma, et sartaginem, et ad torren-
dum, et super omne pondus atque mensuram. 30 Le-
vitæ vero ut stent mane ad confitendum, et canen-
dum Domino: similiterque ad vesperam 31 tam in
oblatione holocaustorum Domini, quam in sabbatis
et Calendis et sollemnitatibus reliquis iuxta nume-
rum, et ceremonias uniuscuiusque rei, iugiter coram
Domino. 32 Et custodiant observationes tabernaculi
fœderis, et ritum sanctuarii, et observationem filio-
rum Aaron fratrum suorum, ut ministrent in domo
Domini.

3. Sacerdotum vices et Levitarum principes, 24, 1—31

Sacerdotum partitiones

24 1 Porro filiis Aaron hæ partitiones erant:
Filii Aaron: Nadab, et Abiu, et Eleazar, et
Ithamar. 2 Mortui sunt autem Nadab, et Abiu ante
patrem suum absque liberis: sacerdotioque functus
est Eleazar, et Ithamar. 3 Et divisit eos David, id
est Sadoc de filiis Eleazari, et Ahimelech de filiis
Ithamar, secundum vices suas et ministerium. 4 In-
ventique sunt multo plures filii Eleazar in princi-

(2) Lv 10, 1; Nm 3, 4.

pibus viris, quam filii Ithamar. Divisit autem eis,
hoc est filiis Eleazar principes per familias sede-
cim: et filiis Ithamar per familias et domos suas
octo. 5 Porro divisit utrasque inter se familias sor-
tibus: erant enim principes sanctuarii, et principes
Dei, tam de filiis Eleazar, quam de filiis Ithamar.
6 Descripsitque eos Semeias filius Nathanael scriba
Levites, coram rege et principibus, et Sadoc sacer-
dote, et Ahimelech filio Abiathar, principibus quo-
que familiarum sacerdotalium et Leviticarum: unam
domum, quæ ceteris præerat, Eleazar: et alteram
domum, quæ sub se habebat ceteros, Ithamar.

7 Exivit autem sors prima Ioiarib, secunda Ie- atque vices
dei, 8 tertia Harim, quarta Seorim, 9 quinta Mel-
chia, sexta Maiman, 10 septima Accos, octava Abia,
11 nona Iesua, decima Sechenia, 12 undecima Elia-
sib, duodecima Iacim, 13 tertiadecima Hoppha, de-
cimaquarta Isbaab, 14 decimaquinta Belga, decima-
sexta Emmer, 15 decimaseptima Hezir, decima-
octava Aphses, 16 decimanona Pheteia, vigesima
Hezechiel, 17 vigesimaprima Iachin, vigesimasecun-
da Gamul, 18 vigesimatertia Dalaiau, vigesimaquarta
Maaziau. 19 Hæ vices eorum secundum ministeria
sua, ut ingrediantur domum Domini, et iuxta ritum
suum sub manu Aaron patris eorum: sicut præce-
perat Dominus Deus Israel.

20 Porro filiorum Levi, qui reliqui fuerant, de Levitarum principes
filiis Amram erat Subael, et de filiis Subael, Iehe-
deia. 21 De filiis quoque Rohobiæ princeps Iesias.
22 Isaari vero filius Salemoth, filiusque Salemoth
Iahath: 23 filiusque eius Ieriau primus, Amarias
secundus, Iahaziel tertius, Iecmaan quartus. 24 Fi-
lius Oziel, Micha: filius Micha, Samir. 25 Frater
Micha, Iesia: filiusque Iesiæ, Zacharias. 26 Filii Me-
rari: Moholi et Musi. Filius Oziau: Benno. 27 Fi-
lius quoque Merari: Oziau et Soam et Zachur et
Hebri. 28 Porro Moholi filius: Eleazar, qui non
habebat liberos. 29 Filius vero Cis, Ierameel. 30 Filii
Musi: Moholi, Eder, et Ierimoth. Isti filii Levi se-
cundum domos familiarum suarum. 31 Miseruntque
et ipsi sortes contra fratres suos filios Aaron coram

David rege, et Sadoc, et Ahimelech, et principibus
familiarum Sacerdotalium et Leviticarum, tam ma-
iores, quam minores; omnes sors æqualiter divi-
debat.

4. Cantorum numerus et vices, 25, 1—31

Numerus

25 1 Igitur David, et magistratus exercitus se-
gregaverunt in ministerium filios Asaph, et
Heman, et Idithun: qui prophetarent in citharis,
et psalteriis, et cymbalis secundum numerum suum
dedicato sibi officio servientes. 2 De filiis Asaph:
Zacchur, et Ioseph, et Nathania, et Asarela, filii
Asaph: sub manu Asaph prophetantis iuxta regem.
3 Porro Idithun: filii Idithun, Godolias, Sori, Ie-
seias, et Hasabias, et Mathathias, sex, sub manu
patris sui Idithun, qui in cithara prophetabat super
confitentes et laudantes Dominum. 4 Heman quo-
que: filii Heman, Bocciau, Mathaniau, Oziel, Subuel,
et Ierimoth, Hananias, Hanani, Eliatha, Geddelthi,
et Romemthiezer, et Iesbacassa, Mellothi, Othir,
Mahazioth: 5 omnes isti filii Heman Videntis regis
in sermonibus Dei, ut exaltaret cornu: deditque
Deus Heman filios quattuordecim, et filias tres.
6 Universi sub manu patris sui ad cantandum in
templo Domini distributi erant, in cymbalis, et psal-
teriis, et citharis, in ministeria domus Domini iuxta
regem: Asaph videlicet, et Idithun, et Heman.
7 Fuit autem numerus eorum cum fratribus suis,
qui erudiebant canticum Domini, cuncti doctores,
ducenti octogintaocto. 8 Miseruntque sortes per
vices suas, ex æquo tam maior quam minor, doc-
tus pariter et indoctus.

atque vices

9 Egressaque est sors prima Ioseph, qui erat de
Asaph. Secunda Godoliæ, ipsi et filiis eius, et fratri-
bus eius duodecim. 10 Tertia Zachur, filiis et fratribus
eius duodecim. 11 Quarta Isari, filiis et fratri-
bus eius duodecim. 12 Quinta Nathaniæ, filiis et
fratribus eius duodecim. 13 Sexta Bocciau, filiis
et fratribus eius duodecim. 14 Septima Isreela, filiis et
fratribus eius duodecim. 15 Octava Iesaiæ, filiis
et fratribus eius duodecim. 16 Nona Mathaniæ, filiis

et fratribus eius duodecim. 17 Decima Semeiæ,
filiis et fratribus eius duodecim. 18 Undecima Aza-
reel, filiis et fratribus eius duodecim. 19 Duodeci-
ma Hasabiæ, filiis et fratribus eius duodecim. 20 Ter-
tiadecima Subael, filiis et fratribus eius duodecim.
21 Quartadecima Mathathiæ, filiis et fratribus eius
duodecim. 22 Quintadecima Ierimoth, filiis et fra-
tribus eius duodecim. 23 Sextadecima Hananiæ,
filiis et fratribus eius duodecim. 24 Septimadecima
Iesbacassæ, filiis et fratribus eius duodecim. 25 Oc-
tavadecima Hanani, filiis et fratribus eius duodecim.
26 Nonadecima Mellothi, filiis et fratribus eius duo-
decim. 27 Vigesima Eliatha, filiis et fratribus eius
duodecim. 28 Vigesimaprima Othir, filiis et fratri-
bus eius duodecim. 29 Vigesimasecunda Geddelthi,
filiis et fratribus eius duodecim. 30 Vigesimatertia
Mahazioth, filiis et fratribus eius duodecim. 31 Vi-
gesimaquarta Romemthiezer, filiis et fratribus eius
duodecim.

5. Ianitorum familiæ ac sortes, 26, 1—19

26 1 Divisiones autem ianitorum: de Coritis Familiæ
Meselemia, filius Core, de filiis Asaph. 2 Filii
Meselemiæ: Zacharias primogenitus, Iadihel secun-
dus, Zabadias tertius, Iathanael quartus, 3 Ælam
quintus, Iohanan sextus, Elioenai septimus. 4 Filii
autem Obededom: Semeias primogenitus, Iozabad
secundus, Ioaha tertius, Sachar quartus, Nathanael
quintus, 5 Ammiel sextus, Issachar septimus, Phol-
lathi octavus: quia benedixit illi Dominus. 6 Semei
autem filio eius nati sunt filii, præfecti familiarum
suarum: erant enim viri fortissimi. 7 Filii ergo Se-
meiæ: Othni, et Raphael, et Obed, Elzabad, fratres
eius viri fortissimi: Eliu quoque, et Samachias.
8 Omnes hi, de filiis Obededom: ipsi, et filii, et
fratres eorum fortissimi ad ministrandum, sexaginta
duo de Obededom. 9 Porro Meselemiæ filii, et
fratres eorum robustissimi, decem et octo. 10 De
Hosa autem, id est de filiis Merari: Semri princeps
(non enim habuerat primogenitum, et idcirco po-
suerat eum pater eius in principem) 11 Helcias se-

cundus, Tabelias tertius, Zacharias quartus. Omnes
hi filii, et fratres Hosa, tredecim.
atque sortes 12 Hi divisi sunt in ianitores, ut semper princi-
pes custodiarum, sicut et fratres eorum ministra-
rent in domo Domini. 13 Missæ sunt ergo sortes
ex æquo, et parvis, et magnis, per familias suas
in unamquamque portarum. 14 Cecidit ergo sors
orientalis, Selemiæ. Porro Zachariæ filio eius, viro
prudentissimo, et erudito, sortito obtigit plaga Sep-
tentrionalis. 15 Obededom vero et filiis eius ad
austrum: in qua parte domus erat seniorum con-
cilium. 16 Sephim, et Hosa ad occidentem, iuxta
portam, quæ ducit ad viam ascensionis: custodia
contra custodiam. 17 Ad orientem vero Levitæ
sex: et ad aquilonem quattuor per diem: atque
ad meridiem similiter in die quattuor: et ubi erat
concilium bini et bini. 18 In cellulis quoque iani-
torum ad occidentem quattuor in via, binique per
cellulas. 19 Hæ sunt divisiones ianitorum filiorum
Core, et Merari.

6. Custodes thesauri et administratores, 26, 20—32

Custodes thesauri 20 Porro Achias erat super thesauros domus Dei,
et vasa sanctorum. 21 Filii Ledan, filii Gersonni:
de Ledan principes familiarum, Ledan, et Gersonni,
Iehieli. 22 Filii Iehieli: Zathan, et Ioel fratres eius
super thesauros domus Domini, 23 Amramitis, et
Isaaritis, et Hebronitis, et Ozihelitis. 24 Subael au-
tem filius Gersom, filii Moysi, præpositus thesauris.
25 Fratres quoque eius Eliezer, cuius filius Rahabia,
et huius filius Isaias, et huius filius Ioram, huius
quoque filius Zechri, et huius filius Selemith. 26 Ipse
Selemith, et fratres eius super thesauros sancto-
rum, quæ sanctificavit David rex, et principes fa-
miliarum, et tribuni, et centuriones, et duces ex-
ercitus 27 de bellis, et manubiis prœliorum, quæ
consecraverant ad instaurationem, et supellectilem
templi Domini. 28 Hæc autem universa sanctifica-
vit Samuel Videns, et Saul filius Cis, et Abner filius
Ner, et Ioab filius Sarviæ: omnes, qui sanctifica-
verant ea per manum Selemith, et fratrum eius.

29 Isaaritis vero præerat Chonenias, et filii eius
ad opera forinsecus super Israel ad docendum et
iudicandum eos. 30 Porro de Hebronitis Hasabias,
et fratres eius viri fortissimi, mille septingenti præ-
erant Israeli trans Iordanem contra occidentem, in
cunctis operibus Domini, et in ministerium regis.
31 Hebronitarum autem princeps fuit Ieria secun-
dum familias et cognationes eorum. Quadragesi-
mo anno regni David recensiti sunt, et inventi sunt
viri fortissimi in Iazer Galaad, 32 fratresque eius
robustioris ætatis, duo millia septingenti principes
familiarum. Præposuit autem eos David rex Ru-
benitis, et Gadditis, et dimidiæ tribui Manasse, in
omne ministerium Dei, et regis.

administratores

7. Duces, principes, præfecti, magistratus, 27, 1—34

27 1 Filii autem Israel secundum numerum su-
um, principes familiarum, tribuni, et centu-
riones, et præfecti, qui ministrabant regi iuxta tur-
mas suas, ingredientes et egredientes per singulos
menses in anno, vigintiquattuor millibus singuli præ-
erant. 2 Primæ turmæ in primo mense Iesboam
præerat filius Zabdiel, et sub eo vigintiquattuor
millia. 3 De filiis Phares, princeps cunctorum prin-
cipum in exercitu mense primo. 4 Secundi mensis
habebat turmam Dudia Ahohites, et post se alter
nomine Macelloth, qui regebat partem exercitus vi-
ginti quattuor millium. 5 Dux quoque turmæ tertiæ
in mense tertio, erat Banaias filius Ioiadæ sacer-
dos: et in divisione sua viginti quattuor millia.
6 Ipse est Banaias fortissimus inter triginta, et su-
per triginta. Præerat autem turmæ ipsius Amiza-
bad filius eius. 7 Quartus, mense quarto, Asahel
frater Ioab, et Zabadias filius eius post eum: et in
turma eius vigintiquattuor millia. 8 Quintus, mense
quinto, princeps Samaoth Iezerites: et in turma
eius vigintiquattuor millia. 9 Sextus, mense sexto,
Hira filius Acces Thecuites: et in turma eius vi-
gintiquattuor millia. 10 Septimus, mense septimo,
Helles Phallonites de filiis Ephraim: et in turma
eius vigintiquattuor millia. 11 Octavus, mense oc-

Duces turmarum

tavo, Sobochai Husathites de stirpe Zarahi: et in
turma eius vigintiquattuor millia. 12 Nonus, mense
nono, Abiezer Anathothites de filiis Iemini: et in
turma eius vigintiquattuor millia. 13 Decimus, mense
decimo, Marai, et ipse Netophathites de stirpe Za-
rahi: et in turma eius vigintiquattuor millia. 14 Un-
decimus, mense undecimo, Banaias Pharathonites
de filiis Ephraim: et in turma eius vigintiquattuor
millia. 15 Duodecimus, mense duodecimo, Holdai
Netophathites, de stirpe Gothoniel: et in turma eius
vigintiquattuor millia.

principes tribuum

16 Porro tribubus præerant Israel, Rubenitis, dux
Eliezer filius Zechri: Simeonitis, dux Saphatias filius
Maacha: 17 Levitis, Hasabias filius Camuel: Aaro-
nitis, Sadoc: 18 Iuda, Eliu, frater David: Issachar,
Amri filius Michael. 19 Zabulonitis, Iesmaias filius
Abdiæ: Nephthalitibus, Ierimoth filius Ozriel: 20 fi-
liis Ephraim, Osee filius Ozaziu: dimidiæ tribui
Manasse, Ioel filius Phadaiæ: 21 et dimidiæ tribui
Manasse in Galaad, Iaddo filius Zachariæ: Benia-
min autem, Iasiel filius Abner. 22 Dan vero, Ez-
rihel filius Ieroham: hi principes filiorum Israel.
23 Noluit autem David numerare eos a viginti an-
nis inferius: quia dixerat Dominus ut multiplicaret
Israel quasi stellas cæli. 24 Ioab filius Sarviæ cœ-
perat numerare, nec complevit: quia super hoc ira
irruerat in Israel: et idcirco numerus eorum qui
fuerant recensiti, non est relatus in fastos regis
David.

præfecti possessionum

25 Super thesauros autem regis fuit Azmoth filius
Adiel; his autem thesauris, qui erant in urbibus,
et in vicis, et in turribus, præsidebat Ionathan filius
Oziæ. 26 Operi autem rustico, et agricolis, qui ex-
ercebant terram, præerat Ezri filius Chelub: 27 vi-
nearumque cultoribus, Semeias Romathites: cellis
autem vinariis, Zabdias Aphonites. 28 Nam super
oliveta et ficeta, quæ erant in campestribus, Ba-
lanam Gederites: super apothecas autem olei, Ioas.
29 Porro armentis, quæ pascebantur in Saron, præ-

---

(24) Sup 21, 2.

positus fuit Setrai Saronites: et super boves in val-
libus Saphat filius Adli: 30 super camelos vero,
Ubil Ismahelites: et super asinos, Iadias Merona-
thites; 31 super oves quoque Iaziz Agareus. Omnes
hi, principes substantiæ regis David.
32 Ionathan autem patruus David, consiliarius, magistra-
vir prudens et litteratus: Ipse et Iahiel filius Ha- tus ma-
chamoni erant cum filiis regis. 33 Achitophel etiam iores
consiliarius regis, et Chusai Arachites amicus regis.
34 Post Achitophel fuit Ioiada filius Banaiæ, et Abia-
thar. Princeps autem exercitus regis erat Ioab.

8. Novissimæ orationes et ordinationes Davidis, 28, 1—29, 25

28 1 Convocavit igitur David omnes principes Principes
Israel, duces tribuum, et præpositos turma- populi
rum, qui ministrabant regi: tribunos quoque et cen- obtesta-
turiones, et qui præerant substantiæ et possessio- tur
nibus regis, filiosque suos cum eunuchis, et poten-
tes, et robustissimos quosque in exercitu Ierusalem.
2 Cumque surrexisset rex, et stetisset, ait: Audite
me fratres mei, et populus meus: Cogitavi ut ædi-
ficarem domum, in qua requiesceret arca fœderis
Domini, et scabellum pedum Dei nostri: et ad ædi-
ficandum, omnia præparavi. 3 Deus autem dixit
mihi: Non ædificabis domum nomini meo, eo quod
sis vir bellator, et sanguinem fuderis. 4 Sed elegit
Dominus Deus Israel me de universa domo patris
mei, ut essem rex super Israel in sempiternum:
de Iuda enim elegit principes: porro de domo Iuda,
domum patris mei: et de filiis patris mei, placuit
ei ut me eligeret regem super cunctum Israel. 5 Sed
et de filiis meis (filios enim mihi multos dedit Do-
minus) elegit Salomonem filium meum, ut sederet
in throno regni Domini super Israel, 6 dixitque
mihi: Salomon filius tuus ædificabit domum meam,
et atria mea: ipsum enim elegi mihi in filium, et
ego ero ei in patrem. 7 Et firmabo regnum eius
usque in æternum, si perseveraverit facere præ-

(3) 2 Sm 7, 13. — (5) Sap 9, 7.

cepta mea, et iudicia, sicut et hodie. 8 Nunc ergo
coram universo cœtu Israel audiente Deo nostro,
custodite, et perquirite cuncta mandata Domini Dei
nostri: ut possideatis terram bonam, et relinquatis
eam filiis vestris post vos usque in sempiternum.

Salomonem adhortatur et instruit

9 Tu autem Salomon fili mi, scito Deum patris
tui, et servito ei corde perfecto, et animo voluntario:
omnia enim corda scrutatur Dominus, et universas
mentium cogitationes intelligit. Si quæsieris
eum, invenies: si autem dereliqueris eum, proiiciet
te in æternum. 10 Nunc ergo quia elegit te Dominus
ut ædificares domum Sanctuarii, confortare,
et perfice. 11 Dedit autem David Salomoni filio
suo descriptionem porticus, et templi, et cellariorum,
et cenaculi, et cubiculorum in adytis, et domus
propitiationis, 12 necnon et omnium quæ cogitaverat
atriorum, et exedrarum per circuitum in
thesauros domus Domini, et in thesauros sanctorum,
13 divisionumque Sacerdotalium et Leviticarum,
in omnia opera domus Domini, et in universa
vasa ministerii templi Domini. 14 Aurum in pondere
per singula vasa ministerii. Argenti quoque
pondus pro vasorum et operum diversitate. 15 Sed
et in candelabra aurea, et ad lucernas eorum, aurum
pro mensura uniuscuiusque candelabri et lucernarum.
Similiter et in candelabra argentea, et
in lucernas eorum, pro diversitate mensuræ, pondus
argenti tradidit. 16 Aurum quoque dedit in
mensas propositionis pro diversitate mensarum: similiter
et argentum in alias mensas argenteas. 17 Ad
fuscinulas quoque, et phialas, et thuribula ex auro
purissimo, et leunculos aureos pro qualitate mensuræ
pondus distribuit in leunculum, et leunculum.
Similiter et in leones argenteos diversum argenti
pondus separavit. 18 Altari autem, in quo adoletur
incensum, aurum purissimum dedit: ut ex ipso
fieret similitudo quadrigæ cherubim extendentium
alas, et velantium arcam fœderis Domini. 19 Omnia,
inquit, venerunt scripta manu Domini ad me,

(9) Ps 7, 10.

ut intelligerem universa opera exemplaris. 20 Dixit
quoque David Salomoni filio suo: Viriliter age, et
confortare, et fac: ne timeas, et ne paveas: Do-
minus enim Deus meus tecum erit, et non dimittet
te, nec derelinquet donec perficias omne opus mi-
nisterii domus Domini. 21 Ecce divisiones Sacer-
dotum et Levitarum, in omne ministerium domus
Domini assistunt tibi, et parati sunt, et noverunt
tam principes quam populus facere omnia præ-
cepta tua.

29 1 Locutusque est David rex ad omnem ec- verbo et exemplo
clesiam: Salomonem filium meum unum ele-
git Deus, adhuc puerum et tenellum: opus namque
grande est, neque enim homini præparatur habi-
tatio, sed Deo. 2 Ego autem totis viribus meis
præparavi impensas domus Dei mei. Aurum ad
vasa aurea, et argentum in argentea, æs in ænea,
ferrum in ferrea, ligna ad lignea: et lapides ony-
chinos, et quasi stibinos, et diversorum colorum,
omnemque pretiosum lapidem, et marmor Parium
abundantissime: 3 et super hæc, quæ obtuli in do-
mum Dei mei de peculio meo aurum et argentum,
do in templum Dei mei, exceptis his, quæ præpa-
ravi in ædem sanctam. 4 Tria millia talenta auri
de auro Ophir: et septem millia talentorum argenti
probatissimi ad deaurandos parietes templi. 5 Et,
ubicumque opus est aurum de auro, et ubicumque
opus est argentum de argento, opera fiant per ma-
nus artificum: et si quis sponte offert, impleat ma-
num suam hodie, et offerat quod voluerit Domino.

6 Polliciti sunt itaque principes familiarum, et ecclesiam ad offerendum incitat
proceres tribuum Israel, tribuni quoque, et centu-
riones, et principes possessionum regis. 7 Dede-
runtque in opera domus Dei auri talenta quinque
millia, et solidos decem millia: argenti talenta de-
cem millia, et æris talenta decem et octo millia:
ferri quoque centum millia talentorum. 8 Et apud
quemcumque inventi sunt lapides, dederunt in the-
sauros domus Domini, per manum Iahiel Gerso-
nitis. 9 Lætatusque est populus, cum vota sponte

promitterent: quia corde toto offerebant ea Domino:
sed et David rex lætatus est gaudio magno.

Domino benedicit

10 Et benedixit Domino coram universa multitu-
dine, et ait: Benedictus es Domine Deus Israel
patris nostri ab æterno in æternum. 11 Tua est
Domine magnificentia, et potentia, et gloria, atque
victoria: et tibi laus: cuncta enim quæ in cælo
sunt, et in terra, tua sunt: tuum Domine regnum,
et tu es super omnes principes. 12 Tuæ divitiæ,
et tua est gloria: tu dominaris omnium, in manu
tua virtus et potentia: in manu tua magnitudo, et
imperium omnium. 13 Nunc igitur Deus noster
confitemur tibi, et laudamus nomen tuum inclytum.
14 Quis ego, et quis populus meus, ut possimus
hæc tibi universa promittere? tua sunt omnia: et
quæ de manu tua accepimus dedimus tibi. 15 Per-
egrini enim sumus coram te, et advenæ, sicut om-
nes patres nostri. Dies nostri quasi umbra super
terram, et nulla est mora. 16 Domine Deus no-
ster, omnis hæc copia, quam paravimus ut ædifi-
caretur domus nomini sancto tuo, de manu tua est,
et tua sunt omnia. 17 Scio Deus meus quod pro-
bes corda, et simplicitatem diligas, unde et ego in
simplicitate cordis mei lætus obtuli universa hæc:
et populum tuum, qui hic repertus est, vidi cum
ingenti gaudio tibi offerre donaria. 18 Domine Deus
Abraham, et Isaac, et Israel patrum nostrorum, cu-
stodi in æternum hanc voluntatem cordis eorum,
et semper in venerationem tui mens ista perma-
neat. 19 Salomoni quoque filio meo da cor perfec-
tum, ut custodiat mandata tua, testimonia tua, et
ceremonias tuas, et faciat universa: et ædificet æ-
dem, cuius impensas paravi.

successorem constituit

20 Præcepit autem David universæ ecclesiæ: Be-
nedicite Domino Deo nostro. Et benedixit omnis
ecclesia Domino Deo patrum suorum: et inclina-
verunt se, et adoraverunt Deum, et deinde regem.
21 Immolaveruntque victimas Domino: et obtule-
runt holocausta die sequenti, tauros mille, arietes

(15) Sap 2, 5.

mille, agnos mille cum libaminibus suis, et universo
ritu abundantissime in omnem Israel. 22 Et com-
ederunt, et biberunt coram Domino in die illo cum
grandi lætitia. Et unxerunt secundo Salomonem
filium David. Unxerunt autem eum Domino in
principem, et Sadoc in pontificem. 23 Seditque Sa-
lomon super solium Domini in regem pro David
patre suo, et cunctis placuit: et paruit illi omnis
Israel. 24 Sed et universi principes, et potentes, et
cuncti filii regis David dederunt manum, et subiecti
fuerunt Salomoni regi. 25 Magnificavit ergo Domi-
nus Salomonem super omnem Israel: et dedit illi
gloriam regni, qualem nullus habuit ante eum rex
Israel.

9. Regni Davidici tempus ac fontes, 29, 26—30

26 Igitur David filius Isai regnavit super univer- Tempus
sum Israel. 27 Et dies, quibus regnavit super Israel, imperii
fuerunt quadraginta anni: in Hebron regnavit sep-
tem annis, et in Ierusalem annis trigintatribus.
28 Et mortuus est in senectute bona, plenus die-
rum, et divitiis, et gloria. Et regnavit Salomon filius
eius pro eo.
29 Gesta autem David regis priora, et novissi- libri Sa-
ma scripta sunt in Libro Samuelis Videntis, et in muelis,
Libro Nathan prophetæ, atque in volumine Gad Nathan,
Videntis: 30 Universique regni eius, et fortitudi- Gad
nis, et temporum, quæ transierunt sub eo, sive in
Israel, sive in cunctis regnis terrarum.

---

(22) 1 Rg 1, 34. — (27) 1 Rg 2, 11.

LIBER SECUNDUS PARALIPOMENON

HEBRAICE DIBRE HAIAMIM

PARS PRIOR

Salomon rex Israel et Iuda, 1, 1—9, 31

I. Sapientia et divitiæ regis, 1, 1—17

Rex in Gabaon sacrificat

1 1 Confortatus est ergo Salomon filius David in
regno suo, et Dominus Deus eius erat cum eo,
et magnificavit eum in excelsum. 2 Præcepitque
Salomon universo Israeli, tribunis, et centurioni-
bus, et ducibus, et iudicibus omnis Israel, et prin-
cipibus familiarum: 3 et abiit cum universa mul-
titudine in Excelsum Gabaon, ubi erat tabernacu-
lum fœderis Dei, quod fecit Moyses famulus Dei
in solitudine. 4 Arcam autem Dei adduxerat David
de Cariathiarim in locum, quem præparaverat ei,
et ubi fixerat illi tabernaculum, hoc est, in Ierusa-
lem. 5 Altare quoque æneum, quod fabricatus fue-
rat Beseleel filius Uri filii Hur, ibi erat coram ta-
bernaculo Domini: quod et requisivit Salomon, et
omnis ecclesia. 6 Ascenditque Salomon ad altare
æneum, coram tabernaculo fœderis Domini, et ob-
tulit in eo mille hostias.

a Deo sapientiam petit et accipit

7 Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei Deus, di-
cens: Postula quod vis, ut dem tibi. 8 Dixitque
Salomon Deo: Tu fecisti cum David patre meo mi-
sericordiam magnam: et constituisti me regem pro
eo. 9 Nunc ergo Domine Deus impleatur sermo

---

(1) 1 Rg 3, 1. — (5) Ex 38, 1.

tuus, quem pollicitus es David patri meo: tu enim
me fecisti regem super populum tuum multum, qui
tam innumerabilis est, quam pulvis terræ. 10 Da
mihi sapientiam et intelligentiam, ut ingrediar et
egrediar coram populo tuo: quis enim potest hunc
populum tuum digne, qui tam grandis est, iudicare?
11 Dixit autem Deus ad Salomonem: Quia hoc ma-
gis placuit cordi tuo, et non postulasti divitias, et
substantiam, et gloriam, neque animas eorum qui
te oderant, sed nec dies vitæ plurimos: petisti au-
tem sapientiam et scientiam, ut iudicare possis po-
pulum meum, super quem constitui te regem. 12 Sa-
pientia et scientia data sunt tibi: divitias autem et
substantiam et gloriam dabo tibi, ita ut nullus in
regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui.

13 Venit ergo Salomon ab Excelso Gabaon in insuper et divitias
Ierusalem coram tabernaculo fœderis, et regnavit
super Israel. 14 Congregavitque sibi currus et equi-
tes, et facti sunt ei mille quadringenti currus, et
duodecim millia equitum: et fecit eos esse in urbi-
bus quadrigarum, et cum rege in Ierusalem. 15 Præ-
buitque rex argentum et aurum in Ierusalem quasi
lapides, et cedros quasi sycomoros, quæ nascuntur
in campestribus multitudine magna. 16 Adduceban-
tur autem ei equi de Ægypto, et de Coa a nego-
tiatoribus regis, qui ibant, et emebant pretio, 17 qua-
drigam equorum sexcentis argenteis, et equum cen-
tum quinquaginta: similiter de universis regnis He-
thæorum, et a regibus Syriæ emptio celebrabatur.

II. Maiestas templi Domini, 2, 1—7, 22

1. Præparatio templi ædificandi, 2, 1—18

2 1 Decrevit autem Salomon ædificare domum no- Rex operarios numerat
mini Domini, et palatium sibi. 2 Et numeravit
septuaginta millia virorum portantium humeris, et
octoginta millia qui cæderent lapides in montibus,
præpositosque eorum tria millia sexcentos.

(10) Sap 9, 10. — (14) 1 Rg 10, 26.

cum rege Hiram paciscitur

3 Misit quoque ad Hiram regem Tyri, dicens:
Sicut egisti cum David patre meo, et misisti ei
ligna cedrina ut ædificaret sibi domum, in qua et
habitavit: 4 sic fac mecum ut ædificem domum
nomini Domini Dei mei, ut consecrem eam ad ad-
olendum incensum coram illo, et fumiganda aro-
mata, et ad propositionem panum sempiternam,
et ad holocautomata mane, et vespere, sabbatis quo-
que, et neomeniis, et sollemnitatibus Domini Dei
nostri in sempiternum, quæ mandata sunt Israeli.
5 Domus enim, quam ædificare cupio, magna est:
magnus est enim Deus noster super omnes deos.
6 Quis ergo poterit prævalere, ut ædificet ei di-
gnam domum? si cælum, et cæli cælorum capere
eum nequeunt: quantus ego sum, ut possim ædi-
ficare ei domum? sed ad hoc tantum, ut adoleatur
incensum coram illo. 7 Mitte ergo mihi virum eru-
ditum, qui noverit operari in auro, et argento, ære,
et ferro, purpura, coccino, et hyacintho, et qui sciat
sculpere cælaturas cum his artificibus, quos mecum
habeo in Iudæa, et Ierusalem, quos præparavit Da-
vid pater meus. 8 Sed et ligna cedrina mitte mihi,
et arceuthina, et pinea de Libano: scio enim quod
servi tui noverint cædere ligna de Libano, et erunt
servi mei cum servis tuis, 9 ut parentur mihi ligna
plurima. Domus enim, quam cupio ædificare, ma-
gna est nimis, et inclyta. 10 Præterea operariis,
qui cæsuri sunt ligna, servis tuis dabo in cibaria
tritici coros viginti millia, et hordei coros totidem,
et vini viginti millia metretas, olei quoque sata vi-
ginti millia. 11 Dixit autem Hiram rex Tyri per
litteras, quas miserat Salomoni: Quia dilexit Do-
minus populum suum, idcirco te regnare fecit su-
per eum. 12 Et addidit, dicens: Benedictus Domi-
nus Deus Israel, qui fecit cælum et terram, qui
dedit David regi filium sapientem et eruditum et
sensatum atque prudentem, ut ædificaret domum
Domino, et palatium sibi. 13 Misi ergo tibi virum
prudentem et scientissimum Hiram, patrem meum,

---

(3) 1 Rg 5, 2.

14 filium mulieris de filiabus Dan, cuius pater fuit
Tyrius, qui novit operari in auro, et argento, ære,
et ferro, et marmore, et lignis, in purpura quoque,
et hyacintho, et bysso, et coccino: et qui scit cæ-
lare omnem sculpturam, et adinvenire prudenter
quodcumque in opere necessarium est cum artifici-
bus tuis, et cum artificibus domini mei David pa-
tris tui. 15 Triticum ergo, et hordeum, et oleum,
et vinum, quæ pollicitus es domine mi, mitte ser-
vis tuis. 16 Nos autem cædemus ligna de Libano,
quot necessaria habueris, et applicabimus ea rati-
bus per mare in Ioppe: tuum autem erit transferre
ea in Ierusalem.

17 Numeravit igitur Salomon omnes viros pro- *operarios numerat*
selytos, qui erant in terra Israel, post dinumera-
tionem, quam dinumeravit David pater eius, et in-
venti sunt centum quinquaginta millia, et tria millia
sexcenti. 18 Fecitque ex eis septuaginta millia, qui
humeris onera portarent, et octoginta millia, qui
lapides in montibus cæderent: tria autem millia et
sexcentos præpositos operum populi.

2. Ædificatio templi et fabricatio supellectilis, 3, 1—5, 1

3 1 Et cœpit Salomon ædificare domum Domini *Locus et tempus*
in Ierusalem in monte Moria, qui demonstra-
tus fuerat David patri eius, in loco, quem para-
verat David in area Ornan Iebusæi. 2 Cœpit autem
ædificare mense secundo, anno quarto regni sui.
3 Et hæc sunt fundamenta, quæ iecit Salomon, *templum*
ut ædificaret domum Dei, longitudinis cubitos in
mensura prima sexaginta, latitudinis cubitos viginti.
4 Porticum vero ante frontem, quæ tendebatur in
longum iuxta mensuram latitudinis domus, cubito-
rum viginti: porro altitudo centum viginti cubito-
rum erat: et deauravit eam intrinsecus auro mun-
dissimo. 5 Domum quoque maiorem texit tabulis
ligneis abiegnis, et laminas auri obrizi affixit per
totum: sculpsitque in ea palmas, et quasi catenulas
se invicem complectentes. 6 Stravit quoque pavi-

(1) 1 Rg 6, 1. — 2 Sm 24, 25; 1 Par 21, 26.

mentum templi pretiosissimo marmore, decore
multo. 7 Porro aurum erat probatissimum, de cuius
laminis texit domum, et trabes eius, et postes, et
parietes, et ostia: et cælavit cherubim in parietibus.

sanctum sanctorum

8 Fecit quoque domum Sancti sanctorum: longi-
tudinem iuxta latitudinem domus cubitorum viginti:
et latitudinem similiter viginti cubitorum: et lami-
nis aureis texit eam, quasi talentis sexcentis. 9 Sed
et clavos fecit aureos, ita ut singuli clavi siclos
quinquagenos appenderent: cenacula quoque texit
auro. 10 Fecit etiam in domo Sancti sanctorum
cherubim duos, opere statuario: et texit eos auro.
11 Alæ cherubim viginti cubitis extendebantur, ita
ut una ala haberet cubitos quinque et tangeret pa-
rietem domus: et altera quinque cubitos habens,
alam tangeret alterius cherub. 12 Similiter cherub
alterius ala, quinque habebat cubitos, et tangebat
parietem: et ala eius altera quinque cubitorum,
alam cherub alterius contingebat. 13 Igitur alæ
utriusque cherubim expansæ erant, et extendeban-
tur per cubitos viginti: ipsi autem stabant erectis
pedibus, et facies eorum erant versæ ad exterio-
rem domum. 14 Fecit quoque velum ex hyacintho,
purpura, cocco, et bysso: et intexuit ei cherubim.

duæ columnæ

15 Ante fores etiam templi duas columnas, quæ
triginta et quinque cubitos habebant altitudinis:
porro capita earum, quinque cubitorum. 16 Necnon
et quasi catenulas in oraculo, et superposuit eas
capitibus columnarum: malogranata etiam centum,
quæ catenulis interposuit. 17 Ipsas quoque colum-
nas posuit in vestibulo templi, unam a dextris, et
alteram a sinistris: eam, quæ a dextris erat, vo-
cavit Iachin: et quæ ad lævam, Booz.

altare æneum

4 1 Fecit quoque altare æneum viginti cubitorum
longitudinis, et viginti cubitorum latitudinis, et
decem cubitorum altitudinis.

mare fusile

2 Mare etiam fusile decem cubitis a labio usque
ad labium, rotundum per circuitum: quinque cu-

---

(14) Mt 27, 51. — (15) Ir 52, 20. — (2) 1 Rg 7, 23.

bitos habebat altitudinis, et funiculus triginta cubi-
torum ambiebat gyrum eius. 3 Similitudo quoque
boum erat subter illud, et decem cubitis quædam
extrinsecus cælaturæ, quasi duobus versibus alvum
maris circuibant. Boves autem erant fusiles: 4 et
ipsum Mare super duodecim boves impositum erat,
quorum tres respiciebant ad aquilonem, et alii tres
ad occidentem: porro tres alii meridiem, et tres
qui reliqui erant, orientem, habentes mare super-
positum: posteriora autem boum erant intrinsecus
sub mari. 5 Porro vastitas eius habebat mensuram
palmi, et labium illius erat quasi labium calicis, vel
repandi lilii: capiebatque tria millia metretas.

decem conchæ

6 Fecit quoque conchas decem: et posuit quinque
a dextris, et quinque a sinistris, ut lavarent in eis
omnia, quæ in holocaustum oblaturi erant: porro
in mari sacerdotes lavabantur.

decem candelabra et mensæ

7 Fecit autem et candelabra aurea decem secun-
dum speciem, qua iussa erant fieri: et posuit ea
in templo, quinque a dextris, et quinque a sinistris.
8 Necnon et mensas decem: et posuit eas in tem-
plo, quinque a dextris, et quinque a sinistris: phia-
las quoque aureas centum.

atria

9 Fecit etiam atrium sacerdotum, et basilicam
grandem: et ostia in basilica, quæ texit ære. 10 Por-
ro mare posuit in latere dextro contra orientem
ad meridiem.

Hiram in regione Iordanis opera ænea fudit

11 Fecit autem Hiram lebetes, et creagras, et phia-
las: et complevit omne opus regis in domo Dei:
12 hoc est, columnas duas, et epistylia, et capita,
et quasi quædam retiacula, quæ capita tegerent su-
per epistylia. 13 Malogranata quoque quadringenta,
et retiacula duo ita ut bini ordines malogranato-
rum singulis retiaculis iungerentur, quæ protege-
rent epistylia, et capita columnarum. 14 Bases etiam
fecit, et conchas, quas superposuit basibus: 15 mare
unum, boves quoque duodecim sub mari. 16 Et le-
betes, et creagras, et phialas. Omnia vasa fecit
Salomoni Hiram pater eius in domo Domini ex ære
mundissimo. 17 In regione Iordanis fudit ea rex

in argillosa terra inter Sochot, et Saredatha. 18 Erat autem multitudo vasorum innumerabilis, ita ut ignoraretur pondus æris.

Salomon supellectilem auream facit

19 Fecitque Salomon omnia vasa domus Dei, et altare aureum, et mensas, et super eas panes propositionis: 20 candelabra quoque cum lucernis suis ut lucerent ante oraculum iuxta ritum ex auro purissimo: 21 et florentia quædam, et lucernas, et forcipes aureos: omnia de auro mundissimo facta sunt. 22 Thymiateria quoque, et thuribula, et phialas, et mortariola ex auro purissimo. Et ostia cælavit templi interioris, id est, in Sancta sanctorum: et ostia templi forinsecus aurea. Sicque completum est omne opus, quod fecit Salomon in domo Domini.

et dona patris ponit

5 1 Intulit igitur Salomon omnia, quæ voverat David pater suus, argentum, et aurum, et universa vasa posuit in thesauris domus Dei.

3. Dedicatio templi Domini, 5, 2—7, 22

Populus mense septimo congregatur

2 Post quæ congregavit maiores natu Israel, et cunctos principes tribuum, et capita familiarum de filiis Israel in Ierusalem, ut adducerent arcam fœderis Domini de civitate David, quæ est Sion. 3 Venerunt itaque ad regem omnes viri Israel in die sollemni mensis septimi.

arca in templum transfertur

4 Cumque venissent cuncti seniorum Israel, portaverunt Levitæ arcam, 5 et intulerunt eam, et omnem paraturam tabernaculi. Porro vasa sanctuarii, quæ erant in tabernaculo, portaverunt Sacerdotes cum Levitis. 6 Rex autem Salomon, et universus cœtus Israel, et omnes, qui fuerunt congregati ante arcam, immolabant arietes, et boves absque ullo numero: tanta enim erat multitudo victimarum. 7 Et intulerunt Sacerdotes arcam fœderis Domini in locum suum, id est, ad oraculum templi, in Sancta sanctorum subter alas cherubim: 8 ita ut cherubim expanderent alas suas super lo-

(1) 1 Rg 7, 51. — (2) 1 Rg 8, 1.

cum, in quo posita erat arca, et ipsam arcam te-
gerent cum vectibus suis. 9 Vectium autem, qui-
bus portabatur arca, quia paululum longiores erant,
capita parebant ante oraculum: si vero quis pau-
lulum fuisset extrinsecus, eos videre non poterat.
Fuit itaque arca ibi usque in præsentem diem.
10 Nihilque erat aliud in arca, nisi duæ tabulæ, quas
posuerat Moyses in Horeb, quando legem dedit
Dominus filiis Israel egredientibus ex Ægypto.

11 Egressis autem Sacerdotibus de sanctuario (om-
nes enim Sacerdotes, qui ibi potuerant inveniri,
sanctificati sunt: nec adhuc in illo tempore vices,
et ministeriorum ordo inter eos divisus erat) 12 tam
Levitæ quam cantores, id est, et qui sub Asaph
erant, et qui sub Eman, et qui sub Idithun, filii,
et fratres eorum vestiti byssinis, cymbalis, et psal-
teriis, et citharis concrepabant, stantes ad orienta-
lem plagam altaris, et cum eis Sacerdotes centum
viginti canentes tubis. 13 Igitur cunctis pariter, et
tubis, et voce, et cymbalis, et organis, et diversi
generis musicorum concinentibus, et vocem in sub-
lime tollentibus; longe sonitus audiebatur, ita ut
cum Dominum laudare cœpissent et dicere: Con-
fitemini Domino quoniam bonus, quoniam in æter-
num misericordia eius; impleretur domus Dei nube,
14 nec possent Sacerdotes stare et ministrare prop-
ter caliginem. Compleverat enim gloria Domini
domum Dei.

templum gloria Domini impletur

6 1 Tunc Salomon ait: Dominus pollicitus est ut
habitaret in caligine: 2 ego autem ædificavi do-
mum nomini eius, ut habitaret ibi in perpetuum.

3 Et convertit rex faciem suam, et benedixit uni-
versæ multitudini Israel (nam omnis turba stabat
intenta) et ait: 4 Benedictus Dominus Deus Israel,
qui quod locutus est David patri meo, opere com-
plevit, dicens: 5 A die, qua eduxi populum meum
de terra Ægypti, non elegi civitatem de cunctis
tribubus Israel, ut ædificaretur in ea domus nomini

Salomon populo benedicit

(1) 1 Rg 8, 12.

meo: neque elegi quemquam alium virum, ut esset
dux in populo meo Israel, [6] sed elegi Ierusalem,
ut sit nomen meum in ea, et elegi David, ut con-
stituerem eum super populum meum Israel. [7] Cum-
que fuisset voluntatis David patris mei, ut ædifi-
caret domum nomini Domini Dei Israel, [8] dixit
Dominus ad eum: Quia hæc fuit voluntas tua, ut
ædificares domum nomini meo, bene quidem fecisti
huiuscemodi habere voluntatem: [9] sed non tu ædifi-
cabis domum, verum filius tuus, qui egredietur de
lumbis tuis, ipse ædificabit domum nomini meo.
[10] Complevit ergo Dominus sermonem suum, quem
locutus fuerat: et ego surrexi pro David patre meo,
et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Do-
minus: et ædificavi domum nomini Domini Dei
Israel. [11] Et posui in ea arcam, in qua est pactum
Domini, quod pepigit cum filiis Israel.

[12] Stetit ergo coram altari Domini ex adverso
universæ multitudinis Israel, et extendit manus
suas. [13] Siquidem fecerat Salomon basim æneam,
et posuerat eam in medio basilicæ, habentem quin-
que cubitos longitudinis, et quinque cubitos latitu-
dinis, et tres cubitos altitudinis: stetitque super
eam: et deinceps flexis genibus contra universam
multitudinem Israel, et palmis in cælum levatis,
[14] ait: Domine Deus Israel, non est similis tui Deus
in cælo et in terra: qui custodis pactum et mise-
ricordiam cum servis tuis, qui ambulant coram te
in toto corde suo: [15] Qui præstitisti servo tuo
David patri meo quæcumque locutus fueras ei: et
quæ ore promiseras, opere complesti, sicut et præ-
sens tempus probat. [16] Nunc ergo Domine Deus
Israel, imple servo tuo patri meo David quæcum-
que locutus es, dicens: Non deficiet ex te vir co-
ram me, qui sedeat super thronum Israel: ita ta-
men si custodierint filii tui vias suas, et ambula-
verint in lege mea, sicut et tu ambulasti coram
me. [17] Et nunc Domine Deus Israel, firmetur ser-
mo tuus, quem locutus es servo tuo David. [18] Er-

ante altare Dominum deprecatur

---

(14) 2 Mcc 2, 8.

gone credibile est ut habitet Deus cum hominibus
super terram? Si cælum et cæli cælorum non te
capiunt, quanto magis domus ista, quam ædificavi?
19 Sed ad hoc tantum facta est, ut respicias ora-
tionem servi tui, et obsecrationem eius Domine
Deus meus: et audias preces, quas fundit famulus
tuus coram te: 20 ut aperias oculos tuos super do-
mum istam diebus ac noctibus, super locum, in
quo pollicitus es ut invocaretur nomen tuum, 21 et
exaudires orationem, quam servus tuus orat in eo:
et exaudias preces famuli tui, et populi tui Israel.
Quicumque oraverit in loco isto, exaudi de habi-
taculo tuo, id est, de cælis, et propitiare. 22 Si pec-
caverit quispiam in proximum suum, et iurare con-
tra eum paratus venerit, seque maledicto constrin
xerit coram altari in domo ista: 23 tu audies de
cælo, et facies iudicium servorum tuorum, ita ut
reddas iniquo viam suam in caput proprium, et
ulciscaris iustum, retribuens ei secundum iustitiam
suam. 24 Si superatus fuerit populus tuus Israel
ab inimicis (peccabunt enim tibi) et conversi egerint
pænitentiam, et obsecraverint nomen tuum, et fue-
rint deprecati in loco isto, 25 tu exaudies de cælo,
et propitiare peccato populi tui Israel, et reduc eos
in terram, quam dedisti eis, et patribus eorum.
26 Si clauso cælo pluvia non fluxerit propter pec-
cata populi, et deprecati te fuerint in loco isto, et
confessi nomini tuo, et conversi a peccatis suis,
cum eos afflixeris, 27 exaudi de cælo Domine, et
dimitte peccata servis tuis et populi tui Israel, et
doce eos viam bonam, per quam ingrediantur: et
da pluviam terræ, quam dedisti populo tuo ad pos-
sidendum. 28 Fames si orta fuerit in terra et pe-
stilentia, ærugo, et aurugo, et locusta, et bruchus,
et hostes, vastatis regionibus, portas obsederint ci-
vitatis, omnisque plaga et infirmitas presserit: 29 si
quis de populo tuo Israel fuerit deprecatus, cogno-
scens plagam et infirmitatem suam, et expanderit
manus suas in domo hac, 30 tu exaudies de cælo,

(28) Inf 20, 9.

de sublimi scilicet habitaculo tuo, et propitiare, et
redde unicuique secundum vias suas, quas nosti
eum habere in corde suo: (tu enim solus nosti corda
filiorum hominum,) 31 ut timeant te, et ambulent
in viis tuis cunctis diebus, quibus vivunt super fa-
ciem terræ, quam dedisti patribus nostris. 32 Ex-
ternum quoque, qui non est de populo tuo Israel,
si venerit de terra longinqua, propter nomen tuum
magnum, et propter manum tuam robustam, et
brachium tuum extentum, et adoraverit in loco isto,
33 tu exaudies de cælo firmissimo habitaculo tuo,
et facies cuncta, pro quibus invocaverit te ille per-
egrinus: ut sciant omnes populi terræ nomen tu-
um, et timeant te sicut populus tuus Israel, et cog-
noscant, quia nomen tuum invocatum est super
domum hanc, quam ædificavi. 34 Si egressus fuerit
populus tuus ad bellum contra adversarios suos
per viam in qua miseris eos, adorabunt te contra
viam, in qua civitas hæc est, quam elegisti, et do-
mus, quam ædificavi nomini tuo: 35 tu exaudies
de cælo preces eorum, et obsecrationem, et ulci-
scaris. 36 Si autem peccaverint tibi (neque enim
est homo, qui non peccet) et iratus fueris eis, et
tradideris hostibus, et captivos duxerint eos in ter-
ram longinquam, vel certe quæ iuxta est, 37 et
conversi in corde suo in terra, ad quam captivi
ducti fuerant, egerint pænitentiam, et deprecati te
fuerint in terra captivitatis suæ, dicentes: Pecca-
vimus, inique fecimus, iniuste egimus: 38 et reversi
fuerint ad te in toto corde suo, et in tota anima
sua, in terra captivitatis suæ, ad quam ducti sunt,
adorabunt te contra viam terræ suæ, quam dedisti
patribus eorum, et urbis, quam elegisti, et domus,
quam ædificavi nomini tuo: 39 tu exaudies de cælo,
hoc est, de firmo habitaculo tuo preces eorum, et
facias iudicium, et dimittas populo tuo, quamvis
peccatori: 40 tu es enim Deus meus: aperiantur,
quæso, oculi tui, et aures tuæ intentæ sint ad ora-
tionem, quæ fit in loco isto. 41 Nunc igitur con-

(36) 1 Rg 8, 46; Ecl 7, 21; 1 Io 1, 8. — (41) Ps 131, 8.

surge Domine Deus in requiem tuam, tu et arca
fortitudinis tuæ: Sacerdotes tui Domine Deus in-
duantur salutem, et sancti tui lætentur in bonis.
42 Domine Deus ne averteris faciem christi tui:
memento misericordiarum David servi tui.

7 1 Cumque complesset Salomon fundens preces,
ignis descendit de cælo, et devoravit holocausta
et victimas: et maiestas Domini implevit domum. ignem de cælo descendentem videt
2 Nec poterant sacerdotes ingredi templum Domini,
eo quod implesset maiestas Domini templum Do-
mini. 3 Sed et omnes filii Israel videbant descen-
dentem ignem, et gloriam Domini super domum:
et corruentes proni in terram super pavimentum
stratum lapide, adoraverunt, et laudaverunt Domi-
num: Quoniam bonus, quoniam in sæculum mise-
ricordia eius. 4 Rex autem, et omnis populus im-
molabant victimas coram Domino.

5 Mactavit igitur rex Salomon hostias, boum vi- immolat
gintiduo millia, arietum centum viginti millia: et
dedicavit domum Dei rex, et universus populus.
6 Sacerdotes autem stabant in officiis suis: et Le-
vitæ in organis carminum Domini, quæ fecit Da-
vid rex ad laudandum Dominum: Quoniam in æter-
num misericordia eius, hymnos David canentes per
manus suas: porro Sacerdotes canebant tubis ante
eos, cunctusque Israel stabat. 7 Sanctificavit quo-
que Salomon medium atrii ante templum Domini:
obtulerat enim ibi holocausta et adipes pacificorum:
quia altare æneum, quod fecerat, non poterat sus-
tinere holocausta et sacrificia et adipes.

8 Fecit ergo Salomon sollemnitatem in tempore
illo septem diebus, et omnis Israel cum eo, ecclesia die octava populum dimittit
magna valde, ab introitu Emath usque ad torren-
tem Ægypti. 9 Fecitque die octavo collectam, eo
quod dedicasset altare septem diebus, et sollemni-
tatem celebrasset diebus septem. 10 Igitur in die
vigesimo tertio mensis septimi dimisit populos ad
tabernacula sua, lætantes atque gaudentes super

---

(1) 2 Mcc 2, 10. — (5) 1 Rg 8, 63.

bono, quod fecerat Dominus Davidi, et Salomoni,
et Israeli populo suo.

Dominus iterum Salomoni apparet

11 Complevitque Salomon domum Domini, et do-
mum regis, et omnia quæ disposuerat in corde suo,
ut faceret in domo Domini, et in domo sua, et
prosperatus est. 12 Apparuit autem ei Dominus
nocte, et ait: Audivi orationem tuam, et elegi lo-
cum istum mihi in domum sacrificii. 13 Si clausero
cælum, et pluvia non fluxerit, et mandavero et
præcepero locustæ, ut devoret terram, et misero
pestilentiam in populum meum: 14 conversus au-
tem populus meus, super quos invocatum est no-
men meum, deprecatus me fuerit, et exquisierit
faciem meam, et egerit pænitentiam a viis suis
pessimis: et ego exaudiam de cælo, et propitius
ero peccatis eorum, et sanabo terram eorum. 15 Oculi
quoque mei erunt aperti, et aures meæ erectæ ad
orationem eius, qui in loco isto oraverit. 16 Elegi
enim, et sanctificavi locum istum, ut sit nomen
meum ibi in sempiternum, et permaneant oculi
mei, et cor meum ibi cunctis diebus. 17 Tu quoque
si ambulaveris coram me, sicut ambulavit David
pater tuus, et feceris iuxta omnia, quæ præcepi
tibi, et iustitias meas iudiciaque servaveris: 18 sus-
citabo thronum regni tui, sicut pollicitus sum Da-
vid patri tuo, dicens: Non auferetur de stripe tua
vir, qui sit princeps in Israel. 19 Si autem aversi
fueritis, et dereliqueritis iustitias meas, et præcepta
mea, quæ proposui vobis, et abeuntes servieritis
diis alienis, et adoraveritis eos, 20 evellam vos de
terra mea, quam dedi vobis: et domum hanc, quam
sanctificavi nomini meo, proiiciam a facie mea, et
tradam eam in parabolam, et in exemplum cunctis
populis. 21 Et domus ista erit in proverbium uni-
versis transeuntibus, et dicent stupentes: Quare
fecit Dominus sic terræ huic, et domui huic? 22 Re-
spondebuntque: Quia dereliquerunt Dominum Deum
patrum suorum, qui eduxit eos de terra Ægypti,

(11) 1 Rg 9, 1.

et apprehenderunt deos alienos, et adoraverunt eos, et coluerunt: idcirco venerunt super eos universa hæc mala.

III. Felicitas regni Salomonii, 8, 1—9, 31

1. Dispositiones variæ regis, 8, 1—18

8 [1] Expletis autem viginti annis postquam ædificavit Salomon domum Domini et domum suam: *Salomon civitates ædificat*
[2] civitates, quas dederat Hiram Salomoni, ædifica-
vit, et habitare ibi fecit filios Israel. [3] Abiit quoque
in Emath Suba, et obtinuit eam. [4] Et ædificavit
Palmiram in deserto, et alias civitates munitissi-
mas ædificavit in Emath. [5] Exstruxitque Bethoron
superiorem, et Bethoron inferiorem, civitates muratas habentes portas et vectes et seras: [6] Balaath
etiam et omnes urbes firmissimas, quæ fuerunt Salomonis, cunctasque urbes quadrigarum, et urbes equitum. Omnia quæcumque voluit Salomon atque disposuit, ædificavit in Ierusalem et in Libano, et in universa terra potestatis suæ.

[7] Omnem populum, qui derelictus fuerat de Hethæis, et Amorrhæis, et Pherezæis, et Hevæis, et *tributarios facit*
Iebusæis, qui non erant de stirpe Israel, [8] de filiis
eorum: et de posteris, quos non interfecerant filii Israel, subiugavit Salomon in tributarios, usque in diem hanc.

[9] Porro de filiis Israel non posuit ut servirent operibus regis: ipsi enim erant viri bellatores, et duces primi, et principes quadrigarum et equitum *principes constituit*
eius. [10] Omnes autem principes exercitus regis
Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta, qui erudiebant populum.

[11] Filiam vero Pharaonis transtulit de civitate David in domum, quam ædificaverat ei. Dixit enim rex: Non habitabit uxor mea in domo David regis Israel, eo quod sanctificata sit: quia ingressa est in eam arca Domini. *uxorem in domum transfert*

[12] Tunc obtulit Salomon holocausta Domino super altare Domini, quod exstruxerat ante porticum, *holocausta offert*

---

(1) 1 Rg 9, 10.

13 ut per singulos dies offerretur in eo iuxta præ-
ceptum Moysi in sabbatis et in calendis, et in festis
diebus, ter per annum, id est, in sollemnitate azy-
morum, et in sollemnitate hebdomadarum, et in
sollemnitate tabernaculorum.

ministeria sacerdotum et Levitarum ordinat

14 Et constituit iuxta dispositionem David patris
sui officia Sacerdotum in ministeriis suis: et Levi-
tas in ordine suo, ut laudarent, et ministrarent co-
ram Sacerdotibus iuxta ritum uniuscuiusque diei:
et ianitores in divisionibus suis per portam et por-
tam: sic enim præceperat David homo Dei. 15 Nec
prætergressi sunt de mandatis regis tam Sacerdo-
tes, quam Levitæ ex omnibus, quæ præceperat, et
in custodiis thesaurorum. 16 Omnes impensas præ-
paratas habuit Salomon ex eo die, quo fundavit
domum Domini usque in diem, quo perfecit eam.

classem mittit

17 Tunc abiit Salomon in Asiongaber, et in Ailath
ad oram Maris Rubri, quæ est in terra Edom.
18 Misit autem ei Hiram per manus servorum suo-
rum naves, et nautas gnaros maris, et abierunt cum
servis Salomonis in Ophir, tuleruntque inde qua-
dringenta quinquaginta talenta auri, et attulerunt ad
regem Salomonem.

2. Adventus reginæ Saba, 9, 1—12

Regina venit tentans

9 1 Regina quoque Saba, cum audisset famam Sa-
lomonis, venit ut tentaret eum in ænigmatibus
in Ierusalem, cum magnis opibus et camelis, qui
portabant aromata, et auri plurimum, gemmasque
pretiosas. Cumque venisset ad Salomonem, locuta
est ei quæcumque erant in corde suo. 2 Et expo-
suit ei Salomon omnia quæ proposuerat: nec quid-
quam fuit, quod non perspicuum ei fecerit.

stupore defigitur

3 Quæ postquam vidit, sapientiam scilicet Salo-
monis, et domum quam ædificaverat, 4 necnon et
cibaria mensæ eius, et habitacula servorum, et of-
ficia ministrorum eius, et vestimenta eorum, pin-
cernas quoque et vestes eorum, et victimas quas
immolabat in domo Domini: non erat præ stupore

(1) 1 Rg 10, 1; Mt 12, 42; Lc 11, 31.

ultra in ea spiritus. 5 Dixitque ad regem: Verus
est sermo, quem audieram in terra mea de virtu-
tibus et sapientia tua. 6 Non credebam narranti-
bus donec ipsa venissem, et vidissent oculi mei,
et probassem vix medietatem sapientiæ tuæ mihi
fuisse narratam: vicisti famam virtutibus tuis. 7 Be-
ati viri tui, et beati servi tui, qui assistunt coram
te omni tempore, et audiunt sapientiam tuam. 8 Sit
Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit te or-
dinare super thronum suum, regem Domini Dei
tui. Quia diligit Deus Israel, et vult servare eum
in æternum, idcirco posuit te super eum regem
ut facias iudicia atque iustitiam.

9 Dedit autem regi centum viginti talenta auri, munera
et aromata multa nimis, et gemmas pretiosissimas: dat et
non fuerunt aromata talia ut hæc, quæ dedit regina accipit
Saba regi Salomoni. 10 Sed et servi Hiram cum
servis Salomonis attulerunt aurum de Ophir, et
ligna thyina, et gemmas pretiosissimas: 11 de qui-
bus fecit rex, de lignis scilicet thyinis, gradus in
domo Domini, et in domo regia, citharas quoque,
et psalteria cantoribus: numquam visa sunt in terra
Iuda ligna talia. 12 Rex autem Salomon dedit re-
ginæ Saba cuncta quæ voluit, et quæ postulavit,
et multo plura quam attulerat ad eum: quæ re-
versa, abiit in terram suam cum servis suis.

3. Divitiæ et magnificentia Salomonis, 9, 13—31

13 Erat autem pondus auri, quod afferebatur Sa- Reditus
lomoni per singulos annos, sexcenta sexaginta sex annui
talenta auri: 14 excepta ea summa, quam legati
diversarum gentium, et negotiatores afferre con-
sueverant, omnesque reges Arabiæ, et satrapæ ter-
rarum, qui comportabant aurum, et argentum Sa-
lomoni.

15 Fecit igitur rex Salomon ducentas hastas au-
reas de summa sexcentorum aureorum, qui in sin- hastæ
gulis hastis expendebantur: 16 trecenta quoque et scuta
scuta aurea trecentorum aureorum, quibus tegeban- aurea
tur singula scuta: posuitque ea rex in armamen-
tario, quod erat consitum nemore.

solium eburneum

17 Fecit quoque rex solium eburneum grande, et
vestivit illud auro mundissimo. 18 Sex quoque gra-
dus, quibus ascendebatur ad solium, et scabellum
aureum, et brachiola duo altrinsecus, et duos leo-
nes stantes iuxta brachiola, 19 sed et alios duode-
cim leunculos stantes super sex gradus ex utraque
parte: non fuit tale solium in universis regnis.

vasa aurea

20 Omnia quoque vasa convivii regis erant au-
rea, et vasa domus saltus Libani ex auro purissi-
mo. Argentum enim in diebus illis pro nihilo re-
putabatur. 21 Siquidem naves regis ibant in Thar-
sis cum servis Hiram, semel in annis tribus: et
deferebant inde aurum et argentum, et ebur, et si-
mias, et pavos.

munera regi magnifico oblata

22 Magnificatus est igitur Salomon super omnes
reges terræ præ divitiis et gloria. 23 Omnesque
reges terrarum desiderabant videre faciem Salomo-
nis, ut audirent sapientiam, quam dederat Deus in
corde eius: 24 et deferebant ei munera, vasa ar-
gentea, et aurea, et vestes, et arma, et aromata,
equos, et mulos, per singulos annos.

equi, currus, equites

25 Habuit quoque Salomon quadraginta millia
equorum in stabulis, et curruum, equitumque duo-
decim millia, constituitque eos in urbibus quadri-
garum, et ubi erat rex in Ierusalem. 26 Exercuit
etiam potestatem super cunctos reges a flumine
Euphrate usque ad terram Philisthinorum, et usque
ad terminos Ægypti.

argentum et cedri

27 Tantamque copiam præbuit argenti in Ierusa-
lem quasi lapidum: et cedrorum tantam multitu-
dinem velut sycomororum, quæ gignuntur in cam-
pestribus.

equi importati

28 Adducebantur autem ei equi de Ægypto,
cunctisque regionibus.

reliqua in libris Nathan, Ahiæ, Addo

29 Reliqua autem operum Salomonis priorum et
novissimorum scripta sunt in verbis Nathan Pro-
phetæ, et in libris Ahiæ Silonitis, in visione quo-
que Addo Videntis, contra Ieroboam filium Nabat.
30 Regnavit autem Salomon in Ierusalem super om-

nem Israel quadraginta annis. 31 Dormivitque cum
patribus suis, et sepelierunt eum in civitate David:
regnavitque Roboam filius eius pro eo.

PARS ALTERA

Reges regni Iuda separati, 10, 1—36, 23

I. Roboam rex primus, 10, 1—12, 16

1. Causa divisionis regni, 10, 1—11, 4

10 1 Profectus est autem Roboam in Sichem: Roboam in Sichem
illuc enim cunctus Israel convenerat ut con-
stituerent eum regem. 2 Quod cum audisset Iero-
boam filius Nabat, qui erat in Ægypto (fugerat
quippe illuc ante Salomonem), statim reversus est.
3 Vocaveruntque eum, et venit cum universo Israel,
et locuti sunt ad Roboam, dicentes: 4 Pater tuus
durissimo iugo nos pressit, tu leviora impera patre
tuo, qui nobis imposuit gravem servitutem, et pau-
lulum de onere subleva, ut serviamus tibi. 5 Qui
ait: Post tres dies revertimini ad me.

Cumque abiisset populus, 6 iniit consilium cum iuvenum consilio utens
senibus, qui steterant coram patre eius Salomone
dum adhuc viveret, dicens: Quid datis consilii ut
respondeam populo? 7 Qui dixerunt ei: Si pla-
cueris populo huic, et leniveris eos verbis clemen-
tibus, servient tibi omni tempore. 8 At ille reliquit
consilium senum, et cum iuvenibus tractare cœpit,
qui cum eo nutriti fuerant, et erant in comitatu
illius. 9 Dixitque ad eos: Quid vobis videtur? vel
respondere quid debeo populo huic, qui dixit mihi:
Subleva iugum quod imposuit nobis pater tuus?
10 At illi responderunt ut iuvenes, et nutriti cum
eo in deliciis, atque dixerunt: Sic loqueris populo,
qui dixit tibi: Pater tuus aggravavit iugum nostrum,
tu subleva: et sic respondebis ei: Minimus digitus
meus grossior est lumbis patris mei. 11 Pater meus

(1) 1 Rg 12, 1.

imposuit vobis grave iugum, et ego maius pondus
apponam: pater meus cecidit vos flagellis, ego vero
cædam vos scorpionibus.

preces Israelis repudiat

12 Venit ergo Ieroboam, et universus populus
ad Roboam die tertio, sicut præceperat eis. 13 Re-
sponditque rex dura, derelicto consilio seniorum:
14 locutusque est iuxta iuvenum voluntatem: Pater
meus grave vobis imposuit iugum, quod ego gra-
vius faciam: pater meus cecidit vos flagellis, ego
vero cædam vos scorpionibus. 15 Et non acquievit
populi precibus: erat enim voluntatis Dei ut com-
pleretur sermo eius, quem locutus fuerat per ma-
num Ahiæ Silonitis ad Ieroboam filium Nabat.

quare Israel Ieroboam regem constituit

16 Populus autem universus rege duriora dicente,
sic locutus est ad eum: Non est nobis pars in Da-
vid, neque hereditas in filio Isai. Revertere in ta-
bernacula tua Israel, tu autem pasce domum tuam
David. Et abiit Israel in tabernacula sua. 17 Super
filios autem Israel, qui habitabant in civitatibus Iu-
da, regnavit Roboam. 18 Misitque rex Roboam
Aduram, qui præerat tributis, et lapidaverunt eum
filii Israel, et mortuus est: porro rex Roboam cur-
rum festinavit ascendere, et fugit in Ierusalem.
19 Recessitque Israel a domo David, usque ad diem
hanc.

cuius impugnationem Dominus prohibet

11 1 Venit autem Roboam in Ierusalem, et con-
vocavit universam domum Iuda et Beniamin,
centum octoginta millia electorum atque bellantium,
ut dimicaret contra Israel, et converteret ad se
regnum suum. 2 Factusque est sermo Domini ad
Semeiam hominem Dei, dicens: 3 Loquere ad Ro-
boam filium Salomonis regem Iuda, et ad univer-
sum Israel, qui est in Iuda et Beniamin: 4 Hæc
dicit Dominus: Non ascendetis, neque pugnabitis
contra fratres vestros: revertatur unusquisque in
domum suam, quia mea hoc gestum est voluntate.
Qui cum audissent sermonem Domini, reversi sunt,
nec perrexerunt contra Ieroboam.

---

(15) 1 Rg 11, 29. — (1) 1 Rg 12, 21.

2. Imperium in Iuda, 11, 5—12, 16

5 Habitavit autem Roboam in Ierusalem, et ædi- Civitates munit
ficavit civitates muratas in Iuda. 6 Exstruxitque
Bethlehem, et Etam, et Thecue, 7 Bethsur quo-
que, et Socho, et Odollam, 8 necnon et Geth, et
Maresa, et Ziph, 9 sed et Aduram, et Lachis, et
Azeca, 10 Saraa quoque, et Aialon, et Hebron, quæ
erant in Iuda et Beniamin, civitates munitissimas.
11 Cumque clausisset eas muris, posuit in eis
principes, ciborumque horrea, hoc est, olei, et
vini. 12 Sed et in singulis urbibus fecit armamen-
tarium scutorum et hastarum, firmavitque eas sum-
ma diligentia, et imperavit super Iudam, et Ben-
iamin.

13 Sacerdotes autem et Levitæ, qui erant in uni- pios ex Israel suscipit
verso Israel, venerunt ad eum de cunctis sedibus
suis, 14 relinquentes suburbana, et possessiones
suas, et transeuntes ad Iudam, et Ierusalem: eo
quod abiecisset eos Ieroboam, et posteri eius, ne
sacerdotio Domini fungerentur. 15 Qui constituit
sibi sacerdotes excelsorum, et dæmoniorum, vitu-
lorumque quos fecerat. 16 Sed et de cunctis tri-
bubus Israel, quicumque dederant cor suum ut quæ-
rerent Dominum Deum Israel, venerunt in Ierusa-
lem ad immolandum victimas suas coram Domino
Deo patrum suorum. 17 Et roboraverunt regnum
Iuda, et confirmaverunt Roboam filium Salomonis
per tres annos: ambulaverunt enim in viis David
et Salomonis, annis tantum tribus.

18 Duxit autem Roboam uxorem Mahalath, filiam filios distribuit
Ierimoth, filii David: Abihail quoque filiam Eliab
filii Isai, 19 quæ peperit ei filios Iehus, et Somo-
riam, et Zoom. 20 Post hanc quoque accepit Maa-
cha filiam Absalom, quæ peperit ei Abia, et Ethai,
et Ziza, et Salomith. 21 Amavit autem Roboam
Maacha filiam Absalom super omnes uxores suas,
et concubinas: nam uxores decem et octo duxerat,
concubinas autem sexaginta: et genuit viginti octo
filios, et sexaginta filias. 22 Constituit vero in ca-
pite, Abiam filium Maacha ducem super omnes

fratres suos: ipsum enim regem facere cogitabat,
23 quia sapientior fuit, et potentior super omnes
filios eius, et in cunctis finibus Iuda, et Beniamin,
et in universis civitatibus muratis: præbuitque eis
escas plurimas, et multas petivit uxores.

cum populo Dominum relinquit

12 1 Cumque roboratum fuisset regnum Robo-
am et confortatum, dereliquit legem Domini,
et omnis Israel cum eo.

a rege Sesac oppugnatur

2 Anno autem quinto regni Roboam, ascendit
Sesac rex Ægypti in Ierusalem (quia peccaverant
Domino) 3 cum mille ducentis curribus, et sexa-
ginta millibus equitum: nec erat numerus vulgi
quod venerat cum eo ex Ægypto, Libyes scilicet,
et Troglodytæ, et Æthiopes. 4 Cepitque civita-
tes munitissimas in Iuda, et venit usque in Ieru-
salem.

a Semeia propheta corripitur

5 Semeias autem propheta ingressus est ad Ro-
boam, et principes Iuda, qui congregati fuerant in
Ierusalem, fugientes Sesac, dixitque ad eos: Hæc
dicit Dominus: Vos reliquistis me, et ego reliqui
vos in manu Sesac. 6 Consternatique principes
Israel et rex dixerunt: Iustus est Dominus. 7 Cum-
que vidisset Dominus, quod humiliati essent, fac-
tus est sermo Domini ad Semeiam, dicens: Quia
humiliati sunt, non disperdam eos, daboque eis
pauxillum auxilii, et non stillabit furor meus super
Ierusalem per manum Sesac. 8 Verumtamen ser-
vient ei, ut sciant distantiam servitutis meæ, et ser-
vitutis regni terrarum.

thesauris spoliatur

9 Recessit itaque Sesac rex Ægypti ab Ierusalem,
sublatis thesauris domus Domini, et domus regis,
omniaque secum tulit, et clypeos aureos, quos fe-
cerat Salomon, 10 pro quibus fecit rex æneos, et
tradidit illos principibus scutariorum, qui custodie-
bant vestibulum palatii. 11 Cumque introiret rex
domum Domini, veniebant scutarii, et tollebant eos,
iterumque referebant eos ad armamentarium suum.
12 Verumtamen quia humiliati sunt, aversa est ab
eis ira Domini, nec deleti sunt penitus: siquidem
et in Iuda inventa sunt opera bona.

13 Confortatus est ergo rex Roboam in Ierusa- malus
lem, atque regnavit: quadraginta autem et unius permanet
anni erat cum regnare cœpisset, et decem et sep-
tem annis regnavit in Ierusalem, urbe, quam elegit
Dominus, ut confirmaret nomen suum ibi, de cunc-
tis tribubus Israel: nomen autem matris eius Naa-
ma Ammanitis. 14 Fecit autem malum, et non præ-
paravit cor suum ut quæreret Dominum.
15 Opera vero Roboam prima et novissima scripta reliqua
sunt in Libris Semeiæ prophetæ, et Addo Videntis, in libris
et diligenter exposita: pugnaveruntque adversum Semeiæ
se Roboam, et Ieroboam cunctis diebus. 16 Et dor- et Addo
mivit Roboam cum patribus suis, sepultusque est
in civitate David. Et regnavit Abia filius eius
pro eo.

II. Reges usque ad Iosaphat, 13, 1—16, 14

1. Abia rex secundus, 13, 1—14, 1

13 1 Anno octavodecimo regis Ieroboam, regna- Tempus
vit Abia super Iudam. 2 Tribus annis regna- imperii
vit in Ierusalem, nomenque matris eius Michaia,
filia Uriel de Gabaa: et erat bellum inter Abiam
et Ieroboam.
3 Cumque iniisset Abia certamen, et haberet bel- humilia-
licosissimos viros, et electorum quadringenta millia: tio regni
Ieroboam instruxit econtra aciem octingenta millia Israel
virorum, qui et ipsi electi erant, et ad bella fortis-
simi. 4 Stetit ergo Abia super montem Semeron,
qui erat in Ephraim, et ait: Audi Ieroboam, et om-
nis Israel. 5 Num ignoratis quod Dominus Deus
Israel dederit regnum David super Israel in sem-
piternum, ipsi et filiis eius in pactum salis? 6 Et
surrexit Ieroboam filius Nabat, servus Salomonis
filii David: et rebellavit contra dominum suum.
7 Congregatique sunt ad eum viri vanissimi, et filii
Belial: et prævaluerunt contra Roboam filium Sa-
lomonis: porro Roboam erat rudis, et corde pavi-

(13) 1 Rg 14, 21. — (1) 1 Rg 15, 1. — (2) 1 Rg 15, 7. —
(6) 1 Rg 11, 26.

do, nec potuit resistere eis. 8 Nunc ergo vos di-
citis quod resistere possitis regno Domini, quod
possidet per filios David, habetisque grandem po-
puli multitudinem, atque vitulos aureos, quos fecit
vobis Ieroboam in deos. 9 Et eiecistis Sacerdotes
Domini, filios Aaron, atque Levitas: et fecistis vo-
bis Sacerdotes sicut omnes populi terrarum: qui-
cumque venerit, et initiaverit manum suam in tauro
de bobus, et in arietibus septem, fit sacerdos eo-
rum, qui non sunt dii. 10 Noster autem Dominus,
Deus est, quem non relinquimus, Sacerdotesque
ministrant Domino de filiis Aaron, et Levitæ sunt
in ordine suo: 11 Holocausta quoque offerunt Do-
mino per singulos dies mane et vespere, et thy-
miama iuxta legis præcepta confectum, et propo-
nuntur panes in mensa mundissima, estque apud
nos candelabrum aureum, et lucernæ eius, ut ac-
cendantur semper ad vesperam: nos quippe custo-
dimus præcepta Domini Dei nostri, quem vos re-
liquistis. 12 Ergo in exercitu nostro dux Deus est,
et Sacerdotes eius, qui clangunt tubis, et resonant
contra vos: filii Israel nolite pugnare contra Do-
minum Deum patrum vestrorum, quia non vobis
expedit. 13 Hæc illo loquente, Ieroboam retro mo-
liebatur insidias. Cumque ex adverso hostium sta-
ret, ignorantem Iudam suo ambiebat exercitu. 14 Re-
spiciensque Iudas vidit instare bellum ex adverso
et post tergum, et clamavit ad Dominum: ac Sa-
cerdotes tubis canere cœperunt. 15 Omnesque viri
Iuda vociferati sunt: et ecce illis clamantibus, per-
terruit Deus Ieroboam, et omnem Israel qui stabat
ex adverso Abia et Iuda. 16 Fugeruntque filii Israel
Iudam, et tradidit eos Deus in manu eorum. 17 Per-
cussit ergo eos Abia, et populus eius plaga magna:
et corruerunt vulnerati ex Israel quingenta millia
virorum fortium. 18 Humiliatique sunt filii Israel
in tempore illo, et vehementissime confortati filii
Iuda eo quod sperassent in Domino Deo patrum
suorum. 19 Persecutus est autem Abia fugientem

(9) 1 Rg 12, 31.

Ieroboam, et cepit civitates eius, Bethel et filias
eius, et Iesana cum filiabus suis, Ephron quoque
et filias eius: 20 nec valuit ultra resistere Ierobo-
am in diebus Abia: quem percussit Dominus, et
mortuus est.

21 Igitur Abia, confortato imperio suo, accepit
uxores quattuordecim: procreavitque viginti duos
filios, et sedecim filias.

uxores et filii regis

22 Reliqua autem sermonum Abia, viarumque et
operum eius, scripta sunt diligentissime in Libro
Addo Prophetæ.

reliqua in libro Addo

14 1 Dormivit autem Abia cum patribus suis, et
sepelierunt eum in civitate David: regnavit-
que Asa filius eius pro eo, in cuius diebus quievit
terra annis decem.

2. Asa rex tertius, 14, 2—16, 14

2 Fecit autem Asa quod bonum et placitum erat
in conspectu Dei sui, et subvertit altaria peregrini
cultus, et excelsa, 3 et confregit statuas, lucosque
succidit: 4 et præcepit Iudæ ut quæreret Dominum
Deum patrum suorum, et faceret legem, et uni-
versa mandata: 5 et abstulit de cunctis urbibus
Iuda aras, et fana, et regnavit in pace.

Dominum colit

6 Ædificavit quoque urbes munitas in Iuda, quia
quietus erat, et nulla temporibus eius bella surre-
xerant, pacem Domino largiente. 7 Dixit autem
Iudæ: Ædificemus civitates istas, et vallemus mu-
ris, et roboremus turribus, et portis, et seris, donec
a bellis quieta sunt omnia, eo quod quæsierimus
Dominum Deum patrum nostrorum, et dederit no-
bis pacem per gyrum. Ædificaverunt igitur, et nul-
lum in exstruendo impedimentum fuit.

urbes ædificat

8 Habuit autem Asa in exercitu suo portantium
scuta et hastas de Iuda trecenta millia, de Benia-
min vero scutariorum et sagittariorum ducenta oc-
toginta millia, omnes isti viri fortissimi. 9 Egres-
sus est autem contra eos Zara Æthiops cum ex-

Domino opitulante Æthiopes cædit

---

(1) 1 Rg 15, 8.

ercitu suo, decies centena millia, et curribus tre-
centis: et venit usque Maresa. 10 Porro Asa per-
rexit obviam ei, et instruxit aciem ad bellum in
Valle Sephata, quæ est iuxta Maresa: 11 et invo-
cavit Dominum Deum, et ait: Domine non est
apud te ulla distantia utrum in paucis auxilieris,
an in pluribus: adiuva nos Domine Deus noster:
in te enim, et in tuo nomine habentes fiduciam ve-
nimus contra hanc multitudinem. Domine, Deus
noster tu es, non prævaleat contra te homo. 12 Ex-
terruit itaque Dominus Æthiopes coram Asa et
Iuda: fugeruntque Æthiopes. 13 Et persecutus est
eos Asa, et populus, qui cum eo erat, usque Ge-
rara: et ruerunt Æthiopes usque ad internecionem,
quia Domino cædente contriti sunt, et exercitu illius
prœliante. Tulerunt ergo spolia multa, 14 et per-
cusserunt civitates omnes per circuitum Geraræ:
grandis quippe cunctos terror invaserat: et diripue-
runt urbes, et multam prædam asportaverunt. 15 Sed
et caulas ovium destruentes, tulerunt pecorum in-
finitam multitudinem, et camelorum: reversique
sunt in Ierusalem.

ab Azaria confortatus

15 1 Azarias autem filius Oded, facto in se spi-
ritu Dei, 2 egressus est in occursum Asa,
et dixit ei: Audite me Asa, et omnis Iuda et Ben-
iamin: Dominus vobiscum, quia fuistis cum eo. Si
quæsieritis eum, invenietis: si autem dereliqueritis
eum, derelinquet vos. 3 Transibunt autem multi
dies in Israel absque Deo vero, et absque sacer-
dote doctore, et absque lege. 4 Cumque reversi
fuerint in angustia sua ad Dominum Deum Israel, et
quæsierint eum, reperient eum. 5 In tempore illo
non erit pax egredienti et ingredienti, sed terrores
undique in cunctis habitatoribus terrarum: 6 pugna-
bit enim gens contra gentem, et civitas contra
civitatem, quia Dominus conturbabit eos in omni an-
gustia. 7 Vos ergo confortamini, et non dissolvan-
tur manus vestræ: erit enim merces operi vestro.

(11) 1 Sm 14, 6.

8 Quod cum audisset Asa verba scilicet, et pro- cultum
phetiam Azariæ filii Oded prophetæ, confortatus veri Dei
est, et abstulit idola de omni terra Iuda, et de Ben- iubet
iamin, et ex urbibus, quas ceperat, montis Ephra-
im, et dedicavit altare Domini quod erat ante por-
ticum Domini. 9 Congregavitque universum Iudam
et Beniamin, et advenas cum eis de Ephraim, et
de Manasse, et de Simeon: plures enim ad eum
confugerant ex Israel, videntes quod Dominus Deus
illius esset cum eo. 10 Cumque venissent in Ieru-
salem mense tertio, anno decimoquinto regni Asa,
11 immolaverunt Domino in die illa de manubiis,
et præda, quam adduxerant, boves septingentos, et
arietes septem millia. 12 Et intravit ex more ad
corroborandum fœdus ut quærerent Dominum De-
um patrum suorum in toto corde, et in tota anima
sua. 13 Si quis autem, inquit, non quæsierit Do-
minum Deum Israel, moriatur, a minimo usque ad
maximum, a viro usque ad mulierem. 14 Iurave-
runtque Domino voce magna in iubilo, et in clan-
gore tubæ, et in sonitu buccinarum 15 omnes qui
erant in Iuda cum exsecratione: in omni enim
corde suo iuraverunt, et in tota voluntate quæsie-
runt eum, et invenerunt: præstititque eis Dominus
requiem per circuitum. 16 Sed et Maacham ma-
trem Asa regis ex augusto deposuit imperio, eo
quod fecisset in luco simulacrum Priapi: quod omne
contrivit, et in frusta comminuens combussit in
torrente Cedron: 17 Excelsa autem derelicta sunt
in Israel: attamen cor Asa erat perfectum cunctis
diebus eius. 18 Eaque quæ voverat pater suus, et
ipse, intulit in domum Domini, argentum, et au-
rum, vasorumque diversam supellectilem.

19 Bellum vero non fuit usque ad trigesimum
quintum annum regni Asa.

16 1 Anno autem trigesimo sexto regni eius, sed con-
ascendit Baasa rex Israel in Iudam, et muro tra regem
circumdabat Rama, ut nullus tute posset egredi et Israel vo-
ingredi de regno Asa. 2 Protulit ergo Asa argen- cat regem
tum et aurum de thesauris domus Domini, et de Syriæ

thesauris regis, misitque ad Benadad regem Syriæ,
qui habitabat in Damasco, dicens: 3 Fœdus inter
me et te est, pater quoque meus et pater tuus ha-
buere concordiam: quamobrem misi tibi argentum
et aurum, ut rupto fœdere, quod habes cum Baasa
rege Israel, facias eum a me recedere. 4 Quo com-
perto, Benadad misit principes exercituum suorum
ad urbes Israel: qui percusserunt Ahion, et Dan,
et Abelmaim, et universas urbes Nephthali mura-
tas. 5 Quod cum audisset Baasa desiit ædificare
Rama, et intermisit opus suum. 6 Porro Asa rex
assumpsit universum Iudam, et tulerunt lapides de
Rama, et ligna quæ ædificationi præparaverat Baasa,
ædificavitque ex eis Gabaa, et Maspha.

ideoque ab Hanani reprehenditur

7 In tempore illo venit Hanani propheta ad Asa
regem Iuda, et dixit ei: Quia habuisti fiduciam in
rege Syriæ, et non in Domino Deo tuo, idcirco
evasit Syriæ regis exercitus de manu tua. 8 Nonne
Æthiopes, et Libyes multo plures erant quadrigis,
et equitibus, et multitudine nimia: quos, cum Do-
mino credidisses, tradidit in manu tua? 9 Oculi
enim Domini contemplantur universam terram, et
præbent fortitudinem his, qui corde perfecto cre-
dunt in eum. Stulte igitur egisti, et propter hoc
ex præsenti tempore adversum te bella consurgent.
10 Iratusque Asa adversus Videntem, iussit eum
mitti in nervum: valde quippe super hoc fuerat
indignatus: et interfecit de populo in tempore illo
plurimos.

reliqua in historia regum Iuda et Israel

11 Opera autem Asa prima et novissima scripta
sunt in Libro regum Iuda et Israel. 12 Ægrotavit
etiam Asa anno trigesimo nono regni sui, dolore
pedum vehementissimo, et nec in infirmitate sua
quæsivit Dominum, sed magis in medicorum arte
confisus est. 13 Dormivitque cum patribus suis: et
mortuus est anno quadragesimo primo regni sui.
14 Et sepelierunt eum in sepulcro suo quod foderat
sibi in civitate David: posueruntque eum super

(8) Sup 14, 9.

lectum suum plenum aromatibus et unguentis meretriciis, quæ erant pigmentariorum arte confecta, et combusserunt super eum ambitione nimia.

III. Iosaphat rex quartus, 17, 1—21, 1

1. Pietas et magnificentia eius, 17, 1—19

17 [1] Regnavit autem Iosaphat filius eius pro eo, Milites et præsidia disponit
et invaluit contra Israel. [2] Constituitque mili-
tum numeros in cunctis urbibus Iuda, quæ erant val-
latæ muris. Præsidiaque disposuit in terra Iuda, et
in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater eius.
[3] Et fuit Dominus cum Iosaphat, quia ambulavit in viis David ambulat
in viis David patris sui primis: et non speravit in
Baalim, [4] sed in Deo patris sui, et perrexit in præ-
ceptis illius et non iuxta peccata Israel. [5] Confir-
mavitque Dominus regnum in manu eius, et dedit
omnis Iuda munera Iosaphat: factæque sunt ei in-
finitæ divitiæ, et multa gloria. [6] Cumque sump-
sisset cor eius audaciam propter vias Domini, et-
iam excelsa et lucos de Iuda abstulit.
[7] Tertio autem anno regni sui misit de princi- doctores legis Domini mittit
pibus suis Benhail, et Obdiam, et Zachariam, et
Nathanael, et Michæam ut docerent in civitatibus
Iuda: [8] et cum eis Levitas Semeiam, et Nathani-
am, et Zabadiam, Asael quoque, et Semiramoth, et
Ionathan, Adoniamque et Thobiam, et Thobadoni-
am Levitas, et cum eis Elisama, et Ioran Sacerdo-
tes, [9] docebantque populum in Iuda, habentes li-
brum legis Domini, et circuibant cunctas urbes
Iuda, atque erudiebant populum.
[10] Itaque factus est pavor Domini super omnia ab omnibus timetur et honoratur
regna terrarum, quæ erant per gyrum Iuda, nec
audebant bellare contra Iosaphat. [11] Sed et Phili-
sthæi Iosaphat munera deferebant, et vectigal ar-
genti, Arabes quoque adducebant pecora, arietum
septem millia septingenta, et hircorum totidem.
[12] Crevit ergo Iosaphat, et magnificatus est us- potens pollensque fit
que in sublime: atque ædificavit in Iuda domos ad
instar turrium, urbesque muratas. [13] Et multa
opera paravit in urbibus Iuda: viri quoque bellato-

res, et robusti erant in Ierusalem, 14 quorum iste
numerus per domos atque familias singulorum: In
Iuda principes exercitus, Ednas dux, et cum eo
robustissimi viri trecenta millia. 15 Post hunc Io-
hanan princeps, et cum eo ducenta octoginta millia.
16 Post istum quoque Amasias filius Zechri, con-
secratus Domino, et cum eo ducenta millia viro-
rum fortium. 17 Hunc sequebatur robustus ad prœ-
lia Eliada, et cum eo tenentium arcum et clypeum
ducenta millia. 18 Post istum etiam Iozabad, et cum
eo centum octoginta millia expeditorum militum.
19 Hi omnes erant ad manum regis, exceptis aliis,
quos posuerat in urbibus muratis, in universo Iuda.

2. Amicitia inter Iosaphat et Achab, 18, 1—19, 3

Affinitate coniunctus cum Achab in Ramoth Galaad ascensurus

18 1 Fuit ergo Iosaphat dives et inclytus mul-
tum, et affinitate coniunctus est Achab.

2 Descenditque post annos ad eum in Samariam:
ad cuius adventum mactavit Achab arietes, et bo-
ves plurimos ipsi, et populo qui venerat cum eo:
persuasitque illi ut ascenderet in Ramoth Galaad.
3 Dixitque Achab rex Israel ad Iosaphat regem Iu-
da: Veni mecum in Ramoth Galaad. Cui ille re-
spondit: Ut ego, et tu: sicut populus tuus, sic et
populus meus: tecumque erimus in bello. 4 Dixit-
que Iosaphat ad regem Israel: Consule obsecro im-
præsentiarum sermonem Domini.

audit pseudoprophetas victoriam prædicentes

5 Congregavit igitur rex Israel prophetarum qua-
dringentos viros, et dixit ad eos: In Ramoth Ga-
laad ad bellandum ire debemus an quiescere? At
illi, Ascende, inquiunt, et tradet Deus in manu re-
gis. 6 Dixitque Iosaphat: Numquid non est hic pro-
phetes Domini, ut ab illo etiam requiramus? 7 Et
ait rex Israel ad Iosaphat: Est vir unus, a quo pos-
sumus quærere Domini voluntatem: sed ego odi
eum, quia non prophetat mihi bonum, sed malum
omni tempore: est autem Michæas filius Iemla.
Dixitque Iosaphat: Ne loquaris rex hoc modo. 8 Vo-
cavit ergo rex Israel unum de eunuchis, et dixit
ei: Voca cito Michæam filium Iemla. 9 Porro rex

Israel, et Iosaphat rex Iuda uterque sedebant in
solio suo, vestiti cultu regio: sedebant autem in
area iuxta portam Samariæ, omnesque prophetæ
vaticinabantur coram eis. 10 Sedecias vero filius
Chanaana fecit sibi cornua ferrea, et ait: Hæc dicit
Dominus: His ventilabis Syriam, donec conteras
eam. 11 Omnesque prophetæ similiter propheta-
bant, atque dicebant: Ascende in Ramoth Galaad, et
prosperaberis, et tradet eos Dominus in manu regis.
12 Nuntius autem, qui ierat ad vocandum Michæam,
ait illi: En verba omnium prophetarum uno ore
bona regi annuntiant: quæso ergo te ut et sermo
tuus ab eis non dissentiat, loquarisque prospera.
13 Cui respondit Michæas: Vivit Dominus, quia
quodcumque dixerit mihi Deus meus, hoc loquar.

Michæam vero necem Achab prophetantem

14 Venit ergo ad regem. Cui rex ait: Michæa,
ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum, an
quiescere? Cui ille respondit: Ascendite: cuncta
enim prospera evenient, et tradentur hostes in ma-
nus vestras. 15 Dixitque rex: Iterum, atque iterum
te adiuro, ut mihi non loquaris, nisi quod verum
est in nomine Domini. 16 At ille ait: Vidi univer-
sum Israel dispersum in montibus, sicut oves abs-
que pastore: et dixit Dominus: Non habent isti
dominos: revertatur unusquisque in domum suam
in pace. 17 Et ait rex Israel ad Iosaphat: Nonne
dixi tibi, quod non prophetaret iste mihi quidquam
boni, sed ea, quæ mala sunt? 18 At ille, Idcirco,
ait, audite verbum Domini: Vidi Dominum seden-
tem in solio suo, et omnem exercitum cæli assi-
stentem ei a dextris et a sinistris. 19 Et dixit Do-
minus: Quis decipiet Achab regem Israel ut ascen-
dat et corruat in Ramoth Galaad? Cumque diceret
unus hoc modo, et alter alio: 20 processit spiri-
tus, et stetit coram Domino, et ait: Ego decipiam
eum. Cui Dominus, In quo, inquit, decipies? 21 At
ille respondit: Egrediar, et ero spiritus mendax in
ore omnium prophetarum eius. Dixitque Domi-
nus: Decipies, et prævalebis: egredere, et fac ita.
22 Nunc igitur, ecce Dominus dedit spiritum men-
dacii in ore omnium prophetarum tuorum, et Do-

minus locutus est de te mala. 23 Accessit autem
Sedecias filius Chanaana, et percussit Michææ ma-
xillam, et ait: Per quam viam transivit Spiritus
Domini a me, ut loqueretur tibi? 24 Dixitque Mi-
chæas: Tu ipse videbis in die illo, quando ingres-
sus fueris cubiculum de cubiculo ut abscondaris.
25 Præcepit autem rex Israel, dicens: Tollite Mi-
chæam, et ducite eum ad Amon principem civita-
tis, et ad Ioas filium Amelech. 26 Et dicetis: Hæc
dicit rex: Mittite hunc in carcerem, et date ei pa-
nis modicum, et aquæ pauxillum, donec revertar
in pace. 27 Dixitque Michæas: Si reversus fueris
in pace, non est locutus Dominus in me. Et ait:
Audite omnes populi.

ipse a Domino liberatur

28 Igitur ascenderunt rex Israel, et Iosaphat rex
Iuda in Ramoth Galaad. 29 Dixitque rex Israel ad
Iosaphat: Mutabo habitum, et sic ad pugnam va-
dam, tu autem induere vestibus tuis. Mutatoque
rex Israel habitu, venit ad bellum. 30 Rex autem
Syriæ præceperat ducibus equitatus sui, dicens: Ne
pugnetis contra minimum, aut contra maximum,
nisi contra solum regem Israel. 31 Itaque cum vi-
dissent principes equitatus Iosaphat, dixerunt: Rex
Israel est iste. Et circumdederunt eum dimicantes:
at ille clamavit ad Dominum, et auxiliatus est ei,
atque avertit eos ab illo. 32 Cum enim vidissent
duces equitatus, quod non esset rex Israel, reliquerunt eum.

sed, Achab a Syris occiso

33 Accidit autem ut unus e populo sagittam in
incertum iaceret, et percuteret regem Israel inter
cervicem et scapulas, at ille aurigæ suo ait: Con-
verte manum tuam, et educ me de acie, quia vul-
neratus sum. 34 Et finita est pugna in die illo:
porro rex Israel stabat in curru suo contra Syros
usque ad vesperam, et mortuus est occidente sole.

per Iehu prophetam reprehenditur

19 1 Reversus est autem Iosaphat rex Iuda in
domum suam pacifice in Ierusalem. 2 Cui
occurrit Iehu filius Hanani Videns, et ait ad eum:
Impio præbes auxilium, et his qui oderunt Domi-
num amicitia iungeris, et idcirco iram quidem Do-

mini merebaris: 3 sed bona opera inventa sunt
in te, eo quod abstuleris lucos de terra Iuda, et
præparaveris cor tuum ut requireres Dominum
Deum patrum tuorum.

3. Creatio iudicum, 19, 4—11

4 Habitavit ergo Iosaphat in Ierusalem: rursum-
que egressus est ad populum de Bersabee usque
ad montem Ephraim, et revocavit eos ad Domi-
num Deum patrum suorum.

Populum ad Dominum revocat

5 Constituitque iudices terræ in cunctis civitati-
bus Iuda munitis per singula loca, 6 et præcipiens
iudicibus, Videte, ait, quid faciatis: non enim ho-
minis exercetis iudicium, sed Domini: et quodcum-
que iudicaveritis, in vos redundabit. 7 Sit timor
Domini vobiscum, et cum diligentia cuncta facite:
non est enim apud Dominum Deum nostrum ini-
quitas, nec personarum acceptio, nec cupido mu-
nerum.

iudices per singula loca

8 In Ierusalem quoque constituit Iosaphat Levi-
tas, et Sacerdotes, et Principes familiarum ex Israel,
ut iudicium et causam Domini iudicarent habitato-
ribus eius. 9 Præcepitque eis, dicens: Sic agetis
in timore Domini fideliter et corde perfecto. 10 Om-
nem causam, quæ venerit ad vos fratrum vestro-
rum, qui habitant in urbibus suis inter cognatio-
nem et cognationem, ubicumque quæstio est de lege,
de mandato, de ceremoniis, de iustificationibus: os-
tendite eis, ut non peccent in Dominum, et ne ve-
niat ira super vos et super fratres vestros: sic
ergo agentes non peccabitis. 11 Amarias autem sa-
cerdos et pontifex vester, in his, quæ ad Deum
pertinent, præsidebit: porro Zabadias filius Ismahel,
qui est dux in domo Iuda, super ea opera erit, quæ
ad regis officium pertinent: habetisque magistros
Levitas coram vobis, confortamini, et agite diligen-
ter, et erit Dominus vobiscum in bonis.

atque in Ierusalem constituit

---

(7) Dt 10, 17; Sap 6, 8; Sir 35, 15; Act 10, 34; Rom 2, 11; Gal 2, 6; Eph 6, 9; Col 3, 25; 1 Ptr 1, 17.

4. Victoria de hostibus fœderatis, 20, 1—30

Contra Moab, Ammon, Seir

20 1 Post hæc congregati sunt filii Moab, et filii
Ammon, et cum eis de Ammonitis ad Iosa-
phat ut pugnarent contra eum. 2 Veneruntque
nuntii, et indicaverunt Iosaphat, dicentes: Venit
contra te multitudo magna de his locis, quæ trans
mare sunt, et de Syria, et ecce consistunt in Asa-
sonthamar, quæ est Engaddi.

Iosaphat Dominum invocat

3 Iosaphat autem timore perterritus, totum se
contulit ad rogandum Dominum, et prædicavit ieiu-
nium universo Iuda. 4 Congregatusque est Iudas
ad deprecandum Dominum: sed et omnes de ur-
bibus suis venerunt ad obsecrandum eum. 5 Cum-
que stetisset Iosaphat in medio cœtu Iuda, et Ie-
rusalem, in domo Domini ante atrium novum,
6 ait: Domine Deus patrum nostrorum, tu es Deus
in cælo, et dominaris cunctis regnis gentium, in
manu tua est fortitudo et potentia, nec quisquam
tibi potest resistere. 7 Nonne tu Deus noster in-
terfecisti omnes habitatores terræ huius coram po-
pulo tuo Israel, et dedisti eam semini Abraham
amici tui in sempiternum? 8 Habitaveruntque in
ea, et exstruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo,
dicentes: 9 Si irruerint super nos mala, gladius
iudicii, pestilentia, et fames, stabimus coram domo
hac in conspectu tuo, in qua invocatum est nomen
tuum: et clamabimus ad te in tribulationibus no-
stris, et exaudies, salvosque facies. 10 Nunc igitur
ecce filii Ammon, et Moab, et mons Seir, per quos
non concessisti Israel ut transirent quando egre-
diebantur de Ægypto, sed declinaverunt ab eis, et
non interfecerunt illos: 11 econtrario agunt, et ni-
tuntur eiicere nos de possessione, quam tradidisti
nobis. 12 Deus noster, ergo non iudicabis eos? In
nobis quidem non est tanta fortitudo, ut possimus
huic multitudini resistere, quæ irruit super nos.
Sed cum ignoremus quid agere debeamus, hoc so-
lum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus

---

(10) Dt 2, 1.

ad te. 13 Omnis vero Iuda stabat coram Domino
cum parvulis, et uxoribus, et liberis suis.

qui per Iahaziel victoriam miram promittit

14 Erat autem Iahaziel filius Zachariæ, filii Ba-
naiæ, filii Iehiel, filii Mathaniæ, Levites de filiis
Asaph, super quem factus est Spiritus Domini in
medio turbæ, 15 et ait: Attendite omnis Iuda, et
qui habitatis Ierusalem, et tu rex Iosaphat: Hæc
dicit Dominus vobis: Nolite timere, nec paveatis
hanc multitudinem: non est enim vestra pugna, sed
Dei. 16 Cras descendetis contra eos: ascensuri
enim sunt per clivum nomine Sis, et invenietis illos
in summitate torrentis, qui est contra solitudinem
Ieruel. 17 Non eritis vos qui dimicabitis, sed tan-
tummodo confidenter state, et videbitis auxilium
Domini super vos, o Iuda, et Ierusalem: nolite ti-
mere, nec paveatis: cras egrediemini contra eos,
et Dominus erit vobiscum.

rex cum populo gratias agit

18 Iosaphat ergo, et Iuda, et omnes habitatores
Ierusalem ceciderunt proni in terram coram Domi-
no, et adoraverunt eum. 19 Porro Levitæ de filiis
Caath, et de filiis Core laudabant Dominum Deum
Israel voce magna, in excelsum.

hostes interfectos videt

20 Cumque mane surrexissent, egressi sunt per
desertum Thecue: profectisque eis, stans Iosaphat
in medio eorum, dixit: Audite me viri Iuda, et
omnes habitatores Ierusalem: credite in Domino
Deo vestro, et securi eritis: credite prophetis eius,
et cuncta evenient prospera. 21 Deditque consilium
populo, et statuit cantores Domini, ut laudarent
eum in turmis suis, et antecederent exercitum, ac
voce consona dicerent: Confitemini Domino, quo-
niam in æternum misericordia eius. 22 Cumque
cœpissent laudes canere, vertit Dominus insidias
eorum in semetipsos, filiorum scilicet Ammon, et
Moab, et montis Seir, qui egressi fuerant ut pu-
gnarent contra Iudam, et percussi sunt. 23 Nam-
que filii Ammon, et Moab consurrexerunt adver-
sum habitatores montis Seir, ut interficerent et de-

---

(21) Ps 135, 1.

lerent eos: cumque hoc opere perpetrassent, etiam
in semetipsos versi, mutuis concidere vulneribus.
24 Porro Iuda cum venisset ad speculam, quæ re-
spicit solitudinem, vidit procul omnem late regio-
nem plenam cadaveribus, nec superesse quemquam,
qui necem potuisset evadere.

magna præda potitur

25 Venit ergo Iosaphat, et omnis populus cum
eo ad detrahenda spolia mortuorum: inveneruntque
inter cadavera variam supellectilem, vestes quoque,
et vasa pretiosissima, et diripuerunt ita ut omnia
portare non possent, nec per tres dies spolia au-
ferre præ prædæ magnitudine.

Domino benedicit

26 Die autem quarto congregati sunt in Valle be-
nedictionis: etenim quoniam ibi benedixerant Do-
mino, vocaverunt locum illum Vallis benedictionis
usque in præsentem diem.

Ierosolyma revertitur

27 Reversusque est omnis vir Iuda, et habitato-
res Ierusalem, et Iosaphat ante eos in Ierusalem
cum lætitia magna, eo quod dedisset eis Dominus
gaudium de inimicis suis. 28 Ingressique sunt in
Ierusalem cum psalteriis, et citharis, et tubis in
domum Domini.

pace fruitur

29 Irruit autem pavor Domini super universa re-
gna terrarum cum audissent quod pugnasset Do-
minus contra inimicos Israel. 30 Quievitque regnum
Iosaphat, et præbuit ei Deus pacem per circuitum.

5. Reliqua regis, 20, 31—21, 1

Tempus imperii

31 Regnavit igitur Iosaphat super Iudam, et erat
triginta quinque annorum cum regnare cœpisset:
viginti autem et quinque annis regnavit in Ierusa-
lem, et nomen matris eius Azuba filia Selahi.

pietas regis

32 Et ambulavit in via patris sui Asa, nec de-
clinavit ab ea, faciens quæ placita erant coram Do-
mino. 33 Verumtamen excelsa non abstulit, et ad-
huc populus non direxerat cor suum ad Dominum
Deum patrum suorum.

reliqua in libro Iehu

34 Reliqua autem gestorum Iosaphat priorum et
novissimorum scripta sunt in verbis Iehu filii Ha-
nani, quæ digessit in Libros regum Israel.

fœdus cum rege Israel et classis confracta

35 Post hæc iniit amicitias Iosaphat rex Iuda cum
Ochozia rege Israel, cuius opera fuerunt impiissi-
ma. 36 Et particeps fuit ut facerent naves, quæ
irent in Tharsis: feceruntque classem in Asionga-
ber. 37 Prophetavit autem Eliezer filius Dodau de
Maresa ad Iosaphat, dicens: Quia habuisti fœdus
cum Ochozia, percussit Dominus opera tua, con-
tritæque sunt naves, nec potuerunt ire in Tharsis.

mors Iosaphat

21 1 Dormivit autem Iosaphat cum patribus suis,
et sepultus est cum eis in civitate David:
regnavitque Ioram filius eius pro eo.

IV. Reges usque ad Ezechiam 21, 2—28, 27

1. Ioram rex quintus, 21, 2—20

Occisio fratrum et principum

2 Qui habuit fratres filios Iosaphat, Azariam, et
Iahiel, et Zachariam, et Azariam, et Michael, et
Saphatiam; omnes hi, filii Iosaphat regis Iuda. 3 De-
ditque eis pater suus multa munera argenti, et auri,
et pensitationes, cum civitatibus munitissimis in
Iuda: regnum autem tradidit Ioram, eo quod esset
primogenitus. 4 Surrexit ergo Ioram super regnum
patris sui: cumque se confirmasset, occidit omnes
fratres suos gladio, et quosdam de principibus Israel.

tempus imperii

5 Trigintaduorum annorum erat Ioram cum re-
gnare cœpisset: et octo annis regnavit in Ierusalem.

malitia regis et reginæ

6 Ambulavitque in viis regum Israel, sicut egerat
domus Achab: filia quippe Achab erat uxor eius,
et fecit malum in conspectu Domini. 7 Noluit au-
tem Dominus disperdere domum David propter
pactum, quod inierat cum eo: et quia promiserat
ut daret ei lucernam, et filiis eius omni tempore.

defectio Edom et Lobna

8 In diebus illis rebellavit Edom, ne esset sub-
ditus Iudæ, et constituit sibi regem. 9 Cumque
transisset Ioram cum principibus suis, et cuncto
equitatu, qui erat secum, surrexit nocte, et per-
cussit Edom qui se circumdederat, et omnes duces

---

(1) 1 Rg 22, 51.

equitatus eius. 10 Attamen rebellavit Edom, ne esset sub dicione Iuda usque ad hanc diem: eo tempore et Lobna recessit ne esset sub manu illius. Dereliquerat enim Dominum Deum patrum suorum: 11 insuper et excelsa fabricatus est in urbibus Iuda, et fornicari fecit habitatores Ierusalem, et prævaricari Iudam.

litteræ Eliæ prophetæ

12 Allatæ sunt autem ei litteræ ab Elia propheta, in quibus scriptum erat: Hæc dicit Dominus Deus David patris tui: Quoniam non ambulasti in viis Iosaphat patris tui, et in viis Asa regis Iuda, 13 sed incessisti per iter regum Israel, et fornicari fecisti Iudam, et habitatores Ierusalem, imitatus fornicationem domus Achab, insuper et fratres tuos domum patris tui, meliores te occidisti: 14 ecce Dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo, et filiis, et uxoribus tuis, universaque substantia tua. 15 Tu autem ægrotabis pessimo languore uteri tui, donec egrediantur vitalia tua paulatim per singulos dies.

incursiones hostium

16 Suscitavit ergo Dominus contra Ioram spiritum Philisthinorum, et Arabum, qui confines sunt Æthiopibus. 17 Et ascenderunt in terram Iuda, et vastaverunt eam, diripueruntque cunctam substantiam, quæ inventa est in domo regis, insuper et filios eius, et uxores: nec remansit ei filius, nisi Ioachaz, qui minimus natu erat.

languor ac mors regis

18 Et super hæc omnia percussit eum Dominus alvi languore insanabili. 19 Cumque diei succederet dies, et temporum spatia volverentur, duorum annorum expletus est circulus: et sic longa consumptus tabe, ita ut egereret etiam viscera sua, languore pariter, et vita caruit. Mortuusque est in infirmitate pessima, et non fecit ei populus secundum morem combustionis, exsequias, sicut fecerat maioribus eius. 20 Trigintaduorum annorum fuit, cum regnare cœpisset, et octo annis regnavit in Ierusalem. Ambulavitque non recte, et sepelierunt eum in civitate David: verumtamen non in sepulcro regum.

2. Ochozias rex sextus, 22, 1—9

22 [1] Constituerunt autem habitatores Ierusalem
Ochoziam filium eius minimum, regem pro
eo: omnes enim maiores natu, qui ante eum fue-
rant, interfecerant latrones Arabum, qui irruerant
in castra: regnavitque Ochozias filius Ioram regis
Iuda. [2] Quadraginta duorum annorum erat Ochozias
cum regnare cœpisset, et uno anno regnavit in Ieru-
salem, et nomen matris eius Athalia filia Amri.
[3] Sed et ipse ingressus est per vias domus Achab:
mater enim eius impulit eum ut impie ageret. [4] Fe-
cit igitur malum in conspectu Domini, sicut domus
Achab: ipsi enim fuerunt ei consiliarii post mor-
tem patris sui, in interitum eius.
[5] Ambulavitque in consiliis eorum. Et perrexit
cum Ioram filio Achab rege Israel, in bellum contra
Hazael regem Syriæ in Ramoth Galaad: vulnera-
veruntque Syri Ioram. [6] Qui reversus est ut cu-
raretur in Iezrahel: multas enim plagas acceperat
in supradicto certamine. Igitur Ochozias filius Io-
ram rex Iuda, descendit ut inviseret Ioram filium
Achab in Iezrahel ægrotantem. [7] Voluntatis quippe
fuit Dei adversus Ochoziam, ut veniret ad Ioram:
et cum venisset, et egrederetur cum eo adversum
Iehu filium Namsi, quem unxit Dominus ut dele-
ret domum Achab.
[8] Cum ergo everteret Iehu domum Achab, in-
venit principes Iuda, et filios fratrum Ochoziæ, qui
ministrabant ei, et interfecit illos. [9] Ipsum quoque
perquirens Ochoziam, comprehendit latitantem in
Samaria: adductumque ad se, occidit, et sepelie-
runt eum: eo quod esset filius Iosaphat, qui quæ-
sierat Dominum in toto corde suo. Nec erat ultra
spes aliqua ut de stirpe quis regnaret Ochoziæ.

Tempus imperii — malitia regis — accessus ad Ioram, regem Israel — nex ab Iehu parata

3. Athalia regina septima, 22, 10—23, 21

[10] Siquidem Athalia mater eius videns quod mor-
tuus esset filius suus, surrexit, et interfecit om-
nem stirpem regiam domus Ioram. [11] Porro Iosa-

Stirpem regiam interficit

(1) 2 Rg 8, 25. — (10) 2 Rg 11, 1.

beth filia regis tulit Ioas filium Ochoziæ, et furata
est eum de medio filiorum regis, cum interfice-
rentur: absconditque eum cum nutrice sua in cu-
biculo lectulorum: Iosabeth autem, quæ abscondе-
rat eum, erat filia regis Ioram, uxor Ioiadæ ponti-
ficis, soror Ochoziæ, et idcirco Athalia non inter-
fecit eum. 12 Fuit ergo cum eis in domo Dei abs-
conditus sex annis, quibus regnavit Athalia super
terram.

ipsa interficitur

23 1 Anno autem septimo confortatus Ioiada, as-
sumpsit centuriones, Azariam videlicet filium
Ieroham, et Ismahel filium Iohanan, Azariam quo-
que filium Obed, et Maasiam filium Adaiæ, et
Elisaphat filium Zechri: et iniit cum eis fœdus.
2 Qui circumeuntes Iudam, congregaverunt Levitas
de cunctis urbibus Iuda, et principes familiarum Is-
rael, veneruntque in Ierusalem. 3 Iniit ergo omnis
multitudo pactum in domo Dei cum rege: dixitque
ad eos Ioiada: Ecce filius regis regnabit, sicut lo-
cutus est Dominus super filios David. 4 Iste est
ergo sermo quem facietis: 5 Tertia pars vestrum
qui veniunt ad Sabbatum, Sacerdotum, et Levita-
rum, et ianitorum erit in portis: tertia vero pars
ad domum regis: et tertia ad portam, quæ appel-
latur Fundamenti: omne vero reliquum vulgus sit
in atriis domus Domini. 6 Nec quispiam alius in-
grediatur domum Domini, nisi Sacerdotes, et qui
ministrant de Levitis: ipsi tantummodo ingredian-
tur, quia sanctificati sunt: et omne reliquum vul-
gus observet custodias Domini. 7 Levitæ autem
circumdent regem, habentes singuli arma sua: (et
si quis alius ingressus fuerit templum, interficiatur)
sintque cum rege et intrante et egrediente. 8 Fe-
cerunt ergo Levitæ, et universus Iuda iuxta om-
nia, quæ præceperat Ioiada pontifex: et assumpse-
runt singuli viros qui sub se erant, et veniebant
per ordinem sabbati, cum his qui impleverant sab-
batum, et egressuri erant; siquidem Ioiada pontifex

(1) 2 Rg 11, 4.

non dimiserat abire turmas, quæ sibi per singulas
hebdomadas succedere consueverant. 9 Deditque
Ioiada sacerdos centurionibus lanceas, clypeosque
et peltas regis David, quas consecraverat in domo
Domini. 10 Constituitque omnem populum tenen-
tium pugiones a parte templi dextra, usque ad par-
tem templi sinistram, coram altari, et templo, per
circuitum regis. 11 Et eduxerunt filium regis, et
imposuerunt ei diadema, et testimonium, dederunt-
que in manu eius tenendam legem, et constitue-
runt eum regem: unxit quoque illum Ioiada pon-
tifex, et filii eius: imprecatique sunt ei, atque di-
xerunt: Vivat rex. 12 Quod cum audisset Athalia,
vocem scilicet currentium atque laudantium regem,
ingressa est ad populum in templum Domini.
13 Cumque vidisset regem stantem super gradum
in introitu, et principes, turmasque circa eum, om-
nemque populum terræ gaudentem, atque clangen-
tem tubis, et diversi generis organis concinentem,
vocemque laudantium, scidit vestimenta sua, et ait:
Insidiæ, insidiæ. 14 Egressus autem Ioiada ponti-
fex ad centuriones, et principes exercitus, dixit
eis: Educite illam extra septa templi, et interficia-
tur foris gladio. Præcepitque sacerdos ne occide-
retur in domo Domini, 15 Et imposuerunt cervi-
cibus eius manus: cumque intrasset portam equo-
rum domus regis, interfecerunt eam ibi.

16 Pepigit autem Ioiada fœdus inter se, univer-
sumque populum, et regem, ut esset populus Do-
mini. 17 Itaque ingressus est omnis populus domum
Baal, et destruxerunt eam: et altaria ac simulacra
illius confregerunt: Mathan quoque sacerdotem
Baal interfecerunt ante aras. 18 Constituit autem
Ioiada præpositos in domo Domini, sub manibus
Sacerdotum, et Levitarum, quos distribuit David
in domo Domini: ut offerrent holocausta Domino,
sicut scriptum est in lege Moysi, in gaudio et can-
ticis, iuxta dispositionem David. 19 Constituit quo-
que ianitores in portis domus Domini, ut non in-
grederetur eam immundus in omni re. 20 Assump-
sitque centuriones, et fortissimos viros ac princi-

fœdus inter Dominum, populum et regem Ioas pangitur

pes populi, et omne vulgus terræ, et fecerunt de-
scendere regem de domo Domini, et introire per
medium portæ superioris in domum regis, et col-
locaverunt eum in solio regali. 21 Lætatusque est
omnis populus terræ, et urbs quievit: porro Athalia
interfecta est gladio.

4. Ioas rex octavus, 24, 1—27

Rex Ioas

24 1 Septem annorum erat Ioas cum regnare
cœpisset: et quadraginta annis regnavit in
Ierusalem, nomen matris eius Sebia de Bersabee.

bonus vivente Ioiada

2 Fecitque quod bonum est coram Domino cunc-
tis diebus Ioiadæ sacerdotis.

uxores ducit

3 Accepit autem ei Ioiada uxores duas, e quibus
genuit filios et filias.

templum instaurat

4 Post quæ placuit Ioas ut instauraret domum
Domini. 5 Congregavitque Sacerdotes, et Levitas,
et dixit eis: Egredimini ad civitates Iuda, et col-
ligite de universo Israel pecuniam ad sartatecta
templi Dei vestri, per singulos annos, festinatoque
hoc facite: porro Levitæ egere negligentius. 6 Vo-
cavitque rex Ioiadam principem, et dixit ei: Quare
tibi non fuit curæ, ut cogeres Levitas inferre de
Iuda et de Ierusalem pecuniam, quæ constituta est
a Moyse servo Domini, ut inferret eam omnis mul-
titudo Israel in tabernaculum testimonii? 7 Athalia
enim impiissima, et filii eius destruxerunt domum
Dei, et de universis, quæ sanctificata fuerant in
templo Domini, ornaverunt fanum Baalim. 8 Præ-
cepit ergo rex, et fecerunt arcam: posueruntque
eam iuxta portam domus Domini forinsecus. 9 Et
prædicatum est in Iuda et Ierusalem ut deferrent
singuli pretium Domino, quod constituit Moyses
servus Dei super omnem Israel in deserto. 10 Læ-
tatique sunt cuncti principes, et omnis populus: et
ingressi contulerunt in arcam Domini, atque mi-
serunt ita ut impleretur. 11 Cumque tempus esset
ut deferrent arcam coram rege per manus Levita-

(1) 2 Rg 11, 21; 12, 1. — (9) Ex 30, 12.

rum (videbant enim multam pecuniam) ingrediebatur scriba regis, et quem primus sacerdos constituerat: effundebantque pecuniam quæ erat in arca:
porro arcam reportabant ad locum suum: sicque
faciebant per singulos dies, et congregata est infinita pecunia.
nita pecunia. 12 Quam dederunt rex et Ioiada his,
qui præerant operibus domus Domini: at illi conducebant ex ea cæsores lapidum, et artifices operum singulorum ut instaurarent domum Domini:
fabros quoque ferri et æris, ut quod cadere cœperat, fulciretur.
perat, fulciretur. 13 Egeruntque hi qui operabantur industrie, et obducebatur parietum cicatrix per
manus eorum, ac suscitaverunt domum Domini in
statum pristinum, et firmiter eam stare fecerunt.
14 Cumque complessent omnia opera, detulerunt
coram rege, et Ioiada reliquam partem pecuniæ:
de qua facta sunt vasa templi in ministerium, et
ad holocausta, phialæ quoque, et cetera vasa aurea
et argentea: et offerebantur holocausta in domo
Domini iugiter cunctis diebus Ioiadæ.

15 Senuit autem Ioiada plenus dierum, et mor- malus
tuus est cum esset centum triginta annorum. 16 Se- mortuo
pelieruntque eum in civitate David cum regibus, Ioiada
eo quod fecisset bonum cum Israel, et cum domo
eius. 17 Postquam autem obiit Ioiada, ingressi sunt
principes Iuda, et adoraverunt regem, qui delinitus
obsequiis eorum, acquievit eis. 18 Et dereliquerunt
templum Domini Dei patrum suorum, servieruntque lucis et sculptilibus, et facta est ira contra Iudam, et Ierusalem propter hoc peccatum.
dam, et Ierusalem propter hoc peccatum. 19 Mittebatque eis prophetas ut reverterentur ad Dominum, quos protestantes, illi audire nolebant.

20 Spiritus itaque Dei induit Zachariam filium Zachariam
Ioiadæ sacerdotem, et stetit in conspectu populi, prophetam
et dixit eis: Hæc dicit Dominus Deus: Quare trans- lapidat
gredimini præceptum Domini, quod vobis non proderit, et dereliquistis Dominum ut derelinqueret vos?
21 Qui congregati adversus eum, miserunt lapides
iuxta regis imperium in atrio domus Domini. 22 Et
non est recordatus Ioas rex misericordiæ, quam

fecerat Ioiada pater illius secum, sed interfecit filium eius. Qui cum moreretur, ait: Videat Dominus, et requirat.

a Syris oppugnatur et a servis occiditur

23 Cumque evolutus esset annus, ascendit contra eum exercitus Syriæ: venitque in Iudam et Ierusalem, et interfecit cunctos principes populi, atque universam prædam miserunt regi in Damascum.
24 Et certe cum permodicus venisset numerus Syrorum, tradidit Dominus in manibus eorum infinitam multitudinem, eo quod dereliquissent Dominum Deum patrum suorum: in Ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia.
25 Et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis: surrexerunt autem contra eum servi sui in ultionem sanguinis filii Ioiadæ sacerdotis, et occiderunt eum in lectulo suo, et mortuus est: sepelieruntque eum in civitate David, sed non in sepulcris regum.
26 Insidiati vero sunt ei Zabad filius Semmaath Ammanitidis, et Iozabad filius Semarith Moabitidis.

reliqua in libro regum

27 Porro filii eius, ac summa pecuniæ, quæ adunata fuerat sub eo, et instauratio domus Dei scripta sunt diligentius in Libro regum: regnavit autem Amasias filius eius pro eo.

5. Amasias rex nonus, 25, 1—28

Tempus imperii

25 1 Vigintiquinque annorum erat Amasias cum regnare cœpisset, et vigintinovem annis regnavit in Ierusalem, nomen matris eius Ioaden de Ierusalem.

bonitas regis

2 Fecitque bonum in conspectu Domini: verumtamen non in corde perfecto.

occisio parricidarum

3 Cumque roboratum sibi videret imperium, iugulavit servos, qui occiderant regem patrem suum,
4 sed filios eorum non interfecit sicut scriptum est in Libro legis Moysi, ubi præcepit Dominus, dicens: Non occidentur patres pro filiis, neque filii pro patribus suis, sed unusquisque in suo peccato morietur.

---

(22) Mt 23, 35. — (1) 2 Rg 14, 2. — (4) Dt 24, 16; 2 Rg 14, 6; Ez 18, 20.

victoria de Edom et tumor Israel

5 Congregavit igitur Amasias Iudam, et consti-
tuit eos per familias, tribunosque et centuriones in
universo Iuda, et Beniamin: et recensuit a viginti
annis supra, invenitque trecenta millia iuvenum,
qui egrederentur ad pugnam, et tenerent hastam
et clypeum: 6 Mercede quoque conduxit de Israel
centum millia robustorum, centum talentis argenti.
7 Venit autem homo Dei ad illum, et ait: O rex,
ne egrediatur tecum exercitus Israel: non est enim
Dominus cum Israel, et cunctis filiis Ephraim: 8 quod
si putas in robore exercitus bella consistere, supe-
rari te faciet Deus ab hostibus: Dei quippe est et
adiuvare, et in fugam convertere. 9 Dixitque Ama-
sias ad hominem Dei: Quid ergo fiet de centum
talentis, quæ dedi militibus Israel? Et respondit
ei homo Dei: Habet Dominus unde tibi dare possit
multo his plura. 10 Separavit itaque Amasias ex-
ercitum, qui venerat ad eum ex Ephraim, ut re-
verteretur in locum suum: at illi contra Iudam
vehementer irati, reversi sunt in regionem suam.
11 Porro Amasias confidenter eduxit populum su-
um, et abiit in Vallem salinarum, percussitque filios
Seir decem millia. 12 Et alia decem millia virorum
ceperunt filii Iuda, et adduxerunt ad præruptum
cuiusdam petræ, præcipitaveruntque eos de summo
in præceps, qui universi crepuerunt. 13 At ille ex-
ercitus, quem remiserat Amasias ne secum iret ad
prœlium, diffusus est in civitatibus Iuda a Samaria
usque ad Bethoron, et interfectis tribus millibus,
diripuit prædam magnam.

cultus deorum Idumæorum

14 Amasias vero post cædem Idumæorum, et
allatos deos filiorum Seir, statuit illos in deos sibi,
et adorabat eos, et illis adolebat incensum. 15 Quam-
obrem iratus Dominus contra Amasiam misit ad
illum prophetam, qui diceret ei: Cur adorasti deos,
qui non liberaverunt populum suum de manu tua?
16 Cumque hæc ille loqueretur, respondit ei: Num
consiliarius regis es? quiesce ne interficiam te.
Discedensque propheta, Scio, inquit, quod cogita-
verit Deus occidere te, quia fecisti hoc malum, et
insuper non acquievisti consilio meo.

infelix bellum cum rege Israel

17 Igitur Amasias rex Iuda inito pessimo con-
silio, misit ad Ioas filium Ioachaz filii Iehu, regem
Israel, dicens: Veni, videamus nos mutuo. 18 At
ille remisit nuntios, dicens: Carduus, qui est in
Libano, misit ad cedrum Libani, dicens: Da filiam
tuam filio meo uxorem: et ecce bestiæ, quæ erant
in silva Libani, transierunt, et conculcaverunt car-
duum. 19 Dixisti: Percussi Edom, et idcirco eri-
gitur cor tuum in superbiam: sede in domo tua,
cur malum adversum te provocas, ut cadas et tu,
et Iuda tecum? 20 Noluit audire Amasias, eo quod
Domini esset voluntas ut traderetur in manus ho-
stium propter deos Edom. 21 Ascendit igitur Ioas
rex Israel, et mutuos sibi præbuere conspectus:
Amasias autem rex Iuda erat in Bethsames Iuda:
22 corruitque Iuda coram Israel, et fugit in taber-
nacula sua. 23 Porro Amasiam regem Iuda, filium
Ioas filii Ioachaz, cepit Ioas rex Israel in Bethsa-
mes, et adduxit in Ierusalem: destruxitque murum
eius a porta Ephraim usque ad portam anguli qua-
dringentis cubitis. 24 Omne quoque aurum, et ar-
gentum, et universa vasa, quæ repererat in domo
Dei, et apud Obededom in thesauris etiam domus
regiæ, necnon et filios obsidum reduxit in Samariam.

reliqua in historia regum Iuda et Israel

25 Vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda, post-
quam mortuus est Ioas filius Ioachaz rex Israel,
quindecim annis. 26 Reliqua autem sermonum Ama-
siæ priorum et novissimorum scripta sunt in Libro
regum Iuda et Israel. 27 Qui postquam recessit a
Domino, tetenderunt ei insidias in Ierusalem. Cum-
que fugisset in Lachis, miserunt, et interfecerunt
eum ibi. 28 Reportantesque super equos, sepelie-
runt eum cum patribus suis in civitate David.

6. Ozias seu Azarias (2 Rg 15, 1) rex decimus, 26, 1—23

Tempus imperii

26 1 Omnis autem populus Iuda filium eius Ozi-
am annorum sedecim, constituit regem pro
Amasia patre suo. 2 Ipse ædificavit Ailath, et re-

(1) 2 Rg 14, 21.

stituit eam dicioni Iuda, postquam dormivit rex
cum patribus suis. 3 Sedecim annorum erat Ozias
cum regnare cœpisset, et quinquagintaduobus annis
regnavit in Ierusalem, nomen matris eius Iechelia
de Ierusalem.

4 Fecitque quod erat rectum in oculis Domini bonitas regis
iuxta omnia, quæ fecerat Amasias pater eius. 5 Et
exquisivit Dominum in diebus Zachariæ intelligen-
tis et videntis Deum: cumque requireret Domi-
num, direxit eum in omnibus.

6 Denique egressus est, et pugnavit contra Phi- victoriæ variæ
listhiim, et destruxit murum Geth, et murum Iab-
niæ, murumque Azoti: ædificavit quoque oppida
in Azoto, et in Philisthiim. 7 Et adiuvit eum Deus
contra Philisthiim, et contra Arabes, qui habitabant
in Gurbaal, et contra Ammonitas. 8 Appendebant-
que Ammonitæ munera Oziæ: et divulgatum est
nomen eius usque ad introitum Ægypti propter
crebras victorias.

9 Ædificavitque Ozias turres in Ierusalem super ædificationes
portam anguli, et super portam vallis, et reliquas
in eodem muri latere, firmavitque eas. 10 Exstru-
xit etiam turres in solitudine, et effodit cisternas
plurimas, eo quod haberet multa pecora tam in
campestribus, quam in eremi vastitate: vineas quo-
que habuit et vinitores in montibus, et in carmelo:
erat quippe homo agriculturæ deditus.

11 Fuit autem exercitus bellatorum eius, qui pro- exercitus bellatorum
cedebant ad prœlia sub manu Iehiel scribæ, Maa-
siæque doctoris, et sub manu Hananiæ, qui erat
de ducibus regis. 12 Omnisque numerus principum
per familias virorum fortium, duorum millium sex-
centorum. 13 Et sub eis universus exercitus tre-
centorum et septem millium quingentorum: qui
erant apti ad bella, et pro rege contra adversarios
dimicabant. 14 Præparavit quoque eis Ozias, id
est, cuncto exercitui, clypeos, et hastas, et galeas,
et loricas, arcusque et fundas ad iaciendos lapides.
15 Et fecit in Ierusalem diversi generis machinas,
quas in turribus collocavit, et in angulis murorum

ut mitterent sagittas, et saxa grandia: egressumque
est nomen eius procul, eo quod auxiliaretur ei Do-
minus, et corroborasset illum.

incensum 16 Sed cum roboratus esset, elevatum est cor
eius in interitum suum, et neglexit Dominum De-
um suum: ingressusque templum Domini, adolere
voluit incensum super altare thymiamatis. 17 Sta-
timque ingressus post eum Azarias sacerdos, et
cum eo Sacerdotes Domini octoginta, viri fortissi-
mi, 18 restiterunt regi, atque dixerunt: Non est
tui officii Ozia ut adoleas incensum Domino, sed
Sacerdotum, hoc est, filiorum Aaron, qui conse-
crati sunt ad huiuscemodi ministerium: egredere
de sanctuario, ne contempseris: quia non reputa-
bitur tibi in gloriam hoc a Domino Deo. 19 Ira-
tusque Ozias, tenens in manu thuribulum ut ad-
oleret incensum, minabatur Sacerdotibus.

atque lepra Statimque orta est lepra in fronte eius coram
Sacerdotibus, in domo Domini super altare thymia-
matis. 20 Cumque respexisset eum Azarias pon-
tifex, et omnes reliqui Sacerdotes, viderunt lepram
in fronte eius, et festinato expulerunt eum. Sed
et ipse perterritus, acceleravit egredi, eo quod sen-
sisset illico plagam Domini. 21 Fuit igitur Ozias
rex leprosus usque ad diem mortis suæ, et habi-
tavit in domo separata plenus lepra, ob quam eiec-
tus fuerat de domo Domini. Porro Ioatham filius
eius rexit domum regis, et iudicabat populum terræ.

reliqua in libro Isaiæ 22 Reliqua autem sermonum Oziæ priorum et
novissimorum scripsit Isaias filius Amos, propheta.
23 Dormivitque Ozias cum patribus suis, et sepe-
lierunt eum in agro regalium sepulcrorum, eo quod
esset leprosus: regnavitque Ioatham filius eius pro eo.

7. Ioatham rex undecimus, 27, 1—9

Tempus imperii **27** 1 Vigintiquinque annorum erat Ioatham cum
regnare cœpisset, et sedecim annis regnavit
in Ierusalem: nomen matris eius Ierusa filia Sadoc.

---

(21) 2 Rg 15, 5. — (1) 2 Rg 15, 33.

2 Fecitque quod rectum erat coram Domino iuxta
omnia quæ fecerat Ozias pater suus, excepto quod
non est ingressus templum Domini, et adhuc po-
pulus delinquebat.

bonitas regis

3 Ipse ædificavit portam domus Domini excel-
sam, et in muro Ophel multa construxit. 4 Urbes
quoque ædificavit in montibus Iuda, et in saltibus
castella, et turres.

munitio regni

5 Ipse pugnavit contra regem filiorum Ammon,
et vicit eos, dederuntque ei filii Ammon in tem-
pore illo centum talenta argenti, et decem millia
coros tritici, ac totidem coros hordei: hæc ei præ-
buerunt filii Ammon in anno secundo et tertio.
6 Corroboratusque est Ioatham eo quod direxisset
vias suas coram Domino Deo suo.

victoria de Ammonitis

7 Reliqua autem sermonum Ioatham, et omnes
pugnæ eius, et opera, scripta sunt in Libro regum
Israel et Iuda. 8 Vigintiquinque annorum erat cum
regnare cœpisset, et sedecim annis regnavit in Ie-
rusalem. 9 Dormivitque Ioatham cum patribus suis,
et sepelierunt eum in civitate David: et regnavit
Achaz filius eius pro eo.

reliqua in historia regum Israel et Iuda

8. Achaz rex duodecimus, 28, 1—27

28 1 Viginti annorum erat Achaz cum regnare
cœpisset: et sedecim annis regnavit in Ie-
rusalem:

Tempus imperii

non fecit rectum in conspectu Domini sicut Da-
vid pater eius: 2 sed ambulavit in viis regum Is-
rael, insuper et statuas fudit Baalim. 3 Ipse est,
qui adolevit incensum in Vallebenennom, et lustra-
vit filios suos in igne iuxta ritum gentium, quas
interfecit Dominus in adventu filiorum Israel. 4 Sa-
crificabat quoque, et thymiama succendebat in ex-
celsis, et in collibus, et sub omni ligno frondoso.

impietas regis

5 Tradiditque eum Dominus Deus eius in manu
regis Syriæ, qui percussit eum, magnamque præ-
dam cepit de eius imperio, et adduxit in Dama-
scum: manibus quoque regis Israel traditus est, et

afflictio regni per regem Syriæ et regem Israel

---

(1) 2 Rg 16, 2.

percussus plaga grandi. 6 Occiditque Phacee, filius
Romeliæ, de Iuda centum viginti millia in die uno,
omnes viros bellatores: eo quod reliquissent Do-
minum Deum patrum suorum. 7 Eodem tempore
occidit Zechri, vir potens ex Ephraim, Maasiam
filium regis, et Ezricam ducem domus eius, Elca-
nam quoque secundum a rege. 8 Ceperuntque filii
Israel de fratribus suis ducenta millia mulierum,
puerorum, et puellarum, et infinitam prædam: per-
tuleruntque eam in Samariam. 9 Ea tempestate
erat ibi propheta Domini, nomine Oded: qui egres-
sus obviam exercitui venienti in Samariam, dixit
eis: Ecce iratus Dominus Deus patrum vestrorum
contra Iuda, tradidit eos in manibus vestris, et oc-
cidistis eos atrociter, ita ut ad cælum pertingeret
vestra crudelitas. 10 Insuper filios Iuda, et Ierusa-
lem vultis vobis subiicere in servos et ancillas; quod
nequaquam facto opus est: peccastis enim super
hoc Domino Deo vestro. 11 Sed audite consilium
meum, et reducite captivos, quos adduxistis de fra-
tribus vestris, quia magnus furor Domini imminet
vobis. 12 Steterunt itaque viri de principibus filio-
rum Ephraim, Azarias filius Iohanan, Barachias
filius Mosollamoth, Ezechias filius Sellum, et Amasa
filius Adali, contra eos, qui veniebant de prœlio,
13 et dixerunt eis: Non introducetis huc captivos,
ne peccemus Domino. Quare vultis adiicere super
peccata nostra, et vetera cumulare delicta? grande
quippe peccatum est, et ira furoris Domini immi-
net super Israel. 14 Dimiseruntque viri bellatores
prædam, et universa quæ ceperant coram princi-
pibus, et omni multitudine. 15 Steteruntque viri,
quos supra memoravimus, et apprehendentes cap-
tivos, omnesque qui nudi erant, vestierunt de spo-
liis: cumque vestissent eos, et calceassent, et re-
fecissent cibo ac potu, unxissentque propter labo-
rem, et adhibuissent eis curam: quicumque ambu-
lare non poterant, et erant imbecillo corpore, im-
posuerunt eos iumentis, et adduxerunt Iericho ci-
vitatem palmarum ad fratres eorum, ipsique reversi
sunt in Samariam.

humiliatio per Idumæos, Philisthiim, Assyrios vocatos

16 Tempore illo misit rex Achaz ad regem As-
syriorum, postulans auxilium. 17 Veneruntque Idu-
mæi, et percusserunt multos ex Iuda, et ceperunt
prædam magnam. 18 Philisthiim quoque diffusi sunt
per urbes campestres, et ad Meridiem Iuda: ce-
peruntque Bethsames, et Aialon, et Gaderoth, Socho
quoque, et Thamnan, et Gamzo, cum viculis suis,
et habitaverunt in eis. 19 Humiliaverat enim Do-
minus Iudam propter Achaz regem Iuda, eo quod
nudasset eum auxilio, et contemptui habuisset Do-
minum. 20 Adduxitque contra eum Thelgathphal-
nasar regem Assyriorum, qui et afflixit eum, et
nullo resistente vastavit. 21 Igitur Achaz spoliata
domo Domini, et domo regum, ac principum, dedit
regi Assyriorum munera, et tamen nihil ei profuit.

mutatio cultus divini

22 Insuper et tempore angustiæ suæ auxit con-
temptum in Dominum, ipse per se rex Achaz,
23 immolavit diis Damasci victimas percussoribus
suis, et dixit: Dii regum Syriæ auxiliantur eis, quos
ego placabo hostiis, et aderunt mihi, cum econ-
trario ipsi fuerint ruinæ ei, et universo Israel.
24 Direptis itaque Achaz omnibus vasis domus Dei,
atque confractis, clausit ianuas templi Dei, et fecit
sibi altaria in universis angulis Ierusalem. 25 In
omnibus quoque urbibus Iuda exstruxit aras ad
cremandum thus, atque ad iracundiam provocavit
Dominum Deum patrum suorum.

reliqua in historia regum Iuda et Israel

26 Reliqua autem sermonum eius, et omnium ope-
rum suorum priorum et novissimorum scripta sunt in
Libro regum Iuda et Israel. 27 Dormivitque Achaz
cum patribus suis, et sepelierunt eum in civitate Ie-
rusalem: neque enim receperunt eum in sepulcra re-
gum Israel. Regnavitque Ezechias filius eius pro eo.

V. Ezechias rex tertius decimus, 29, 1—32, 33

1. Virtute religionis eminens, 29, 1—31, 21

Tempus imperii

29 1 Igitur Ezechias regnare cœpit, cum viginti-
quinque esset annorum, et vigintinovem an-

---

(1) 2 Rg 18, 1.

nis regnavit in Ierusalem: nomen matris eius Abia,
eximia pietas regis filia Zachariæ.
2 Fecitque quod erat placitum in conspectu Domini iuxta omnia quæ fecerat David pater eius.
apertio valvarum templi
3 Ipse anno, et mense primo regni sui aperuit
valvas domus Domini, et instauravit eas. 4 Addu-
xitque Sacerdotes atque Levitas, et congregavit
eos in plateam orientalem. 5 Dixitque ad eos: Au-
dite me Levitæ, et sanctificamini, mundate domum
Domini Dei patrum vestrorum, et auferte omnem
immunditiam de sanctuario. 6 Peccaverunt patres
nostri, et fecerunt malum in conspectu Domini Dei
nostri, derelinquentes eum: averterunt facies suas
a tabernaculo Domini, et præbuerunt dorsum. 7 Clau-
serunt ostia, quæ erant in porticu, et exstinxerunt
lucernas, incensumque non adoleverunt, et holocausta non obtulerunt in sanctuario Deo Israel.
8 Concitatus est itaque furor Domini super Iudam
et Ierusalem, tradiditque eos in commotionem, et
in interitum, et in sibilum, sicut ipsi cernitis oculis
vestris. 9 En, corruerunt patres nostri gladiis, filii
nostri, et filiæ nostræ, et coniuges captivæ ductæ
sunt propter hoc scelus. 10 Nunc ergo placet mihi
ut ineamus fœdus cum Domino Deo Israel, et aver-
tet a nobis furorem iræ suæ. 11 Filii mei nolite
negligere: vos elegit Dominus ut stetis coram eo, et ministretis illi, colatisque eum, et cremetis ei incensum.

sanctificatio templi
12 Surrexerunt ergo Levitæ: Mahath filius Ama-
sai, et Ioel filius Azariæ de filiis Caath: Porro de
filiis Merari, Cis filius Abdi, et Azarias filius Ialaleel. De filiis autem Gersom, Ioah filius Zemma,
et Eden filius Ioah. 13 At vero de filiis Elisaphan,
Samri, et Iahiel. De filiis quoque Asaph, Zacharias, et Mathanias: 14 Necnon de filiis Heman,
Iahiel, et Semei: Sed et de filiis Idithun, Semeias,
et Oziel. 15 Congregaveruntque fratres suos, et
sanctificati sunt, et ingressi sunt iuxta mandatum regis et imperium Domini, ut expiarent domum
Dei. 16 Sacerdotes quoque ingressi templum Do-
mini ut sanctificarent illud, extulerunt omnem im-

munditiam, quam intro repererant in vestibulo do-
mus Domini, quam tulerunt Levitæ, et asportave-
runt ad torrentem Cedron foras. 17 Cœperunt au-
tem prima die mensis primi mundare, et in die
octavo eiusdem mensis ingressi sunt porticum tem-
pli Domini, expiaveruntque templum diebus octo,
et in die sextadecima mensis eiusdem, quod cœ-
perant impleverunt. 18 Ingressi quoque sunt ad
Ezechiam regem, et dixerunt ei: Sanctificavimus
omnem domum Domini, et altare holocausti, vasa-
que eius, necnon et mensam propositionis cum om-
nibus vasis suis, 19 cunctamque templi supellecti-
lem, quam polluerat rex Achaz in regno suo, post-
quam prævaricatus est: et ecce exposita sunt om-
nia coram altare Domini.

20 Consurgensque diluculo Ezechias rex, aduna- oblatio sacrificiorum
vit omnes principes civitatis, et ascendit in domum
Domini: 21 obtuleruntque simul tauros septem, et
arietes septem, agnos septem, et hircos septem
pro peccato, pro regno, pro sanctuario, pro Iuda,
dixitque sacerdotibus filiis Aaron ut offerrent super
altare Domini. 22 Mactaverunt igitur tauros, et sus-
ceperunt sanguinem Sacerdotes, et fuderunt illum
super altare, mactaverunt etiam arietes, et illorum
sanguinem super altare fuderunt, immolaveruntque
que agnos, et fuderunt super altare sanguinem.
23 Applicuerunt hircos pro peccato coram rege, et
universa multitudine, imposueruntque manus suas
super eos: 24 et immolaverunt illos Sacerdotes, et
asperserunt sanguinem eorum coram altare pro
piaculo universi Israelis: pro omni quippe Israel
præceperat rex ut holocaustum fieret et pro pec-
cato. 25 Constituit quoque Levitas in domo Domini
cum cymbalis, et psalteriis, et citharis secundum
dispositionem David regis, et Gad Videntis, et Na-
than prophetæ: siquidem Domini præceptum fuit
per manum prophetarum eius. 26 Steteruntque Le-
vitæ tenentes organa David, et Sacerdotes tubas.
27 Et iussit Ezechias ut offerrent holocausta super
altare: cumque offerrentur holocausta, cœperunt
laudes canere Domino, et clangere tubis, atque in

diversis organis, quæ David rex Israel præparave-
rat, concrepare. 28 Omni autem turba adorante,
cantores, et ii, qui tenebant tubas, erant in officio
suo donec compleretur holocaustum. 29 Cumque
finita esset oblatio, incurvatus est rex, et omnes
qui erant cum eo, et adoraverunt. 30 Præcepitque
Ezechias, et principes Levitis ut laudarent Domi-
num sermonibus David, et Asaph Videntis: qui
laudaverunt eum magna lætitia, et incurvato genu
adoraverunt. 31 Ezechias autem etiam hæc addi-
dit: Implestis manus vestras Domino, accedite, et
offerte victimas, et laudes in domo Domini. Ob-
tulit ergo universa multitudo hostias, et laudes, et
holocausta mente devota. 32 Porro numerus holo-
caustorum, quæ obtulit multitudo, hic fuit: tauros
septuaginta, arietes centum, agnos ducentos. 33 Sanc-
tificaveruntque Domino boves sexcentos, et oves
tria millia. 34 Sacerdotes vero pauci erant, nec pot-
erant sufficere ut pelles holocaustorum detrahe-
rent: unde et Levitæ fratres eorum adiuverunt eos,
donec impleretur opus, et sanctificarentur antisti-
tes: Levitæ quippe faciliori ritu sanctificantur, quam
Sacerdotes. 35 Fuerunt ergo holocausta plurima,
adipes pacificorum, et libamina holocaustorum: et
completus est cultus domus Domini. 36 Lætatus-
que est Ezechias, et omnis populus eo quod mini-
sterium Domini esset expletum. De repente quippe
hoc fieri placuerat.

invitatio omnium Israelitarum ad pascha celebrandum

30 1 Misit quoque Ezechias ad omnem Israel
et Iudam: scripsitque epistolas ad Ephraim
et Manassen ut venirent ad domum Domini in Ie-
rusalem, et facerent Phase Domino Deo Israel.
2 Inito ergo consilio regis et principum, et universi
cœtus Ierusalem, decreverunt ut facerent Phase
mense secundo. 3 Non enim potuerant facere in
tempore suo, quia sacerdotes, qui possent sufficere,
sanctificati non fuerant, et populus nondum con-
gregatus fuerat in Ierusalem. 4 Placuitque sermo
regi, et omni multitudini. 5 Et decreverunt ut mit-
terent nuntios in universum Israel de Bersabee
usque Dan ut venirent, et facerent Phase Domino

Deo Israel in Ierusalem: multi enim non fecerant
sicut lege præscriptum est. 6 Perrexeruntque cur-
sores cum epistolis ex regis imperio, et principum
eius, in universum Israel et Iudam iuxta id, quod
rex iusserat, prædicantes: Filii Israel revertimini
ad Dominum Deum Abraham, et Isaac, et Israel:
et revertetur ad reliquias, quæ effugerunt manum
regis Assyriorum. 7 Nolite fieri sicut patres ve-
stri, et fratres qui recesserunt a Domino Deo pa-
trum suorum, qui tradidit eos in interitum, ut ipsi
cernitis. 8 Nolite indurare cervices vestras, sicut
patres vestri: tradite manus Domino, et venite ad
sanctuarium eius, quod sanctificavit in æternum:
servite Domino Deo patrum vestrorum, et averte-
tur a vobis ira furoris eius. 9 Si enim vos reversi
fueritis ad Dominum: fratres vestri, et filii habe-
bunt misericordiam coram dominis suis, qui illos
duxerunt captivos, et revertentur in terram hanc:
pius enim et clemens est Dominus Deus vester,
et non avertet faciem suam a vobis, si reversi
fueritis ad eum. 10 Igitur cursores pergebant ve-
lociter de civitate in civitatem per terram Ephraim,
et Manasse usque ad Zabulon, illis irridentibus et
subsannantibus eos. 11 Attamen quidam viri ex
Aser, et Manasse, et Zabulon acquiescentes consi-
lio, venerunt Ierusalem. 12 In Iuda vero facta est
manus Domini ut daret eis cor unum, ut facerent
iuxta præceptum regis, et principum verbum Do-
mini.

13 Congregatique sunt in Ierusalem populi multi celebratio paschatis
ut facerent sollemnitatem azymorum, in mense se-
cundo: 14 et surgentes destruxerunt altaria quæ
erant in Ierusalem, atque universa, in quibus ido-
lis adolebatur incensum, subvertentes, proiecerunt
in torrentem Cedron. 15 Immolaverunt autem Phase
quartadecima die mensis secundi. Sacerdotes quo-
que, atque Levitæ tandem sanctificati obtulerunt
holocausta in domo Domini: 16 Steteruntque in
ordine suo iuxta dispositionem, et legem Moysi
hominis Dei: Sacerdotes vero suscipiebant effun-
dendum sanguinem de manibus Levitarum, 17 eo

quod multa turba sanctificata non esset: et idcirco
immolarent Levitæ Phase his, qui non occurrerant
sanctificari Domino. 18 Magna etiam pars populi
de Ephraim, et Manasse, et Issachar, et Zabulon,
quæ sanctificata non fuerat, comedit Phase, non
iuxta quod scriptum est: et oravit pro eis Ezechias,
dicens: Dominus bonus propitiabitur 19 cunctis,
qui in toto corde requirunt Dominum Deum patrum
suorum: et non imputabit eis quod minus sancti-
ficati sunt. 20 Quem exaudivit Dominus, et placa-
tus est populo. 21 Feceruntque filii Israel, qui in-
venti sunt in Ierusalem, sollemnitatem azymorum
septem diebus in lætitia magna, laudantes Domi-
num per singulos dies: Levitæ quoque, et Sacer-
dotes per organa, quæ suo officio congruebant.
22 Et locutus est Ezechias ad cor omnium Levita-
rum, qui habebant intelligentiam bonam super Do-
mino: et comederunt septem diebus sollemnitatis,
immolantes victimas pacificorum, et laudantes Do-
minum Deum patrum suorum.

celebritas grandis

23 Placuitque universæ multitudini ut celebrarent
etiam alios dies septem: quod et fecerunt cum in-
genti gaudio. 24 Ezechias enim rex Iuda præbuerat
multitudini mille tauros, et septem millia ovium:
principes vero dederant populo tauros mille, et oves
decem millia: sanctificata est ergo sacerdotum plu-
rima multitudo. 25 Et hilaritate perfusa omnis turba
Iuda tam Sacerdotum et Levitarum, quam universæ
frequentiæ, quæ venerat ex Israel; proselytorum
quoque de terra Israel, et habitantium in Iuda.
26 Factaque est grandis celebritas in Ierusalem,
qualis a diebus Salomonis filii David regis Israel
in ea urbe non fuerat. 27 Surrexerunt autem Sa-
cerdotes atque Levitæ benedicentes populo: et ex-
audita est vox eorum: pervenitque oratio in habi-
taculum sanctum cæli.

eversio idolorum

31 1 Cumque hæc fuissent rite celebrata, egres-
sus est omnis Israel, qui inventus fuerat in
urbibus Iuda, et fregerunt simulacra, succideruntque
lucos, demoliti sunt excelsa, et altaria destruxe-

runt, non solum de universo Iuda et Beniamin,
sed et de Ephraim quoque et Manasse, donec pe-
nitus everterent: reversique sunt omnes filii Israel
in possessiones et civitates suas.
2 Ezechias autem constituit turmas Sacerdotales, sustentatio sacerdotum et Levitarum
et Leviticas per divisiones suas, unumquemque in
officio proprio, tam Sacerdotum videlicet quam Le-
vitarum ad holocausta, et pacifica ut ministrarent
et confiterentur, canerentque in portis castrorum
Domini. 3 Pars autem regis erat, ut de propria
eius substantia offerretur holocaustum, mane sem-
per et vespere. Sabbatis quoque, et Calendis, et
sollemnitatibus ceteris, sicut scriptum est in lege
Moysi. 4 Præcepit etiam populo habitantium Ieru-
salem ut darent partes Sacerdotibus, et Levitis, ut
possent vacare legi Domini. 5 Quod cum percre-
bruisset in auribus multitudinis, plurimas obtulere
primitias filii Israel frumenti, vini, et olei, mellis
quoque: et omnium, quæ gignit humus, decimas
obtulerunt. 6 Sed et filii Israel et Iuda, qui habi-
tabant in urbibus Iuda, obtulerunt decimas boum
et ovium, decimasque sanctorum, quæ voverant
Domino Deo suo: atque universa portantes, fece-
runt acervos plurimos. 7 Mense tertio cœperunt
acervorum iacere fundamenta, et mense septimo
compleverunt eos. 8 Cumque ingressi fuissent Eze-
chias, et principes eius, viderunt acervos, et bene-
dixerunt Domino ac populo Israel. 9 Interrogavit-
que Ezechias Sacerdotes, et Levitas cur ita iace-
rent acervi. 10 Respondit illi Azarias Sacerdos pri-
mus de stirpe Sadoc, dicens: Ex quo cœperunt of-
ferri primitiæ in domo Domini, comedimus, et sa-
turati sumus, et remanserunt plurima, eo quod be-
nedixerit Dominus populo suo: reliquiarum autem
copia est ista, quam cernis. 11 Præcepit igitur Eze-
chias ut præpararent horrea in domo Domini.
Quod cum fecissent, 12 intulerunt tam primitias,
quam decimas, et quæcumque voverant, fideliter.
Fuit autem præfectus eorum Chonenias Levita, et
Semei frater eius, secundus, 13 post quem Iahiel,
et Azarias, et Nahath, et Asael, et Ierimoth, Ioza-

bad quoque, et Eliel, et Iesmachias, et Mahath, et
Banaias, præpositi sub manibus Choneniæ, et Se-
mei fratris eius, ex imperio Ezechiæ regis et Aza-
riæ pontificis domus Dei, ad quos omnia pertine-
bant. 14 Core vero filius Iemna Levites et ianitor
orientalis portæ, præpositus erat iis, quæ sponte
offerebantur Domino, primitiisque et consecratis in
Sancta sanctorum. 15 Et sub cura eius Eden, et
Beniamin, Iesue, et Semeias, Amarias quoque, et
Sechenias in civitatibus Sacerdotum ut fideliter dis-
tribuerent fratribus suis partes, minoribus atque
maioribus: 16 exceptis maribus ab annis tribus et
supra, cunctis qui ingrediebantur templum Domini,
et quidquid per singulos dies conducebat in mini-
sterio, atque observationibus iuxta divisiones suas,
17 Sacerdotibus per familias, et Levitis a vigesimo
anno et supra, per ordines et turmas suas, 18 uni-
versæque multitudini tam uxoribus, quam liberis
eorum utriusque sexus, fideliter cibi de his, quæ
sanctificata fuerant, præbebantur. 19 Sed et filio-
rum Aaron per agros, et suburbana urbium singu-
larum dispositi erant viri, qui partes distribuerent
universo sexui masculino de Sacerdotibus, et Le-
vitis. 20 Fecit ergo Ezechias universa quæ dixi-
mus in omni Iuda: operatusque est bonum et rec-
tum, et verum coram Domino Deo suo 21 in uni-
versa cultura ministerii domus Domini, iuxta le-
gem et ceremonias, volens requirere Deum suum
in toto corde suo: fecitque et prosperatus est.

2. A Sennacherib afflictus, sed a Deo liberatus, 32, 1—23

Capita fontium obturat et civitatem munit

32 1 Post quæ et huiuscemodi veritatem, venit
Sennacherib rex Assyriorum, et ingressus
Iudam, obsedit civitates munitas, volens eas capere.
2 Quod cum vidisset Ezechias, venisse scilicet Sen-
nacherib, et totum belli impetum verti contra Ieru-
salem, 3 inito cum principibus consilio, virisque
fortissimis ut obturarent capita fontium, qui erant

(1) 2 Rg 18, 13; Sir 48, 20; Is 36, 1.

extra urbem: et hoc omnium decernente sententia,
4 congregavit plurimam multitudinem, et obturave-
runt cunctos fontes, et rivum, qui fluebat in medio
terræ, dicentes: Ne veniant reges Assyriorum, et
inveniant aquarum abundantiam. 5 Ædificavit quo-
que, agens industrie, omnem murum, qui fuerat
dissipatus, et exstruxit turres desuper, et forinse-
cus alterum murum: instauravitque Mello in civi-
tate David, et fecit universi generis armaturam et
clypeos: 6 constituitque principes bellatorum in
exercitu: et convocavit universos in platea portæ
civitatis, ac locutus est ad cor eorum dicens: 7 Vi-
riliter agite, et confortamini: nolite timere, nec pa-
veatis regem Assyriorum, et universam multitudi-
nem, quæ est cum eo: multo enim plures nobiscum
sunt, quam cum illo. 8 Cum illo enim est bra-
chium carneum: nobiscum Dominus Deus noster,
qui auxiliator est noster, pugnatque pro nobis.
Confortatusque est populus huiuscemodi verbis
Ezechiæ regis Iuda.

blasphemias legati regii audit

9 Quæ postquam gesta sunt, misit Sennacherib
rex Assyriorum servos suos in Ierusalem (ipse
enim cum universo exercitu obsidebat Lachis) ad
Ezechiam regem Iuda, et ad omnem populum, qui
erat in urbe, dicens: 10 Hæc dicit Sennacherib rex
Assyriorum: In quo habentes fiduciam sedetis ob-
sessi in Ierusalem? 11 Num Ezechias decipit vos,
ut tradat morti in fame et siti, affirmans quod Do-
minus Deus vester liberet vos de manu regis As-
syriorum? 12 Numquid non iste est Ezechias, qui
destruxit excelsa illius, et altaria, et præcepit Iuda
et Ierusalem, dicens: Coram altari uno adorabitis,
et in ipso comburetis incensum? 13 An ignoratis
quæ ego fecerim, et patres mei cunctis terrarum
populis? numquid prævaluerunt dii gentium, om-
niumque terrarum liberare regionem suam de manu
mea? 14 Quis est de universis diis gentium, quas
vastaverunt patres mei, qui potuerit eruere popu-
lum suum de manu mea, ut possit etiam Deus
vester eruere vos de hac manu? 15 Non vos ergo
decipiat Ezechias, nec vana persuasione deludat,

neque credatis ei. Si enim nullus potuit deus cunc-
tarum gentium atque regnorum liberare populum
suum de manu mea, et de manu patrum meorum,
consequenter nec Deus vester poterit eruere vos
de manu mea. 16 Sed et alia multa locuti sunt
servi eius contra Dominum Deum, et contra Eze-
chiam servum eius. 17 Epistolas quoque scripsit
plenas blasphemiæ in Dominum Deum Israel, et
locutus est adversus eum: Sicut dii gentium cete-
rarum non potuerunt liberare populum suum de
manu mea, sic et Deus Ezechiæ eruere non poterit
populum suum de manu ista. 18 Insuper et cla-
more magno, lingua Iudaica contra populum, qui
sedebat in muris Ierusalem, personabat, ut terreret
eos, et caperet civitatem. 19 Locutusque est contra
Deum Ierusalem, sicut adversum deos populorum
terræ, opera manuum hominum.

orando ab hoste liberatur

20 Oraverunt igitur Ezechias rex, et Isaias filius
Amos prophetes, adversum hanc blasphemiam, ac
vociferati sunt usque in cælum. 21 Et misit Do-
minus angelum, qui percussit omnem virum robu-
stum, et bellatorem, et principem exercitus regis
Assyriorum: Reversusque est cum ignominia in
terram suam. Cumque ingressus esset domum
dei sui, filii qui egressi fuerant de utero eius, in-
terfecerunt eum gladio. 22 Salvavitque Dominus
Ezechiam et habitatores Ierusalem de manu Sen-
nacherib regis Assyriorum, et de manu omnium,
et præstitit eis quietem per circuitum.

coram gentibus exaltatur

23 Multi etiam deferebant hostias, et sacrificia
Domino in Ierusalem, et munera Ezechiæ regi
Iuda: qui exaltatus est post hæc coram cunctis
gentibus.

3. Sanitati et humilitati restitutus, 32, 24—33

Orando sanatur

24 In diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad
mortem, et oravit Dominum: exaudivitque eum,
et dedit ei signum.

---

(21) Tob 1, 21. — (24) 2 Rg 20 1 Is 38 1.

25 Sed non iuxta beneficia, quæ acceperat, re-
tribuit, quia elevatum est cor eius: et facta est
contra eum ira, et contra Iudam et Ierusalem.
26 Humiliatusque est postea eo quod exaltatum
fuisset cor eius, tam ipse, quam habitatores Ieru-
salem: et idcirco non venit super eos ira Domini
in diebus Ezechiæ.

se elevat, sed correptus se humiliat

27 Fuit autem Ezechias dives, et inclytus valde,
et thesauros sibi plurimos congregavit argenti et
auri et lapidis pretiosi, aromatum, et armorum
universi generis, et vasorum magni pretii. 28 Apo-
thecas quoque frumenti, vini, et olei, et præsepia
omnium iumentorum, caulasque pecorum, 29 et
urbes ædificavit sibi: habebat quippe greges ovium,
et armentorum innumerabiles, eo quod dedisset
ei Dominus substantiam multam nimis.

dives et inclytus valde

30 Ipse est Ezechias, qui obturavit superiorem
fontem aquarum Gihon, et avertit eas subter ad
occidentem urbis David: in omnibus operibus suis
fecit prospere quæ voluit.

auctor canalis aquarum Gihon

31 Attamen in legatione principum Babylonis,
qui missi fuerant ad eum, ut interrogarent de por-
tento, quod acciderat super terram, dereliquit eum
Deus ut tentaretur, et nota fierent omnia, quæ
erant in corde eius.

in legatione Babylonia tentatus

32 Reliqua autem sermonum Ezechiæ, et misericor-
diarum eius scripta sunt in visione Isaiæ filii Amos
prophetæ, et in libro regum Iuda et Israel. 33 Dor-
mivitque Ezechias cum patribus suis, et sepelierunt
eum super sepulcra filiorum David: et celebravit
eius exsequias universus Iuda, et omnes habitatores
Ierusalem: regnavitque Manasses filius eius pro eo.

reliqua in visione Isaiæ et in historia regum Iuda et Israel

VI. Reges usque ad Iosiam, 33, 1—25

1. Manasses rex quartus decimus, 33, 1—20

33 1 Duodecim annorum erat Manasses cum
regnare cœpisset, et quinquagintaquinque an-
nis regnavit in Ierusalem.

Tempus imperii

(1) 2 Rg 21, 1.

abominationes pessimæ

2 Fecit autem malum coram Domino iuxta ab-
ominationes gentium, quas subvertit Dominus co-
ram filiis Israel: 3 et conversus instauravit ex-
celsa, quæ demolitus fuerat Ezechias pater eius:
construxitque aras Baalim, et fecit lucos, et adora-
vit omnem militiam cæli, et coluit eam. 4 Ædifi-
cavit quoque altaria in domo Domini, de qua di-
xerat Dominus: In Ierusalem erit nomen meum
in æternum. 5 Ædificavit autem ea cuncto exerci-
tui cæli in duobus atriis domus Domini. 6 Transire-
que fecit filios suos per ignem in Vallebenennom:
observabat somnia, sectabatur auguria, maleficis ar-
tibus inserviebat, habebat secum magos, et incan-
tatores: multaque mala operatus est coram Domino
ut irritaret eum. 7 Sculptile quoque, et conflatile
signum posuit in domo Dei, de qua locutus est
Deus ad David, et ad Salomonem filium eius, di-
cens: In domo hac et in Ierusalem, quam elegi de
cunctis tribubus Israel, ponam nomen meum in
sempiternum. 8 Et moveri non faciam pedem Is-
rael de terra, quam tradidi patribus eorum: ita
dumtaxat si custodierint facere quæ præcepi eis,
cunctamque legem, et ceremonias, atque iudicia
per manum Moysi. 9 Igitur Manasses seduxit Iu-
dam, et habitatores Ierusalem ut facerent malum
super omnes gentes, quas subverterat Dominus a
facie filiorum Israel.

regis captivitas Babylonica

10 Locutusque est Dominus ad eum, et ad po-
pulum illius, et attendere noluerunt. 11 Idcirco su-
perinduxit eis principes exercitus regis Assyrio-
rum: ceperuntque Manassen, et vinctum catenis,
atque compedibus duxerunt in Babylonem.

conversio et liberatio

12 Qui postquam coangustatus est, oravit Domi-
num Deum suum: et egit pænitentiam valde co-
ram Deo patrum suorum. 13 Deprecatusque est
eum, et obsecravit intente: et exaudivit orationem
eius, reduxitque eum Ierusalem in regnum suum,
et cognovit Manasses quod Dominus ipse esset
Deus.

---

(4) 2 Sm 7, 10. — (7) 1 Rg 8, 18.

14 Post hæc ædificavit murum extra civitatem
David ad occidentem Gihon in convalle, ab in-
troitu portæ piscium per circuitum usque ad Ophel,
et exaltavit illum vehementer: constituitque prin-
cipes exercitus in cunctis civitatibus Iuda munitis:
15 et abstulit deos alienos, et simulacrum de domo
Domini: aras quoque, quas fecerat in monte do-
mus Domini, et in Ierusalem, et proiecit omnia
extra urbem. 16 Porro instauravit altare Domini,
et immolavit super illud victimas, et pacifica, et
laudem: præcepitque Iudæ ut serviret Domino Deo
Israel. 17 Attamen adhuc populus immolabat in
excelsis Domino Deo suo.

munitio urbis ac restauratio cultus

18 Reliqua autem gestorum Manasse: et obse-
cratio eius ad Deum suum: verba quoque Viden-
tium, qui loquebantur ad eum in nomine Domini
Dei Israel, continentur in sermonibus regum Israel.
19 Oratio quoque eius et exauditio, et cuncta pec-
cata, atque contemptus, loca etiam, in quibus ædi-
ficavit excelsa, et fecit lucos, et statuas antequam
ageret pænitentiam, scripta sunt in sermonibus
Hozai. 20 Dormivit ergo Manasses cum patribus
suis, et sepelierunt eum in domo sua: regnavitque
pro eo filius eius Amon.

reliqua in historia regum Israel et in libro Hozai

2. Amon rex quintus decimus, 33, 21—25

21 Vigintiduorum annorum erat Amon cum re-
gnare cœpisset, et duobus annis regnavit in Ieru-
salem.

Tempus imperii

22 Fecitque malum in conspectu Domini, sicut
fecerat Manasses pater eius: et cunctis idolis, quæ
Manasses fuerat fabricatus, immolavit atque servi-
vit. 23 Et non est reveritus faciem Domini, sicut
reveritus est Manasses pater eius: et multo ma-
iora deliquit.

nequitia et impænitentia regis

24 Cumque coniurassent adversus eum servi sui,
interfecerunt eum in domo sua. 25 Porro reliqua
populi multitudo, cæsis iis, qui Amon percusserant,
constituit regem Iosiam filium eius pro eo.

occisio eius

VII. Iosias rex sextus decimus, 34, 1—36, 1

1. Instauratio templi et inventio libri legis, 34, 1—28

Tempus imperii

34 1 Octo annorum erat Iosias cum regnare cœ-
pisset, et triginta et uno anno regnavit in
Ierusalem.

eximia pietas regis

2 Fecitque quod erat rectum in conspectu Do-
mini, et ambulavit in viis David patris sui: non
declinavit neque ad dextram, neque ad sinistram.

purgatio terræ Iuda et Israel

3 Octavo autem anno regni sui, cum adhuc es-
set puer, cœpit quærere Deum patris sui David:
et duodecimo anno postquam regnare cœperat,
mundavit Iudam et Ierusalem ab excelsis, et lucis,
simulacrisque et sculptilibus. 4 Destruxeruntque co-
ram eo aras Baalim: et simulacra, quæ superposita
fuerant, demoliti sunt: lucos etiam, et sculptilia
succidit atque comminuit: et super tumulos eorum,
qui eis immolare consueverant, fragmenta disper-
sit. 5 Ossa præterea sacerdotum combussit in al-
taribus idolorum, mundavitque Iudam et Ierusalem.
6 Sed et in urbibus Manasse, et Ephraim, et Si-
meon, usque Nephthali cuncta subvertit. 7 Cum-
que altaria dissipasset, et lucos, et sculptilia con-
trivisset in frusta, cunctaque delubra demolitus es-
set de universa terra Israel, reversus est in Ieru-
salem.

restauratio templi

8 Igitur anno octavodecimo regni sui, mundata
iam terra, et templo Domini, misit Saphan filium
Eseliæ, et Maasiam principem civitatis, et Ioha
filium Ioachaz a commentariis, ut instaurarent do-
mum Domini Dei sui. 9 Qui venerunt ad Helciam
Sacerdotem magnum: acceptamque ab eo pecuniam,
quæ illata fuerat in domum Domini, et quam con-
gregaverant Levitæ, et ianitores de Manasse, et
Ephraim, et universis reliquiis Israel, ab omni quo-
que Iuda, et Beniamin, et habitatoribus Ierusalem,
10 tradiderunt in manibus eorum, qui præerant ope-
rariis in domo Domini ut instaurarent templum,
et infirma quæque sarcirent. 11 At illi dederunt

---

(1) 2 Rg 22, 1.

eam artificibus, et cæmentariis ut emerent lapides
de lapicidinis, et ligna ad commissuras ædificii, et
ad contignationem domorum, quas destruxerant
reges Iuda. 12 Qui fideliter cuncta faciebant. Erant
autem præpositi operantium, Iahath et Abdias de
filiis Merari, Zacharias et Mosollam de filiis Caath,
qui urgebant opus: omnes Levitæ scientes organis
canere. 13 Super eos vero, qui ad diversos usus
onera portabant, erant scribæ, et magistri de Le-
vitis ianitores.

14 Cumque efferrent pecuniam, quæ illata fuerat inventio
in templum Domini, reperit Helcias Sacerdos Li- libri legis
brum legis Domini per manum Moysi. 15 Et ait
ad Saphan scribam: Librum legis inveni in domo
Domini: Et tradidit ei. 16 At ille intulit volumen
ad regem, et nuntiavit ei dicens: Omnia, quæ de-
disti in manu servorum tuorum, ecce complentur.
17 Argentum, quod repertum est in domo Domini,
conflaverunt: datumque est præfectis artificum, et
diversa opera fabricantium. 18 Præterea tradidit
mihi Helcias sacerdos hunc librum.

Quem cum rege præsente recitasset, 19 audis- terror
setque ille verba legis, scidit vestimenta sua: 20 et regis
præcepit Helciæ, et Ahicam filio Saphan, et Abdon
filio Micha, Saphan quoque scribæ, et Asaæ servo
regis, dicens: 21 Ite, et orate Dominum pro me,
et pro reliquiis Israel, et Iuda, super universis ser-
monibus Libri istius, qui repertus est: magnus
enim furor Domini stillavit super nos, eo quod
non custodierint patres nostri verba Domini ut fa-
cerent omnia, quæ scripta sunt in isto volumine.

22 Abiit ergo Helcias, et hi qui simul a rege respon-
missi fuerant, ad Oldam prophetidem, uxorem Sel- sio Hol-
lum filii Thecuath, filii Hasra custodis vestium: dæ pro-
quæ habitabat in Ierusalem in Secunda: et locuti phetidis
sunt ei verba, quæ supra narravimus. 23 At illa
respondit eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel:
Dicite viro, qui misit vos ad me: 24 Hæc dicit
Dominus: Ecce ego inducam mala super locum
istum, et super habitatores eius, cunctaque male-
dicta, quæ scripta sunt in Libro hoc, quem lege-

runt coram rege Iuda. 25 Quia dereliquerunt me,
et sacrificaverunt diis alienis, ut me ad iracundiam
provocarent in cunctis operibus manuum suarum,
idcirco stillabit furor meus super locum istum, et
non exstinguetur. 26 Ad regem autem Iuda, qui
misit vos pro Domino deprecando, sic loquimini:
Hæc dicit Dominus Deus Israel: Quoniam audisti
verba voluminis, 27 atque emollitum est cor tuum,
et humiliatus es in conspectu Dei super his, quæ
dicta sunt contra locum hunc, et habitatores Ierusalem, reveritusque faciem meam, scidisti vestimenta tua, et flevisti coram me: ego quoque exaudivi te, dicit Dominus. 28 Iam enim colligam te ad
patres tuos, et infereris in sepulcrum tuum in pace:
nec videbunt oculi tui omne malum, quod ego inducturus sum super locum istum, et super habitatores eius. Rettulerunt itaque regi cuncta quæ dixerat.

2. Renovatio et purgatio cultus, 34, 29—35, 19

Lectio legis et percussio fœderis

29 At ille convocatis universis maioribus natu
Iuda et Ierusalem, 30 ascendit in domum Domini,
unaque omnes viri Iuda et habitatores Ierusalem,
Sacerdotes et Levitæ, et cunctus populus a minimo
usque ad maximum. Quibus audientibus in domo
Domini, legit rex omnia verba voluminis: 31 et
stans in tribunali suo, percussit fœdus coram Domino ut ambularet post eum, et custodiret præcepta, et testimonia, et iustificationes eius in toto
corde suo, et in tota anima sua, faceretque quæ
scripta sunt in volumine illo, quod legerat. 32 Adiuravit quoque super hoc omnes, qui reperti fuerant in Ierusalem, et Beniamin: et fecerunt habitatores Ierusalem iuxta pactum Domini Dei patrum
suorum.

amotio cunctarum abominationum

33 Abstulit ergo Iosias cunctas abominationes de
universis regionibus filiorum Israel: et fecit omnes,
qui residui erant in Israel, servire Domino Deo
suo. Cunctis diebus eius non recesserunt a Domino Deo patrum suorum.

---

(28) 2 Rg 23, 1.

35 1 Fecit autem Iosias in Ierusalem Phase Do- celebra-
mino, quod immolatum est quartadecima die tio pas-
mensis primi: 2 et constituit Sacerdotes in officiis chatis ce-
suis, hortatusque est eos ut ministrarent in domo leberrima
Domini. 3 Levitis quoque, ad quorum eruditionem
omnis Israel sanctificabatur Domino, locutus est:
Ponite arcam in sanctuario templi, quod ædificavit
Salomon filius David rex Israel, nequaquam enim
eam ultra portabitis: nunc autem ministrate Do-
mino Deo vestro, et populo eius Israel. 4 Et præ-
parate vos per domos, et cognationes vestras in
divisionibus singulorum, sicut præcepit David rex
Israel, et descripsit Salomon filius eius. 5 Et mini-
strate in sanctuario per familias turmasque Leviti-
cas, 6 et sanctificati immolate Phase: fratres etiam
vestros, ut possint iuxta verba, quæ locutus est
Dominus in manu Moysi facere, præparate. 7 De-
dit præterea Iosias omni populo, qui ibi fuerat in-
ventus in sollemnitate Phase, agnos et hædos de
gregibus, et reliqui pecoris triginta millia, boum
quoque tria millia: hæc de regis universa substan-
tia. 8 Duces quoque eius, sponte quod voverant,
obtulerunt, tam populo, quam Sacerdotibus et Le-
vitis. Porro Helcias, et Zacharias, et Iahiel prin-
cipes domus Domini, dederunt sacerdotibus ad fa-
ciendum Phase pecora commixtim duo millia sex-
centa, et boves trecentos. 9 Chonenias autem, et
Semeias, etiam Nathanael fratres eius, necnon Hasa-
bias, et Iehiel, et Iozabad principes Levitarum, de-
derunt ceteris Levitis ad celebrandum Phase quin-
que millia pecorum, et boves quingentos. 10 Præ-
paratumque est ministerium, et steterunt Sacerdo-
tes in officio suo: Levitæ quoque in turmis, iuxta
regis imperium. 11 Et immolatum est Phase: asper-
seruntque Sacerdotes manu sua sanguinem, et Le-
vitæ detraxerunt pelles holocaustorum: 12 et sepa-
raverunt ea ut darent per domos et familias sin-
gulorum, et offerrentur Domino, sicut scriptum est
in Libro Moysi: de bobus quoque fecerunt simi-

(1) 2 Rg 23, 21.

liter. 13 Et assaverunt Phase super ignem, iuxta
quod in lege scriptum est: pacificas vero hostias
coxerunt in lebetibus, et cacabis, et ollis, et festi-
nato distribuerunt universæ plebi: 14 sibi autem,
et Sacerdotibus postea paraverunt: nam in obla-
tione holocaustorum et adipum usque ad noctem
Sacerdotes fuerunt occupati: unde Levitæ sibi, et
Sacerdotibus filiis Aaron paraverunt novissimis.
15 Porro cantores filii Asaph stabant in ordine suo,
iuxta præceptum David, et Asaph, et Heman, et
Idithun prophetarum regis: Ianitores vero per por-
tas singulas observabant, ita ut nec puncto quidem
discederent a ministerio: quamobrem et fratres eo-
rum Levitæ paraverunt eis cibos. 16 Omnis igitur
cultura Domini rite completa est in die illa ut fa-
cerent Phase, et offerrent holocausta super altare
Domini, iuxta præceptum regis Iosiæ. 17 Fecerunt-
que filii Israel, qui reperti fuerant ibi, Phase in
tempore illo, et sollemnitatem azymorum septem
diebus. 18 Non fuit Phase simile huic in Israel a
diebus Samuelis prophetæ: sed nec quisquam de
cunctis regibus Israel fecit Phase sicut Iosias, Sacer-
dotibus, et Levitis, et omni Iudæ, et Israel qui re-
pertus fuerat, et habitantibus in Ierusalem. 19 Oc-
tavodecimo anno regni Iosiæ hoc Phase celebra-
tum est.

3. Infelix pugna et mors, 35, 20—36, 1

Adversus regem Nechao pugnans

20 Postquam instauraverat Iosias templum, ascen-
dit Nechao rex Ægypti ad pugnandum in Charca-
mis iuxta Euphraten: et processit in occursum eius
Iosias. 21 At ille, missis ad eum nuntiis, ait: Quid
mihi et tibi est rex Iuda? non adversum te hodie
venio, sed contra aliam pugno domum, ad quam
me Deus festinato ire præcepit: desine adversum
Deum facere, qui mecum est, ne interficiat te.
22 Noluit Iosias reverti, sed præparavit contra eum
bellum, nec acquievit sermonibus Nechao ex ore

(20) 2 Rg 23, 29.

Dei: verum perrexit ut dimicaret in campo Mageddo.
23 Ibique vulneratus a sagittariis, dixit pueris suis: Educite me de prœlio, quia oppido vulneratus sum.
24 Qui transtulerunt eum de curru in alterum currum, qui sequebatur eum more regio, et asportaverunt eum in Ierusalem, mortuusque est, et sepultus in mausoleo patrum suorum: et universus Iuda et Ierusalem luxerunt eum. 25 Ieremias maxime: cuius omnes cantores atque cantatrices, usque in præsentem diem lamentationes super Iosiam replicant, et quasi lex obtinuit in Israel: Ecce scriptum fertur in lamentationibus.

in Mageddo vulneratur et in Ierusalem moritur

26 Reliqua autem sermonum Iosiæ et misericordiarum eius: quæ lege præcepta sunt Domini:
27 opera quoque illius prima et novissima, scripta sunt in Libro regum Iuda et Israel.

reliqua in historia regum Iuda et Israel

36 1 Tulit ergo populus terræ Ioachaz filium Iosiæ, et constituit regem pro patre suo in Ierusalem.

VIII. Adventus interitus regni, 36, 2—21

1. Ioachaz seu Sellum (1 Par 3, 15; Ir 22, 11) rex septimus decimus, 36, 2—4

2 Vigintitrium annorum erat Ioachaz, cum regnare cœpisset, et tribus mensibus regnavit in Ierusalem.

Tempus imperii

3 Amovit autem eum rex Ægypti cum venisset in Ierusalem, et condemnavit terram centum talentis argenti, et talento auri. 4 Constituitque pro eo regem, Eliakim fratrem eius, super Iudam et Ierusalem: et vertit nomen eius Ioakim: ipsum vero Ioachaz tulit secum, et abduxit in Ægyptum.

captivitas in Ægypto

2. Ioakim seu Eliakim rex duodevicesimus, 36, 5—8

5 Vigintiquinque annorum erat Ioakim cum regnare cœpisset, et undecim annis regnavit in Ierusalem: fecitque malum coram Domino Deo suo.

Tempus imperii et malitia

---

(22) Zach 12, 11. — (1) 2 Rg 23, 30. — (4) Mt 1, 11.

captivitas Babylonica

6 Contra hunc ascendit Nabuchodonosor rex Chaldæorum, et vinctum catenis duxit in Babylonem. 7 Ad quam et vasa Domini transtulit, et posuit ea in templo suo.

reliqua in historia regum Iuda et Israel

8 Reliqua autem verborum Ioakim, et abominationum eius, quas operatus est, et quæ inventa sunt in eo, continentur in Libro regum Iuda et Israel. Regnavit autem Ioachin filius eius pro eo.

3. Ioachin seu Iechonias (1 Par 3, 16; Ir 22, 24) rex undevicesimus, 36, 9—10

Tempus imperii et malitia

9 Octo annorum erat Ioachin cum regnare cœpisset, et tribus mensibus, ac decem diebus regnavit in Ierusalem, fecitque malum in conspectu Domini.

asportatio regis et vasorum

10 Cumque anni circulus volveretur, misit Nabuchodonosor rex, qui adduxerunt eum in Babylonem, asportatis simul pretiosissimis vasis domus Domini: Regem vero constituit Sedeciam patruum eius super Iudam et Ierusalem.

4. Sedecias seu Matthanias (2 Rg 24, 17) rex vicesimus, 36, 11—21

Tempus imperii

11 Viginti et unius anni erat Sedecias cum regnare cœpisset, et undecim annis regnavit in Ierusalem.

malitia regis

12 Fecitque malum in oculis Domini Dei sui, nec erubuit faciem Ieremiæ prophetæ, loquentis ad se ex ore Domini. 13 A rege quoque Nabuchodonosor recessit, qui adiuraverat eum per Deum: et induravit cervicem suam et cor ut non reverteretur ad Dominum Deum Israel.

atque populi

14 Sed et universi principes sacerdotum, et populus, prævaricati sunt inique iuxta universas abominationes gentium, et polluerunt domum Domini, quam sanctificaverat sibi in Ierusalem. 15 Mittebat autem Dominus Deus patrum suorum ad illos per manum nuntiorum suorum de nocte consur-

---

(10) 2 Rg 24, 17; Ir 37, 1.

gens, et quotidie commonens: eo quod parceret
populo et habitaculo suo. 16 At illi subsannabant
nuntios Dei, et parvipendebant sermones eius, illudebantque prophetis, donec ascenderet furor Domini in populum eius, et esset nulla curatio.

17 Adduxit enim super eos regem Chaldæorum, captivitas regis et excidium urbis
et interfecit iuvenes eorum gladio in domo sanctuarii sui, non est misertus adolescentis, et virginis, et senis, nec decrepiti quidem, sed omnes tradidit in manibus eius.
18 Universaque vasa domus
Domini tam maiora, quam minora, et thesauros templi, et regis, et principum transtulit in Babylonem.
19 Incenderunt hostes domum Dei, destruxeruntque murum Ierusalem, universas turres combusserunt, et quidquid pretiosum fuerat, demoliti sunt.
20 Siquis evaserat gladium, ductus in Babylonem servivit regi et filiis eius, donec imperaret rex Persarum,
21 et compleretur sermo Domini
ex ore Ieremiæ, et celebraret terra sabbata sua: cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum usque dum complerentur septuaginta anni.

IX. Decretum Cyri regis Persarum, 36, 22—23

22 Anno autem primo Cyri regis Persarum ad Facultas revertendi datur
explendum sermonem Domini, quem locutus fuerat per os Ieremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum: qui iussit prædicari in universo regno suo, etiam per scripturam, dicens:
23 Hæc
dicit Cyrus rex Persarum: Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cæli, et ipse præcepit mihi ut ædificarem ei domum in Ierusalem, quæ est in Iudæa: quis ex vobis est in omni populo eius? sit Dominus Deus suus cum eo, et ascendat.

---

(22) Esr 1, 1; 6, 3; Ir 25, 12; 29, 10.

LIBER PRIMUS ESDRÆ

PARS PRIOR

Reditus Iudæorum Zorobabel duce, 1, 1—6, 22

I. Reversio captivorum, 1, 1—2, 70

1. Decretum et restitutio Cyri, 1, 1—11

Cyrus reditionem captivorum permittit

1 1 In anno primo Cyri regis Persarum ut com-
pleretur verbum Domini ex ore Ieremiæ, sus-
citavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum: et
traduxit vocem in omni regno suo, etiam per scrip-
turam, dicens: 2 Hæc dicit Cyrus rex Persarum:
Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cæli,
et ipse præcepit mihi ut ædificarem ei domum in
Ierusalem, quæ est in Iudæa. 3 Quis est in vobis
de universo populo eius? Sit Deus illius cum ipso.
Ascendat in Ierusalem, quæ est in Iudæa, et ædifi-
cet domum Domini Dei Israel, ipse est Deus qui
est in Ierusalem. 4 Et omnes reliqui in cunctis
locis ubicumque habitant, adiuvent eum viri de loco
suo argento et auro, et substantia, et pecoribus,
excepto quod voluntarie offerunt templo Dei, quod
est in Ierusalem.

ac revertentibus vasa templi restituit

5 Et surrexerunt principes patrum de Iuda, et
Beniamin, et Sacerdotes, et Levitæ, et omnis, cuius
Deus suscitavit spiritum, ut ascenderent ad ædifi-
candum templum Domini, quod erat in Ierusalem.
6 Universique qui erant in circuitu, adiuverunt ma-

(1) 2 Par 36, 22; Ir 25, 12; 29, 10.

nus eorum in vasis argenteis et aureis, in sub-
stantia et iumentis, in supellectili, exceptis his, quæ
sponte obtulerant. 7 Rex quoque Cyrus protulit
vasa templi Domini, quæ tulerat Nabuchodonosor
de Ierusalem, et posuerat ea in templo Dei sui.
8 Protulit autem ea Cyrus rex Persarum per ma-
num Mithridatis filii Gazabar, et annumeravit ea
Sassabasar principi Iuda. 9 Et hic est numerus eo-
rum: Phialæ aureæ triginta, phialæ argenteæ mille,
cultri vigintinovem, scyphi aurei triginta, 10 scyphi
argentei secundi quadringenti decem: vasa alia mille.
11 Omnia vasa aurea et argentea quinque millia
quadringenta: universa tulit Sassabasar cum his,
qui ascendebant de transmigratione Babylonis in
Ierusalem.

2. Numerus, oblationes, habitatio reversorum, 2, 1—70

2 1 Hi sunt autem provinciæ filii, qui ascenderunt Numerus
de captivitate, quam transtulerat Nabuchodono-
sor rex Babylonis in Babylonem, et reversi sunt
in Ierusalem et Iudam, unusquisque in civitatem
suam. 2 Qui venerunt cum Zorobabel, Iosue, Nehe-
mia, Saraïa, Rahelaia, Mardochai, Belsan, Mesphar,
Beguai, Rehum, Baana.

Numerus virorum populi Israel: 3 Filii Pharos virorum
duo millia centum septuagintaduo. 4 Filii Sephatia, populi
trecenti septuagintaduo. 5 Filii Area, septingenti
septuagintaquinque. 6 Filii Phahath Moab, filiorum
Iosue: Ioab duo millia octingenti duodecim. 7 Filii
Ælam mille ducenti quinquagintaquattuor. 8 Filii Ze-
thua, nongenti quadragintaquinque. 9 Filii Zachai,
septingenti sexaginta. 10 Filii Bani, sexcenti quadra-
gintaduo. 11 Filii Bebai, sexcenti vigintitres. 12 Filii
Azgad, mille ducenti viginti duo. 13 Filii Adoni-
cam, sexcenti sexagintasex. 14 Filii Beguai, duo
millia quinquagintasex. 15 Filii Adin, quadringenti
quinquagintaquattuor. 16 Filii Ather, qui erant ex
Ezechia, nonagintaocto. 17 Filii Besai, trecenti vi-

(1) Neh 7, 6.

gintitres. 18 Filii Iora, centum duodecim. 19 Filii
Hasum, ducenti vigintitres. 20 Filii Gebbar, nona-
gintaquinque. 21 Filii Bethlehem, centum viginti-
tres. 22 Viri Netupha, quinquagintasex. 23 Viri
Anathoth, centum vigintiocto. 24 Filii Azmaveth,
quadraginta duo. 25 Filii Cariathiarim, Cephira, et
Beroth, septingenti quadragintatres. 26 Filii Rama
et Gabaa, sexcenti vigintiunus. 27 Viri Machmas,
centum viginti duo. 28 Viri Bethel et Hai, ducenti
vigintitres. 29 Filii Nebo, quinquagintaduo. 30 Filii
Megbis, centum quinquagintasex. 31 Filii Ælam al-
terius, mille ducenti quinquagintaquattuor. 32 Filii
Harim, trecenti viginti. 33 Filii Lod Hadid, et Ono,
septingenti vigintiquinque. 34 Filii Iericho, trecenti
quadragintaquinque. 35 Filii Senaa, tria millia sex-
centi triginta.

sacerdotum

36 Sacerdotes: Filii Iadaia in domo Iosue non-
genti septuaginta tres. 37 Filii Emmer, mille quin-
quagintaduo. 38 Filii Pheshur, mille ducenti qua-
draginta septem. 39 Filii Harim, mille decem et
septem.

Levitarum

40 Levitæ: Filii Iosue et Cedmihel filiorum Odo-
viæ septuagintaquattuor. 41 Cantores: Filii Asaph,
centum vigintiocto. 42 Filii Ianitorum: filii Sellum,
filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Hatita, filii
Sobai: universi centum trigintanovem.

Nathinæorum seu servorum templi

43 Nathinæi: filii Siha, filii Hasupha, filii Tab-
baoth, 44 filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, 45 filii
Lebana, filii Hagaba, filii Accub, 46 filii Hagab,
filii Semlai, filii Hanan, 47 filii Gaddel, filii Gaher,
filii Raaia, 48 filii Rasin, filii Necoda, filii Gazam,
49 filii Aza, filii Phasea, filii Besee, 50 filii Asena,
filii Munim, filii Nephusim, 51 filii Bacbuc, filii Ha-
cupha, filii Harhur, 52 filii Besluth, filii Mahida, filii
Harsa, 53 filii Bercos, filii Sisara, filii Thema,
54 filii Nasia, filii Hatipha,

servorum Salomonis

55 filii servorum Salomonis, filii Sotai, filii So-
phereth, filii Pharuda, 56 filii Iala, filii Dercon, filii
Geddel, 57 filii Saphatia, filii Hatil, filii Phochereth,
qui erant de Asebaim, filii Ami. 58 Omnes Nathinæi,
et filii servorum Salomonis, trecenti nonagintaduo.

filiorum originis dubiæ

59 Et hi qui ascenderunt de Thelmala, Thelharsa,
Cherub, et Adon, et Emer: et non potuerunt indi-
care domum patrum suorum et semen suum, utrum
ex Israel essent. 60 Filii Dalaia, filii Tobia, filii Ne-
coda, sexcenti quinquagintaduo. 61 Et de filiis Sa-
cerdotum: Filii Hobia, filii Accos, filii Berzellai, qui
accepit de filiabus Berzellai Galaaditis, uxorem, et
vocatus est nomine eorum: 62 hi quæsierunt scrip-
turam genealogiæ suæ, et non invenerunt, et eiecti
sunt de sacerdotio. 63 Et dixit Athersatha eis ut
non comederent de Sancto sanctorum, donec sur-
geret sacerdos doctus atque perfectus.

totius multitudinis

64 Omnis multitudo quasi unus, quadraginta duo
millia trecenti sexaginta: 65 exceptis servis eorum,
et ancillis, qui erant septem millia trecenti triginta-
septem: et in ipsis cantores, atque cantatrices du-
centi. 66 Equi eorum septingenti trigintasex, muli
eorum, ducenti quadragintaquinque, 67 cameli eo-
rum, quadringenti trigintaquinque, asini eorum, sex
millia septingenti viginti.

oblationes principum

68 Et de principibus patrum, cum ingrederentur
templum Domini, quod est in Ierusalem, sponte
obtulerunt in domum Dei ad exstruendam eam in
loco suo. 69 Secundum vires suas dederunt im-
pensas operis, auri solidos sexaginta millia et mille,
argenti mnas quinque millia, et vestes sacerdotales
centum.

habitatio reversorum

70 Habitaverunt ergo Sacerdotes, et Levitæ, et
de populo, et cantores, et ianitores, et Nathinæi in
urbibus suis, universusque Israel in civitatibus suis.

II. Refectio cultus divini, 3, 1—6, 22

1. Exstructio altaris holocaustorum, 3, 1—6

Holocausta offeruntur et festa celebrantur

3 1 Iamque venerat mensis septimus, et erant
filii Israel in civitatibus suis: congregatus est
ergo populus quasi vir unus in Ierusalem. 2 Et
surrexit Iosue filius Iosedec, et fratres eius sacer-
dotes, et Zorobabel filius Salathiel, et fratres eius,
et ædificaverunt altare Dei Israel ut offerrent in
eo holocautomata, sicut scriptum est in lege Moysi

viri Dei: 3 Collocaverunt autem altare Dei super
bases suas deterrentibus eos per circuitum populis
terrarum, et obtulerunt super illud holocaustum
Domino mane et vespere: 4 Feceruntque sollem-
nitatem tabernaculorum, sicut scriptum est, et ho-
locaustum diebus singulis per ordinem secundum
præceptum opus diei in die suo. 5 Et post hæc
holocaustum iuge, tam in Calendis quam in uni-
versis sollemnitatibus Domini, quæ erant conse-
cratæ, et in omnibus in quibus ultro offerebatur
munus Domino. 6 A primo die mensis septimi cœ-
perunt offerre holocaustum Domino: porro templum
Dei nondum fundatum erat.

2. Ædificatio templi Dei, 3, 7—4, 5

Ædificatio præparatur

7 Dederunt autem pecunias latomis et cæmenta-
riis: cibum quoque, et potum, et oleum Sidoniis,
Tyriisque ut deferrent ligna cedrina de Libano ad
mare Ioppe, iuxta quod præceperat Cyrus rex Per-
sarum eis.

fundamenta iaciuntur

8 Anno autem secundo adventus eorum ad tem-
plum Dei in Ierusalem mense secundo, cœperunt
Zorobabel filius Salathiel, et Iosue filius Iosedec,
et reliqui de fratribus eorum Sacerdotes, et Levitæ,
et omnes qui venerant de captivitate in Ierusalem,
et constituerunt Levitas a viginti annis et supra,
ut urgerent opus Domini. 9 Stetitque Iosue et filii
eius, et fratres eius, Cedmihel, et filii eius, et
filii Iuda, quasi vir unus, ut instarent super eos
qui faciebant opus in templo Dei: filii Henadad,
et filii eorum, et fratres eorum Levitæ.

aliis lætantibus aliis flentibus

10 Fundato igitur a cæmentariis templo Domini,
steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis: et
Levitæ filii Asaph in cymbalis, ut laudarent Deum
per manus David regis Israel. 11 Et concinebant
in hymnis, et confessione Domino: Quoniam bo-
nus, quoniam in æternum misericordia eius super
Israel. Omnis quoque populus vociferabatur cla-
more magno in laudando Dominum, eo quod fun-
datum esset templum Domini. 12 Plurimi etiam de
Sacerdotibus et Levitis, et principes patrum, et se-

niores, qui viderant templum prius cum fundatum
esset, et hoc templum in oculis eorum, flebant voce
magna: et multi vociferantes in lætitia, elevabant
vocem. 13 Nec poterat quisquam agnoscere vocem
clamoris lætantium, et vocem fletus populi: com-
mixtim enim populus vociferabatur clamore magno,
et vox audiebatur procul.

ædificatio usque ad Darium a Samaritanis impeditur

4 1 Audierunt autem hostes Iudæ, et Beniamin,
quia filii captivitatis ædificarent templum Do-
mino Deo Israel: 2 et accedentes ad Zorobabel, et
ad principes patrum dixerunt eis: Ædificemus vo-
biscum, quia ita ut vos, quærimus Deum vestrum:
ecce nos immolavimus victimas a diebus Asor Had-
dan regis Assur, qui adduxit nos huc. 3 Et dixit
eis Zorobabel, et Iosue, et reliqui principes patrum
Israel: Non est vobis et nobis ut ædificemus do-
mum Deo nostro, sed nosipsi soli ædificabimus
Domino Deo nostro, sicut præcepit nobis Cyrus
rex Persarum. 4 Factum est igitur ut populus terræ
impediret manus populi Iudæ, et turbaret eos in
ædificando. 5 Conduxerunt autem adversus eos
consiliatores, ut destruerent consilium eorum om-
nibus diebus Cyri regis Persarum, et usque ad re-
gnum Darii regis Persarum.

3. Litteræ ad successores Darii datæ, 4, 6—23 (cf Neh 1, 1—3)

Ad Assuerum seu Xerxen

6 In regno autem Assueri, in principio regni eius,
scripserunt accusationem adversus habitatores Iudæ
et Ierusalem.

ad Artaxerxen de ædificatione urbis

7 Et in diebus Artaxerxis scripsit Beselam Mi-
thridates, et Thabeel, et reliqui, qui erant in con-
silio eorum, ad Artaxerxem regem Persarum: epi-
stola autem accusationis scripta erat Syriace, et
legebatur sermone Syro. 8 Reum Beelteem, et
Samsai scriba scripserunt epistolam unam de Ieru-
salem Artaxerxi regi, huiuscemodi: 9 Reum Beel-
teem, et Samsai scriba, et reliqui consiliatores eo-
rum, Dinæi, et Apharsathachæi, Terphalæi, Aphar-
sæi, Erchuæi, Babylonii, Susanechæi, Dievi, et

Ælamitæ, 10 et ceteri de gentibus, quas transtulit
Asenaphar magnus et gloriosus: et habitare eas
fecit in civitatibus Samariæ, et in reliquis regioni-
bus trans Flumen in pace: (11 Hoc est exemplar
epistolæ, quam miserunt ad eum) Artaxerxi regi,
servi tui, viri qui sunt trans Fluvium, salutem di-
cunt. 12 Notum sit regi, quia Iudæi, qui ascende-
runt a te ad nos, venerunt in Ierusalem civitatem
rebellem et pessimam, quam ædificant exstruentes
muros eius, et parietes componentes. 13 Nunc igi-
tur notum sit regi, quia si civitas illa ædificata fue-
rit, et muri eius instaurati, tributum, et vectigal,
et annuos reditus non dabunt, et usque ad reges
hæc noxa perveniet. 14 Nos autem memores salis,
quod in palatio comedimus, et quia læsiones regis
videre nefas ducimus, idcirco misimus et nuntiavi-
mus regi, 15 ut recenseas in libris historiarum pa-
trum tuorum, et invenies scriptum in commenta-
riis: et scies quoniam urbs illa, urbs rebellis est,
et nocens regibus et provinciis, et bella concitan-
tur in ea ex diebus antiquis: quamobrem et ci-
vitas ipsa destructa est. 16 Nuntiamus nos regi,
quoniam si civitas illa ædificata fuerit, et muri
ipsius instaurati, possessionem trans Fluvium non
habebis.

edictum Artaxerxis

17 Verbum misit rex ad Reum Beelteem, et Sam-
sai scribam, et ad reliquos, qui erant in consilio
eorum habitatores Samariæ, et ceteris trans Flu-
vium, salutem dicens et pacem. 18 Accusatio, quam
misistis ad nos, manifeste lecta est coram me, 19 et
a me præceptum est: et recensuerunt, invenerunt-
que quoniam civitas illa a diebus antiquis adver-
sum reges rebellat, et seditiones, et prœlia conci-
tantur in ea: 20 nam et reges fortissimi fuerunt
in Ierusalem, qui et dominati sunt omni regioni,
quæ trans Fluvium est: tributum quoque et vecti-
gal, et reditus accipiebant. 21 Nunc ergo audite
sententiam: Prohibeatis viros illos ut urbs illa non
ædificetur, donec si forte a me iussum fuerit. 22 Vi-
dete ne negligenter hoc impleatis, et paulatim cre-
scat malum contra reges.

23 Itaque exemplum edicti Artaxerxis regis lec-
tum est coram Reum Beelteem, et Samsai scriba,
et consiliariis eorum: et abierunt festini in Ieru-
salem ad Iudæos, et prohibuerunt eos in brachio
et robore.

ædificatio urbis et murorum prohibetur

4. Ædificatio templi repetitur et absolvitur, 4, 24—6, 15

24 Tunc intermissum est opus domus Domini in
Ierusalem, et non fiebat usque ad annum secundum
regni Darii regis Persarum.

Ædificatio usque Darium intermissa

5 1 Prophetaverunt autem Aggæus Propheta, et
Zacharias filius Addo prophetantes ad Iudæos,
qui erant in Iudæa et Ierusalem, in nomine Dei
Israel. 2 Tunc surrexerunt Zorobabel filius Sala-
thiel, et Iosue filius Iosedec, et cœperunt ædificare
templum Dei in Ierusalem, et cum eis prophetæ
Dei adiuvantes eos.

Aggæo et Zacharia exhortantibus repetitur

3 In ipso autem tempore venit ad eos Thatha-
nai, qui erat dux trans Flumen, et Stharbuzanai,
et consiliarii eorum: sicque dixerunt eis: Quis de-
dit vobis consilium ut domum hanc ædificaretis, et
muros eius instauraretis? 4 Ad quod respondimus
eis, quæ essent nomina hominum auctorum ædifi-
cationis illius. 5 Oculus autem Dei eorum factus
est super senes Iudæorum, et non potuerunt in-
hibere eos. Placuitque ut res ad Darium referre-
tur, et tunc satisfacerent adversus accusationem
illam.

dux regionis hanc rem ad Darium refert

6 Exemplar epistolæ, quam misit Thathanai dux
regionis trans Flumen, et Stharbuzanai, et consilia-
tores eius Arphasachæi, qui erant trans Flumen,
ad Darium regem. 7 Sermo, quem miserant ei, sic
scriptus erat: Dario regi pax omnis. 8 Notum sit
regi, isse nos ad Iudæam provinciam, ad domum
Dei magni, quæ ædificatur lapide impolito, et ligna
ponuntur in parietibus: opusque illud diligenter
exstruitur, et crescit in manibus eorum. 9 Inter-
rogavimus ergo senes illos, et ita diximus eis: Quis
dedit vobis potestatem ut domum hanc ædificaretis,
et muros hos instauraretis? 10 Sed et nomina eo-

epistolam sequentem scribens

rum quæsivimus ab eis, ut nuntiaremus tibi: scrip-
simusque nomina eorum virorum, qui sunt prin-
cipes in eis. 11 Huiuscemodi autem sermonem re-
sponderunt nobis, dicentes: Nos sumus servi Dei
cæli et terræ, et ædificamus templum, quod erat
exstructum ante hos annos multos, quodque rex
Israel magnus ædificaverat, et exstruxerat. 12 Post-
quam autem ad iracundiam provocaverunt patres
nostri Deum cæli, tradidit eos in manus Nabucho-
donosor regis Babylonis Chaldæi, domum quoque
hanc destruxit, et populum eius transtulit in Baby-
lonem. 13 Anno autem primo Cyri regis Babylo-
nis, Cyrus rex proposuit edictum ut domus Dei
hæc ædificaretur. 14 Nam et vasa templi Dei aurea
et argentea, quæ Nabuchodonosor tulerat de tem-
plo, quod erat in Ierusalem, et asportaverat ea in
templum Babylonis, protulit Cyrus rex de templo
Babylonis, et data sunt Sassabasar vocabulo, quem
et principem constituit, 15 dixitque ei: Hæc vasa
tolle, et vade, et pone ea in templo, quod est in
Ierusalem, et domus Dei ædificetur in loco suo.
16 Tunc itaque Sassabasar ille venit et posuit fun-
damenta templi Dei in Ierusalem, et ex eo tem-
pore usque nunc ædificatur, et necdum completum
est. 17 Nunc ergo, si videtur regi bonum, recenseat
in bibliotheca regis, quæ est in Babylone, utrum-
nam a Cyro rege iussum fuerit ut ædificaretur do-
mus Dei in Ierusalem, et voluntatem regis super
hac re mittat ad nos.

Darius decretum Cyri in Ecbatanis invenit

6 1 Tunc Darius rex præcepit: et recensuerunt
in bibliotheca librorum, qui erant repositi in Ba-
bylone, 2 et inventum est in Ecbatanis, quod est
castrum in Medena provincia, volumen unum, talis-
que scriptus erat in eo commentarius: 3 Anno pri-
mo Cyri regis: Cyrus rex decrevit ut domus Dei
ædificaretur, quæ est in Ierusalem, in loco ubi im-
molent hostias, et ut ponant fundamenta suppor-
tantia altitudinem cubitorum sexaginta, et latitudi-
nem cubitorum sexaginta, 4 ordines de lapidibus
impolitis tres, et sic ordines de lignis novis: sump-
tus autem de domo regis dabuntur. 5 Sed et vasa

templi Dei aurea et argentea, quæ Nabuchodono-
sor tulerat de templo Ierusalem, et attulerat ea in
Babylonem, reddantur, et referantur in templum
in Ierusalem in locum suum, quæ et posita sunt
in templo Dei.
6 Nunc ergo Thathanai dux regionis, quæ est
trans Flumen, Stharbuzanai, et consiliarii vestri
Apharsachæi, qui estis trans Flumen, procul rece-
dite ab illis, 7 et dimittite fieri templum Dei illud
a duce Iudæorum, et a senioribus eorum, ut do-
mum Dei illam ædificent in loco suo. 8 Sed et a
me præceptum est quid oporteat fieri a presbyte-
ris Iudæorum illis ut ædificetur domus Dei, scilicet
ut de arca regis, id est, de tributis, quæ dantur de
regione trans Flumen, studiose sumptus dentur vi-
ris illis ne impediatur opus. 9 Quod si necesse fue-
rit, et vitulos, et agnos, et hædos in holocaustum
Deo cæli, frumentum, sal, vinum, et oleum, se-
cundum ritum Sacerdotum, qui sunt in Ierusalem,
detur eis per singulos dies, ne sit in aliquo queri-
monia. 10 Et offerant oblationes Deo cæli, orent-
que pro vita regis, et filiorum eius. 11 A me ergo
positum est decretum: Ut omnis homo, qui hanc
mutaverit iussionem, tollatur lignum de domo ip-
sius, et erigatur, et configatur in eo, domus autem
eius publicetur. 12 Deus autem, qui habitare fecit
nomen suum ibi, dissipet omnia regna, et popu-
lum qui extenderit manum suam ut repugnet, et
dissipet domum Dei illam, quæ est in Ierusalem.
Ego Darius statui decretum, quod studiose impleri
volo.

ac proprio decreto ædificationem permittit et iuvat

13 Igitur Thathanai dux regionis trans Flumen,
et Stharbuzanai, et consiliarii eius, secundum quod
præceperat Darius rex, sic diligenter exsecuti sunt.
14 Seniores autem Iudæorum ædificabant, et pro-
sperabantur iuxta prophetiam Aggæi prophetæ, et
Zachariæ filii Addo: et ædificaverunt et construxe-
runt iubente Deo Israel, et iubente Cyro, et Dario,
et Artaxerxe regibus Persarum: 15 et compleve-
runt domum Dei istam, usque ad diem tertium
mensis Adar, qui est annus sextus regni Darii regis.

domus Dei completur

5. Dedicatio templi et celebratio paschatis, 6, 16—22

Dedicatio domus

16 Fecerunt autem filii Israel Sacerdotes et Levi-
tæ, et reliqui filiorum transmigrationis, dedicatio-
nem Domus Dei in gaudio. 17 Et obtulerunt in de-
dicationem domus Dei, vitulos centum, arietes du-
centos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro
peccato totius Israel duodecim, iuxta numerum tri-
buum Israel. 18 Et statuerunt Sacerdotes in ordi-
nibus suis, et Levitas in vicibus suis super opera
Dei in Ierusalem, sicut scriptum est in libro Moysi.

sollemnitas azymorum

19 Fecerunt autem filii Israel transmigrationis,
Pascha, quartadecima die mensis primi. 20 Purifi-
cati enim fuerant Sacerdotes et Levitæ quasi unus:
omnes mundi ad immolandum pascha universis filiis
transmigrationis, et fratribus suis Sacerdotibus, et
sibi. 21 Et comederunt filii Israel, qui reversi fue-
rant de transmigratione, et omnes qui se separa-
verant a coinquinatione gentium terræ ad eos, ut
quærerent Dominum Deum Israel. 22 Et fecerunt
sollemnitatem azymorum septem diebus in lætitia,
quoniam lætificaverat eos Dominus, et converterat
cor regis Assur ad eos, ut adiuvaret manus eorum
in opere domus Domini Dei Israel.

PARS ALTERA

Reditus Iudæorum Esdra duce, 7, 1—10, 44

I. Reversio captivorum, 7, 1—8, 36

1. Generalis descriptio reditionis, 7, 1—10

Esdras cum comitibus

7 1 Post hæc autem verba in regno Artaxerxis
regis Persarum, Esdras filius Saraiæ, filii Aza-
riæ, filii Helciæ, 2 filii Sellum, filii Sadoc, filii Achi-
tob, 3 filii Amariæ, filii Azariæ, filii Maraioth, 4 filii
Zarahiæ, filii Ozi, filii Bocci, 5 filii Abisue, filii
Phinees, filii Eleazar, filii Aaron sacerdotis ab initio.
6 Ipse Esdras ascendit de Babylone, et ipse scriba
velox in lege Moysi, quam Dominus Deus dedit

(18) Nm 3, 6; 8, 9.

Israel: et dedit ei rex secundum manum Domini
Dei eius super eum, omnem petitionem eius. 7 Et
ascenderunt de filiis Israel, et de filiis Sacerdotum,
et de filiis Levitarum, et de cantoribus, et de iani-
toribus, et de Nathinæis in Ierusalem anno septimo
Artaxerxis regis.

Ierusalem venit

8 Et venerunt in Ierusalem mense quinto, ipse
est annus septimus regis. 9 Quia in primo die
mensis primi cœpit ascendere de Babylone, et in
primo die mensis quinti venit in Ierusalem, iuxta
manum Dei sui bonam super se. 10 Esdras enim
paravit cor suum, ut investigaret legem Domini, et
faceret et doceret in Israel præceptum et iudicium.

2. Edictum regis Artaxerxis, 7, 11—28

Exemplar

11 Hoc est autem exemplar epistolæ edicti, quod
dedit rex Artaxerxes Esdræ sacerdoti, scribæ eru-
dito in sermonibus et præceptis Domini, et cere-
moniis eius in Israel.

epistolæ Artaxerxis

12 Artaxerxes rex regum Esdræ sacerdoti, scri-
bæ legis Dei cæli doctissimo, salutem. 13 A me
decretum est, ut cuicumque placuerit in regno meo
de populo Israel, et de Sacerdotibus eius, et de Le-
vitis ire in Ierusalem, tecum vadat. 14 A facie
enim regis, et septem consiliatorum eius missus
es, ut visites Iudæam et Ierusalem in lege Dei tui,
quæ est in manu tua: 15 et ut feras argentum et
aurum quod rex, et consiliatores eius sponte ob-
tulerunt Deo Israel, cuius in Ierusalem tabernacu-
lum est. 16 Et omne argentum et aurum quodcum-
que inveneris in universa provincia Babylonis, et
populus offerre voluerit, et de Sacerdotibus quæ
sponte obtulerint domui Dei sui, quæ est in Ieru-
salem, 17 libere accipe, et studiose eme de hac
pecunia vitulos, arietes, agnos et sacrificia et liba-
mina eorum, et offer ea super altare templi Dei
vestri, quod est in Ierusalem. 18 Sed et si quid
tibi, et fratribus tuis placuerit de reliquo argento
et auro ut faciatis, iuxta voluntatem Dei vestri fa-
cite. 19 Vasa quoque, quæ dantur tibi in ministe-
rium domus Dei tui, trade in conspectu Dei in

Ierusalem. 20 Sed et cetera, quibus opus fuerit in
domum Dei tui, quantumcumque necesse est ut ex-
pendas, dabitur de thesauro, et de fisco regis, 21 et
a me. Ego Artaxerxes rex, statui atque decrevi
omnibus custodibus arcæ publicæ, qui sunt trans
Flumen, ut quodcumque petierit a vobis Esdras sa-
cerdos, scriba legis Dei cæli, absque mora detis
22 usque ad argenti talenta centum, et usque ad
frumenti coros centum, et usque ad vini hatos cen-
tum, et usque ad batos olei centum, sal vero abs-
que mensura. 23 Omne, quod ad ritum Dei cæli
pertinet, tribuatur diligenter in domo Dei cæli: ne
forte irascatur contra regnum regis, et filiorum
eius. 24 Vobis quoque notum facimus de univer-
sis Sacerdotibus, et Levitis, et cantoribus, et iani-
toribus, Nathinæis, et ministris domus Dei huius,
ut vectigal, et tributum, et annonas non habeatis
potestatem imponendi super eos. 25 Tu autem Es-
dra secundum sapientiam Dei tui, quæ est in manu
tua, constitue iudices et præsides ut iudicent omni
populo, qui est trans Flumen, his videlicet qui no-
verunt legem Dei tui, sed et imperitos docete li-
bere. 26 Et omnis qui non fecerit legem Dei tui,
et legem regis diligenter, iudicium erit de eo sive
in mortem, sive in exsilium, sive in condemnatio-
nem substantiæ eius, vel certe in carcerem.

gratiarum actio Esdræ

27 Benedictus Dominus Deus patrum nostrorum,
qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret domum
Domini, quæ est in Ierusalem, 28 et in me incli-
navit misericordiam suam coram rege et consilia-
toribus eius, et universis principibus regis potenti-
bus: et ego confortatus manu Domini Dei mei,
quæ erat in me, congregavi de Israel principes qui
ascenderent mecum.

3. Enumeratio comitum Esdræ, 8, 1—14

Principes familiarum et socii eorum

8 1 Hi sunt ergo principes familiarum, et genea-
logia eorum, qui ascenderunt mecum in regno
Artaxerxis regis de Babylone. 2 De filiis Phinees,
Gersom. De filiis Ithamar, Daniel. De filiis David,
Hattus. 3 De filiis Secheniæ, filiis Pharos, Zacha-

rias: et cum eo numerati sunt viri centum quin-
quaginta. 4 De filiis Phahath Moab, Elioenai filius
Zarehe, et cum eo ducenti viri. 5 De filiis Seche-
niæ, filius Ezechiel, et cum eo trecenti viri. 6 De
filiis Adan, Abed filius Ionathan, et cum eo quin-
quaginta viri. 7 De filiis Alam, Isaias filius Atha-
liæ, et cum eo septuaginta viri. 8 De filiis Sapha-
tiæ, Zebedia filius Michael, et cum eo octoginta
viri. 9 De filiis Ioab, Obedia filius Iahiel, et cum
eo ducenti decem et octo viri. 10 De filiis Selo-
mith, filius Iosphiæ, et cum eo centum sexa-
ginta viri. 11 De filiis Bebai, Zacharias filius Be-
bai, et cum eo vigintiocto viri. 12 De filiis Azgad,
Iohanan filius Eccetan, et cum eo centum et de-
cem viri. 13 De filiis Adonicam, qui erant novis-
simi: et hæc nomina eorum: Elipheleth, et Ie-
hiel, et Samaias, et cum eis sexaginta viri. 14 De
filiis Begui, Uthai et Zachur, et cum eis septua-
ginta viri.

4. Præparationes reditionis, 8, 15—30

15 Congregavi autem eos ad fluvium, qui decurrit
ad Ahava, et mansimus ibi tribus diebus: quæsivi-
que in populo et in sacerdotibus de filiis Levi, et
non inveni ibi. 16 Itaque misi Eliezer, et Ariel, et
Semeiam, et Elnathan, et Iarib, et alterum Elna-
than, et Nathan, et Zachariam, et Mosollam prin-
cipes: et Ioiarib, et Elnathan sapientes. 17 Et misi
eos ad Eddo, qui est primus in Chasphiæ loco, et
posui in ore eorum verba, quæ loquerentur ad Ed-
do, et fratres eius Nathinæos in loco Chasphiæ ut
adducerent nobis ministros domus Dei nostri. 18 Et
adduxerunt nobis per manum Dei nostri bonam
super nos, virum doctissimum de filiis Moholi filii
Levi filii Israel, et Sarabiam et filios eius et fratres
eius decem et octo, 19 et Hasabiam, et cum eo
Isaiam de filiis Merari, fratresque eius, et filios eius
viginti: 20 et de Nathinæis, quos dederat David
et principes ad ministeria Levitarum, Nathinæos
ducentos viginti: omnes hi suis nominibus voca-
bantur.

Redeuntes ad Ahava congregantur

ieiunant et orant

21 Et prædicavi ibi ieiunium iuxta fluvium Ahava
ut affligeremur coram Domino Deo nostro, et pe-
teremus ab eo viam rectam nobis et filiis nostris,
universæque substantiæ nostræ. 22 Erubui enim
petere a rege auxilium et equites, qui defenderent
nos ab inimico in via: quia dixeramus regi: Manus
Dei nostri est super omnes, qui quærunt eum in
bonitate: et imperium eius et fortitudo eius, et furor
super omnes, qui derelinquunt eum. 23 Ieiunavi-
mus autem, et rogavimus Deum nostrum per hoc:
et evenit nobis prospere.

custodes thesaurorum eliguntur

24 Et separavi de principibus Sacerdotum duo-
decim, Sarabiam, et Hasabiam, et cum eis de fra-
tribus eorum decem; 25 appendique eis argentum
et aurum, et vasa consecrata domus Dei nostri,
quæ obtulerat rex et consiliatores eius, et princi-
pes eius, universusque Israel eorum, qui inventi
fuerant: 26 et appendi in manibus eorum argenti
talenta sexcenta quinquaginta, et vasa argentea cen-
tum, auri centum talenta: 27 et crateres aureos
viginti, qui habebant solidos millenos, et vasa æris
fulgentis optimi duo, pulchra, ut aurum. 28 Et dixi
eis: Vos sancti Domini, et vasa sancta, et argen-
tum et aurum, quod sponte oblatum est Domino
Deo patrum nostrorum: 29 vigilate et custodite,
donec appendatis coram principibus Sacerdotum, et
Levitarum, et ducibus familiarum Israel in Ierusa-
lem, in thesaurum domus Domini. 30 Susceperunt
autem Sacerdotes et Levitæ pondus argenti, et
auri, et vasorum ut deferrent Ierusalem in domum
Dei nostri.

5. Iter et adventus in Palæstinam, 8, 31—36

Profectio ab Ahava et adventus in Ierusalem

31 Promovimus ergo a flumine Ahava duodeci-
mo die mensis primi ut pergeremus Ierusalem: et
manus Dei nostri fuit super nos, et liberavit nos
de manu inimici et insidiatoris in via. 32 Et veni-
mus Ierusalem, et mansimus ibi tribus diebus.

traditio thesaurorum

33 Die autem quarta appensum est argentum, et
aurum, et vasa in domo Dei nostri per manum
Meremoth filii Uriæ Sacerdotis, et cum eo Eleazar

filius Phinees, cumque eis Iozabed filius Iosue, et
Noadaia filius Bennoi Levitæ, 34 iuxta numerum
et pondus omnium: descriptumque est omne pon-
dus in tempore illo.

35 Sed et qui venerant de captivitate filii trans- oblatio holocaustorum
migrationis, obtulerunt holocautomata Deo Israel,
vitulos duodecim pro omni populo Israel, arietes
nonaginta sex, agnos septuaginta septem, hircos
pro peccato, duodecim: omnia in holocaustum Do-
mino.

36 Dederunt autem edicta regis satrapis, qui erant traditio edictorum regis
de conspectu regis et ducibus trans Flumen, et ele-
vaverunt populum et domum Dei.

II. Sanctificatio coniugiorum, 9, 1—10, 44

1. Transgressio legis expiatur, 9, 1—10, 17

9 1 Postquam autem hæc completa sunt, accesse- Transgressio ab Esdra lugetur
runt ad me principes, dicentes: Non est sepa-
ratus populus Israel, Sacerdotes et Levitæ a popu-
lis terrarum, et abominationibus eorum Chananæi
videlicet, et Hethæi, et Pherezæi, et Iebusæi, et
Ammonitarum, et Moabitarum, et Ægyptiorum, et
Amorrhæorum: 2 tulerunt enim de filiabus eorum
sibi et filiis suis, et commiscuerunt semen sanctum
cum populis terrarum: manus etiam principum et
magistratuum fuit in transgressione hac prima.
3 Cumque audissem sermonem istum, scidi pallium
meum et tunicam, et evelli capillos capitis mei et
barbæ, et sedi mærens. 4 Convenerunt autem ad
me omnes, qui timebant verbum Dei Israel, pro
transgressione eorum, qui de captivitate venerant,
et ego sedebam tristis usque ad sacrificium ve-
spertinum:

5 et in sacrificio vespertino surrexi de afflictione et coram Domino deploratur
mea, et scisso pallio et tunica, curvavi genua mea,
et expandi manus meas ad Dominum Deum me-
um, 6 et dixi: Deus meus confundor et erubesco
levare faciem meam ad te: quoniam iniquitates no-
stræ multiplicatæ sunt super caput nostrum, et de-
licta nostra creverunt usque ad cælum 7 a diebus

patrum nostrorum: sed et nos ipsi peccavimus gra-
viter *usque* ad diem hanc, et in iniquitatibus no-
stris traditi sumus ipsi, et reges nostri, et Sacer-
dotes nostri in manum regum terrarum, et in gla-
dium, et in captivitatem, et in rapinam, et in con-
fusionem vultus, sicut et die hac. 8 Et nunc quasi
parum et ad momentum facta est deprecatio no-
stra apud Dominum Deum nostrum, ut dimitteren-
tur nobis reliquiæ, et daretur nobis paxillus in loco
sancto eius, et illuminaret oculos nostros Deus no-
ster, et daret nobis vitam modicam in servitute
nostra, 9 quia servi sumus, et in servitute nostra
non dereliquit nos Deus noster, sed inclinavit su-
per nos misericordiam coram rege Persarum, ut
daret nobis vitam, et sublimaret domum Dei no-
stri, et exstrueret solitudines eius, et daret nobis
sepem in Iuda et Ierusalem. 10 Et nunc quid di-
cemus Deus noster post hæc? quia dereliquimus
mandata tua, 11 quæ præcepisti in manu servo-
rum tuorum prophetarum, dicens: Terra, ad quam
vos ingredimini ut possideatis eam, terra immunda
est iuxta immunditiam populorum, ceterarumque
terrarum, abominationibus eorum qui repleverunt
eam ab ore usque ad os in coinquinatione sua.
12 Nunc ergo filias vestras ne detis filiis eorum,
et filias eorum ne accipiatis filiis vestris, et non
quæratis pacem eorum, et prosperitatem eorum
usque in æternum: ut confortemini, et comedatis
quæ bona sunt terræ, et heredes habeatis filios ve-
stros usque in sæculum. 13 Et post omnia quæ
venerunt super nos in operibus nostris pessimis,
et in delicto nostro magno, quia tu Deus noster
liberasti nos de iniquitate nostra, et dedisti nobis
salutem sicut est hodie, 14 ut non converteremur,
et irrita faceremus mandata tua, neque matrimonia
iungeremus cum populis abominationum istarum.
Numquid iratus es nobis usque ad consummatio-
nem ne dimitteres nobis reliquias ad salutem?
15 Domine Deus Israel iustus es tu: quoniam de-

(12) Dt 7, 3.

relicti sumus, qui salvaremur sicut die hac. Ecce coram te sumus in delicto nostro; non enim stari potest coram te super hoc.

eiectio uxorum alienigenarum decernitur

10 1 Sic ergo orante Esdra, et implorante eo, et flente, et iacente ante templum Dei, collectus est ad eum de Israel cœtus grandis nimis virorum et mulierum et puerorum, et flevit populus fletu multo. 2 Et respondit Sechenias filius Iehiel de filiis Ælam, et dixit Esdræ: Nos prævaricati sumus in Deum nostrum, et duximus uxores alienigenas de populis terræ: et nunc, si est pænitentia in Israel super hoc, 3 percutiamus fœdus cum Domino Deo nostro, ut proiiciamus universas uxores, et eos qui de his nati sunt iuxta voluntatem Domini, et eorum qui timent præceptum Domini Dei nostri: secundum legem fiat. 4 Surge, tuum est decernere, nosque erimus tecum: confortare, et fac. 5 Surrexit ergo Esdras, et adiuravit principes Sacerdotum et Levitarum, et omnem Israel ut facerent secundum verbum hoc, et iuraverunt. 6 Et surrexit Esdras ante domum Dei, et abiit ad cubiculum Iohanan filii Eliasib, et ingressus est illuc, panem non comedit, et aquam non bibit: lugebat enim transgressionem eorum, qui venerant de captivitate. 7 Et missa est vox in Iuda et in Ierusalem omnibus filiis transmigrationis, ut congregarentur in Ierusalem: 8 et omnis qui non venerit in tribus diebus iuxta consilium principum et seniorum, auferetur universa substantia eius, et ipse abiicietur de cœtu transmigrationis.

atque perficitur

9 Convenerunt igitur omnes viri Iuda, et Beniamin in Ierusalem tribus diebus, ipse est mensis nonus, vigesimo die mensis: et sedit omnis populus in platea domus Dei, trementes pro peccato, et pluviis. 10 Et surrexit Esdras sacerdos, et dixit ad eos: Vos transgressi estis, et duxistis uxores alienigenas ut adderetis super delictum Israel. 11 Et nunc date confessionem Domino Deo patrum vestrorum, et facite placitum eius, et separamini a populis terræ, et ab uxoribus alienigenis. 12 Et respondit uni-

versa multitudo, dixitque voce magna: Iuxta ver-
bum tuum ad nos, sic fiat. 13 Verumtamen quia
populus multus est, et tempus pluviæ, et non sus-
tinemus stare foris, et opus non est diei unius vel
duorum (vehementer quippe peccavimus in sermone
isto) 14 constituantur principes in universa multi-
tudine: et omnes in civitatibus nostris qui duxe-
runt uxores alienigenas veniant in temporibus sta-
tutis, et cum his seniores per civitatem et civita-
tem, et iudices eius donec avertatur ira Dei nostri
a nobis super peccato hoc. 15 Igitur Ionathan filius
Azahel, et Iaasia filius Thecue, steterunt super hoc,
et Mesollam et Sebethai Levites adiuverunt eos:
16 Feceruntque sic filii transmigrationis. Et abierunt
Esdras Sacerdos, et viri principes familiarum in
domos patrum suorum, et omnes per nomina sua,
et sederunt in die primo mensis decimi ut quære-
rent rem. 17 Et consummati sunt omnes viri, qui
duxerant uxores alienigenas, usque ad diem pri-
mam mensis primi.

2. Transgressores enumerantur, 10, 18—44

Sacerdotes

18 Et inventi sunt de filiis sacerdotum qui du-
xerant uxores alienigenas. De filiis Iosue filii Io-
sedec, et fratres eius, Maasia, et Eliezer, et Iarib,
et Godolia. 19 Et dederunt manus suas ut eiice-
rent uxores suas, et pro delicto suo arietem de
ovibus offerrent. 20 Et de filiis Emmer, Hanani,
et Zebedia. 21 Et de filiis Harim, Maasia, et Elia,
et Semeia, et Iehiel, et Ozias. 22 Et de filiis Phes-
hur, Elioenai, Maasia, Ismael, Nathanael, Iozabed,
et Elasa.

Levitæ

23 Et de filiis Levitarum, Iozabed, et Semei, et
Celaia, ipse est Calita, Phataia, Iuda, et Eliezer.
24 Et de cantoribus, Eliasib. Et de ianitoribus, Sel-
lum, et Telem, et Uri.

reliqui Israelitæ

25 Et ex Israel, de filiis Pharos, Remeia, et Iezia,
et Melchia, et Miamin, et Eliezer, et Melchia, et
Banea. 26 Et de filiis Ælam, Mathania, Zacharias,
et Iehiel, et Abdi, et Ierimoth, et Elia. 27 Et de
filiis Zethua, Elioenai, Eliasib, Mathania, et Ieri-

muth, et Zabad, et Aziza. 28 Et de filiis Bebai, Io-
hanan, Hanania, Zabbai, Athalai. 29 Et de filiis
Bani, Mosollam, et Melluch, et Adaia, Iasub, et
Saal, et Ramoth. 30 Et de filiis Phahath Moab, Edna,
et Chalal, Banaias, et Maasias, Mathanias, Beseleel,
Bennui, et Manasse. 31 Et de filiis Herem, Elie-
zer, Iosue, Melchias, Semeias, Simeon, 32 Benia-
min, Maloch, Samarias. 33 Et de filiis Hasom, Ma-
thanai, Mathatha, Zabad, Eliphelet, Iermai, Manas-
se, Semei. 34 De filiis Bani, Maaddi, Amram, et
Uel, 35 Baneas, et Badaias, Cheliau, 36 Vania, Ma-
rimuth, et Eliasib, 37 Mathanias, Mathanai, et Iasi,
38 et Bani, et Bennui, Semei, 39 et Salmias, et
Nathan, et Adaias, 40 et Mechnedebai, Sisai, Sarai,
41 Ezrel, et Selemiau, Semeria, 42 Sellum, Amaria,
Ioseph. 43 De filiis Nebo, Iehiel, Mathathias, Za-
bad, Zabina, Ieddu, et Ioel, et Banaia. 44 Omnes
hi acceperant uxores alienigenas, et fuerunt ex eis
mulieres, quæ pepererant filios.

LIBER NEHEMIÆ
QUI ET ESDRÆ SECUNDUS DICITUR

PARS PRIOR
Nehemias murum ducit, 1, 1—7, 73

I. Res ædificationem muri præcedentes, 1, 1—2, 20

1. Status urbis, 1, 1—11 (cf Esr 4, 6—23)

Nehemiæ nuntiatur

1 [1] Verba Nehemiæ filii Helchiæ.

Et factum est in mense Casleu, anno vigesimo,
et ego eram in Susis castro. [2] Et venit Hanani
unus de fratribus meis, ipse et viri ex Iuda: et
interrogavi eos de Iudæis, qui remanserant, et su-
pererant de captivitate, et Ierusalem. [3] Et dixerunt
mihi: Qui remanserunt, et relicti sunt de captivi-
tate ibi in provincia, in afflictione magna sunt, et
in opprobrio: et murus Ierusalem dissipatus est,
et portæ eius combustæ sunt igni.

ab ipso defletur

[4] Cumque audissem verba huiuscemodi, sedi, et
flevi, et luxi diebus multis: ieiunabam, et orabam
ante faciem Dei cæli. [5] Et dixi: Quæso Domine
Deus cæli fortis, magne atque terribilis, qui custo-
dis pactum et misericordiam cum his qui te dili-
gunt, et custodiunt mandata tua: [6] fiant aures tuæ
auscultantes, et oculi tui aperti ut audias oratio-
nem servi tui, quam ego oro coram te hodie nocte
et die pro filiis Israel servis tuis: et confiteor pro
peccatis filiorum Israel, quibus peccaverunt tibi:

---

(5) Dn 9, 4.

ego, et domus patris mei peccavimus, 7 vanitate
seducti sumus, et non custodivimus mandatum tu-
um, et ceremonias, et iudicia quæ præcepisti Moysi
famulo tuo. 8 Memento verbi, quod mandasti Moysi
servo tuo, dicens: Cum transgressi fueritis, ego
dispergam vos in populos: 9 et si revertamini ad
me, et custodiatis præcepta mea, et faciatis ea;
etiamsi abducti fueritis ad extrema cæli, inde con-
gregabo vos, et reducam in locum, quem elegi ut
habitaret nomen meum ibi. 10 Et ipsi servi tui,
et populus tuus: quos redemisti in fortitudine tua
magna, et in manu tua valida. 11 Obsecro Domine,
sit auris tua attendens ad orationem servi tui, et
ad orationem servorum tuorum, qui volunt timere
nomen tuum: et dirige servum tuum hodie, et da
ei misericordiam ante virum hunc. Ego enim eram
pincerna regis.

2. Auctoritas Nehemiæ, 2, 1—10 (cf Esr 4, 21)

2 1 Factum est autem in mense Nisan, anno vi-
gesimo Artaxerxis regis: et vinum erat ante
eum, et levavi vinum, et dedi regi: et eram quasi
languidus ante faciem eius. 2 Dixitque mihi rex:
Quare vultus tuus tristis est, cum te ægrotum non
videam? non est hoc frustra, sed malum nescio
quod in corde tuo est. Et timui valde, ac nimis:
3 et dixi regi: Rex in æternum vive: quare non
mæreat vultus meus, quia civitas domus sepulcro-
rum patris mei deserta est, et portæ eius combu-
stæ sunt igni? 4 Et ait mihi rex: Pro qua re po-
stulas? Et oravi Deum cæli, 5 et dixi ad regem:
Si videtur regi bonum, et si placet servus tuus
ante faciem tuam, ut mittas me in Iudæam ad ci-
vitatem sepulcri patris mei, et ædificabo eam. 6 Di-
xitque mihi rex, et regina quæ sedebat iuxta eum:
Usque ad quod tempus erit iter tuum, et quando
reverteris? Et placuit ante vultum regis, et misit
me: et constitui ei tempus. 7 Et dixi regi: Si regi
videtur bonum, epistolas det mihi ad duces regio-
nis trans Flumen, ut traducant me, donec veniam
in Iudæam: 8 et epistolam ad Asaph custodem

Facultas urbis ædificandæ ab Artaxerxe datur

saltus regis, ut det mihi ligna, ut tegere possim
portas turris domus, et muros civitatis, et domum,
quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta
manum Dei mei bonam mecum.

et ducibus regionis exhibetur

9 Et veni ad duces regionis trans Flumen, dedi-
que eis epistolas regis. Miserat autem rex mecum
principes militum, et equites. 10 Et audierunt Sa-
naballat Horonites, et Tobias servus Ammanites:
et contristati sunt afflictione magna, quod venisset
homo, qui quæreret prosperitatem filiorum Israel.

3. Consilium muri ædificandi, 2, 11—20

Nehemias murum considerat

11 Et veni Ierusalem, et eram ibi tribus diebus,
12 et surrexi nocte ego, et viri pauci mecum, et
non indicavi cuiquam quid Deus dedisset in corde
meo ut facerem in Ierusalem, et iumentum non
erat mecum, nisi animal, cui sedebam. 13 Et egres-
sus sum per portam vallis nocte, et ante fontem
draconis, et ad portam stercoris, et considerabam
murum Ierusalem dissipatum, et portas eius con-
sumptas igni. 14 Et transivi ad portam fontis, et
ad aquæductum regis, et non erat locus iumento,
cui sedebam, ut transiret. 15 Et ascendi per tor-
rentem nocte, et considerabam murum, et reversus
veni ad portam vallis, et redii. 16 Magistratus au-
tem nesciebant quo abiissem, aut quid ego face-
rem: sed et Iudæis et sacerdotibus, et optimati-
bus, et magistratibus, et reliquis qui faciebant opus,
usque ad id loci nihil indicaveram.

eius ædificationem urget

17 Et dixi eis: Vos nostis afflictionem in qua
sumus; quia Ierusalem deserta est, et portæ eius
consumptæ sunt igni: venite, et ædificemus muros
Ierusalem, et non simus ultra opprobrium. 18 Et
indicavi eis manum Dei mei, quod esset bona me-
cum, et verba regis, quæ locutus esset mihi, et
aio: Surgamus, et ædificemus. Et confortatæ sunt
manus eorum in bono.

subsannantibus respondet

19 Audierunt autem Sanaballat Horonites, et To-
bias servus Ammanites, et Gosem Arabs, et sub-
sannaverunt nos, et despexerunt, dixeruntque: Quæ
est hæc res, quam facitis? numquid contra regem

vos rebellatis? 20 Et reddidi eis sermonem, dixique
ad eos: Deus cæli ipse nos iuvat, et nos servi eius
sumus: surgamus et ædificemus: vobis autem non
est pars, et iustitia, et memoria in Ierusalem.

II. Ædificatio muri Ierusalem, 3, 1—6, 19

1. Viri murum ædificantes, 3, 1—31

3 1 Et surrexit Eliasib sacerdos magnus, et fratres Singuli enumerantur
eius sacerdotes, et ædificaverunt portam gregis:
ipsi sanctificaverunt eam, et statuerunt valvas eius,
et usque ad turrim centum cubitorum sanctifica-
verunt eam, usque ad turrim Hananeel. 2 Et iuxta
eum ædificaverunt viri Iericho: et iuxta eum ædi-
ficavit Zachur filius Amri. 3 Portam autem piscium
ædificaverunt filii Asnaa: ipsi texerunt eam, et sta-
tuerunt valvas eius, et seras, et vectes. Et iuxta
eos ædificavit Marimuth filius Uriæ, filii Accus.
4 Et juxta eum ædificavit Mosollam filius Barachiæ,
filii Mesezebel: et iuxta eos ædificavit Sadoc filius
Baana: 5 Et iuxta eos ædificaverunt Thecueni: opti-
mates autem eorum non supposuerunt colla sua in
opere Domini sui. 6 Et portam veterem ædifica-
verunt Ioiada filius Phasea, et Mosollam filius Be-
sodia: ipsi texerunt eam, et statuerunt valvas eius,
et seras, et vectes: 7 Et iuxta eos ædificaverunt
Meltias Gabaonites, et Iadon Meronathites, viri de
Gabaon et Maspha, pro duce qui erat in regione
trans Flumen. 8 Et iuxta eum ædificavit Eziel filius
Araia aurifex: et iuxta eum ædificavit Ananias
filius pigmentarii: et dimiserunt Ierusalem usque ad
murum plateæ latioris. 9 Et iuxta eum ædificavit
Raphaia filius Hur, princeps vici Ierusalem. 10 Et
iuxta eum ædificavit Iedaia filius Haromaph contra
domum suam: et iuxta eum ædificavit Hattus filius
Haseboniæ. 11 Mediam partem vici ædificavit Mel-
chias filius Herem, et Hasub filius Phahath Moab, et
turrim furnorum. 12 Et iuxta eum ædificavit Sellum
filius Alohes princeps mediæ partis vici Ierusalem,
ipse et filiæ eius. 13 Et portam vallis ædificavit Ha-
nun, et habitatores Zanoe: ipsi ædificaverunt eam, et
statuerunt valvas eius, et seras, et vectes, et mille

cubitos in muro usque ad portam sterquilinii. 14 Et
portam sterquilinii ædificavit Melchias filius Rechab,
princeps vici Bethacharam: ipse ædificavit eam, et
statuit valvas eius, et seras, et vectes. 15 Et por-
tam fontis ædificavit Sellun filius Cholhoza, prin-
ceps pagi Maspha: ipse ædificavit eam, et texit,
et statuit valvas eius, et seras, et vectes, et muros
piscinæ Siloe in hortum regis, et usque ad gradus,
qui descendunt de civitate David. 16 Post eum
ædificavit Nehemias filius Azboc princeps dimidiæ
partis vici Bethsur usque contra sepulcrum David
et usque ad piscinam, quæ grandi opere constructa
est, et usque ad domum fortium. 17 Post eum ædi-
ficaverunt Levitæ, Rehum filius Benni: post eum
ædificavit Hasebias princeps dimidiæ partis vici Cei-
læ in vico suo. 18 Post eum ædificaverunt fratres
eorum Bavai filius Enadad, princeps dimidiæ partis
Ceilæ. 19 Et ædificavit iuxta eum Azer filius Iosue,
princeps Maspha mensuram secundam, contra ascen-
sum firmissimi anguli. 20 Post eum in monte ædi-
ficavit Baruch filius Zachai mensuram secundam,
ab angulo usque ad portam domus Eliasib sacer-
dotis magni. 21 Post eum ædificavit Merimuth filius
Uriæ filii Haccus, mensuram secundam, a porta
domus Eliasib, donec extenderetur domus Eliasib.
22 Et post eum ædificaverunt sacerdotes viri de
campestribus Iordanis. 23 Post eum ædificavit Ben-
iamin et Hasub contra domum suam: et post eum
ædificavit Azarias filius Maasiæ filii Ananiæ contra
domum suam. 24 Post eum ædificavit Bennui filius
Henadad mensuram secundam, a domo Azariæ
usque ad flexuram, et usque ad angulum. 25 Phalel
filius Ozi contra flexuram et turrim, quæ eminet
de domo regis excelsa, id est, in atrio carceris: post
eum Phadaia filius Pharos. 26 Nathinæi autem ha-
bitabant in Ophel usque contra portam aquarum
ad orientem, et turrim, quæ prominebat. 27 Post
eum ædificaverunt Thecueni mensuram secundam
e regione, a turre magna et eminente usque ad
murum templi. 28 Sursum autem a porta equorum
ædificaverunt sacerdotes, unusquisque contra do-

mum suam. 29 Post eos ædificavit Sadoc filius
Emmer contra domum suam. Et post eum ædifi-
cavit Semaia filius Secheniæ, custos portæ orien-
talis. 30 Post eum ædificavit Hanania filius Sele-
miæ, et Hanun filius Seleph sextus, mensuram se-
cundam: post eum ædificavit Mosollam filius Ba-
rachiæ, contra gazophylacium suum. Post eum ædi-
ficavit Melchias filius aurificis usque ad domum
Nathinæorum, et scruta vendentium contra portam
iudicialem, et usque ad cenaculum anguli. 31 Et
inter cenaculum anguli in porta gregis ædificave-
runt aurifices et negotiatores.

2. **Irrisiones et insidiæ hostium, 4, 1—23**

4 1 Factum est autem, cum audisset Sanaballat
quod ædificaremus murum, iratus est valde: et
motus nimis subsannavit Iudæos, 2 et dixit coram
fratribus suis, et frequentia Samaritanorum: Quid
Iudæi faciunt imbecilles? Num dimittent eos gen-
tes? Num sacrificabunt, et complebunt in una die?
Numquid ædificare poterunt lapides de acervis pul-
veris, qui combusti sunt? 3 Sed et Tobias Am-
manites proximus eius, ait: Ædificent: si ascen-
derit vulpes, transiliet murum eorum lapideum.
4 Audi Deus noster, quia facti sumus despectui:
converte opprobrium super caput eorum, et da eos
in despectionem in terra captivitatis. 5 Ne operias
iniquitatem eorum, et peccatum eorum coram facie
tua non deleatur, quia irriserunt ædificantes. 6 Ita-
que ædificavimus murum, et coniunximus totum
usque ad partem dimidiam: et provocatum est cor
populi ad operandum.

Hostes prius ædificantes irrident

7 Factum est autem, cum audisset Sanaballat, et
Tobias, et Arabes, et Ammanitæ, et Azotii, quod
obducta esset cicatrix muri Ierusalem, et quod cœ-
pissent interrupta concludi, irati sunt nimis. 8 Et
congregati sunt omnes pariter ut venirent, et pu-
gnarent contra Ierusalem, et molirentur insidias.
9 Et oravimus Deum nostrum, et posuimus custo-
des super murum die ac nocte contra eos. 10 Di-
xit autem Iudas: Debilitata est fortitudo portantis,

deinde eis insidiantur

et humus nimia est, et nos non poterimus ædifi-
care murum. 11 Et dixerunt hostes nostri: Nesci-
ant, et ignorent donec veniamus in medium eorum,
et interficiamus eos, et cessare faciamus opus. 12 Fac-
tum est autem venientibus Iudæis, qui habitabant
iuxta eos, et dicentibus nobis per decem vices ex
omnibus locis quibus venerant ad nos, 13 statui
in loco post murum per circuitum populum in or-
dinem cum gladiis suis, et lanceis, et arcubus. 14 Et
perspexi atque surrexi: et aio ad optimates et ma-
gistratus, et ad reliquam partem vulgi: Nolite ti-
mere a facie eorum. Domini magni et terribilis
mementote, et pugnate pro fratribus vestris, filiis
vestris, et filiabus vestris, et uxoribus vestris, et
domibus vestris.

ædificantes ad pugnam parati sunt

15 Factum est autem, cum audissent inimici nostri
nuntiatum esse nobis, dissipavit Deus consilium
eorum. Et reversi sumus omnes ad muros, unus-
quisque ad opus suum. 16 Et factum est a die
illa, media pars iuvenum eorum faciebat opus, et
media parata erat ad bellum, et lanceæ, et scuta,
et arcus, et loricæ, et principes post eos in omni
domo Iuda 17 ædificantium in muro, et portantium
onera, et imponentium: una manu sua faciebat
opus, et altera tenebat gladium: 18 ædificantium
enim unusquisque gladio erat accinctus renes. Et
ædificabant, et clangebant buccina iuxta me. 19 Et
dixi ad optimates, et ad magistratus, et ad reli-
quam partem vulgi: Opus grande est et latum, et
nos separati sumus in muro procul alter ab altero:
20 in loco quocumque audieritis clangorem tubæ,
illuc concurrite ad nos: Deus noster pugnabit pro
nobis. 21 Et nosipsi faciamus opus: et media pars
nostrum teneat lanceas ab ascensu auroræ donec
egrediantur astra. 22 In tempore quoque illo dixi
populo: Unusquisque cum puero suo maneat in
medio Ierusalem, et sint nobis vices per noctem,
et diem, ad operandum. 23 Ego autem et fratres
mei, et pueri mei, et custodes, qui erant post me,
non deponebamus vestimenta nostra: unusquisque
tantum nudabatur ad baptismum.

3. Avaritia optimatum et abstinentia Nehemiæ, 5, 1—19

Nehemias optimates et magistratus avaros increpat

5 1 Et factus est clamor populi, et uxorum eius
magnus adversus fratres suos Iudæos. 2 Et erant
qui dicerent: Filii nostri, et filiæ nostræ multæ sunt
nimis: accipiamus pro pretio eorum frumentum, et
comedamus, et vivamus. 3 Et erant qui dicerent:
Agros nostros, et vineas, et domos nostras oppo-
namus, et accipiamus frumentum in fame. 4 Et
alii dicebant: Mutuo sumamus pecunias in tributa
regis, demusque agros nostros et vineas: 5 et nunc
sicut carnes fratrum nostrorum, sic carnes nostræ
sunt: et sicut filii eorum, ita et filii nostri. Ecce
nos subiugamus filios nostros, et filias nostras in
servitutem, et de filiabus nostris sunt famulæ, nec
habemus unde possint redimi, et agros nostros et
vineas nostras alii possident. 6 Et iratus sum ni-
mis cum audissem clamorem eorum secundum verba
hæc: 7 cogitavitque cor meum mecum: et incre-
pavi optimates et magistratus, et dixi eis: Usu-
rasne singuli a fratribus vestris exigitis? Et con-
gregavi adversum eos contionem magnam, 8 et
dixi eis: Nos, ut scitis, redemimus fratres nostros
Iudæos, qui venditi fuerant gentibus secundum pos-
sibilitatem nostram: et vos igitur vendetis fratres
vestros, et redimemus eos? Et siluerunt, nec in-
venerunt quid responderent. 9 Dixique ad eos:
Non est bona res, quam facitis: quare non in ti-
more Dei nostri ambulatis, ne exprobretur nobis
a gentibus inimicis nostris? 10 Et ego, et fratres
mei, et pueri mei commodavimus plurimis pecuni-
am et frumentum: non repetamus in commune
istud, æs alienum concedamus, quod debetur nobis.
11 Reddite eis hodie agros suos, et vineas suas, et
oliveta sua, et domos suas: quin potius et cente-
simam pecuniæ, frumenti, vini et olei, quam exigere
soletis ab eis, date pro illis. 12 Et dixerunt: Red-
demus, et ab eis nihil quæremus: sicque faciemus
ut loqueris. Et vocavi Sacerdotes, et adiuravi eos,
ut facerent iuxta quod dixeram. 13 Insuper excussi
sinum meum, et dixi: Sic excutiat Deus omnem

virum, qui non compleverit verbum istud, de domo
sua, et de laboribus suis: sic excutiatur, et vacuus
fiat. Et dixit universa multitudo: Amen. Et lauda-
verunt Deum. Fecit ergo populus sicut erat dictum.

suæ utilitatis immemor est

14 A die autem illa, qua præceperat rex mihi ut
essem dux in terra Iuda, ab anno vigesimo usque
ad annum trigesimum secundum Artaxerxis regis
per annos duodecim, ego et fratres mei annonas,
quæ ducibus debebantur, non comedimus. 15 Duces
autem primi, qui fuerant ante me, gravaverunt po-
pulum, et acceperunt ab eis in pane, et vino, et
pecunia quotidie siclos quadraginta: sed et ministri
eorum depresserunt populum. Ego autem non feci
ita propter timorem Dei: 16 quin potius in opere
muri ædificavi, et agrum non emi, et omnes pueri
mei congregati ad opus erant. 17 Iudæi quoque et
magistratus centum quinquaginta viri, et qui ve-
niebant ad nos de gentibus, quæ in circuitu nostro
sunt, in mensa mea erant. 18 Parabatur autem
mihi per dies singulos bos unus, arietes sex electi,
exceptis volatilibus, et inter dies decem vina di-
versa, et alia multa tribuebam: insuper et annonas
ducatus mei non quæsivi: valde enim attenuatus
erat populus. 19 Memento mei Deus meus in bo-
num secundum omnia, quæ feci populo huic.

4. Aliæ insidiæ hostium, 6, 1—19

Nehemiam ad consilium ineundum invitant

6 1 Factum est autem, cum audisset Sanaballat,
et Tobias, et Gossem Arabs, et ceteri inimici
nostri, quod ædificassem ego murum, et non esset
in ipso residua interruptio (usque ad tempus autem
illud valvas non posueram in portis) 2 miserunt
Sanaballat, et Gossem ad me, dicentes: Veni, et
percutiamus fœdus pariter in viculis in Campo
Ono. Ipsi autem cogitabant ut facerent mihi ma-
lum. 3 Misi ergo ad eos nuntios, dicens: Opus
grande ego facio, et non possum descendere: ne
forte negligatur cum venero, et descendero ad vos.
4 Miserunt autem ad me secundum verbum hoc
per quattuor vices: et respondi eis iuxta sermonem
priorem. 5 Et misit ad me Sanaballat iuxta ver-

bum prius quinta vice puerum suum, et epistolam
habebat in manu sua scriptam hoc modo: 6 IN
GENTIBUS auditum est, et Gossem dixit, quod tu
et Iudæi cogitetis rebellare, et propterea ædifices
murum, et levare te velis super eos regem: prop-
ter quam causam 7 et prophetas posueris, qui præ-
dicent de te in Ierusalem, dicentes: Rex in Iudæa
est. Auditurus est rex verba hæc: idcirco nunc
veni, ut ineamus consilium pariter. 8 Et misi ad
eos, dicens: Non est factum secundum verba hæc,
quæ tu loqueris: de corde enim tuo tu componis
hæc. 9 Omnes enim hi terrebant nos, cogitantes
quod cessarent manus nostræ ab opere, et quiesce-
remus. Quam ob causam magis confortavi manus
meas:

10 et ingressus sum domum Semaiæ filii Dalaiæ — per prophetam eum terrere volunt
filii Metabeel secreto. Qui ait: Tractemus nobis-
cum in domo Dei in medio templi, et claudamus
portas ædis: quia venturi sunt ut interficiant te,
et nocte venturi sunt ad occidendum te. 11 Et
dixi: Num quisquam similis mei fugit? et quis ut
ego ingredietur templum, et vivet? non ingrediar.
12 Et intellexi quod Deus non misisset eum, sed
quasi vaticinans locutus esset ad me, et Tobias, et
Sanaballat conduxissent eum; 13 acceperat enim
pretium, ut territus facerem, et peccarem, et ha-
berent malum, quod exprobrarent mihi. 14 Me-
mento mei Domine pro Tobia et Sanaballat, iuxta
opera eorum talia: sed et Noadiæ prophetæ, et
ceterorum prophetarum, qui terrebant me.

15 Completus est autem murus vigesimoquinto — ac, muro completo,
die mensis Elul, quinquaginta duobus diebus. 16 Fac-
tum est ergo cum audissent omnes inimici nostri,
ut timerent universæ gentes, quæ erant in circuitu
nostro, et conciderent intra semetipsos, et scirent
quod a Deo factum esset opus hoc.

17 Sed et in diebus illis multæ optimatum Iudæo- — etiam epistolis
rum epistolæ mittebantur ad Tobiam, et a Tobia
veniebant ad eos. 18 Multi enim erant in Iudæa
habentes iuramentum eius, quia gener erat Seche-

niæ filii Area, et Iohanan filius eius acceperat fili-
am Mosollam filii Barachiæ: 19 sed et laudabant
eum coram me, et verba mea nuntiabant ei: et
Tobias mittebat epistolas ut terreret me.

III. Res ædificationem muri sequentes, 7, 1—73

1. Custodia urbis, 7, 1—3

Custodes designantur

7 1 Postquam autem ædificatus est murus, et posui
valvas, et recensui ianitores, et cantores, et Le-
vitas: 2 præcepi Hanani fratri meo, et Hananiæ
principi domus de Ierusalem (ipse enim quasi vir
verax et timens Deum plus ceteris videbatur) 3 et
dixi eis: Non aperiantur portæ Ierusalem usque ad
calorem solis. Cumque adhuc assisterent, clausæ
portæ sunt, et oppilatæ: et posui custodes de ha-
bitatoribus Ierusalem, singulos per vices suas, et
unumquemque contra domum suam.

2. Census populi, 7, 4—73

Nehemias populum recensens

4 Civitas autem erat lata nimis et grandis, et
populus parvus in medio eius, et non erant domus
ædificatæ. 5 Deus autem dedit in corde meo, et
congregavi optimates, et magistratus, et vulgus, ut
recenserem eos: et inveni librum census eorum,
qui ascenderant primum, et inventum est scrip-
tum in eo.

invenit catalogum census

6 Isti filii provinciæ, qui ascenderunt de captivi-
tate migrantium, quos transtulerat Nabuchodonosor
rex Babylonis, et reversi sunt in Ierusalem, et in
Iudæam, unusquisque in civitatem suam. 7 Qui ve-
nerunt cum Zorobabel, Iosue, Nehemias, Azarias,
Raamias, Nahamani, Mardochæus, Belsam, Mes-
pharath, Begoai, Nahum, Baana.

virorum populi

Numerus virorum populi Israel: 8 Filii Pharos,
duo millia centum septuaginta duo: 9 Filii Sapha-
tia, trecenti septuaginta duo: 10 Filii Area, sexcenti
quinquaginta duo: 11 Filii Phahathmoab filiorum

---

(1) Sir 49, 15. — (6) Esr 2, 1.

Iosue et Ioab, duo millia octingenti decem et octo:
12 Filii Ælam, mille ducenti quinquagintaquattuor:
13 Filii Zethua, octingenti quadragintaquinque: 14 Fi-
lii Zachai, septingenti sexaginta: 15 Filii Bannui,
sexcenti quadragintaocto: 16 Filii Bebai, sexcenti
vigintiocto: 17 Filii Azgad, duo millia trecenti vi-
gintiduo: 18 Filii Adonicam, sexcenti sexagintasep-
tem: 19 Filii Beguai, duo millia sexagintaseptem:
20 Filii Adin, sexcenti quinquagintaquinque: 21 Filii
Ater, filii Hezeciæ, nonagintaocto: 22 Filii Hasem,
trecenti vigintiocto: 23 Filii Besai, trecenti viginti-
quattuor: 24 Filii Hareph, centum duodecim: 25 Filii
Gabaon, nonagintaquinque: 26 Filii Bethlehem, et
Netupha, centum octogintaocto. 27 Viri Anathoth,
centum vigintiocto. 28 Viri Bethazmoth, quadra-
gintaduo. 29 Viri Cariathiarim, Cephira, et Beroth,
septingenti quadragintatres. 30 Viri Rama et Geba,
sexcenti vigintiunus. 31 Viri Machmas, centum vi-
gintiduo. 32 Viri Bethel et Hai, centum vigintitres.
33 Viri Nebo alterius, quinquagintaduo. 34 Viri
Ælam alterius, mille ducenti quinquagintaquattuor.
35 Filii Harem, trecenti viginti. 36 Filii Iericho, tre-
centi quadragintaquinque. 37 Filii Lod Hadid et
Ono, septingenti vigintiunus. 38 Filii Senaa, tria
millia nongenti triginta.

39 Sacerdotes: Filii Idaia in domo Iosue, nongenti — sacerdotum
septuagintatres. 40 Filii Emmer, mille quinquagin-
taduo. 41 Filii Phashur, mille ducenti quadraginta-
septem. 42 Filii Arem, mille decem et septem.

Levitæ: 43 Filii Iosue et Cedmihel filiorum — Levitarum
44 Oduiæ, septuagintaquattuor. Cantores: 45 Filii
Asaph, centum quadragintaocto. 46 Ianitores: filii
Sellum, filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Ha-
tita, filii Sobai: centum trigintaocto.

47 Nathinæi: filii Soha, filii Hasupha, filii Teb- — Nathinæorum seu servorum templi
baoth, 48 filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, filii Le-
bana, filii Hagaba, filii Selmai, 49 filii Hanan, filii
Geddel, filii Gaher, 50 filii Raaia, filii Rasin, filii
Necoda, 51 filii Gezem, filii Aza, filii Phasea, 52 filii
Besai, filii Munim, filii Nephussim, 53 filii Bacbuc,

filii Hacupha, filii Harhur, 54 filii Besloth, filii Ma-
hida, filii Harsa, 55 filii Bercos, filii Sisara, filii
Thema, 56 filii Nasia, filii Hatipha,

servorum Salomonis

57 filii servorum Salomonis, filii Sothai, filii So-
phereth, filii Pharida, 58 filii Iahala, filii Darcon,
filii Ieddel, 59 filii Saphatia, filii Hatil, filii Phoche-
reth, qui erat ortus ex Sabaim, filio Amon. 60 Om-
nes Nathinæi, et filii servorum Salomonis, trecenti
nonagintaduo.

filiorum originis dubiæ

61 Hi sunt autem, qui ascenderunt de Thelmela,
Thelharsa, Cherub, Addon, et Emmer: et non po-
tuerunt indicare domum patrum suorum, et semen
suum, utrum ex Israel essent. 62 Filii Dalaia, filii
Tobia, filii Necoda, sexcenti quadragintaduo. 63 Et
de Sacerdotibus, filii Habia, filii Accos, filii Berzel-
lai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditis uxo-
rem: et vocatus est nomine eorum. 64 Hi quæ-
sierunt scripturam suam in censu, et non invene-
runt: et eiecti sunt de sacerdotio. 65 Dixitque
Athersatha eis ut non manducarent de Sanctis sanc-
torum, donec staret Sacerdos doctus et eruditus.

totius multitudinis

66 Omnis multitudo quasi vir unus quadraginta-
duo millia trecenti sexaginta, 67 absque servis et
ancillis eorum, qui erant septem millia trecenti tri-
gintaseptem, et inter eos cantores, et cantatrices,
ducenti quadragintaquinque. 68 Equi eorum, sep-
tingenti trigintasex: muli eorum, ducenti quadra-
gintaquinque: 69 cameli eorum, quadringenti tri-
gintaquinque: asini, sex millia septingenti viginti.

Hucusque refertur quid in commentario scriptum fuerit, exin Nehemiæ historia texitur.

oblationes principum

70 Nonnulli autem de principibus familiarum de-
derunt in opus. Athersatha dedit in thesaurum
auri drachmas mille, phialas quinquaginta, tunicas
sacerdotales quingentas triginta. 71 Et de princi-
pibus familiarum dederunt in thesaurum operis auri
drachmas viginti millia, et argenti mnas duo millia
ducentas. 72 Et quod dedit reliquus populus, auri
drachmas viginti millia, et argenti mnas duo mil-
lia, et tunicas sacerdotales sexagintaseptem.

73 Habitaverunt autem Sacerdotes, et Levitæ, et ianitores, et cantores, et reliquum vulgus, et Nathinæi, et omnis Israel in civitatibus suis. habitatio reversorum

PARS ALTERA

Nehemias gentem roborat, 8, 1—13, 31

I. Fœdus cum Domino renovat, 8, 1—10, 39

1. Prælectio legis Mosaicæ, 8, 1—9, 5

8 1 Et venerat mensis septimus: filii autem Is- Festo tubarum
rael erant in civitatibus suis. Congregatusque
est omnis populus quasi vir unus ad plateam, quæ
est ante portam aquarum: et dixerunt Esdræ scribæ
ut afferret Librum legis Moysi, quam præceperat
Dominus Israeli. 2 Attulit ergo Esdras sacerdos
legem coram multitudine virorum et mulierum,
cunctisque qui poterant intelligere, in die
prima mensis septimi. 3 Et legit in eo aperte in
platea quæ erat ante portam aquarum, de mane
usque ad mediam diem, in conspectu virorum et
mulierum, et sapientium: et aures omnis populi
erant erectæ ad Librum. 4 Stetit autem Esdras
scriba super gradum ligneum, quem fecerat ad loquendum:
et steterunt iuxta eum Mathathias, et
Semeia, et Ania, et Uria, et Helcia, et Maasia, ad
dexteram eius: et ad sinistram, Phadaia, Misael,
et Melchia, et Hasum, et Hasbadana, Zacharia, et
Mosollam. 5 Et aperuit Esdras Librum coram omni
populo: super universum quippe populum eminebat:
et cum aperuisset eum, stetit omnis populus.
6 Et benedixit Esdras Domino Deo magno: et respondit
omnis populus: Amen, Amen: elevans manus
suas. Et incurvati sunt, et adoraverunt Deum
proni in terram. 7 Porro Iosue, et Bani, et Serebia,
Iamin, Accub, Sephthai, Odia, Maasia, Celita,
Azarias, Iozabed, Hanan, Phalaia, Levitæ, silentium
faciebant in populo ad audiendam legem: populus
autem stabat in gradu suo. 8 Et legerunt in Libro
legis Dei distincte, et aperte ad intelligendum: et

intellexerunt cum legeretur. 9 Dixit autem Nehe-
mias (ipse est Athersatha) et Esdras sacerdos et
scriba, et Levitæ interpretantes universo populo:
Dies sanctificatus est Domino Deo nostro, nolite
lugere, et nolite flere. Flebat enim omnis populus
cum audiret verba legis. 10 Et dixit eis: Ite, com-
edite pinguia, et bibite mulsum, et mittite partes
his, qui non præparaverunt sibi: quia sanctus dies
Domini est, et nolite contristari: gaudium etenim
Domini est fortitudo nostra. 11 Levitæ autem si-
lentium faciebant in omni populo, dicentes: Tacete,
quia dies sanctus est, et nolite dolere. 12 Abiit ita-
que omnis populus ut comederet et biberet, et mit-
teret partes, et faceret lætitiam magnam: quia in-
tellexerant verba, quæ docuerat eos.

festo tabernaculorum

13 Et in die secundo congregati sunt principes
familiarum universi populi, Sacerdotes et Levitæ
ad Esdram scribam, ut interpretaretur eis verba
Legis. 14 Et invenerunt scriptum in Lege præce-
pisse Dominum in manu Moysi ut habitent filii Is-
rael in tabernaculis, in die sollemni, mense septi-
mo: 15 et ut prædicent, et divulgent vocem in
universis urbibus suis, et in Ierusalem, dicentes:
Egredimini in montem, et afferte frondes olivæ, et
frondes ligni pulcherrimi, frondes myrti, et ramos
palmarum, et frondes ligni nemorosi ut fiant taber-
nacula, sicut scriptum est. 16 Et egressus est po-
pulus, et attulerunt. Feceruntque sibi tabernacula
unusquisque in domate suo, et in atriis suis, et in
atriis domus Dei, et in platea portæ aquarum, et
in platea portæ Ephraim. 17 Fecit ergo universa
ecclesia eorum, qui redierant de captivitate, taber-
nacula, et habitaverunt in tabernaculis: non enim
fecerant a diebus Iosue filii Nun taliter filii Israel
usque ad diem illum. Et fuit lætitia magna nimis.
18 Legit autem in Libro legis Dei per dies singu-
los, a die primo usque ad diem novissimum; et
fecerunt sollemnitatem septem diebus, et in die oc-
tavo collectam iuxta ritum.

die pænitentiæ

9 1 In die autem vigesimoquarto mensis huius
convenerunt filii Israel in ieiunio et in saccis,

et humus super eos. 2 Et separatum est semen
filiorum Israel ab omni filio alienigena: et stete-
runt, et confitebantur peccata sua, et iniquitates
patrum suorum. 3 Et consurrexerunt ad standum:
et legerunt in volumine Legis Domini Dei sui,
quater in die, et quater confitebantur, et adora-
bant Dominum Deum suum. 4 Surrexerunt autem
super gradum Levitarum Iosue, et Bani, et Ced-
mihel, Sabania, Bonni, Sarebias, Bani, et Chanani:
et clamaverunt voce magna ad Dominum Deum
suum. 5 Et dixerunt Levitæ Iosue, et Cedmihel,
Bonni, Hasebnia, Serebia, Odaia, Sebnia, Phathahia:
Surgite, benedicite Domino Deo vestro ab æterno
usque in æternum: et benedicant nomini gloriæ
tuæ excelso in omni benedictione et laude.

2. Confessio et supplicatio, 9, 6—37

Filii Israel confitentur mirabilia Domini

6 Tu ipse, Domine, solus, tu fecisti cælum, et
cælum cælorum, et omnem exercitum eorum: ter-
ram, et universa quæ in ea sunt: maria, et omnia
quæ in eis sunt: et tu vivificas omnia hæc, et ex-
ercitus cæli te adorat. 7 Tu ipse, Domine Deus,
qui elegisti Abram, et eduxisti eum de igne Chal-
dæorum, et posuisti nomen eius Abraham. 8 Et
invenisti cor eius fidele coram te: et percussisti
cum eo fœdus ut dares ei terram Chananæi, He-
thæi, et Amorrhæi, et Pherezæi, et Iebusæi, et
Gergesæi, ut dares semini eius: et implesti verba
tua, quoniam iustus es. 9 Et vidisti afflictionem
patrum nostrorum in Ægypto: clamoremque eorum
audisti super Mare Rubrum. 10 Et dedisti signa at-
que portenta in Pharaone, et in universis servis
eius, et in omni populo terræ illius: cognovisti
enim quia superbe egerant contra eos: et fecisti
tibi nomen, sicut et in hac die. 11 Et mare divi-
sisti ante eos, et transierunt per medium maris
in sicco: persecutores autem eorum proiecisti in
profundum, quasi lapidem in aquas validas. 12 Et
in columna nubis ductor eorum fuisti per diem, et

---

(7) Gn 11, 31.

in columna ignis per noctem, ut appareret eis via,
per quam ingrediebantur. [13] Ad montem quoque
Sinai descendisti, et locutus es cum eis de cælo,
et dedisti eis iudicia recta, et legem veritatis, cæ-
remonias, et præcepta bona: [14] et sabbatum sanc-
tificatum tuum ostendisti eis, et mandata, et cære-
monias, et legem præcepisti eis in manu Moysi
servi tui. [15] Panem quoque de cælo dedisti eis in
fame eorum, et aquam de petra eduxisti eis siti-
entibus, et dixisti eis ut ingrederentur et possi-
derent terram, super quam levasti manum tuam
ut traderes eis.

ac pecca-ta patrum suorum

[16] Ipsi vero et patres nostri superbe egerunt, et
induraverunt cervices suas, et non audierunt man-
data tua. [17] Et noluerunt audire, et non sunt re-
cordati mirabilium tuorum quæ feceras eis. Et in-
duraverunt cervices suas, et dederunt caput ut con-
verterentur ad servitutem suam, quasi per conten-
tionem. Tu autem Deus propitius, clemens, et mi-
sericors, longanimis, et multæ miserationis non de-
reliquisti eos, [18] et quidem cum fecissent sibi vi-
tulum conflatilem, et dixissent: Iste est Deus tuus,
qui eduxit te de Ægypto: feceruntque blasphemias
magnas. [19] Tu autem in misericordiis tuis multis
non dimisisti eos in deserto: columna nubis non
recessit ab eis per diem ut duceret eos in viam,
et columna ignis per noctem ut ostenderet eis iter
per quod ingrederentur. [20] Et spiritum tuum bo-
num dedisti qui doceret eos, et manna tuum non
prohibuisti ab ore eorum, et aquam dedisti eis in
siti. [21] Quadraginta annis pavisti eos in deserto,
nihilque eis defuit: vestimenta eorum non invete-
raverunt, et pedes eorum non sunt attriti. [22] Et
dedisti eis regna, et populos, et partitus es eis sor-
tes: et possederunt terram Sehon, et terram regis
Hesebon, et terram Og regis Basan. [23] Et multi-
plicasti filios eorum sicut stellas cæli, et adduxisti
eos ad terram, de qua dixeras patribus eorum ut
ingrederentur et possiderent. [24] Et venerunt filii,
et possederunt terram, et humiliasti coram eis ha-
bitatores terræ Chananæos, et dedisti eos in manu

eorum et reges eorum et populos terræ ut face-
rent eis sicut placebat illis. 25 Ceperunt itaque
urbes munitas et humum pinguem, et possederunt
domos plenas cunctis bonis: cisternas ab aliis fa-
bricatas, vineas, et oliveta, et ligna pomifera multa:
et comederunt, et saturati sunt, et impinguati sunt,
et abundaverunt deliciis in bonitate tua magna.
26 Provocaverunt autem te ad iracundiam, et re-
cesserunt a te, et proiecerunt legem tuam post
terga sua: et prophetas tuos occiderunt, qui con-
testabantur eos ut reverterentur ad te: feceruntque
que blasphemias grandes. 27 Et dedisti eos in manu
hostium suorum, et afflixerunt eos. Et in tempore
tribulationis suæ clamaverunt ad te, et tu de cælo
audisti, et secundum miserationes tuas multas de-
disti eis salvatores, qui salvarent eos de manu ho-
stium suorum. 28 Cumque requievissent, reversi
sunt ut facerent malum in conspectu tuo: et de-
reliquisti eos in manu inimicorum suorum, et pos-
sederunt eos. Conversique sunt, et clamaverunt
ad te: tu autem de cælo exaudisti, et liberasti eos
in misericordiis tuis, multis temporibus. 29 Et con-
testatus es eos ut reverterentur ad Legem tuam.
Ipsi vero superbe egerunt, et non audierunt man-
data tua, et in iudiciis tuis peccaverunt, quæ faciet
homo, et vivet in eis: et dederunt humerum rece-
dentem, et cervicem suam induraverunt, nec au-
dierunt. 30 Et protraxisti super eos annos multos,
et contestatus es eos in spiritu tuo per manum pro-
phetarum tuorum: et non audierunt, et tradidisti
eos in manu populorum terrarum. 31 In miseri-
cordiis autem tuis plurimis non fecisti eos in con-
sumptionem, nec dereliquisti eos: quoniam Deus
miserationum, et clemens es tu.

32 Nunc itaque Deus noster magne, fortis, et ter- invocant
ribilis, custodiens pactum et misericordiam, ne aver- miseri-
tas a facie tua omnem laborem, qui invenit nos, cordiam
reges nostros, et principes nostros, et sacerdotes Dei sui
nostros, et prophetas nostros, et patres nostros, et
omnem populum tuum a diebus regis Assur usque
in diem hanc. 33 Et tu iustus es in omnibus, quæ

venerunt super nos: quia veritatem fecisti, nos au-
tem impie egimus. 34 Reges nostri, principes no-
stri, sacerdotes nostri, et patres nostri non fece-
runt legem tuam, et non attenderunt mandata tua,
et testimonia tua quæ testificatus es in eis. 35 Et
ipsi in regnis suis, et in bonitate tua multa, quam
dederas eis, et in terra latissima et pingui, quam
tradideras in conspectu eorum, non servierunt tibi,
nec reversi sunt a studiis suis pessimis. 36 Ecce
nosipsi hodie servi sumus: et terra, quam dedisti
patribus nostris ut comederent panem eius, et quæ
bona sunt eius, et nosipsi servi sumus in ea. 37 Et
fruges eius multiplicantur regibus, quos posuisti
super nos propter peccata nostra, et corporibus
nostris dominantur, et iumentis nostris secundum
voluntatem suam, et in tribulatione magna sumus.

3. Sollemne fœderis pactum, 9, 38—10, 39

Fœdus percutitur et signatur

38 Super omnibus ergo his nosipsi percutimus
fœdus, et scribimus, et signant principes nostri,
Levitæ nostri, et Sacerdotes nostri.

a sacerdotibus

10 1 Signatores autem fuerunt, Nehemias, Ather-
satha filius Hachelai, et Sedecias, 2 Saraias,
Azarias, Ieremias, 3 Pheshur, Amarias, Melchias,
4 Hattus, Sebenia, Melluch, 5 Harem, Merimuth, Ob-
dias, 6 Daniel, Genthon, Baruch, 7 Mosollam, Abia,
Miamin, 8 Maazia, Belgai, Semeia: hi sacerdotes.

a Levitis

9 Porro Levitæ, Iosue filius Azaniæ, Bennui de
filiis Henadad, Cedmihel, 10 et fratres eorum, Se-
benia, Odaia, Celita, Phalaia, Hanan, 11 Micha,
Rohob, Hasebia, 12 Zachur, Serebia, Sabania,
13 Odaia, Bani, Baninu.

a capitibus populi

14 Capita populi, Pharos, Phahathmoab, Ælam,
Zethu, Bani, 15 Bonni, Azgad, Bebai, 16 Adonia,
Begoai, Adin, 17 Ater, Hezecia, Azur, 18 Odaia,
Hasum, Besai, 19 Hareph, Anathoth, Nebai, 20 Meg-
phias, Mosollam, Hazir, 21 Mesizabel, Sadoc, Ied-
dua, 22 Pheltia, Hanan, Anaia, 23 Osee, Hanania,
Hasub, 24 Alohes, Phalea, Sobec, 25 Rehum, Ha-
sebna, Maasia, 26 Echaia, Hanan, Anan, 27 Mel-
luch, Haran, Baana:

[28] et reliqui de populo, Sacerdotes, Levitæ, iani- atque a
tores, et cantores, Nathinæi, et omnes qui se se- reliquis
paraverunt de populis terrarum ad legem Dei, uxo- probatur
res eorum, filii eorum, et filiæ eorum, [29] omnes
qui poterant sapere spondentes pro fratribus suis,
optimates eorum, et qui veniebant ad pollicendum,
et iurandum ut ambularent in lege Dei, quam de-
derat in manu Moysi servi Dei, ut facerent et cu-
stodirent universa mandata Domini Dei nostri, et
iudicia eius et cæremonias eius, [30] et ut non da-
remus filias nostras populo terræ, et filias eorum
non acciperemus filiis nostris. [31] Populi quoque
terræ, qui important venalia, et omnia ad usum,
per diem sabbati ut vendant, non accipiemus ab
eis in sabbato et in die sanctificato. Et dimittemus
annum septimum, et exactionem universæ manus.
[32] Et statuemus super nos præcepta, ut demus ter-
tiam partem sicli per annum ad opus domus Dei
nostri, [33] ad panes propositionis, et ad sacrificium
sempiternum, et in holocaustum sempiternum in
sabbatis, in calendis, in sollemnitatibus, et in sanc-
tificatis, et pro peccato: ut exoretur pro Israel, et
in omnem usum domus Dei nostri. [34] Sortes ergo
misimus super oblationem lignorum inter Sacerdo-
tes, et Levitas, et populum, ut inferrentur in do-
mum Dei nostri per domos patrum nostrorum, per
tempora, a temporibus anni usque ad annum: ut
arderent super altare Domini Dei nostri, sicut scrip-
tum est in lege Moysi: [35] et ut afferremus primo-
genita terræ nostræ, et primitiva universi fructus
omnis ligni, ab anno in annum, in domo Domini,
[36] et primitiva filiorum nostrorum, et pecorum no-
strorum, sicut scriptum est in lege, et primitiva
boum nostrorum, et ovium nostrarum, ut offerren-
tur in domo Dei nostri, Sacerdotibus qui ministrant
in domo Dei nostri: [37] et primitias ciborum no-
strorum, et libaminum nostrorum, et poma omnis
ligni, vindemiæ quoque et olei afferemus Sacerdo-
tibus ad gazophylacium Dei nostri, et decimam
partem terræ nostræ Levitis. Ipsi Levitæ decimas
accipient ex omnibus civitatibus operum nostro-

rum. 38 Erit autem Sacerdos filius Aaron cum Le-
vitis in decimis Levitarum, et Levitæ offerent de-
cimam partem decimæ suæ in domo Dei nostri, ad
gazophylacium in domum thesauri. 39 Ad gazophy-
lacium enim deportabunt filii Israel, et filii Levi
primitias frumenti, vini, et olei: et ibi erunt vasa
sanctificata, et Sacerdotes, et cantores, et ianitores,
et ministri, et non dimittemus domum Dei nostri.

II. Statum civitatis ordinat, 11, 1—13, 3

1. Augmentum incolarum Ierusalem, 11, 1—20

Incolæ voluntarii ac sortiti

11 1 Habitaverunt autem principes populi in Ie-
rusalem: reliqua vero plebs misit sortem, ut
tollerent unam partem de decem qui habitaturi es-
sent in Ierusalem civitate sancta, novem vero par-
tes in civitatibus. 2 Benedixit autem populus om-
nibus viris qui se sponte obtulerant ut habitarent
in Ierusalem.

habitatores Ierusalem

3 Hi sunt itaque principes provinciæ qui habita-
verunt in Ierusalem, et in civitatibus Iuda. Habi-
tavit autem unusquisque in possessione sua, in ur-
bibus suis, Israel, Sacerdotes, Levitæ, Nathinæi, et
filii servorum Salomonis.

de filiis Iuda

4 Et in Ierusalem habitaverunt de filiis Iuda, et
de filiis Beniamin: de filiis Iuda, Athaias filius Azi-
am, filii Zachariæ, filii Amariæ, filii Saphatiæ, filii
Malaleel: de filiis Phares, 5 Maasia filius Baruch,
filius Cholhoza, filius Hazia, filius Adaia, filius Ioia-
rib, filius Zachariæ, filius Silonitis: 6 omnes hi filii
Phares, qui habitaverunt in Ierusalem, quadringenti
sexaginta octo viri fortes.

de filiis Beniamin

7 Hi sunt autem filii Beniamin: Sellum filius Mo-
sollam, filius Ioed, filius Phadaia, filius Colaia, filius
Masia, filius Etheel, filius Isaia, 8 et post eum Geb-
bai, Sellai, nongenti vigintiocto, 9 et Ioel filius
Zechri præpositus eorum, et Iudas filius Senua su-
per civitatem secundus.

de sacerdotibus

10 Et de sacerdotibus, Idaia filius Ioarib, Iachin,
11 Saraia filius Helciæ, filius Mosollam, filius Sadoc,
filius Meraioth, filius Achitob princeps domus Dei,

12 et fratres eorum facientes opera templi: octin
genti viginti duo. Et Adaia filius Ieroham, filius
Phelelia, filius Amsi, filius Zachariæ, filius Pheshur,
filius Melchiæ, 13 et fratres eius principes patrum:
ducenti quadragintaduo. Et Amassai filius Azreel,
filius Ahazi, filius Mosollamoth, filius Emmer, 14 et
fratres eorum potentes nimis: centum vigintiocto,
et præpositus eorum Zabdiel filius potentium.
15 Et de Levitis Semeia filius Hasub, filius Aza- de Levitis
ricam, filius Hasabia, filius Boni, 16 et Sabathai et
Iozabed, super omnia opera, quæ erant forinsecus
in domo Dei, a principibus Levitarum. 17 Et Ma-
thania filius Micha, filius Zebedei, filius Asaph prin-
ceps ad laudandum, et ad confitendum in oratione,
et Becbecia secundus de fratribus eius, et Abda
filius Samua, filius Galal, filius Idithun: 18 omnes
Levitæ in civitate sancta ducenti octogintaquattuor.
19 Et ianitores, Accub, Telmon, et fratres eorum,
qui custodiebant ostia: centum septuaginta duo.
20 Et reliqui ex Israel Sacerdotes et Levitæ in reliqui extra urbem habitabant
universis civitatibus Iuda, unusquisque in posses-
sione sua.

2. Præpositi varii, 11, 21—24

21 Et Nathinæi, qui habitabant in Ophel, et Siaha, Præpositi Nathinæorum
et Gaspha de Nathinæis.
22 Et episcopus Levitarum in Ierusalem, Azzi præpositus Levitarum
filius Bani, filius Hasabiæ, filius Mathaniæ, filius
Michæ. De filiis Asaph, cantores in ministerio do-
mus Dei. 23 Præceptum quippe regis super eos
erat, et ordo in cantoribus per dies singulos,
24 et Phathahia filius Mesezebel, de filiis Zara procurator regis
filii Iuda in manu regis, iuxta omne verbum populi,

3. Incolæ urbium reliquarum, 11, 25—36

25 et in domibus per omnes regiones eorum. De Filii Iuda
filiis Iuda habitaverunt in Cariatharbe et in filia-
bus eius: et in Dibon, et in filiabus eius: et in
Cabseel, et in viculis eius, 26 et in Iesue, et in
Molada, et in Bethphaleth, 27 et in Hasersual, et
in Bersabee, et in filiabus eius, 28 et in Siceleg,

et in Mochona, et in filiabus eius, 29 et in Rem-
mon, et in Saraa, et in Ierimuth, 30 Zanoa, Odol-
lam, et in villis earum, Lachis et regionibus eius,
et Azeca, et filiabus eius. Et manserunt in Ber-
sabee usque ad vallem Ennom.

filii Beniamin

31 Filii autem Beniamin, a Geba, Mechmas, et
Hai, et Bethel et filiabus eius: 32 Anathoth, Nob,
Anania, 33 Asor, Rama, Gethaim, 34 Hadid, Se-
boim, et Neballat, Lod 35 et Ono valle artificum.
36 Et de Levitis portiones Iudæ et Beniamin.

4. Indices sacerdotum et Levitarum, 12, 1—26

Sacerdotes sub Zorobabel

12 1 Hi sunt autem Sacerdotes et Levitæ, qui
ascenderunt cum Zorobabel filio Salathiel, et
Iosue: Saraia, Ieremias, Esdras, 2 Amaria, Melluch,
Hattus, 3 Sebenias, Rheum, Merimuth, 4 Addo,
Genthon, Abia, 5 Miamin, Madia, Belga, 6 Semeia,
et Ioiarib, Idaia, Sellum, Amoc, Helcias, 7 Idaia.
Isti principes Sacerdotum, et fratres eorum in die-
bus Iosue.

Levitæ sub Zorobabel

8 Porro Levitæ, Iesua, Bennui, Cedmihel, Sare-
bia, Iuda, Mathanias, super hymnos ipsi et fratres
eorum: 9 et Becbecia atque Hanni, et fratres eo-
rum unusquisque in officio suo.

genealogia summorum sacerdotum

10 Iosue autem genuit Ioacim, et Ioacim genuit
Eliasib, et Eliasib genuit Ioiada, 11 et Ioiada genuit
Ionathan, et Ionathan genuit Ieddoa.

sacerdotes sub Ioacim

12 In diebus autem Ioacim erant Sacerdotes et
principes familiarum: Saraiæ, Maraia: Ieremiæ, Ha-
nania: 13 Esdræ, Mosollam: Amariæ, Iohanan:
14 Milicho, Ionathan, Sebeniæ, Ioseph: 15 Haram,
Edna: Maraioth, Helci: 16 Adaiæ, Zacharia, Gen-
thon, Mosollam: 17 Abiæ, Zechri, Miamin et Moa-
diæ, Phelti: 18 Belgæ, Sammua: Semaiæ, Ionathan,
19 Ioiarib, Mathanai: Iodaiæ, Azzi: 20 Sellai, Celai:
Amoc, Heber: 21 Helciæ, Hasebia: Idaiæ, Nathanael.

Levitæ sub Iohanan

22 Levitæ in diebus Eliasib, et Ioiada, et Ioha-
nan, et Ieddoa scripti principes familiarum, et Sa-
cerdotes in regno Darii Persæ. 23 Filii Levi prin-
cipes familiarum, scripti in Libro verborum dierum,

et usque ad dies Ionathan, filii Eliasib. 24 Et prin-
cipes Levitarum, Hasebia, Serebia, et Iosue filius
Cedmihel: et fratres eorum per vices suas, ut lau-
darent et confiterentur iuxta præceptum David viri
Dei, et observarent æque per ordinem. 25 Matha-
nia, et Becbecia, Obedia, Mosollam, Telmon, Accub
custodes portarum et vestibulorum ante portas.
26 Hi in diebus Ioacim filii Iosue, filii Iosedec, conclusio
et in diebus Nehemiæ ducis, et Esdræ sacerdotis
scribæque.

5. Dedicatio muri Ierusalem, 12, 27—42

27 In dedicatione autem muri Ierusalem requisie- Præpara-
runt Levitas de omnibus locis suis ut adducerent tiones
eos in Ierusalem, et facerent dedicationem et læ-
titiam in actione gratiarum, et cantico, et in cym-
balis, psalteriis, et citharis. 28 Congregati sunt au-
tem filii cantorum de campestribus circa Ierusalem,
et de villis Nethuphati, 29 et de domo Galgal, et
de regionibus Geba et Azmaveth: quoniam villas
ædificaverunt sibi cantores in circuitu Ierusalem.
30 Et mundati sunt Sacerdotes et Levitæ, et mun-
daverunt populum, et portas, et murum.
31 Ascendere autem feci principes Iuda super sollemni-
murum, et statui duos magnos choros laudantium. tas dedi-
Et ierunt ad dexteram super murum ad portam cationis
sterquilinii. 32 Et ivit post eos Osaias, et media
pars principum Iuda, 33 et Azarias, Esdras, et Mo-
sollam, Iudas, et Beniamin, et Semeia, et Ieremias.
34 Et de filiis sacerdotum in tubis, Zacharias filius
Ionathan, filius Semeiæ, filius Mathaniæ, filius Mi-
chaiæ, filius Zechur, filius Asaph, 35 et fratres eius
Semeia, et Azareel, Malalai, Galalai, Maai, Natha-
nael, et Iudas, et Hanani, in vasis cantici David
viri Dei: et Esdras scriba ante eos in porta Fontis.
36 Et contra eos ascenderunt in gradibus civitatis
David in ascensu muri super domum David, et us-
que ad portam Aquarum ad orientem. 37 Et chorus
secundus gratias referentium ibat ex adverso, et
ego post eum, et media pars populi super murum
et super turrim furnorum, et usque ad murum la-

tissimum, 38 et super portam Ephraim, et super
portam antiquam, et super portam piscium et tur-
rim Hananeel, et turrim Emath, et usque ad por-
tam gregis: et steterunt in porta custodiæ, 39 ste-
teruntque duo chori laudantium in domo Dei, et
ego, et dimidia pars magistratuum mecum. 40 Et
Sacerdotes, Eliachim, Maasia, Miamin, Michea, Elioe-
nai, Zacharia, Hanania in tubis, 41 et Maasia, et
Semeia, et Eleazar, et Azzi, et Iohanan, et Melchia,
et Ælam, et Ezer. Et clare cecinerunt cantores, et
Iezraia præpositus: 42 et immolaverunt in die illa
victimas magnas, et lætati sunt: Deus enim læti-
ficaverat eos lætitia magna: sed et uxores eorum
et liberi gavisi sunt, et audita est lætitia Ierusalem
procul.

6. Custodia gazophylaciorum, 12, 43—46

Custodes tributorum sacrorum designantur

43 Recensuerunt quoque in die illa viros super
gazophylacia thesauri ad libamina, et ad primitias,
et ad decimas, ut introferrent per eos principes
civitatis in decore gratiarum actionis, Sacerdotes
et Levitas: quia lætificatus est Iuda in Sacerdoti-
bus et Levitis astantibus. 44 Et custodierunt ob-
servationem Dei sui, et observationem expiationis,
et cantores, et ianitores iuxta præceptum David,
et Salomonis filii eius, 45 quia in diebus David et
Asaph ab exordio erant principes constituti canto-
rum in carmine laudantium, et confitentium Deo.
46 Et omnis Israel, in diebus Zorobabel, et in die-
bus Nehemiæ dabant partes cantoribus et ianitori-
bus per dies singulos, et sanctificabant Levitas, et
Levitæ sanctificabant filios Aaron.

7. Purgatio populi Israel, 13, 1—3

Omnes alienigenæ separantur

13 1 In die autem illo lectum est in volumine
Moysi audiente populo: et inventum est
scriptum in eo, quod non debeant introire Ammo-
nites et Moabites in ecclesiam Dei usque in æter-

---

(1) Dt 23, 3.

num: 2 eo quod non occurrerint filiis Israel cum
pane et aqua: et conduxerint adversum eos Balaam,
ad maledicendum eis: et convertit Deus noster
maledictionem in benedictionem. 3 Factum est
autem, cum audissent legem, separaverunt omnem
alienigenam ab Israel.

III. Mores pravos corrigit, 13, 4—31

1. Mundatio gazophylaciorum, 13, 4—9

Impietas sacerdotis Eliasib

4 Et super hoc erat Eliasib sacerdos, qui fuerat
præpositus in gazophylacio domus Dei nostri, et
proximus Tobiæ. 5 Fecit ergo sibi gazophylacium
grande, et ibi erant ante eum reponentes munera,
et thus, et vasa, et decimam frumenti, vini, et olei,
partes Levitarum, et cantorum, et ianitorum, et primitias
sacerdotales. 6 In omnibus autem his non
fui in Ierusalem, quia anno trigesimo secundo Artaxerxis
regis Babylonis veni ad regem, et in fine
dierum rogavi regem. 7 Et veni in Ierusalem, et
intellexi malum, quod fecerat Eliasib Tobiæ ut faceret
ei thesaurum in vestibulis domus Dei. 8 Et
malum mihi visum est valde. Et proieci vasa domus
Tobiæ foras de gazophylacio: 9 præcepique
et emundaverunt gazophylacia: et retttuli ibi vasa
domus Dei, sacrificium, et thus.

2. Exactio partium Levitarum, 13, 10—14

Levitis tributa non dabantur

10 Et cognovi quod partes Levitarum non fuissent
datæ: et fugisset unusquisque in regionem
suam de Levitis, et cantoribus, et de his, qui ministrabant:
11 et egi causam adversus magistratus,
et dixi: Quare dereliquimus domum Dei? Et congregavi
eos, et feci stare in stationibus suis. 12 Et
omnis Iuda apportabat decimam frumenti, vini, et
olei in horrea. 13 Et constituimus super horrea Selemiam
Sacerdotem, et Sadoc scribam, et Phadaiam
de Levitis, et iuxta eos Hanan filium Zachur, filium
Mathaniæ: quoniam fideles comprobati sunt, et
ipsis creditæ sunt partes fratrum suorum. 14 Memento
mei Deus meus pro hoc, et ne deleas mi-

serationes meas, quas feci in domo Dei mei, et
in cæremoniis eius.

3. Inculcatio celebrationis sabbati, 13, 15—22

Sabbatum profanabatur

15 In diebus illis vidi in Iuda calcantes torcularia
in sabbato, portantes acervos, et onerantes super
asinos vinum, et uvas, et ficus, et omne onus, et
inferentes in Ierusalem die sabbati. Et contestatus
sum ut in die qua vendere liceret, venderent. 16 Et
Tyrii habitaverunt in ea inferentes pisces, et omnia
venalia: et vendebant in sabbatis filiis Iuda in Ie-
rusalem: 17 et obiurgavi optimates Iuda, et dixi
eis: Quæ est hæc res mala, quam vos facitis et
profanatis diem Sabbati? 18 Numquid non hæc fe-
cerunt patres nostri, et adduxit Deus noster super
nos omne malum hoc, et super civitatem hanc?
Et vos additis iracundiam super Israel violando Sab-
batum. 19 Factum est autem, cum quievissent por-
tæ Ierusalem in die Sabbati, dixi: et clauserunt
ianuas, et præcepi ut non aperirent eas usque post
Sabbatum: et de pueris meis constitui super por-
tas ut nullus inferret onus in die Sabbati. 20 Et
manserunt negotiatores, et vendentes universa ve-
nalia foris Ierusalem semel et bis. 21 Et contesta-
tus sum eos, et dixi eis: Quare manetis ex ad-
verso muri? si secundo hoc feceritis, manum mit-
tam in vos. Itaque ex tempore illo non venerunt
in Sabbato. 22 Dixi quoque Levitis ut mundaren-
tur, et venirent ad custodiendas portas, et sancti-
ficandam diem Sabbati: et pro hoc ergo memento
mei Deus meus, et parce mihi secundum multitu-
dinem miserationum tuarum.

4. Sanctificatio coniugiorum, 13, 23—31

Alienigenæ ducebantur

23 Sed et in diebus illis vidi Iudæos ducentes
uxores Azotidas, Ammonitidas, et Moabitidas. 24 Et
filii eorum ex media parte loquebantur Azotice, et
nesciebant loqui Iudaice, et loquebantur iuxta lin-
guam populi, et populi. 25 Et obiurgavi eos, et
maledixi. Et cecidi ex eis viros, et decalvavi eos,
et adiuravi in Deo, ut non darent filias suas filiis

eorum, et non acciperent de filiabus eorum filiis
suis, et sibimetipsis, dicens: 26 Numquid non in
huiuscemodi re peccavit Salomon rex Israel? et
certe in gentibus multis non erat rex similis ei, et
dilectus Deo suo erat, et posuit eum Deus regem
super omnem Israel: et ipsum ergo duxerunt ad
peccatum mulieres alienigenæ. 27 Numquid et nos
inobœdientes faciemus omne malum grande hoc ut
prævaricemur in Deo nostro, et ducamus uxores
peregrinas? 28 De filiis autem Ioiada filii Eliasib
sacerdotis magni, gener erat Sanaballat Horonites,
quem fugavi a me. 29 Recordare Domine Deus
meus adversum eos, qui polluunt sacerdotium, ius-
que Sacerdotale et Leviticum.

30 Igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis, et conclusio
constitui ordines Sacerdotum et Levitarum, unum-
quemque in ministerio suo: 31 et in oblatione li-
gnorum in temporibus constitutis, et in primitivis:
memento mei Deus meus in bonum. Amen.

(26) 1 Rg 3, 1. — 1 Rg 11, 4.

LIBER TOBIÆ

PARS PRIMA

Miseria Tobiæ et Saræ, 1, 1—3, 23

I. Miseria Tobiæ senioris, 1, 1—3, 6

1. Pietas Tobiæ, 1, 1—17

In captivitate rectus et misericors est

1 1 Tobias ex tribu, et civitate Nephthali (quæ
est in superioribus Galilææ supra Naasson, post
viam, quæ ducit ad occidentem, in sinistro habens
civitatem Sephet) 2 cum captus esset in diebus
Salmanasar regis Assyriorum, in captivitate tamen
positus, viam veritatis non deseruit, 3 ita ut omnia,
quæ habere poterat, quotidie concaptivis fratribus,
qui erant ex eius genere, impertiret.

in patria ab idololatria abstinet

4 Cumque esset iunior omnibus in tribu Nephthali,
nihil tamen puerile gessit in opere. 5 Denique
cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Ieroboam
fecerat rex Israel, hic solus fugiebat consortia
omnium, 6 sed pergebat in Ierusalem ad
templum Domini, et ibi adorabat Dominum Deum
Israel, omnia primitiva sua, et decimas suas fideliter
offerens, 7 ita ut in tertio anno proselytis et
advenis ministraret omnem decimationem. 8 Hæc
et his similia secundum legem Dei puerulus observabat.
9 Cum vero factus esset vir, accepit uxorem
Annam de tribu sua, genuitque ex ea filium nomen
suum imponens ei, 10 quem ab infantia timere
Deum docuit, et abstinere ab omni peccato.

---

(2) 2 Rg 17, 3; 18, 9. — (5) 1 Rg 12, 28.

11 Igitur, cum per captivitatem devenisset cum
uxore sua, et filio in civitatem Niniven cum omni
tribu sua, (12 cum omnes ederent ex cibis genti-
lium) iste custodivit animam suam, et numquam
contaminatus est in escis eorum. 13 Et quoniam
memor fuit Domini in toto corde suo, dedit illi
Deus gratiam in conspectu Salmanasar regis, 14 et
dedit illi potestatem quocumque vellet ire, habens
libertatem quæcumque facere voluisset.

captus escis gentium non contaminatur

15 Pergebat ergo ad omnes, qui erant in capti-
vitate, et monita salutis dabat eis. 16 Cum autem
venisset in Rages civitatem Medorum, et ex his,
quibus honoratus fuerat a rege, habuisset decem
talenta argenti: 17 et cum in multa turba generis
sui Gabelum egentem videret, qui erat ex tribu
eius, sub chirographo dedit illi memoratum pondus
argenti.

Gabelo decem talenta credit

2. Spoliatio et fuga. 1, 18—23

18 Post multum vero temporis, mortuo Salma-
nasar rege, cum regnaret Sennacherib filius eius
pro eo, et filios Israel exosos haberet in conspectu
suo: 19 Tobias quotidie pergebat per omnem cog-
nationem suam, et consolabatur eos, dividebatque
unicuique, prout poterat, de facultatibus suis: 20 esu-
rientes alebat, nudisque vestimenta præbebat, et
mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhi-
bebat.

Sennacherib filios Israel odio habet

21 Denique cum reversus esset rex Sennacherib
fugiens a Iudæa plagam, quam circa eum fecerat
Deus propter blasphemiam suam, et iratus multos
occideret ex filiis Israel, Tobias sepeliebat corpora
eorum.

atque multos occidit

22 At ubi nuntiatum est regi, iussit eum occidi,
et tulit omnem substantiam eius. 23 Tobias vero
cum filio suo, et cum uxore fugiens, nudus latuit,
quia multi diligebant eum.

Tobias spoliatus fugit

---

(21) 2 Rg 19, 35; Sir 48, 24; 2 Mcc 8, 19.

3. Convicia reprehensorum, 1, 24—2, 23

Tobias reversus arguitur

24 Post dies vero quadragintaquinque occiderunt
regem filii ipsius, 25 et reversus est Tobias in do-
mum suam, omnisque facultas eius restituta est ei.

a proximis

2 1 Posthæc vero, cum esset dies festus Domini,
et factum esset prandium bonum in domo To-
biæ, 2 dixit filio suo: Vade, et adduc aliquos de
tribu nostra, timentes Deum, ut epulentur nobis-
cum. 3 Cumque abiisset, reversus nuntiavit ei,
unum ex filiis Israel iugulatum iacere in platea.
Statimque exsiliens de accubitu suo, relinquens
prandium, ieiunus pervenit ad corpus: 4 tollens-
que illud portavit ad domum suam occulte, ut dum
sol occubuisset, caute sepeliret eum. 5 Cumque
occultasset corpus, manducavit panem cum luctu
et tremore, 6 memorans illum sermonem, quem
dixit Dominus per Amos prophetam: Dies festi ve-
stri convertentur in lamentationem et luctum. 7 Cum
vero sol occubuisset, abiit, et sepelivit eum. 8 Ar-
guebant autem eum omnes proximi eius, dicentes:
Iam huius rei causa interfici iussus es, et vix ef-
fugisti mortis imperium, et iterum sepelis mortuos?
9 Sed Tobias plus timens Deum, quam regem, ra-
piebat corpora occisorum, et occultabat in domo
sua, et mediis noctibus sepeliebat ea.

a cognatis

10 Contigit autem ut quadam die fatigatus a se-
pultura, veniens in domum suam, iactasset se iuxta
parietem, et obdormisset, 11 et ex nido hirundi-
num dormienti illi calida stercora inciderent super
oculos eius, fieretque cæcus. 12 Hanc autem ten-
tationem ideo permisit Dominus evenire illi, ut
posteris daretur exemplum patientiæ eius, sicut et
sancti Iob. 13 Nam cum ab infantia sua semper
Deum timuerit, et mandata eius custodierit, non
est contristatus contra Deum quod plaga cæcitatis
evenerit ei, 14 sed immobilis in Dei timore per-

---

(24) 2 Par 32, 21; Is 37, 38. — (6) Am 8, 10; 1 Mcc 1, 41. — (9) Sup 1, 21.

mansit, agens gratias Deo omnibus diebus vitæ
suæ. 15 Nam sicut beato Iob insultabant reges, ita
isti parentes et cognati eius irridebant vitam eius,
dicentes: 16 Ubi est spes tua, pro qua eleemosy-
nas, et sepulturas faciebas? 17 Tobias vero incre-
pabat eos, dicens: Nolite ita loqui: 18 quoniam filii
sanctorum sumus, et vitam illam exspectamus, quam
Deus daturus est his, qui fidem suam numquam
mutant ab eo.

19 Anna vero uxor eius ibat ad opus textrinum ab uxore
quotidie, et de labore manuum suarum victum, quem
consequi poterat, deferebat. 20 Unde factum est,
ut hædum caprarum accipiens detulisset domi:
21 Cuius cum vocem balantis vir eius audisset, di-
xit: Videte, ne forte furtivus sit, reddite eum do-
minis suis, quia non licet nobis aut edere ex furto
aliquid, aut contingere. 22 Ad hæc uxor eius irata
respondit: Manifeste vana facta est spes tua, et
eleemosynæ tuæ modo apparuerunt. 23 Atque his,
et aliis huiuscemodi verbis exprobrabat ei.

4. Oratio Tobiæ, 3, 1—6

3 1 Tunc Tobias ingemuit, et cœpit orare cum
lacrimis, 2 dicens: Iustus es Domine, et omnia
iudicia tua iusta sunt, et omnes viæ tuæ, miseri-
cordia, et veritas, et iudicium. 3 Et nunc Domine
memor esto mei, et ne vindictam sumas de pec-
catis meis, neque reminiscaris delicta mea, vel pa-
rentum meorum. 4 Quoniam non obœdivimus præ-
ceptis tuis, ideo traditi sumus in direptionem, et
captivitatem, et mortem, et in fabulam, et in im-
properium omnibus nationibus, in quibus disper-
sisti nos. 5 Et nunc Domine magna iudicia tua,
quia non egimus secundum præcepta tua, et non
ambulavimus sinceriter coram te. 6 Et nunc Do-
mine secundum voluntatem tuam fac mecum, et
præcipe in pace recipi spiritum meum: expedit
enim mihi mori magis quam vivere.

Remissionem peccatorum et mortem petit

(21) Dt 22, 1. — (22) Iob 2, 9. — (4) Dt 28, 15.

II. Miseria Saræ Raguelis, 3, 7—23

1. Opprobrium eius, 3, 7—10a

Interfectrix septem virorum vocatur

7 Eadem itaque die contigit ut Sara filia Raguelis
in Rages civitate Medorum, et ipsa audiret impro-
perium ab una ex ancillis patris sui, 8 quoniam
tradita fuerat septem viris, et dæmonium nomine
Asmodæus occiderat eos, mox ut ingressi fuissent
ad eam. 9 Ergo cum pro culpa sua increparet pu-
ellam, respondit ei, dicens: Amplius ex te non vi-
deamus filium, aut filiam super terram, interfectrix
virorum tuorum. 10 Numquid et occidere me vis,
sicut iam occidisti septem viros?

2. Oratio Saræ, 3, 10b—23

Liberationem ab opprobrio petit

Ad hanc vocem perrexit in superius cubiculum
domus suæ: et tribus diebus, et tribus noctibus
non manducavit, neque bibit: 11 sed in oratione
persistens cum lacrimis deprecabatur Deum, ut ab
isto improperio liberaret eam. 12 Factum est au-
tem die tertia, dum compleret orationem, benedi-
cens Dominum, 13 dixit: Benedictum est nomen
tuum Deus patrum nostrorum: qui cum iratus fue-
ris, misericordiam facies, et in tempore tribulatio-
nis peccata dimittis his, qui invocant te. 14 Ad te
Domine faciem meam converto, ad te oculos meos
dirigo. 15 Peto Domine ut de vinculo improperii
huius absolvas me, aut certe desuper terram eri-
pias me. 16 Tu scis Domine, quia numquam con-
cupivi virum, et mundam servavi animam meam
ab omni concupiscentia. 17 Numquam cum luden-
tibus miscui me: neque cum his, qui in levitate
ambulant, participem me præbui. 18 Virum autem
cum timore tuo, non cum libidine mea consensi
suscipere. 19 Et, aut ego indigna fui illis, aut illi
forsitan me non fuerunt digni: quia forsitan viro
alii conservasti me. 20 Non est enim in hominis
potestate consilium tuum. 21 Hoc autem pro certo
habet omnis, qui te colit, quod vita eius, si in pro-
batione fuerit, coronabitur: si autem in tribulatione
fuerit, liberabitur: et si in correptione fuerit, ad

misericordiam tuam venire licebit. 22 Non enim
delectaris in perditionibus nostris: quia post tem-
pestatem, tranquillum facis: et post lacrimationem
et fletum, exsultationem infundis. 23 Sit nomen
tuum Deus Israel benedictum in sæcula.

PARS SECUNDA

Raphael medicus Dei, 3, 24—12, 22

I. Comes Tobiæ iunioris, 3, 24—6, 22

1. Filius a patre in Mediam mittitur, 3, 24—5, 4

Raphael a Deo mittitur

24 In illo tempore exauditæ sunt preces ambo-
rum in conspectu gloriæ summi Dei: 25 et missus
est angelus Domini sanctus Raphael, ut curaret
eos ambos, quorum uno tempore sunt orationes in
conspectu Domini recitatæ.

pater se mox moriturum putans filium admonet

4 1 Igitur cum Tobias putaret orationem suam ex-
audiri ut mori potuisset, vocavit ad se Tobiam
filium suum, 2 dixitque ei: Audi fili mi verba oris
mei, et ea in corde tuo, quasi fundamentum con-
strue. 3 Cum acceperit Deus animam meam, cor-
pus meum sepeli: et honorem habebis matri tuæ
omnibus diebus vitæ eius: 4 memor enim esse
debes, quæ et quanta pericula passa sit propter
te in utero suo. 5 Cum autem et ipsa compleve-
rit tempus vitæ suæ, sepelias eam circa me. 6 Om-
nibus autem diebus vitæ tuæ in mente habeto De-
um: et cave ne aliquando peccato consentias, et
prætermittas præcepta Domini Dei nostri. 7 Ex
substantia tua fac eleemosynam, et noli avertere
faciem tuam ab ullo paupere: ita enim fiet ut nec
a te avertatur facies Domini. 8 Quo modo potue-
ris, ita esto misericors. 9 Si multum tibi fuerit, ab-
undanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam ex-
iguum libenter impertiri stude. 10 Præmium enim

---

(3) Ex 20, 12; Sir 7, 29. — (7) Pr 3, 9; Sir 4, 1; 14, 13; Lc 14, 13. — (8) Sir 35, 12.

bonum tibi thesaurizas in die necessitatis; 11 quo-
niam eleemosyna ab omni peccato, et a morte li-
berat, et non patietur animam ire in tenebras. 12 Fi-
ducia magna erit coram summo Deo eleemosyna
omnibus facientibus eam. 13 Attende tibi fili mi
ab omni fornicatione, et præter uxorem tuam num-
quam patiaris crimen scire. 14 Superbiam num-
quam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari per-
mittas: in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio.
15 Quicumque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei
mercedem restitue, et merces mercennarii tui apud
te omnino non remaneat. 16 Quod ab alio oderis
fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias. 17 Pa-
nem tuum cum esurientibus et egenis comede, et
de vestimentis tuis nudos tege. 18 Panem tuum,
et vinum tuum super sepulturam iusti constitue,
et noli ex eo manducare, et bibere cum peccato-
ribus. 19 Consilium semper a sapiente perquire.
20 Omni tempore benedic Deum: et pete ab eo,
ut vias tuas dirigat, et omnia consilia tua in ipso
permaneant. 21 Indico etiam tibi fili mi dedisse me
decem talenta argenti, dum adhuc infantulus esses,
Gabelo, in Rages civitate Medorum, et chirogra-
phum eius apud me habeo: 22 et ideo perquire
quo modo ad eum pervenias, et recipias ab eo su-
pra memoratum pondus argenti, et restituas ei
chirographum suum. 23 Noli timere fili mi: pau-
perem quidem vitam gerimus, sed multa bona ha-
bebimus si timuerimus Deum, et recesserimus ab
omni peccato, et fecerimus bene.

et in Rages Medorum mittit

5 1 Tunc respondit Tobias patri suo, et dixit: Om-
nia quæcumque præcepisti mihi faciam pater.
2 Quo modo autem pecuniam hanc requiram, ignoro.
Ille me nescit, et ego eum ignoro: quod signum
dabo ei? Sed neque viam, per quam pergatur illuc,
aliquando cognovi. 3 Tunc pater suus respondit
illi, et dixit: Chirographum quidem illius penes me

(11) Sir 29, 15. — (13) 1 Thes 4, 3. — (14) Gn 3, 5. — (15) Lv 19, 13; Dt 24, 14. — (16) Mt 7, 12; Lc 6, 31. — (17) Lc 14, 13. — (23) Rom 8, 17.

habeo: quod dum illi ostenderis, statim restituet.
4 Sed perge nunc, et inquire tibi aliquem fidelem
virum, qui eat tecum salva mercede sua: ut, dum
adhuc vivo, recipias eam.

2. Dux itineris invenitur, 5, 5—21

5 Tunc egressus Tobias, invenit iuvenem splen- A Tobia iuniore quæritur
didum, stantem præcinctum, et quasi paratum ad
ambulandum. 6 Et ignorans quod angelus Dei es-
set, salutavit eum, et dixit: Unde te habemus bone
iuvenis? 7 At ille respondit: Ex filiis Israel. Et
Tobias dixit ei: Nosti viam, quæ ducit in regionem
Medorum? 8 Cui respondit: Novi: et omnia iti-
nera eius frequenter ambulavi, et mansi apud Ga-
belum fratrem nostrum: qui moratur in Rages ci-
vitate Medorum, quæ posita est in monte Ecbata-
nis. 9 Cui Tobias ait: Sustine me obsecro, donec
hæc ipsa nuntiem patri meo. 10 Tunc ingressus
Tobias, indicavit universa hæc patri suo. Super
quæ admiratus pater, rogavit ut introiret ad eum.
11 Ingressus itaque salutavit eum, et dixit: Gau- et a Tobia seniore accipitur
dium tibi sit semper. 12 Et ait Tobias: Quale gau-
dium mihi erit, qui in tenebris sedeo, et lumen
cæli non video? 13 Cui ait iuvenis: Forti animo
esto, in proximo est ut a Deo cureris. 14 Dixit
itaque illi Tobias: Numquid poteris perducere filium
meum ad Gabelum in Rages civitatem Medorum?
et cum redieris, restituam tibi mercedem tuam.
15 Et dixit ei angelus: Ego ducam, et reducam
eum ad te. 16 Cui Tobias respondit: Rogo te, in-
dica mihi, de qua domo, aut de qua tribu es tu?
17 Cui Raphael angelus dixit: Genus quæris mer-
cennarii, an ipsum mercennarium, qui cum filio tuo
eat? 18 Sed ne forte sollicitum te reddam, ego sum
Azarias Ananiæ magni filius. 19 Et Tobias respon-
dit: Ex magno genere es tu. Sed peto ne irasca-
ris quod voluerim cognoscere genus tuum. 20 Di-
xit autem illi angelus: Ego sanum ducam, et sa-
num tibi reducam filium tuum. 21 Respondens au-
tem Tobias, ait: Bene ambuletis, et sit Deus in
itinere vestro, et angelus eius comitetur vobiscum.

3. Tobias et Raphael iter faciunt, 5, 22—6, 22

Mater Tobiæ luget

22 Tunc paratis omnibus, quæ erant in via por-
tanda, fecit Tobias vale patri suo et matri suæ,
et ambulaverunt ambo simul. 23 Cumque profecti
essent, *cœpit* mater eius flere, et dicere: Baculum
senectutis nostræ tulisti, et transmisisti a nobis.
24 Numquam fuisset ipsa pecunia, pro qua misisti
eum. 25 Sufficiebat enim nobis paupertas nostra,
ut divitias computaremus hoc, quod videbamus
filium nostrum. 26 Dixitque ei Tobias: Noli flere,
salvus perveniet filius noster, et salvus revertetur
ad nos, et oculi tui videbunt illum. 27 Credo enim
quod angelus Dei bonus comitetur ei, et bene dis-
ponat omnia, quæ circa eum geruntur, ita ut cum
gaudio revertatur ad nos. 28 Ad hanc vocem ces-
savit mater eius flere, et tacuit.

Tobias piscem exenterat

6 1 Profectus est autem Tobias, et canis sequutus
est eum, et mansit prima mansione iuxta flu-
vium Tigris. 2 Et exivit ut lavaret pedes suos, et
ecce piscis immanis exivit ad devorandum eum.
3 Quem expavescens Tobias clamavit voce magna,
dicens: Domine, invadit me. 4 Et dixit ei ange-
lus: Apprehende branchiam eius, et trahe eum ad
te. Quod cum fecisset, attraxit eum in siccum, et
palpitare cœpit ante pedes eius. 5 Tunc dixit ei
angelus: Exentera hunc piscem, et cor eius, et
fel, et iecur repone tibi: sunt enim hæc necessaria
ad medicamenta utiliter. 6 Quod cum fecisset, as-
savit carnes eius, et secum tulerunt in via: cetera
salierunt, quæ sufficerent eis, quousque pervenirent
in Rages civitatem Medorum.

Raphael de corde et felle piscis

7 Tunc interrogavit Tobias angelum, et dixit ei:
Obsecro te Azaria frater, ut dicas mihi quod re-
medium habebunt ista, quæ de pisce servare ius-
sisti? 8 Et respondens angelus, dixit ei: Cordis
eius particulam si super carbones ponas, fumus
eius extricat omne genus dæmoniorum sive a viro,
sive a muliere, ita ut ultra non accedat ad eos.

---

(23) Inf 10, 4.

9 Et fel valet ad ungendos oculos, in quibus fuerit
albugo, et sanabuntur.
10 Et dixit ei Tobias: Ubi vis ut maneamus?
11 Respondensque angelus, ait: Est hic Raguel no-
mine, vir propinquus de tribu tua, et hic habet
filiam nomine Saram, sed neque masculum, neque
feminam ullam habet aliam præter eam. 12 Tibi
debetur omnis substantia eius, et oportet eam te
accipere coniugem. 13 Pete ergo eam a patre eius,
et dabit tibi eam in uxorem. 14 Tunc respondit
Tobias, et dixit: Audio quia tradita est septem vi-
ris, et mortui sunt: sed et hoc audivi, quia dæmo-
nium occidit illos. 15 Timeo ergo, ne forte et mihi
hæc eveniant: et cum sim unicus parentibus meis,
deponam senectutem illorum cum tristitia ad infe-
ros. 16 Tunc angelus Raphael dixit ei: Audi me,
et ostendam tibi qui sunt, quibus prævalere potest
dæmonium. 17 Hi namque qui coniugium ita sus-
cipiunt, ut Deum a se, et a sua mente excludant,
et suæ libidini ita vacent, sicut equus et mulus,
quibus non est intellectus: habet potestatem dæ-
monium super eos. 18 Tu autem cum acceperis
eam, ingressus cubiculum, per tres dies continens
esto ab ea, et nihil aliud, nisi orationibus vacabis
cum ea. 19 Ipsa autem nocte, incenso iecore pi-
scis, fugabitur dæmonium. 20 Secunda vero nocte
in copulatione sanctorum patriarcharum admitteris.
21 Tertia autem nocte, benedictionem consequeris,
ut filii ex vobis procreentur incolumes. 22 Trans-
acta autem tertia nocte, accipies virginem cum ti-
more Domini, amore filiorum magis quam libidine
ductus, ut in semine Abrahæ benedictionem in filiis
consequaris.

ac de uxore futura eum docet

II. Liberator Saræ Raguelis, 7, 1—9, 12

1. Saram Tobiæ uxorem postulat, 7, 1—17

7 1 Ingressi sunt autem ad Raguelem, et suscepit
eos Raguel cum gaudio. 2 Intuensque Tobiam
Raguel, dixit Annæ uxori suæ: Quam similis est

Rageli Tobiam proponit

(12) Nm 27, 8; 36, 8.

iuvenis iste consobrino meo! 3 Et cum hæc di-
xisset, ait: Unde estis iuvenes fratres nostri? At
illi dixerunt: Ex tribu Nephthali sumus, ex capti-
vitate Ninive. 4 Dixitque illis Raguel: Nostis To-
biam fratrem meum? Qui dixerunt: Novimus.
5 Cumque multa bona loqueretur de eo, dixit an-
gelus ad Raguelem: Tobias, de quo interrogas, pa-
ter istius est. 6 Et misit se Raguel, et cum lacri-
mis osculatus est eum, et plorans supra collum
eius, 7 dixit: Benedictio sit tibi fili mi, quia boni
et optimi viri filius es. 8 Et Anna uxor eius, et
Sara ipsorum filia lacrimatæ sunt.

ac pre-cum To-biæ

9 Postquam autem locuti sunt, præcepit Raguel
occidi arietem, et parari convivium. Cumque hor-
taretur eos discumbere ad prandium, 10 Tobias di-
xit: Hic ego hodie non manducabo neque bibam,
nisi prius petitionem meam confirmes, et promittas
mihi dare Saram filiam tuam.

adiutor est

11 Quo audito verbo Raguel, expavit, sciens quid
evenerit illis septem viris, qui ingressi sunt ad eam:
et timere cœpit ne forte et huic similiter contin-
geret: et cum nutaret, et non daret petenti ullum
responsum, 12 dixit ei angelus: Noli timere dare
eam isti, quoniam huic timenti Deum debetur con-
iux filia tua: propterea alius non potuit habere il-
lam. 13 Tunc dixit Raguel: Non dubito quod Deus
preces et lacrimas meas in conspectu suo admi-
serit. 14 Et credo quoniam ideo fecit vos venire
ad me, ut ista coniungeretur cognationi suæ secun-
dum legem Moysi: et nunc noli dubium gerere
quod tibi eam tradam.

Sara Tobiæ traditur

15 Et apprehendens dexteram filiæ suæ, dextræ
Tobiæ tradidit, dicens: Deus Abraham, et Deus
Isaac, et Deus Iacob vobiscum sit, et ipse coniun-
gat vos, impleatque benedictionem suam in vobis.
16 Et accepta charta, fecerunt conscriptionem con-
iugii. 17 Et post hæc epulati sunt, benedicentes
Deum.

---

(14) Nm 36, 6.

2. Saram ab opprobrio liberat, 7, 18—8, 24

18 Vocavitque Raguel ad se Annam uxorem su-
am, et præcepit ei ut præpararet alterum cubicu-
lum. 19 Et introduxit illuc Saram filiam suam, et
lacrimata est. 20 Dixitque ei: Forti animo esto
filia mea: Dominus cæli det tibi gaudium pro tædio
quod perpessa es.

Sara in cubiculum inducitur

8 1 Postquam vero cenaverunt, introduxerunt
iuvenem ad eam.

ac Tobias

2 Recordatus itaque Tobias sermonum angeli,
protulit de cassidili suo partem iecoris, posuitque
eam super carbones vivos. 3 Tunc Raphael ange-
lus apprehendit dæmonium, et religavit illud in de-
serto superioris Ægypti.

Raphael dæmonium religat

4 Tunc hortatus est virginem Tobias, dixitque
ei: Sara, exsurge, et deprecemur Deum hodie, et
cras, et secundum cras: quia his tribus noctibus
Deo iungimur: tertia autem transacta nocte, in no-
stro erimus coniugio: 5 filii quippe sanctorum su-
mus, et non possumus ita coniungi sicut gentes,
quæ ignorant Deum. 6 Surgentes autem pariter,
instanter orabant ambo simul, ut sanitas daretur
eis. 7 Dixitque Tobias: Domine Deus patrum no-
strorum, benedicant te cæli et terræ, mareque et
fontes, et flumina et omnes creaturæ tuæ, quæ in
eis sunt. 8 Tu fecisti Adam de limo terræ, dedi-
stique ei adiutorium Hevam. 9 Et nunc Domine
tu scis, quia non luxuriæ causa accipio sororem
meam coniugem, sed sola posteritatis dilectione,
in qua benedicatur nomen tuum in sæcula sæculo-
rum. 10 Dixit quoque Sara: Miserere nobis Do-
mine, miserere nobis, et consenescamus ambo pa-
riter sani.

Tobias et Sara Dominum deprecantur

11 Et factum est circa pullorum cantum, accer-
siri iussit Raguel servos suos, et abierunt cum eo
pariter ut foderent sepulcrum. 12 Dicebat enim:
Ne forte simili modo evenerit ei, quo et ceteris

et incolumes servantur

(8) Gn 2, 7.

illis septem viris, qui sunt ingressi ad eam. 13 Cum-
que parassent fossam, reversus Raguel ad uxorem
suam, dixit ei: 14 Mitte unam ex ancillis tuis, et
videat si mortuus est, ut sepeliam eum antequam
illucescat dies. 15 At illa misit unam ex ancillis
suis. Quæ ingressa cubiculum, reperit eos salvos
et incolumes, secum pariter dormientes.

Raguel et uxor eius Domino benedicunt

16 Et reversa, nuntiavit bonum nuntium: et be-
nedixerunt Dominum, Raguel videlicet et Anna uxor
eius, 17 et dixerunt: Benedicimus te Domine Deus
Israel, quia non contigit quemadmodum putabamus.
18 Fecisti enim nobiscum misericordiam tuam, et
exclusisti a nobis inimicum persequentem nos. 19 Mi-
sertus es autem duobus unicis. Fac eos Domine
plenius benedicere te: et sacrificium tibi laudis tuæ
et suæ sanitatis offerre, ut cognoscat universitas
gentium, quia tu es Deus solus in universa terra.

et convivium nuptiale apparant

20 Statimque præcepit servis suis Raguel, ut re-
plerent fossam, quam fecerant priusquam elucesce-
ret. 21 Uxori autem suæ dixit ut instrueret con-
vivium, et præpararet omnia, quæ in cibos erant
iter agentibus necessaria. 22 Duas quoque pingues
vaccas, et quattuor arietes occidi fecit, et parari
epulas omnibus vicinis suis, cunctisque amicis. 23 Et
adiuravit Raguel Tobiam, ut duas hebdomadas mo-
raretur apud se. 24 De omnibus autem, quæ pos-
sidebat Raguel, dimidiam partem dedit Tobiæ, et
fecit scripturam, ut pars dimidia, quæ supererat
post obitum eorum, Tobiæ dominio deveniret.

3. Pecuniam et Gabelum adducit, 9, 1—12

A Tobia in Rages missus

9 1 Tunc vocavit Tobias angelum ad se, quem
quidem hominem existimabat, dixitque ei: Aza-
ria frater, peto ut auscultes verba mea: 2 Si me-
ipsum tradam tibi servum, non ero condignus pro-
videntiæ tuæ. 3 Tamen obsecro te ut assumas tibi
animalia sive servitia, et vadas ad Gabelum in Ra-
ges civitatem Medorum: reddasque ei chirographum
suum, et recipias ab eo pecuniam, et roges eum
venire ad nuptias meas. 4 Scis enim ipse quoni-

am numerat pater meus dies: et si tardavero una
die plus, contristatur anima eius. 5 Et certe vides
quo modo adiuravit me Raguel, cuius adiuramen-
tum spernere non possum.

6 Tunc Raphael assumens quattuor ex servis Ra- pecuniam recipit
guelis, et duos camelos, in Rages civitatem Medo-
rum perrexit: et inveniens Gabelum, reddidit ei
chirographum suum, et recepit ab eo omnem pe-
cuniam. 7 Indicavitque ei de Tobia filio Tobiæ, om-
nia quæ gesta sunt: fecitque eum secum venire ad
nuptias.

8 Cumque ingressus esset domum Raguelis, in- et Gabelum secum ducit
venit Tobiam discumbentem: et exsiliens, osculati
sunt se invicem: et flevit Gabelus, benedixitque
Deum, 9 et dixit: Benedicat te Deus Israel, quia
filius es optimi viri, et iusti, et timentis Deum, et
eleemosynas facientis: 10 et dicatur benedictio su-
per uxorem tuam, et super parentes vestros: 11 et
videatis filios vestros, et filios filiorum vestrorum,
usque in tertiam et quartam generationem: et sit
semen vestrum benedictum a Deo Israel, qui re-
gnat in sæcula sæculorum. 12 Cumque omnes di-
xissent, Amen, accesserunt ad convivium: sed et
cum timore Domini nuptiarum convivium exerce-
bant.

III. Illuminans Tobiam seniorem, 10, 1—12, 22

1. Tobias iunior revertitur, 10, 1—13

10 1 Cum vero moras faceret Tobias, causa nup- Parentibus sollicitis
tiarum, sollicitus erat pater eius Tobias, di-
cens: Putas quare moratur filius meus, aut quare
detentus est ibi? 2 Putasne Gabelus mortuus est,
et nemo reddet illi pecuniam? 3 Cœpit autem con-
tristari nimis ipse et Anna uxor eius cum eo: et
cœperunt ambo simul flere: eo quod die statuto
minime reverteretur filius eorum ad eos. 4 Flebat
igitur mater eius irremediabilibus lacrimis, atque
dicebat: Heu heu me fili mi, ut quid te misimus
peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum

senectutis nostræ, solacium vitæ nostræ, spem po-
steritatis nostræ? 5 Omnia simul in te uno haben-
tes, te non debuimus dimittere a nobis. 6 Cui di-
cebat Tobias: Tace, et noli turbari, sanus est filius
noster: satis fidelis est vir ille, cum quo misimus
eum. 7 Illa autem nullo modo consolari poterat,
sed quotidie exsiliens circumspiciebat, et circuibat
vias omnes, per quas spes remeandi videbatur, ut
procul videret eum, si fieri posset, venientem.

Raguel coniuges remittit

8 At vero Raguel dicebat ad generum suum:
Mane hic, et ego mittam nuntium salutis de te ad
Tobiam patrem tuum. 9 Cui Tobias ait: Ego novi
quia pater meus et mater mea modo dies compu-
tant, et cruciatur spiritus eorum in ipsis. 10 Cum-
que verbis multis rogaret Raguel Tobiam, et ille
eum nulla ratione vellet audire, tradidit ei Saram,
et dimidiam partem omnis substantiæ suæ in pue-
ris, in puellis, in pecudibus, in camelis, et in vac-
cis, et in pecunia multa: et salvum atque gauden-
tem dimisit eum a se, 11 dicens: Angelus Domini
sanctus sit in itinere vestro, perducatque vos in-
columes, et inveniatis omnia recte circa parentes
vestros, et videant oculi mei filios vestros prius-
quam moriar. 12 Et apprehendentes parentes filiam
suam, osculati sunt eam, et dimiserunt ire: 13 mo-
nentes eam honorare soceros, diligere maritum,
regere familiam, gubernare domum, et seipsam
irreprehensibilem exhibere.

2. Patri visum restituit, 11, 1—21

Raphael cum Tobia præcedit eumque instruit

11 1 Cumque reverterentur, pervenerunt ad Cha-
ran, quæ est in medio itinere contra Nini-
ven, undecimo die. 2 Dixitque angelus: Tobia fra-
ter, scis quemadmodum reliquisti patrem tuum.
3 Si placet itaque tibi, præcedamus, et lento gradu
sequantur iter nostrum familiæ, simul cum coniuge
tua, et cum animalibus. 4 Cumque hoc placuisset
ut irent, dixit Raphael ad Tobiam: Tolle tecum ex
felle piscis: erit enim necessarium. Tulit itaque
Tobias ex felle illo, et abierunt. 5 Anna autem se-
debat secus viam, quotidie in supercilio montis,

unde respicere poterat de longinquo. 6 Et dum ex
eodem loco specularetur adventum eius, vidit a
longe, et illico agnovit venientem filium suum:
currensque nuntiavit viro suo, dicens: Ecce venit
filius tuus. 7 Dixitque Raphael ad Tobiam: At ubi
introieris domum tuam, statim adora Dominum De-
um tuum: et gratias agens ei, accede ad patrem
tuum, et osculare eum. 8 Statimque lini super
oculos eius ex felle isto piscis, quod portas tecum;
scias enim quoniam mox aperientur oculi eius, et
videbit pater tuus lumen cæli, et in aspectu tuo
gaudebit.
9 Tunc præcucurrit canis, qui simul fuerat in
via: et quasi nuntius adveniens, blandimento suæ
caudæ gaudebat. 10 Et consurgens cæcus pater
eius, cœpit offendens pedibus currere: et data manu
puero, occurrit obviam filio suo. 11 Et suscipiens
osculatus est eum cum uxore sua, et cœperunt
ambo flere præ gaudio. 12 Cumque adorassent De-
um, et gratias egissent, consederunt. 13 Tunc su-
mens Tobias de felle piscis, linivit oculos patris
sui. 14 Et sustinuit quasi dimidiam fere horam:
et cœpit albugo ex oculis eius, quasi membrana
ovi, egredi. 15 Quam apprehendens Tobias traxit
ab oculis eius, statimque visum recepit. 16 Et glo-
rificabant Deum, ipse videlicet, et uxor eius, et
omnes qui sciebant eum. 17 Dicebatque Tobias:
Benedico te Domine Deus Israel, quia tu castigasti
me, et tu salvasti me: et ecce ego video Tobiam
filium meum.

pater felle piscis litus filium videt

18 Ingressa est etiam post septem dies Sara uxor
filii eius, et omnis familia sana, et pecora, et ca-
meli, et pecunia multa uxoris: sed et illa pecunia,
quam receperat a Gabelo: 19 et narravit parenti-
bus suis omnia beneficia Dei, quæ fecisset circa
eum per hominem, qui eum duxerat. 20 Veneruntque
Achior et Nabath consobrini Tobiæ, gaudentes
ad Tobiam, et congratulantes ei de omnibus bonis,
quæ circa illum ostenderat Deus. 21 Et per sep-
tem dies epulantes, omnes cum gaudio magno ga-
visi sunt.

atque uxorem et comites eius

3. Raphael semetipsum revelat, 12, 1—22

Pater et filius beneficia ducis remunerari volunt

12 [1] Tunc vocavit ad se Tobias filium suum,
dixitque ei: Quid possumus dare viro isti
sancto, qui venit tecum? [2] Respondens Tobias, di-
xit patri suo: Pater, quam mercedem dabimus ei?
aut quid dignum poterit esse beneficiis eius? [3] Me
duxit et reduxit sanum, pecuniam a Gabelo ipse
recepit, uxorem ipse me habere fecit, et dæmoni-
um ab ea ipse compescuit, gaudium parentibus eius
fecit, meipsum a devoratione piscis eripuit, te quo-
que videre fecit lumen cæli, et bonis omnibus per
eum repleti sumus. Quid illi ad hæc poterimus
dignum dare? [4] Sed peto te pater mi, ut roges
eum, si forte dignabitur medietatem de omnibus,
quæ allata sunt, sibi assumere.

hic autem veritatem manifestat

[5] Et vocantes eum, pater scilicet, et filius, tule-
runt eum in partem: et rogare cœperunt ut digna-
retur dimidiam partem omnium, quæ attulerant, ac-
ceptam habere. [6] Tunc dixit eis occulte: Benedi-
cite Deum cæli, et coram omnibus viventibus con-
fitemini ei, quia fecit vobiscum misericordiam suam.
[7] Etenim sacramentum regis abscondere bonum
est: opera autem Dei revelare et confiteri hono-
rificum est. [8] Bona est oratio cum ieiunio, et elee-
mosyna magis quam thesauros auri recondere:
[9] quoniam eleemosyna a morte liberat, et ipsa est,
quæ purgat peccata, et facit invenire misericordiam
et vitam æternam. [10] Qui autem faciunt peccatum,
et iniquitatem, hostes sunt animæ suæ. [11] Mani-
festo ergo vobis veritatem, et non abscondam a
vobis occultum sermonem. [12] Quando orabas cum
lacrimis, et sepeliebas mortuos, et derelinquebas
prandium tuum, et mortuos abscondebas per diem
in domo tua, et nocte sepeliebas eos, ego obtuli
orationem tuam Domino. [13] Et quia acceptus eras
Deo, necesse fuit ut tentatio probaret te. [14] Et
nunc misit me Dominus ut curarem te, et Saram
uxorem filii tui a dæmonio liberarem. [15] Ego enim
sum Raphael angelus, unus ex septem, qui asta-
mus ante Dominum. [16] Cumque hæc audissent,

turbati sunt, et trementes ceciderunt super terram in
faciem suam. 17 Dixitque eis angelus: Pax vobis,
nolite timere. 18 Etenim cum essem vobiscum, per
voluntatem Dei eram: ipsum benedicite, et cantate
illi. 19 Videbar quidem vobiscum manducare, et
bibere: sed ego cibo invisibili, et potu, qui ab homi-
nibus videri non potest, utor. 20 Tempus est ergo
ut revertar ad eum, qui me misit: vos autem be-
nedicite Deum, et narrate omnia mirabilia eius.
21 Et cum hæc dixisset, ab aspectu eorum ab- atque discedit
latus est, et ultra eum videre non potuerunt. 22 Tunc
prostrati per horas tres in faciem, benedixerunt
Deum: et exsurgentes narraverunt omnia mirabi-
lia eius.

PARS TERTIA

Gaudium omnium, 13, 1—14, 17

1. Canticum Tobiæ senioris, 13, 1—14, 1a

13 1 Aperiens autem Tobias senior os suum, Ad confitendum Domino invitat
benedixit Dominum, et dixit:
Magnus es Domine in æternum, et in omnia sæ-
cula regnum tuum: 2 quoniam tu flagellas, et sal-
vas: deducis ad inferos, et reducis: et non est qui
effugiat manum tuam. 3 Confitemini Domino filii
Israel, et in conspectu gentium laudate eum: 4 quo-
niam ideo dispersit vos inter gentes, quæ ignorant
eum, ut vos enarretis mirabilia eius, et faciatis
scire eos, quia non est alius Deus omnipotens præ-
ter eum. 5 Ipse castigavit nos propter iniquitates
nostras: et ipse salvabit nos propter misericordiam
suam. 6 Aspicite ergo quæ fecit nobiscum, et cum
timore et tremore confitemini illi: regemque sæcu-
lorum exaltate in operibus vestris. 7 Ego autem
in terra captivitatis meæ confitebor illi: quoniam
ostendit maiestatem suam in gentem peccatricem.
8 Convertimini itaque peccatores, et facite iustitiam
coram Deo, credentes quod faciat vobiscum mise-

(2) Dt 32, 39; 1 Sm 2, 6; Sap 16, 13.

ricordiam suam. 9 Ego autem, et anima mea in
eo lætabimur. 10 Benedicite Dominum omnes electi
eius: agite dies lætitiæ, et confitemini illi. 11 Ieru-
salem civitas Dei, castigavit te Dominus in operi-
bus manuum tuarum. 12 Confitere Domino in bo-
nis tuis, et benedic Deum sæculorum ut reædificet
in te tabernaculum suum, et revocet ad te omnes
captivos, et gaudeas in omnia sæcula sæculorum.
13 Luce splendida fulgebis: et omnes fines terræ
adorabunt te. 14 Nationes ex longinquo ad te ve-
nient: et munera deferentes, adorabunt in te Do-
minum, et terram tuam in sanctificationem habe-
bunt. 15 Nomen enim magnum invocabunt in te.
16 Maledicti erunt qui contempserint te: et con-
demnati erunt omnes qui blasphemaverint te: be-
nedictique erunt qui ædificaverint te. 17 Tu autem
lætaberis in filiis tuis, quoniam omnes benedicen-
tur, et congregabuntur ad Dominum. 18 Beati om-
nes qui diligunt te, et qui gaudent super pace tua.
19 Anima mea benedic Dominum, quoniam libera-
vit Ierusalem civitatem suam a cunctis tribulatio-
nibus eius, Dominus Deus noster. 20 Beatus ero
si fuerint reliquiæ seminis mei ad videndam clari-
tatem Ierusalem. 21 Portæ Ierusalem ex sapphiro
et smaragdo ædificabuntur: et ex lapide pretioso
omnis circuitus murorum eius. 22 Ex lapide can-
dido et mundo omnes plateæ eius sternentur: et
per vicos eius alleluia cantabitur. 23 Benedictus
Dominus, qui exaltavit eam, et sit regnum eius
in sæcula sæculorum super eam. Amen.

14 1 Et consummati sunt sermones Tobiæ.

2. Felicitas cognationis totius, 14, 1b—17

Tobiæ senioris

Et postquam illuminatus est Tobias, vixit annis
quadragintaduobus, et vidit filios nepotum suorum.
2 Completis itaque annis centum duobus, sepultus
est honorifice in Ninive. 3 Quinquaginta namque
et sex annorum lumen oculorum amisit, sexage-

---

(14) Is 60, 5. — (21) Apc 21, 18.

narius vero recepit. 4 Reliquum vero vitæ suæ in
gaudio fuit, et cum bono profectu timoris Dei per-
rexit in pace.
5 In hora autem mortis suæ vocavit ad se To- qui interitum Ninives prædicit
biam filium suum, et septem iuvenes filios eius
nepotes suos, dixitque eis: 6 Prope erit interitus
Ninive: non enim excidit verbum Domini: et fra-
tres nostri, qui dispersi sunt a terra Israel, rever-
tentur ad eam. 7 Omnis autem deserta terra eius
replebitur, et domus Dei, quæ in ea incensa est,
iterum reædificabitur: ibique revertentur omnes
timentes Deum, 8 et relinquent gentes idola sua, et
venient in Ierusalem, et inhabitabunt in ea, 9 et gau-
debunt in ea omnes reges terræ, adorantes regem
Israel. 10 Audite ergo filii mei patrem vestrum:
Servite Domino in veritate, et inquirite ut faciatis
quæ placita sunt illi: 11 et filiis vestris mandate ut
faciant iustitias et eleemosynas, ut sint memores
Dei, et benedicant eum in omni tempore in veritate,
et in tota virtute sua. 12 Nunc ergo filii audite me,
et nolite manere hic: sed quacumque die sepelie-
ritis matrem vestram circa me in uno sepulcro, ex
eo dirigite gressus vestros ut exeatis hinc: 13 vi-
deo enim quia iniquitas eius finem dabit ei.
14 Factum est autem post obitum matris suæ, Tobiæ iunioris, qui ad soceros revertitur
Tobias abscessit ex Ninive cum uxore sua, et filiis,
et filiorum filiis, et reversus est ad soceros suos;
15 invenitque eos incolumes in senectute bona: et
curam eorum gessit, et ipse clausit oculos eorum:
et omnem hereditatem domus Raguelis ipse per-
cepit: viditque quintam generationem, filios filiorum
suorum. 16 Et completis annis nonagintanovem in
timore Domini, cum gaudio sepelierunt eum.
17 Omnis autem cognatio eius, et omnis gene- omnis generationis
ratio eius in bona vita, et in sancta conversatione
permansit, ita ut accepti essent tam Deo, quam
hominibus, et cunctis habitantibus in terra.

---

(6) Esr 3, 8.

LIBER IUDITH

PARS PRIOR

Bethulia oppugnatione pressa, 1, 1—7, 25

Holofernes regna occidentalia subiugat, 1, 1—3, 15

1. Assurbanipal Holofernem mittit, 1, 1—2, 6

Arphaxad seu Phraortes

1 [1] Arphaxad itaque, rex Medorum, subiugave-
rat multas gentes imperio suo, et ipse ædifica-
vit civitatem potentissimam, quam appellavit Ecba-
tanis, [2] ex lapidibus quadratis et sectis: fecit mu-
ros eius in altitudinem cubitorum septuaginta, et
in latitudinem cubitorum triginta, turres vero eius
posuit in altitudinem cubitorum centum. [3] Per qua-
drum vero earum latus utrumque vicenorum pe-
dum spatio tendebatur, posuitque portas eius in
altitudinem turrium: [4] et gloriabatur quasi potens
in potentia exercitus sui, et in gloria quadrigarum
suarum.

a Nabuchodonosor seu Assurbanipale vincitur

[5] Anno igitur duodecimo regni sui: Nabuchodo-
nosor rex Assyriorum, qui regnabat in Ninive ci-
vitate magna, pugnavit contra Arphaxad, et obti-
nuit eum [6] in campo magno, qui appellatur Ra-
gau, circa Euphraten, et Tigrin, et Iadason in campo
Erioch regis Elicorum.

huius imperium occidentales contemnunt

[7] Tunc exaltatum est regnum Nabuchodonosor,
et cor eius elevatum est: et misit ad omnes, qui
habitabant in Cilicia, et Damasco, et Libano, [8] et
ad gentes quæ sunt in Carmelo, et Cedar, et in-
habitantes Galilæam in campo magno Esdrelon,
[9] et ad omnes qui erant in Samaria, et trans flu-

men Iordanem usque ad Ierusalem, et omnem ter-
ram Iesse quousque perveniatur ad terminos Æthio-
piæ. 10 Ad hos omnes misit nuntios Nabuchodo-
nosor rex Assyriorum: 11 qui omnes uno animo
contradixerunt, et remiserunt eos vacuos, et sine
honore abiecerunt. 12 Tunc indignatus Nabucho-
donosor rex adversus omnem terram illam, iura-
vit per thronum et regnum suum quod defenderet
se de omnibus regionibus his.

2 1 Anno tertiodecimo Nabuchodonosor regis, vi-
gesima et secunda die mensis primi, factum est
verbum in domo Nabuchodonosor regis Assyriorum
ut defenderet se. 2 Vocavitque omnes maiores
natu, omnesque duces, et bellatores suos, et habuit
cum eis mysterium consilii sui: 3 dixitque cogita-
tionem suam in eo esse, ut omnem terram suo
subiugaret imperio.

quare consilio capto

4 Quod dictum cum placuisset omnibus, vocavit
Nabuchodonosor rex Holofernem principem militiæ
suæ, 5 et dixit ei: Egredere adversus omne regnum
occidentis, et contra eos præcipue, qui contempse-
runt imperium meum. 6 Non parcet oculus tuus
ulli regno, omnemque urbem munitam subiugabis
mihi.

ad puniendos eos ducem mittit

2. Holofernes crudelissime se gerit, 2, 7—3, 15

7 Tunc Holofernes vocavit duces, et magistratus
virtutis Assyriorum: et dinumeravit viros in expe-
ditionem, sicut præcepit ei rex, centum viginti
millia peditum pugnatorum, et equitum sagittario-
rum duodecim millia. 8 Omnemque expeditionem
suam fecit præire in multitudine innumerabilium
camelorum, cum his quæ exercitibus sufficerent
copiose, boum quoque armenta, gregesque ovium,
quorum non erat numerus. 9 Frumentum ex omni
Syria in transitu suo parari constituit. 10 Aurum
vero, et argentum de domo regis assumpsit mul-
tum nimis. 11 Et profectus est ipse, et omnis ex-
ercitus cum quadrigis, et equitibus, et sagittariis,
qui cooperuerunt faciem terræ, sicut locustæ.

Cum exercitu ingenti proficiscitur

omnes resistentes occidit

[12] Cumque pertransisset fines Assyriorum, venit
ad magnos montes Ange, qui sunt a sinistro Cili-
ciæ, ascenditque omnia castella eorum, et obtinuit
omnem munitionem. [13] Effregit autem civitatem
opinatissimam Melothi, prædavitque omnes filios
Tharsis, et filios Ismael, qui erant contra faciem
deserti, et ad austrum terræ Cellon. [14] Et trans-
ivit Euphraten, et venit in Mesopotamiam: et fre-
git omnes civitates excelsas, quæ erant ibi, a tor-
rente Mambre usquequo perveniatur ad mare: [15] et
occupavit terminos eius, a Cilicia usque ad fines
Iapheth, qui sunt ad austrum. [16] Abduxitque om-
nes filios Madian, et prædavit omnem locupleta-
tionem eorum, omnesque resistentes sibi occidit in
ore gladii. [17] Et post hæc descendit in campos
Damasci in diebus messis, et succendit omnia sata,
omnesque arbores, et vineas fecit incidi: [18] et ceci-
dit timor illius super omnes inhabitantes terram.

civitates et lucos se tradentium destruit

3 [1] Tunc miserunt legatos suos universarum ur-
bium, ac provinciarum reges ac principes, Sy-
riæ scilicet Mesopotamiæ, et Syriæ Sobal, et Li-
byæ, atque Ciliciæ, qui venientes ad Holofernem,
dixerunt: [2] Desinat indignatio tua circa nos: Melius
est enim ut viventes serviamus Nabuchodonosor
regi magno, et subditi simus tibi, quam morientes
cum interitu nostro ipsi servitutis nostræ damna
patiamur. [3] Omnis civitas nostra, omnisque pos-
sessio, omnes montes, et colles, et campi, et ar-
menta boum, gregesque ovium, et caprarum, equo-
rumque et camelorum, et universæ facultates no-
stræ, atque familiæ in conspectu tuo sunt: [4] sint
omnia nostra sub lege tua. [5] Nos, et filii nostri,
servi tui sumus. [6] Veni nobis pacificus dominus,
et utere servitio nostro, sicut placuerit tibi. [7] Tunc
descendit de montibus cum equitibus in virtute
magna, et obtinuit omnem civitatem, et omnem
inhabitantem terram. [8] De universis autem urbi-
bus assumpsit sibi auxiliarios viros fortes, et electos
ad bellum. [9] Tantusque metus provinciis illis in-
cubuit, ut universarum urbium habitatores princi-
pes, et honorati simul cum populis exirent obviam

venienti, 10 excipientes eum cum coronis, et lam-
padibus, ducentes choros in tympanis, et tibiis.
11 Nec ista tamen facientes, ferocitatem eius pec-
toris mitigare potuerunt: 12 nam et civitates eo-
rum destruxit, et lucos eorum excidit;

13 præceperat enim illi Nabuchodonosor rex, ut omnes
omnes deos terræ exterminaret, videlicet ut ipse deos ex-
solus diceretur deus ab his nationibus, quæ potuis- termina-
sent Holofernis potentia subiugari. 14 Pertransiens turus
autem Syriam Sobal, et omnem Apameam, omnem-
que Mesopotamiam, venit ad Idumæos in terram
Gabaa, 15 accepitque civitates eorum, et sedit ibi
per triginta dies, in quibus diebus adunari præce-
pit universum exercitum virtutis suæ.

II. Holofernes Bethuliam obsidet, 4, 1—7, 25

1. Israelitæ ad resistendum se præparant, 4, 1—17

4 1 Tunc audientes hæc filii Israel, qui habitabant Pro Ieru-
in terra Iuda, timuerunt valde a facie eius. salem ac
2 Tremor, et horror invasit sensus eorum, ne hoc templo
faceret Ierusalem et templo Domini, quod fecerat timentes
ceteris civitatibus et templis earum.

3 Et miserunt in omnem Samariam per circuitum castella
usque Iericho, et præoccupaverunt omnes vertices muniunt
montium: 4 et muris circumdederunt vicos suos,
et congregaverunt frumenta in præparationem pu-
gnæ. 5 Sacerdos etiam Eliachim scripsit ad univer-
sos, qui erant contra Esdrelon, quæ est contra fa-
ciem campi magni iuxta Dothain, et universos, per
quos viæ transitus esse poterat, 6 ut obtinerent
ascensus montium, per quos via esse poterat ad
Ierusalem, et illic custodirent ubi angustum iter esse
poterat inter montes. 7 Et fecerunt filii Israel se-
cundum quod constituerat eis sacerdos Domini
Eliachim.

8 Et clamavit omnis populus ad Dominum in- orant et
stantia magna, et humiliaverunt animas suas in ieiunant
ieiuniis, et orationibus, ipsi et mulieres eorum. 9 Et
induerunt se Sacerdotes ciliciis, et infantes prostra-

verunt contra faciem templi Domini, et altare Do-
mini operuerunt cilicio: 10 et clamaverunt ad Do-
minum Deum Israel unanimiter ne darentur in
prædam infantes eorum, et uxores eorum in divi-
sionem, et civitates eorum in exterminium, et sancta
eorum in pollutionem, et fierent opprobrium gen-
tibus.

a summo sacerdote admonentur

11 Tunc Eliachim, sacerdos Domini magnus, cir-
cuivit omnem Israel, allocutusque est eos, 12 di-
cens: Scitote quoniam exaudiet Dominus preces
vestras, si manentes permanseritis in ieiuniis, et
orationibus in conspectu Domini. 13 Memores estote
Moysi servi Domini, qui Amalec confidentem in
virtute sua, et in potentia sua, et in exercitu suo,
et in clypeis suis, et in curribus suis, et in equiti-
bus suis, non ferro pugnando, sed precibus sanctis
orando deiecit: 14 sic erunt universi hostes Israel:
si perseveraveritis in hoc opere, quod cœpistis.
15 Ad hanc igitur exhortationem eius deprecantes
Dominum, permanebant in conspectu Domini, 16 ita
ut etiam hi, qui offerebant Domino holocausta,
præcincti ciliciis offerrent sacrificia Domino, et erat
cinis super capita eorum. 17 Et ex toto corde suo
omnes orabant Deum, ut visitaret populum suum
Israel.

2. Achior dux Ammonitarum, 5, 1—6, 21

Holoferni furibundo

5 1 Nuntiatumque est Holoferni principi militiæ
Assyriorum, quod filii Israel præpararent se ad
resistendum, ac montium itinera conclusissent, 2 et
furore nimio exarsit in iracundia magna, vocavit-
que omnes principes Moab et duces Ammon, 3 et
dixit eis: Dicite mihi quis sit populus iste, qui mon-
tana obsidet: aut quæ, et quales, et quantæ sint
civitates eorum: quæ etiam sit virtus eorum, aut
quæ sit multitudo eorum: vel quis rex militiæ illo-
rum: 4 et quare præ omnibus, qui habitant in
oriente, isti contempserunt nos, et non exierunt
obviam nobis ut susciperent nos cum pace?

(13) Ex 17, 12.

Achior maxime utilia suadet

5 Tunc Achior dux omnium filiorum Ammon re-
spondens, ait: Si digneris audire domine mi, dicam
veritatem in conspectu tuo de populo isto, qui in
montanis habitat, et non egredietur verbum falsum
ex ore meo. 6 Populus iste ex progenie Chaldæo-
rum est. 7 Hic primum in Mesopotamia habitavit,
quoniam noluerunt sequi deos patrum suorum, qui
erant in terra Chaldæorum. 8 Deserentes itaque
cæremonias patrum suorum, quæ in multitudine
deorum erant, 9 unum Deum cæli coluerunt, qui
et præcepit eis ut exirent inde, et habitarent in
Charan. Cumque operuisset omnem terram fames,
descenderunt in Ægyptum, illicque per quadringen-
tos annos sic multiplicati sunt, ut dinumerari eorum
non posset exercitus. 10 Cumque gravaret eos rex
Ægypti, atque in ædificationibus urbium suarum in
luto et latere subiugasset eos, clamaverunt ad Do-
minum suum, et percussit totam terram Ægypti
plagis variis. 11 Cumque eiecissent eos Ægyptii a
se, et cessasset plaga ab eis, et iterum eos vellent
capere, et ad suum servitium revocare, 12 fugien-
tibus his Deus cæli mare aperuit, ita ut hinc inde
aquæ quasi murus solidarentur, et isti pede sicco
fundum maris perambulando transirent. 13 In quo
loco dum innumerabilis exercitus Ægyptiorum eos
persequeretur, ita aquis coopertus est, ut non re-
maneret vel unus, qui factum posteris nuntiaret.
14 Egressi vero Mare Rubrum, deserta Sina montis
occupaverunt, in quibus numquam homo habitare
potuit, vel filius hominis requievit. 15 Illic fontes
amari obdulcati sunt eis ad bibendum, et per annos
quadraginta annonam de cælo consecuti sunt. 16 Ubi-
cumque ingressi sunt sine arcu et sagitta, et abs-
que scuto et gladio, Deus eorum pugnavit pro eis,
et vicit. 17 Et non fuit qui insultaret populo isti,
nisi quando recessit a cultu Domini Dei sui. 18 Quo-
tiescumque autem præter ipsum Deum suum, alte-
rum coluerunt, dati sunt in prædam, et in gladium,

---

(7) Gn 11, 31. — (9) Gn 12, 1. — Gn 46, 6. —
(11) Ex 14, 5. — (12) Ex 14, 29.

et in opprobrium. 19 Quotiescumque autem pæ-
nituerunt se recessisse a cultura Dei sui, dedit eis
Deus cæli virtutem resistendi. 20 Denique Chana-
næum regem, et Iebusæum, et Pherezæum, et He-
thæum, et Hevæum, et Amorrhæum, et omnes
potentes in Hesebon prostraverunt, et terras eo-
rum, et civitates eorum ipsi possederunt: 21 et us-
que dum non peccarent in conspectu Dei sui, erant
cum illis bona: Deus enim illorum odit iniquita-
tem. 22 Nam et ante hos annos cum recessissent
a via, quam dederat illis Deus, ut ambularent in
ea, exterminati sunt prœliis a multis nationibus, et
plurimi eorum captivi abducti sunt in terram non
suam. 23 Nuper autem reversi ad Dominum Deum
suum, ex dispersione qua dispersi fuerant, adunati
sunt, et ascenderunt montana hæc omnia, et iterum
possident Ierusalem, ubi sunt sancta eorum. 24 Nunc
ergo mi domine, perquire si est aliqua iniquitas
eorum in conspectu Dei eorum: ascendamus ad
illos, quoniam tradens tradet illos Deus eorum tibi, et
subiugati erunt sub iugo potentiæ tuæ. 25 Si vero
non est offensio populi huius coram Deo suo, non
poterimus resistere illis: quoniam Deus eorum defen-
det illos: et erimus in opprobrium universæ terræ.

sed iram magnatum

26 Et factum est, cum cessasset loqui Achior
verba hæc, irati sunt omnes magnates Holofernis,
et cogitabant interficere eum, dicentes ad alter-
utrum: 27 Quis est iste, qui filios Israel posse di-
cat resistere regi Nabuchodonosor, et exercitibus
eius, homines inermes, et sine virtute, et sine pe-
ritia artis pugnæ? 28 Ut ergo agnoscat Achior quo-
niam fallit nos, ascendamus in montana: et cum
capti fuerint potentes eorum, tunc cum eisdem
gladio transverberabitur: 29 ut sciat omnis gens
quoniam Nabuchodonosor deus terræ est, et præter
ipsum alius non est.

et indignationem Holofernis movet

6 1 Factum est autem cum cessassent loqui, in-
dignatus Holofernes vehementer, dixit ad Achi-
or: 2 Quoniam prophetasti nobis dicens, quod
gens Israel defendatur a Deo suo, ut ostendam tibi

quoniam non est Deus, nisi Nabuchodonosor: 3 cum
percusserimus eos omnes, sicut hominem unum,
tunc et ipse cum illis Assyriorum gladio interibis,
et omnis Israel tecum perditione disperiet: 4 et pro-
babis quoniam Nabuchodonosor dominus sit uni-
versæ terræ: tuncque gladius militiæ meæ transiet
per latera tua, et confixus cades inter vulneratos
Israel, et non respirabis ultra, donec extermineris
cum illis. 5 Porro autem si prophetiam tuam ve-
ram existimas, non concidat vultus tuus, et pallor,
qui faciem tuam obtinet, abscedat a te, si verba
mea hæc putas impleri non posse. 6 Ut autem
noveris quia simul cum illis hæc experieris, ecce
ex hac hora illorum populo sociaberis, ut, dum di-
gnas mei gladii pœnas exceperint, ipse simul ul-
tioni subiaceas.

ab Holoferne exponitur

7 Tunc Holofernes præcepit servis suis ut com-
prehenderent Achior, et perducerent eum in Be-
thuliam, et traderent eum in manus filiorum Israel.
8 Et accipientes eum servi Holofernis, profecti sunt
per campestria: sed cum appropinquassent ad mon-
tana, exierunt contra eos fundibularii. 9 Illi autem
divertentes a latere montis, ligaverunt Achior ad
arborem manibus et pedibus, et sic vinctum resti-
bus dimiserunt eum, et reversi sunt ad dominum
suum.

et ab Israelitis benigne suscipitur

10 Porro filii Israel descendentes de Bethulia, ve-
nerunt ad eum: Quem solventes duxerunt ad Be-
thuliam, atque in medium populi illum statuentes,
percunctati sunt quid rerum esset quod illum vinc-
tum Assyrii reliquissent. 11 In diebus illis erant
illic principes, Ozias filius Micha de tribu Simeon,
et Charmi, qui et Gothoniel. 12 In medio itaque
seniorum, et in conspectu omnium, Achior dixit
omnia quæ locutus ipse fuerat ab Holoferne inter-
rogatus: et qualiter populus Holofernis voluisset
propter hoc verbum interficere eum, 13 et quem-
admodum ipse Holofernes iratus iusserit eum Is-
raelitis hac de causa tradi: ut, dum vicerit filios
Israel, tunc et ipsum Achior diversis iubeat interire

suppliciis, propter hoc quod dixisset: Deus cæli
defensor eorum est. 14 Cumque Achior universa
hæc exposuisset, omnis populus cecidit in faciem,
adorantes Dominum, et communi lamentatione et
fletu unanimes preces suas Domino effuderunt,
15 dicentes: Domine Deus cæli et terræ, intuere
superbiam eorum, et respice ad nostram humilita-
tem, et faciem sanctorum tuorum attende, et os-
tende quoniam non derelinquis præsumentes de
te: et præsumentes de se, et de sua virtute glo-
riantes, humilias. 16 Finito itaque fletu, et per to-
tam diem oratione populorum completa, consolati
sunt Achior, 17 dicentes: Deus patrum nostrorum,
cuius tu virtutem prædicasti, ipse tibi hanc dabit
vicissitudinem, ut eorum magis tu interitum videas.
18 Cum vero Dominus Deus noster dederit hanc
libertatem servis suis, sit et tecum Deus in medio
nostri: ut sicut placuerit tibi, ita cum tuis omnibus
converseris nobiscum. 19 Tunc Ozias, finito con-
silio, suscepit eum in domum suam, et fecit ei
cenam magnam. 20 Et vocatis omnibus presbyte-
ris, simul expleto ieiunio refecerunt. 21 Postea
vero convocatus est omnis populus, et per totam
noctem intra ecclesiam oraverunt petentes auxilium
a Deo Israel.

3. Holofernes Bethuliam excruciat, 7, 1—25

Contra urbem exercitus parat

7 1 Holofernes autem altera die præcepit exerci-
tibus suis ut ascenderent contra Bethuliam.
2 Erant autem pedites bellatorum centum viginti
millia, et equites viginti duo millia, præter præpa-
rationes virorum illorum, quos occupaverat capti-
vitas, et abducti fuerant de provinciis et urbibus
universæ iuventutis. 3 Omnes paraverunt se pari-
ter ad pugnam contra filios Israel, et venerunt per
crepidinem montis usque ad apicem, qui respicit
super Dothain, a loco qui dicitur Belma usque ad
Chelmon, qui est contra Esdrelon. 4 Filii autem
Israel ut viderunt multitudinem illorum, prostrave-

(13) Sup 5, 25.

runt se super terram, mittentes cinerem super ca-
pita sua, unanimes orantes ut Deus Israel miseri-
cordiam suam ostenderet super populum suum.
5 Et assumentes arma sua bellica, sederunt per lo-
ca, quæ ad angusti itineris tramitem dirigunt inter
montosa, et erant custodientes ea tota die et nocte.

6 Porro Holofernes, dum circuit per gyrum, re- habitatores aqua privat
perit quod fons, qui influebat, aquæductum illorum
a parte australi extra civitatem dirigeret: et incidi
præcepit aquæductum illorum. 7 Erant tamen non
longe a muris fontes, ex quibus furtim videbantur
haurire aquam ad refocillandum potius quam ad
potandum. 8 Sed filii Ammon, et Moab accesse-
runt ad Holofernem, dicentes: Filii Israel non in
lancea, nec in sagitta confidunt, sed montes defen-
dunt illos, et muniunt illos colles in præcipitio con-
stituti. 9 Ut ergo sine congressione pugnæ possis
superare eos, pone custodes fontium, ut non hau-
riant aquam ex eis, et sine gladio interficies eos,
vel certe fatigati tradent civitatem suam, quam
putant in montibus positam superari non posse.
10 Et placuerunt verba hæc coram Holoferne, et
coram satellitibus eius, et constituit per gyrum cen-
tenarios per singulos fontes. 11 Cumque ista cu-
stodia per dies viginti fuisset expleta, defecerunt
cisternæ, et collectiones aquarum omnibus habitan-
tibus Bethuliam, ita ut non esset intra civitatem
unde satiarentur vel una die, quoniam ad mensu-
ram dabatur populis aqua quotidie.

12 Tunc ad Oziam congregati omnes viri, femi- eosque desperatos reddit
næque, iuvenes, et parvuli, omnes simul una voce
13 dixerunt: Iudicet Deus inter nos et te, quoniam
fecisti in nos mala, nolens loqui pacifice cum As-
syriis, et propter hoc vendidit nos Deus in mani-
bus eorum. 14 Et ideo non est qui adiuvet, cum
prosternamur ante oculos eorum in siti, et perdi-
tione magna. 15 Et nunc congregate universos, qui
in civitate sunt, ut sponte tradamus nos omnes

---

(13) Ex 5, 21.

populo Holofernis. [16] Melius est enim ut captivi
benedicamus Dominum, viventes, quam moriamur,
et simus opprobrium omni carni, cum viderimus
uxores nostras, et infantes nostros mori ante ocu-
los nostros. [17] Contestamur hodie cælum et ter-
ram, et Deum patrum nostrorum, qui ulciscitur nos
secundum peccata nostra, ut iam tradatis civitatem
in manu militiæ Holofernis, et sit finis noster bre-
vis in ore gladii, qui longior efficitur in ariditate
sitis. [18] Et cum hæc dixissent, factus est fletus
et ululatus magnus in ecclesia ab omnibus, et per
multas horas una voce clamaverunt ad Deum, di-
centes: [19] Peccavimus cum patribus nostris, iniuste
egimus, iniquitatem fecimus. [20] Tu, quia pius es,
miserere nostri, aut in tuo flagello vindica iniqui-
tates nostras, et noli tradere confitentes te populo,
qui ignorat te, [21] ut non dicant inter gentes: Ubi
est Deus eorum? [22] Et cum fatigati his clamori-
bus, et his fletibus lassati siluissent, [23] exsurgens
Ozias infusus lacrimis, dixit: Æquo animo estote
fratres, et hos quinque dies exspectemus a Domino
misericordiam. [24] Forsitan enim indignationem su-
am abscindet, et dabit gloriam nomini suo. [25] Si
autem transactis quinque diebus non venerit adiu-
torium, faciemus hæc verba, quæ locuti estis.

PARS ALTERA

Bethulia obsidione liberata, 8, 1—16, 31

I. Liberatio præparatur, 8, 1—12, 9

1. Iudith inter Israelitas, 8, 1—10, 10

Famosissima in omnibus

8 [1] Et factum est, cum audisset hæc verba Iudith
vidua, quæ erat filia Merari, filii Idox, filii Io-
seph, filii Oziæ, filii Elai, filii Iamnor, filii Gedeon,
filii Raphaim, filii Achitob, filii Melchiæ, filii Enan,
filii Nathaniæ, filii Salathiel, filii Simeon, filii Ruben:
[2] et vir eius fuit Manasses, qui mortuus est in die-

(19) Ps 105, 6.

bus messis hordeaceæ: 3 instabat enim super alli-
gantes manipulos in campo, et venit æstus super
caput eius, et mortuus est in Bethulia civitate sua,
et sepultus est illic cum patribus suis. 4 Erat au-
tem Iudith relicta eius vidua iam annis tribus, et
mensibus sex. 5 Et in superioribus domus suæ fe-
cit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis
suis clausa morabatur, 6 et habens super lumbos
suos cilicium, ieiunabat omnibus diebus vitæ suæ,
præter sabbata, et neomenias, et festa domus Is-
rael. 7 Erat autem eleganti aspectu nimis, cui vir
suus reliquerat divitias multas, et familiam copio-
sam, ac possessiones armentis boum, et gregibus
ovium plenas. 8 Et erat hæc in omnibus famosis-
sima, quoniam timebat Dominum valde, nec erat
qui loqueretur de illa verbum malum.
9 Hæc itaque cum audisset quoniam Ozias pro- presbyteros reprehendit et instruit
misisset quod transacto quinto die traderet civita-
tem, misit ad presbyteros Chabri, et Charmi. 10 Et
venerunt ad illam, et dixit illis: Quod est hoc ver-
bum, in quo consensit Ozias, ut tradat civitatem
Assyriis si intra quinque dies non venerit vobis
adiutorium? 11 Et qui estis vos, qui tentatis Do-
minum? 12 Non est iste sermo, qui misericordiam
provocet, sed potius qui iram excitet, et furorem
accendat. 13 Posuistis vos tempus miserationis Do-
mini, et in arbitrium vestrum, diem constituistis ei.
14 Sed quia patiens Dominus est, in hoc ipso pæ-
niteamus, et indulgentiam eius fusis lacrimis po-
stulemus: 15 non enim quasi homo, sic Deus com-
minabitur, neque sicut filius hominis ad iracundi-
am inflammabitur. 16 Et ideo humiliemus illi ani-
mas nostras, et in spiritu constituti humiliato, ser-
vientes illi, 17 dicamus flentes Domino, ut secun-
dum voluntatem suam sic faciat nobiscum miseri-
cordiam suam: ut sicut conturbatum est cor no-
strum in superbia eorum, ita etiam de nostra hu-
militate gloriemur: 18 quoniam non sumus secuti
peccata patrum nostrorum, qui dereliquerunt Deum
suum, et adoraverunt deos alienos, 19 pro quo sce-
lere dati sunt in gladium, et in rapinam, et in con-

fusionem inimicis suis: nos autem alterum Deum
nescimus præter ipsum. 20 Exspectemus humiles
consolationem eius, et exquiret sanguinem nostrum
de afflictionibus inimicorum nostrorum, et humilia-
bit omnes gentes, quæcumque insurgunt contra
nos, et faciet illas sine honore Dominus Deus no-
ster. 21 Et nunc fratres, quoniam vos estis pres-
byteri in populo Dei, et ex vobis pendet anima
illorum, ad eloquium vestrum corda eorum erigite,
ut memores sint, quia tentati sunt patres nostri ut
probarentur, si vere colerent Deum suum. 22 Me-
mores esse debent, quomodo pater noster Abraham
tentatus est, et per multas tribulationes probatus,
Dei amicus effectus est. 23 Sic Isaac, sic Iacob, sic
Moyses, et omnes qui placuerunt Deo, per multas
tribulationes transierunt fideles. 24 Illi autem, qui
tentationes non susceperunt cum timore Domini,
et impatientiam suam et improperium murmura-
tionis suæ contra Dominum protulerunt, 25 exter-
minati sunt ab exterminatore, et a serpentibus per-
ierunt. 26 Et nos ergo non ulciscamur nos pro
his, quæ patimur, 27 sed reputantes peccatis no-
stris hæc ipsa supplicia minora esse flagella Do-
mini, quibus quasi servi corripimur ad emendatio-
nem, et non ad perditionem nostram evenisse cre-
damus. 28 Et dixerunt illi Ozias, et presbyteri:
Omnia, quæ locuta es, vera sunt, et non est in
sermonibus tuis ulla reprehensio. 29 Nunc ergo
ora pro nobis, quoniam mulier sancta es, et timens
Deum. 30 Et dixit illis Iudith: Sicut quod potui
loqui, Dei esse cognoscitis: 31 ita quod facere dis-
posui, probate si ex Deo est, et orate ut firmum
faciat Deus consilium meum. 32 Stabitis vos ad
portam nocte ista, et ego exeam cum abra mea:
et orate, ut sicut dixistis, in diebus quinque respi-
ciat Dominus populum suum Israel. 33 Vos autem
nolo ut scrutemini actum meum, et usque dum re-
nuntiem vobis, nihil aliud fiat, nisi oratio pro me
ad Dominum Deum nostrum. 34 Et dixit ad eam

(22) Gn 22, 1. — (25) 1 Cor 10, 9.

Ozias princeps Iuda: Vade in pace, et Dominus
sit tecum in ultionem inimicorum nostrorum. Et
revertentes abierunt.

9 1 Quibus abscedentibus, Iudith ingressa est ora- Domi-
torium suum: et induens se cilicio, posuit ci- num De-
nerem super caput suum: et prosternens se Do- um invo-
mino, clamabat ad Dominum, dicens: 2 Domine cat
Deus patris mei Simeon, qui dedisti illi gladium
in defensionem alienigenarum, qui violatores exsti-
terunt in coinquinatione sua, et denudaverunt fe-
mur virginis in confusionem: 3 et dedisti mulieres
illorum in prædam, et filias illorum in captivita-
tem: et omnem prædam in divisionem servis tuis,
qui zelaverunt zelum tuum: subveni quæso te Do-
mine Deus meus mihi viduæ. 4 Tu enim fecisti
priora, et illa post illa cogitasti: et hoc factum est
quod ipse voluisti. 5 Omnes enim viæ tuæ para-
tæ sunt, et tua iudicia in tua providentia posuisti.
6 Respice castra Assyriorum nunc, sicut tunc castra
Ægyptiorum videre dignatus es, quando post ser-
vos tuos armati currebant, confidentes in quadrigis,
et in equitatu suo, et in multitudine bellatorum.
7 Sed aspexisti super castra eorum, et tenebræ fa-
tigaverunt eos. 8 Tenuit pedes eorum abyssus, et
aquæ operuerunt eos. 9 Sic fiant et isti, Domine,
qui confidunt in multitudine sua, et in curribus
suis, et in contis, et in scutis, et in sagittis suis,
et in lanceis gloriantur, 10 et nesciunt quia tu ipse
es Deus noster, qui conteris bella ab initio, et Do-
minus nomen est tibi. 11 Erige brachium tuum
sicut ab initio, et allide virtutem illorum in virtute
tua: cadat virtus eorum in iracundia tua, qui pro-
mittunt se violare sancta tua, et polluere taberna-
culum nominis tui, et deiicere gladio suo cornu
altaris tui. 12 Fac Domine, ut gladio proprio eius
superbia amputetur: 13 capiatur laqueo oculorum
suorum in me, et percuties eum ex labiis caritatis
meæ. 14 Da mihi in animo constantiam, ut con-

---

(2) Gn 34, 25. — (6) Ex 14, 9.

temnam illum: et virtutem, ut evertam illum. 15 Erit
enim hoc memoriale nominis tui, cum manus fe-
minæ deiecerit eum. 16 Non enim in multitudine
est virtus tua Domine, neque in equorum viribus
voluntas tua est, nec superbi ab initio placuerunt
tibi: sed humilium et mansuetorum semper tibi
placuit deprecatio. 17 Deus cælorum, creator aqua-
rum, et Dominus totius creaturæ, exaudi me mi-
seram deprecantem, et de tua misericordia præsu-
mentem. 18 Memento Domine testamenti tui, et
da verbum in ore meo, et in corde meo consilium
corrobora, ut domus tua in sanctificatione tua per-
maneat: 19 et omnes gentes agnoscant quia tu
es Deus, et non est alius præter te.

incomparabili decore apparet

10 1 Factum est autem, cum cessasset clamare
ad Dominum, surrexit de loco, in quo iacu-
erat prostrata ad Dominum. 2 Vocavitque abram
suam, et descendens in domum suam, abstulit a
se cilicium, et exuit se vestimentis viduitatis suæ,
3 et lavit corpus suum, et unxit se myro optimo,
et discriminavit crinem capitis sui, et imposuit mi-
tram super caput suum, et induit se vestimentis
iucunditatis suæ, induitque sandalia pedibus suis,
assumpsitque dextraliola, et lilia, et inaures, et an-
nulos, et omnibus ornamentis suis ornavit se. 4 Cui
etiam Dominus contulit splendorem: quoniam om-
nis ista compositio non ex libidine, sed ex virtute
pendebat: et ideo Dominus hanc in illam pulchri-
tudinem ampliavit, ut incomparabili decore omnium
oculis appareret. 5 Imposuit itaque abræ suæ asco-
peram vini, et vas olei, et polentam, et palathas,
et panes, et caseum, et profecta est.

e civitate exit

6 Cumque venissent ad portam civitatis, invene-
runt exspectantem Oziam et presbyteros civitatis.
7 Qui cum vidissent eam, stupentes mirati sunt
nimis pulchritudinem eius. 8 Nihil tamen interro-
gantes eam, dimiserunt transire, dicentes: Deus

---

(15) Idc 4, 21; 5, 26.

patrum nostrorum det tibi gratiam, et omne con-
silium tui cordis sua virtute corroboret, ut glorie-
tur super te Ierusalem, et sit nomen tuum in nu-
mero sanctorum et iustorum. 9 Et dixerunt hi qui
illic erant, omnes una voce: Fiat, fiat. 10 Iudith
vero orans Dominum, transivit per portas ipsa et
abra eius.

2. Iudith apud Holofernem, 10, 11—12, 9

Ab exploratoribus capitur

11 Factum est autem, cum descenderet montem,
circa ortum diei, occurrerunt ei exploratores Assy-
riorum, et tenuerunt eam, dicentes: Unde venis?
aut quo vadis? 12 Quæ respondit: Filia sum He-
bræorum, ideo ego fugi a facie eorum, quoniam
futurum agnovi, quod dentur vobis in deprædatio-
nem, pro eo quod contemnentes vos, noluerunt
ultro tradere seipsos ut invenirent misericordiam
in conspectu vestro. 13 Hac de causa cogitavi me-
cum, dicens: Vadam ad faciem principis Holofer-
nis, ut indicem illi secreta illorum, et ostendam illi
quo aditu possit obtinere eos, ita ut non cadat vir
unus de exercitu eius. 14 Et cum audissent viri
illi verba eius, considerabant faciem eius, et erat
in oculis eorum stupor, quoniam pulchritudinem eius
mirabantur nimis. 15 Et dixerunt ad eam: Con-
servasti animam tuam eo quod tale reperisti con-
silium, ut descenderes ad dominum nostrum. 16 Hoc
autem scias, quoniam cum steteris in conspectu
eius, bene tibi faciet, et eris gratissima in corde
eius. Duxeruntque illam ad tabernaculum Holo-
fernis, annuntiantes eam.

pulchritudine Holofernem capit

17 Cumque intrasset ante faciem eius, statim
captus est in suis oculis Holofernes. 18 Dixerunt-
que ad eum satellites eius: Quis contemnat popu-
lum Hebræorum, qui tam decoras mulieres habent,
ut non pro his merito pugnare contra eos debea-
mus? 19 Videns itaque Iudith Holofernem seden-
tem in conopœo, quod erat ex purpura, et auro,
et smaragdo, et lapidibus pretiosis intextum: 20 et
cum in faciem eius intendisset, adoravit eum, pro-

sternens se super terram. Et elevaverunt eam
servi Holofernis, iubente domino suo.

sapientia verborum eum fallit

11 1 Tunc Holofernes dixit ei: Æquo animo
esto, et noli pavere in corde tuo: quoniam
ego numquam nocui viro, qui voluit servire Na-
buchodonosor regi. 2 Populus autem tuus, si non
contempsisset me, non levassem lanceam meam
super eum. 3 Nunc autem dic mihi, qua ex causa
recessisti ab illis, et placuit tibi ut venires ad nos?
4 Et dixit illi Iudith: Sume verba ancillæ tuæ, quo-
niam si secutus fueris verba ancillæ tuæ, perfec-
tam rem faciet Dominus tecum. 5 Vivit enim Na-
buchodonosor rex terræ, et vivit virtus eius, quæ
est in te ad correptionem omnium animarum er-
rantium: quoniam non solum homines serviunt illi
per te, sed et bestiæ agri obtemperant illi. 6 Nun-
tiatur enim animi tui industria universis gentibus,
et indicatum est omni sæculo, quoniam tu solus
bonus, et potens es in omni regno eius, et disci-
plina tua omnibus provinciis prædicatur. 7 Nec hoc
latet, quod locutus est Achior, nec illud ignoratur,
quod ei iusseris evenire. 8 Constat enim, Deum
nostrum sic peccatis offensum, ut mandaverit per
prophetas suos ad populum, quod tradat eum pro
peccatis suis. 9 Et quoniam sciunt se offendisse
Deum suum filii Israel, tremor tuus super ipsos
est. 10 Insuper etiam fames invasit eos, et ab ari-
ditate aquæ iam inter mortuos computantur. 11 De-
nique hoc ordinant, ut interficiant pecora sua, et
bibant sanguinem eorum: 12 et sancta Domini Dei
sui quæ præcepit Deus non contingi, in frumento,
vino, et oleo, hæc cogitaverunt impendere, et vo-
lunt consumere quæ nec manibus deberent contin-
gere: ergo quoniam hæc faciunt, certum est quod
in perditionem dabuntur. 13 Quod ego ancilla tua
cognoscens, fugi ab illis, et misit me Dominus hæc
ipsa nuntiare tibi. 14 Ego enim ancilla tua Deum
colo, etiam nunc apud te: et exiet ancilla tua, et
orabo Deum, 15 et dicet mihi quando eis reddat

(7) Sup 5, 5.

peccatum suum, et veniens nuntiabo tibi, ita ut ego
adducam te per mediam Ierusalem, et habebis om-
nem populum Israel, sicut oves, quibus non est
pastor, et non latrabit vel unus canis contra te:
16 quoniam hæc mihi dicta sunt per providentiam
Dei. 17 Et quoniam iratus est illis Deus, hæc ipsa
missa sum nuntiare tibi. 18 Placuerunt autem om-
nia verba hæc coram Holoferne, et coram pueris
eius, et mirabantur sapientiam eius, et dicebant
alter ad alterum: 19 Non est talis mulier super
terram in aspectu, in pulchritudine, et in sensu
verborum. 20 Et dixit ad illam Holofernes: Bene-
fecit Deus, qui misit te ante populum, ut des illum
tu in manibus nostris: 21 et quoniam bona est
promissio tua, si fecerit mihi hoc Deus tuus, erit
et Deus meus, et tu in domo Nabuchodonosor
magna eris, et nomen tuum nominabitur in uni-
versa terra.

12 1 Tunc iussit eam introire ubi repositi erant
thesauri eius, et iussit illic manere eam, et
constituit quid daretur illi de convivio suo. 2 Cui
respondit Iudith, et dixit: Nunc non potero man-
ducare ex his, quæ mihi præcipis tribui, ne veniat
super me offensio: ex his autem, quæ mihi detuli,
manducabo. 3 Cui Holofernes ait: Si defecerint
tibi ista, quæ tecum detulisti, quid faciemus tibi?
4 Et dixit Iudith: Vivit anima tua domine meus,
quoniam non expendet omnia hæc ancilla tua, do-
nec faciat Deus in manu mea hæc, quæ cogitavi.
Et induxerunt illam servi eius in tabernaculum,
quod præceperat. 5 Et petiit dum introiret, ut da-
retur ei copia nocte et ante lucem egrediendi foras
ad orationem, et deprecandi Dominum. 6 Et præ-
cepit cubiculariis suis ut sicut placeret illi, exiret
et introiret ad adorandum Deum suum, per tridu-
um: 7 et exibat noctibus in vallem Bethuliæ, et
baptizabat se in fonte aquæ. 8 Et ut ascendebat,
orabat Dominum Deum Israel, ut dirigeret viam
eius ad liberationem populi sui. 9 Et introiens,
munda manebat in tabernaculo usque dum accipe-
ret escam suam in vespere.

libere vivere potest

II. Liberatio perficitur, 12, 10—15, 8

1. Holoferni caput amputatur, 12, 10—13, 31

Nimia ebrietate sopitum

10 Et *factum* est, in quarto die Holofernes fecit
cenam servis suis, et dixit ad Vagao eunuchum
suum: Vade, et suade Hebræam illam ut sponte
consentiat habitare mecum. 11 Fœdum est enim
apud Assyrios, si femina irrideat virum agendo ut
immunis ab eo transeat. 12 Tunc introivit Vagao
ad Iudith, et dixit: Non vereatur bona puella in-
troire ad dominum meum, ut honorificetur ante fa-
ciem eius, ut manducet cum eo, et bibat vinum in
iucunditate. 13 Cui Iudith respondit: Quæ ego sum,
ut contradicam domino meo? 14 Omne quod erit
ante oculos eius bonum et optimum faciam. Quid-
quid autem illi placuerit, hoc mihi erit optimum
omnibus diebus vitæ meæ. 15 Et surrexit, et or-
navit se vestimento suo, et ingressa stetit ante fa-
ciem eius. 16 Cor autem Holofernis concussum
est: erat enim ardens in concupiscentia eius. 17 Et
dixit ad eam Holofernes: Bibe nunc, et accumbe
in iucunditate, quoniam invenisti gratiam coram
me. 18 Et dixit Iudith: Bibam domine, quoniam
magnificata est anima mea hodie præ omnibus die-
bus meis. 19 Et accepit, et manducavit, et bibit
coram ipso ea, quæ paraverat illi ancilla eius. 20 Et
iucundus factus est Holofernes ad eam, bibitque
vinum multum nimis, quantum numquam biberat
in vita sua.

Iudith pugione percutit

13 1 Ut autem sero factum est, festinaverunt
servi illius ad hospitia sua, et conclusit Va-
gao ostia cubiculi, et abiit, 2 erant autem omnes
fatigati a vino: 3 eratque Iudith sola in cubiculo.
4 Porro Holofernes iacebat in lecto, nimia ebrie-
tate sopitus. 5 Dixitque Iudith puellæ suæ ut staret
foris ante cubiculum, et observaret. 6 Stetitque Iu-
dith ante lectum, orans cum lacrimis, et labiorum
motu in silentio, 7 dicens: *Confirma* me Domine
Deus Israel, et respice in hac hora ad opera ma-
nuum mearum, ut, sicut promisisti, Ierusalem civi-
tatem tuam erigas: et hoc quod credens per te posse

fieri cogitavi, perficiam. 8 Et cum hæc dixisset, ac-
cessit ad columnam, quæ erat ad caput lectuli eius,
et pugionem eius, qui in ea ligatus pendebat, ex-
solvit. 9 Cumque evaginasset illum, apprehendit
comam capitis eius, et ait: Confirma me Domine
Deus in hac hora. 10 Et percussit bis in cervicem
eius, et abscidit caput eius, et abstulit conopœum
eius a columnis, et evolvit corpus eius truncum.
11 Et post pusillum exivit, et tradidit caput Holo-
fernis ancillæ suæ, et iussit ut mitteret illud in
peram suam.

caput eius abscissum Israelitis benedicentibus

12 Et exierunt duæ, secundum consuetudinem
suam, quasi ad orationem, et transierunt castra, et
gyrantes vallem, venerunt ad portam civitatis. 13 Et
dixit Iudith a longe custodibus murorum: Aperite
portas, quoniam nobiscum est Deus, qui fecit vir-
tutem in Israel. 14 Et factum est, cum audissent
viri vocem eius, vocaverunt presbyteros civitatis.
15 Et concurrerunt ad eam omnes, a minimo usque
ad maximum: quoniam sperabant eam iam non
esse venturam. 16 Et accendentes luminaria con-
gyraverunt circa eam universi: illa autem ascendens
in eminentiorem locum, iussit fieri silentium. Cum-
que omnes tacuissent, 17 dixit Iudith: Laudate Do-
minum Deum nostrum, qui non deseruit sperantes
in se: 18 et in me ancilla sua adimplevit miseri-
cordiam suam, quam promisit domui Israel: et in-
terfecit in manu mea hostem populi sui hac nocte.
19 Et proferens de pera caput Holofernis, ostendit
illis, dicens: Ecce caput Holofernis principis militiæ
Assyriorum, et ecce conopœum illius, in quo re-
cumbebat in ebrietate sua, ubi per manum feminæ
percussit illum Dominus Deus noster. 20 Vivit au-
tem ipse Dominus, quoniam custodivit me angelus
eius et hinc euntem, et ibi commorantem, et inde
huc revertentem, et non permisit me Dominus an-
cillam suam coinquinari, sed sine pollutione peccati
revocavit me vobis gaudentem in victoria sua, in
evasione mea, et in liberatione vestra. 21 Confite-

(21) Ps 105, 1; 106, 1.

mini illi omnes, quoniam bonus, quoniam in sæcu-
lum misericordia eius. 22 Universi autem adoran-
tes Dominum, dixerunt ad eam: Benedixit te Do-
minus in virtute sua, quia per te ad nihilum red-
egit inimicos nostros. 23 Porro Ozias princeps po-
puli Israel, dixit ad eam: Benedicta es tu filia a
Domino Deo excelso præ omnibus mulieribus super
terram. 24 Benedictus Dominus, qui creavit cælum
et terram, qui te direxit in vulnera capitis princi-
pis inimicorum nostrorum: 25 quia hodie nomen
tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de
ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini
in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ
propter angustias et tribulationem generis tui, sed
subvenisti ruinæ ante conspectum Dei nostri. 26 Et
dixit omnis populus: Fiat, fiat.

ac duci Achior obstupescenti ostendit

27 Porro Achior vocatus venit, et dixit ei Iudith:
Deus Israel, cui tu testimonium dedisti quod ulci-
scatur se de inimicis suis, ipse caput omnium in-
credulorum incidit hac nocte in manu mea. 28 Et
ut probes quia ita est, ecce caput Holofernis, qui
in contemptu superbiæ suæ Deum Israel contemp-
sit, et tibi interitum minabatur, dicens: Cum cap-
tus fuerit populus Israel, gladio perforari præcipi-
am latera tua. 29 Videns autem Achior caput Ho-
lofernis, angustiatus præ pavore, cecidit in faciem
suam super terram, et æstuavit anima eius. 30 Post-
ea vero quam resumpto spiritu recreatus est, pro-
cidit ad pedes eius, et adoravit eam, et dixit: 31 Be-
nedicta tu a Deo tuo in omni tabernaculo Iacob,
quoniam in omni gente, quæ audierit nomen tuum,
magnificabitur super te Deus Israel.

2. Assyrii fugiunt et cæduntur, 14, 1—15, 8

Iudith suadente

14 1 Dixit autem Iudith ad omnem populum:
Audite me fratres, suspendite caput hoc su-
per muros nostros: 2 Et erit, cum exierit Sol, ac-
cipiat unusquisque arma sua, et exite cum impetu,
non ut descendatis deorsum, sed quasi impetum
facientes. 3 Tunc exploratores necesse erit ut fu-
giant ad principem suum excitandum ad pugnam.

4 Cumque duces eorum cucurrerint ad tabernacu-
lum Holofernis, et invenerint eum truncum in suo
sanguine volutatum, decidet super eos timor. 5 Cum-
que cognoveritis fugere eos, ite post illos securi,
quoniam Dominus conteret eos sub pedibus vestris.
6 Tunc Achior videns virtutem, quam fecit Deus
Israel, relicto gentilitatis ritu, credidit Deo, et cir-
cumcidit carnem præputii sui, et appositus est ad
populum Israel, et omnis successio generis eius
usque in hodiernum diem.

7 Mox autem ut ortus est dies, suspenderunt
super muros caput Holofernis, accepitque unus-
quisque vir arma sua, et egressi sunt cum grandi
strepitu et ululatu. 8 Quod videntes exploratores,
ad tabernaculum Holofernis cucurrerunt. 9 Porro
hi, qui in tabernaculo erant, venientes, et ante in-
gressum cubiculi perstrepentes, excitandi gratia, in-
quietudinem arte moliebantur, ut non ab excitan-
tibus, sed a sonantibus Holofernes evigilaret. 10 Nul-
lus enim audebat cubiculum virtutis Assyriorum
pulsando aut intrando aperire. 11 Sed cum venis-
sent eius duces ac tribuni, et universi maiores ex-
ercitus regis Assyriorum, dixerunt cubiculariis: 12 In-
trate, et excitate illum, quoniam egressi mures de
cavernis suis, ausi sunt provocare nos ad prœlium.
13 Tunc ingressus Vagao cubiculum eius, stetit ante
cortinam, et plausum fecit manibus suis: suspica-
batur enim illum cum Iudith dormire. 14 Sed cum
nullum motum iacentis sensu aurium caperet, ac-
cessit proximans ad cortinam, et elevans eam, vi-
densque cadaver absque capite Holofernis in suo
sanguine tabefactum iacere super terram, exclama-
vit voce magna cum fletu, et scidit vestimenta sua.
15 Et ingressus tabernaculum Iudith, non invenit
eam, et exsiliit foras ad populum, 16 et dixit: Una
mulier Hebræa fecit confusionem in domo regis
Nabuchodonosor: ecce enim Holofernes iacet in
terra, et caput eius non est in illo. 17 Quod cum
audissent principes virtutis Assyriorum, sciderunt
omnes vestimenta sua, et intolerabilis timor et tre-
mor cecidit super eos, et turbati sunt animi eorum

Israelitæ exercitum conturbant

valde. 18 Et factus est clamor incomparabilis in
medio castrorum eorum.

fugientes persequuntur

15 1 Cumque omnis exercitus decollatum Holo-
fernem audisset, fugit mens et consilium ab
eis, et solo tremore et metu agitati, fugæ præsi-
dium sumunt, 2 ita ut nullus loqueretur cum pro-
ximo suo, sed inclinato capite, relictis omnibus, eva-
dere festinabant Hebræos, quos armatos super se
venire audiebant, fugientes per vias camporum et
semitas collium. 3 Videntes itaque filii Israel fu-
gientes, secuti sunt illos. Descenderuntque clangen-
tes tubis, et ululantes post ipsos. 4 Et quoniam
Assyrii non adunati, in fugam ibant præcipites: filii
autem Israel uno agmine persequentes, debilitabant
omnes, quos invenire potuissent. 5 Misit itaque
Ozias nuntios per omnes civitates et regiones Is-
rael. 6 Omnis itaque regio, omnisque urbs electam
iuventutem armatam misit post eos, et persecuti
sunt eos in ore gladii, quousque pervenirent ad ex-
tremitatem finium suorum.

prædas ingentes faciunt

7 Reliqui autem, qui erant in Bethulia, ingressi
sunt castra Assyriorum, et prædam, quam fugien-
tes Assyrii reliquerant, abstulerunt, et onustati sunt
valde. 8 Hi vero, qui victores reversi sunt ad Be-
thuliam, omnia quæ erant illorum attulerunt secum,
ita ut non esset numerus in pecoribus, et iumentis,
et universis mobilibus eorum, ut a minimo usque
ad maximum omnes divites fierent de prædationi-
bus eorum.

III. Liberatio celebratur, 15, 9—16, 31

1. Benedictionibus, 15, 9—16, 21

Summi sacerdotis, presbyterorum, populi

9 Ioacim autem summus pontifex de Ierusalem
venit in Bethuliam cum universis presbyteris suis
ut videret Iudith. 10 Quæ cum exisset ad illum,
benedixerunt eam omnes una voce, dicentes: Tu
gloria Ierusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia
populi nostri: 11 quia fecisti viriliter, et conforta-
tum est cor tuum, eo quod castitatem amaveris,

et post virum tuum, alterum nescieris: ideo et ma-
nus Domini confortavit te, et ideo eris benedicta
in æternum. 12 Et dixit omnis populus: Fiat, fiat.
13 Per dies autem triginta, vix collecta sunt spolia
Assyriorum a populo Israel. 14 Porro autem uni-
versa, quæ Holofernis peculiaria fuisse probata sunt,
dederunt Iudith in auro, et argento, et vestibus, et
gemmis, et omni supellectili, et tradita sunt omnia
illi a populo. 15 Et omnes populi gaudebant cum
mulieribus, et virginibus, et iuvenibus, in organis,
et citharis.

16 1 Tunc cantavit canticum hoc Domino Iudith, dicens: ipsius Iudith

2 Incipite Domino in tympanis,
cantate Domino in cymbalis,
modulamini illi psalmum novum,
exaltate, et invocate nomen eius.

3 Dominus conterens bella,
Dominus nomen est illi.

4 Qui posuit castra sua in medio populi sui,
ut eriperet nos de manu omnium inimicorum nostrorum.

5 Venit Assur ex montibus ab aquilone
in multitudine fortitudinis suæ:
cuius multitudo obturavit torrentes,
et equi eorum cooperuerunt valles.

6 Dixit se incensurum fines meos,
et iuvenes meos occisurum gladio,
infantes meos dare in prædam,
et virgines in captivitatem.

7 Dominus autem omnipotens nocuit eum,
et tradidit eum in manus feminæ, et confodit eum.

8 Non enim cecidit potens eorum a iuvenibus,
nec filii Titan percusserunt eum,
nec excelsi gigantes opposuerunt se illi,
sed Iudith filia Merari in specie faciei suæ dissolvit eum.

9 Exuit enim se vestimento viduitatis,
et induit se vestimento lætitiæ
in exsultatione filiorum Israel.
10 Unxit faciem suam unguento,
et colligavit cincinnos suos mitra,
accepit stolam novam ad decipiendum illum.
11 Sandalia eius rapuerunt oculos eius,
pulchritudo eius captivam fecit animam eius,
amputavit pugione cervicem eius.
12 Horruerunt Persæ constantiam eius,
et Medi audaciam eius.
13 Tunc ululaverunt castra Assyriorum,
quando apparuerunt humiles mei, arescentes in siti.
14 Filii puellarum compunxerunt eos,
et sicut pueros fugientes occiderunt eos:
perierunt in prœlio a facie Domini Dei mei.
15 Hymnum cantemus Domino,
hymnum novum cantemus Deo nostro.
16 Adonai Domine magnus es tu,
et præclarus in virtute tua,
et quem superare nemo potest.
17 Tibi serviat omnis creatura tua:
quia dixisti, et facta sunt:
misisti spiritum tuum, et creata sunt,
et non est qui resistat voci tuæ.
18 Montes a fundamentis movebuntur cum aquis:
petræ, sicut cera, liquescent ante faciem tuam.
19 Qui autem timent te, magni erunt apud te per omnia.
20 Væ genti insurgenti super genus meum:
Dominus enim omnipotens vindicabit in eis,
in die iudicii visitabit illos.
21 Dabit enim ignem, et vermes in carnes eorum,
ut urantur, et sentiant usque in sempiternum.

---

(17) Gn 1 ; Ps 32, 9.

2. Factis variis, 16, 22—31

Holocaustis et votis

22 Et factum est post hæc, omnis populus post
victoriam venit in Ierusalem adorare Dominum: et
mox ut purificati sunt, obtulerunt omnes holocau-
sta, et vota, et repromissiones suas. 23 Porro Iu-
dith universa vasa bellica Holofernis, quæ dedit illi
populus, et conopœum, quod ipsa sustulerat de
cubili ipsius, obtulit in anathema oblivionis. 24 Erat
autem populus iucundus secundum faciem sancto-
rum, et per tres menses gaudium huius victoriæ
celebratum est cum Iudith.

veneratione Iudith

25 Post dies autem illos unusquisque rediit in do-
mum suam, et Iudith magna facta est in Bethulia,
et præclarior erat universæ terræ Israel. 26 Erat
etiam virtuti castitas adiuncta, ita ut non cogno-
sceret virum omnibus diebus vitæ suæ, ex quo de-
functus est Manasses vir eius. 27 Erat autem die-
bus festis procedens cum magna gloria. 28 Mansit
autem in domo viri sui annos centum quinque, et
dimisit abram suam liberam, et defuncta est ac se-
pulta cum viro suo in Bethulia. 29 Luxitque illam
omnis populus diebus septem. 30 In omni autem
spatio vitæ eius non fuit qui perturbaret Israel, et
post mortem eius annis multis.

festivitate annua

31 Dies autem victoriæ huius festivitatis, ab He-
bræis in numero sanctorum dierum accipitur, et
colitur a Iudæis ex illo tempore usque in præsen-
tem diem.

LIBER ESTHER

PARS PRIOR

Narrationes protocanonicæ, 1, 1—10, 3

I. Periculum Iudæorum, 1, 1—4, 17

1. Regina Vasthi eicitur, 1, 1—22

Assuerus seu Xerxes convivium publicum apparat

1 [1] In diebus Assueri, qui regnavit ab India us-
que Æthiopiam super centum viginti septem
provincias: [2] quando sedit in solio regni sui, Su-
san civitas regni eius exordium fuit. [3] Tertio igitur
anno imperii sui fecit grande convivium cunctis
principibus, et pueris suis, fortissimis Persarum, et
Medorum inclytis, et præfectis provinciarum coram
se, [4] ut ostenderet divitias gloriæ regni sui, ac
magnitudinem, atque iactantiam potentiæ suæ, mul-
to tempore, centum videlicet et octoginta diebus.
[5] Cumque implerentur dies convivii, invitavit om-
nem populum, qui inventus est in Susan, a maxi-
mo usque ad minimum: et iussit septem diebus
convivium præparari in vestibulo horti, et nemo-
ris, quod regio cultu et manu consitum erat. [6] Et
pendebant ex omni parte tentoria aerii coloris et
carbasini ac hyacinthini, sustentata funibus byssi-
nis, atque purpureis, qui eburneis circulis inserti
erant, et columnis marmoreis fulciebantur. Lectuli
quoque aurei et argentei, super pavimentum sma-
ragdino et pario stratum lapide, dispositi erant:
quod mira varietate pictura decorabat. [7] Bibebant
autem qui invitati erant, aureis poculis, et aliis at-
que aliis vasis cibi inferebantur. Vinum quoque,
ut magnificentia regia dignum erat, abundans, et
præcipuum ponebatur. [8] Nec erat qui nolentes co-

geret ad bibendum, sed sicut rex statuerat, præponens mensis singulos de principibus suis ut sumeret unusquisque quod vellet.

Vasthi viris vinolentis se non monstrat

9 Vasthi quoque regina fecit convivium feminarum in palatio, ubi rex Assuerus manere consue-
verat. 10 Itaque die septimo, cum rex esset hila-
rior, et post nimiam potationem incaluisset mero, præcepit Maumam, et Bazatha, et Harbona, et Bagatha, et Abgatha, et Zethar, et Charchas, septem
eunuchis, qui in conspectu eius ministrabant, 11 ut
introducerent reginam Vasthi coram rege, posito super caput eius diademate, ut ostenderet cunctis populis et principibus pulchritudinem illius: erat
enim pulchra valde. 12 Quæ renuit, et ad regis
imperium, quod per eunuchos mandaverat, venire contempsit.

ideoque regno privatur

Unde iratus rex, et nimio furore succensus, 13 in-
terrogavit sapientes, qui ex more regio semper ei aderant, et illorum faciebat cuncta consilio, scien-
tium leges, ac iura maiorum: (14 erant autem primi
et proximi, Charsena, et Sethar, et Admatha, et Tharsis, et Mares, et Marsana, et Mamuchan, septem duces Persarum, atque Medorum, qui videbant faciem regis, et primi post eum residere soliti erant)
15 cui sententiæ Vasthi regina subiaceret, quæ As-
sueri regis imperium, quod per eunuchos manda-
verat, facere noluisset. 16 Responditque Mamuchan,
audiente rege, atque principibus: Non solum regem læsit regina Vasthi, sed et omnes populos, et principes, qui sunt in cunctis provinciis regis Assueri.
17 Egredietur enim sermo reginæ ad omnes mu-
lieres, ut contemnant viros suos, et dicant: Rex Assuerus iussit ut regina Vasthi intraret ad eum,
et illa noluit. 18 Atque hoc exemplo omnes prin-
cipum coniuges Persarum atque Medorum, parvipendent imperia maritorum: unde regis iusta est
indignatio. 19 Si tibi placet, egrediatur edictum a
facie tua, et scribatur iuxta legem Persarum atque Medorum, quam præteriri illicitum est, ut nequaquam ultra Vasthi ingrediatur ad regem, sed regnum illius, altera, quæ melior est illa, accipiat.

20 Et *hoc in omne* (quod latissimum est) provincia-
rum tuarum divulgetur imperium, et cunctæ uxores
tam maiorum, quam minorum deferant maritis suis
honorem. 21 Placuit consilium eius regi, et prin-
cipibus: fecitque rex iuxta consilium Mamuchan,
22 et misit epistolas ad universas provincias regni
sui, ut quæque gens audire et legere poterat, di-
versis linguis et litteris, esse viros principes ac ma-
iores in domibus suis: et hoc per cunctos populos
divulgari.

2. Esther eligitur regina, 2, 1—18

Pro Xerxe virgines adducuntur

2 1 His ita gestis, postquam regis Assueri indi-
gnatio deferbuerat, recordatus est Vasthi, et
quæ fecisset, vel quæ passa esset: 2 dixeruntque
pueri regis, ac ministri eius: Quærantur regi pu-
ellæ virgines ac speciosæ, 3 et mittantur qui con-
siderent per universas provincias puellas speciosas
et virgines: et adducant eas ad civitatem Susan,
et tradant eas in domum feminarum sub manu
Egei eunuchi, qui est præpositus et custos mulie-
rum regiarum: et accipiant mundum muliebrem, et
cetera ad usus necessaria. 4 Et quæcumque inter
omnes oculis regis placuerit, ipsa regnet pro Vasthi.
Placuit sermo regi: et ita, ut suggesserant, iussit
fieri.

Edissa seu Esther quoque

5 Erat vir Iudæus in Susan civitate, vocabulo Mar-
dochæus filius Iair, filii Semei, filii Cis, de stirpe
Iemini, 6 qui translatus fuerat de Ierusalem eo tem-
pore, quo Iechoniam regem Iuda Nabuchodonosor
rex Babylonis transtulerat, 7 qui fuit nutricius filiæ
fratris sui Edissæ, quæ altero nomine vocabatur
Esther: et utrumque parentem amiserat: pulchra
nimis, et decora facie. Mortuisque patre eius ac
matre, Mardochæus sibi eam adoptavit in filiam.
8 Cumque percrebruisset regis imperium, et iuxta
mandatum illius multæ pulchræ virgines adduce-
rentur Susan, et Egeo traderentur eunucho, Esther

(6) 2 Rg 24, 15; Inf 11, 4.

quoque inter ceteras puellas ei tradita est, ut ser-
varetur in numero feminarum.
9 Quæ placuit ei, et invenit gratiam in conspectu
illius. Et præcepit eunucho, ut acceleraret mundum
muliebrem, et traderet ei partes suas, et septem
puellas speciosissimas de domo regis, et tam ipsam,
quam pedisequas eius ornaret atque excoleret.
10 Quæ noluit indicare ei populum et patriam su-
am: Mardochæus enim præceperat ei, ut de hac
re omnino reticeret: 11 qui deambulabat quotidie
ante vestibulum domus, in qua electæ virgines ser-
vabantur, curam agens salutis Esther, et scire vo-
lens quid ei accideret. 12 Cum autem venisset tem-
pus singularem per ordinem puellarum, ut intra-
rent ad regem, expletis omnibus, quæ ad cultum
muliebrem pertinebant, mensis duodecimus verte-
batur: ita dumtaxat, ut sex mensibus oleo unge-
rentur myrrhino, et aliis sex quibusdam pigmentis
et aromatibus uterentur. 13 Ingredientesque ad re-
gem, quidquid postulassent ad ornatum pertinens,
accipiebant: et ut eis placuerat, compositæ de tri-
clinio feminarum ad regis cubiculum transibant.
14 Et quæ intraverat vespere, egrediebatur mane,
atque inde in secundas ædes deducebatur, quæ sub
manu Susagazi eunuchi erant, qui concubinis regis
præsidebat: nec habebat potestatem ad regem ultra
redeundi, nisi voluisset rex, et eam venire iussis-
set ex nomine.
15 Evoluto autem tempore per ordinem, instabat
dies, quo Esther filia Abihail fratris Mardochæi,
quam sibi adoptaverat in filiam, deberet intrare ad
regem. Quæ non quæsivit muliebrem cultum, sed
quæcumque voluit Egeus eunuchus custos virginum,
hæc ei ad ornatum dedit. Erat enim formosa valde,
et incredibili pulchritudine, omnium oculis gratiosa
et amabilis videbatur. 16 Ducta est itaque ad cu-
biculum regis Assueri mense decimo, qui vocatur
Tebeth, septimo anno regni eius. 17 Et adamavit
eam rex plus quam omnes mulieres, habuitque gra-
tiam et misericordiam coram eo super omnes mu-
lieres, et posuit diadema regni in capite eius, fecit-

pro rege paratur

atque regina eligitur

que eam regnare in loco Vasthi. 18 Et iussit con-
vivium præparari permagnificum cunctis principi-
bus, et servis suis pro coniunctione, et nuptiis
Esther. Et dedit requiem universis provinciis, ac
dona largitus est iuxta magnificentiam principalem.

3. Mardochæus coniurationem ianitorum patefacit, 2, 19—23

Bagathan et Thares regem occidere volebant

19 Cumque secundo quærerentur virgines et con-
gregarentur, Mardochæus manebat ad ianuam regis:
20 necdum prodiderat Esther patriam, et populum
suum, iuxta mandatum eius. Quidquid enim ille
præcipiebat, observabat Esther: et ita cuncta facie-
bat ut eo tempore solita erat, quo eam parvulam
nutriebat. 21 Eo igitur tempore, quo Mardochæus
ad regis ianuam morabatur, irati sunt Bagathan,
et Thares duo eunuchi regis, qui ianitores erant,
et in primo palatii limine præsidebant: voluerunt-
que insurgere in regem, et occidere eum. 22 Quod
Mardochæum non latuit, statimque nuntiavit reginæ
Esther: et illa regi ex nomine Mardochæi, qui ad
se rem detulerat. 23 Quæsitum est, et inventum:
et appensus est uterque eorum in patibulo. Man-
datumque est historiis, et annalibus traditum co-
ram rege.

4. Aman populum Iudæorum perdere vult, 3, 1—15

A Mardochæo non adoratus

3 1 Post hæc rex Assuerus exaltavit Aman filium
Amadathi, qui erat de stirpe Agag: et posuit
solium eius super omnes principes, quos habebat.
2 Cunctique servi regis, qui in foribus palatii ver-
sabantur, flectebant genua, et adorabant Aman: sic
enim præceperat eis imperator. Solus Mardochæus
non flectebat genu, neque adorabat eum. 3 Cui di-
xerunt pueri regis, qui ad fores palatii præside-
bant: Cur præter ceteros non observas mandatum
regis? 4 Cumque hoc crebrius dicerent, et ille nol-
let audire, nuntiaverunt Aman, scire cupientes utrum
perseveraret in sententia: dixerat enim eis se esse
Iudæum. 5 Quod cum audisset Aman, et experi-
mento probasset quod Mardochæus non flecteret

sibi genu, nec se adoraret, iratus est valde,
6 et pro nihilo duxit in unum Mardochæum mittere manus suas: audierat enim quod esset gentis Iudææ, magisque voluit omnem Iudæorum, qui erant in regno Assueri, perdere nationem.

7 Mense primo (cuius vocabulum est Nisan) anno duodecimo regni Assueri, missa est sors in urnam, quæ Hebraice dicitur phur, coram Aman, quo die et quo mense gens Iudæorum deberet interfici: et exivit mensis duodecimus, qui vocatur Adar.
8 Dixitque Aman regi Assuero: Est populus per omnes provincias regni tui dispersus, et a se mutuo separatus, novis utens legibus et ceremoniis, insuper et regis scita contemnens. Et optime nosti quod non expediat regno tuo ut insolescat per licentiam.
9 Si tibi placet, decerne, ut pereat, et decem millia talentorum appendam arcariis gazæ tuæ.
10 Tulit ergo rex anulum, quo utebatur, de manu sua, et dedit eum Aman filio Amadathi de progenie Agag, hosti Iudæorum,
11 dixitque ad eum: Argentum, quod tu polliceris, tuum sit; de populo age quod tibi placet.

sortem mittit

12 Vocatique sunt scribæ regis mense primo Nisan, tertiadecima die eiusdem mensis: et scriptum est, ut iusserat Aman, ad omnes satrapas regis, et iudices provinciarum, diversarumque gentium, ut quæque gens legere poterat, et audire pro varietate linguarum ex nomine regis Assueri: et litteræ signatæ ipsius anulo,
13 missæ sunt per cursores regis ad universas provincias ut occiderent atque delerent omnes Iudæos, a puero usque ad senem, parvulos, et mulieres, uno die, hoc est tertiodecimo mensis duodecimi, qui vocatur Adar, et bona eorum diriperent.
14 Summa autem epistolarum hæc fuit, ut omnes provinciæ scirent, et pararent se ad prædictam diem.
15 Festinabant cursores, qui missi erant, regis imperium explere. Statimque in Susan pependit edictum, rege et Aman celebrante convivium, et cunctis Iudæis, qui in urbe erant, flentibus.

et edictum regium constituit

5. Mardochæus reginam invocat, 4, 1—17

Mardochæus cum ceteris Iudæis ululat

4 [1] Quæ cum audisset Mardochæus, scidit vestimenta sua, et indutus est sacco, spargens cinerem capiti: et in platea mediæ civitatis voce magna clamabat, ostendens amaritudinem animi sui, [2] et
hoc eiulatu usque ad fores palatii gradiens. Non enim erat licitum indutum sacco aulam regis intrare.
[3] In omnibus quoque provinciis, oppidis, ac locis, ad quæ crudele regis dogma pervenerat, planctus ingens erat apud Iudæos, ieiunium, ululatus, et fletus, sacco et cinere multis pro strato utentibus.

reginam ad regem mittit

[4] Ingressæ autem sunt puellæ Esther et eunuchi, nuntiaveruntque ei. Quod audiens consternata est: et vestem misit, ut ablato sacco induerent eum: quam accipere noluit. [5] Accitoque Athach eunucho, quem rex ministrum ei dederat, præcepit ei ut iret ad Mardochæum, et disceret ab eo cur hoc faceret. [6] Egressusque Athach, ivit ad Mardochæum stantem in platea civitatis, ante ostium palatii:
[7] qui indicavit ei omnia, quæ acciderant, quo modo Aman promisisset, ut in thesauros regis pro Iudæorum nece inferret argentum. [8] Exemplar quoque edicti, quod pendebat in Susan, dedit ei, ut reginæ ostenderet, et moneret eam, ut intraret ad regem, et deprecaretur eum pro populo suo.

obœdire nolentem

[9] Regressus Athach, nuntiavit Esther omnia, quæ Mardochæus dixerat. [10] Quæ respondit ei, et iussit ut diceret Mardochæo: [11] Omnes servi regis, et cunctæ, quæ sub dicione eius sunt, norunt provinciæ, quod sive vir, sive mulier non vocatus, interius atrium regis intraverit, absque ulla cunctatione statim interficiatur: nisi forte rex auream virgam ad eum tetenderit pro signo clementiæ, atque ita possit vivere. Ego igitur quo modo ad regem intrare potero, quæ triginta iam diebus non sum vocata ad eum?

graviter et severe monet

[12] Quod cum audisset Mardochæus, [13] rursum mandavit Esther, dicens: Ne putes quod animam tuam tantum liberes, quia in domo regis es præ cunctis Iudæis: [14] si enim nunc silueris, per aliam

occasionem liberabuntur Iudæi: et tu, et domus
patris tui peribitis. Et quis novit utrum idcirco
ad regnum veneris, ut in tali tempore parareris?

[15] Rursumque Esther hæc Mardochæo verba man- pro periclitante
davit: [16] Vade et congrega omnes Iudæos, quos ieiunat et
in Susan reppereris, et orate pro me. Non comeda- orat
tis, et non bibatis tribus diebus, et tribus noctibus:
et ego cum ancillis meis similiter ieiunabo, et tunc
ingrediar ad regem contra legem faciens, non vo-
cata, tradensque me morti et periculo. [17] Ivit ita-
que Mardochæus, et fecit omnia, quæ ei Esther
præceperat.

II. Salus Iudæorum, 5, 1—13, 3

1. Esther a Xerxe benigne suscipitur, 5, 1—8

5 [1] Die autem tertio induta est Esther regalibus Invitat regem et Aman
vestimentis, et stetit in atrio domus regiæ, quod
erat interius, contra basilicam regis: at ille sedebat
super solium suum in consistorio palatii contra
ostium domus. [2] Cumque vidisset Esther reginam
stantem, placuit oculis eius, et extendit contra eam
virgam auream, quam tenebat manu: Quæ acce-
dens, osculata est summitatem virgæ eius: [3] Di-
xitque ad eam rex: Quid vis Esther regina? quæ
est petitio tua? etiam si dimidiam partem regni
petieris, dabitur tibi. [4] At illa respondit: Si regi
placet, obsecro ut venias ad me hodie, et Aman
tecum ad convivium, quod paravi. [5] Statimque Rex,
Vocate, inquit, cito Aman ut Esther obœdiat volun-
tati.

Venerunt itaque rex et Aman ad convivium, quod semel atque iterum
eis regina paraverat. [6] Dixitque ei rex, postquam
vinum biberat abundanter: Quid petis ut detur
tibi? et pro qua re postulas? etiam si dimidiam
partem regni mei petieris, impetrabis. [7] Cui respon-
dit Esther: Petitio mea, et preces sunt istæ: [8] Si
inveni in conspectu regis gratiam, et si regi placet
ut det mihi quod postulo, et meam impleat peti-
tionem: veniat rex et Aman ad convivium quod
paravi eis, et cras aperiam regi voluntatem meam.

2. Aman pro Mardochæo patibulum parat, 5, 9—14

Mardochæus ante convivium alterum suspendendus

9 Egressus est itaque illo die Aman lætus et ala-
cer. Cumque vidisset Mardochæum sedentem ante
fores palatii, et non solum non assurrexisse sibi,
sed nec motum quidem de loco sessionis suæ, in-
dignatus est valde: 10 et dissimulata ira, reversus
in domum suam, convocavit ad se amicos suos, et
Zares uxorem suam: 11 et exposuit illis magnitu-
dinem divitiarum suarum, filiorumque turbam, et
quanta eum gloria super omnes principes et servos
suos rex elevasset. 12 Et post hæc ait: Regina
quoque Esther nullum alium vocavit ad convivium
cum rege, præter me: apud quam etiam cras cum
rege pransurus sum. 13 Et cum hæc omnia habe-
am, nihil me habere puto, quamdiu videro Mardo-
chæum Iudæum sedentem ante fores regias. 14 Re-
sponderuntque ei Zares uxor eius, et ceteri amici:
Iube parari excelsam trabem, habentem altitudinis
quinquaginta cubitos, et dic mane regi ut appen-
datur super eam Mardochæus, et sic ibis cum rege
lætus ad convivium. Placuit ei consilium, et iussit
excelsam parari crucem.

3. Mardochæus a rege honoratur, 6, 1—13

Mardochæus coniurationem patefaciens

6 1 Noctem illam duxit rex insomnem, iussitque
sibi afferri historias et annales priorum tempo-
rum. Quæ cum illo præsente legerentur, 2 ven-
tum est ad illum locum ubi scriptum erat quo modo
nuntiasset Mardochæus insidias Bagathan, et Thares
eunuchorum, regem Assuerum iugulare cupientium.
3 Quod cum audisset rex, ait: Quid pro hac fide
honoris ac præmii Mardochæus consecutus est?
Dixerunt ei servi illius ac ministri: Nihil omnino
mercedis accepit.

iussu Xerxis

4 Statimque rex, Quis est, inquit, in atrio? Aman
quippe interius atrium domus regiæ intraverat, ut
suggereret regi, et iuberet Mardochæum affigi pati-
bulo, quod ei fuerat præparatum. 5 Responderunt
pueri: Aman stat in atrio. Dixitque rex: Ingre-
diatur. 6 Cumque esset ingressus, ait illi: Quid
debet fieri viro, quem rex honorare desiderat? Co-

gitans autem in corde suo Aman, et reputans quod
nullum alium rex, nisi se, vellet honorare, 7 re-
spondit: Homo, quem rex honorare cupit, 8 debet
indui vestibus regiis, et imponi super equum, qui
de sella regis est, et accipere regium diadema super
caput suum, 9 et primus de regiis principibus, ac ty-
rannis teneat equum eius, et per plateam civitatis
incedens clamet, et dicat: Sic honorabitur, quemcum-
que voluerit rex honorare. 10 Dixitque ei rex: Fe-
stina, et sumpta stola et equo, fac, ut locutus es,
Mardochæo Iudæo, qui sedet ante fores palatii. Cave
ne quidquam de his, quæ locutus es, prætermittas.

11 Tulit itaque Aman stolam et equum, indutum- ab Aman circumducitur
que Mardochæum in platea civitatis, et impositum
equo præcedebat, atque clamabat: Hoc honore con-
dignus est, quemcumque rex voluerit honorare.

12 Reversusque est Mardochæus ad ianuam pa- de inimico triumphaturus
latii: et Aman festinavit ire in domum suam, lu-
gens et operto capite: 13 narravitque Zares uxori
suæ, et amicis omnia quæ evenissent sibi. Cui re-
sponderunt sapientes, quos habebat in consilio, et
uxor eius: Si de semine Iudæorum est Mardo-
chæus, ante quem cadere cœpisti, non poteris ei
resistere, sed cades in conspectu eius.

4. Aman suspenditur et Mardochæus promovetur, 6, 14—8, 2

14 Adhuc illis loquentibus, venerunt eunuchi re- In convivio altero
gis, et cito eum ad convivium, quod regina para-
verat, pergere compulerunt.

7 1 Intravit itaque rex et Aman, ut biberent cum Aman ab Esther accusatur
regina. 2 Dixitque ei rex etiam secunda die,
postquam vino incaluerat: Quæ est petitio tua Esther
ut detur tibi? et quid vis fieri? etiam si dimidiam
partem regni mei petieris, impetrabis. 3 Ad quem
illa respondit: Si inveni gratiam in oculis tuis o
rex, et si tibi placet, dona mihi animam meam pro
qua rogo, et populum meum pro quo obsecro.
4 Traditi enim sumus ego et populus meus, ut con-
teramur, iugulemur, et pereamus. Atque utinam in
servos et famulas venderemur: esset tolerabile ma-

lum, et gemens tacerem: nunc autem hostis noster
est, cuius crudelitas redundat in regem. 5 Respon-
densque rex Assuerus ait: Quis est iste, et cuius
potentiæ, ut hæc audeat facere? 6 Dixitque Esther:
Hostis et inimicus noster pessimus iste est Aman.

et a Xerxe ad patibulum damnatur

Quod ille audiens, illico obstupuit, vultum regis
ac reginæ ferre non sustinens. 7 Rex autem iratus
surrexit, et de loco convivii intravit in hortum ar-
boribus consitum. Aman quoque surrexit ut ro-
garet Esther reginam pro anima sua, intellexit enim
a rege sibi paratum malum. 8 Qui cum reversus
esset de horto nemoribus consito, et intrasset con-
vivii locum, repperit Aman super lectulum corruisse,
in quo iacebat Esther, et ait: Etiam reginam vult
opprimere, me præsente, in domo mea. Necdum
verbum de ore regis exierat, et statim operuerunt
faciem eius. 9 Dixitque Harbona, unus de eunuchis,
qui stabant in ministerio regis: En lignum, quod
paraverat Mardochæo, qui locutus est pro rege,
stat in domo Aman, habens altitudinis quinqua-
ginta cubitos. Cui dixit rex: Appendite eum in
eo. 10 Suspensus est itaque Aman in patibulo quod
paraverat Mardochæo: et regis ira quievit.

Mardochæus autem ei sufficitur

8 1 Die illo dedit rex Assuerus Esther reginæ
domum Aman adversarii Iudæorum, et Mardo-
chæus ingressus est ante faciem regis. Confessa
est enim ei Esther quod esset patruus suus. 2 Tu-
litque rex anulum, quem ab Aman recipi iusserat,
et tradidit Mardochæo. Esther autem constituit
Mardochæum super domum suam.

5. Edictum edicto repellitur, 8, 3—17

Ab Esther rogatus rex mandat

3 Nec his contenta, procidit ad pedes regis, fle-
vitque et locuta ad eum oravit ut malitiam Aman
Agagitæ, et machinationes eius pessimas, quas ex-
cogitaverat contra Iudæos, iuberet irritas fieri. 4 At
ille ex more sceptrum aureum protendit manu,
quo signum clementiæ monstrabatur: illaque con-
surgens stetit ante eum, 5 et ait: Si placet regi,
et si inveni gratiam in oculis eius, et deprecatio
mea non ei videtur esse contraria, obsecro, ut no-

vis epistolis, veteres Aman litteræ, insidiatoris et
hostis Iudæorum, quibus eos in cunctis regis pro-
vinciis perire præceperat, corrigantur. 6 Quo modo
enim potero sustinere necem et interfectionem po-
puli mei? 7 Responditque rex Assuerus Esther
reginæ, et Mardochæo Iudæo: Domum Aman con-
cessi Esther, et ipsum iussi affigi cruci, quia ausus
est manum mittere in Iudæos. 8 Scribite ergo Iu-
dæis, sicut vobis placet, regis nomine, signantes
litteras anulo meo. Hæc enim consuetudo erat, ut
epistolis, quæ ex regis nomine mittebantur, et illius
anulo signatæ erant, nemo auderet contradicere.

ut Iudæi hostes suos occiderent

9 Accitisque scribis et librariis regis (erat autem
tempus tertii mensis, qui appellatur Siban) vige-
sima et tertia die illius scriptæ sunt epistolæ, ut
Mardochæus voluerat, ad Iudæos, et ad principes,
procuratoresque et iudices, qui centum vigintisep-
tem provinciis ab India usque ad Æthiopiam præ-
sidebant: provinciæ atque provinciæ, populo et po-
pulo iuxta linguas et litteras suas, et Iudæis, prout
legere poterant, et audire. 10 Ipsæque epistolæ,
quæ regis nomine mittebantur, anulo ipsius ob-
signatæ sunt, et missæ per veredarios: qui per
omnes provincias discurrentes, veteres litteras no-
vis nuntiis prævenirent. 11 Quibus imperavit rex,
ut convenirent Iudæos per singulas civitates, et in
unum præciperent congregari ut starent pro ani-
mabus suis, et omnes inimicos suos cum coniugi-
bus ac liberis et universis domibus, interficerent
atque delerent, et spolia eorum diriperent. 12 Et
constituta est per omnes provincias una ultionis
dies, id est tertiadecima mensis duodecimi Adar.
13 Summaque epistolæ hæc fuit, ut in omnibus ter-
ris ac populis, qui regis Assueri subiacebant im-
perio, notum fieret, paratos esse Iudæos ad capi-
endam vindictam de hostibus suis. 14 Egressique
sunt veredarii celeres nuntia perferentes, et edictum
regis pependit in Susan.

quocirca Iudæi tripudiant

15 Mardochæus autem de palatio, et de conspectu
regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hyacinthi-
nis videlicet et aeriis, coronam auream portans in

capite, et amictus serico pallio atque purpureo. Omnisque *civitas* exsultavit, atque lætata est. 16 Iudæis autem nova lux oriri visa est, gaudium, honor, et tripudium. 17 Apud omnes populos, urbes, atque provincias, quocumque regis iussa veniebant, mira exsultatio, epulæ atque convivia, et festus dies: in tantum ut plures alterius gentis et sectæ eorum religioni et ceremoniis iungerentur. Grandis enim cunctos Iudaici nominis terror invaserat.

6. Iudæi ab inimicis se vindicant, 9, 1—19

Susis die 13 Adar 500 viri

9 1 Igitur duodecimi mensis, quem Adar vocari ante iam diximus, tertiadecima die, quando cunctis Iudæis interfectio parabatur, et hostes eorum inhiabant sanguini, versa vice Iudæi superiores esse cœperunt, et se de adversariis vindicare.
2 Congregatique sunt per singulas civitates, oppida, et loca ut extenderent manum contra inimicos, et persecutores suos. Nullusque ausus est resistere, eo quod omnes populos magnitudinis eorum formido penetrarat. 3 Nam et provinciarum iudices, et duces, et procuratores, omnisque dignitas, quæ singulis locis ac operibus præerat, extollebant Iudæos timore Mardochæi: 4 quem principem esse palatii, et plurimum posse cognoverant: fama quoque nominis eius crescebat quotidie, et per cunctorum ora volitabat. 5 Itaque percusserunt Iudæi inimicos suos plaga magna, et occiderunt eos, reddentes eis quod sibi paraverant facere: 6 in tantum ut etiam in Susan quingentos viros interficerent, extra decem filios Aman Agagitæ hostis Iudæorum: quorum ista sunt nomina: 7 Pharsandatha, et Delphon, et Esphatha, 8 et Phoratha, et Adalia, et Aridatha, 9 et Phermesta et Arisai, et Aridai, et Iezatha. 10 Quos cum occidissent, prædas de substantiis eorum tangere noluerunt.

ac die 14 Adar 300 percutiuntur

11 Statimque numerus eorum, qui occisi erant in Susan, ad regem relatus est. 12 Qui dixit reginæ: In urbe Susan interfecerunt Iudæi quingentos viros, et alios decem filios Aman: quantam putas eos exercere cædem in universis provinciis? Quid ultra

postulas, et quid vis ut fieri iubeam? 13 Cui illa
respondit: Si regi placet, detur potestas Iudæis, ut
sicut fecerunt hodie in Susan, sic et cras faciant,
et decem filii Aman in patibulis suspendantur.
14 Præcepitque rex ut ita fieret. Statimque in Su-
san pependit edictum, et decem filii Aman suspensi
sunt. 15 Congregatis Iudæis quartadecima die men-
sis Adar, interfecti sunt in Susan trecenti viri: nec
eorum ab illis direpta substantia est.

in provinciis die 13 Adar 75000 occiduntur

16 Sed et per omnes provincias, quæ dicioni re-
gis subiacebant, pro animabus suis steterunt Iudæi,
interfectis hostibus ac persecutoribus suis: in tan-
tum ut septuagintaquinque millia occisorum imple-
rentur, et nullus de substantiis eorum quidquam
contingeret.

in provinciis die 14, Susis die 15 Iudæi quiescunt ac lætantur

17 Dies autem tertiusdecimus mensis Adar, pri-
mus apud omnes interfectionis fuit, et quartadeci-
ma die cædere desierunt. Quem constituerunt esse
sollemnem, ut in eo omni tempore deinceps vaca-
rent epulis, gaudio atque conviviis. 18 At hi, qui
in urbe Susan cædem exercuerant, tertiodecimo et
quartodecimo die eiusdem mensis in cæde versati
sunt: quintodecimo autem die percutere desierunt.
Et idcirco eumdem diem constituerunt sollemnem
epularum atque lætitiæ. 19 Hi vero Iudæi, qui in
oppidis non muratis ac villis morabantur, quartum-
decimum diem mensis Adar conviviorum et gaudii
decreverunt, ita ut exsultent in eo, et mittant sibi
mutuo partes epularum et ciborum.

7. Celebratio festi phurim sancitur. 9, 20—32

Die 14 et 15 Adar Iudæi lætentur

20 Scripsit itaque Mardochæus omnia hæc, et lit-
teris comprehensa misit ad Iudæos, qui in omnibus
regis provinciis morabantur, tam in vicino positis,
quam procul, 21 ut quartamdecimam et quintam-
decimam diem mensis Adar pro festis susciperent,
et revertente semper anno sollemni celebrarent ho-
nore: 22 quia in ipsis diebus se ulti sunt Iudæi de
inimicis suis, et luctus atque tristitia in hilaritatem
gaudiumque conversa sunt, essentque dies isti epu-

larum atque lætitiæ, et mitterent sibi invicem ci-
borum partes, et pauperibus munuscula largirentur.
23 Susceperuntque Iudæi in sollemnem ritum cuncta
quæ eo tempore facere cœperant, et quæ Mardo-
chæus litteris facienda mandaverat. 24 Aman enim,
filius Amadathi stirpis Agag, hostis et adversarius
Iudæorum, cogitavit contra eos malum, ut occideret
illos, atque deleret: et misit phur, quod nostra lin-
gua vertitur in sortem. 25 Et postea ingressa est
Esther ad regem, obsecrans ut conatus eius, litte-
ris regis irriti fierent: et malum, quod contra Iu-
dæos cogitaverat, reverteretur in caput eius. De-
nique et ipsum et filios eius affixerunt cruci, 26 at-
que ex illo tempore dies isti appellati sunt phu-
rim, id est sortium: eo quod phur, id est sors, in
urnam missa fuerit. Et cuncta, quæ gesta sunt,
epistolæ, id est libri huius volumine continentur:
27 quæque sustinuerunt, et quæ deinceps immutata
sunt, susceperunt Iudæi super se et semen suum,
et super cunctos, qui religioni eorum voluerunt co-
pulari, ut nulli liceat duos hos dies absque sollem-
nitate transigere: quos scriptura testatur, et certa
expetunt tempora, annis sibi iugiter succedentibus.
28 Isti sunt dies, quos nulla umquam delebit obli-
vio: et per singulas generationes cunctæ in toto
orbe provinciæ celebrabunt: nec est ulla civitas, in
qua dies phurim, id est sortium, non observentur
a Iudæis, et ab eorum progenie, quæ his ceremo-
niis obligata est.

die quodam ieiunent

29 Scripseruntque Esther regina filia Abihail, et
Mardochæus Iudæus etiam secundam epistolam, ut
omni studio dies ista sollemnis sanciretur in po-
sterum. 30 Et miserunt ad omnes Iudæos, qui in
centum viginti septem provinciis regis Assueri ver-
sabantur, ut haberent pacem, et susciperent veri-
tatem, 31 observantes Dies sortium, et suo tem-
pore cum gaudio celebrarent: sicut constituerant
Mardochæus et Esther, et illi observanda suscepe-
runt a se, et a semine suo ieiunia, et clamores,
et Sortium dies, 32 et omnia, quæ libri huius, qui
vocatur Esther, historia continentur.

8. Summa dignitas Mardochæi, 10, 1—3

Secundus a rege

10 1 Rex vero Assuerus omnem terram, et cunc-
tas maris insulas fecit tributarias: 2 cuius
fortitudo et imperium, et dignitas atque sublimitas,
qua exaltavit Mardochæum, scripta sunt in libris
Medorum, atque Persarum: 3 et quomodo Mardo-
chæus Iudaici generis secundus a rege Assuero
fuerit: et magnus apud Iudæos et acceptabilis plebi
fratrum suorum, quærens bona populo suo, et lo-
quens ea, quæ ad pacem seminis sui pertinerent.

PARS ALTERA

Supplementa deuterocanonica, 10, 4—16, 24

1. Finis libri, 10, 4—11, 1

Quæ habentur in Hebræo, plena fide expressi. Hæc autem, quæ sequuntur, scripta repperi in editione vulgata, quæ Græcorum lingua et litteris continentur: et interim post finem libri hoc capitulum ferebatur: quod iuxta consuetudinem nostram obelo, id est veru prænotavimus.

Somnium Mardochæi explicatur

4 Dixitque Mardochæus: A Deo facta sunt ista.
5 Recordatus sum somnii, quod videram, hæc ea-
dem significantis: nec eorum quidquam irritum
fuit. 6 Parvus fons, qui crevit in fluvium, et in
lucem, solemque conversus est, et in aquas pluri-
mas redundavit: Esther est, quam rex accepit uxo-
rem, et voluit esse reginam. 7 Duo autem draco-
nes: ego sum, et Aman. 8 Gentes, quæ convene-
rant: hi sunt, qui conati sunt delere nomen Iudæo-
rum. 9 Gens autem mea: Israel est, quæ clama-
vit ad Dominum, et salvum fecit Dominus popu-
lum suum: liberavitque nos ab omnibus malis, et
fecit signa magna atque portenta inter gentes:
10 et duas sortes esse præcepit, unam Populi Dei,
et alteram cunctarum gentium. 11 Venitque utra-
que sors in statutum ex illo iam tempore diem
coram Deo universis gentibus: 12 et recordatus
est Dominus populi sui, ac misertus est heredita-

tis suæ. 13 Et observabuntur dies isti in mense Adar quartadecima, et quintadecima die eiusdem mensis, cum omni studio, et gaudio in unum cœtum populi congregati, in cunctas deinceps generationes populi Israel.

liber Esther in Ægyptum fertur

11 1 Anno quarto regnantibus Ptolemæo, et Cleopatra, attulerunt Dosithæus, qui se Sacerdotem, et Levitici generis ferebat, et Ptolemæus filius eius hanc epistolam phurim, quam dixerunt interpretatum esse Lysimachum Ptolemæi filium in Ierusalem.

2. Initium libri, 11, 2—12, 6ª

Hoc quoque principium erat in editione vulgata, quod nec in Hebræo, nec apud ullum fertur interpretum.

Somnium Mardochæi narratur

2 Anno secundo, regnante Artaxerxe maximo, prima die mensis Nisan, vidit somnium Mardochæus filius Iairi, filii Semei, filii Cis, de tribu Beniamin: 3 homo Iudæus, qui habitabat in urbe Susis, vir magnus, et inter primos aulæ regiæ. 4 Erat autem de eo numero captivorum, quos transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis de Ierusalem cum Ieconia rege Iuda: 5 et hoc eius somnium fuit: Apparuerunt voces, et tumultus, et tonitrua, et terræmotus, et conturbatio super terram: 6 et ecce duo dracones magni, paratique contra se in prœlium. 7 Ad quorum clamorem cunctæ concitatæ sunt nationes, ut pugnarent contra gentem iustorum. 8 Fuitque dies illa tenebrarum et discriminis, tribulationis et angustiæ, et ingens formido super terram. 9 Conturbataque est gens iustorum timentium mala sua, et præparata ad mortem. 10 Clamaveruntque ad Deum: et illis vociferantibus, fons parvus crevit in fluvium maximum, et in aquas plurimas redundavit. 11 Lux et sol ortus est, et humiles exaltati sunt, et devoraverunt inclytos. 12 Quod cum vidisset Mardochæus, et surrexisset de strato, cogitabat quid Deus facere vellet: et fixum

---

(4) 2 Rg 24, 15; Sup 2, 6.

habebat in animo, scire cupiens quid significaret
somnium.

Mardochæus coniurationem ianitorum patefacit

12 1 Morabatur autem eo tempore in aula regis
cum Bagatha et Thara eunuchis regis, qui
ianitores erant palatii. 2 Cumque intellexisset co-
gitationes eorum, et curas diligentius pervidisset,
didicit quod conarentur in regem Artaxerxem ma-
nus mittere, et nuntiavit super eo regi. 3 Qui de
utroque, habita quæstione, confessos iussit duci ad
mortem. 4 Rex autem quod gestum erat, scripsit
in commentariis: sed et Mardochæus rei memoriam
litteris tradidit. 5 Præcepitque ei rex, ut in aula
palatii moraretur, datis ei pro delatione muneribus.
6 Aman vero filius Amadathi bugæus erat glorio-
sissimus coram rege, et voluit nocere Mardochæo,
et populo eius pro duobus eunuchis regis, qui fue-
rant interfecti. *Hucusque procœmium.*

3. Ad 3, 14 supplementum, 12, 6ᵇ—13, 7

*Quæ sequuntur, in eo loco posita erant, ubi
scriptum est in volumine,* Et diripuerunt bona,
vel substantias eorum. *Quæ in sola vulgata edi-
tione repperimus.*

Epistolæ autem hoc exemplar fuit.

Prior epistola Artaxerxis vel potius Xerxis

13 1 Rex maximus Artaxerxes ab India usque
Æthiopiam centum vigintiseptem provincia-
rum principibus, et ducibus, qui eius imperio sub-
iecti sunt, salutem. 2 Cum plurimis gentibus im-
perarem, et universum orbem meæ dicioni subiu-
gassem, volui nequaquam abuti potentiæ magnitu-
dine, sed clementia et lenitate gubernare subiectos,
ut absque ullo terrore vitam silentio transigentes,
optata cunctis mortalibus pace fruerentur. 3 Quæ-
rente autem me a consiliariis meis quomodo posset
hoc impleri, unus qui sapientia et fide ceteros præ-
cellebat, et erat post regem secundus, Aman no-
mine, 4 indicavit mihi in toto orbe terrarum po-
pulum esse dispersum, qui novis uteretur legibus,

(1) Sup 2, 21; 6, 2.

et contra omnium gentium consuetudinem faciens,
Regum iussa contemneret, et universarum concor-
diam nationum sua dissensione violaret. 5 Quod
cum didicissemus, videntes unam gentem rebellem
adversus omne hominum genus perversis uti legi-
bus, nostrisque iussionibus contraire, et turbare
subiectarum nobis provinciarum pacem atque con-
cordiam, 6 iussimus ut quoscumque Aman, qui
omnibus provinciis præpositus est, et secundus a
rege, et quem patris loco colimus, monstraverit,
cum coniugibus ac liberis deleantur ab inimicis
suis, nullusque eorum misereatur, quartadecima die
duodecimi mensis Adar anni præsentis: 7 ut ne-
farii homines uno die ad inferos descendentes, red-
dant imperio nostro pacem, quam turbaverant.
Hucusque exemplar epistolæ.

4. Ad 4, 17 supplementum, 13, 8—14, 19

*Quæ sequuntur, post eum locum scripta rep-
peri, ubi legitur,* Pergensque Mardochæus, fecit
omnia, quæ ei mandaverat Esther. *Nec tamen
habentur in Hebraico, et apud nullum penitus
feruntur interpretum.*

Deprecatio Mardochæi

8 Mardochæus autem deprecatus est Dominum,
memor omnium operum eius, 9 et dixit: Domine
Domine rex omnipotens, in dicione enim tua cuncta
sunt posita, et non est qui possit tuæ resistere vo-
luntati, si decreveris salvare Israel. 10 Tu fecisti
cælum et terram, et quidquid cæli ambitu contine-
tur. 11 Dominus omnium es, nec est qui resistat
maiestati tuæ. 12 Cuncta nosti, et scis quia non
pro superbia et contumelia, et aliqua gloriæ cupi-
ditate fecerim hoc, ut non adorarem Aman super-
bissimum, 13 (Libenter enim pro salute Israel etiam
vestigia pedum eius deosculari paratus essem,)
14 sed timui ne honorem Dei mei transferrem ad
hominem, et ne quemquam adorarem, excepto Deo
meo. 15 Et nunc Domine rex Deus Abraham mi-
serere populi tui, quia volunt nos inimici nostri per-
dere, et hereditatem tuam delere. 16 Ne despicias
partem tuam, quam redemisti tibi de Ægypto.

17 Exaudi deprecationem meam, et propitius esto
sorti et funiculo tuo, et converte luctum nostrum
in gaudium, ut viventes laudemus nomen tuum Do-
mine, et ne claudas ora te canentium. 18 Omnis
quoque Israel pari mente et obsecratione clamavit
ad Dominum, eo quod eis certa mors impenderet.
14 1 Esther quoque regina confugit ad Domi- obsecra-
num, pavens periculum, quod imminebat. tio regi-
2 Cumque deposuisset vestes regias, fletibus et luc- næ Esther
tui apta indumenta suscepit, et pro unguentis va-
riis, cinere et stercore implevit caput, et corpus
suum humiliavit ieiuniis: omniaque loca, in quibus
antea lætari consueverat, crinium laceratione com-
plevit. 3 Et deprecabatur Dominum Deum Israel,
dicens: Domine mi, qui rex noster es solus, ad-
iuva me solitariam, et cuius præter te nullus est
auxiliator alius. 4 Periculum meum in manibus
meis est. 5 Audivi a patre meo quod tu Domine
tulisses Israel de cunctis gentibus, et patres no-
stros ex omnibus retro maioribus suis, ut possi-
deres hereditatem sempiternam, fecistique eis sicut
locutus es. 6 Peccavimus in conspectu tuo, et id-
circo tradidisti nos in manus inimicorum nostro-
rum: 7 coluimus enim deos eorum. Iustus es Do-
mine: 8 et nunc non eis sufficit, quod durissima
nos opprimunt servitute, sed robur manuum sua-
rum, idolorum potentiæ deputantes, 9 volunt tua
mutare promissa, et delere hereditatem tuam, et
claudere ora laudantium te, atque exstinguere glo-
riam templi et altaris tui, 10 ut aperiant ora gen-
tium, et laudent idolorum fortitudinem, et prædi-
cent carnalem regem in sempiternum. 11 Ne tra-
das Domine sceptrum tuum his, qui non sunt, ne
rideant ad ruinam nostram: sed converte consilium
eorum super eos, et eum, qui in nos cœpit sæ-
vire, disperde. 12 Memento Domine, et ostende
te nobis in tempore tribulationis nostræ, et da mihi
fiduciam Domine rex deorum, et universæ pote-
statis: 13 tribue sermonem compositum in ore meo

(5) Dt 4, 34.

in conspectu leonis, et transfer cor illius in odium
hostis nostri, ut et ipse pereat, et ceteri, qui ei
consentiunt. 14 Nos autem libera manu tua, et ad-
iuva me, nullum aliud auxilium habentem, nisi te,
Domine, qui habes omnium scientiam, 15 et nosti
quia oderim gloriam iniquorum, et detester cubile
incircumcisorum, et omnis alienigenæ. 16 Tu scis
necessitatem meam, quod abominer signum super-
biæ et gloriæ meæ, quod est super caput meum
in diebus ostentationis meæ, et detester illud quasi
pannum menstruatæ, et non portem in diebus si-
lentii mei, 17 et quod non comederim in mensa
Aman, nec mihi placuerit convivium regis, et non
biberim vinum libaminum: 18 et numquam lætata
sit ancilla tua, ex quo huc translata sum usque in
præsentem diem, nisi in te Domine Deus Abraham.
19 Deus fortis super omnes, exaudi vocem eorum,
qui nullam aliam spem habent, et libera nos de
manu iniquorum, et erue me a timore meo.

5. Ad 4, 8 supplementum, 15, 1—3

Hæc quoque addita repperi in editione vulgata.

Mardochæus reginam monet

15 1 Et mandavit ei (haud dubium quin esset
Mardochæus) ut ingrederetur ad regem, et
rogaret pro populo suo et pro patria sua. 2 Me-
morare (inquit) dierum humilitatis tuæ, quomodo
nutrita sis in manu mea, quia Aman secundus a
rege locutus est contra nos in mortem: 3 et tu
invoca Dominum, et loquere regi pro nobis, et li-
bera nos de morte.

6. Ad 5, 1 s. supplementum, 15, 4—19

Necnon et ista quæ subdita sunt.

Esther ad regem ingreditur

4 Die autem tertio deposuit vestimenta ornatus
sui, et circumdata est gloria sua. 5 Cumque regio
fulgeret habitu, et invocasset omnium rectorem et
salvatorem Deum, assumpsit duas famulas, 6 et
super unam quidem innitebatur, quasi præ deliciis
et nimia teneritudine corpus suum ferre non sus-
tinens: 7 altera autem famularum sequebatur do-

minam, defluentia in humum indumenta susten-
tans. 8 Ipsa autem roseo colore vultum perfusa,
et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat ani-
mum, et nimio timore contractum. 9 Ingressa igi-
tur cuncta per ordinem ostia, stetit contra regem,
ubi ille residebat super solium regni sui, indutus
vestibus regiis, auroque fulgens, et pretiosis lapidi-
bus, eratque terribilis aspectu. 10 Cumque elevas-
set faciem, et ardentibus oculis furorem pectoris
indicasset, regina corruit, et in pallorem colore muta-
to, lassum super ancillulam reclinavit caput. 11 Con-
vertitque Deus spiritum regis in mansuetudinem,
et festinus ac metuens exsilivit de solio, et sus-
tentans eam ulnis suis, donec rediret ad se, his
verbis blandiebatur: 12 Quid habes Esther? Ego
sum frater tuus, noli metuere. 13 Non morieris:
non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex con-
stituta est. 14 Accede igitur, et tange sceptrum.
15 Cumque illa reticeret, tulit auream virgam, et
posuit super collum eius, et osculatus est eam, et
ait: Cur mihi non loqueris? 16 Quæ respondit:
Vidi te domine quasi angelum Dei, et conturba-
tum est cor meum præ timore gloriæ tuæ. 17 Valde
enim mirabilis es domine, et facies tua plena est
gratiarum. 18 Cumque loqueretur, rursus corruit,
et pæne exanimata est. 19 Rex autem turbabatur,
et omnes ministri eius consolabantur eam.

7. Ad 8, 13 supplementum, 16, 1—24

Exemplar epistolæ regis Artaxerxis, quam pro Iudæis ad totas regni sui provincias misit: quod et ipsum in Hebraico volumine non habetur.

16 1 Rex magnus Artaxerxes ab India usque Altera epistola Artaxerxis vel potius Xerxis
Æthiopiam centum vigintiseptem provincia-
rum ducibus ac principibus, qui nostræ iussioni
obœdiunt, salutem dicit. 2 Multi bonitate principum
et honore, qui in eos collatus est, abusi sunt in
superbiam: 3 et non solum subiectos regibus ni-

(1) Sup 1, 1.

tuntur opprimere, sed datam sibi gloriam non ferentes, in ipsos, qui dederunt, moliuntur insidias.
4 Nec contenti sunt gratias non agere beneficiis, et humanitatis in se iura violare, sed Dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se posse fugere sententiam.
5 Et in tantum vesaniæ proruperunt, ut eos, qui credita sibi officia diligenter observant, et ita cuncta agunt ut omnium laude digni sint, mendaciorum cuniculis conentur subvertere,
6 dum aures principum simplices, et ex sua natura alios æstimantes, callida fraude decipiunt.
7 Quæ res et ex veteribus probatur historiis, et ex his, quæ geruntur quotidie, quo modo malis quorumdam suggestionibus regum studia depraventur.
8 Unde providendum est paci omnium provinciarum.
9 Nec putare debetis, si diversa iubeamus, ex animi nostri venire levitate, sed pro qualitate et necessitate temporum, ut reipublicæ poscit utilitas, ferre sententiam.
10 Et ut manifestius quod dicimus, intelligatis, Aman filius Amadathi, et animo et gente Macedo, alienusque a Persarum sanguine, et pietatem nostram sua crudelitate commaculans, peregrinus a nobis susceptus est:
11 et tantam in se expertus humanitatem, ut pater noster vocaretur, et adoraretur ab omnibus post regem secundus:
12 qui in tantum arrogantiæ tumorem sublatus est, ut regno privare nos niteretur et spiritu.
13 Nam Mardochæum, cuius fide et beneficiis vivimus, et consortem regni nostri Esther cum omni gente sua novis quibusdam atque inauditis machinis expetivit in mortem:
14 hoc cogitans ut illis interfectis, insidiaretur nostræ solitudini, et regnum Persarum transferret in Macedonas.
15 Nos autem a pessimo mortalium Iudæos neci destinatos, in nulla penitus culpa repperimus, sed econtrario iustis utentes legibus,
16 et filios altissimi et maximi, semperque viventis Dei, cuius beneficio et patribus nostris et nobis regnum est traditum, et usque hodie custoditur.
17 Unde eas litteras, quas sub nomine no-

(10) Sup 3, 1.

stro ille direxerat, sciatis esse irritas. 18 Pro quo
scelere ante portas huius urbis, id est, Susan, et
ipse qui machinatus est, et omnis cognatio eius
pendet in patibulis: non nobis, sed Deo reddente
ei quod meruit. 19 Hoc autem edictum, quod nunc
mittimus, in cunctis urbibus proponatur, ut liceat
Iudæis uti legibus suis. 20 Quibus debetis esse ad-
miniculo, ut eos, qui se ad necem eorum parave-
rant, possint interficere tertiadecima die mensis duo-
decimi, qui vocatur Adar; 21 hanc enim diem, Deus
omnipotens, mæroris et luctus, eis vertit in gau-
dium. 22 Unde et vos inter ceteros festos dies,
hanc habetote diem, et celebrate eam cum omni
lætitia, ut et in posterum cognoscatur, 23 omnes,
qui fideliter Persis obœdiunt, dignam pro fide re-
cipere mercedem: qui autem insidiantur regno eo-
rum, perire pro scelere. 24 Omnis autem provincia
et civitas, quæ noluerit sollemnitatis huius esse
particeps, gladio et igne pereat, et sic deleatur, ut
non solum hominibus, sed etiam bestiis invia sit
in sempiternum, pro exemplo contemptus, et in-
obœdientiæ.

LIBER IOB

PROLOGUS

Pius Iob malis tentatur, 1, 1—3, 26

1. Pietas et felicitas eius, 1, 1—5

Iob pius et dives

1 1 Vir erat in terra Hus, nomine Iob, et erat
vir ille simplex, et rectus, ac timens Deum, et
recedens a malo: 2 Natique sunt ei septem filii, et
tres filiæ. 3 Et fuit possessio eius septem millia
ovium, et tria millia camelorum, quingenta quoque
iuga boum, et quingentæ asinæ, ac familia multa
nimis: eratque vir ille magnus inter omnes orientales.

pro filiis sacrificat

4 Et ibant filii eius, et faciebant convivium per
domos, unusquisque in die suo. Et mittentes vocabant tres sorores suas ut comederent et biberent
cum eis. 5 Cumque in orbem transissent dies convivii, mittebat ad eos Iob, et sanctificabat illos, consurgensque diluculo offerebat holocausta pro singulis. Dicebat enim: Ne forte peccaverint filii mei,
et benedixerint Deo in cordibus suis. Sic faciebat
Iob cunctis diebus.

2. Tentatio prior, 1, 6—22

Domino permittente Satan

6 Quadam autem die cum venissent filii Dei ut
assisterent coram Domino, affuit inter eos etiam
Satan. 7 Cui dixit Dominus: Unde venis? Qui
respondens, ait: Circuivi terram, et perambulavi
eam. 8 Dixitque Dominus ad eum: Numquid considerasti servum meum Iob, quod non sit ei similis
in terra, homo simplex, et rectus ac timens Deum,
et recedens a malo? 9 Cui respondens Satan, ait:

Numquid Iob frustra timet Deum? 10 Nonne tu
vallasti eum, ac domum eius, universamque sub-
stantiam per circuitum, operibus manuum eius be-
nedixisti, et possessio eius crevit in terra? 11 Sed
extende paululum manum tuam, et tange cuncta
quæ possidet nisi in faciem benedixerit tibi. 12 Di-
xit ergo Dominus ad Satan: Ecce, universa quæ
habet, in manu tua sunt: tantum in eum ne ex-
tendas manum tuam. Egressusque est Satan a fa-
cie Domini.

13 Cum autem quadam die filii et filiæ eius com-
ederent et biberent vinum in domo fratris sui pri-
mogeniti, 14 nuntius venit ad Iob, qui diceret:
Boves arabant, et asinæ pascebantur iuxta eos,
15 et irruerunt Sabæi, tuleruntque omnia, et pue-
ros percusserunt gladio, et evasi ego solus ut nun-
tiarem tibi. 16 Cumque adhuc ille loqueretur, venit
alter, et dixit: Ignis Dei cecidit e cælo, et tactas
oves puerosque consumpsit, et effugi ego solus ut
nuntiarem tibi. 17 Sed et illo adhuc loquente, venit
alius, et dixit: Chaldæi fecerunt tres turmas, et
invaserunt camelos, et tulerunt eos, necnon et pue-
ros percusserunt gladio, et ego fugi solus ut nun-
tiarem tibi. 18 Adhuc loquebatur ille, et ecce alius
intravit, et dixit: Filiis tuis et filiabus vescenti-
bus et bibentibus vinum in domo fratris sui primo-
geniti, 19 repente ventus vehemens irruit a regione
deserti, et concussit quattuor angulos domus, quæ
corruens oppressit liberos tuos et mortui sunt, et
effugi ego solus ut nuntiarem tibi.

posses-sionibus et filiis eum privat

20 Tunc surrexit Iob, et scidit vestimenta sua,
et tonso capite corruens in terram, adoravit, 21 et
dixit:

Iob patiens Domino benedicit

Nudus egressus sum de utero matris meæ, et
nudus revertar illuc:
Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino
placuit, ita factum est:
sit nomen Domini benedictum.

(21) Ecl 5, 14; 1 Tim 6, 7.

non peccat

22 In omnibus his non peccavit Iob labiis suis,
neque stultum quid contra Deum locutus est.

3. Tentatio altera, 2, 1—10

Domino permittente Satan

2 1 Factum est autem cum quadam die venissent
filii Dei, et starent coram Domino, venisset
quoque Satan inter eos, et staret in conspectu eius,
2 ut diceret Dominus ad Satan: Unde venis? Qui
respondens ait: Circuivi terram, et perambulavi
eam. 3 Et dixit Dominus ad Satan: Numquid con-
siderasti servum meum Iob, quod non sit ei simi-
lis in terra, vir simplex et rectus, ac timens De-
um, et recedens a malo, et adhuc retinens inno-
centiam? Tu autem commovisti me adversus eum,
ut affligerem eum frustra. 4 Cui respondens Sa-
tan, ait: Pellem pro pelle, et cuncta quæ habet ho-
mo, dabit pro anima sua: 5 alioquin mitte manum
tuam, et tange os eius et carnem, et tunc videbis
quod in faciem benedicat tibi. 6 Dixit ergo Domi-
nus ad Satan: Ecce in manu tua est, verumtamen
animam illius serva.

ulcere pessimo eum percutit

7 Egressus igitur Satan a facie Domini, percussit
Iob ulcere pessimo, a planta pedis usque ad ver-
ticem eius: 8 qui testa saniem radebat, sedens in
sterquilinio.

Iob patiens mala quoque suscipit

9 Dixit autem illi uxor sua: Adhuc tu permanes
in simplicitate tua? benedic Deo et morere. 10 Qui
ait ad illam: Quasi una de stultis mulieribus locuta
es; si bona suscepimus de manu Dei, mala quare
non suscipiamus?

non peccat

In omnibus his non peccavit Iob labiis suis.

4. Visitatio amicorum, 2, 11—13

Tacentes cum Iob sedent

11 Igitur audientes tres amici Iob omne malum,
quod accidisset ei, venerunt singuli de loco suo,
Eliphaz Themanites, et Baldad Suhites, et Sophar
Naamathites. Condixerant enim, ut pariter venien-
tes visitarent eum, et consolarentur. 12 Cumque
elevassent procul oculos suos, non cognoverunt
eum, et exclamantes ploraverunt, scissisque vesti-
bus sparserunt pulverem super caput suum in cæ-

lum. 13 Et sederunt cum eo in terra septem die-
bus et septem noctibus, et nemo loquebatur ei ver-
bum: videbant enim dolorem esse vehementem.

5. Propositio quæstionis, 3, 1—26

3 1 Post hæc aperuit Iob os suum, et maledixit
diei suo, 2 et locutus est.

Iob diei nativitatis et nocti conceptionis maledicens

3 Pereat dies in qua natus sum, et nox in qua
dictum est: Conceptus est homo.
4 Dies ille vertatur in tenebras,
non requirat eum Deus desuper, et non illu-
stretur lumine.
5 Obscurent eum tenebræ, et umbra mortis,
occupet eum caligo, et involvatur amaritudine.
6 Noctem illam tenebrosus turbo possideat,
non computetur in diebus anni, nec numeretur
in mensibus:
7 Sit nox illa solitaria, nec laude digna:
8 Maledicant ei qui maledicunt diei, qui parati
sunt suscitare Leviathan:
9 Obtenebrentur stellæ caligine eius:
exspectet lucem et non videat, nec ortum sur-
gentis auroræ:
10 Quia non conclusit ostia ventris, qui portavit me,
nec abstulit mala ab oculis meis.

interrogat quare non statim mortuus sit

11 Quare non in vulva mortuus sum, egressus ex
utero non statim perii?
12 Quare exceptus genibus? cur lactatus uberibus?
13 Nunc enim dormiens silerem, et somno meo
requiescerem:
14 Cum regibus et consulibus terræ, qui ædificant
sibi solitudines:
15 Aut cum principibus, qui possident aurum, et
replent domos suas argento:
16 Aut sicut abortivum absconditum non subsiste-
rem, vel qui concepti non viderunt lucem.
17 Ibi impii cessaverunt a tumultu, et ibi requie-
verunt fessi robore.

---

(3) Ir 20, 14.

18 Et quondam vincti pariter sine molestia, non audierunt vocem exactoris.
19 Parvus et magnus ibi sunt, et servus liber a domino suo.

quare miseri nascantur

20 Quare misero data est lux, et vita his, qui in amaritudine animæ sunt?
21 Qui exspectant mortem, et non venit, quasi effodientes thesaurum:
22 Gaudentque vehementer cum invenerint sepulcrum.
23 Viro cuius abscondita est via, et circumdedit eum Deus tenebris?

quare ipse malis crucietur

24 Antequam comedam suspiro: et tamquam inundantes aquæ, sic rugitus meus:
25 Quia timor, quem timebam, evenit mihi: et quod verebar accidit.
26 Nonne dissimulavi? nonne silui? nonne quievi? et venit super me indignatio.

PARS PRIOR

Mala non semper propter peccata inferuntur, 4, 1—31, 40

1. Num mala propter peccata generatim inferantur 4, 1—14, 22

1. Eliphaz Themanites affirmat, 4, 1—5, 27

4 1 Respondens autem Eliphaz Themanites, dixit:

Qui alios docuit, nunc docendus est

2 Si cœperimus loqui tibi, forsitan moleste accipies, sed conceptum sermonem tenere quis poterit?
3 Ecce docuisti multos, et manus lassas roborasti:
4 Vacillantes confirmaverunt sermones tui, et genua trementia confortasti:
5 Nunc autem venit super te plaga, et defecisti: tetigit te, et conturbatus es.

nullus innocens perit

6 Ubi est timor tuus, fortitudo tua, patientia tua, et perfectio viarum tuarum?
7 Recordare obsecro te, quis umquam innocens periit? aut quando recti deleti sunt?

8 Quin potius vidi eos, qui operantur iniquitatem,
et seminant dolores, et metunt eos,
9 Flante Deo perisse, et spiritu iræ eius esse
consumptos:
10 Rugitus leonis, et vox leænæ, et dentes catu-
lorum leonum contriti sunt.
11 Tigris periit, eo quod non haberet prædam, et
catuli leonis dissipati sunt.

12 Porro ad me dictum est verbum absconditum,
et quasi furtive suscepit auris mea venas su-
surri eius.
13 In horrore visionis nocturnæ, quando solet sopor
occupare homines,
14 Pavor tenuit me, et tremor, et omnia ossa mea
perterrita sunt:
15 Et cum spiritus me præsente transiret, inhor-
ruerunt pili carnis meæ.
16 Stetit quidam, cuius non agnoscebam vultum,
imago coram oculis meis, et vocem quasi auræ
lenis audivi.
17 Numquid homo, Dei comparatione iustificabitur,
aut factore suo purior erit vir?
18 Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, et in
angelis suis reperit pravitatem:
19 Quanto magis hi qui habitant domos luteas,
qui terrenum habent fundamentum, consumen-
tur velut a tinea?
20 De mane usque ad vesperam succidentur: et
quia nullus intelligit, in æternum peribunt.
21 Qui autem reliqui fuerint, auferentur ex eis:
morientur, et non in sapientia.

ne angeli quidem puri fuerunt quanto minus homines

5 1 Voca ergo, si est qui tibi respondeat, et ad
aliquem sanctorum convertere.
2 Vere stultum interficit iracundia, et parvulum
occidit invidia.
3 Ego vidi stultum firma radice, et maledixi pul-
chritudini eius statim.

indignatio et ira non prosunt

---

(17) Inf 25, 4. — (18) Inf 15, 15; 2 Ptr 2, 4.

4 Longe fient filii eius a salute, et conterentur
in porta, et non erit qui eruat.
5 Cuius messem famelicus comedet, et ipsum ra-
piet armatus, et bibent sitientes divitias eius.
6 Nihil in terra sine causa fit, et de humo non
oritur dolor.
7 Homo nascitur ad laborem, et avis ad volatum.

Deus potens et sapiens invocetur

8 Quamobrem ego deprecabor Dominum, et ad
Deum ponam eloquium meum:
9 Qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia
absque numero:
10 Qui dat pluviam super faciem terræ, et irrigat
aquis universa:
11 Qui ponit humiles in sublime, et mærentes eri-
git sospitate:
12 Qui dissipat cogitationes malignorum, ne pos-
sint implere manus eorum quod cœperant:
13 Qui apprehendit sapientes in astutia eorum,
et consilium pravorum dissipat:
14 Per diem incurrent tenebras, et quasi in nocte
sic palpabunt in meridie.
15 Porro salvum faciet egenum a gladio oris eorum,
et de manu violenti pauperem.
16 Et erit egeno spes, iniquitas autem contrahet
os suum.

qui tristitiam in gaudium convertit

17 Beatus homo qui corripitur a Deo: increpatio-
nem ergo Domini ne reprobes:
18 Quia ipse vulnerat, et medetur: percutit, et
manus eius sanabunt.
19 In sex tribulationibus liberabit te, et in septima
non tanget te malum.
20 In fame eruet te de morte, et in bello de manu
gladii.
21 A flagello linguæ absconderis, et non timebis
calamitatem cum venerit.
22 In vastitate, et fame ridebis, et bestias terræ
non formidabis.

---

(13) 1 Cor 3, 19.

23 Sed cum lapidibus regionum pactum tuum, et
bestiæ terræ pacificæ erunt tibi.
24 Et scies quod pacem habeat tabernaculum tuum,
et visitans speciem tuam, non peccabis.
25 Scies quoque quoniam multiplex erit semen tuum,
et progenies tua quasi herba terræ.
26 Ingredieris in abundantia sepulcrum, sicut infertur acervus tritici in tempore suo.
27 Ecce, hoc, ut investigavimus, ita est: quod auditum, mente pertracta.

2. Iob respondens negat, 6, 1—7, 21

6 1 Respondens autem Iob, dixit:

2 Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram
merui: et calamitas, quam patior, in statera.
3 Quasi arena maris hæc gravior appareret:
unde et verba mea dolore sunt plena:
4 Quia sagittæ Domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum,
et terrores Domini militant contra me.
5 Numquid rugiet onager cum habuerit herbam?
aut mugiet bos cum ante præsepe plenum steterit?
6 Aut poterit comedi insulsum, quod non est sale
conditum? aut potest aliquis gustare, quod
gustatum affert mortem?
7 Quæ prius nolebat tangere anima mea, nunc
præ angustia, cibi mei sunt.
8 Quis det ut veniat petitio mea: et quod exspecto, tribuat mihi Deus?
9 Et qui cœpit, ipse me conterat: solvat manum
suam, et succidat me?
10 Et hæc mihi sit consolatio ut affligens me dolore, non parcat,
nec contradicam sermonibus Sancti.
11 Quæ est enim fortitudo mea ut sustineam?
aut quis finis meus, ut patienter agam?
12 Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro
mea ænea est.

Calamitatem suam peccatis graviorem declarat

13 Ecce, non est auxilium mihi in me, et necessarii quoque mei recesserunt a me.

amicos temere accusantes reprehendit

14 Qui tollit ab amico suo misericordiam, timorem Domini derelinquit.
15 Fratres mei præterierunt me, sicut torrens qui raptim transit in convallibus.
16 Qui timent pruinam, irruet super eos nix.
17 Tempore, quo fuerint dissipati, peribunt: et ut incaluerit, solventur de loco suo.
18 Involutæ sunt semitæ gressuum eorum: ambulabunt in vacuum, et peribunt.
19 Considerate semitas Thema, itinera Saba, et exspectate paulisper.
20 Confusi sunt, quia speravi: venerunt quoque usque ad me, et pudore cooperti sunt.
21 Nunc venistis: et modo videntes plagam meam timetis.
22 Numquid dixi: Afferte mihi, et de substantia vestra donate mihi?
23 Vel, Liberate me de manu hostis, et de manu robustorum eruite me?
24 Docete me, et ego tacebo: et siquid forte ignoravi, instruite me.
25 Quare detraxistis sermonibus veritatis, cum e vobis nullus sit qui possit arguere me?
26 Ad increpandum tantum eloquia concinnatis, et in ventum verba profertis.
27 Super pupillum irruitis, et subvertere nitimini amicum vestrum.
28 Verumtamen quod cœpistis explete: præbete aurem, et videte an mentiar.
29 Respondete obsecro absque contentione: et loquentes id quod iustum est, iudicate.
30 Et non invenietis in lingua mea iniquitatem, nec in faucibus meis stultitia personabit.

miseriam humanam atque suam depingit

7 1 Militia est vita hominis super terram: et sicut dies mercennarii, dies eius.
2 Sicut servus desiderat umbram, et sicut mercennarius præstolatur finem operis sui:

3 Sic et ego habui menses vacuos, et noctes la-
boriosas enumeravi mihi.
4 Si dormiero, dicam: Quando consurgam?
et rursum exspectabo vesperam, et replebor do-
loribus usque ad tenebras.
5 Induta est caro mea putredine et sordibus pul-
veris, cutis mea aruit, et contracta est.
6 Dies mei velocius transierunt quam a texente
tela succiditur, et consumpti sunt absque
ulla spe.
7 Memento quia ventus est vita mea, et non re-
vertetur oculus meus ut videat bona.
8 Nec aspiciet me visus hominis: oculi tui in me,
et non subsistam.
9 Sicut consumitur nubes, et pertransit: sic qui
descenderit ad inferos, non ascendet.
10 Nec revertetur ultra in domum suam, neque
cognoscet eum amplius locus eius.
11 Quapropter et ego non parcam ori meo, Deum rogat ut sibi parcat
loquar in tribulatione spiritus mei: confabula-
bor cum amaritudine animæ meæ.
12 Numquid mare ego sum, aut cetus, quia cir-
cumdedisti me carcere?
13 Si dixero: Consolabitur me lectulus meus, et
relevabor loquens mecum in strato meo:
14 Terrebis me per somnia, et per visiones hor-
rore concuties.
15 Quamobrem elegit suspendium anima mea, et
mortem ossa mea.
16 Desperavi, nequaquam ultra iam vivam: parce
mihi, nihil enim sunt dies mei.
17 Quid est homo, quia magnificas eum? aut quid
apponis erga eum cor tuum?
18 Visitas eum diluculo, et subito probas illum:
19 Usquequo non parcis mihi, nec dimittis me ut
glutiam salivam meam?
20 Peccavi, quid faciam tibi o custos hominum?
quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum
mihimetipsi gravis?

21 Cur non tollis peccatum meum, et quare non
aufers iniquitatem meam?
Ecce, nunc in pulvere dormiam: et si mane me
quæsieris, non subsistam.

3. Etiam Baldad Suhites affirmat, 8, 1—22

8 1 Respondens autem Baldad Suhites, dixit:

Deus iustus filios peccantes punivit, Iob convertatur

2 Usquequo loqueris talia, et spiritus multiplex
sermones oris tui?
3 Numquid Deus supplantat iudicium? aut Om-
nipotens subvertit quod iustum est?
4 Etiam si filii tui peccaverunt ei, et dimisit eos
in manu iniquitatis suæ:
5 Tu tamen si diluculo consurrexeris ad Deum,
et Omnipotentem fueris deprecatus:
6 Si mundus et rectus incesseris, statim evigilabit
ad te, et pacatum reddet habitaculum iu-
stitiæ tuæ:
7 In tantum, ut si priora tua fuerint parva, et no-
vissima tua multiplicentur nimis.

Patres docent, impios perituros esse

8 Interroga enim generationem pristinam, et di-
ligenter investiga patrum memoriam:
9 (Hesterni quippe sumus, et ignoramus quoniam
sicut umbra dies nostri sunt super terram.)
10 Et ipsi docebunt te: loquentur tibi, et de corde
suo proferent eloquia.
11 Numquid virere potest scirpus absque humore?
aut crescere carectum sine aqua?
12 Cum adhuc sit in flore, nec carpatur manu,
ante omnes herbas arescit:
13 Sic viæ omnium, qui obliviscuntur Deum, et
spes hypocritæ peribit:
14 Non ei placebit vecordia sua, et sicut tela ara-
nearum fiducia eius.
15 Innitetur super domum suam, et non stabit:
fulciet eam, et non consurget:
16 Humectus videtur antequam veniat Sol, et in
ortu suo germen eius egredietur.

(9) Inf 14, 2; Ps 143, 4.

17 Super acervum petrarum radices eius densabuntur, et inter lapides commorabitur.
18 Si absorbuerit eum de loco suo, negabit eum, et dicet: Non novi te.
19 Hæc est enim lætitia viæ eius, ut rursum de terra alii germinentur.
20 Deus non proiiciet simplicem, nec porriget manum malignis: Deus pios non proicit
21 Donec impleatur risu os tuum, et labia tua iubilo.
22 Qui oderunt te, induentur confusione: et tabernaculum impiorum non subsistet.

4. **Iob iterum negat, 9, 1—10, 22**

9 1 Et respondens Iob, ait:
2 Vere scio quod ita sit, et quod non iustificetur homo compositus Deo. Cum Deo fortissimo Iob imbecillus neutiquam contendere potest
3 Si voluerit contendere cum eo, non poterit ei respondere unum pro mille.
4 Sapiens corde est, et fortis robore: quis restitit ei, et pacem habuit?
5 Qui transtulit montes, et nescierunt hi quos subvertit in furore suo.
6 Qui commovet terram de loco suo, et columnæ eius concutiuntur.
7 Qui præcipit Soli, et non oritur: et stellas claudit quasi sub signaculo:
8 Qui extendit cælos solus, et graditur super fluctus maris.
9 Qui facit Arcturum, et Oriona, et Hyadas, et interiora austri.
10 Qui facit magna, et incomprehensibilia, et mirabilia, quorum non est numerus.
11 Si venerit ad me, non videbo eum: si abierit, non intelligam.
12 Si repente interroget, quis respondebit ei? vel quis dicere potest: Cur ita facis?
13 Deus, cuius iræ nemo resistere potest, et sub quo curvantur qui portant orbem.

14 Quantus ergo sum ego, ut respondeam ei, et
loquar verbis meis cum eo?
15 Qui etiam si habuero quippiam iustum, non re-
spondebo, sed meum iudicem deprecabor.
16 Et cum invocantem exaudierit me, non credo
quod audierit vocem meam.
17 In turbine enim conteret me, et multiplicabit
vulnera mea etiam sine causa.
18 Non concedit requiescere spiritum meum, et
implet me amaritudinibus.
19 Si fortitudo quæritur, robustissimus est: si æ-
quitas iudicii, nemo audet pro me testimo-
nium dicere.
20 Si iustificare me voluero, os meum condemna-
bit me: si innocentem ostendero, pravum
me comprobabit.

tamen innocens ab eo flagellatur

21 Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit
anima mea, et tædebit me vitæ meæ.
22 Unum est quod locutus sum, et innocentem
et impium ipse consumit.
23 Si flagellat, occidat semel, et non de pœnis in-
nocentum rideat.
24 Terra data est in manus impii, vultum iudi-
cum eius operit. Quod si non ille est, quis
ergo est?
25 Dies mei velociores fuerunt cursore: fugerunt,
et non viderunt bonum.
26 Pertransierunt quasi naves poma portantes,
sicut aquila volans ad escam.
27 Cum dixero: Nequaquam ita loquar: commuto
faciem meam, et dolore torqueor.
28 Verebar omnia opera mea, sciens quod non
parceres delinquenti.
29 Si autem et sic impius sum, quare frustra la-
boravi?
30 Si lotus fuero quasi aquis nivis, et fulserint
velut mundissimæ manus meæ:
31 Tamen sordibus intinges me, et abominabun-
tur me vestimenta mea.

32 Neque enim viro qui similis mei est, respondebo: nec qui mecum in iudicio ex æquo possit audiri.
33 Non est qui utrumque valeat arguere, et ponere manum suam in ambobus.
34 Auferat a me virgam suam, et pavor eius non me terreat.
35 Loquar, et non timebo eum: neque enim possum metuens respondere.

adversus quem nulla provocatio est

10 1 Tædet animam meam vitæ meæ, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ.
2 Dicam Deo: Noli me condemnare: indica mihi cur me ita iudices.
3 Numquid bonum tibi videtur, si calumnieris me, et opprimas me opus manuum tuarum, et consilium impiorum adiuves?
4 Numquid oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo, et tu videbis?
5 Numquid sicut dies hominis dies tui, et anni tui sicut humana sunt tempora,
6 Ut quæras iniquitatem meam, et peccatum meum scruteris?
7 Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

cur a Deo sapiente ac potente puniatur inquirit

8 Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me totum in circuitu: et sic repente præcipitas me?
9 Memento quæso quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me.
10 Nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti?
11 Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et nervis compegisti me:
12 Vitam et misericordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum.
13 Licet hæc celes in corde tuo, tamen scio quia universorum memineris.
14 Si peccavi, et ad horam pepercisti mihi: cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris?

ad patiendum creatus et servatus

15 Et si impius fuero, væ mihi est:
et si iustus, non levabo caput, saturatus afflictione et miseria.
16 Et propter superbiam quasi leænam capies me, reversusque mirabiliter me crucias.
17 Instauras testes tuos contra me, et multiplicas iram tuam adversum me, et pœnæ militant in me.
18 Quare de vulva eduxisti me? qui utinam consumptus essem ne oculus me videret.
19 Fuissem quasi non essem, de utero translatus ad tumulum.

ante mortem paululum quiescere vellet

20 Numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? dimitte ergo me, ut plangam paululum dolorem meum:
21 Antequam vadam et non revertar, ad terram tenebrosam, et opertam mortis caligine:
22 Terram miseriæ et tenebrarum, ubi umbra mortis, et nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

5. Sophar Naamathites quoque affirmat, 11, 1—20

11 1 Respondens autem Sophar Naamathites, dixit:

Iob minus punitur, quam iniquitas eius meretur

2 Numquid qui multa loquitur, non et audiet? aut vir verbosus iustificabitur?
3 Tibi soli tacebunt homines? et cum ceteros irriseris, a nullo confutaberis?
4 Dixisti enim: Purus est sermo meus, et mundus sum in conspectu tuo.
5 Atque utinam Deus loqueretur tecum, et aperiret labia sua tibi,
6 Ut ostenderet tibi secreta sapientiæ, et quod multiplex esset lex eius,
et intelligeres quod multo minora exigaris ab eo, quam meretur iniquitas tua.
7 Forsitan vestigia Dei comprehendes, et usque ad perfectum Omnipotentem reperies?
8 Excelsior cælo est, et quid facies? profundior inferno, et unde cognosces?

9 Longior terra mensura eius, et latior mari.
10 Si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit, quis contradicet ei?
11 Ipse enim novit hominum vanitatem, et videns iniquitatem, nonne considerat?
12 Vir vanus in superbiam erigitur, et tamquam pullum onagri se liberum natum putat.

13 Tu autem firmasti cor tuum, et expandisti ad eum manus tuas. pæniten-tia ad fe-licitatem redibit
14 Si iniquitatem, quæ est in manu tua, abstuleris a te, et non manserit in tabernaculo tuo iniustitia:
15 Tunc levare poteris faciem tuam absque macula, et eris stabilis, et non timebis.
16 Miseriæ quoque oblivisceris, et quasi aquarum quæ præterierunt recordaberis.
17 Et quasi meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam: et cum te consumptum putaveris, orieris ut lucifer.
18 Et habebis fiduciam, proposita tibi spe, et defossus securus dormies.
19 Requiesces, et non erit qui te exterreat: et deprecabuntur faciem tuam plurimi.
20 Oculi autem impiorum deficient, et effugium peribit ab eis,
et spes illorum abominatio animæ.

6. Iob tertio negat, 12, 1—14, 22

12 1 Respondens autem Iob, dixit:

2 Ergo vos estis soli homines, et vobiscum morietur sapientia? Sapien-tiam ami-corum Iob deridet
3 Et mihi est cor sicut et vobis, nec inferior vestri sum:
quis enim hæc, quæ nostis, ignorat?
4 Qui deridetur ab amico suo sicut ego, invocabit Deum et exaudiet eum:
deridetur enim iusti simplicitas.

---

(19) Lv 26, 6. — (3) Inf 20, 2. — (4) Pr 14, 2.

5 Lampas contempta apud cogitationes divitum,
parata ad tempus statutum.
6 Abundant tabernacula prædonum, et audacter
provocant Deum,
cum ipse dederit omnia in manus eorum.

sapientiam et potentiam Dei bruta narrant

7 Nimirum interroga iumenta, et docebunt te:
et volatilia cæli, et indicabunt tibi.
8 Loquere terræ, et respondebit tibi: et narrabunt pisces maris.
9 Quis ignorat quod omnia hæc manus Domini
fecerit?
10 In cuius manu anima omnis viventis, et spiritus universæ carnis hominis.
11 Nonne auris verba diiudicat, et fauces comedentis, saporem?
12 In antiquis est sapientia, et in multo tempore
prudentia.
13 Apud ipsum est sapientia et fortitudo, ipse habet consilium et intelligentiam.

atque historia gentium demonstrat

14 Si destruxerit, nemo est qui ædificet: si incluserit hominem, nullus est qui aperiat.
15 Si continuerit aquas, omnia siccabuntur: et si
emiserit eas, subvertent terram.
16 Apud ipsum est fortitudo et sapientia: ipse novit et decipientem, et eum qui decipitur.
17 Adducit consiliarios in stultum finem, et iudices
in stuporem.
18 Balteum regum dissolvit, et præcingit fune renes eorum.
19 Ducit sacerdotes inglorios, et optimates supplantat:
20 Commutans labium veracium, et doctrinam senum auferens.
21 Effundit despectionem super principes, eos, qui
oppressi fuerant, relevans.
22 Qui revelat profunda de tenebris, et producit
in lucem umbram mortis.

---

(11) Inf 34, 3. — (14) Is 22, 22; Apc 3, 7.

23 Qui multiplicat gentes et perdit eas, et sub-
versas in integrum restituit.
24 Qui immutat cor principum populi terræ, et
decipit eos ut frustra incedant per invium:
25 Palpabunt quasi in tenebris, et non in luce, et
errare eos faciet quasi ebrios.

13 1 Ecce omnia hæc vidit oculus meus, et au-
divit auris mea, et intellexi singula.
2 Secundum scientiam vestram et ego novi: nec
inferior vestri sum.
3 Sed tamen ad Omnipotentem loquar, et dis-
putare cum Deo cupio:
4 Prius vos ostendens fabricatores mendacii, et
cultores perversorum dogmatum.
5 Atque utinam taceretis, ut putaremini esse sa-
pientes.
6 Audite ergo correptionem meam, et iudicium
labiorum meorum attendite.
7 Numquid Deus indiget vestro mendacio, ut pro
illo loquamini dolos?
8 Numquid faciem eius accipitis, et pro Deo iu-
dicare nitimini?
9 Aut placebit ei quem celare nihil potest? aut
decipietur ut homo, vestris fraudulentiis?
10 Ipse vos arguet, quoniam in abscondito faciem
eius accipitis.
11 Statim ut se commoverit, turbabit vos, et ter-
ror eius irruet super vos.
12 Memoria vestra comparabitur cineri, et redi-
gentur in lutum cervices vestræ.

perversi defensores Dei ab ipso arguentur

13 Tacete paulisper ut loquar quodcumque mihi
mens suggesserit.
14 Quare lacero carnes meas dentibus meis, et
animam meam porto in manibus meis?
15 Etiam si occiderit me, in ipso sperabo: verum-
tamen vias meas in conspectu eius arguam.
16 Et ipse erit salvator meus: non enim veniet
in conspectu eius omnis hypocrita.
17 Audite sermonem meum, et ænigmata perci-
pite auribus vestris.

Iob a Deo afflictus in iudicio iustus invenietur

18 Si fuero iudicatus, scio quod iustus inveniar.
19 Quis est qui iudicetur mecum? Veniat: quare
tacens consumor?
20 Duo tantum ne facias mihi, et tunc a facie
tua non abscondar:
21 Manum tuam longe fac a me, et formido tua
non me terreat.
22 Voca me, et ego respondebo tibi: aut certe
loquar, et tu responde mihi.
23 Quantas habeo iniquitates et peccata, scelera
mea et delicta ostende mihi.
24 Cur faciem tuam abscondis, et arbitraris me
inimicum tuum?
25 Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, et stipulam siccam persequeris:
26 Scribis enim contra me amaritudines, et consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ.
27 Posuisti in nervo pedem meum, et observasti
omnes semitas meas, et vestigia pedum
meorum considerasti:
28 Qui quasi putredo consumendus sum, et quasi
vestimentum, quod comeditur a tinea.

sed in brevi ac misera vita sua quietem petit

14 1 Homo natus de muliere, brevi vivens
tempore, repletur multis miseriis.
2 Qui quasi flos egreditur et conteritur, et fugit
velut umbra, et numquam in eodem statu
permanet.
3 Et dignum ducis super huiuscemodi aperire oculos tuos, et adducere eum tecum in iudicium?
4 Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es?
5 Breves dies hominis sunt, numerus mensium
eius apud te est:
constituisti terminos eius, qui præteriri non
poterunt.

(2) Sup 8, 9; Ps 143, 4. — (4) Ps 50, 4.

6 Recede paululum ab eo, ut quiescat, donec optata veniat, sicut mercennarii dies eius.

7 Lignum habet spem:
si præcisum fuerit, rursum virescit, et rami eius pullulant.
8 Si senuerit in terra radix eius, et in pulvere emortuus fuerit truncus illius,
9 Ad odorem aquæ germinabit, et faciet comam quasi cum primum plantatum est:
10 Homo vero cum mortuus fuerit, et nudatus atque consumptus, ubi quæso est?
11 Quomodo si recedant aquæ de mari, et fluvius vacuefactus arescat:
12 Sic homo cum dormierit, non resurget,
donec atteratur cælum, non evigilabit, nec consurget de somno suo.

quia homo mortuus ad vitam mortalem non amplius revertitur

13 Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, et abscondas me, donec pertranseat furor tuus,
et constituas mihi tempus, in quo recorderis mei?
14 Putasne mortuus homo rursum vivat?
cunctis diebus, quibus nunc milito, exspecto donec veniat immutatio mea.
15 Vocabis me, et ego respondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram.
16 Tu quidem gressus meos dinumerasti, sed parce peccatis meis.
17 Signasti quasi in sacculo delicta mea, sed curasti iniquitatem meam.
18 Mons cadens defluit, et saxum transfertur de loco suo.
19 Lapides excavant aquæ, et alluvione paulatim terra consumitur: et hominem ergo similiter perdes.
20 Roborasti eum paululum ut in perpetuum transiret: immutabis faciem eius, et emittes eum.

si Iob ad hanc vitam reverti ac se purgare posset, libenter pateretur

(16) Pr 5, 21.

21 Sive nobiles fuerint filii eius, sive ignobiles, non intelliget.
22 Attamen caro eius dum vivet dolebit, et anima illius super semetipso lugebit.

II. Num mala propter peccata propria inferantur, 15, 1—21, 34

1. Eliphaz Themanites affirmat, 15, 1—35

15 1 Respondens autem Eliphaz Themanites, dixit:

Iobum iniquum vocat

2 Numquid sapiens respondebit quasi in ventum loquens, et implebit ardore stomachum suum?
3 Arguis verbis eum, qui non est æqualis tibi, et loqueris quod tibi non expedit.
4 Quantum in te est, evacuasti timorem, et tulisti preces coram Deo.
5 Docuit enim iniquitas tua os tuum, et imitaris linguam blasphemantium.
6 Condemnabit te os tuum, et non ego: et labia tua respondebunt tibi.
7 Numquid primus homo tu natus es, et ante colles formatus?
8 Numquid consilium Dei audisti, et inferior te erit eius sapientia?
9 Quid nosti quod ignoremus? quid intelligis quod nesciamus?
10 Et senes, et antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui.
11 Numquid grande est ut consoletur te Deus? sed verba tua prava hoc prohibent.
12 Quid te elevat cor tuum, et quasi magna cogitans, attonitos habes oculos?
13 Quid tumet contra Deum spiritus tuus, ut proferas de ore tuo huiuscemodi sermones?
14 Quid est homo, ut immaculatus sit, et ut iustus appareat natus de muliere?

---

(10) Sir 18, 8.

15 Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis, et
cæli non sunt mundi in conspectu eius.
16 Quanto magis abominabilis et inutilis homo,
qui bibit quasi aquam iniquitatem?

17 Ostendam tibi, audi me: quod vidi narrabo tibi. et sortem impiorum describit
18 Sapientes confitentur, et non abscondunt patres
suos.
19 Quibus solis data est terra, et non transivit
alienus per eos.
20 Cunctis diebus suis impius superbit, et numerus
annorum incertus est tyrannidis eius.
21 Sonitus terroris semper in auribus illius: et cum
pax sit, ille semper insidias suspicatur.
22 Non credit quod reverti possit de tenebris ad
lucem, circumspectans undique gladium.
23 Cum se moverit ad quærendum panem, novit
quod paratus sit in manu eius tenebrarum
dies.
24 Terrebit eum tribulatio, et angustia vallabit
eum, sicut regem, qui præparatur ad prœlium.
25 Tetendit enim adversus Deum manum suam,
et contra Omnipotentem roboratus est.
26 Cucurrit adversus eum erecto collo, et pingui
cervice armatus est.
27 Operuit faciem eius crassitudo, et de lateribus
eius arvina dependet.
28 Habitavit in civitatibus desolatis, et in domibus
desertis, quæ in tumulos sunt redactæ.
29 Non ditabitur, nec perseverabit substantia eius,
nec mittet in terra radicem suam.
30 Non recedet de tenebris: ramos eius arefaciet
flamma, et auferetur spiritu oris sui.
31 Non credet frustra errore deceptus, quod aliquo
pretio redimendus sit.
32 Antequam dies eius impleantur, peribit: et manus
eius arescent.
33 Lædetur quasi vinea in primo flore botrus eius,
et quasi oliva proiiciens florem suum.

---

(15) Sup 4, 18.

34 Congregatio enim hypocritæ sterilis, et ignis devorabit tabernacula eorum, qui munera libenter accipiunt.
35 Concepit dolorem, et peperit iniquitatem, et *uterus eius* præparat dolos.

2. Iob respondens negat, 16, 1—17, 16

16 1 Respondens autem Iob, dixit:

Consolatores onerosos arguit

2 Audivi frequenter talia, consolatores onerosi omnes vos estis.
3 Numquid habebunt finem verba ventosa? aut aliquid tibi molestum est si loquaris?
4 Poteram et ego similia vestri loqui: atque utinam esset anima vestra pro anima mea:
5 Consolarer et ego vos sermonibus, et moverem caput meum super vos:
6 Roborarem vos ore meo: et moverem labia mea, quasi parcens vobis.

innocens manibus impiorum traditus

7 Sed quid agam? Si locutus fuero, non quiescet dolor meus: et si tacuero, non recedet a me.
8 Nunc autem oppressit me dolor meus, et in nihilum redacti sunt omnes artus mei.
9 Rugæ meæ testimonium dicunt contra me, et suscitatur falsiloquus adversus faciem meam contradicens mihi.
10 Collegit furorem suum in me, et comminans mihi,
infremuit contra me dentibus suis: hostis meus terribilibus oculis me intuitus est.
11 Aperuerunt super me ora sua, et exprobrantes percusserunt maxillam meam, satiati sunt pœnis meis.
12 Conclusit me Deus apud iniquum, et manibus impiorum me tradidit.
13 Ego ille quondam opulentus repente contritus sum: tenuit cervicem meam, confregit me, et posuit me sibi quasi in signum.

---

(35) Ps 7, 15; Is 59, 4.

14 Circumdedit me lanceis suis, convulneravit
lumbos meos, non pepercit, et effudit in
terra viscera mea.
15 Concidit me vulnere super vulnus, irruit in
me quasi gigas.
16 Saccum consui super cutem meam, et operui
cinere carnem meam.
17 Facies mea intumuit a fletu, et palpebræ meæ
caligaverunt.
18 Hæc passus sum absque iniquitate manus meæ,
cum haberem mundas ad Deum preces.

Deum conscium contestatur

19 Terra ne operias sanguinem meum, neque inveniat in te locum latendi clamor meus.
20 Ecce enim in cælo testis meus, et conscius
meus in excelsis.
21 Verbosi amici mei: ad Deum stillat oculus meus.
22 Atque utinam sic iudicaretur vir cum Deo,
quomodo iudicatur filius hominis cum collega suo.
23 Ecce enim breves anni transeunt, et semitam,
per quam non revertar, ambulo.

qui amicos occæcatos humiliabit

17 1 Spiritus meus attenuabitur, dies mei breviabuntur, et solum mihi superest sepulcrum.
2 Non peccavi, et in amaritudinibus moratur oculus meus.
3 Libera me Domine, et pone me iuxta te, et
cuiusvis manus pugnet contra me.
4 Cor eorum longe fecisti a disciplina, propterea
non exaltabuntur.
5 Prædam pollicetur sociis, et oculi filiorum eius
deficient.
6 Posuit me quasi in proverbium vulgi, et exemplum sum coram eis.
7 Caligavit ab indignatione oculus meus, et membra mea quasi in nihilum redacta sunt.
8 Stupebunt iusti super hoc, et innocens contra
hypocritam suscitabitur.
9 Et tenebit iustus viam suam, et mundis manibus addet fortitudinem.

licet sors sua desperata sit

10 Igitur omnes vos convertimini, et venite, et
non inveniam in vobis ullum sapientem.
11 Dies mei transierunt, cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum:
12 Noctem verterunt in diem, et rursum post tenebras spero lucem.
13 Si sustinuero, infernus domus mea est, et in tenebris stravi lectulum meum.
14 Putredini dixi: Pater meus es, mater mea, et soror mea, vermibus.
15 Ubi est ergo nunc præstolatio mea, et patientiam meam quis considerat?
16 In profundissimum infernum descendent omnia mea: putasne saltem ibi erit requies mihi?

3. Baldad Suhites affirmat, 18, 1—21

18 1 Respondens autem Baldad Suhites, dixit:

Loquentem castigat

2 Usque ad quem finem verba iactabitis? intelligite prius, et sic loquamur.
3 Quare reputati sumus ut iumenta, et sorduimus coram vobis?
4 Qui perdis animam tuam in furore tuo, numquid propter te derelinquetur terra, et transferentur rupes de loco suo?

atque sortem impiorum describit

5 Nonne lux impii exstinguetur, nec splendebit flamma ignis eius?
6 Lux obtenebrescet in tabernaculo illius, et lucerna, quæ super eum est, exstinguetur.
7 Arctabuntur gressus virtutis eius, et præcipitabit eum consilium suum.
8 Immisit enim in rete pedes suos, et in maculis eius ambulat.
9 Tenebitur planta illius laqueo, et exardescet contra eum sitis.
10 Abscondita est in terra pedica eius, et decipula illius super semitam.
11 Undique terrebunt eum formidines, et involvent pedes eius.

12 Attenuetur fame robur eius, et inedia invadat
costas illius.
13 Devoret pulchritudinem cutis eius, consumat
brachia illius primogenita mors.
14 Avellatur de tabernaculo suo fiducia eius, et
calcet super eum, quasi rex, interitus.
15 Habitent in tabernaculo illius socii eius, qui non
est, aspergatur in tabernaculo eius sulphur.
16 Deorsum radices eius siccentur, sursum autem
atteratur messis eius.
17 Memoria illius pereat de terra, et non cele-
bretur nomen eius in plateis.
18 Expellet eum de luce in tenebras, et de orbe
transferet eum.
19 Non erit semen eius, neque progenies in populo
suo, nec ullæ reliquiæ in regionibus eius.
20 In die eius stupebunt novissimi, et primos in-
vadet horror.
21 Hæc sunt ergo tabernacula iniqui, et iste locus
eius, qui ignorat Deum.

4. Iob iterum negat, 19, 1—29

19 1 Respondens autem Iob, dixit:
2 Usquequo affligitis animam meam, et atteritis
me sermonibus? Contra amicos se erigentes iustitiam suam asserit
3 En, decies confunditis me, et non erubescitis
opprimentes me.
4 Nempe, etsi ignoravi, mecum erit ignorantia
mea.
5 At vos contra me erigimini, et arguitis me op-
probriis meis.
6 Saltem nunc intelligite quia Deus non æquo iudi-
cio afflixerit me, et flagellis suis me cinxerit.
7 Ecce clamabo vim patiens, et nemo audiet: vo-
ciferabor, et non est qui iudicet. miseriam suam depingit
8 Semitam meam circumsepsit, et transire non
possum, et in calle meo tenebras posuit.

(17) Pr 2, 22.

9 Spoliavit me gloria mea, et abstulit coronam
de capite meo.
10 Destruxit me undique, et pereo, et quasi evul-
sæ arbori abstulit spem meam.
11 Iratus est contra me furor eius, et sic me ha-
buit quasi hostem suum.
12 Simul venerunt latrones eius, et fecerunt sibi
viam per me, et obsederunt in gyro ta-
bernaculum meum.
13 Fratres meos longe fecit a me, et noti mei
quasi alieni recesserunt a me.
14 Dereliquerunt me propinqui mei: et qui me
noverant, obliti sunt mei.
15 Inquilini domus meæ, et ancillæ meæ sicut alie-
num habuerunt me, et quasi peregrinus
fui in oculis eorum.
16 Servum meum vocavi, et non respondit, ore
proprio deprecabar illum.
17 Halitum meum exhorruit uxor mea, et orabam
filios uteri mei.
18 Stulti quoque despiciebant me, et cum ab eis
recessissem, detrahebant mihi.
19 Abominati sunt me quondam consiliarii mei:
et quem maxime diligebam, aversatus est me.
20 Pelli meæ, consumptis carnibus, adhæsit os me-
um, et derelicta sunt tantummodo labia
circa dentes meos.
21 Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos
amici mei, quia manus Domini tetigit me.
22 Quare persequimini me sicut Deus, et carni-
bus meis saturamini?

resurrectionem suam sperat et iudicium appellat

23 Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei?
Quis mihi det ut exarentur in libro
24 stilo ferreo, et plumbi lamina, vel celte scul-
pantur in silice?
25 Scio enim quod Redemptor meus vivit, et in
novissimo die de terra surrecturus sum:
26 Et rursum circumdabor pelle mea, et in carne
mea videbo Deum meum.

27 Quem visurus sum ego ipse, et oculi mei conspecturi sunt, et non alius:
reposita est hæc spes mea in sinu meo.
28 Quare ergo nunc dicitis: Persequamur eum,
et radicem verbi inveniamus contra eum?
29 Fugite ergo a facie gladii, quoniam ultor iniquitatum gladius est:
et scitote esse iudicium.

5. Sophar Naamathites affirmat, 20, 1—29

20 1 Respondens autem Sophar Naamathites, dixit:
2 Idcirco cogitationes meæ variæ succedunt sibi, Ipse quoque
et mens in diversa rapitur.
3 Doctrinam, qua me arguis, audiam, et spiritus intelligentiæ meæ respondebit mihi.
4 Hoc scio a principio, ex quo positus est homo super terram, sortem impiorum describit
5 Quod laus impiorum brevis sit, et gaudium hypocritæ ad instar puncti.
6 Si ascenderit usque ad cælum superbia eius,
et caput eius nubes tetigerit:
7 Quasi sterquilinium in fine perdetur: et qui eum viderant, dicent: Ubi est?
8 Velut somnium avolans non invenietur, transiet sicut visio nocturna.
9 Oculus, qui eum viderat, non videbit, neque ultra intuebitur eum locus suus.
10 Filii eius atterentur egestate, et manus illius reddent ei dolorem suum.
11 Ossa eius implebuntur vitiis adolescentiæ eius,
et cum eo in pulvere dormient.
12 Cum enim dulce fuerit in ore eius malum, abscondet illud sub lingua sua.
13 Parcet illi, et non derelinquet illud, et celabit in gutture suo.
14 Panis eius in utero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus.
15 Divitias, quas devoravit, evomet, et de ventre illius extrahet eas Deus.

16 Caput aspidum suget, et occidet eum lingua
viperæ.
17 (Non videat rivulos fluminis, torrentes mellis,
et butyri.)
18 Luet quæ fecit omnia, nec tamen consumetur:
iuxta multitudinem adinventionum suarum, sic
et sustinebit.
19 Quoniam confringens nudavit pauperes: domum rapuit, et non ædificavit eam.
20 Nec est satiatus venter eius: et cum habuerit
quæ concupierat, possidere non poterit.
21 Non remansit de cibo eius, et propterea nihil
permanebit de bonis eius.
22 Cum satiatus fuerit, arctabitur, æstuabit, et
omnis dolor irruet super eum.
23 Utinam impleatur venter eius, ut emittat in
eum iram furoris sui, et pluat super illum
bellum suum.
24 Fugiet arma ferrea, et irruet in arcum æreum.
25 Eductus, et egrediens de vagina sua, et fulgurans in amaritudine sua: vadent, et venient
super eum horribiles.
26 Omnes tenebræ absconditæ sunt in occultis
eius: devorabit eum ignis, qui non succenditur, affligetur relictus in tabernaculo suo.
27 Revelabunt cæli iniquitatem eius, et terra consurget adversus eum.
28 Apertum erit germen domus illius, detrahetur
in die furoris Dei.
29 Hæc est pars hominis impii a Deo, et hereditas verborum eius a Domino.

6. Iob tertio negat, 21, 1—34

21 1 Respondens autem Iob, dixit:

Horrendum factum est

2 Audite quæso sermones meos, et agite pænitentiam.
3 Sustinete me, et ego loquar, et post mea, si
videbitur, verba ridete.

(20) Ecl 5, 9.

4 Numquid contra hominem disputatio mea est,
ut merito non debeam contristari?
5 Attendite me, et obstupescite, et superponite
digitum ori vestro:
6 Et ego quando recordatus fuero, pertimesco,
et concutit carnem meam tremor.

7 Quare ergo impii vivunt, sublevati sunt, confortatique divitiis?
8 Semen eorum permanet coram eis, propinquorum turba, et nepotum in conspectu eorum.
9 Domus eorum securæ sunt et pacatæ, et non est virga Dei super illos.
10 Bos eorum concepit, et non abortivit: vacca peperit, et non est privata fetu suo.
11 Egrediuntur quasi greges parvuli eorum, et infantes eorum exsultant lusibus.
12 Tenent tympanum, et citharam, et gaudent ad sonitum organi.
13 Ducunt in bonis dies suos, et in puncto ad inferna descendunt.
14 Qui dixerunt Deo: Recede a nobis, et scientiam viarum tuarum nolumus.
15 Quis est Omnipotens, ut serviamus ei? et quid nobis prodest si oraverimus illum?
16 Verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua, consilium impiorum longe sit a me.
17 Quoties lucerna impiorum exstinguetur, et superveniet eis inundatio,
et dolores dividet furoris sui?
18 Erunt sicut paleæ ante faciem venti, et sicut favilla quam turbo dispergit.
19 Deus servabit filiis illius dolorem patris: et cum reddiderit, tunc sciet.
20 Videbunt oculi eius interfectionem suam, et de furore Omnipotentis bibet.
21 Quid enim ad eum pertinet de domo sua post se? et si numerus mensium eius dimidietur?

impios generatim felicitate uti

(7) Ir 12, 1; Hab 1, 3. — (15) Mal 3, 14.

22 Numquid Deum docebit quispiam scientiam, qui excelsos iudicat?
23 Iste moritur robustus et sanus, dives et felix.
24 Viscera eius plena sunt adipe, et medullis ossa illius irrigantur:
25 Alius vero moritur in amaritudine animæ absque ullis opibus:
26 Et tamen simul in pulvere dormient, et vermes operient eos.

quare assertio amicorum cum veritate pugnat

27 Certe novi cogitationes vestras, et sententias contra me iniquas.
28 Dicitis enim: Ubi est domus principis? et ubi tabernacula impiorum?
29 Interrogate quemlibet de viatoribus, et hæc eadem illum intelligere cognoscetis.
30 Quia in diem perditionis servatur malus, et ad diem furoris ducetur.
31 Quis arguet coram eo viam eius? et quæ fecit, quis reddet illi?
32 Ipse ad sepulcra ducetur, et in congerie mortuorum vigilabit.
33 Dulcis fuit glareis Cocyti, et post se omnem hominem trahet, et ante se innumerabiles.
34 Quomodo igitur consolamini me frustra, cum responsio vestra repugnare ostensa sit veritati?

III. Num mala propter peccata occulta inferantur, 22, 1—31, 40

1. Eliphaz Themanites affirmat, 22, 1—30

22 1 Respondens autem Eliphaz Themanites, dixit:

Iob iuste patitur

2 Numquid Deo potest comparari homo, etiam cum perfectæ fuerit scientiæ?
3 Quid prodest Deo si iustus fueris? aut quid ei confers si immaculata fuerit via tua?
4 Numquid timens arguet te, et veniet tecum in iudicium,

5 Et non propter malitiam tuam plurimam, et infinitas iniquitates tuas?

6 Abstulisti enim pignus fratrum tuorum sine causa, et nudos spoliasti vestibus. propter crimina gravissima
7 Aquam lasso non dedisti, et esurienti subtraxisti panem.
8 In fortitudine brachii tui possidebas terram, et potentissimus obtinebas eam.
9 Viduas dimisisti vacuas, et lacertos pupillorum comminuisti.
10 Propterea circumdatus es laqueis, et conturbat te formido subita.
11 Et putabas te tenebras non visurum, et impetu aquarum inundantium non oppressum iri?

12 An non cogitas quod Deus excelsior cælo sit, et super stellarum verticem sublimetur? Deo nota
13 Et dicis: Quid enim novit Deus? et quasi per caliginem iudicat.
14 Nubes latibulum eius, nec nostra considerat, et circa cardines cæli perambulat.
15 Numquid semitam sæculorum custodire cupis, quam calcaverunt viri iniqui?
16 Qui sublati sunt ante tempus suum, et fluvius subvertit fundamentum eorum:
17 Qui dicebant Deo: Recede a nobis: et quasi nihil posset facere Omnipotens, æstimabant eum:
18 Cum ille implesset domos eorum bonis, quorum sententia procul sit a me.
19 Videbunt iusti, et lætabuntur, et innocens subsannabit eos.
20 Nonne succisa est erectio eorum, et reliquias eorum devoravit ignis?

21 Acquiesce igitur ei, et habeto pacem; et per hæc habebis fructus optimos. ergo pænitentiam agat
22 Suscipe ex ore illius legem, et pone sermones eius in corde tuo.

---

(19) Ps 106, 42.

23 Si reversus fueris ad Omnipotentem, ædificaberis,
et longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo.
24 Dabit pro terra silicem, et pro silice torrentes
aureos.
25 Eritque Omnipotens contra hostes tuos, et ar-
gentum coacervabitur tibi.
26 Tunc super Omnipotentem deliciis afflues, et
elevabis ad Deum faciem tuam.
27 Rogabis eum, et exaudiet te, et vota tua reddes.
28 Decernes rem, et veniet tibi, et in viis tuis
splendebit lumen.
29 Qui enim humiliatus fuerit, erit in gloria: et
qui inclinaverit oculos, ipse salvabitur.
30 Salvabitur innocens, salvabitur autem in mun-
ditia manuum suarum.

2. Iob respondens negat, 23, 1—24, 25

23 1 Respondens autem Iob, ait:

Probaret se quasi aurum purum, si Deum invenire posset, a quo conturbatur

2 Nunc quoque in amaritudine est sermo meus,
et manus plagæ meæ aggravata est super ge-
mitum meum.
3 Quis mihi tribuat ut cognoscam et inveniam
illum, et veniam usque ad solium eius?
4 Ponam coram eo iudicium, et os meum replebo
increpationibus.
5 Ut sciam verba, quæ mihi respondeat, et intel-
ligam quid loquatur mihi.
6 Nolo multa fortitudine contendat mecum, nec
magnitudinis suæ mole me premat.
7 Proponat æquitatem contra me, et perveniat ad
victoriam iudicium meum.
8 Si ad orientem iero, non apparet: si ad occi-
dentem, non intelligam eum.
9 Si ad sinistram, quid agam? non apprehendam
eum: si me vertam ad dexteram, non vi-
debo illum.

---

(29) Pr 29, 23.

10 Ipse vero scit viam meam, et probavit me quasi
aurum, quod per ignem transit:
11 Vestigia eius secutus est pes meus, viam eius
custodivi, et non declinavi ex ea.
12 A mandatis labiorum eius non recessi, et in
sinu meo abscondi verba oris eius.
13 Ipse enim solus est, et nemo avertere potest
cogitationem eius: et anima eius quodcum-
que voluit, hoc fecit.
14 Cum expleverit in me voluntatem suam, et alia
multa similia præsto sunt ei.
15 Et idcirco a facie eius turbatus sum, et consi-
derans eum, timore sollicitor.
16 Deus mollivit cor meum, et Omnipotens con-
turbavit me.
17 Non enim perii propter imminentes tenebras,
nec faciem meam operuit caligo.

24 1 Ab Omnipotente non sunt abscondita tem-
pora: qui autem noverunt eum, ignorant
dies illius. dum iniqui impuniti discedunt
2 Alii terminos transtulerunt, diripuerunt greges,
et paverunt eos.
3 Asinum pupillorum abegerunt, et abstulerunt
pro pignore bovem viduæ.
4 Subverterunt pauperum viam, et oppresserunt
pariter mansuetos terræ.
5 Alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus
suum: vigilantes ad prædam, præparant
panem liberis.
6 Agrum non suum demetunt: et vineam eius,
quem vi oppresserint, vindemiant.
7 Nudos dimittunt homines, indumenta tollentes,
quibus non est operimentum in frigore:
8 Quos imbres montium rigant: et non habentes
velamen, amplexantur lapides.
9 Vim fecerunt deprædantes pupillos, et vulgum
pauperem spoliaverunt.
10 Nudis et incedentibus absque vestitu, et esu-
rientibus tulerunt spicas.

11 Inter acervos eorum meridiati sunt, qui calcatis torcularibus sitiunt.
12 De civitatibus fecerunt viros gemere, et anima vulneratorum clamavit, et Deus inultum abire non patitur.
13 Ipsi fuerunt rebelles lumini, nescierunt vias eius, nec reversi sunt per semitas eius.
14 Mane primo consurgit homicida, interficit egenum et pauperem: per noctem vero erit quasi fur.
15 Oculus adulteri observat caliginem, dicens: Non me videbit oculus: et operiet vultum suum.
16 Perfodit in tenebris domos, sicut in die condixerant sibi, et ignoraverunt lucem.
17 Si subito apparuerit aurora, arbitrantur umbram mortis: et sic in tenebris quasi in luce ambulant.
18 Levis est super faciem aquæ: maledicta sit pars eius in terra, nec ambulet per viam vinearum.
19 Ad nimium calorem transeat ab aquis nivium, et usque ad inferos peccatum illius.
20 Obliviscatur eius misericordia: dulcedo illius vermes:
non sit in recordatione, sed conteratur quasi lignum infructuosum.
21 Pavit enim sterilem, quæ non parit, et viduæ bene non fecit.
22 Detraxit fortes in fortitudine sua: et cum steterit, non credet vitæ suæ.
23 Dedit ei Deus locum pænitentiæ, et ille abutitur eo in superbiam: oculi autem eius sunt in viis illius.
24 Elevati sunt ad modicum, et non subsistent, et humiliabuntur sicut omnia, et auferentur, et sicut summitates spicarum conterentur.
25 Quod si non est ita, quis me potest arguere esse mentitum, et ponere ante Deum verba mea?

---

(23) Apc 2, 21

3. Baldad Suhites affirmat, 25, 1—6

25 1 Respondens autem Baldad Suhites, dixit:

2 Potestas et terror apud eum est, qui facit concordiam in sublimibus suis. Nullus homo ante Deum mundus est
3 Numquid est numerus militum eius? et super quem non surget lumen illius?
4 Numquid iustificari potest homo comparatus Deo, aut apparere mundus natus de muliere?
5 Ecce luna etiam non splendet, et stellæ non sunt mundæ in conspectu eius:
6 Quanto magis homo putredo, et filius hominis vermis?

4. Iob iterum negat, 26, 1—14

26 1 Respondens autem Iob, dixit:

2 Cuius adiutor es? numquid imbecillis? et sustentas brachium eius, qui non est fortis? Verba amici superflua sunt
3 Cui dedisti consilium? forsitan illi, qui non habet sapientiam, et prudentiam tuam ostendisti plurimam.
4 Quem docere voluisti? nonne eum, qui fecit spiramentum?

5 Ecce gigantes gemunt sub aquis, et qui habitant cum eis. cum Iob ipse maiestatem Dei cognoverit
6 Nudus est infernus coram illo, et nullum est operimentum perditioni.
7 Qui extendit aquilonem super vacuum, et appendit terram super nihilum.
8 Qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant pariter deorsum.
9 Qui tenet vultum solii sui, et expandit super illud nebulam suam.
10 Terminum circumdedit aquis, usque dum finiantur lux et tenebræ.
11 Columnæ cæli contremiscunt, et pavent ad nutum eius.
12 In fortitudine illius repente maria congregata sunt, et prudentia eius percussit superbum.

13 Spiritus eius ornavit cælos: et obstetricante manu eius, eductus est coluber tortuosus.
14 Ecce, hæc ex parte dicta sunt viarum eius: et cum vix parvam stillam sermonis eius audierimus, quis poterit tonitruum magnitudinis illius intueri?

5. Iob tribus amicis respondet, 27, 1–28, 28

27 1 Addidit quoque Iob, assumens parabolam suam, et dixit:

Contra eos usque ad extremum spiritum innocentiam suam defendet

2 Vivit Deus, qui abstulit iudicium meum, et Omnipotens, qui ad amaritudinem adduxit animam meam.
3 Quia donec superest halitus in me, et spiritus Dei in naribus meis.
4 Non loquentur labia mea iniquitatem, nec lingua mea meditabitur mendacium.
5 Absit a me ut iustos vos esse iudicem: donec deficiam, non recedam ab innocentia mea.
6 Iustificationem meam, quam cœpi tenere, non deseram: neque enim reprehendit me cor meum in omni vita mea.
7 Sit ut impius, inimicus meus: et adversarius meus, quasi iniquus.
8 Quæ est enim spes hypocritæ si avare rapiat, et non liberet Deus animam eius?
9 Numquid Deus audiet clamorem eius cum venerit super eum angustia?
10 Aut poterit in Omnipotente delectari, et invocare Deum omni tempore?

sortem impiorum describit

11 Docebo vos per manum Dei quæ Omnipotens habeat, nec abscondam.
12 Ecce, vos omnes nostis, et quid sine causa vana loquimini?
13 Hæc est pars hominis impii apud Deum, et hereditas violentorum, quam ab Omnipotente suscipient.
14 Si multiplicati fuerint filii eius, in gladio erunt, et nepotes eius non saturabuntur pane.

15 Qui reliqui fuerint ex eo, sepelientur in interitu,
et viduæ illius non plorabunt.
16 Si comportaverit quasi terram argentum, et
sicut lutum præparaverit vestimenta:
17 Præparabit quidem, sed iustus vestietur illis:
et argentum innocens dividet.
18 Ædificavit sicut tinea domum suam, et sicut
custos fecit umbraculum.
19 Dives cum dormierit, nihil secum auferet: ape-
riet oculos suos, et nihil inveniet.
20 Apprehendet eum quasi aqua inopia, nocte op-
primet eum tempestas.
21 Tollet eum ventus urens, et auferet, et velut
turbo rapiet eum de loco suo.
22 Et mittet super eum, et non parcet: de manu
eius fugiens fugiet.
23 Stringet super eum manus suas, et sibilabit
super illum, intuens locum eius.

28 1 Habet argentum, venarum suarum princi-
pia: et auro locus est, in quo conflatur.
2 Ferrum de terra tollitur: et lapis solutus ca-
lore, in æs vertitur.
3 Tempus posuit tenebris, et universorum finem
ipse considerat, lapidem quoque caliginis,
et umbram mortis.
4 Dividit torrens a populo peregrinante,
eos, quos oblitus est pes egentis hominis, et
invios.
5 Terra, de qua oriebatur panis in loco suo, igni
subversa est.
6 Locus sapphiri lapides eius, et glebæ illius
aurum.
7 Semitam ignoravit avis, nec intuitus est eam
oculus vulturis.
8 Non calcaverunt eam filii institorum, nec per-
transivit per eam leæna.
9 Ad silicem extendit manum suam, subvertit a
radicibus montes.

homines absconditos thesauros quidem e terra producunt

(19) Ps 48, 18.

10 In petris rivos excidit, et omne pretiosum vidit
oculus eius.
11 Profunda quoque fluviorum scrutatus est, et
abscondita in lucem produxit.

sed sapientiam absconditam ac pretiosissimam non inveniunt

12 Sapientia vero ubi invenitur? et quis est locus
intelligentiæ?
13 Nescit homo pretium eius, nec invenitur in
terra suaviter viventium.
14 Abyssus dicit: Non est in me: et mare loqui-
tur: Non est mecum.
15 Non dabitur aurum obrizum pro ea, nec ap-
pendetur argentum in commutatione eius.
16 Non conferetur tinctis Indiæ coloribus, nec la-
pidi sardonycho pretiosissimo, vel sapphiro.
17 Non adæquabitur ei aurum vel vitrum, nec
commutabuntur pro ea vasa auri:
18 Excelsa et eminentia non memorabuntur com-
paratione eius: trahitur autem sapientia de
occultis.
19 Non adæquabitur ei topazius de Æthiopia, nec
tincturæ mundissimæ componetur.
20 Unde ergo sapientia venit? et quis est locus
intelligentiæ?
21 Abscondita est ab oculis omnium viventium,
volucres quoque cæli latet.
22 Perditio et mors dixerunt: Auribus nostris au-
divimus famam eius.

Deus solus eam possidet ideoque scit quare innocens malis crucietur

23 Deus intelligit viam eius, et ipse novit locum
illius.
24 Ipse enim fines mundi intuetur: et omnia, quæ
sub cælo sunt, respicit.
25 Qui fecit ventis pondus, et aquas appendit in
mensura.
26 Quando ponebat pluviis legem, et viam pro-
cellis sonantibus:
27 Tunc vidit illam, et enarravit, et præparavit,
et investigavit.

---

(15) Sap 7, 9.

28 Et dixit homini: Ecce timor Domini, ipsa est
sapientia: et recedere a malo, intelligentia.

6. Iob sermonibus suis finem imponit, 29, 1—31, 40

29 1 Addidit quoque Iob, assumens parabolam
suam, et dixit:

2 Quis mihi tribuat, ut sim iuxta menses pristinos secundum dies, quibus Deus custodiebat me? Felicitatem pristinam meditatur
3 Quando splendebat lucerna eius super caput meum, et ad lumen eius ambulabam in tenebris?
4 Sicut fui in diebus adolescentiæ meæ, quando secreto Deus erat in tabernaculo meo?
5 Quando erat Omnipotens mecum: et in circuitu meo pueri mei?
6 Quando lavabam pedes meos butyro, et petra fundebat mihi rivos olei?
7 Quando procedebam ad portam civitatis, et in platea parabant cathedram mihi?
8 Videbant me iuvenes, et abscondebantur: et senes assurgentes stabant.
9 Principes cessabant loqui, et digitum superponebant ori suo.
10 Vocem suam cohibebant duces, et lingua eorum gutturi suo adhærebat.
11 Auris audiens beatificabat me, et oculus videns testimonium reddebat mihi.

12 Eo quod liberassem pauperem vociferantem, et pupillum, cui non esset adiutor. beneficentiam suam exponit
13 Benedictio perituri super me veniebat, et cor viduæ consolatus sum.
14 Iustitia indutus sum: et vestivi me, sicut vestimento et diademate, iudicio meo.
15 Oculus fui cæco, et pes claudo.
16 Pater eram pauperum: et causam quam nesciebam, diligentissime investigabam.
17 Conterebam molas iniqui, et de dentibus illius auferebam prædam.

stabilitatem felicitatis sperabat

18 Dicebamque: In nidulo meo moriar, et sicut
palma multiplicabo dies.
19 Radix mea aperta est secus aquas, et ros morabitur in messione mea.
20 Gloria mea semper innovabitur, et arcus meus
in manu mea instaurabitur.
21 Qui me audiebant, exspectabant sententiam, et
intenti tacebant ad consilium meum.
22 Verbis meis addere nihil audebant, et super
illos stillabat eloquium meum.
23 Exspectabant me sicut pluviam, et os suum
aperiebant quasi ad imbrem serotinum.
24 Si quando ridebam ad eos, non credebant, et
lux vultus mei non cadebat in terram.
25 Si voluissem ire ad eos, sedebam primus:
cumque sederem quasi rex, circumstante exercitu, eram tamen mærentium consolator.

nunc autem homo despicatissimus est

30 1 Nunc autem derident me iuniores tempore,
quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei:
2 Quorum virtus manuum mihi erat pro nihilo,
et vita ipsa putabantur indigni.
3 Egestate et fame steriles, qui rodebant in solitudine, squallentes calamitate, et miseria.
4 Et mandebant herbas, et arborum cortices, et
radix iuniperorum erat cibus eorum.
5 Qui de convallibus ista rapientes, cum singula
repperissent, ad ea cum clamore currebant.
6 In desertis habitabant torrentium, et in cavernis terræ, vel super glaream.
7 Qui inter huiuscemodi lætabantur, et esse sub
sentibus delicias computabant.
8 Filii stultorum et ignobilium, et in terra penitus non parentes.
9 Nunc in eorum canticum versus sum, et factus
sum eis in proverbium.
10 Abominantur me, et longe fugiunt a me, et faciem meam conspuere non verentur.
11 Pharetram enim suam aperuit, et afflixit me, et
frenum posuit in os meum.

12 Ad dexteram orientis calamitates meæ illico surrexerunt: pedes meos subverterunt, et oppresserunt quasi fluctibus semitis suis.
13 Dissipaverunt itinera mea, insidiati sunt mihi, et prævaluerunt, et non fuit qui ferret auxilium.
14 Quasi rupto muro, et aperta ianua irruerunt super me, et ad meas miserias devoluti sunt.
15 Redactus sum in nihilum: abstulisti quasi ventus desiderium meum: et velut nubes pertransiit salus mea.

16 Nunc autem in memetipso marcescit anima mea, et possident me dies afflictionis. in summa infelicitate versatur
17 Nocte os meum perforatur doloribus: et qui me comedunt, non dormiunt.
18 In multitudine eorum consumitur vestimentum meum, et quasi capitio tunicæ succinxerunt me.
19 Comparatus sum luto, et assimilatus sum favillæ et cineri.
20 Clamo ad te, et non exaudis me: sto, et non respicis me.
21 Mutatus es mihi in crudelem, et in duritia manus tuæ adversaris mihi.
22 Elevasti me, et quasi super ventum ponens elisisti me valide.
23 Scio quia morti trades me, ubi constituta est domus omni viventi.
24 Verumtamen non ad consumptionem eorum emittis manum tuam: et si corruerint, ipse salvabis.
25 Flebam quondam super eo, qui afflictus erat, et compatiebatur anima mea pauperi.
26 Exspectabam bona, et venerunt mihi mala: præstolabar lucem, et eruperunt tenebræ.
27 Interiora mea efferbuerunt absque ulla requie, prævenerunt me dies afflictionis.
28 Mærens incedebam, sine furore, consurgens, in turba clamabam.
29 Frater fui draconum, et socius struthionum.

30 *Cutis mea denigrata est super me*, et ossa mea
aruerunt præ caumate.
31 Versa est in luctum cithara mea, et organum
meum in vocem flentium.

licet castitatem servaverit

31 1 Pepigi fœdus cum oculis meis ut ne cogitarem quidem de virgine.
2 Quam enim partem haberet in me Deus desuper,
et hereditatem Omnipotens de excelsis?
3 Numquid non perditio est iniquo, et alienatio
operantibus iniustitiam?
4 Nonne ipse considerat vias meas, et cunctos
gressus meos dinumerat?
5 Si ambulavi in vanitate, et festinavit in dolo
pes meus:
6 Appendat me in statera iusta, et sciat Deus
simplicitatem meam.
7 Si declinavit gressus meus de via, et si secutum est oculos meos cor meum, et si manibus meis adhæsit macula:
8 Seram, et alius comedat: et progenies mea
eradicetur.
9 Si deceptum est cor meum super muliere, et
si ad ostium amici mei insidiatus sum:
10 Scortum alterius sit uxor mea, et super illam
incurventur alii.
11 Hoc enim nefas est, et iniquitas maxima.
12 Ignis est usque ad perditionem devorans, et
omnia eradicans genimina.

necnon iustitiam, misericordiam, amorem proximi coluerit

13 Si contempsi subire iudicium cum servo meo,
et ancilla mea, cum disceptarent adversum me.
14 Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum Deus? et cum quæsierit, quid respondebo illi?
15 Numquid non in utero fecit me qui et illum
operatus est: et formavit me in vulva unus?
16 Si negavi, quod volebant, pauperibus, et oculos viduæ exspectare feci:
17 Si comedi buccellam meam solus, et non comedit pupillus ex ea:

18 (Quia ab infantia mea crevit mecum miseratio:
et de utero matris meæ egressa est mecum.)
19 Si despexi pereuntem, eo quod non habuerit indumentum, et absque operimento pauperem:
20 Si non benedixerunt mihi latera eius, et de velleribus ovium mearum calefactus est:
21 Si levavi super pupillum manum meam, etiam cum viderem me in porta superiorem:
22 Humerus meus a iunctura sua cadat, et brachium meum cum suis ossibus confringatur.
23 Semper enim quasi tumentes super me fluctus timui Deum, et pondus eius ferre non potui.
24 Si putavi aurum robur meum, et obrizo dixi: Fiducia mea.
25 Si lætatus sum super multis divitiis meis, et quia plurima repperit manus mea.
26 Si vidi solem cum fulgeret, et lunam incedentem clare:
27 Et lætatum est in abscondito cor meum, et osculatus sum manum meam ore meo.
28 Quæ est iniquitas maxima, et negatio contra Deum altissimum.
29 Si gavisus sum ad ruinam eius, qui me oderat,
et exsultavi quod invenisset eum malum.
30 Non enim dedi ad peccandum guttur meum,
ut expeterem maledicens animam eius.
31 Si non dixerunt viri tabernaculi mei: Quis det de carnibus eius ut saturemur?
32 Foris non mansit peregrinus, ostium meum viatori patuit.
33 Si abscondi quasi homo peccatum meum, et celavi in sinu meo iniquitatem meam.
34 Si expavi ad multitudinem nimiam, et despectio
propinquorum terruit me: et non magis tacui, nec egressus sum ostium.

35 Quis mihi tribuat auditorem, ut desiderium meum audiat Omnipotens:
et librum scribat ipse qui iudicat. — quarum virtutum testem Omnipotentem desiderat
36 Ut in humero meo portem illum, et circumdem illum quasi coronam mihi?

37 Per singulos gradus meos pronuntiabo illum,
et quasi principi offeram eum.
38 Si adversum me terra mea clamat, et cum ipsa
sulci eius deflent:
39 Si fructus eius comedi absque pecunia, et ani-
mam agricolarum eius afflixi:
40 Pro frumento oriatur mihi tribulus, et pro
hordeo spina.

Finita sunt verba Iob.

PARS ALTERA

Mala etiam ad virtutem purgandam inferuntur, 32, 1—42, 6

I. Orationes Eliu Buzitis, 32, 1—37, 24

1. Exordium, 32, 1—33, 7

Hagiographus exponit, cur Eliu loquatur

32 1 Omiserunt autem tres viri isti respondere
Iob, eo quod iustus sibi videretur. 2 Et ira-
tus, indignatusque est Eliu filius Barachel Buzites,
de cognatione Ram: iratus est autem adversum
Iob, eo quod iustum se esse diceret coram Deo.
3 Porro adversum amicos eius indignatus est, eo
quod non invenissent responsionem rationabilem,
sed tantummodo condemnassent Iob. 4 Igitur Eliu
exspectavit Iob loquentem: eo quod seniores essent
qui loquebantur. 5 Cum autem vidisset quod tres
respondere non potuissent, iratus est vehementer.
6 Respondensque Eliu filius Barachel Buzites, dixit:

Eliu respondet, quia amici Iob non invenerunt rationabilem responsionem

Iunior sum tempore, vos autem antiquiores,
idcirco demisso capite, veritus sum vobis in-
dicare meam sententiam.
7 Sperabam enim quod ætas prolixior loqueretur,
et annorum multitudo doceret sapientiam.
8 Sed, ut video, Spiritus est in hominibus, et in-
spiratio Omnipotentis dat intelligentiam.
9 Non sunt longævi sapientes, nec senes intelli-
gunt iudicium.

10 Ideo dicam: Audite me, ostendam vobis etiam ego meam sapientiam.
11 Exspectavi enim sermones vestros, audivi prudentiam vestram, donec disceptaremini sermonibus:
12 Et donec putabam vos aliquid dicere, considerabam: sed, ut video, non est qui possit arguere Iob, et respondere ex vobis sermonibus eius.
13 Ne forte dicatis: Invenimus sapientiam, Deus proiecit eum, non homo.
14 Nihil locutus est mihi, et ego non secundum sermones vestros respondebo illi.
15 Extimuerunt, nec responderunt ultra, abstuleruntque a se eloquia.
16 Quoniam igitur exspectavi, et non sunt locuti: steterunt, nec ultra responderunt:
17 Respondebo et ego partem meam, et ostendam scientiam meam.
18 Plenus sum enim sermonibus, et coarctat me spiritus uteri mei.
19 En venter meus quasi mustum absque spiraculo, quod lagunculas novas disrumpit.
20 Loquar, et respirabo paululum: aperiam labia mea, et respondebo.
21 Non accipiam personam viri, et Deum homini non æquabo.
22 Nescio enim quamdiu subsistam, etsi post modicum tollat me Factor meus.

33 1 Audi igitur Iob eloquia mea, et omnes sermones meos ausculta. Iobum sibi facit attentum
2 Ecce aperui os meum, loquatur lingua mea in faucibus meis.
3 Simplici corde meo sermones mei, et sententiam puram labia mea loquentur.
4 Spiritus Dei fecit me, et spiraculum Omnipotentis vivificavit me.
5 Si potes, responde mihi, et adversus faciem meam consiste.

6 Ecce, et me sicut et te fecit Deus, et de eo-
dem luto ego quoque formatus sum.
7 Verumtamen miraculum meum non te terreat,
et eloquentia mea non sit tibi gravis.

2. Oratio prima, 33, 8—33

Repetit assertionem Iobi, se absque delicto pati

8 Dixisti ergo in auribus meis, et vocem ver-
borum tuorum audivi:
9 Mundus sum ego, et absque delicto: immacu-
latus, et non est iniquitas in me.
10 Quia querelas in me repperit, ideo arbitratus
est me inimicum sibi.
11 Posuit in nervo pedes meos, custodivit omnes
semitas meas.
12 Hoc est ergo, in quo non es iustificatus:
respondebo tibi, quia maior sit Deus ho-
mine.

docet Deum per somnia loqui

13 Adversus eum contendis quod non ad omnia
verba responderit tibi?
14 Semel loquitur Deus, et secundo id ipsum non
repetit.
15 Per somnium in visione nocturna, quando ir-
ruit sopor super homines, et dormiunt in
lectulo:
16 Tunc aperit aures virorum, et erudiens eos in-
struit disciplina,
17 Ut avertat hominem ab his, quæ facit, et libe-
ret eum de superbia:
18 Eruens animam eius a corruptione: et vitam
illius, ut non transeat in gladium.

per dolores hominem increpare

19 Increpat quoque per dolorem in lectulo, et om-
nia ossa eius marcescere facit.
20 Abominabilis ei fit in vita sua panis, et animæ
illius cibus ante desiderabilis.
21 Tabescet caro eius, et ossa, quæ tecta fuerant,
nudabuntur.
22 Appropinquavit corruptioni anima eius, et vita
illius mortiferis.

23 Si fuerit pro eo angelus loquens, unus de millibus, ut annuntiet hominis æquitatem: per legatos ad resipiscentiam eum perducere
24 *Miserebitur* eius, et dicet: Libera eum, ut non descendat in corruptionem: inveni in quo ei propitier.
25 Consumpta est caro eius a suppliciis, revertatur ad dies adolescentiæ suæ.
26 Deprecabitur Deum, et placabilis ei erit: et videbit faciem eius in iubilo, et reddet homini iustitiam suam.
27 Respiciet homines, et dicet: Peccavi, et vere deliqui, et, ut eram dignus, non recepi.
28 Liberavit animam suam ne pergeret in interitum, sed vivens lucem videret.
29 Ecce, hæc omnia operatur Deus tribus vicibus per singulos. Eliu vult, ut Iob iustus appareat
30 Ut revocet animas eorum a corruptione, et illuminet luce viventium.
31 Attende Iob, et audi me: et tace, dum ego loquor.
32 Si autem habes quod loquaris, responde mihi, loquere: volo enim, te apparere iustum.
33 Quod si non habes, audi me: tace, et docebo te sapientiam.

3. Oratio secunda, 34 1—37

34 1 Pronuntians itaque Eliu, etiam hæc locutus est:
2 Audite sapientes verba mea, et eruditi auscultate me: Auditores sibi attentos facit
3 Auris enim verba probat, et guttur escas gustu diiudicat.
4 Iudicium eligamus nobis, et inter nos videamus quid sit melius.
5 Quia dixit Iob: Iustus sum, et Deus subvertit iudicium meum. assertionem Iobi, Deum iudicium subvertere, repetit
6 In iudicando enim me, mendacium est: violenta sagitta mea absque ullo peccato.
7 Quis est vir ut est Iob, qui bibit subsannationem quasi aquam:

(3) Sup 12, 11.

8 Qui graditur cum operantibus iniquitatem, et ambulat cum viris impiis?
9 Dixit enim: Non placebit vir Deo, etiam si cucurrerit cum eo.

docet Deum non subvertere iudicium

10 Ideo viri cordati audite me, absit a Deo impietas, et ab Omnipotente iniquitas.
11 Opus enim hominis reddet ei, et iuxta vias singulorum restituet eis.
12 Vere enim Deus non condemnabit frustra, nec Omnipotens subvertet iudicium.
13 Quem constituit alium super terram? aut quem posuit super orbem, quem fabricatus est?
14 Si direxerit ad eum cor suum, spiritum illius et flatum ad se trahet.
15 Deficiet omnis caro simul, et homo in cinerem revertetur.

illudque ex administratione mundi demonstrat

16 Si habes ergo intellectum, audi quod dicitur,
et ausculta vocem eloquii mei.
17 Numquid qui non amat iudicium, sanari potest?
et quomodo tu eum, qui iustus est, in tantum condemnas?
18 Qui dicit regi, apostata: qui vocat duces impios:
19 Qui non accipit personas principum: nec cognovit tyrannum, cum disceptaret contra pauperem: opus enim manuum eius sunt universi.
20 Subito morientur, et in media nocte turbabuntur populi, et pertransibunt, et auferent violentum absque manu.
21 Oculi enim eius super vias hominum, et omnes gressus eorum considerat.
22 Non sunt tenebræ, et non est umbra mortis,
ut abscondantur ibi qui operantur iniquitatem.
23 Neque enim ultra in hominis potestate est, ut veniat ad Deum in iudicium.

---

(19) Dt 10, 17; 2 Par 19, 7; Sap 6, 8; Sir 35, 15; Act 10, 34; Rom 2, 11; Gal 2, 6; Eph 6, 9; Col 3, 25; 1 Ptr 1, 17.

24 Conteret multos, et innumerabiles, et stare fa-
ciet alios pro eis.
25 Novit enim opera eorum: et idcirco inducet
noctem, et conterentur.
26 Quasi impios percussit eos in loco videntium.
27 Qui quasi de industria recesserunt ab eo, et
omnes vias eius intelligere noluerunt:
28 Ut pervenire facerent ad eum clamorem egeni,
et audiret vocem pauperum.
29 Ipso enim concedente pacem, quis est qui con-
demnet? ex quo absconderit vultum, quis
est qui contempletur eum
et super gentes et super omnes homines?
30 Qui regnare facit hominem hypocritam prop-
ter peccata populi.

31 Quia ergo ego locutus sum ad Deum, te quo-
que non prohibebo.
32 Si erravi, tu doce me: si iniquitatem locutus
sum, ultra non addam.
33 Numquid a te Deus expetit eam, quia displicuit tibi?
tu enim cœpisti loqui, et non ego: quod si
quid nosti melius, loquere.
34 Viri intelligentes loquantur mihi, et vir sapiens
audiat me.
35 Iob autem stulte locutus est, et verba illius
non sonant disciplinam.
36 Pater mi, probetur Iob usque ad finem: ne
desinas ab homine iniquitatis.
37 Quia addit super peccata sua blasphemiam, in-
ter nos interim constringatur: et tunc ad
iudicium provocet sermonibus suis Deum.

Iobum stulte locutum esse concludit

4. Oratio tertia, 35, 1—16

35 1 Igitur Eliu hæc rursum locutus est:

2 Numquid æqua tibi videtur tua cogitatio, ut
diceres: Iustior sum Deo?
3 Dixisti enim: Non tibi placet quod rectum
est: vel quid tibi proderit, si ego pecca-
vero?

Repetit assertionem Iobi, impietatem et iustitiam idem valere

docet impietatem aut iustitiam non Deo, sed homini obesse aut prodesse

4 Itaque ego respondebo sermonibus tuis, et amicis tuis tecum.
5 Suspice cælum et intuere, et contemplare æthera quod altior te sit.
6 Si peccaveris, quid ei nocebis? et si multiplicatæ fuerint iniquitates tuæ, quid facies contra eum?
7 Porro si iuste egeris, quid donabis ei, aut quid de manu tua accipiet?
8 Homini, qui similis tui est, nocebit impietas tua: et filium hominis adiuvabit iustitia tua.

homines propter fiduciam vel patientiam deficientem non exaudiri

9 Propter multitudinem calumniatorum clamabunt: et eiulabunt propter vim brachii tyrannorum.
10 Et non dixit: Ubi est Deus, qui fecit me, qui dedit carmina in nocte?
11 Qui docet nos super iumenta terræ, et super volucres cæli erudit nos.
12 Ibi clamabunt, et non exaudiet, propter superbiam malorum.
13 Non ergo frustra audiet Deus, et Omnipotens causas singulorum intuebitur.
14 Etiam cum dixeris: Non considerat: iudicare coram illo, et exspecta eum.
15 Nunc enim non infert furorem suum, nec ulciscitur scelus valde.
16 Ergo Iob frustra aperit os suum, et absque scientia verba multiplicat.

5. Oratio quarta, 36, 1—37, 24

36 1 Addens quoque Eliu, hæc locutus est:

Iobum sibi facit attentum

2 Sustine me paululum, et indicabo tibi: adhuc enim habeo quod pro Deo loquar.
3 Repetam scientiam meam a principio, et operatorem meum probabo iustum.
4 Vere enim absque mendacio sermones mei, et perfecta scientia probabitur tibi.

5 Deus potentes non abiicit, cum et ipse sit potens.
6 Sed non salvat impios, et iudicium pauperibus tribuit.
7 Non auferet a iusto oculos suos, et reges in solio collocat in perpetuum, et illi eriguntur.
8 Et si fuerint in catenis, et vinciantur funibus paupertatis.
9 Indicabit eis opera eorum, et scelera eorum, quia violenti fuerunt.
10 Revelabit quoque aurem eorum, ut corripiat: et loquetur, ut revertantur ab iniquitate.
11 Si audierint et observaverint, complebunt dies suos in bono, et annos suos in gloria:
12 Si autem non audierint, transibunt per gladium, et consumentur in stultitia.
13 Simulatores et callidi provocant iram Dei, neque clamabunt cum vincti fuerint.
14 Morietur in tempestate anima eorum, et vita eorum inter effeminatos.
15 Eripiet de angustia sua pauperem, et revelabit in tribulatione aurem eius.

docet Deum erga pios et impios, pænitentes et impænitentes iuste agere

16 Igitur salvabit te de ore angusto latissime, et non habente fundamentum subter se: requies autem mensæ tuæ erit plena pinguedine.
17 Causa tua quasi impii iudicata est, causam iudiciumque recipies.
18 Non te ergo superet ira, ut aliquem opprimas: nec multitudo donorum inclinet te.
19 Depone magnitudinem tuam absque tribulatione, et omnes robustos fortitudine.
20 Ne protrahas noctem, ut ascendant populi pro eis.
21 Cave ne declines ad iniquitatem: hanc enim cœpisti sequi post miseriam.
22 Ecce, Deus excelsus in fortitudine sua, et nullus ei similis in legislatoribus.
23 Quis poterit scrutari vias eius? aut quis potest ei dicere: Operatus es iniquitatem?
24 Memento quod ignores opus eius, de quo cecinerunt viri.

ergo etiam Iobum iuste tractare

25 *Omnes* homines vident eum, unusquisque intuetur procul.

describit maiestatem Dei in natura rerum se manifestantem

26 Ecce, Deus magnus vincens scientiam nostram: numerus annorum eius inæstimabilis.
27 Qui aufert stillas pluviæ, et effundit imbres ad instar gurgitum.
28 Qui de nubibus fluunt, quæ prætexunt cuncta desuper.
29 Si voluerit extendere nubes quasi tentorium suum.
30 Et fulgurare lumine suo desuper, cardines quoque maris operiet.
31 Per hæc enim iudicat populos, et dat escas multis mortalibus.
32 In manibus abscondit lucem, et præcipit ei ut rursus adveniat.
33 Annuntiat de ea amico suo, quod possessio eius sit, et ad eam possit ascendere.

37 1 Super hoc expavit cor meum, et emotum est de loco suo.
2 Audite auditionem in terrore vocis eius, et sonum de ore illius procedentem.
3 Subter omnes cælos ipse considerat, et lumen illius super terminos terræ.
4 Post eum rugiet sonitus, tonabit voce magnitudinis suæ, et non investigabitur, cum audita fuerit vox eius.
5 Tonabit Deus in voce sua mirabiliter, qui facit magna et inscrutabilia.
6 Qui præcipit nivi ut descendat in terram, et hiemis pluviis, et imbri fortitudinis suæ.
7 Qui in manu omnium hominum signat, ut noverint singuli opera sua.
8 Ingredietur bestia latibulum, et in antro suo morabitur.
9 Ab interioribus egredietur tempestas, et ab Arcturo frigus.
10 Flante Deo concrescit gelu, et rursum latissimæ funduntur aquæ.

11 Frumentum desiderat nubes, et nubes spargunt
lumen suum.
12 Quæ lustrant per circuitum, quocumque eas
voluntas gubernantis duxerit, ad omne quod
præceperit illis super faciem orbis terrarum:
13 Sive in una tribu, sive in terra sua, sive in
quocumque loco misericordiæ suæ eas ius-
serit inveniri.

14 Ausculta hæc Iob: sta, et considera mirabilia Dei.
15 Numquid scis quando præceperit Deus pluviis,
ut ostenderent lucem nubium eius?
16 Numquid nosti semitas nubium magnas, et per-
fectas scientias?
17 Nonne vestimenta tua calida sunt, cum per-
flata fuerit terra austro?
18 Tu forsitan cum eo fabricatus es cælos, qui
solidissimi quasi ære fusi sunt.
19 Ostende nobis quid dicamus illi: nos quippe
involvimur tenebris.
20 Quis narrabit ei quæ loquor? etiam si locutus
fuerit homo, devorabitur.
21 At nunc non vident lucem: subito aer cogetur
in nubes, et ventus transiens fugabit eas.
22 Ab aquilone aurum venit, et ad Deum formi-
dolosa laudatio.
23 Digne eum invenire non possumus: magnus
fortitudine, et iudicio, et iustitia et enarrari
non potest.
24 Ideo timebunt eum viri, et non audebunt con-
templari omnes, qui sibi videntur esse sa-
pientes.

illamque humiliter colendam esse ostendit

II. Orationes Dei apparentis, 38, 1—42, 6

1. Oratio prior, 38, 1—39, 35

38 1 Respondens autem Dominus Iob de tur-
bine, dixit:
2 Quis est iste involvens sententias sermonibus
imperitis?
3 Accinge sicut vir lumbos tuos interrogabo te,
et responde mihi.

Dominus Iobum interrogat

de creatione terræ et maris

4 Ubi eras quando ponebam fundamenta terræ? indica mihi si habes intelligentiam.
5 Quis posuit mensuras eius, si nosti? vel quis tetendit super eam lineam?
6 Super quo bases illius solidatæ sunt? aut quis demisit lapidem angularem eius,
7 Cum me laudarent simul astra matutina, et iubilarent omnes filii Dei?
8 Quis conclusit ostiis mare, quando erumpebat quasi de vulva procedens:
9 Cum ponerem nubem vestimentum eius, et caligine illud quasi pannis infantiæ obvolverem?
10 Circumdedi illud terminis meis, et posui vectem, et ostia;
11 Et dixi: Usque huc venies, et non procedes amplius, et hic confringes tumentes fluctus tuos.

de diluculo et aurora

12 Numquid post ortum tuum præcepisti diluculo, et ostendisti auroræ locum suum?
13 Et tenuisti concutiens extrema terræ, et excussisti impios ex ea?
14 Restituetur ut lutum signaculum, et stabit sicut vestimentum:
15 Auferetur ab impiis lux sua, et brachium excelsum confringetur.

de partibus maris ac terræ

16 Numquid ingressus es profunda maris, et in novissimis abyssi deambulasti?
17 Numquid apertæ sunt tibi portæ mortis, et ostia tenebrosa vidisti?
18 Numquid considerasti latitudinem terræ? indica mihi, si nosti, omnia,
19 In qua via lux habitet, et tenebrarum quis locus sit:
20 Ut ducas unumquodque ad terminos suos, et intelligas semitas domus eius.
21 Sciebas tunc quod nasciturus esses? et numerum dierum tuorum noveras?

22 Numquid ingressus es thesauros nivis, aut thesauros grandinis aspexisti?
23 Quæ præparavi in tempus hostis, in diem pugnæ et belli?
24 Per quam viam spargitur lux, dividitur æstus super terram?
25 Quis dedit vehementissimo imbri cursum, et viam sonantis tonitrui,
26 Ut plueret super terram absque homine in deserto, ubi nullus mortalium commoratur,
27 Ut impleret inviam et desolatam, et produceret herbas virentes?
28 Quis est pluviæ pater? vel quis genuit stillas roris?
29 De cuius utero egressa est glacies? et gelu de cælo quis genuit?
30 In similitudinem lapidis aquæ durantur, et superficies abyssi constringitur.

31 Numquid coniungere valebis micantes stellas Pleiadas, aut gyrum Arcturi poteris dissipare? de ratione cælorum
32 Numquid producis Luciferum in tempore suo, et Vesperum super filios terræ consurgere facis?
33 Numquid nosti ordinem cæli, et pones rationem eius in terra?
34 Numquid elevabis in nebula vocem tuam, et impetus aquarum operiet te?
35 Numquid mittes fulgura, et ibunt, et revertentia dicent tibi: Adsumus?
36 Quis posuit in visceribus hominis sapientiam? vel quis dedit gallo intelligentiam?
37 Quis enarrabit cælorum rationem, et concentum cæli quis dormire faciet?
38 Quando fundebatur pulvis in terra, et glebæ compingebantur?

39 Numquid capies leænæ prædam, et animam catulorum eius implebis, de bestiis terræ

40 Quando cubant in antris, et in specubus insidiantur?
41 Quis præparat corvo escam suam, quando pulli eius clamant ad Deum, vagantes, eo quod non habeant cibos?

39 1 Numquid nosti tempus partus ibicum in petris, vel parturientes cervas observasti?
2 Dinumerasti menses conceptus earum, et scisti tempus partus earum?
3 Incurvantur ad fetum, et pariunt, et rugitus emittunt.
4 Separantur filii earum, et pergunt ad pastum: egrediuntur, et non revertuntur ad eas.
5 Quis dimisit onagrum liberum, et vincula eius quis solvit?
6 Cui dedi in solitudine domum, et tabernacula eius in terra salsuginis.
7 Contemnit multitudinem civitatis, clamorem exactoris non audit.
8 Circumspicit montes pascuæ suæ, et virentia quæque perquirit.
9 Numquid volet rhinoceros servire tibi, aut morabitur ad præsepe tuum?
10 Numquid alligabis rhinocerota ad arandum loro tuo? aut confringet glebas vallium post te?
11 Numquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius, et derelinques ei labores tuos?
12 Numquid credes illi quod sementem reddat tibi, et aream tuam congreget?
13 Penna struthionis similis est pennis herodii, et accipitris.
14 Quando derelinquit ova sua in terra, tu forsitan in pulvere calefacies ea?
15 Obliviscitur quod pes conculcet ea, aut bestia agri conterat.
16 Duratur ad filios suos quasi non sint sui, frustra laboravit nullo timore cogente.

---

(41) Ps 146, 9.

17 Privavit enim eam Deus sapientia, nec dedit
illi intelligentiam.
18 Cum tempus fuerit, in altum alas erigit: deri-
det equum et ascensorem eius.
19 Numquid præbebis equo fortitudinem, aut cir-
cumdabis collo eius hinnitum?
20 Numquid suscitabis eum quasi locustas? gloria
narium eius terror.
21 Terram ungula fodit, exsultat audacter: in oc-
cursum pergit armatis.
22 Contemnit pavorem, nec cedit gladio.
23 Super ipsum sonabit pharetra, vibrabit hasta
et clypeus.
24 Fervens et fremens sorbet terram, nec reputat
tubæ sonare clangorem.
25 Ubi audierit buccinam, dicit: Vah, procul odo-
ratur bellum, exhortationem ducum, et ulu-
latum exercitus.
26 Numquid per sapientiam tuam plumescit acci-
piter, expandens alas suas ad austrum?
27 Numquid ad præceptum tuum elevabitur aquila,
et in arduis ponet nidum suum?
28 In petris manet, et in præruptis silicibus com-
moratur, atque inaccessis rupibus.
29 Inde contemplatur escam, et de longe oculi
eius prospiciunt.
30 Pulli eius lambent sanguinem: et ubicumque
cadaver fuerit, statim adest.

31 Et adiecit Dominus, et locutus est ad Iob:

interrogat ut contendentem cum Deo confundat

32 Numquid qui contendit cum Deo, tam facile
conquiescit? utique qui arguit Deum, de-
bet respondere ei.

33 Respondens autem Iob Domino, dixit:

Iob respondet se leviorem esse

34 Qui leviter locutus sum, respondere quid pos-
sum? manum meam ponam super os meum.
35 Unum locutus sum, quod utinam non dixissem:
et alterum, quibus ultra non addam.

2. Oratio altera, 40, 1—42, 6

40 1 Respondens autem Dominus Iob de turbine, dixit:

Dominus Iobum de iustitia divina dubitantem reprehendit

2 *Accinge sicut* vir lumbos tuos: interrogabo te: et indica mihi.
3 Numquid irritum facies iudicium meum: et condemnabis me, ut tu iustificeris?
4 Et si habes brachium sicut Deus, et si voce simili tonas?
5 Circumda tibi decorem, et in sublime erigere, et esto gloriosus, et speciosis induere vestibus.
6 Disperge superbos in furore tuo, et respiciens omnem arrogantem humilia.
7 Respice cunctos superbos, et confunde eos, et contere impios in loco suo.
8 Absconde eos in pulvere simul, et facies eorum demerge in foveam:
9 Et ego confitebor quod salvare te possit dextera tua.

behemoth seu hippopotamum describit

10 Ecce, Behemoth, quem feci tecum, fænum quasi bos comedet:
11 Fortitudo eius in lumbis eius, et virtus illius in umbilico ventris eius.
12 Stringit caudam suam quasi cedrum, nervi testiculorum eius perplexi sunt.
13 Ossa eius velut fistulæ æris, cartilago illius quasi laminæ ferreæ.
14 Ipse est principium viarum Dei, qui fecit eum, applicabit gladium eius.
15 Huic montes herbas ferunt: omnes bestiæ agri ludent ibi.
16 Sub umbra dormit in secreto calami, et in locis humentibus.
17 Protegunt umbræ umbram eius, circumdabunt eum salices torrentis.
18 Ecce, absorbebit fluvium, et non mirabitur: et habet fiduciam quod influat Iordanis in os eius.

19 In oculis eius quasi hamo capiet eum, et in
sudibus perforabit nares eius.
20 An extrahere poteris leviathan hamo, et fune
ligabis linguam eius?
21 Numquid pones circulum in naribus eius, aut
armilla perforabis maxillam eius?
22 Numquid multiplicabit ad te preces, aut loque-
tur tibi mollia?
23 Numquid feriet tecum pactum, et accipies eum
servum sempiternum?
24 Numquid illudes ei quasi avi, aut ligabis eum
ancillis tuis?
25 Concident eum amici, divident illum negotia-
tores?
26 Numquid implebis sagenas pelle eius, et gur-
gustium piscium capite illius?
27 Pone super eum manum tuam: memento belli,
nec ultra addas loqui.
28 Ecce, spes eius frustrabitur eum, et videntibus
cunctis præcipitabitur.

necnon leviathan seu crocodilum, regem filiorum superbiæ

41 1 Non quasi crudelis suscitabo eum: quis
enim resistere potest vultui meo?
2 Quis ante dedit mihi, ut reddam ei? omnia
quæ sub cælo sunt, mea sunt.
3 Non parcam ei, et verbis potentibus, et ad de-
precandum compositis.
4 Quis revelabit faciem indumenti eius? et in
medium oris eius quis intrabit?
5 Portas vultus eius quis aperiet? per gyrum
dentium eius formido.
6 Corpus illius quasi scuta fusilia, compactum
squamis se prementibus.
7 Una uni coniungitur, et ne spiraculum quidem
incedit per eas:
8 Una alteri adhærebit, et tenentes se nequa-
quam separabuntur.
9 Sternutatio eius splendor ignis, et oculi eius,
ut palpebræ diluculi.
10 De ore eius lampades procedunt, sicut tedæ
ignis accensæ.

11 De *naribus* eius procedit fumus, sicut ollæ succensæ atque ferventis.
12 Halitus eius prunas ardere facit, et flamma de ore eius egreditur.
13 In collo eius morabitur fortitudo, et faciem eius præcedit egestas.
14 Membra carnium eius cohærentia sibi: mittet contra eum fulmina, et ad locum alium non ferentur.
15 Cor eius indurabitur tamquam lapis, et stringetur quasi malleatoris incus.
16 Cum sublatus fuerit, timebunt angeli, et territi purgabuntur.
17 Cum apprehenderit eum gladius, subsistere non poterit neque hasta, neque thorax:
18 Reputabit enim quasi paleas ferrum, et quasi lignum putridum, æs.
19 Non *fugabit* eum vir sagittarius, in stipulam versi sunt ei lapides fundæ.
20 Quasi stipulam æstimabit malleum, et deridebit vibrantem hastam.
21 Sub ipso erunt radii solis, et sternet sibi aurum quasi lutum.
22 Fervescere faciet quasi ollam profundum mare, et ponet quasi cum unguenta bulliunt.
23 Post eum lucebit semita, æstimabit abyssum quasi senescentem.
24 Non est super terram potestas, quæ comparetur ei, qui factus est ut nullum timeret.
25 Omne sublime videt, ipse est rex super universos filios superbiæ.

Iob respondens

42 1 Respondens autem Iob Domino, dixit:

humiliter Deo se subicit

2 Scio quia omnia potes, et nulla te latet cogitatio.
3 Quis est iste, qui celat consilium absque scientia? ideo insipienter locutus sum, et quæ ultra modum excederent scientiam meam.

4 Audi, et ego loquar: interrogabo te, et responde mihi.
5 Auditu auris audivi te, nunc autem oculus meus videt te.
6 Idcirco ipse me reprehendo, et ago pænitentiam in favilla et cinere.

EPILOGUS

Iob purgatus defenditur ac benedicitur, 42, 7—16

1. Defenditur contra tres amicos, 42, 7—9

7 Postquam autem locutus est Dominus verba
hæc ad Iob, dixit ad Eliphaz Themanitem: Iratus
est furor meus in te, et in duos amicos tuos, quoniam
non estis locuti coram me rectum, sicut servus
meus Iob. 8 Sumite ergo vobis septem tauros,
et septem arietes, et ite ad servum meum Iob, et
offerte holocaustum pro vobis: Iob autem servus
meus orabit pro vobis: faciem eius suscipiam ut
non vobis imputetur stultitia: neque enim locuti
estis ad me recta, sicut servus meus Iob.

Tres amici per Iob

9 Abierunt ergo Eliphaz Themanites, et Baldad Suhites, et Sophar Naamathites, et fecerunt sicut locutus fuerat Dominus ad eos, et suscepit Dominus faciem Iob.

Deo reconciliantur

2. Benedicitur bonis variis, 42, 10—16

10 Dominus quoque conversus est ad pænitentiam
Iob, cum oraret ille pro amicis suis. Et addidit
Dominus omnia quæcumque fuerant Iob, duplicia.
11 Venerunt autem ad eum omnes fratres
sui, et universæ sorores suæ, et cuncti qui noverant
eum prius, et comederunt cum eo panem in
domo eius: et moverunt super eum caput, et consolati
sunt eum super omni malo quod intulerat
Dominus super eum: Et dederunt ei unusquisque
ovem unam, et inaurem auream unam.

Felicitati maiori restituitur

animalibus

12 *Dominus autem* benedixit novissimis Iob magis quam principio eius. Et facta sunt ei quattuordecim millia ovium, et sex millia camelorum, et mille iuga boum, et mille asinæ.

filiis et filiabus

13 Et fuerunt ei septem filii, et tres filiæ. 14 Et vocavit nomen unius Diem, et nomen secundæ Cassiam, et nomen tertiæ Cornustibii. 15 Non sunt autem inventæ mulieres speciosæ sicut filiæ Iob in universa terra: deditque eis pater suus hereditatem inter fratres earum.

plenitudine dierum donatur

16 Vixit autem Iob post hæc, centum quadraginta annis, et vidit filios suos, et filios filiorum suorum usque ad quartam generationem, et mortuus est senex, et plenus dierum.

LIBER PSALMORUM

PROŒMIUM PSALTERII

1. Sortes hominum piorum et impiorum

1 [1] Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, — Sors piorum
et in via peccatorum non stetit, et in cathe-
dra pestilentiæ non sedit:
2 Sed in lege Domini voluntas eius, et in lege
eius meditabitur die ac nocte.
3 Et erit tamquam lignum, quod plantatum est
secus decursus aquarum,
quod fructum suum dabit in tempore suo: Et
folium eius non defluet:
et omnia quæcumque faciet, prosperabuntur.
4 Non sic impii, non sic: sed tamquam pulvis, — impiorum
quem proiicit ventus a facie terræ.
5 Ideo non resurgent impii in iudicio: neque
peccatores in concilio iustorum.
6 Quoniam novit Dominus viam iustorum: et
iter impiorum peribit.

PARS PRIOR

Collectiones Psalmorum antiquiores,
2—88 (hebr 2—89)

I. Psalmi Davidi ascripti, 2—40 (hebr. 2—41)

2. Victoria Christi Domini

2 [1] Quare fremuerunt gentes, et populi meditati — Gentes ac reges terræ rebellantes
sunt inania?
2 Astiterunt reges terræ, et principes convene-
runt in unum adversus Dominum, et ad-
versus Christum eius.

---

(2) Ios 1, 8. — (3) Ir 17, 8. — (1) Act 4, 25.

3 Dirumpamus vincula eorum: et proiiciamus a
nobis iugum ipsorum.

a Domino irridentur

4 Qui habitat in cælis irridebit eos: et Dominus
subsannabit eos.
5 Tunc loquetur ad eos in ira sua, et in furore
suo conturbabit eos.
6 Ego autem constitutus sum rex ab eo super
Sion montem sanctum eius, prædicans præceptum eius.

et a rege Messia confringentur

7 Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego
hodie genui te.
8 Postula a me, et dabo tibi gentes hereditatem tuam, et possessionem tuam terminos
terræ.
9 Reges eos in virga ferrea, et tamquam vas
figuli confringes eos.

nisi sponte ei se subiciant

10 Et nunc reges intelligite: erudimini qui iudicatis terram.
11 Servite Domino in timore: et exsultate ei cum
tremore.
12 Apprehendite disciplinam nequando irascatur Dominus, et pereatis de via iusta.
13 Cum exarserit in brevi ira eius, beati omnes,
qui confidunt in eo.

3. Preces matutinæ tribulati

3 1 Palmus David, Cum fugeret a facie Absalom
filii sui. *(2 Rg 15, 14.)*

Inimicis circumdatus

2 Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me?
multi insurgunt adversum me.
3 Multi dicunt animæ meæ: Non est salus ipsi
in Deo eius.

Domino confidit

4 Tu autem Domine susceptor meus es, gloria
mea, et exaltans caput meum.

---

(7) Act 13, 33; Hbr 1, 5; 5, 5. — (9) Apc 2, 27; 19, 15.

5 Voce mea ad Dominum clamavi: et exaudivit me de monte sancto suo.
6 Ego dormivi, et soporatus sum: et exsurrexi, quia Dominus suscepit me. secure dormivit
7 Non timebo millia populi circumdantis me:
exsurge Domine, salvum me fac Deus meus. quia Dominus inimicos contrivit
8 Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa: dentes peccatorum contrivisti.
9 Domini est salus: et super populum tuum benedictio tua.

4. Preces vespertinæ tribulati

4 1 In finem in carminibus, Psalmus David.

2 Cum invocarem exaudivit me Deus iustitiæ meæ: In tribulatione exauditus
in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei, et exaudi orationem meam.
3 Filii hominum usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, et quæritis mendacium? calumniantes admonet
4 Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: Dominus exaudiet me cum clamavero ad eum.
5 Irascimini, et nolite peccare: quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.
6 Sacrificate sacrificium iustitiæ, et sperate in Domino.
Multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?
7 Signatum est super nos lumen vultus tui Domine: aliis paventibus secure dormiet
dedisti lætitiam in corde meo.
8 A fructu frumenti, vini, et olei sui multiplicati sunt.
9 In pace in idipsum dormiam, et requiescam;
10 Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.

---

(5) Eph 4, 26.

5. Imploratio auxilii divini

5 1 In finem pro ea, quæ hereditatem consequitur, Psalmus David.

Exoratur Dominus

2 Verba mea auribus percipe Domine, intellige clamorem meum.
3 Intende voci orationis meæ, rex meus et Deus
meus. 4 Quoniam ad te orabo:
Domine mane exaudies vocem meam. 5 Mane
astabo tibi et videbo:

qui malignos abominatur

quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. 6 Ne-
que habitabit iuxta te malignus:
neque permanebunt iniusti ante oculos tuos.
7 Odisti omnes, qui operantur iniquitatem:
perdes omnes, qui loquuntur mendacium. Vi-
rum sanguinum et dolosum abominabitur
Dominus:
8 ego autem in multitudine misericordiæ tuæ. In-
troibo in domum tuam: adorabo ad tem-
plum sanctum tuum in timore tuo.

ut iniquos puniat

9 Domine deduc me in iustitia tua: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.
10 Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est.
11 Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant,
iudica illos Deus. Decidant a cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, quoniam irritaverunt te Domine.

iustis vero benedicat

12 Et lætentur omnes, qui sperant in te,
in æternum exsultabunt: et habitabis in eis.
Et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum,
13 quoniam tu benedices iusto. Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos.

---

(11) Inf 13, 3; Rom 3, 13.

6. Oratio conturbati

6 1 In finem in carminibus, Psalmus David, pro
octava.
2 Domine, ne in furore tuo arguas me, neque
in ira tua corripias me, Dominum deprecatur
3 Miserere mei Domine quoniam infirmus sum:
sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa
mea.
4 Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine
usquequo?
5 Convertere Domine, et eripe animam meam: ut ex periculo se eripiat
salvum me fac propter misericordiam tuam,
6 Quoniam non est in morte qui memor sit tui:
in inferno autem quis confitebitur tibi?
7 Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas
noctes lectum meum: lacrimis meis stratum
meum rigabo.
8 Turbatus est a furore oculus meus: inveteravi
inter omnes inimicos meos.
9 Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: ab eo exauditus triumphat
quoniam exaudivit Dominus vocem
fletus mei.
10 Exaudivit Dominus deprecationem meam, Dominus
orationem meam suscepit.
11 Erubescant, et conturbentur vehementer omnes
inimici mei:
convertantur et erubescant valde velociter.

7. Provocatio ad Deum iudicem

7 1 Psalmus David, quem cantavit Domino pro
verbis Chusi filii Iemini. *(2 Rg 16.)*
2 Domine Deus meus in te speravi: Confidens Deum rogat
salvum me fac ex omnibus persequentibus me,
et libera me.
3 Nequando rapiat ut leo animam meam, dum
non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

(9) Mt 7, 23; 25, 41; Lc 13, 27.

ut se innocentem

4 Domine Deus meus si feci istud, si est iniquitas in manibus meis:
5 Si reddidi retribuentibus mihi mala, decidam merito ab inimicis meis inanis.
6 Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat,
et conculcet in terra vitam meam, et gloriam meam in pulverem deducat.

contra nequitiam peccatorum defendat

7 Exsurge Domine in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum meorum.
Et exsurge Domine Deus meus in præcepto quod mandasti:
8 et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere:
9 Dominus iudicat populos. Iudica me Domine
secundum iustitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.
10 Consumetur nequitia peccatorum, et diriges iustum,
scrutans corda et renes Deus.
Iustum 11 adiutorium meum a Domino, qui salvos facit rectos corde.
12 Deus iudex iustus, fortis, et patiens: numquid irascitur per singulos dies?

quos exitu iudicii terret

13 Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit:
arcum suum tetendit, et paravit illum.
14 Et in eo paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.
15 Ecce parturiit iniustitiam: concepit dolorem, et peperit iniquitatem.
16 Lacum aperuit, et effodit eum: et incidit in foveam, quam fecit.
17 Convertetur dolor eius in caput eius: et in verticem ipsius iniquitas eius descendet.
18 Confitebor Domino secundum iustitiam eius: et psallam nomini Domini altissimi.

---

(10) 1 Par 28, 9; Ir 11, 20; 17, 10; 20, 12. — (15) Iob 15, 35; Is 59, 4.

8. Dominus in operibus suis mirabilis

8 1 In finem pro torcularibus, Psalmus David.

2 Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra! Quoniam elevata est magnificentia tua, super cælos. — In cælo et in terra
3 Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos,
ut destruas inimicum et ultorem.
4 Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorum tuorum: lunam et stellas, quæ tu fundasti.
5 Quid est homo, quod memor es eius? aut filius hominis, quoniam visitas eum?
6 Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum: — præcipue autem in homine
7 et constituisti eum super opera manuum tuarum. 8 Omnia subiecisti sub pedibus eius,
oves et boves universas: insuper et pecora campi.
9 Volucres cæli, et pisces maris, qui perambulant semitas maris.
10 Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

9. Gratiarum actio pro eversione gentium

9 1 In finem pro occultis filii, Psalmus David.

2 Confitebor tibi Domine in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua. — Dominus laudatur quia gentes delevit
3 Lætabor et exsultabo in te: psallam nomini tuo Altissime,
4 In convertendo inimicum meum retrorsum: infirmabuntur, et peribunt a facie tua.
5 Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam: sedisti super thronum qui iudicas iustitiam.
6 Increpasti gentes, et periit impius: nomen eorum delesti in æternum et in sæculum sæculi.
7 Inimici defecerunt frameæ in finem: et civitates eorum destruxisti. Periit memoria eorum cum sonitu:

---

(6) Hbr 2, 7. — (8) Gn 1, 28; 1 Cor 15, 26.

Israel in servatore suo exsultat

8 et Dominus in æternum permanet. Paravit in
iudicio thronum suum:
9 et ipse iudicabit orbem terræ in æquitate, iudi-
cabit populos in iustitia.
10 Et factus est Dominus refugium pauperi: ad-
iutor in opportunitatibus, in tribulatione.
11 *Et sperent in* te qui noverunt nomen tuum:
quoniam non dereliquisti quærentes te Do-
mine.
12 Psallite Domino, qui habitat in Sion: annun-
tiate inter gentes studia eius:
13 Quoniam requirens sanguinem eorum recorda-
tus est: non est oblitus clamorem pauperum.
14 Miserere mei Domine: vide humilitatem meam
de inimicis meis. 15 Qui exaltas me de
portis mortis,
ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis
filiæ Sion. 16 Exsultabo in salutari tuo:

gentes laqueo Israelitis parato comprehenduntur

infixæ sunt gentes in interitu, quem fecerunt.
In laqueo isto, quem absconderunt, comprehen-
sus est pes eorum.
17 Cognoscetur Dominus iudicia faciens: in ope-
ribus manuum suarum comprehensus est
peccator.
18 Convertantur peccatores in infernum, omnes
gentes quæ obliviscuntur Deum.
19 Quoniam non in finem oblivio erit pauperis:
patientia pauperum non peribit in finem.
20 Exsurge Domine, non confortetur homo: iudi-
centur gentes in conspectu tuo:
21 Constitue Domine legislatorem super eos: ut
sciant gentes quoniam homines sunt.

(10). Petitio auxilii contra opprimentes

Psalmus X. secundum Hebræos

Vexatores pauperum describuntur

(10) 1 Ut quid Domine recessisti longe, despi-
cis in opportunitatibus, in tribulatione?
2 Dum superbit impius, incenditur pauper: com-
prehenduntur in consiliis quibus cogitant.

3 Quoniam laudatur peccator in desideriis animæ
suæ: et iniquus benedicitur.
4 Exacerbavit Dominum peccator, secundum multitudinem iræ suæ non quæret.
5 Non est Deus in conspectu eius:
inquinatæ sunt viæ illius in omni tempore. Auferuntur iudicia tua a facie eius: omnium inimicorum suorum dominabitur.
6 Dixit enim in corde suo: Non movebor a generatione in generationem, sine malo.
7 Cuius maledictione os plenum est, et amaritudine, et dolo: sub lingua eius labor et dolor.
8 Sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut
interficiat innocentem. 9 Oculi eius in pau-
perem respiciunt:
insidiatur in abscondito, quasi leo in spelunca sua. Insidiatur ut rapiat pauperem: rapere paupe-
rem dum attrahit eum. 10 In laqueo suo
humiliabit eum,
inclinabit se, et cadet cum dominatus fuerit pauperum.
11 Dixit enim in corde suo: Oblitus est Deus, avertit faciem suam ne videat in finem.

12 Exsurge Domine Deus, exaltetur manus tua: ne obliviscaris pauperum. adiutorium Domini imploratur
13 Propter quid irritavit impius Deum? dixit enim in corde suo: Non requiret.
14 Vides, quoniam tu laborem et dolorem consideras: ut tradas eos in manus tuas.
Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor.
15 Contere brachium peccatoris et maligni: quæretur peccatum illius, et non invenietur.
16 Dominus regnabit in æternum, et in sæculum sæculi: peribitis gentes de terra illius.
17 Desiderium pauperum exaudivit Dominus: præparationem cordis eorum audivit auris tua.
18 Iudicare pupillo et humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.

---

(7) Inf 13, 3; Rom 3, 14.

10 (11). Confidentia oppugnati

10 [1] In finem, Psalmus David.

Peccatores sagittas parant

2 In Domino confido: quomodo dicitis animæ meæ: Transmigra in montem sicut passer?
3 Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde.
4 Quoniam quæ perfecisti, destruxerunt: iustus autem quid fecit?

sed Dominus iuste iudicat

5 Dominus in templo sancto suo, Dominus in cælo sedes eius:
Oculi eius in pauperem respiciunt: palpebræ eius interrogant filios hominum.
6 Dominus interrogat iustum et impium: qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.
7 Pluet super peccatores laqueos: ignis, et sulphur, et spiritus procellarum pars calicis eorum.
8 Quoniam iustus Dominus et iustitias dilexit: æquitatem vidit vultus eius.

11 (12). Custodia circumventi

11 [1] In finem pro octava, Psalmus David.

A generatione dolosa

2 Salvum me fac Domine, quoniam defecit sanctus: quoniam diminutæ sunt veritates a filiis hominum.
3 Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum: labia dolosa, in corde et corde locuti sunt.
4 Disperdat Dominus universa labia dolosa, et linguam magniloquam.
5 Qui dixerunt: Linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt, quis noster Dominus est?

Dominus rectos custodit

6 Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum nunc exsurgam, dicit Dominus. Ponam in salutari: fiducialiter agam in eo.

(5) Hab 2, 20.

7 Eloquia Domini, eloquia casta: argentum igne
examinatum, probatum terræ purgatum sep-
tuplum.
8 Tu Domine servabis nos: et custodies nos a
generatione hac in æternum.
9 In circuitu impii ambulant: secundum altitudi-
nem tuam multiplicasti filios hominum.

12 (13). Oratio tribulati

12 1 In finem, Psalmus David.

Usquequo Domine oblivisceris me in finem? — Tribulati gemitus
Usquequo avertis faciem tuam a me?
2 Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolo-
rem in corde meo per diem?
3 Usquequo exaltabitur inimicus meus super me?

4 respice, et exaudi me Domine Deus meus. — deprecatio
Illumina oculos meos ne umquam obdormiam
in morte:
5 ne quando dicat inimicus meus: Prævalui ad-
versus eum. Qui tribulant me, exsultabunt
si motus fuero:

6 ego autem in misericordia tua speravi. Exsul- — exsultatio
tabit cor meum in salutari tuo:
cantabo Domino qui bona tribuit mihi: et psal-
lam nomini Domini altissimi.

13 (14). Vita et pœna atheorum

13 1 In finem, Psalmus David.

Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus. — Vita abominabilis
Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in stu-
diis suis: non est qui faciat bonum, non
est usque ad unum.
2 Dominus de cælo prospexit super filios hominum,
ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.

---

(7) Pr 30, 5.

3 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt:
non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

per partes describitur

Sepulcrum patens est guttur eorum: linguis suis dolose agebant, venenum aspidum sub labiis eorum.
Quorum os maledictione et amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem.
Contritio et infelicitas in viis eorum, et viam pacis non cognoverunt: non est timor Dei ante oculos eorum.

pœna nuntiatur

4 Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem meam sicut escam panis?
5 Dominum non invocaverunt,
illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.
6 Quoniam Dominus in generatione iusta est,
consilium inopis confudistis: quoniam Dominus spes eius est.
7 Quis dabit ex Sion salutare Israel?
cum averterit Dominus captivitatem plebis suæ,
exsultabit Iacob, et lætabitur Israel.

14 (15). Domesticus Domini

14 1 Psalmus David.

Qui verbo et opere Deum et proximum diligit

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo?
2 Qui ingreditur sine macula, et operatur iustitiam:
3 Qui loquitur veritatem in corde suo,
qui non egit dolum in lingua sua: Nec fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximos suos.
4 Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus: timentes autem Dominum glorificat:
Qui iurat proximo suo, et non decipit,
5 qui pecuniam suam non dedit ad usuram, et munera super innocentem non accepit: Qui facit hæc, non movebitur in æternum.

15 (16). Summum bonum sancti

15 1 Tituli inscriptio ipsi David.
Conserva me Domine, quoniam speravi in te. Sanctus in Deo delectatur
2 Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.
3 Sanctis, qui sunt in terra eius, mirificavit omnes voluntates meas in eis.
4 Multiplicatæ sunt infirmitates eorum: postea acceleraverunt.
Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.
5 Dominus pars hereditatis meæ, et calicis mei: tu es, qui restitues hereditatem meam mihi. qui est hereditas eius
6 Funes ceciderunt mihi in præclaris: etenim hereditas mea præclara est mihi.
7 Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum: insuper et usque ad noctem increpuerunt me renes mei.
8 Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi, ne commovear.
9 Propter hoc lætatum est cor meum, et exsultavit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe. atque spes et gaudium
10 Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.
Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua usque in finem.

16 (17). Petitio afflicti et vexati

16 1 Oratio David.
Exaudi Domine iustitiam meam: intende deprecationem meam. Innocentiam suam asseverat

---

(8) Act 2, 25. — (10) Act 2, 31; 13, 35.

Auribus percipe orationem meam, non in labiis
dolosis.
2 De vultu tuo iudicium meum prodeat: oculi
tui videant æquitates.
3 Probasti cor meum, et visitasti nocte: igne
me examinasti,
et non est inventa in me iniquitas.
4 Ut non loquatur os meum opera hominum:
propter verba labiorum tuorum ego custodivi
vias duras.
5 Perfice gressus meos in semitis tuis: ut non
moveantur vestigia mea.

nequitiam inimicorum exponit

6 Ego clamavi, quoniam exaudisti me Deus:
inclina aurem tuam mihi, et exaudi verba mea.
7 Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te.
8 A resistentibus dexteræ tuæ custodi me, ut pupillam oculi. Sub umbra alarum tuarum
protege me:
9 a facie impiorum qui me afflixerunt. Inimici
mei animam meam circumdederunt,
10 adipem suum concluserunt: os eorum locutum
est superbiam.
11 Proiicientes me nunc circumdederunt me: oculos suos statuerunt declinare in terram.
12 Susceperunt me sicut leo paratus ad prædam:
et sicut catulus leonis habitans in abditis.

liberationem petit

13 Exsurge Domine, præveni eum, et supplanta
eum:
eripe animam meam ab impio, frameam tuam
14 ab inimicis manus tuæ.
Domine a paucis de terra divide eos in vita
eorum: de absconditis tuis adimpletus est
venter eorum.
Saturati sunt filiis: et dimiserunt reliquias suas
parvulis suis.
15 Ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo:
satiabor cum apparuerit gloria tua.

17 (18). Gratiarum actio liberati

17 1 *In finem puero Domini David, qui locutus est Domino verba cantici huius, in die, qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum eius, et de manu Saul, et dixit: (2 Rg 22, 2.)*

2 Diligam te Domine fortitudo mea: Dominus salvator
3 Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus.
Deus meus adiutor meus, et sperabo in eum.
Protector meus, et cornu salutis meæ, et susceptor meus.
4 Laudans invocabo Dominum: et ab inimicis meis salvus ero.

5 Circumdederunt me dolores mortis: et torrentes iniquitatis conturbaverunt me. Davida in angustiis positum
6 Dolores inferni circumdederunt me: præoccupaverunt me laquei mortis.
7 In tribulatione mea invocavi Dominum, et ad Deum meum clamavi:
Et exaudivit de templo sancto suo vocem meam: et clamor meus in conspectu eius, introivit in aures eius.

8 Commota est, et contremuit terra: fundamenta montium conturbata sunt, modo mirabili
et commota sunt, quoniam iratus est eis.
9 Ascendit fumus in ira eius: et ignis a facie eius exarsit:
carbones succensi sunt ab eo.
10 Inclinavit cælos, et descendit: et caligo sub pedibus eius.
11 Et ascendit super cherubim, et volavit: volavit super pennas ventorum.
12 Et posuit tenebras latibulum suum, in circuitu eius tabernaculum eius: tenebrosa aqua in nubibus aeris.

---

(3) Hbr 2, 13.

13 Præ fulgore in conspectu eius nubes transierunt, grando et carbones ignis.
14 Et intonuit de cælo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam: grando et carbones ignis.
15 Et misit sagittas suas, et dissipavit eos: fulgura multiplicavit, et conturbavit eos.
16 Et apparuerunt fontes aquarum, et revelata sunt fundamenta orbis terrarum:
Ab increpatione tua Domine, ab inspiratione spiritus iræ tuæ.

eripuit et eduxit

17 Misit de summo, et accepit me: et assumpsit me de aquis multis.
18 Eripuit me de inimicis meis fortissimis, et ab his qui oderunt me: quoniam confortati sunt super me.
19 Prævenerunt me in die afflictionis meæ: et factus est Dominus protector meus.
20 Et eduxit me in latitudinem: salvum me fecit, quoniam voluit me.

secundum iustitiam eius

21 Et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi:
22 Quia custodivi vias Domini, nec impie gessi a Deo meo.
23 Quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo: et iustitias eius non reppuli a me.
24 Et ero immaculatus cum eo: et observabo me ab iniquitate mea.
25 Et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam: et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius.
26 Cum sancto sanctus eris, et cum viro innocente innocens eris:
27 Et cum electo electus eris: et cum perverso perverteris.
28 Quoniam tu populum humilem salvum facies: et oculos superborum humiliabis.

29 Quoniam tu illuminas lucernam meam Domine:
Deus meus illumina tenebras meas.
30 Quoniam in te eripiar a tentatione, et in Deo
meo transgrediar murum.
31 Deus meus impolluta via eius: eloquia Domini
igne examinata: protector est omnium spe-
rantium in se.

et fortitudinem suam

32 Quoniam quis Deus præter Dominum? aut
quis Deus præter Deum nostrum?
33 Deus qui præcinxit me virtute: et posuit im-
maculatam viam meam.
34 Qui perfecit pedes meos tamquam cervorum,
et super excelsa statuens me.
35 Qui docet manus meas ad prœlium: et posui-
sti, ut arcum æreum, brachia mea.
36 Et dedisti mihi protectionem salutis tuæ: et
dextera tua suscepit me:
Et disciplina tua correxit me in finem: et dis-
ciplina tua ipsa me docebit.
37 Dilatasti gressus meos subtus me: et non sunt
infirmata vestigia mea:
38 Persequar inimicos meos, et comprehendam il-
los: et non convertar donec deficiant.
39 Confringam illos, nec poterunt stare: cadent
subtus pedes meos.
40 Et præcinxisti me virtute ad bellum: et sup-
plantasti insurgentes in me subtus me.
41 Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, et odi-
entes me disperdidisti.
42 Clamaverunt, nec erat qui salvos faceret, ad
Dominum: nec exaudivit eos.
43 Et comminuam eos, ut pulverem ante faciem
venti: ut lutum platearum delebo eos.

eique victoriam cruentam

44 Eripies me de contradictionibus populi: consti-
tues me in caput gentium.
45 Populus, quem non cognovi, servivit mihi:
in auditu auris obœdivit mihi. 46 Filii alieni men-
titi sunt mihi,

et regnum gloriosum de tulit

(34) 2 Sm 22, 34 s.

filii alieni inveterati sunt, et claudicaverunt a
semitis suis.

et propterea honoratur

47 Vivit Dominus, et benedictus Deus meus, et
exaltetur Deus salutis meæ.
48 Deus qui das vindictas mihi, et subdis populos sub me, liberator meus de inimicis
meis iracundis.
49 Et ab insurgentibus in me exaltabis me: a viro
iniquo eripies me.
50 Propterea confitebor tibi in nationibus Domine:
et nomini tuo psalmum dicam,
51 Magnificans salutes regis eius, et faciens misericordiam christo suo David, et semini
eius usque in sæculum.

18 (19). Gloria Dei et laus legis

18 1 In finem, Psalmus David.

Gloriam Dei cæli enarrant

2 Cæli enarrant gloriam Dei, et opera manuum
eius annuntiat firmamentum.
3 Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat
scientiam.
4 Non sunt loquelæ, neque sermones, quorum
non audiantur voces eorum.
5 In omnem terram exivit sonus eorum: et in
fines orbis terræ verba eorum.
6 In sole posuit tabernaculum suum:
et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo
suo: Exsultavit ut gigas ad currendam
viam,
7 a summo cælo egressio eius: Et occursus eius
usque ad summum eius: nec est qui se
abscondat a calore eius.

lex Domini extollitur

8 Lex Domini immaculata convertens animas:
testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

---

(50) 2 Sm 22, 50; Rom 15, 9. — (5) Rom 10, 18. —
(6) Lc 24, 46.

9 Iustitiæ Domini rectæ, lætificantes corda:
præceptum Domini lucidum; illuminans oculos.
10 Timor Domini sanctus, permanens in sæculum sæculi:
iudicia Domini vera, iustificata in semetipsa.
11 Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum: et dulciora super mel et favum.
12 Etenim servus tuus custodit ea, in custodiendis illis retributio multa.

13 Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda venia delictorum petitur
me: 14 et ab alienis parce servo tuo.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero: et emundabor a delicto maximo.
15 Et erunt ut complaceant eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.
Domine adiutor meus, et redemptor meus.

19 (20). Petitio pro rege pugnaturo

19 1 In finem, Psalmus David.

2 Exaudiat te Dominus in die tribulationis: protegat te nomen Dei Iacob. Vota populi Israel
3 Mittat tibi auxilium de sancto: et de Sion tueatur te.
4 Memor sit omnis sacrificii tui: et holocaustum tuum pingue fiat.
5 Tribuat tibi secundum cor tuum: et omne consilium tuum confirmet.
6 Lætabimur in salutari tuo: et in nomine Dei nostri magnificabimur.
7 Impleat Dominus omnes petitiones tuas:
nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus CHRISTUM suum.
Exaudiet illum de cælo sancto suo: in potentatibus salus dexteræ eius.

8 Hi in curribus, et hi in equis: nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus. subsidium populi ac regis

9 Ipsi obligati sunt, et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus.
10 Domine salvum fac regem: et exaudi nos in die, qua invocaverimus te.

20 (21). Gratiarum actio pro rege triumphante

20 1 In finem, Psalmus David.

Dominus palmam dans celebratur

2 Domine in virtute tua lætabitur rex: et super salutare tuum exsultabit vehementer.
3 Desiderium cordis eius tribuisti ei: et voluntate labiorum eius non fraudasti eum.
4 Quoniam prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso.
5 Vitam petiit a te: et tribuisti ei longitudinem dierum in sæculum, et in sæculum sæculi.
6 Magna est gloria eius in salutari tuo: gloriam et magnum decorem impones super eum.
7 Quoniam dabis eum in benedictionem in sæculum sæculi: lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.
8 Quoniam rex sperat in Domino: et in misericordia Altissimi non commovebitur.

auxilium eius futurum imploratur

9 Inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inveniat omnes, qui te oderunt.
10 Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui:
Dominus in ira sua conturbabit eos, et devorabit eos ignis.
11 Fructum eorum de terra perdes: et semen eorum a filiis hominum.
12 Quoniam declinaverunt in te mala; cogitaverunt consilia, quæ non potuerunt stabilire.
13 Quoniam pones eos dorsum: in reliquiis tuis præparabis vultum eorum.
14 Exaltare Domine in virtute tua: cantabimus et psallemus virtutes tuas.

21 (22). Petitio et laudatio Christi

21 [1] In finem pro susceptione matutina, Psalmus David.

[2] Deus Deus meus respice in me: quare me dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum. Petitio patientis
[3] Deus meus clamabo per diem, et non exaudies: et nocte, et non ad insipientiam mihi.
[4] Tu autem in sancto habitas, laus Israel.
[5] In te speraverunt patres nostri: speraverunt, et liberasti eos.
[6] Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt: in te speraverunt, et non sunt confusi.
[7] Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abiectio plebis.
[8] Omnes videntes me, deriserunt me: locuti sunt labiis, et moverunt caput.
[9] Speravit in Domino, eripiat eum: salvum faciat eum, quoniam vult eum.
[10] Quoniam tu es, qui extraxisti me de ventre: spes mea ab uberibus matris meæ.
[11] In te proiectus sum ex utero: de ventre matris meæ Deus meus es tu,
[12] ne discesseris a me: Quoniam tribulatio proxima est: quoniam non est qui adiuvet.
[13] Circumdederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me.
[14] Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens et rugiens.
[15] Sicut aqua effusus sum: et dispersa sunt omnia ossa mea.
Factum est cor meum tamquam cera liquescens in medio ventris mei.
[16] Aruit tamquam testa virtus mea, et lingua mea adhæsit faucibus meis: et in pulverem mortis deduxisti me.

---

(2) Mt 27, 46; Mc 15, 34. — (8) Mt 27, 39; Mc 15, 29. — (9) Mt 27, 43.

17 Quoniam circumdederunt me canes multi: concilium malignantium obsedit me. Foderunt manus meas et pedes meos:
18 dinumeraverunt omnia ossa mea. Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me:
19 diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.
20 Tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum a me: ad defensionem meam conspice.
21 Erue a framea Deus animam meam: et de manu canis unicam meam:
22 Salva me ex ore leonis: et a cornibus unicornium humilitatem meam.

laudatio resurgentis

23 Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesiæ laudabo te.
24 Qui timetis Dominum laudate eum: universum semen Iacob glorificate eum:
25 Timeat eum omne semen Israel: quoniam non sprevit, neque despexit deprecationem pauperis: Nec avertit faciem suam a me:
et cum clamarem ad eum exaudivit me.
26 Apud te laus mea in ecclesia magna: vota mea reddam in conspectu timentium eum.
27 Edent pauperes, et saturabuntur: et laudabunt Dominum qui requirunt eum:
vivent corda eorum in sæculum sæculi.
28 Reminiscentur et convertentur ad Dominum universi fines terræ: Et adorabunt in conspectu eius universæ familiæ gentium.
29 Quoniam Domini est regnum: et ipse dominabitur gentium.
30 Manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terræ: in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram.
31 Et anima mea illi vivet: et semen meum serviet ipsi.

---

(17) Mt 27, 31. — (19) Io 19, 23. — (23) Hbr 2, 12.

32 Annuntiabitur Domino generatio ventura: et annuntiabunt cæli iustitiam eius populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

22 (23). Dominus pastor et hospes

22 1 Psalmus David.

Pastor bonus

Dominus regit me, et nihil mihi deerit:
2 in loco pascuæ ibi me collocavit. Super aquam refectionis educavit me:
3 animam meam convertit. Deduxit me super semitas iustitiæ, propter nomen suum.
4 Nam, et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala:
quoniam tu mecum es. Virga tua, et baculus tuus: ipsa me consolata sunt.

hospes liberalis

5 Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos, qui tribulant me.
Impinguasti in oleo caput meum: et calix meus inebrians quam præclarus est!
6 Et misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ: Et ut inhabitem in domo Domini, in longitudinem dierum.

23 (24). Habitatores Sion

23 1 Prima sabbati, Psalmus David.

Innocentes

Domini est terra, et plenitudo eius: orbis terrarum, et universi, qui habitant in eo.
2 Quia ipse super maria fundavit eum: et super flumina præparavit eum.
3 Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto eius?
4 Innocens manibus et mundo corde,
qui non accepit in vano animam suam, nec iuravit in dolo proximo suo.

---

(1) Is 40, 11; Ir 23, 4; Ez 34, 11. 23; 1 Ptr 2, 25; 5, 4. — (1) Ps 49, 12; 1 Cor 10, 26.

5 Hic accipiet benedictionem a Domino: et misericordiam a Deo salutari suo.
6 Hæc est generatio quærentium eum, quærentium faciem Dei Iacob.

rex gloriæ

7 Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: et introibit rex gloriæ.
8 Quis est iste rex gloriæ? Dominus fortis et potens: Dominus potens in prœlio.
9 Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: et introibit rex gloriæ.
10 Quis est iste rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

24 (25). Preces variæ

24 1 In finem, Psalmus David.

Inimici confundantur

Ad te Domine levavi animam meam: 2 Deus meus
in te confido, non erubescam: 3 Neque irrideant me inimici mei:
etenim universi, qui sustinent te, non confundentur. 4 Confundantur omnes iniqua agentes supervacue.

viæ rectæ demonstrentur

Vias tuas Domine demonstra mihi: et semitas tuas edoce me.
5 Dirige me in veritate tua, et doce me: quia tu es Deus salvator meus, et te sustinui tota die.
6 Reminiscere miserationum tuarum Domine, et misericordiarum tuarum, quæ a sæculo sunt.

delicta dimittantur

7 Delicta iuventutis meæ, et ignorantias meas ne memineris. Secundum misericordiam tuam memento mei tu: propter bonitatem tuam Domine.
8 Dulcis et rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.
9 Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas.

10 Universæ viæ Domini, misericordia et veritas,
requirentibus testamentum eius et testimonia
eius.
11 Propter nomen tuum Domine propitiaberis pec-
cato meo: multum est enim.
12 Quis est homo qui timet Dominum? legem
statuit ei in via, quam elegit.
13 Anima eius in bonis demorabitur: et semen
eius hereditabit terram.
14 Firmamentum est Dominus timentibus eum: et
testamentum ipsius ut manifestetur illis.
15 Oculi mei semper ad Dominum: quoniam ipse
evellet de laqueo pedes meos.
16 Respice in me, et miserere mei: quia unicus
et pauper sum ego.
17 Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt: de
necessitatibus meis erue me.
18 Vide humilitatem meam, et laborem meum: et
dimitte universa delicta mea.

19 Respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt, Israel liberetur
et odio iniquo oderunt me.
20 Custodi animam meam, et erue me: non eru-
bescam quoniam speravi in te.
21 Innocentes et recti adhæserunt mihi: quia sus-
tinui te.
22 Libera Deus Israel, ex omnibus tribulationibus
suis.

25 (26). Oratio innocentis

25 1 In finem, Psalmus David.

Iudica me Domine, quoniam ego in innocentia Propter innocentiam suam
mea ingressus sum: et in Domino sperans
non infirmabor.
2 Proba me Domine, et tenta me: ure renes
meos et cor meum.
3 Quoniam misericordia tua ante oculos meos
est: et complacui in veritate tua.

(19) Io 15, 25.

4 Non sedi cum concilio vanitatis: et cum iniqua
gerentibus non introibo.
5 Odivi ecclesiam malignantium: et cum impiis
non sedebo.
6 Lavabo inter innocentes manus meas: et circumdabo altare tuum Domine:
7 Ut audiam vocem laudis, et enarrem universa
mirabilia tua.
8 Domine dilexi decorem domus tuæ, et locum
habitationis gloriæ tuæ.

ne perdatur cum impiis

9 Ne perdas cum impiis Deus animam meam, et
cum viris sanguinum vitam meam:
10 In quorum manibus iniquitates sunt: dextera
eorum repleta est muneribus.
11 Ego autem in innocentia mea ingressus sum:
redime me, et miserere mei.
12 Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te Domine.

26 (27). Protector derelicti

26 1 Psalmus David priusquam liniretur.

Dominus in sanctuario habitans

Dominus illuminatio mea, et salus mea, quem
timebo?
Dominus protector vitæ meæ, a quo trepidabo?
2 Dum appropiant super me nocentes, ut edant
carnes meas:
Qui tribulant me inimici mei, ipsi infirmati
sunt et ceciderunt.
3 Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum.
Si exsurgat adversum me prœlium, in hoc ego
sperabo.
4 Unam petii a Domino, hanc requiram,
ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus
vitæ meæ:
Ut videam voluptatem Domini, et visitem templum eius.
5 Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: in
die malorum

protexit me in abscondito tabernaculi sui. 6 In
petra exaltavit me:
et nunc exaltavit caput meum super inimicos
meos.
Circuivi, et immolavi in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo, et psalmum
dicam Domino.

7 Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad
te: miserere mei, et exaudi me. quem derelictus implorat
8 Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea:
faciem tuam Domine requiram.
9 Ne avertas faciem tuam a me: ne declines in
ira a servo tuo.
Adiutor meus esto: ne derelinquas me, neque
despicias me Deus salutaris meus.
10 Quoniam pater meus, et mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit
me.
11 Legem pone mihi Domine in via tua: et dirige
me in semitam rectam propter inimicos
meos.
12 Ne tradideris me in animas tribulantium me:
quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, et
mentita est iniquitas sibi.
13 Credo videre bona Domini in terra viventium.
14 Exspecta Dominum, viriliter age: et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

27 (28). Deprecatio et gratiarum actio

27 Psalmus ipsi David.

1 Ad te Domine clamabo, Deus meus ne sileas
a me: Tribulatus ad Dominum clamat
ne quando taceas a me, et assimilabor descendentibus in lacum.
2 Exaudi Domine vocem deprecationis meæ dum
oro ad te: dum extollo manus meas ad
templum sanctum tuum.

3 Ne simul trahas me cum peccatoribus: et cum operantibus iniquitatem ne perdas me:
Qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum.
4 Da illis secundum opera eorum, et secundum nequitiam adinventionum ipsorum.
Secundum opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipsis.
5 Quoniam non intellexerunt opera Domini, et in opera manuum eius
destrues illos, et non ædificabis eos.

exauditus gratias agit

6 Benedictus Dominus: quoniam exaudivit vocem deprecationis meæ.
7 Dominus adiutor meus, et protector meus: in ipso speravit cor meum, et adiutus sum.
Et refloruit caro mea: et ex voluntate mea confitebor ei.
8 Dominus fortitudo plebis suæ: et protector salvationum christi sui est.
9 Salvum fac populum tuum Domine, et benedic hereditati tuæ: et rege eos, et extolle illos usque in æternum.

28 (29). Maiestas Domini tonitruantis

28

1 Psalmus David, In consummatione tabernaculi.

Agnoscatur

Afferte Domino filii Dei: afferte Domino filios arietum:
2 Afferte Domino gloriam et honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

per partes describitur

3 Vox Domini super aquas, Deus maiestatis intonuit: Dominus super aquas multas.
4 Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.
5 Vox Domini confringentis cedros: et confringet Dominus cedros Libani:
6 Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: et dilectus quemadmodum filius unicornium.

7 Vox Domini intercidentis flammam ignis:
8 Vox Domini concutientis desertum: et commovebit Dominus desertum Cades.
9 Vox Domini præparantis cervos, et revelabit condensa: et in templo eius omnes dicent gloriam.
10 Dominus diluvium inhabitare facit: et sedebit Dominus rex in æternum.
11 Dominus virtutem populo suo dabit: Dominus benedicet populo suo in pace.

29 (30). Gratiarum actio humiliati

29 Psalmus Cantici 1 In dedicatione domus David.

2 Exaltabo te Domine quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me.
Dominum exaltat
3 Domine Deus meus clamavi ad te, et sanasti me.
4 Domine eduxisti ab inferno animam meam: salvasti me a descendentibus in lacum.
5 Psallite Domino sancti eius: et confitemini memoriæ sanctitatis eius.
6 Quoniam ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius.
Ad vesperum demorabitur fletus: et ad matutinum lætitia.

7 Ego autem dixi in abundantia mea: Non movebor in æternum.
qui eum dereliquerat, sed postea adiuvit
8 Domine in voluntate tua, præstitisti decori meo virtutem. Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus.
9 Ad te Domine clamabo: et ad Deum meum deprecabor.
10 Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem?
Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?
11 Audivit Dominus, et misertus est mei: Dominus factus est adiutor meus.

12 Convertisti planctum meum in gaudium mihi:
conscidisti saccum meum, et circumdedisti me
lætitia:
13 Ut cantet tibi gloria mea; et non compungar:
Domine Deus meus in æternum confitebor tibi.

30 (31). Spes mærentium

30 1 In finem, Psalmus David, pro ecstasi.

Deus protector

2 In te Domine speravi non confundar in æternum:
in iustitia tua libera me. 3 Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eruas me.
Esto mihi in Deum protectorem: et in domum refugii, ut salvum me facias.
4 Quoniam fortitudo mea, et refugium meum es tu: et propter nomen tuum deduces me, et enutries me.
5 Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi: quoniam tu es protector meus.
6 In manus tuas commendo spiritum meum: redemisti me Domine Deus veritatis.
7 Odisti observantes vanitates, supervacue. Ego autem in Domino speravi:
8 exsultabo, et lætabor in misericordia tua.
Quoniam respexisti humilitatem meam, salvasti de necessitatibus animam meam.
9 Nec conclusisti me in manibus inimici: statuisti in loco spatioso pedes meos.

invocatur

10 Miserere mei Domine quoniam tribulor:
conturbatus est in ira oculus meus, anima mea, et venter meus:
11 Quoniam defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitibus.
Infirmata est in paupertate virtus mea: et ossa mea conturbata sunt.

---

(6) Lc 23, 46.

12 Super omnes inimicos meos factus sum opprobrium et vicinis meis valde: et timor notis meis.
Qui videbant me, foras fugerunt a me:
13 oblivioni datus sum, tamquam mortuus a corde.
Factus sum tamquam vas perditum:
14 quoniam audivi vituperationem multorum commorantium in circuitu:
In eo dum convenirent simul adversum me, accipere animam meam consiliati sunt.
15 Ego autem in te speravi Domine: dixi: Deus meus es tu:
16 in manibus tuis sortes meæ. Eripe me de manu inimicorum meorum, et a persequentibus me.
17 Illustra faciem tuam super servum tuum, salvum me fac in misericordia tua:
18 Domine non confundar, quoniam invocavi te.
Erubescant impii, et deducantur in infernum:
19 muta fiant labia dolosa. Quæ loquuntur adversus iustum iniquitatem, in superbia, et in abusione.

20 Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te. — atque benedicitur
Perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum.
21 Abscondes eos in abscondito faciei tuæ a conturbatione hominum.
Proteges eos in tabernaculo tuo a contradictione linguarum.
22 Benedictus Dominus: quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munita.
23 Ego autem dixi in excessu mentis meæ: Proiectus sum a facie oculorum tuorum.
Ideo exaudisti vocem orationis meæ, dum clamarem ad te.
24 Diligite Dominum omnes sancti eius: quoniam veritatem requiret Dominus, et retribuet abundanter facientibus superbiam.

25 Viriliter agite, et confortetur cor vestrum,
omnes qui speratis in Domino.

31 (32). Remissio peccatorum

31 Ipsi David intellectus.

Conceditur confitentibus

1 Beati, quorum remissæ sunt iniquitates: et
quorum tecta sunt peccata.
2 Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum,
nec est in spiritu eius dolus.
3 Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, dum
clamarem tota die.
4 Quoniam die ac nocte gravata est super me
manus tua: conversus sum in ærumna
mea, dum configitur spina.
5 Delictum meum cognitum tibi feci: et iniustitiam
meam non abscondi.
Dixi: Confitebor adversum me iniustitiam meam
Domino: et tu remisisti impietatem
peccati mei.

et in Domino sperantibus

6 Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore
opportuno. Verumtamen in diluvio
aquarum multarum, ad eum non approximabunt.
7 Tu es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit
me: exsultatio mea erue me a
circumdantibus me.
8 Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac,
qua gradieris: firmabo super te oculos meos.
9 Nolite fieri sicut equus et mulus, quibus non
est intellectus. In camo et freno maxillas
eorum constringe, qui non approximant
ad te.
10 Multa flagella peccatoris, sperantem autem in
Domino misericordia circumdabit.
11 Lætamini in Domino et exsultate iusti, et gloriamini
omnes recti corde.

---

(1) Rom 4, 7. — (5) Is 65, 24.

32 (33). Laus Domini

32 Psalmus David.

1 Exsultate iusti in Domino: rectos decet collaudatio. *Domino psallant*
2 Confitemini Domino in cithara: in psalterio decem chordarum psallite illi.
3 Cantate ei canticum novum: bene psallite ei in vociferatione.

4 Quia rectum est verbum Domini, et omnia opera eius in fide. *cuius verbum fidele et omnipotens est*
5 Diligit misericordiam et iudicium: misericordia Domini plena est terra.
6 Verbo Domini cæli firmati sunt: et spiritu oris eius omnis virtus eorum.
7 Congregans sicut in utre aquas maris: ponens in thesauris abyssos.
8 Timeat Dominum omnis terra: ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem.
9 Quoniam ipse dixit, et facta sunt: ipse mandavit, et creata sunt.

10 Dominus dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum, et reprobat consilia principum. *cuius consilium dissipat consilia gentium*
11 Consilium autem Domini in æternum manet: cogitationes cordis eius in generatione et generationem.
12 Beata gens, cuius est Dominus, Deus eius: populus, quem elegit in hereditatem sibi.

13 De cælo respexit Dominus: vidit omnes filios hominum. *cuius oculi Deum metuentes respiciunt*
14 De præparato habitaculo suo respexit super omnes, qui habitant terram.
15 Qui finxit sigillatim corda eorum: qui intelligit omnia opera eorum.
16 Non salvatur rex per multam virtutem: et gigas non salvabitur in multitudine virtutis suæ.

---

(9) Idt 16, 17.

17 Fallax equus ad salutem: in abundantia autem
virtutis suæ non salvabitur.
18 Ecce oculi Domini super metuentes eum: et
in eis, qui sperant super misericordia eius.
19 Ut eruat a morte animas eorum: et alat eos
in fame.

qui protector in se sperantium est

20 Anima nostra sustinet Dominum: quoniam ad-
iutor et protector noster est.
21 Quia in eo lætabitur cor nostrum: et in no-
mine sancto eius speravimus.
22 Fiat misericordia tua Domine super nos: quem-
admodum speravimus in te.

33 (34). Redemptor iustorum

33 1 Davidi, cum immutavit vultum suum co-
ram Achimelech, et dimisit eum et abiit.
(1 Rg 21.)

Dominus Psalmistam e tribulationibus eripuit

2 Benedicam Dominum in omni tempore: sem-
per laus eius in ore meo.
3 In Domino laudabitur anima mea: audiant
mansueti, et lætentur.
4 Magnificate Dominum mecum: et exaltemus
nomen eius in idipsum.
5 Exquisivi Dominum, et exaudivit me: et ex
omnibus tribulationibus meis eripuit me.
6 Accedite ad eum, et illuminamini: et facies
vestræ non confundentur.
7 Iste pauper clamavit, et Dominus exaudivit
eum: et de omnibus tribulationibus eius
salvavit eum.
8 Immittet angelus Domini in circuitu timentium
eum: et eripiet eos.
9 Gustate, et videte quoniam suavis est Domi-
nus: beatus vir, qui sperat in eo.
10 Timete Dominum omnes sancti eius: quoniam
non est inopia timentibus eum.
11 Divites eguerunt et esurierunt: inquirentes
autem Dominum non minuentur omni bono.

---

(11) Lc 1, 53.

12 Venite filii, audite me: timorem Domini docebo vos. omnes Deum timentes liberabit
13 Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos?
14 Prohibe linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur dolum.
15 Diverte a malo, et fac bonum: inquire pacem, et persequere eam.
16 Oculi Domini super iustos: et aures eius in preces eorum.
17 Vultus autem Domini super facientes mala: ut perdat de terra memoriam eorum.
18 Clamaverunt iusti, et Dominus exaudivit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.
19 Iuxta est Dominus iis, qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu salvabit.
20 Multæ tribulationes iustorum: et de omnibus his liberabit eos Dominus.
21 Custodit Dominus omnia ossa eorum: unum ex his non conteretur.
22 Mors peccatorum pessima: et qui oderunt iustum delinquent.
23 Redimet Dominus animas servorum suorum: et non delinquent omnes qui sperant in eo.

34 (35). Adiutor impugnatorum

34 1 Ipsi David.

Iudica Domine nocentes me, expugna impugnantes me. Dominus exoratur
2 Apprehende arma et scutum: et exsurge in adiutorium mihi.
3 Effunde frameam, et conclude adversus eos, qui persequuntur me:
dic animæ meæ: Salus tua ego sum.
4 Confundantur et revereantur, quærentes animam meam.

(13) 1 Ptr 3, 10. — (16) Sir 15, 20; Hbr 4, 13.

Avertantur retrorsum, et confundantur cogitantes mihi mala.
5 Fiant tamquam pulvis ante faciem venti: et angelus Domini coarctans eos.
6 Fiat via illorum tenebræ et lubricum: et angelus Domini persequens eos.
7 Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui: supervacue exprobraverunt animam meam.
8 Veniat illi laqueus, quem ignorat: et captio, quam abscondit, apprehendat eum: et in laqueum cadat in ipsum.
9 Anima autem mea exsultabit in Domino: et delectabitur super salutari suo.
10 Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi?
Eripiens inopem de manu fortiorum eius: egenum et pauperem a diripientibus eum.

ut hostes iniquos

11 Surgentes testes iniqui, quæ ignorabam interrogabant me.
12 Retribuebant mihi mala pro bonis: sterilitatem animæ meæ.
13 Ego autem cum mihi molesti essent, induebar cilicio. Humiliabam in ieiunio animam meam: et oratio mea in sinu meo convertetur.
14 Quasi proximum, et quasi fratrem nostrum, sic complacebam: quasi lugens et contristatus sic humiliabar.
15 Et adversum me lætati sunt, et convenerunt:
congregata sunt super me flagella, et ignoravi.
16 Dissipati sunt, nec compuncti,
tentaverunt me, subsannaverunt me subsannatione: frenduerunt super me dentibus suis.
17 Domine quando respicies? restitue animam meam a malignitate eorum, a leonibus unicam meam.
18 Confitebor tibi in ecclesia magna, in populo gravi laudabo te.

19 Non supergaudeant mihi qui adversantur mihi inique: qui oderunt me gratis et annuunt oculis. iudicet et expugnet
20 Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur: et in iracundia terræ loquentes, dolos cogitabant.
21 Et dilataverunt super me os suum: dixerunt: Euge, euge, viderunt oculi nostri.
22 Vidisti Domine, ne sileas: Domine ne discedas a me.
23 Exsurge et intende iudicio meo: Deus meus, et Dominus meus in causam meam.
24 Iudica me secundum iustitiam tuam Domine Deus meus, et non supergaudeant mihi.
25 Non dicant in cordibus suis: Euge, euge, animæ nostræ: nec dicant: Devoravimus eum.
26 Erubescant et revereantur simul, qui gratulantur malis meis. Induantur confusione et reverentia qui magna loquuntur super me.
27 Exsultent et lætentur qui volunt iustitiam meam: et dicant semper: Magnificetur Dominus, qui volunt pacem servi eius.
28 Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam, tota die laudem tuam.

35 (36). Iudex omnium

35 [1] In finem, servo Domini ipsi David.

2 Dixit iniustus ut delinquat in semetipso: non est timor Dei ante oculos eius. Dominus iniustos
3 Quoniam dolose egit in conspectu eius: ut inveniatur iniquitas eius ad odium.
4 Verba oris eius iniquitas, et dolus: noluit intelligere ut bene ageret.
5 Iniquitatem meditatus est in cubili suo: astitit omni viæ non bonæ, malitiam autem non odivit.
6 Domine in cælo misericordia tua: et veritas tua usque ad nubes. et rectos corde

(19) Io 15, 25. — (3) Sup 13, 3.

7 Iustitia tua sicut montes Dei: iudicia tua abys-
sus multa. Homines, et iumenta salvabis
Domine:
8 quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam
Deus. Filii autem hominum, in tegmine
alarum tuarum sperabunt.
9 Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: et tor-
rente voluptatis tuæ potabis eos.
10 Quoniam apud te est fons vitæ: et in lumine
tuo videbimus lumen.

iuste iudicat

11 Prætende misericordiam tuam scientibus te, et
iustitiam tuam his, qui recto sunt corde.
12 Non veniat mihi pes superbiæ: et manus pec-
catoris non moveat me.
13 Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem: ex-
pulsi sunt, nec potuerunt stare.

36 (37). Felicitas hominum

36 1 Psalmus ipsi David.

Iniquorum felicitas falsa

Noli æmulari in malignantibus: neque zelave-
ris facientes iniquitatem.
2 Quoniam tamquam fænum velociter arescent:
et quemadmodum olera herbarum cito decident.
3 Spera in Domino, et fac bonitatem:
et inhabita terram, et pasceris in divitiis eius.
4 Delectare in Domino: et dabit tibi petitiones
cordis tui.
5 Revela Domino viam tuam, et spera in eo:
et ipse faciet.
6 Et educet quasi lumen iustitiam tuam: et iu-
dicium tuum tamquam meridiem:
7 subditus esto Domino, et ora eum.
Noli æmulari in eo, qui prosperatur in via sua:
in homine faciente iniustitias.
8 Desine ab ira, et derelinque furorem: noli
æmulari ut maligneris.
9 Quoniam qui malignantur, exterminabuntur:
sustinentes autem Dominum, ipsi hereditabunt
terram.

10 Et adhuc pusillum, et non erit peccator: et
quæres locum eius, et non invenies.
11 Mansueti autem hereditabunt terram, et delectabuntur in multitudine pacis.
12 Observabit peccator iustum: et stridebit super
eum dentibus suis.
13 Dominus autem irridebit eum: quoniam prospicit quod veniet dies eius.
14 Gladium evaginaverunt peccatores: intenderunt
arcum suum.
Ut deiiciant pauperem et inopem: ut trucident
rectos corde.
15 Gladius eorum intret in corda ipsorum: et
arcus eorum confringatur.
16 Melius est modicum iusto, super divitias peccatorum multas.
17 Quoniam brachia peccatorum conterentur: confirmat autem iustos Dominus.
18 Novit Dominus dies immaculatorum: et hereditas eorum in æternum erit.
19 Non confundentur in tempore malo, et in diebus famis saturabuntur:
20 quia peccatores peribunt. Inimici vero Domini
mox ut honorificati fuerint et exaltati:
deficientes, quemadmodum fumus deficient.
21 Mutuabitur peccator, et non solvet: iustus autem miseretur et tribuet.

22 Quia benedicentes ei hereditabunt terram: maledicentes autem ei disperibunt. *iustorum felicitas vera*
23 Apud Dominum gressus hominis dirigentur: et
viam eius volet.
24 Cum ceciderit, non collidetur: quia Dominus
supponit manum suam.
25 Iunior fui, etenim senui:
et non vidi iustum derelictum, nec semen eius
quærens panem.
26 Tota die miseretur et commodat: et semen
illius in benedictione erit.

---

(11) Mt 5, 4.

27 Declina a malo, et fac bonum: et inhabita in sæculum sæculi.
28 Quia Dominus amat iudicium, et non derelinquet sanctos suos: in æternum conservabuntur.
Iniusti punientur: et semen impiorum peribit.
29 Iusti autem hereditabunt terram: et inhabitabunt in sæculum sæculi super eam.
30 Os iusti meditabitur sapientiam, et lingua eius loquetur iudicium.
31 Lex Dei eius in corde ipsius: et non supplantabuntur gressus eius.
32 Considerat peccator iustum: et quærit mortificare eum.
33 Dominus autem non derelinquet eum in manibus eius: nec damnabit eum cum iudicabitur illi.
34 Exspecta Dominum, et custodi viam eius:
et exaltabit te ut hereditate capias terram:
cum perierint peccatores videbis.
35 Vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani.
36 Et transivi, et ecce non erat: et quæsivi eum, et non est inventus locus eius.
37 Custodi innocentiam, et vide æquitatem: quoniam sunt reliquiæ homini pacifico.
38 Iniusti autem disperibunt simul: reliquiæ impiorum interibunt.
39 Salus autem iustorum a Domino: et protector eorum in tempore tribulationis.
40 Et adiuvabit eos Dominus, et liberabit eos: et eruet eos a peccatoribus, et salvabit eos:
quia speraverunt in eo.

37 (38). Supplicatio male affecti

37 1 Psalmus David, in rememorationem de sabbato.

Propter peccata ægrotans

2 Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me.

---

(30) Pr 31, 26. — (31) Is 51, 7. — (2) Sup 6, 2.

3 Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: et confirmasti super me manum tuam.
4 Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.
5 Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: et sicut onus grave gravatæ sunt super me.
6 Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ, a facie insipientiæ meæ.
7 Miser factus sum, et curvatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar.
8 Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea.
9 Afflictus sum, et humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.
10 Domine, ante te omne desiderium meum: et gemitus meus a te non est absconditus.
11 Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

12 Amici mei, et proximi mei adversum me appropinquaverunt, et steterunt. Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: ab amicis et inimicis afflictus
13 et vim faciebant qui quærebant animam meam. Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabantur.
14 Ego autem tamquam surdus non audiebam: et sicut mutus non aperiens os suum.
15 Et factus sum sicut homo non audiens: et non habens in ore suo redargutiones.

16 Quoniam in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus. Dominum orat
17 Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: et dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.
18 Quoniam ego in flagella paratus sum: et dolor meus in conspectu meo semper.
19 Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: et cogitabo pro peccato meo.

20 Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt *me inique*.
21 Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.
22 Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.
23 Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.

38 (39). Oratio vexati

38 1 In finem, ipsi Idithun, Canticum David.

Propter peccatores dolorem abscondit

2 Dixi: Custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea.
Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.
3 Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis: et dolor meus renovatus est.
4 Concaluit cor meum intra me: et in meditatione mea exardescet ignis.
5 Locutus sum in lingua mea:

vanitatem humanam considerat

Notum fac mihi Domine finem meum, Et numerum dierum meorum quis est: ut sciam quid desit mihi.
6 Ecce mensurabiles posuisti dies meos: et substantia mea tamquam nihilum ante te.
Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.
7 Verumtamen in imagine pertransit homo: sed et frustra conturbatur.
Thesaurizat: et ignorat cui congregabit ea.

Dominum salvatorem exspectat

8 Et nunc quæ est exspectatio mea? nonne Dominus? et substantia mea apud te est.
9 Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me.
10 Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti:
11 amove a me plagas tuas.
12 A fortitudine manus tuæ ego defeci

in increpationibus: propter iniquitatem corripuisti hominem. Et tabescere fecisti sicut araneam animam eius:
verumtamen vane conturbatur omnis homo.
13 Exaudi orationem meam Domine, et deprecationem meam: auribus percipe lacrimas meas. Ne sileas:
quoniam advena ego sum apud te, et peregrinus, sicut omnes patres mei.
14 Remitte mihi, ut refrigerer prius quam abeam, et amplius non ero.

39 (40). Preces cruciati

39 1 In finem, Psalmus ipsi David.

E summa miseria ereptus

2 Exspectans exspectavi Dominum, et intendit mihi.
3 Et exaudivit preces meas:
et eduxit me de lacu miseriæ, et de luto fæcis.
Et statuit super petram pedes meos: et direxit gressus meos.
4 Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo nostro.
Videbunt multi, et timebunt: et sperabunt in Domino.
5 Beatus vir, cuius est nomen Domini spes eius:
et non respexit in vanitates et insanias falsas.
6 Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua: et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.
Annuntiavi et locutus sum: multiplicati sunt super numerum.

gratias agit

7 Sacrificium et oblationem noluisti: aures autem perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non postulasti:
8 tunc dixi: Ecce venio. In capite libri scriptum est de me
9 ut facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei.

---

(7) Hbr 10, 5.

10 Annuntiavi iustitiam tuam in ecclesia magna,
ecce labia mea non prohibebo: Domine tu scisti.
11 Iustitiam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam et salutare tuum dixi. Non abscondi misericordiam tuam, et veritatem tuam a concilio multo.
12 Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me.

orans, ut ab omnibus malis liberetur

13 Quoniam circumdederunt me mala, quorum non est numerus: comprehenderunt me iniquitates meæ, et non potui ut viderem.
Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei: et cor meum dereliquit me.
14 Complaceat tibi Domine ut eruas me: Domine, ad adiuvandum me respice.
15 Confundantur et revereantur simul, qui quærunt animam meam, ut auferant eam. Convertantur retrorsum, et revereantur qui volunt mihi mala.
16 Ferant confestim confusionem suam, qui dicunt mihi: Euge, euge.
17 Exsultent et lætentur super te omnes quærentes te: et dicant semper: Magnificetur Dominus: qui diligunt salutare tuum.
18 Ego autem mendicus sum, et pauper: Dominus sollicitus est mei.
Adiutor meus, et protector meus tu es: Deus meus ne tardaveris.

40 (41). Meditatio ægroti

40 1 In finem, Psalmus ipsi David.

Vir misericors

2 Beatus qui intelligit super egenum, et pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.
3 Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terra: et non tradat eum in animam inimicorum eius.

(14) Inf 69, 2. — (15) Sup 34, 4.

4 Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius: universum stratum eius versasti in infirmitate eius.

5 Ego dixi: Domine miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi. *ægrotus et inimice tractatus*
6 Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur, et peribit nomen eius?
7 Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur,
cor eius congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur
8 in idipsum.
Adversum me susurrabant omnes inimici mei: adversum me cogitabant mala mihi.
9 Verbum iniquum constituerunt adversum me:
Numquid qui dormit non adiiciet ut resurgat?
10 Etenim homo pacis meæ, in quo speravi: qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

11 Tu autem Domine miserere mei, et resuscita me: et retribuam eis. *misericordiam Domini consequetur*
12 In hoc cognovi quoniam voluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me.
13 Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

14 Benedictus Dominus Deus Israel a sæculo, et usque in sæculum: fiat, fiat. *doxologia prima*

II. Psalmi filiis Core ascripti, 41—48 (hebr. 42—49)

41 (42). Desiderium exsulis

41 1 In finem, Intellectus filiis Core.

2 Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus. *Deum sitit*
3 Sitivit anima mea ad Deum fortem vivum: quando veniam et apparebo ante faciem Dei?
4 Fuerunt mihi lacrimæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?

(10) Act 1, 16.

5 Hæc recordatus sum, et effudi in me animam meam:
quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, *usque ad domum Dei:*
In voce exsultationis, et confessionis: sonus epulantis.
6 Quare tristis es anima mea? et quare conturbas me?
Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi:
salutare vultus mei, 7 et Deus meus.

auxilium eius implorat

Ad meipsum anima mea conturbata est: propterea memor ero tui de terra Iordanis, et Hermoniim a monte modico.
8 Abyssus abyssum invocat, in voce cataractarum tuarum. Omnia excelsa tua, et fluctus tui super me transierunt.
9 In die mandavit Dominus misericordiam suam:
et nocte canticum eius. Apud me oratio Deo vitæ meæ,
10 dicam Deo: Susceptor meus es, Quare oblitus es mei? et quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?
11 Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt mihi qui tribulant me inimici mei: Dum dicunt mihi per singulos dies: Ubi est Deus tuus?
12 quare tristis es anima mea? et quare conturbas me?
Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi:
salutare vultus mei, et Deus meus.

42 (43). Continuatio Psalmi præcedentis

42 1 Psalmus David.

reductionem sperat

Iudica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo, et doloso erue me.
2 Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

3 Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me
deduxerunt, et adduxerunt in montem
sanctum tuum, et in tabernacula tua.
4 Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætifi-
cat iuventutem meam. Confitebor tibi in
cithara Deus Deus meus:
5 quare tristis es anima mea? et quare contur-
bas me?
Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi:
salutare vultus mei, et Deus meus.

43 (44). Lamentatio populi Israel

43 1 In finem, Filiis Core ad intellectum.

2 Deus auribus nostris audivimus: patres nostri
annuntiaverunt nobis. A Deo rege suo mirabili
Opus, quod operatus es in diebus eorum: et
in diebus antiquis.
3 Manus tua gentes disperdidit, et plantasti eos:
affixisti populos, et expulisti eos:
4 Nec enim in gladio suo possederunt terram,
et brachium eorum non salvavit eos:
Sed dextera tua, et brachium tuum, et illumina-
tio vultus tui: quoniam complacuisti in eis.
5 Tu es ipse rex meus et Deus meus: qui man-
das salutes Iacob.
6 In te inimicos nostros ventilabimus cornu, et
in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis.
7 Non enim in arcu meo sperabo: et gladius
meus non salvabit me.
8 Salvasti enim nos de affligentibus nos: et odien-
tes nos confudisti.
9 In Deo laudabimur tota die: et in nomine tuo
confitebimur in sæculum.
10 Nunc autem repulisti et confudisti nos: et non
egredieris Deus in virtutibus nostris. repulsus et confusus est
11 Avertisti nos retrorsum post inimicos nostros:
et qui oderunt nos, diripiebant sibi.
12 Dedisti nos tamquam oves escarum: et in gen-
tibus dispersisti nos.

13 Vendidisti populum tuum sine pretio: et non fuit multitudo in commutationibus eorum.
14 Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subsannationem et derisum his, qui sunt in circuitu nostro.
15 *Posuisti nos in similitudinem gentibus:* commotionem capitis in populis.
16 Tota die verecundia mea contra me est, et confusio faciei meæ cooperuit me.
17 A voce exprobrantis, et obloquentis: a facie inimici, et persequentis.

licet ipsi adhæreat et ab eo redemptionem speret

18 Hæc omnia venerunt super nos, nec obliti sumus te: et inique non egimus in testamento tuo.
19 Et non recessit retro cor nostrum: et declinasti semitas nostras a via tua:
20 Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, et cooperuit nos umbra mortis.
21 Si obliti sumus nomen Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad deum alienum:
22 Nonne Deus requiret ista? ipse enim novit abscondita cordis.
Quoniam propter te mortificamur tota die: æstimati sumus sicut oves occisionis.
23 Exsurge, quare obdormis Domine? exsurge, et ne repellas in finem.
24 Quare faciem tuam avertis, oblivisceris inopiæ nostræ et tribulationis nostræ?
25 Quoniam humiliata est in pulvere anima nostra: conglutinatus est in terra venter noster.
26 Exsurge Domine, adiuva nos: et redime nos propter nomen tuum.

44 (45). Epithalamium christianum

44 1 In finem, pro iis, qui commutabuntur, filiis Core, ad intellectum, Canticum pro dilecto.

Christus sponsus

2 Eructavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribæ, velociter scribentis.

(22) Rom 8, 36.

3 Speciosus forma præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.
4 Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime, 5 Specie tua et pulchritudine tua
intende, prospere procede, et regna, Propter veritatem et mansuetudinem, et iustitiam:
et deducet te mirabiliter dextera tua.
6 Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent, in corda inimicorum regis.
7 Sedes tua Deus in sæculum sæculi: virga directionis virga regni tui.
8 Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.
9 Myrrha, et gutta, et casia a vestimentis tuis,
a domibus eburneis: ex quibus delectaverunt te
10 filiæ regum in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate.

11 Audi filia, et vide, et inclina aurem tuam: et obliviscere populum tuum, et domum patris tui. Ecclesia sponsa
12 Et concupiscet rex decorem tuum: quoniam ipse est Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.
13 Et filiæ Tyri in muneribus vultum tuum deprecabuntur: omnes divites plebis.
14 Omnis gloria eius filiæ regis ab intus, in fimbriis aureis 15 circumamicta varietatibus.
Adducentur regi virgines post eam: proximæ eius afferentur tibi.
16 Afferentur in lætitia et exsultatione: adducentur in templum regis.

17 Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: constitues eos principes super omnem terram. filii amborum

(7) Hbr 1, 8.

18 Memores erunt nominis tui in omni generatione et generationem. Propterea populi confitebuntur tibi in æternum: et in sæculum sæculi.

45 (46). Refugium Israelis

45 1 In finem, filiis Core pro arcanis, Psalmus.

Dominus virtutum

2 Deus noster refugium, et virtus: adiutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.
3 Propterea non timebimus dum turbabitur terra: et transferentur montes in cor maris.
4 Sonuerunt, et turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.
5 Fluminis impetus lætificat civitatem Dei: sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.
6 Deus, in medio eius, non commovebitur: adiuvabit eam Deus mane diluculo.

qui gentes conterit

7 Conturbatæ sunt gentes, et inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.
8 Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.
9 Venite, et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram:
10 auferens bella usque ad finem terræ. Arcum conteret, et confringet arma: et scuta comburet igni:
11 Vacate, et videte quoniam ego sum Deus: exaltabor in gentibus, et exaltabor in terra.
12 Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Iacob.

46 (47). Rex omnium populorum

46 1 In finem, pro filiis Core Psalmus.

Dominus gentes subiecit

2 Omnes gentes plaudite manibus: iubilate Deo in voce exsultationis.
3 Quoniam Dominus excelsus, terribilis: Rex magnus super omnem terram.
4 Subiecit populos nobis: et gentes sub pedibus nostris.

5 Elegit nobis hereditatem suam: speciem Iacob,
quam dilexit.
6 Ascendit Deus in iubilo: et Dominus in voce
tubæ.
7 Psallite Deo nostro, psallite: psallite Regi no-
stro, psallite.
8 Quoniam Rex omnis terræ Deus: psallite sa-
pienter.
9 Regnabit Deus super gentes: Deus sedet super
sedem sanctam suam.
10 Principes populorum congregati sunt cum Deo
Abraham:
quoniam dii fortes terræ, vehementer elevati
sunt.

a quibus laudandus est

47 (48). Ierusalem liberata

47 1 Psalmus Cantici filiis Core secunda sab-
bati.
2 Magnus Dominus, et laudabilis nimis in civi-
tate Dei nostri, in monte sancto eius.
3 Fundatur exsultatione universæ terræ mons
Sion, latera aquilonis, civitas Regis magni.
4 Deus in domibus eius cognoscetur, cum sus-
cipiet eam.
5 Quoniam ecce reges terræ congregati sunt:
convenerunt in unum.
6 Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt,
commoti sunt:
7 tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut partu-
rientis,
8 in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.
9 Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini
virtutum, in civitate Dei nostri: Deus fun-
davit eam in æternum.
10 Suscepimus Deus misericordiam tuam, in medio
templi tui.
11 Secundum nomen tuum Deus, sic et laus tua
in fines terræ: iustitia plena est dextera tua.

Sion in liberatore suo

lætatur et exsultat

(6) 2 Sm 6, 15.

12 Lætetur mons Sion, et exsultent filiæ Iudæ,
propter iudicia tua Domine.
13 Circumdate Sion, et complectimini eam: narrate *in* turribus eius.
14 Ponite corda vestra in virtute eius: et distribuite domos eius, ut enarretis in progenie altera.
15 Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in sæculum sæculi: ipse reget nos in sæcula.

48 (49). Sortes diversæ hominum

48 1 In finem, filiis Core Psalmus.

Psalmista omnes docet

2 Audite hæc omnes gentes: auribus percipite omnes, qui habitatis orbem:
3 Quique terrigenæ, et filii hominum: simul in unum dives et pauper.
4 Os meum loquetur sapientiam: et meditatio cordis mei prudentiam.
5 Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio propositionem meam.

iniquos perituros

6 Cur timebo in die mala? iniquitas calcanei mei circumdabit me:
7 Qui confidunt in virtute sua: et in multitudine divitiarum suarum gloriantur.
8 Frater non redimit, redimet homo: non dabit Deo placationem suam.
9 Et pretium redemptionis animæ suæ: et laborabit in æternum,
10 et vivet adhuc in finem. 11 Non videbit interitum,
cum viderit sapientes morientes: simul insipiens, et stultus peribunt. Et relinquent alienis divitias suas:
12 et sepulcra eorum domus illorum in æternum. Tabernacula eorum in progenie, et progenie: vocaverunt nomina sua in terris suis.

---

(5) Inf 77, 2; Mt 13, 35.

13 Et homo, cum in honore esset, non intellexit:
comparatus est iumentis insipientibus, et similis
factus est illis.

14 Hæc via illorum scandalum ipsis: et postea
in ore suo complacebunt. iustos autem redimendos esse
15 Sicut oves in inferno positi sunt: mors depa-
scet eos.
Et dominabuntur eorum iusti in matutino: et
auxilium eorum veterascet in inferno a gloria
eorum.
16 Verumtamen Deus redimet animam meam de
manu inferi, cum acceperit me.
17 Ne timueris cum dives factus fuerit homo: et
cum multiplicata fuerit gloria domus eius.
18 Quoniam cum interierit, non sumet omnia: ne-
que descendet cum eo gloria eius.
19 Quia anima eius in vita ipsius benedicetur:
confitebitur tibi cum benefeceris ei.
20 Introibit usque in progenies patrum suorum:
et usque in æternum non videbit lumen.
21 Homo, cum in honore esset, non intellexit:
comparatus est iumentis insipientibus, et simi-
lis factus est illis.

III. Psalmus Asapho ascriptus

49 (50). Sacrificium Deo acceptum

49 1 Psalmus Asaph.

Deus deorum Dominus locutus est: et vocavit Deus iudex
terram, A solis ortu usque ad occasum:
2 ex Sion species decoris eius.
3 Deus manifeste veniet: Deus noster et non
silebit.
Ignis in conspectu eius exardescet: et in cir-
cuitu eius tempestas valida.
4 Advocabit cælum desursum: et terram discer-
nere populum suum.
5 Congregate illi sanctos eius: qui ordinant te-
stamentum eius super sacrificia.

6 Et annuntiabunt cæli iustitiam eius: quoniam
Deus iudex est.
bonis operibus
7 Audi populus meus, et loquar: Israel, et te-
stificabor tibi: Deus Deus tuus ego sum.
8 Non in sacrificiis tuis arguam te: holocausta
autem tua in conspectu meo sunt semper.
9 Non accipiam de domo tua vitulos: neque de
gregibus tuis hircos.
10 Quoniam meæ sunt omnes feræ silvarum, iu-
menta in montibus et boves.
11 Cognovi omnia volatilia cæli: et pulchritudo
agri mecum est.
12 Si esuriero, non dicam tibi: meus est enim
orbis terræ, et plenitudo eius.
13 Numquid manducabo carnes taurorum? aut
sanguinem hircorum potabo?
14 Immola Deo sacrificium laudis: et redde Al-
tissimo vota tua.
15 Et invoca me in die tribulationis: eruam te,
et honorificabis me.
non verbis honoratur
16 Peccatori autem dixit Deus: Quare tu enarras
iustitias meas, et assumis testamentum
meum per os tuum?
17 Tu vero odisti disciplinam: et proiecisti ser-
mones meos retrorsum:
18 Si videbas furem, currebas cum eo: et cum
adulteris portionem tuam ponebas.
19 Os tuum abundavit malitia: et lingua tua con-
cinnabat dolos.
20 Sedens adversus fratrem tuum loquebaris, et
adversus filium matris tuæ ponebas scan-
dalum:
21 hæc fecisti, et tacui. Existimasti inique quod
ero tui similis:
arguam te, et statuam contra faciem tuam.
22 Intelligite hæc qui obliviscimini Deum: ne-
quando rapiat, et non sit qui eripiat.
23 Sacrificium laudis honorificabit me: et illic iter,
quo ostendam illi salutare Dei.

IV. Psalmi Davidi ascripti, 50—71 (hebr. 51—72)

50 (51). Pænitentia regis

50 1 In finem, Psalmus David, 2 Cum venit
ad eum Nathan Propheta, quando intravit
ad Bethsabee. *(2 Rg 12.)*

3 Miserere mei Deus, secundum magnam mise- Peccata confitetur
ricordiam tuam. Et secundum multitudinem
miserationum tuarum, dele iniquitatem meam.
4 Amplius lava me ab iniquitate mea: et a pec-
cato meo munda me.
5 Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et
peccatum meum contra me est semper.
6 Tibi soli peccavi, et malum coram te feci:
ut iustificeris in sermonibus tuis, et vincas
cum iudicaris.
7 Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et
in peccatis concepit me mater mea.
8 Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, et oc-
culta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.
9 Asperges me hyssopo, et mundabor: lavabis
me, et super nivem dealbabor.
10 Auditui meo dabis gaudium et lætitiam: et
exsultabunt ossa humiliata.
11 Averte faciem tuam a peccatis meis: et om-
nes iniquitates meas dele.
12 Cor mundum crea in me Deus: et spiritum absolutionem petit
rectum innova in visceribus meis.
13 Ne proiicias me a facie tua: et spiritum sanc-
tum tuum ne auferas a me.
14 Redde mihi lætitiam salutaris tui: et spiritu
principali confirma me.
15 Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te con- satisfactionem promittit
vertentur.
16 Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis
meæ: et exsultabit lingua mea iustitiam
tuam.

---

(6) Rom 3, 4. — (9) Lv 14; Nm 19.

17 Domine, labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam.
18 Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.
19 Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, et humiliatum Deus non despicies.

additamentum recentius

20 Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Ierusalem.
21 Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

51 (52). Pœna maligni

51 [1] In finem, Intellectus David, [2] Cum venit
Doeg Idumæus, et nuntiavit Sauli: Venit
David in domum Achimelech. *(1 Rg 22, 9.)*

Potens in iniquitate

3 Quid gloriaris in malitia, qui potens es in iniquitate?
4 Tota die iniustitiam cogitavit lingua tua: sicut novacula acuta fecisti dolum.
5 Dilexisti malitiam super benignitatem: iniquitatem magis quam loqui æquitatem.
6 Dilexisti omnia verba præcipitationis, lingua dolosa.

destruitur et evellitur

7 Propterea Deus destruet te in finem, evellet te, et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuam de terra viventium.
8 Videbunt iusti, et timebunt, et super eum ridebunt, et dicent:
9 ecce homo, qui non posuit Deum adiutorem suum: Sed speravit in multitudine divitiarum suarum: et prævaluit in vanitate sua.

iusto fructificante

10 Ego autem, sicut oliva fructifera in domo Dei, speravi in misericordia Dei in æternum: et in sæculum sæculi.
11 Confitebor tibi in sæculum quia fecisti: et exspectabo nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum.

52 (53). Sors impiorum

52 1 In finem, Pro Maeleth intelligentiæ David.
Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus. Vita eorum
2 Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in iniquitatibus: non est qui faciat bonum.
3 Deus de cælo prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens, aut requirens Deum.
4 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.
5 Nonne scient omnes qui operantur iniquitatem, atque pœna
qui devorant plebem meam ut cibum panis?
6 Deum non invocaverunt:
illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.
Quoniam Deus dissipavit ossa eorum qui hominibus placent:
confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos.
7 Quis dabit ex Sion salutare Israel?
cum converterit Deus captivitatem plebis suæ, exsultabit Iacob, et lætabitur Israel.

53 (54). Petitio auxilii

53 1 In finem, In carminibus intellectus David,
2 Cum venissent Ziphæi, et dixissent ad Saul: Nonne David absconditus est apud nos? *(1 Rg 23, 19 et 26, 1.)*
3 Deus in nomine tuo salvum me fac: et in virtute tua iudica me. Tribulatus Deum invocat
4 Deus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei.
5 Quoniam alieni insurrexerunt adversum me, et fortes quæsierunt animam meam: et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.
6 Ecce enim Deus adiuvat me: et Dominus susceptor est animæ meæ. auxiliantem laudaturus est
7 Averte mala inimicis meis: et in veritate tua disperde illos.

---

(3) Ps 13, 2. — (4) Rom 3, 12.

8 Voluntarie sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo Domine: quoniam bonum est:
9 Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: et super inimicos meos despexit oculus meus.

54 (55). Clamor circumventi

54 1 In finem, In carminibus intellectus David.

Ab inimicis conturbatus

2 Exaudi Deus orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam:
3 intende mihi, et exaudi me. Contristatus sum in exercitatione mea: et conturbatus sum
4 a voce inimici, et a tribulatione peccatoris.
Quoniam declinaverunt in me iniquitates: et in ira molesti erant mihi.
5 Cor meum conturbatum est in me: et formido mortis cecidit super me.
6 Timor et tremor venerunt super me: et contexerunt me tenebræ:
7 Et dixi: Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam?
8 Ecce elongavi fugiens: et mansi in solitudine.
9 Exspectabam eum, qui salvum me fecit a pusillanimitate spiritus, et tempestate.
10 Præcipita Domine, divide linguas eorum: quoniam vidi iniquitatem, et contradictionem in civitate.
11 Die ac nocte circumdabit eam super muros eius iniquitas: et labor in medio eius,
12 et iniustitia.
Et non defecit de plateis eius usura, et dolus.

ab amicissimo derelictus

13 Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique.
Et si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo.
14 Tu vero homo unanimis: dux meus, et notus meus:
15 Qui simul mecum dulces capiebas cibos: in domo Dei ambulavimus cum consensu.

16 Veniat mors super illos: et descendant in infernum viventes:
Quoniam nequitiæ in habitaculis eorum: in medio eorum.

17 Ego autem ad Deum clamavi: et Dominus salvabit me. — in Domino confidit
18 Vespere, et mane, et meridie narrabo et annuntiabo: et exaudiet vocem meam.
19 Redimet in pace animam meam ab his, qui appropinquant mihi: quoniam inter multos erant mecum.
20 Exaudiet Deus, et humiliabit illos, qui est ante sæcula. Non enim est illis commutatio, et non timuerunt Deum:
21 extendit manum suam in retribuendo. Contaminaverunt testamentum eius,
22 divisi sunt ab ira vultus eius: et appropinquavit cor illius.
Molliti sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula.
23 Iacta super Dominum curam tuam, et ipse te enutriet: non dabit in æternum fluctuationem iusto.
24 Tu vero Deus deduces eos, in puteum interitus.
Viri sanguinum, et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te Domine.

55 (56). Spes impugnati

55 [1] In finem, Pro populo, qui a Sanctis longe factus est, David in tituli inscriptionem, cum tenuerunt eum Allophyli in Geth. *(1Rg 21, 12.)*

2 Miserere mei Deus, quoniam conculcavit me homo: tota die impugnans tribulavit me. — Sperat in Deo
3 Conculcaverunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellantes adversum me.
4 Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo.

(23) Mt 6, 25; Lc 12, 22; 1 Ptr 5, 7.

5 In Deo laudabo sermones meos,
in Deo speravi: non timebo quid faciat mihi caro.
6 Tota die verba mea exsecrabantur: adversum me omnes cogitationes eorum, in malum.
7 Inhabitabunt et abscondent: ipsi calcaneum meum observabunt. Sicut sustinuerunt animam meam,
8 pro nihilo salvos facies illos: in ira populos confringes.

qui lacrimas considerat

Deus, 9 vitam meam annuntiavi tibi: posuisti lacrimas meas in conspectu tuo, Sicut et in promissione tua:
10 tunc convertentur inimici mei retrorsum: In quacumque die invocavero te: ecce cognovi quoniam Deus meus es.
11 In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem:
in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.
12 In me sunt Deus vota tua, quæ reddam, laudationes tibi.
13 Quoniam eripuisti animam meam de morte, et pedes meos de lapsu: ut placeam coram Deo in lumine viventium.

56 (57). Confidentia conculcati

56 1 In finem, Ne disperdas, David in tituli inscriptionem, cum fugeret a facie Saul in speluncam. *(1 Rg 22, 1 et 24, 4.)*

Confidit in Domino

2 Miserere mei Deus, miserere mei:
quoniam in te confidit anima mea. Et in umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas.
3 Clamabo ad Deum altissimum: Deum qui benefecit mihi.
4 Misit de cælo, et liberavit me: dedit in opprobrium conculcantes me. Misit Deus misericordiam suam, et veritatem suam,

5 et eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus.
Filii hominum dentes eorum arma et sagittæ: et lingua eorum gladius acutus.
6 Exaltare super cælos Deus: et in omnem terram gloria tua.

7 Laqueum paraverunt pedibus meis: et incurvaverunt animam meam. cui psallet
Foderunt ante faciem meam foveam: et inciderunt in eam.
8 Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, et psalmum dicam.
9 Exsurge gloria mea, exsurge psalterium et cithara: exsurgam diluculo.
10 Confitebor tibi in populis Domine: et psalmum dicam tibi in gentibus:
11 Quoniam magnificata est usque ad cælos misericordia tua, et usque ad nubes veritas tua.
12 Exaltare super cælos Deus: et super omnem terram gloria tua.

57 (58). Sors iudicum iniquorum

57 1 In finem, Ne disperdas, David in tituli inscriptionem.
2 Si vere utique iustitiam loquimini: recta iudicate filii hominum. Iniustitia eorum
3 Etenim in corde iniquitates operamini: in terra iniustitias manus vestræ concinnant.
4 Alienati sunt peccatores a vulva, erraverunt ab utero: locuti sunt falsa.
5 Furor illis secundum similitudinem serpentis: sicut aspidis surdæ, et obturantis aures suas,
6 Quæ non exaudiet vocem incantantium: et venefici incantantis sapienter.

7 Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum: molas leonum confringet Dominus. atque interitus
8 Ad nihilum devenient tamquam aqua decurrens: intendit arcum suum donec infirmentur.
9 Sicut cera, quæ fluit, auferentur: supercecidit ignis, et non viderunt solem.

10 Priusquam intelligerent spinæ vestræ rhamnum: sicut *viventes*, sic in ira absorbet eos.
11 Lætabitur iustus cum viderit vindictam: manus suas lavabit in sanguine peccatoris.
12 Et dicet homo: Si utique est fructus iusto: utique est Deus iudicans eos in terra.

58 (59). Refugium tribulati

58 [1] In finem, Ne disperdas, David in tituli inscriptionem, quando misit Saul, et custodivit domum eius, ut eum interficeret. *(1 Rg 19, 11.)*

Contra insurgentes in se

2 Eripe me de inimicis meis Deus meus: et ab insurgentibus in me libera me.
3 Eripe me de operantibus iniquitatem: et de viris sanguinum salva me.
4 Quia ecce ceperunt animam meam: irruerunt in me fortes.
5 Neque iniquitas mea, neque peccatum meum Domine: sine iniquitate cucurri, et direxi.
6 Exsurge in occursum meum, et vide:
et tu Domine Deus virtutum, Deus Israel,
Intende ad visitandas omnes gentes: non miserearis omnibus, qui operantur iniquitatem.
7 Convertentur ad vesperam: et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.
8 Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum: quoniam quis audivit?
9 Et tu Domine deridebis eos: ad nihilum deduces omnes gentes.
10 Fortitudinem meam ad te custodiam, quia Deus susceptor meus es:
11 Deus meus misericordia eius præveniet me.
12 Deus ostendet mihi super inimicos meos,

Dominum misericordem invocat

ne occidas eos: nequando obliviscantur populi mei.
Disperge illos in virtute tua: et depone eos protector meus Domine:
13 Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum: et comprehendantur in superbia sua.

Et de exsecratione et mendacio annuntiabuntur
14 in consummatione: in ira consummationis,
et non erunt.
Et scient quia Deus dominabitur Iacob: et finium terræ.
15 Convertentur ad vesperam, et famem patientur ut canes: et circuibunt civitatem.
16 Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero non fuerint saturati, et murmurabunt.
17 Ego autem cantabo fortitudinem tuam: et exsultabo mane misericordiam tuam.
Quia factus es susceptor meus, et refugium meum, in die tribulationis meæ.
18 Adiutor meus tibi psallam, quia Deus susceptor meus es: Deus meus misericordia mea.

59 (60). Imploratio repulsorum

59 1 In finem, Pro his, qui immutabuntur, in
tituli inscriptionem ipsi David in doctrinam,
2 cum succendit Mesopotamiam Syriæ, et Sobal, et
convertit Ioab, et percussit Idumæam in valle Salinarum duodecim millia. *(2 Rg 8, 1 et 10, 7 et 1 Par 18, 1.)*

3 Deus reppulisti nos, et destruxisti nos: iratus es, et misertus es nobis. **Populus a Deo repulsus**
4 Commovisti terram, et conturbasti eam: sana contritiones eius, quia commota est.
5 Ostendisti populo tuo dura: potasti nos vino compunctionis.
6 Dedisti metuentibus te significationem: ut fugiant a facie arcus:
Ut liberentur dilecti tui: 7 salvum fac dextera
tua, et exaudi me.

8 Deus locutus est in sancto suo: Lætabor, **auxilium Dei repellentis petit**
et partibor Sichimam: et convallem tabernaculorum metibor.
9 Meus est Galaad, et meus est Manasses: et Ephraim fortitudo capitis mei. Iuda rex meus:

10 Moab olla spei meæ. In Idumæam extendam
calceamentum meum: mihi alienigenæ sub-
diti sunt.
11 Quis deducet me in civitatem munitam? quis
deducet me usque in Idumæam?
12 Nonne tu Deus, qui reppulisti nos: et non egre-
dieris Deus in virtutibus nostris?
13 Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana
salus hominis.
14 In Deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum
deducet tribulantes nos.

60 (61). Oratio regis fugientis

60 1 In finem, In hymnis David.

A Deo exauditus

2 Exaudi Deus deprecationem meam: intende
orationi meæ.
3 A finibus terræ ad te clamavi: dum anxiaretur cor
meum, in petra exaltasti me. Deduxisti me,
4 quia factus es spes mea: turris fortitudinis a
facie inimici.
5 Inhabitabo in tabernaculo tuo in sæcula: pro-
tegar in velamento alarum tuarum.
6 Quoniam tu Deus meus exaudisti orationem
meam: dedisti hereditatem timentibus no-
men tuum.

gratiam ulteriorem orat

7 Dies super dies regis adiicies: annos eius us-
que in diem generationis et generationis.
8 Permanet in æternum in conspectu Dei: mi-
sericordiam et veritatem eius quis requiret?
9 Sic psalmum dicam nomini tuo in sæculum sæ-
culi: ut reddam vota mea de die in diem.

61 (62). Unica securitas nostra

61 1 In finem, Pro Idithun, Psalmus David.

In Deo salvatore est

2 Nonne Deo subiecta erit anima mea? ab ipso
enim salutare meum.
3 Nam et ipse Deus meus, et salutaris meus:
susceptor meus, non movebor amplius.

4 Quousque irruitis in hominem? interficitis universi vos: tamquam parieti inclinato et maceriæ depulsæ?
5 Verumtamen pretium meum cogitaverunt repellere, cucurri in siti:
ore suo benedicebant, et corde suo maledicebant.
6 Verumtamen Deo subiecta esto anima mea:
quoniam ab ipso patientia mea.
7 Quia ipse Deus meus, et salvator meus: adiutor meus, non emigrabo.
8 In Deo salutare meum, et gloria mea: Deus auxilii mei, et spes mea in Deo est.
9 Sperate in eo omnis congregatio populi, effundite coram illo corda vestra: Deus adiutor noster in æternum.
10 Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris: non in vanis hominibus
ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.
11 Nolite sperare in iniquitate, et rapinas nolite concupiscere: divitiæ si affluant, nolite cor apponere.
12 Semel locutus est Deus, duo hæc audivi, quia potestas Dei est,
13 et tibi Domine misericordia: quia tu reddes unicuique iuxta opera sua.

62 (63). Desiderium et spes fugientis

62 1 Psalmus David, Cum esset in deserto Idumææ. *(1 Rg 22, 5.)*
2 Deus Deus meus ad te de luce vigilo. In deserto Deum sitit
Sitivit in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea. 3 In terra deserta, et invia, et inaquosa:
sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, et gloriam tuam.
4 Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

---

(13) Mt 16, 27; Rom 2, 6; 1 Cor 3, 8; Gal 6, 5.

5 Sic benedicam te in vita mea: et in nomine
tuo levabo manus meas.
6 Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea:
et labiis exsultationis laudabit os meum.

adiutori suo adhæret

7 Si memor fui tui super stratum meum, in ma-
tutinis meditabor in te:
8 quia fuisti adiutor meus. Et in velamento ala-
rum tuarum exsultabo,
9 adhæsit anima mea post te: me suscepit dex-
tera tua.
10 Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam,
introibunt in inferiora terræ:
11 tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.
12 Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes
qui iurant in eo: quia obstructum est os
loquentium iniqua.

63 (64). Conventus malignantium

63

1 In finem, Psalmus David.

Immaculato insidiatur

2 Exaudi Deus orationem meam cum deprecor:
a timore inimici eripe animam meam.
3 Protexisti me a conventu malignantium: a mul-
titudine operantium iniquitatem.
4 Quia exacuerunt ut gladium linguas suas: in-
tenderunt arcum rem amaram,
5 ut sagittent in occultis immaculatum. 6 Subito
sagittabunt eum, et non timebunt:
firmaverunt sibi sermonem nequam. Narrave-
runt ut absconderent laqueos: dixerunt:
Quis videbit eos?
7 Scrutati sunt iniquitates: defecerunt scrutantes
scrutinio. Accedet homo ad cor altum:

sed a Deo dissipatur

8 et exaltabitur Deus. Sagittæ parvulorum factæ
sunt plagæ eorum:
9 et infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum.
Conturbati sunt omnes qui videbant eos:
10 et timuit omnis homo. Et annuntiaverunt opera
Dei: et facta eius intellexerunt.

11 Lætabitur iustus in Domino, et sperabit in eo,
et laudabuntur omnes recti corde.

64 (65). Gratiarum actio

64 1 In finem, Psalmus David, Canticum Hieremiæ, et Ezechielis populo transmigrationis, cum inciperent exire.

2 Te decet hymnus Deus in Sion: et tibi reddetur votum in Ierusalem. Pro remissione peccatorum
3 Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet.
4 Verba iniquorum prævaluerunt super nos: et impietatibus nostris tu propitiaberis.
5 Beatus, quem elegisti, et assumpsisti: inhabitabit in atriis tuis.
Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum,
6 mirabile in æquitate.

Exaudi nos Deus salutaris noster, spes omnium finium terræ, et in mari longe. gubernatione rerum omnium
7 Præparans montes in virtute tua, accinctus potentia:
8 qui conturbas profundum maris sonum fluctuum eius.
Turbabuntur gentes,
9 et timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis.

10 Visitasti terram et inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Flumen Dei repletum est aquis, fertilitate terræ
parasti cibum illorum: quoniam ita est præparatio eius.
11 Rivos eius inebria, multiplica genimina eius: in stillicidiis eius lætabitur germinans.
12 Benedices coronæ anni benignitatis tuæ: et campi tui replebuntur ubertate.
13 Pinguescent speciosa deserti: et exsultatione colles accingentur.
14 Induti sunt arietes ovium, et valles abundabunt frumento: clamabunt, etenim hymnum dicent.

65 (66). Laus Dei servatoris

65 1 In finem, Canticum Psalmi resurrectionis.

Educti in refrigerium

Iubilate Deo omnis terra,
2 psalmum dicite nomini eius: date gloriam laudi eius.
3 Dicite Deo quam terribilia sunt opera tua Domine! in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.
4 Omnis terra adoret te, et psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo.
5 Venite, et videte opera Dei: terribilis in consiliis super filios hominum.
6 Qui convertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede: ibi lætabimur in ipso.
7 Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi eius super gentes respiciunt: qui exasperant non exaltentur in semetipsis.
8 Benedicite gentes Deum nostrum: et auditam facite vocem laudis eius,
9 Qui posuit animam meam ad vitam: et non dedit in commotionem pedes meos.
10 Quoniam probasti nos Deus: igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.
11 Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro:
12 imposuisti homines super capita nostra. Transivimus per ignem et aquam: et eduxisti nos in refrigerium.

Deo vota reddunt

13 Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea,
14 quæ distinxerunt labia mea. Et locutum est os meum, in tribulatione mea.
15 Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boves cum hircis.
16 Venite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ.
17 Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.

18 Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.
19 Propterea exaudivit Deus, et attendit voci deprecationis meæ.
20 Benedictus Deus, qui non amovit orationem meam, et misericordiam suam a me.

66 (67). Benedictio Dei

66 1 In finem, In hymnis, Psalmus Cantici David.

Petitur in salutem gentium

2 Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.
3 Ut cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.
4 Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.
5 Lætentur et exsultent gentes: quoniam iudicas populos in æquitate, et gentes in terra dirigis.
6 Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes:
7 terra dedit fructum suum. Benedicat nos Deus, Deus noster,
8 benedicat nos Deus: et metuant eum omnes fines terræ.

67 (68). Cantus triumphalis

67 1 In finem, Psalmus Cantici ipsi David.

Deus inimicos suos dissipat

2 Exsurgat Deus, et dissipentur inimici eius, et fugiant qui oderunt eum, a facie eius.
3 Sicut deficit fumus, deficiant: sicut fluit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei.
4 Et iusti epulentur, et exsultent in conspectu Dei: et delectentur in lætitia.
5 Cantate Deo, psalmum dicite nomini eius:
iter facite ei, qui ascendit super occasum: Dominus nomen illi. Exsultate in conspectu eius, turbabuntur a facie eius,
6 patris orphanorum, et iudicis viduarum. Deus in loco sancto suo:

7 Deus qui inhabitare facit unius moris in domo:
Qui educit vinctos in fortitudine, similiter eos,
qui exasperant, qui habitant in sepulcris.

antiquitus populum suum deduxit et adiuvit

8 Deus cum egredereris in conspectu populi tui,
cum pertransires in deserto:
9 Terra mota est, etenim cæli distillaverunt a
facie Dei Sinai, a facie Dei Israel.
10 Pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati
tuæ: et infirmata est, tu vero perfecisti
eam.
11 Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine
tua pauperi, Deus.
12 Dominus dabit verbum evangelizantibus, virtute
multa.
13 Rex virtutum dilecti dilecti: et speciei domus
dividere spolia.
14 Si dormiatis inter medios cleros,
pennæ columbæ deargentatæ, et posteriora
dorsi eius in pallore auri.
15 Dum discernit cælestis reges super eam, nive
dealbabuntur in Selmon:
16 mons Dei, mons pinguis. Mons coagulatus,
mons pinguis:
17 ut quid suspicamini montes coagulatos: Mons,
in quo beneplacitum est Deo habitare in
eo: etenim Dominus habitabit in finem.
18 Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium:
Dominus in eis in Sina in sancto.
19 Ascendisti in altum, cepisti captivitatem:
accepisti dona in hominibus: Etenim non credentes,
inhabitare Dominum Deum.

nunc quoque eum protegit

20 Benedictus Dominus die quotidie: prosperum
iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.
21 Deus noster, Deus salvos faciendi: et Domini
Domini exitus mortis.
22 Verumtamen Deus confringet capita inimicorum
suorum: verticem capilli perambulantium
in delictis suis.
23 Dixit Dominus: Ex Basan convertam, convertam
in profundum maris:

24 Ut intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis, ab ipso.
25 Viderunt ingressus tuos Deus, ingressus Dei mei: regis mei qui est in sancto. ideoque benedicitur
26 Prævenerunt principes coniuncti psallentibus, in medio iuvencularum tympanistriarum.
27 In ecclesiis benedicite Deo Domino, de fontibus Israel.
28 Ibi Beniamin adolescentulus, in mentis excessu.
Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.
29 Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis. gentes superabit
30 A templo tuo in Ierusalem, tibi offerent reges munera.
31 Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum:
ut excludant eos, qui probati sunt argento. Dissipa gentes, quæ bella volunt:
32 venient legati ex Ægypto: Æthiopia præveniet manus eius Deo.
33 Regna terræ, cantate Deo: psallite Domino: psallite Deo, et ab eis laudabitur
34 qui ascendit super cælum cæli, ad orientem.
Ecce dabit voci suæ vocem virtutis,
35 date gloriam Deo super Israel, magnificentia eius, et virtus eius in nubibus.
36 Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem, et fortitudinem plebi suæ, benedictus Deus.

68 (69). Preces calamitosi

68 1 In finem, pro iis, qui commutabuntur, David.
2 Salvum me fac Deus: quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam. In summis miseriis versans
3 Infixus sum in limo profundi: et non est substantia. Veni in altitudinem maris: et tempestas demersit me.

4 Laboravi clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ:
defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.
5 Multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui
oderunt me gratis. Confortati sunt qui
persecuti sunt me inimici mei iniuste:
quæ non rapui, tunc exsolvebam.

idque propter zelum domus Dei

6 Deus tu scis insipientiam meam: et delicta
mea a te non sunt abscondita.
7 Non erubescant in me qui exspectant te Domine,
Domine virtutum. Non confundantur
super me qui quærunt te, Deus Israel.
8 Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit
confusio faciem meam.
9 Extraneus factus sum fratribus meis, et peregrinus
filiis matris meæ.
10 Quoniam zelus domus tuæ comedit me: et opprobria
exprobrantium tibi, ceciderunt super
me.
11 Et operui in ieiunio animam meam: et factum
est in opprobrium mihi.
12 Et posui vestimentum meum cilicium: et factus
sum illis in parabolam.
13 Adversum me loquebantur qui sedebant in porta:
et in me psallebant qui bibebant vinum.

liberationem suam

14 Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus
beneplaciti Deus. In multitudine misericordiæ
tuæ exaudi me, in veritate salutis
tuæ:
15 Eripe me de luto, ut non infigar: libera me
ab iis, qui oderunt me, et de profundis
aquarum.
16 Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat
me profundum: neque urgeat super
me puteus os suum.
17 Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia
tua: secundum multitudinem miserationum
tuarum respice in me.

(10) Io 2, 17. — Rom 15, 3.

18 Et ne avertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.
19 Intende animæ meæ, et libera eam: propter inimicos meos eripe me.

20 Tu scis improperium meum, et confusionem meam, et reverentiam meam. 21 In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me,
improperium exspectavit cor meum, et miseriam.
Et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit: et qui consolaretur, et non inveni.
22 Et dederunt in escam meam fel: et in siti mea potaverunt me aceto.
23 Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, et in retributiones, et in scandalum.
24 Obscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum eorum semper incurva.
25 Effunde super eos iram tuam: et furor iræ tuæ comprehendat eos.
26 Fiat habitatio eorum deserta: et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
27 Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.
28 Appone iniquitatem super iniquitatem eorum: et non intrent in iustitiam tuam.
29 Deleantur de Libro viventium: et cum iustis non scribantur.

et castigationem inimicorum postulat

30 Ego sum pauper et dolens: salus tua Deus suscepit me.
31 Laudabo nomen Dei cum cantico: et magnificabo eum in laude:
32 Et placebit Deo super vitulum novellum: cornua producentem et ungulas.
33 Videant pauperes et lætentur: quærite Deum, et vivet anima vestra:
34 Quoniam exaudivit pauperes Dominus: et vinctos suos non despexit.

laudationem suam ac mundi Deo promittit

(22) Mt 27, 48. — (26) Act 1, 20.

35 Laudent illum cæli et terra, mare, et omnia reptilia in eis.
36 Quoniam Deus salvam faciet Sion: et ædificabuntur civitates Iuda.
Et inhabitabunt ibi, et hereditate acquirent eam.
37 Et semen servorum eius possidebit eam, et qui diligunt nomen eius, habitabunt in ea.

69 (70). Oratio afflicti

69 1 In finem, Psalmus David, In rememorationem, quod salvum fecerit eum Dominus.

Deus inimicos confundat

2 Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuvandum me festina.
3 Confundantur, et revereantur, qui quærunt animam meam: 4 Avertantur retrorsum, et erubescant, qui volunt mihi mala:
Avertantur statim erubescentes, qui dicunt mihi: Euge, euge.
5 Exsultent et lætentur in te omnes qui quærunt te, et dicant semper: Magnificetur Dominus: qui diligunt salutare tuum.
6 Ego vero egenus, et pauper sum: Deus adiuva me. Adiutor meus, et liberator meus es tu: Domine ne moreris.

70 (71). Affectus senis vexati

70 1 Psalmus David, Filiorum Ionadab, et priorum captivorum.

In Domino sperat

In te Domine speravi, non confundar in æternum:
2 in iustitia tua libera me, et eripe me. Inclina ad me aurem tuam, et salva me.
3 Esto mihi in Deum protectorem, et in locum munitum: ut salvum me facias, Quoniam firmamentum meum, et refugium meum es tu.
4 Deus meus eripe me de manu peccatoris, et de manu contra legem agentis et iniqui:
5 Quoniam tu es patientia mea Domine: Domine spes mea a iuventute mea.

6 In te confirmatus sum ex utero: de ventre
matris meæ tu es protector meus: In te
cantatio mea semper:
7 tamquam prodigium factus sum multis: et tu
adiutor fortis.
8 Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam
tuam: tota die magnitudinem tuam.
9 Ne proiicias me in tempore senectutis: cum
defecerit virtus mea, ne derelinquas me.
10 Quia dixerunt inimici mei mihi: et qui cu-
stodiebant animam meam, consilium fece-
runt in unum,
11 Dicentes: Deus dereliquit eum, persequimini,
et comprehendite eum: quia non est qui
eripiat.
12 Deus ne elongeris a me: Deus meus in auxi-
lium meum respice.
13 Confundantur, et deficiant detrahentes animæ
meæ: operiantur confusione, et pudore qui
quærunt mala mihi.
14 Ego autem semper sperabo: et adiiciam super
omnem laudem tuam.
15 Os meum annuntiabit iustitiam tuam: tota die
salutare tuum. Quoniam non cognovi lit-
teraturam,
16 introibo in potentias Domini: Domine memo-
rabor iustitiæ tuæ solius.
17 Deus docuisti me a iuventute mea: et usque
nunc pronuntiabo mirabilia tua.
18 Et usque in senectam et senium: Deus ne de-
relinquas me, Donec annuntiem brachium
tuum generationi omni, quæ ventura est:
Potentiam tuam, 19 et iustitiam tuam Deus
usque in altissima, quæ fecisti magnalia:
Deus quis similis tibi?
20 Quantas ostendisti mihi tribulationes multas, et
malas: et conversus vivificasti me: et de
abyssis terræ iterum reduxisti me:
21 Multiplicasti magnificentiam tuam: et conver-
sus consolatus es me.

semper eum laudabit

22 Nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: Deus psallam tibi in cithara, sanctus Israel.
23 Exsultabunt labia mea cum cantavero tibi: et anima mea, quam redemisti.
24 Sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam: cum confusi et reveriti fuerint qui quærunt mala mihi.

71 (72). Precatio pro rege

71 1 Psalmus, In Salomonem.

Iustus et pacificus sit

2 Deus iudicium tuum regi da: et iustitiam tuam filio regis:
Iudicare populum tuum in iustitia, et pauperes tuos in iudicio.
3 Suscipiant montes pacem populo: et colles iustitiam.
4 Iudicabit pauperes populi, et salvos faciet filios pauperum: et humiliabit calumniatorem.
5 Et permanebit cum Sole, et ante Lunam, in generatione et generationem.
6 Descendet sicut pluvia in vellus: et sicut stillicidia stillantia super terram.
7 Orietur in diebus eius iustitia, et abundantia pacis: donec auferatur luna.

In orbe terrarum dominetur

8 Et dominabitur a mari usque ad mare: et a flumine usque ad terminos orbis terrarum.
9 Coram illo procident Æthiopes: et inimici eius terram lingent.
10 Reges Tharsis, et insulæ munera offerent: reges Arabum, et Saba dona adducent:
11 Et adorabunt eum omnes reges terræ: omnes gentes servient ei:
12 Quia liberabit pauperem a potente: et pauperem, cui non erat adiutor.
13 Parcet pauperi et inopi: et animas pauperum salvas faciet.
14 Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo.

15 Et vivet, et dabitur ei de auro Arabiæ,
et adorabunt de ipso semper: tota die benedicent ei.

16 Et erit firmamentum in terra in summis montium, superextolletur super Libanum fructus eius: et florebunt de civitate sicut fænum terræ. *benedicet ac benedicetur*
17 Sit nomen eius benedictum in sæcula: ante Solem permanet nomen eius.
Et benedicentur in ipso omnes tribus terræ:
omnes gentes magnificabunt eum.

18 Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia solus: *doxologia altera*
19 Et benedictum nomen maiestatis eius in æternum: et replebitur maiestate eius omnis terra: fiat, fiat.

20 Defecerunt laudes David filii Iesse. *finis*

V. Psalmi Asapho ascripti, 72—82 (hebr. 73—83)

72 (73). Sortes iustorum et iniustorum

72 1 Psalmus Asaph.

Quam bonus Israel Deus his, qui recto sunt corde! *Vita peccatorum felix*
2 Mei autem pæne moti sunt pedes: pæne effusi sunt gressus mei.
3 Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns.
4 Quia non est respectus morti eorum: et firmamentum in plaga eorum.
5 In labore hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur:
6 Ideo tenuit eos superbia, operti sunt iniquitate et impietate sua.
7 Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum: transierunt in affectum cordis.
8 Cogitaverunt, et locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt.

9 Posuerunt in cælum os suum: et lingua eorum transivit in terra.
10 Ideo convertetur populus meus hic: et dies pleni invenientur in eis.
11 Et dixerunt: Quomodo scit Deus, et si est scientia in excelso?

innocentium infelix

12 Ecce ipsi peccatores, et abundantes in sæculo, obtinuerunt divitias.
13 Et dixi: Ergo sine causa iustificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas:
14 Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.

finis iniquorum miserabilis

15 Si dicebam: Narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorum reprobavi.
16 Existimabam ut cognoscerem hoc, labor est ante me:
17 Donec intrem in Sanctuarium Dei: et intelligam in novissimis eorum.
18 Verumtamen propter dolos posuisti eis: deiecisti eos dum allevarentur.
19 Quomodo facti sunt in desolationem, subito defecerunt: perierunt propter iniquitatem suam.
20 Velut somnium surgentium Domine, in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.
21 Quia inflammatum est cor meum, et renes mei commutati sunt:
22 et ego ad nihilum redactus sum, et nescivi.
23 Ut iumentum factus sum apud te:

piorum gloriosus

et ego semper tecum.
24 Tenuisti manum dexteram meam:
et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria suscepisti me.
25 Quid enim mihi est in cælo? et a te quid volui super terram?
26 Defecit caro mea, et cor meum: Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.
27 Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt: perdidisti omnes, qui fornicantur abs te.

28 Mihi autem adhærere Deo bonum est: ponere
in Domino Deo spem meam: Ut annuntiem
omnes prædicationes tuas, in portis filiæ Sion.

73 (74). Sanctuarium desolatum

73

1 Intellectus Asaph.

Ut quid Deus repulisti in finem: iratus est
furor tuus super oves pascuæ tuæ?
2 Memor esto congregationis tuæ, quam posse-
disti ab initio. Redemisti virgam hereditatis
tuæ: mons Sion, in quo habitasti in eo.
3 Leva manus tuas in superbias eorum in finem:
quanta malignatus est inimicus in sancto!
4 Et gloriati sunt qui oderunt te: in medio sol-
lemnitatis tuæ. Posuerunt signa sua, signa:
5 et non cognoverunt sicut in exitu super sum-
mum. Quasi in silva lignorum securibus
6 exciderunt ianuas eius in idipsum: in securi,
et ascia deiecerunt eam.
7 Incenderunt igni Sanctuarium tuum: in terra
polluerunt tabernaculum nominis tui.
8 Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul:
quiescere faciamus omnes dies festos Dei a terra.
9 Signa nostra non vidimus, iam non est pro-
pheta: et nos non cognoscet amplius.

Ab hostibus dissipatum

10 Usquequo Deus improperabit inimicus: irritat
adversarius nomen tuum in finem?
11 Ut quid avertis manum tuam, et dexteram tu-
am, de medio sinu tuo in finem?
12 Deus autem rex noster ante sæcula: operatus
est salutem in medio terræ.
13 Tu confirmasti in virtute tua mare: contribu-
lasti capita draconum in aquis.
14 Tu confregisti capita draconis: dedisti eum
escam populis Æthiopum.
15 Tu dirupisti fontes, et torrentes: tu siccasti
fluvios Ethan.

a forti Israel respiciendum

(7) 2 Rg 25, 9. — (12) Lc 1, 68.

16 Tuus est dies, et tua est nox: tu fabricatus
es auroram et solem.
17 Tu fecisti omnes terminos terræ: æstatem et
ver tu plasmasti ea.
18 Memor esto huius, inimicus improperavit Domino: et populus insipiens incitavit nomen tuum.
19 Ne tradas bestiis animas confitentes tibi, et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.
20 Respice in testamentum tuum: quia repleti sunt, qui obscurati sunt terræ domibus iniquitatum.
21 Ne avertatur humilis factus confusus: pauper et inops laudabunt nomen tuum.
22 Exsurge Deus, iudica causam tuam: memor esto improperiorum tuorum, eorum quæ ab insipiente sunt tota die.
23 Ne obliviscaris voces inimicorum tuorum: superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.

74 (75). Socius Israelis

74 1 In finem, Ne corrumpas, Psalmus Cantici Asaph.

Deus iudex iustus

2 Confitebimur tibi Deus: confitebimur, et invocabimus nomen tuum. Narrabimus mirabilia tua:
3 cum accepero tempus, ego iustitias iudicabo.
4 Liquefacta est terra, et omnes qui habitant in ea: ego confirmavi columnas eius.

hostes humilians

5 Dixi iniquis: Nolite inique agere: et delinquentibus: Nolite exaltare cornu:
6 Nolite extollere in altum cornu vestrum: nolite loqui adversus Deum iniquitatem.
7 Quia neque ab oriente, neque ab occidente,
neque a desertis montibus:
8 quoniam Deus iudex est. Hunc humiliat, et hunc exaltat:
9 quia calix in manu Domini vini meri plenus misto.

Et inclinavit ex hoc in hoc: verumtamen fæx
eius non est exinanita: bibent omnes pec-
catores terræ.
10 Ego autem annuntiabo in sæculum: cantabo
Deo Iacob. populum suum exaltans
11 Et omnia cornua peccatorum confringam: et
exaltabuntur cornua iusti.

75 (76). Victoria socii Israelis

75 1 In finem, in Laudibus, Psalmus Asaph, Can-
ticum ad Assyrios.
2 Notus in Iudæa Deus: in Israel magnum no-
men eius. Deus potentes hostes confregit
3 Et factus est in pace locus eius: et habitatio
eius in Sion.
4 Ibi confregit potentias arcuum, scutum, gladi-
um, et bellum.
5 Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis:
6 turbati sunt omnes insipientes corde. Dormie-
runt somnum suum: et nihil invenerunt
omnes viri divitiarum in manibus suis.
7 Ab increpatione tua Deus Iacob dormitaverunt
qui ascenderunt equos.
8 Tu terribilis es, et quis resistet tibi? ex tunc ira tua. Israelitis stupentibus et gratias agentibus
9 De cælo auditum fecisti iudicium: terra tre-
muit et quievit,
10 Cum exsurgeret in iudicium Deus, ut salvos
faceret omnes mansuetos terræ.
11 Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi: et
reliquiæ cogitationis diem festum agent tibi.
12 Vovete, et reddite Domino Deo vestro: omnes
qui in circuitu eius affertis munera.
Terribili 13 et ei qui aufert spiritum princi-
pum, terribili apud reges terræ.

76 (77). Meditatio tribulati

76 1 In finem, pro Idithun, Psalmus Asaph.
2 Voce mea ad Dominum clamavi: voce mea
ad Deum, et intendit mihi. In die tribulationis

3 In die tribulationis meæ Deum exquisivi, manibus meis nocte contra eum: et non sum deceptus. Renuit consolari anima mea,
4 memor fui Dei, et delectatus sum, et exercitatus sum: et defecit spiritus meus.
5 Anticipaverunt vigilias oculi mei: turbatus sum, et non sum locutus.
6 Cogitavi dies antiquos: et annos æternos in mente habui.
7 Et meditatus sum nocte cum corde meo, et exercitabar, et scopebam spiritum meum.
8 Numquid in æternum proiiciet Deus: aut non apponet ut complacitior sit adhuc?
9 Aut in finem misericordiam suam abscindet, a generatione in generationem?
10 Aut obliviscetur misereri Deus? aut continebit in ira sua misericordias suas?

mirabilium Domini recordatur

11 Et dixi: Nunc cœpi: hæc mutatio dexteræ Excelsi.
12 Memor fui operum Domini: quia memor ero ab initio mirabilium tuorum,
13 Et meditabor in omnibus operibus tuis: et in adinventionibus tuis exercebor.
14 Deus in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster?
15 tu es Deus qui facis mirabilia. Notam fecisti in populis virtutem tuam:
16 redemisti in brachio tuo populum tuum, filios Iacob, et Ioseph.
17 Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: et timuerunt, et turbatæ sunt abyssi.
18 Multitudo sonitus aquarum: vocem dederunt nubes. Etenim sagittæ tuæ transeunt:
19 vox tonitrui tui in rota. Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ: commota est et contremuit terra.
20 In mari via tua, et semitæ tuæ in aquis multis: et vestigia tua non cognoscentur.

21 Deduxisti sicut oves populum tuum, in manu Moysi et Aaron.

77 (78). Memoria historiæ antiquæ

77 1 Intellectus Asaph.

Attendite popule meus legem meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei.
2 Aperiam in parabolis os meum: loquar propositiones ab initio.
3 Quanta audivimus et cognovimus ea: et patres nostri narraverunt nobis.
4 Non sunt occultata a filiis eorum, in generatione altera. Narrantes laudes Domini, et virtutes eius, et mirabilia eius quæ fecit.
5 Et suscitavit testimonium in Iacob: et legem posuit in Israel. Quanta mandavit patribus nostris nota facere ea filiis suis:
6 ut cognoscat generatio altera. Filii qui nascentur, et exsurgent, et narrabunt filiis suis,
7 Ut ponant in Deo spem suam, et non obliviscantur operum Dei: et mandata eius exquirant.
8 Ne fiant sicut patres eorum: generatio prava et exasperans.
Generatio, quæ non direxit cor suum: et non est creditus cum Deo spiritus eius.
9 Filii Ephrem intendentes et mittentes arcum: conversi sunt in die belli.
10 Non custodierunt testamentum Dei: et in lege eius noluerunt ambulare.
11 Et obliti sunt benefactorum eius, et mirabilium eius quæ ostendit eis.

Populus generationem pravam ne imitetur

12 Coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Ægypti, in campo Taneos.
13 Interrupit mare, et perduxit eos: et statuit aquas quasi in utre.
14 Et deduxit eos in nube diei: et tota nocte in illuminatione ignis.

itineris per mare ac per desertum ne obliviscatur

---

(21) Ex 14, 19. — (13) Ex 14, 22.

15 Interrupit petram in eremo: et adaquavit eos
velut in abysso multa.
16 Et eduxit aquam de petra: et deduxit tamquam flumina aquas.
17 Et apposuerunt adhuc peccare ei: in iram excitaverunt Excelsum in inaquoso.
18 Et tentaverunt Deum in cordibus suis: ut peterent escas animabus suis.
19 Et male locuti sunt de Deo: dixerunt: Numquid poterit Deus parare mensam in deserto?
20 Quoniam percussit petram, et fluxerunt aquæ,
et torrentes inundaverunt.
Numquid et panem poterit dare, aut parare mensam populo suo?
21 Ideo audivit Dominus, et distulit: et ignis accensus est in Iacob, et ira ascendit in Israel:
22 Quia non crediderunt in Deo, nec speraverunt in salutari eius:
23 Et mandavit nubibus desuper, et ianuas cæli aperuit.
24 Et pluit illis manna ad manducandum, et panem cæli dedit eis.
25 Panem angelorum manducavit homo: cibaria misit eis in abundantia.
26 Transtulit austrum de cælo: et induxit in virtute sua africum.
27 Et pluit super eos sicut pulverem carnes: et sicut arenam maris volatilia pennata.
28 Et ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum.
29 Et manducaverunt et saturati sunt nimis, et desiderium eorum attulit eis:
30 non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum
31 et ira Dei ascendit super eos. Et occidit pingues eorum, et electos Israel impedivit.

---

(15) Ex 17, 6; Ps 104, 41. — (21) Nm 11, 1. — (24) Ex 16, 4; Nm 11, 7. — (25) Io 6, 31; 1 Cor 10, 3. — (26) Nm 11, 31. — (30) Nm 11, 33.

32 In omnibus his peccaverunt adhuc: et non crediderunt in mirabilibus eius.
33 Et defecerunt in vanitate dies eorum: et anni eorum cum festinatione.
34 Cum occideret eos, quærebant eum: et revertebantur, et diluculo veniebant ad eum.
35 Et rememorati sunt quia Deus adiutor est eorum: et Deus excelsus redemptor eorum est.
36 Et dilexerunt eum in ore suo, et lingua sua mentiti sunt ei:
37 Cor autem eorum non erat rectum cum eo: nec fideles habiti sunt in testamento eius.
38 Ipse autem est misericors, et propitius fiet peccatis eorum: et non disperdet eos.
Et abundavit ut averteret iram suam: et non accendit omnem iram suam:
39 Et recordatus est quia caro sunt: spiritus vadens, et non rediens.
40 Quoties exacerbaverunt eum in deserto, in iram concitaverunt eum in inaquoso?
41 Et conversi sunt, et tentaverunt Deum: et sanctum Israel exacerbaverunt.

42 Non sunt recordati manus eius, die qua redemit eos de manu tribulantis, prodigiorum in Ægypto recordentur
43 Sicut posuit in Ægypto signa sua, et prodigia sua in campo Taneos.
44 Et convertit in sanguinem flumina eorum, et imbres eorum, ne biberent.
45 Misit in eos cœnomyiam, et comedit eos: et ranam, et disperdidit eos.
46 Et dedit ærugini fructus eorum: et labores eorum locustæ.
47 Et occidit in grandine vineas eorum: et moros eorum in pruina.
48 Et tradidit grandini iumenta eorum: et possessionem eorum igni.

---

(44) Ex 7, 20. — (45) Ex 8, 6. 24. — (46) Ex 10, 15. — (47) Ex 9, 25.

49 Misit in eos iram indignationis suæ: indignationem, et iram, et tribulationem: immissiones per angelos malos.
50 Viam fecit semitæ iræ suæ, non pepercit a morte animabus eorum: et iumenta eorum in morte conclusit.
51 Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti: primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.
52 Et abstulit sicut oves populum suum: et perduxit eos tamquam gregem in deserto.
53 Et deduxit eos in spe, et non timuerunt: et inimicos eorum operuit mare.

operum in terra promissa memores sint

54 Et induxit eos in montem sanctificationis suæ, montem, quem acquisivit dextera eius.
Et eiecit a facie eorum gentes: et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis.
55 Et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israel.
56 Et tentaverunt, et exacerbaverunt Deum excelsum: et testimonia eius non custodierunt.
57 Et averterunt se, et non servaverunt pactum: quemadmodum patres eorum, conversi sunt in arcum pravum.
58 In iram concitaverunt eum in collibus suis: et in sculptilibus suis ad æmulationem eum provocaverunt.
59 Audivit Deus, et sprevit: et ad nihilum redegit valde Israel.
60 Et reppulit tabernaculum Silo, tabernaculum suum, ubi habitavit in hominibus.
61 Et tradidit in captivitatem virtutem eorum: et pulchritudinem eorum in manus inimici.
62 Et conclusit in gladio populum suum: et hereditatem suam sprevit.
63 Iuvenes eorum comedit ignis: et virgines eorum non sunt lamentatæ.

---

(51) Ex 12, 29. — (53) Ex 14, 27. — (54) Ios 13, 7. — (60) 1 Sm 4, 4; Ir 7, 12.

64 Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: et viduæ eorum non plorabantur.
65 Et excitatus est tamquam dormiens Dominus, tamquam potens crapulatus a vino.
66 Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternum dedit illis.
67 Et reppulit tabernaculum Ioseph: et tribum Ephraim non elegit:
68 Sed elegit tribum Iuda, montem Sion quem dilexit.
69 Et ædificavit sicut unicornium sanctificium suum in terra, quam fundavit in sæcula.
70 Et elegit David servum suum, et sustulit eum de gregibus ovium:
de post fœtantes accepit eum. 71 Pascere Iacob servum suum, et Israel hereditatem suam:
72 Et pavit eos in innocentia cordis sui: et in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

78 (79). Excidium urbis Ierusalem

78 1 Psalmus Asaph.

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Ierusalem in pomorum custodiam. Excidium describitur
2 Posuerunt morticina servorum tuorum, escas volatilibus cæli: carnes sanctorum tuorum bestiis terræ.
3 Effuderunt sanguinem eorum tamquam aquam in circuitu Ierusalem: et non erat qui sepeliret.
4 Facti sumus opprobrium vicinis nostris: subsannatio et illusio his, qui in circuitu nostro sunt.

5 Usquequo Domine irasceris in finem: accendetur velut ignis zelus tuus? auxilium Dei imploratur
6 Effunde iram tuam in gentes, quæ te non noverunt: et in regna, quæ nomen tuum non invocaverunt:

(6) Ir 10, 25.

7 Quia comederunt Iacob: et locum eius desolaverunt.
8 Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordiæ tuæ,
quia pauperes facti sumus nimis.

ultio gentium petitur

9 Adiuva nos Deus salutaris noster: et propter gloriam nominis tui Domine libera nos: et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum:
10 Ne forte dicant in gentibus: Ubi est Deus eorum? et innotescat in nationibus coram oculis nostris. Ultio sanguinis servorum tuorum, qui effusus est:
11 introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum.
Secundum magnitudinem brachii tui, posside filios mortificatorum.
12 Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum, quod exprobraverunt tibi Domine.
13 Nos autem populus tuus, et oves pascuæ tuæ,
confitebimur tibi in sæculum: In generationem et generationem annuntiabimus laudem tuam.

79 (80). Restitutio vineæ Domini

79 1 In finem, Pro iis, qui commutabuntur, testimonium Asaph, Psalmus.

Dominus Deus virtutum

2 Qui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Ioseph. Qui sedes super cherubim, manifestare
3 coram Ephraim, Beniamin, et Manasse. Excita potentiam tuam, et veni, ut salvos facias nos.
4 Deus converte nos: et ostende faciem tuam, et salvi erimus.
5 Domine Deus virtutum, quousque irasceris super orationem servi tui?
6 Cibabis nos pane lacrimarum: et potum dabis nobis in lacrimis in mensura?

(8) Is 64, 9.

7 Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris:
et inimici nostri subsannaverunt nos.
8 Deus virtutum converte nos: et ostende fa-
ciem tuam: et salvi erimus.

9 Vineam de Ægypto transtulisti: eiecisti gen- vineam suam devastatam
tes, et plantasti eam.
10 Dux itineris fuisti in conspectu eius: plantasti
radices eius, et implevit terram.
11 Operuit montes umbra eius: et arbusta eius
cedros Dei.
12 Extendit palmites suos usque ad mare: et
usque ad flumen propagines eius.
13 Ut quid destruxisti maceriam eius: et vindemi-
ant eam omnes, qui prætergrediuntur viam?
14 Exterminavit eam aper de silva: et singularis
ferus depastus est eam.

15 Deus virtutum convertere: respice de cælo, respiciat et visitet
et vide, et visita vineam istam.
16 Et perfice eam, quam plantavit dextera tua: et
super filium hominis, quem confirmasti tibi.
17 Incensa igni, et suffossa ab increpatione vultus
tui peribunt.
18 Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ: et
super filium hominis, quem confirmasti tibi.
19 Et non discedimus a te, vivificabis nos: et
nomen tuum invocabimus.
20 Domine Deus virtutum converte nos: et os-
tende faciem tuam, et salvi erimus.

80 (81). Cantus sollemnis

80 1 In finem, Pro torcularibus, Psalmus ipsi
Asaph.
2 Exsultate Deo adiutori nostro: iubilate Deo Deo Iacob iubilandum est
Iacob.
3 Sumite psalmum, et date tympanum: psalte-
rium iucundum cum cithara.
4 Buccinate in Neomenia tuba, in insigni die
sollemnitatis vestræ:
5 Quia præceptum in Israel est: et iudicium
Deo Iacob.

6 Testimonium in Ioseph posuit illud, cum exiret
de terra Ægypti: linguam, quam non no-
verat, audivit.
7 Divertit ab oneribus dorsum eius: manus eius
in cophino servierunt.
cuius vocem
8 In tribulatione invocasti me, et liberavi te: ex-
audivi te in abscondito tempestatis: pro-
bavi te apud aquam contradictionis.
9 Audi populus meus, et contestabor te: Israel
si audieris me,
10 non erit in te deus recens, neque adorabis
deum alienum.
11 Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi
te de terra Ægypti: dilata os tuum, et
implebo illud.
Israel olim non audivit
12 Et non audivit populus meus vocem meam: et
Israel non intendit mihi.
13 Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum,
ibunt in adinventionibus suis.
14 Si populus meus audisset me: Israel si in viis
meis ambulasset:
15 Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem:
et super tribulantes eos misissem manum meam.
16 Inimici Domini mentiti sunt ei: et erit tem-
pus eorum in sæcula.
17 Et cibavit eos ex adipe frumenti: et de petra,
melle saturavit eos.

81 (82). Damnatio iudicum iniquorum

81 1 Psalmus Asaph.

A summo iudice corripiuntur ac puniuntur
Deus stetit in synagoga deorum: in medio au-
tem deos diiudicat.
2 Usquequo iudicatis iniquitatem: et facies pec-
catorum sumitis?
3 Iudicate egeno, et pupillo: humilem, et pau-
perem iustificate.

---

(6) Gn 41, 45. — (8) Ex 17, 5. — (10) Ex 20, 3. ·
(13) Act 14, 15. — (14) Bar 3, 13.

4 Eripite pauperem: et egenum de manu peccatoris liberate.
5 Nescierunt, neque intellexerunt, in tenebris ambulant: movebuntur omnia fundamenta terræ.
6 Ego dixi: Dii estis, et filii excelsi omnes.
7 Vos autem sicut homines moriemini: et sicut unus de principibus cadetis.
8 Surge Deus, iudica terram: quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus.

82 (83). Inimici confines Israelis

82 1 Canticum Psalmi Asaph.

2 Deus, quis similis erit tibi? ne taceas, neque compescaris Deus: Populum Israel perdere volunt
3 Quoniam ecce inimici tui sonuerunt: et qui oderunt te, extulerunt caput.
4 Super populum tuum malignaverunt consilium: et cogitaverunt adversus sanctos tuos.
5 Dixerunt: Venite, et disperdamus eos de gente: et non memoretur nomen Israel ultra.
6 Quoniam cogitaverunt unanimiter: simul adversum te testamentum disposuerunt,
7 tabernacula Idumæorum et Ismahelitæ: Moab, et Agareni,
8 Gebal, et Ammon, et Amalec: alienigenæ cum habitantibus Tyrum.
9 Etenim Assur venit cum illis: facti sunt in adiutorium filiis Lot.
10 Fac illis sicut Madian, et Sisaræ: sicut Iabin in torrente Cisson. at ipsi dispereant
11 Disperierunt in Endor: facti sunt ut stercus terræ.
12 Pone principes eorum sicut Oreb, et Zeb, et Zebee, et Salmana: Omnes principes eorum:

(4) Pr 24, 11. — (6) Io 10, 34. — (10) Idc 7, 22. — Idc 4, 15. — (12) Idc 7, 25.

13 qui dixerunt: Hereditate possideamus Sanctuarium Dei.
14 Deus meus pone illos ut rotam: et sicut stipulam ante faciem venti.
15 Sicut ignis, qui comburit silvam: et sicut flamma comburens montes:
16 Ita persequeris illos in tempestate tua: et in ira tua turbabis eos.
17 Imple facies eorum ignominia: et quærent nomen tuum, Domine.
18 Erubescant, et conturbentur in sæculum sæculi: et confundantur, et pereant.
19 Et cognoscant quia nomen tibi Dominus: tu solus Altissimus in omni terra.

VI. Psalmi filiis Core, Davidi, Eman, Ethan ascripti, 83—88 (hebr. 84—89)

83 (84). Felicitas in sanctuario habitantium

83 1 In finem, Pro torcularibus filiis Core, Psalmus.

Psalmista atria Domini concupiebat

2 Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum:
3 concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini. Cor meum, et caro mea exsultaverunt in Deum vivum.
4 Etenim passer invenit sibi domum: et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos. Altaria tua Domine virtutum: rex meus, et Deus meus.

habitantes in eis beatos dicit

5 Beati, qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.
6 Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit,
7 in valle lacrimarum in loco, quem posuit.
8 Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

pro rege orat

9 Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

10 Protector noster aspice Deus: et respice in faciem Christi tui:

11 Quia melior est dies una in atriis tuis super millia. Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. iterum atria Domini celebrat

12 Quia misericordiam, et veritatem diligit Deus: gratiam, et gloriam dabit Dominus. 13 Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia:
Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

84 (85). Petitio plenæ salutis

84

1 In finem, Filiis Core, Psalmus.

2 Benedixisti Domine terram tuam: avertisti captivitatem Iacob. Misericordiam consecuti

3 Remisisti iniquitatem plebis tuæ: operuisti omnia peccata eorum.

4 Mitigasti omnem iram tuam: avertisti ab ira indignationis tuæ.

5 Converte nos Deus salutaris noster: et averte iram tuam a nobis. ulteriorem misericordiam petunt

6 Numquid in æternum irasceris nobis? aut extendes iram tuam a generatione in generationem?

7 Deus tu conversus vivificabis nos: et plebs tua lætabitur in te.

8 Ostende nobis Domine misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis.

9 Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos: et in eos, qui convertuntur ad cor. quam Dominus tribuet

10 Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

11 Misericordia, et veritas obviaverunt sibi: iustitia, et pax osculatæ sunt.

12 Veritas de terra orta est: et iustitia de cælo prospexit.

13 Etenim Dominus dabit benignitatem: et terra
nostra dabit fructum suum.
14 Iustitia ante eum ambulabit: et ponet in via
gressus suos.

85 (86). Oratio impugnati

85 Oratio ipsi David.

Inops et pauper

1 Inclina Domine aurem tuam, et exaudi me:
quoniam inops, et pauper sum ego.
2 Custodi animam meam, quoniam sanctus sum:
salvum fac servum tuum, Deus meus, speran-
tem in te.
3 Miserere mei Domine, quoniam ad te clamavi
tota die:
4 lætifica animam servi tui, quoniam ad te Do-
mine animam meam levavi.
5 Quoniam tu Domine suavis, et mitis: et multæ
misericordiæ omnibus invocantibus te.
6 Auribus percipe Domine orationem meam: et
intende voci deprecationis meæ.
7 In die tribulationis meæ clamavi ad te: quia
exaudisti me.

Deum magnum ac misericordem

8 Non est similis tui in diis Domine: et non
est secundum opera tua.
9 Omnes gentes quascumque fecisti, venient, et
adorabunt coram te Domine: et glorificabunt
nomen tuum.
10 Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia: tu
es Deus solus.
11 Deduc me Domine in via tua, et ingrediar in
veritate tua: lætetur cor meum ut timeat
nomen tuum.
12 Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde
meo, et glorificabo nomen tuum in æter-
num:
13 Quia misericordia tua magna est super me: et
eruisti animam meam ex inferno inferiori.

---

(5) Ioel 2, 13.

14 Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam: et non proposuerunt te in conspectu suo. contra persequentes invocat
15 Et tu Domine Deus miserator et misericors, patiens, et multæ misericordiæ, et verax,
16 Respice in me, et miserere mei, da imperium tuum puero tuo: et salvum fac filium ancillæ tuæ.
17 Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur: quoniam tu Domine adiuvisti me, et consolatus es me.

86 (87). Gloria civitatis Dei

86 1 Filiis Core, Psalmus Cantici.

Fundamenta eius in montibus sanctis: 2 diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob. Habitatio omnium gentium
3 Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei.
4 Memor ero Rahab, et Babylonis scientium me. Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi fuerunt illic.
5 Numquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea: et ipse fundavit eam Altissimus?
6 Dominus narrabit in scripturis populorum, et principum: horum, qui fuerunt in ea.
7 Sicut lætantium omnium habitatio est in te.

87 (88). Lamentatio derelicti

87 1 Canticum Psalmi, Filiis Core, in finem, pro Maheleth ad respondendum, intellectus Eman Ezrahitæ.

2 Domine Deus salutis meæ: in die clamavi, et nocte coram te. Inferno appropinquans ad Deum clamat
3 Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precem meam:
4 Quia repleta est malis anima mea: et vita mea inferno appropinquavit.
5 Æstimatus sum cum descendentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio,

6 inter mortuos liber, Sicut vulnerati dormientes in sepulcris,
quorum non es memor amplius: et ipsi de manu tua repulsi sunt.
7 Posuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis, et in umbra mortis.
8 Super me confirmatus est furor tuus: et omnes fluctus tuos induxisti super me.
9 Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum, et non egrediebar:
10 oculi mei languerunt præ inopia. Clamavi ad te Domine tota die: expandi ad te manus meas.

statum mortuorum considerat

11 Numquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi?
12 Numquid narrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, et veritatem tuam in perditione?
13 Numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: et iustitia tua in terra oblivionis?
14 Et ego ad te Domine clamavi: et mane oratio mea præveniet te.

preces repulsas lamentatur

15 Ut quid Domine repellis orationem meam: avertis faciem tuam a me?
16 Pauper sum ego, et in laboribus a iuventute mea: exaltatus autem, humiliatus sum et conturbatus.
17 In me transierunt iræ tuæ: et terrores tui conturbaverunt me.
18 Circumdederunt me sicut aqua tota die: circumdederunt me simul.
19 Elongasti a me amicum, et proximum: et notos meos a miseria.

88 (89). Memoria promissionum Davidi factarum

88 1 Intellectus Ethan Ezrahitæ.

Promissiones divinas perstringit

2 Misericordias Domini in æternum cantabo. In generationem et generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo.

3 Quoniam dixisti: In æternum misericordia ædificabitur in cælis: præparabitur veritas tua in eis.
4 Disposui testamentum electis meis, iuravi David servo meo:
5 usque in æternum præparabo semen tuum. Et ædificabo in generationem, et generationem sedem tuam.

Deum magnum ac misericordem laudat

6 Confitebuntur cæli mirabilia tua Domine: etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.
7 Quoniam quis in nubibus æquabitur Domino: similis erit Deo in filiis Dei?
8 Deus, qui glorificatur in consilio sanctorum: magnus et terribilis super omnes qui in circuitu eius sunt.
9 Domine Deus virtutum quis similis tibi? potens es Domine, et veritas tua in circuitu tuo.
10 Tu dominaris potestati maris: motum autem fluctuum eius tu mitigas.
11 Tu humiliasti sicut vulneratum, superbum: in brachio virtutis tuæ dispersisti inimicos tuos.
12 Tui sunt cæli, et tua est terra, orbem terræ et plenitudinem eius tu fundasti:
13 aquilonem, et mare tu creasti. Thabor et Hermon in nomine tuo exsultabunt:
14 tuum brachium cum potentia. Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua:
15 iustitia et iudicium præparatio sedis tuæ. Misericordia et veritas præcedent faciem tuam:
16 beatus populus, qui scit iubilationem. Domine, in lumine vultus tui ambulabunt,
17 et in nomine tuo exsultabunt tota die: et in iustitia tua exaltabuntur.
18 Quoniam gloria virtutis eorum tu es: et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

---

(4) 2 Sm 7, 12. — (12) Gn 1, 1.

19 Quia Domini est assumptio nostra: et sancti Israel regis nostri.

promissiones uberius perscribit

20 Tunc locutus es in visione sanctis tuis, et dixisti: Posui adiutorium in potente: et exaltavi electum de plebe mea.
21 Inveni David servum meum: oleo sancto meo unxi eum.
22 Manus enim mea auxiliabitur ei: et brachium meum confortabit eum.
23 Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non apponet nocere ei.
24 Et concidam a facie ipsius inimicos eius: et odientes eum in fugam convertam.
25 Et veritas mea, et misericordia mea cum ipso:
et in nomine meo exaltabitur cornu eius.
26 Et ponam in mari manum eius: et in fluminibus dexteram eius.
27 Ipse invocabit me: Pater meus es tu: Deus meus, et susceptor salutis meæ:
28 Et ego primogenitum ponam illum excelsum præ regibus terræ.
29 In æternum servabo illi misericordiam meam:
et testamentum meum fidele ipsi.
30 Et ponam in sæculum sæculi semen eius: et thronum eius sicut dies cæli.
31 Si autem dereliquerint filii eius legem meam:
et in iudiciis meis non ambulaverint:
32 Si iustitias meas profanaverint: et mandata mea non custodierint:
33 Visitabo in virga iniquitates eorum: et in verberibus peccata eorum.
34 Misericordiam autem meam non dispergam ab eo: neque nocebo in veritate mea:
35 Neque profanabo testamentum meum: et quæ procedunt de labiis meis non faciam irrita.
36 Semel iuravi in sancto meo, si David mentiar:

(21) 1 Sm 16, 1. 12; Act 13, 22.

37 semen eius in æternum manebit. 38 Et thro-
nus eius sicut Sol in conspectu meo,
et sicut Luna perfecta in æternum: et testis
in cælo fidelis.

39 Tu vero reppulisti et despexisti: distulisti Christum tuum.

rogans ut Deus in præsenti opprobrio populi earum recordetur

40 Evertisti testamentum servi tui: profanasti in terra Sanctuarium eius.

41 Destruxisti omnes sepes eius: posuisti firmamentum eius formidinem.

42 Diripuerunt eum omnes transeuntes viam: factus est opprobrium vicinis suis.

43 Exaltasti dexteram deprimentium eum: lætificasti omnes inimicos eius.

44 Avertisti adiutorium gladii eius: et non es auxiliatus ei in bello.

45 Destruxisti eum ab emundatione: et sedem eius in terram collisisti.

46 Minorasti dies temporis eius: perfudisti eum confusione.

47 Usquequo Domine avertis in finem: exardescet sicut ignis ira tua?

48 Memorare quæ mea substantia: numquid enim vane constituisti omnes filios hominum?

49 Quis est homo, qui vivet, et non videbit mortem: eruet animam suam de manu inferi?

50 Ubi sunt misericordiæ tuæ antiquæ Domine, sicut iurasti David in veritate tua?

51 Memor esto Domine opprobrii servorum tuorum (quod continui in sinu meo) multarum gentium.

52 Quod exprobraverunt inimici tui Domine, quod exprobraverunt commutationem Christi tui.

53 Benedictus Dominus in æternum: fiat, fiat.

doxologia tertia

---

(38) 2 Sm 7, 16. — (50) 2 Sm 7, 11.

PARS ALTERA

Collectiones Psalmorum recentiores, 89—150 (hebr. 90—150)

I. Collectio Psalmorum omissorum prima, 89—105 (hebr. 90—106)

89 (90). Refugium fragilium caducorumque

89 1 Oratio Moysi hominis Dei.

Homines deficientes

Domine, refugium factus es nobis: a generatione in generationem.
2 Priusquam montes fierent, aut formaretur terra, et orbis: a sæculo et usque in sæculum tu es Deus.
3 Ne avertas hominem in humilitatem: et dixisti: Convertimini filii hominum.
4 Quoniam mille anni ante oculos tuos, tamquam dies hesterna, quæ præteriit, Et custodia in nocte,
5 quæ pro nihilo habentur, eorum anni erunt.
6 Mane sicut herba transeat, mane floreat, et transeat: vespere decidat, induret, et arescat.

propter peccata sua

7 Quia defecimus in ira tua, et in furore tuo turbati sumus.
8 Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.
9 Quoniam omnes dies nostri defecerunt: et in ira tua defecimus. Anni nostri sicut aranea meditabuntur:
10 dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni:
et amplius eorum, labor et dolor. Quoniam supervenit mansuetudo: et corripiemur.

---

(10) Sir 18, 8.

11 Quis novit potestatem iræ tuæ: et præ timore
tuo iram tuam 12 dinumerare? | ad Deum æternum confugiunt
Dexteram tuam sic notam fac: et eruditos
corde in sapientia.
13 Convertere Domine usquequo? et deprecabilis
esto super servos tuos.
14 Repleti sumus mane misericordia tua: et exsultavimus, et delectati sumus omnibus diebus nostris.
15 Lætati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti: annis, quibus vidimus mala.
16 Respice in servos tuos, et in opera tua: et dirige filios eorum.
17 Et sit splendor Domini Dei nostri super nos,
et opera manuum nostrarum dirige super nos:
et opus manuum nostrarum dirige.

90 (91). Protectio Dei

90 1 Laus Cantici David.

Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur. | Deus in se sperantes
2 Dicet Domino: Susceptor meus es tu, et refugium meum: Deus meus sperabo in eum.
3 Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, et a verbo aspero.
4 Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis eius
sperabis: 5 Scuto circumdabit te veritas eius:
non timebis a timore nocturno, 6 A sagitta
volante in die,
a negotio perambulante in tenebris: ab incursu, et dæmonio meridiano.
7 Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.
8 Verumtamen oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum videbis.

9 Quoniam tu es Domine spes mea: Altissimum posuisti refugium tuum. | protegit et servat
10 Non accedet ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

11 Quoniam angelis suis mandavit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis.
12 In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.
13 Super aspidem, et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem.
14 Quoniam in me speravit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.
15 Clamabit ad me, et ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum et glorificabo eum.
16 Longitudine dierum repiebo eum: et ostendam illi salutare meum.

91 (92). Opera Dei magnifica

91 1 Psalmus Cantici, In die sabbati.

Dominus laudandus est

2 Bonum est confiteri Domino: et psallere nomini tuo Altissime.
3 Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: et veritatem tuam per noctem.
4 In decachordo, psalterio: cum cantico, in cithara.
5 Quia delectasti me Domine in factura tua: et in operibus manuum tuarum exsultabo.
6 Quam magnificata sunt opera tua Domine! nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ:

qui peccatores dispergit

7 Vir insipiens non cognoscet: et stultus non intelliget hæc.
8 Cum exorti fuerint peccatores sicut fænum: et apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem: Ut intereant in sæculum sæculi:
9 tu autem Altissimus in æternum Domine.
10 Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: et dispergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

iustos vero exaltat

11 Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum: et senectus mea in misericordia uberi.

---

(11) Mt 4, 6; Lc 4, 10.

12 Et despexit oculus meus inimicos meos: et in insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.
13 Iustus, ut palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.
14 Plantati in domo Domini, in atriis domus Dei nostri florebunt.
15 Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi: et bene patientes erunt,
16 ut annuntient: Quoniam rectus Dominus Deus noster: et non est iniquitas in eo.

92 (93). Regnum Domini

92 Laus Cantici ipsi David in die ante sabbatum, quando fundata est terra.

1 Dominus regnavit, decorem indutus est: indutus est Dominus fortitudinem, et præcinxit se. Etenim firmavit orbem terræ, qui non commovebitur. Firmum et mirabile est
2 Parata sedes tua ex tunc: a sæculo tu es.
3 Elevaverunt flumina Domine: elevaverunt flumina vocem suam. Elevaverunt flumina fluctus suos,
4 a vocibus aquarum multarum. Mirabiles elationes maris, mirabilis in altis Dominus.
5 Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domum tuam decet sanctitudo Domine in longitudinem dierum.

93 (94). Efflagitatio ultionis Dei

93 Psalmus ipsi David, Quarta sabbati.

1 Deus ultionum Dominus: Deus ultionum libere egit. Peccatores gloriantes
2 Exaltare qui iudicas terram: redde retributionem superbis.
3 Usquequo peccatores Domine: usquequo peccatores gloriabuntur:
4 Effabuntur, et loquentur iniquitatem: loquentur omnes, qui operantur iniustitiam?

5 Populum tuum Domine humiliaverunt: et hereditatem tuam vexaverunt.
6 Viduam, et advenam interfecerunt: et pupillos occiderunt.
7 Et dixerunt: Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Iacob.

et insipientes

8 Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquando sapite.
9 Qui plantavit aurem, non audiet? aut qui finxit oculum, non considerat?
10 Qui corripit gentes, non arguet: qui docet hominem scientiam?
11 Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt.

Deus Israel disperdat

12 Beatus homo, quem tu erudieris Domine: et de lege tua docueris eum.
13 Ut mitiges ei a diebus malis: donec fodiatur peccatori fovea.
14 Quia non repellet Dominus plebem suam: et hereditatem suam non derelinquet.
15 Quoadusque iustitia convertatur in iudicium: et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde.
16 Quis consurget mihi adversus malignantes? aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?
17 Nisi quia Dominus adiuvit me: paulominus habitasset in inferno anima mea.
18 Si dicebam: Motus est pes meus: misericordia tua Domine adiuvabat me.
19 Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.
20 Numquid adhæret tibi sedes iniquitatis: qui fingis laborem in præcepto?
21 Captabunt in animam iusti: et sanguinem innocentem condemnabunt.
22 Et factus est mihi Dominus in refugium: et Deus meus in adiutorium spei meæ.

23 Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: disperdet illos Dominus Deus noster.

94 (95). Deus mundi et pastor Israel

94 Laus Cantici ipsi David.

1 Venite, exsultemus Domino: iubilemus Deo salutari nostro: — Ipsi iubilandum est
2 Præoccupemus faciem eius in confessione: et in psalmis iubilemus ei.
3 Quoniam Deus magnus Dominus: et rex magnus super omnes deos.
4 Quia in manu eius sunt omnes fines terræ: et altitudines montium ipsius sunt.
5 Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud: et siccam manus eius formaverunt.
6 Venite adoremus, et procidamus: et ploremus ante Dominum, qui fecit nos.
7 Quia ipse est Dominus Deus noster: et nos populus pascuæ eius, et oves manus eius.

8 Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra; — atque obœdiendum
9 Sicut in irritatione secundum diem tentationis in deserto:
ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt me, et viderunt opera mea.
10 Quadraginta annis offensus fui generationi illi, et dixi: Semper hi errant corde.
11 Et isti non cognoverunt vias meas:
ut iuravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam.

95 (96). Iudex totius mundi

95 1 Canticum ipsi David, Quando domus ædificabatur post captivitatem. *(1 Par 15.)*

Cantate Domino canticum novum: cantate Domino omnis terra. — Benedicendus ab Israel

(8) Hbr 3, 7. — (10) Nm 14, 34. — (11) Hbr 4, 3.

2 Cantate Domino, et benedicite nomini eius: annuntiate de die in diem salutare eius.
3 Annuntiate inter gentes gloriam eius, in omnibus populis mirabilia eius.
4 Quoniam magnus Dominus, et laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos.
5 Quoniam omnes dii gentium dæmonia: Dominus autem cælos fecit.
6 Confessio, et pulchritudo in conspectu eius: sanctimonia, et magnificentia in sanctificatione eius.

laudandus a gentibus

7 Afferte Domino patriæ gentium, afferte Domino gloriam et honorem:
8 afferte Domino gloriam nomini eius. Tollite hostias, et introite in atria eius:
9 adorate Dominum in atrio sancto eius. Commoveatur a facie eius universa terra:
10 dicite in gentibus quia Dominus regnavit. Etenim correxit orbem terræ qui non commovebitur: iudicabit populos in æquitate.

honorandus a cælo et terra

11 Lætentur cæli, et exsultet terra, commoveatur mare, et plenitudo eius:
12 gaudebunt campi, et omnia, quæ in eis sunt. Tunc exsultabunt omnia ligna silvarum
13 a facie Domini, quia venit: quoniam venit iudicare terram.
Iudicabit orbem terræ in æquitate, et populos in veritate sua.

96 (97). Iudicium Domini

96 1 Huic David, Quando terra eius restituta est.

Describitur iudex

Dominus regnavit, exsultet terra: lætentur insulæ multæ.
2 Nubes, et caligo in circuitu eius: iustitia, et iudicium correctio sedis eius.
3 Ignis ante ipsum præcedet, et inflammabit in circuitu inimicos eius.
4 Illuxerunt fulgura eius orbi terræ: vidit, et commota est terra.

5 Montes, sicut cera fluxerunt a facie Domini: a
facie Domini omnis terra.
6 Annuntiaverunt cæli iustitiam eius: et viderunt
omnes populi gloriam eius.
7 Confundantur omnes, qui adorant sculptilia: et
qui gloriantur in simulacris suis. Adorate
eum omnes angeli eius:
8 audivit, et lætata est Sion. Et exsultaverunt
filiæ Iudæ, propter iudicia tua Domine:
9 Quoniam tu Dominus altissimus super omnem ter-
ram: nimis exaltatus es super omnes deos.
10 Qui diligitis Dominum, odite malum: custodit
Dominus animas sanctorum suorum, de
manu peccatoris liberabit eos.
11 Lux orta est iusto, et rectis corde lætitia.
12 Lætamini iusti in Domino: et confitemini me-
moriæ sanctificationis eius.

atque iudicium

97 (98). Salvator Israel et iudex mundi

97

1 Psalmus ipsi David.

Cantate Domino canticum novum: quia mira-
bilia fecit. Salvavit sibi dextera eius: et
brachium sanctum eius.
2 Notum fecit Dominus salutare suum: in con-
spectu gentium revelavit iustitiam suam.
3 Recordatus est misericordiæ suæ, et veritatis
suæ domui Israel. Viderunt omnes termini
terræ salutare Dei nostri.
4 Iubilate Deo omnis terra: cantate, et exsul-
tate, et psallite.
5 Psallite Domino in cithara, in cithara et voce
psalmi:
6 in tubis ductilibus, et voce tubæ corneæ. Iubi-
late in conspectu regis Domini:
7 moveatur mare, et plenitudo eius: orbis ter-
rarum, et qui habitant in eo.

Celebrandus ab omnibus creaturis

(7) Ex 20, 4; Lv 26, 1; Dt 5, 8. — Hbr 1, 6. —
(10) Am 5, 15; Rom 12, 9. — (2) Is 52, 10; 63, 8.

8 Flumina plaudent manu, simul montes exsultabunt
9 a conspectu Domini: quoniam venit iudicare *terram.*
Iudicabit orbem terrarum in iustitia, et populos in æquitate.

98 (99) Sanctum nomen Domini

98 1 Psalmus ipsi David.

Terribile gentibus et amabile Israelitis

Dominus regnavit, irascantur populi: qui sedet super cherubim, moveatur terra.
2 Dominus in Sion magnus: et excelsus super omnes populos.
3 Confiteantur nomini tuo magno: quoniam terribile, et sanctum est:
4 et honor regis iudicium diligit. Tu parasti directiones: iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti.
5 Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorate scabellum pedum eius: quoniam sanctum est.

propitium invocantibus

6 Moyses, et Aaron in sacerdotibus eius: et Samuel inter eos, qui invocant nomen eius:
Invocabant Dominum, et ipse exaudiebat eos:
7 in columna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia eius, et præceptum quod dedit illis.
8 Domine Deus noster tu exaudiebas eos: Deus tu propitius fuisti eis, et ulciscens in omnes adinventiones eorum.
9 Exaltate Dominum Deum nostrum, et adorate in monte sancto eius: quoniam sanctus Dominus Deus noster.

99 (100). Gratiarum actio

99 1 Psalmus in confessione.

Pro electione populi Israel

2 Iubilate Deo omnis terra: servite Domino in lætitia. Introite in conspectu eius, in exsultatione.

3 Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse
fecit nos, et non ipsi nos: Populus eius,
et oves pascuæ eius:
4 introite portas eius in confessione, atria eius in
hymnis: confitemini illi. Laudate nomen eius:
5 quoniam suavis est Dominus, in æternum mi-
sericordia eius, et usque in generationem
et generationem veritas eius.

100 (101). Vita principis

100 1 Psalmus ipsi David.

Misericordiam, et iudicium cantabo Privata
tibi Domine: Psallam,
2 et intelligam in via immaculata,
quando venies ad me.
Perambulabam in innocentia cordis mei,
in medio domus meæ.
3 Non proponebam ante oculos meos
rem iniustam:
facientes prævaricationes odivi.
Non adhæsit mihi 4 cor pravum:
declinantem a me malignum
non cognoscebam.

5 Detrahentem secreto proximo suo, publica
hunc persequebar,
Superbo oculo, et insatiabili corde,
cum hoc non edebam.
6 Oculi mei ad fideles terræ
ut sedeant mecum:
ambulans in via immaculata,
hic mihi ministrabat.
7 Non habitabit in medio domus meæ
qui facit superbiam:
qui loquitur iniqua, non direxit
in conspectu oculorum meorum.
8 In matutino interficiebam
omnes peccatores terræ:
ut disperderem de civitate Domini
omnes operantes iniquitatem.

101 (102). Restitutio Sion destructæ

101 [1] Oratio pauperis, Cum anxius fuerit, et in conspectu Domini effuderit precem suam.

Clamat Israel

2 Domine exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat.
3 Non avertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.
In quacumque die invocavero te, velociter exaudi me.

solitarius et allisus

4 Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremium aruerunt.
5 Percussus sum ut fænum, et aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.
6 A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ.
7 Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.
8 Vigilavi, et factus sum sicut passer solitarius in tecto.
9 Tota die exprobrabant mihi inimici mei: et qui laudabant me adversum me iurabant.
10 Quia cinerem tamquam panem manducabam, et potum meum cum fletu miscebam.
11 A facie iræ et indignationis tuæ: quia elevans allisisti me.
12 Dies mei sicut umbra declinaverunt: et ego sicut fænum arui.

ut destructæ civitatis misereatur

13 Tu autem Domine in æternum permanes: et memoriale tuum in generationem et generationem.
14 Tu exsurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.
15 Quoniam placuerunt servis tuis lapides eius: et terræ eius miserebuntur.
16 Et timebunt gentes nomen tuum Domine, et omnes reges terræ gloriam tuam.
17 Quia ædificavit Dominus Sion: et videbitur in gloria sua.

18 Respexit in orationem humilium: et non sprevit precem eorum.
19 Scribantur hæc in generatione altera: et populus, qui creabitur, laudabit Dominum:
20 Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit:
21 Ut audiret gemitus compeditorum: ut solveret filios interemptorum:
22 Ut annuntient in Sion nomen Domini: et laudem eius in Ierusalem.
23 In conveniendo populos in unum, et reges ut serviant Domino.

Dominus immutabilis

24 Respondit ei in via virtutis suæ: Paucitatem dierum meorum nuntia mihi.
25 Ne revoces me in dimidio dierum meorum: in generationem et generationem anni tui.
26 Initio tu Domine terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt cæli.
27 Ipsi peribunt, tu autem permanes:
et omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur:
28 tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.
29 Filii servorum tuorum habitabunt: et semen eorum in sæculum dirigetur.

102 (103). Misericordia Domini

102 1 Ipsi David.

Omnibus iniquitatibus propitiatur

Benedic anima mea Domino: et omnia, quæ intra me sunt, nomini sancto eius.
2 Benedic anima mea Domino: et noli oblivisci omnes retributiones eius:
3 Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas.
4 Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coronat te in misericordia et miserationibus.
5 Qui replet in bonis desiderium tuum: renovabitur ut aquilæ iuventus tua:
6 Faciens misericordias Dominus: et iudicium omnibus iniuriam patientibus.

7 Notas fecit vias suas Moysi, filiis Israel vo-
luntates suas.

Dominus multum miseri-cors

8 Miserator, et misericors Dominus: longanimis,
et multum misericors.
9 Non in perpetuum irascetur: neque in æter-
num comminabitur.
10 Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque
secundum iniquitates nostras retribuit nobis.
11 Quoniam secundum altitudinem cæli a terra:
corroboravit misericordiam suam super timen-
tes se.
12 Quantum distat ortus ab occidente: longe fe-
cit a nobis iniquitates nostras.
13 Quomodo miseretur pater filiorum, misertus
est Dominus timentibus se:
14 quoniam ipse cognovit figmentum nostrum. Re-
cordatus est quoniam pulvis sumus:
15 homo, sicut fænum dies eius, tamquam flos
agri sic efflorebit.
16 Quoniam spiritus pertransibit in illo, et non
subsistet: et non cognoscet amplius locum
suum.
17 Misericordia autem Domini ab æterno, et usque
in æternum super timentes eum. Et iusti-
tia illius in filios filiorum,
18 his qui servant testamentum eius: Et memores
sunt mandatorum ipsius, ad faciendum ea.
19 Dominus in cælo paravit sedem suam: et re-
gnum ipsius omnibus dominabitur.

ideo ab omnibus creaturis benedica-tur

20 Benedicite Domino omnes angeli eius: poten-
tes virtute, facientes verbum illius, ad au-
diendam vocem sermonum eius.
21 Benedicite Domino omnes virtutes eius: mi-
nistri eius, qui facitis voluntatem eius.
22 Benedicite Domino omnia opera eius: in omni
loco dominationis eius, benedic anima mea
Domino.

---

(8) Nm 14, 18.

103 (104). Magnificentia creatoris

103 1 Ipsi David.

Benedic anima mea Domino: Domine Deus meus magnificatus es vehementer. Confessionem, et decorem induisti:
2 amictus lumine sicut vestimento: Extendens cælum sicut pellem:
3 qui tegis aquis superiora eius. Qui ponis nubem ascensum tuum: qui ambulas super pennas ventorum.
4 Qui facis angelos tuos, spiritus: et ministros tuos ignem urentem.

In operibus primæ et secundæ diei

5 Qui fundasti terram super stabilitatem suam: non inclinabitur in sæculum sæculi.
6 Abyssus, sicut vestimentum, amictus eius: super montes stabunt aquæ.
7 Ab increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui formidabunt.
8 Ascendunt montes: et descendunt campi in locum, quem fundasti eis.
9 Terminum posuisti, quem non transgredientur: neque convertentur operire terram.
10 Qui emittis fontes in convallibus: inter medium montium pertransibunt aquæ.
11 Potabunt omnes bestiæ agri: exspectabunt onagri in siti sua.
12 Super ea volucres cæli habitabunt: de medio petrarum dabunt voces.
13 Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum tuorum satiabitur terra:
14 Producens fænum iumentis, et herbam servituti hominum: Ut educas panem de terra:
15 et vinum lætificet cor hominis: Ut exhilaret faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet.
16 Saturabuntur ligna campi, et cedri Libani, quas plantavit:

in operibus tertiæ diei

---

(4) Hbr 1, 7.

17 illic passeres nidificabunt. Herodii domus dux
est eorum:
18 montes excelsi cervis: petra refugium herinaciis.

In operibus quartæ ac sextæ diei

19 Fecit lunam in tempora: sol cognovit occasum
suum.
20 Posuisti tenebras, et facta est nox: in ipsa
pertransibunt omnes bestiæ silvæ.
21 Catuli leonum rugientes, ut rapiant, et quærant a Deo escam sibi.
22 Ortus est sol, et congregati sunt: et in cubilibus suis collocabuntur.
23 Exibit homo ad opus suum: et ad operationem suam usque ad vesperum.
24 Quam magnificata sunt opera tua Domine! omnia in sapientia fecisti: impleta est terra
possessione tua.

in operibus quintæ diei

25 Hoc mare magnum, et spatiosum manibus:
illic reptilia, quorum non est numerus. Animalia pusilla cum magnis:
26 illic naves pertransibunt. Draco iste, quem
formasti ad illudendum ei:
27 omnia a te exspectant ut des illis escam in
tempore.
28 Dante te illis, colligent: aperiente te manum
tuam, omnia implebuntur bonitate.
29 Avertente autem te faciem, turbabuntur: auferes spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur.
30 Emittes spiritum tuum, et creabuntur: et renovabis faciem terræ.

benedictio Dei sabbatina

31 Sit gloria Domini in sæculum: lætabitur Dominus in operibus suis:
32 Qui respicit terram, et facit eam tremere: qui
tangit montes, et fumigant.
33 Cantabo Domino in vita mea: psallam Deo
meo quamdiu sum.

---

(33) Inf 145, 2.

34 Iucundum sit ei eloquium meum: ego vero
delectabor in Domino.
35 Deficiant peccatores a terra, et iniqui ita ut
non sint:
benedic anima mea Domino.

104 (105). Fides regis Israel

104 Alleluia. *(1 Par 16, 8.)*

1 Confitemini Domino, et invocate nomen eius: Laudandus Dominus
annuntiate inter gentes opera eius.
2 Cantate ei, et psallite ei: narrate omnia mirabilia eius.
3 Laudamini in nomine sancto eius: lætetur cor
quærentium Dominum.
4 Quærite Dominum, et confirmamini: quærite
faciem eius semper.
5 Mementote mirabilium eius, quæ fecit: prodigia
eius, et iudicia oris eius.
6 Semen Abraham, servi eius: filii Iacob electi
eius.

7 Ipse Dominus Deus noster: in universa terra quia iuxta promissionem suam
iudicia eius.
8 Memor fuit in sæculum testamenti sui: verbi,
quod mandavit in mille generationes:
9 Quod disposuit ad Abraham: et iuramenti sui
ad Isaac:
10 Et statuit illud Iacob in præceptum: et Israel
in testamentum æternum:
11 Dicens: Tibi dabo terram Chanaan, funiculum
hereditatis vestræ.
12 Cum essent numero brevi, paucissimi et incolæ eius:

13 Et pertransierunt de gente in gentem, et de Patriarchas gubernavit
regno ad populum alterum.
14 Non reliquit hominem nocere eis: et corripuit
pro eis reges.

---

(1) 1 Par 16, 8; Is 12, 4. — (9) Gn 22, 16.

15 Nolite tangere christos meos: et in prophetis
meis nolite malignari.
16 Et vocavit famem super terram: et omne fir-
mamentum panis contrivit.
17 Misit ante eos virum: in servum venumdatus
est Ioseph.
18 Humiliaverunt in compedibus pedes eius, fer-
rum pertransiit animam eius,
19 donec veniret verbum eius. Eloquium Domini
inflammavit eum:
20 misit rex, et solvit eum; princeps populorum,
et dimisit eum.
21 Constituit eum dominum domus suæ: et prin-
cipem omnis possessionis suæ:
22 Ut erudiret principes eius sicut semetipsum:
et senes eius prudentiam doceret.

in Ægypto prodigia fecit

23 Et intravit Israel in Ægyptum: et Iacob accola
fuit in terra Cham.
24 Et auxit populum suum vehementer: et firma-
vit eum super inimicos eius.
25 Convertit cor eorum ut odirent populum eius:
et dolum facerent in servos eius.
26 Misit Moysen servum suum: Aaron, quem
elegit ipsum.
27 Posuit in eis verba signorum suorum, et pro-
digiorum in terra Cham.
28 Misit tenebras, et obscuravit: et non exacer-
bavit sermones suos.
29 Convertit aquas eorum in sanguinem: et oc-
cidit pisces eorum.
30 Edidit terra eorum ranas in penetralibus regum
ipsorum.
31 Dixit, et venit cœnomyia: et cinifes in omni-
bus finibus eorum.

---

(15) 2 Sm 1, 14; 1 Par 16, 22. — (17) Gn 37, 36. — (18) Gn 39, 20. — (20) Gn 41, 14. — (23) Gn 46, 6. — (24) Ex 1, 7; Act 7, 17. — (26) Ex 3, 10; 4, 29. — (27) Ex 7, 10. — (28) Ex 10, 21. — (29) Ex 7, 20. — (30) Ex 8, 6. — (31) Ex 8, 16. 24.

32 Posuit pluvias eorum grandinem: ignem comburentem in terra ipsorum.
33 Et percussit vineas eorum, et ficulneas eorum: et contrivit lignum finium eorum.
34 Dixit, et venit locusta, et bruchus, cuius non erat numerus:
35 Et comedit omne fænum in terra eorum: et comedit omnem fructum terræ eorum.
36 Et percussit omne primogenitum in terra eorum: primitias omnis laboris eorum.
37 Et eduxit eos cum argento et auro: et non erat in tribubus eorum infirmus.
38 Lætata est Ægyptus in profectione eorum: quia incubuit timor eorum super eos.
39 Expandit nubem in protectionem eorum, et ignem ut luceret eis per noctem. in itinere ad Chanaan mirabilia operatus est
40 Petierunt, et venit coturnix: et pane cæli saturavit eos.
41 Dirupit petram, et fluxerunt aquæ: abierunt in sicco flumina;
42 Quoniam memor fuit verbi sancti sui, quod habuit ad Abraham puerum suum.
43 Et eduxit populum suum in exsultatione, et electos suos in lætitia.
44 Et dedit illis regiones gentium: et labores populorum possederunt:
45 Ut custodiant iustificationes eius, et legem eius requirant.

105 (106). Peccata populi Israel

105 Alleluia. *(Idt 13, 21.)*

1 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius. Dominus fidelis est
2 Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius?

---

(34) Ex 10, 12. — (36) Ex 12, 29. — (37) Ex 13, 21. — (39) Ps 77, 14; 1 Cor 10, 1. — (40) Ex 16, 13. — (41) Nm 20, 11. — (42) Gn 17, 7. — (1) Idt 13, 21. — (2) Sir 4², 35.

3 Beati, qui custodiunt iudicium, et faciunt iustitiam in omni tempore.
4 Memento nostri Domine in beneplacito populi tui: visita nos in salutari tuo:
5 Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hereditate tua.
6 Peccavimus cum patribus nostris: iniuste egimus, iniquitatem fecimus.

licet patres peccaverint in *Ægypto et in* deserto

7 Patres nostri in Ægypto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis misericordiæ tuæ. Et irritaverunt ascendentes in mare, Mare Rubrum.
8 Et salvavit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam.
9 Et increpuit Mare Rubrum, et exsiccatum est: et deduxit eos in abyssis sicut in deserto.
10 Et salvavit eos de manu odientium: et redemit eos de manu inimici.
11 Et operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit.
12 Et crediderunt verbis eius: et laudaverunt laudem eius.
13 Cito fecerunt, obliti sunt operum eius: et non sustinuerunt consilium eius.
14 Et concupierunt concupiscentiam in deserto: et tentaverunt Deum in inaquoso.
15 Et dedit eis petitionem ipsorum: et misit saturitatem in animas eorum.
16 Et irritaverunt Moysen in castris: Aaron sanctum Domini.
17 Aperta est terra, et deglutivit Dathan: et operuit super congregationem Abiron.
18 Et exarsit ignis in synagoga eorum: flamma combussit peccatores.
19 Et fecerunt vitulum in Horeb: et adoraverunt sculptile.

---

(6) Idt 7, 19. — (9) Ex 14, 21. — (11) Ex 14, 27. — (14) Ex 17, 2. — (15) Nm 11, 31. — (17) Nm 16, 32. — (19) Ex 32, 4.

20 Et mutaverunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fænum.
21 Obliti sunt Deum, qui salvavit eos, qui fecit magnalia in Ægypto,
22 mirabilia in terra Cham: terribilia in Mari Rubro.
23 Et dixit ut disperderet eos: si non Moyses electus eius stetisset in confractione in conspectu eius: Ut averteret iram eius ne disperderet eos:
24 et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem: Non crediderunt verbo eius,
25 et murmuraverunt in tabernaculis suis: non exaudierunt vocem Domini.
26 Et elevavit manum suam super eos: ut prosterneret eos in deserto:
27 Et ut deiiceret semen eorum in nationibus: et dispergeret eos in regionibus.
28 Et initiati sunt Beelphegor: et comederunt sacrificia mortuorum.
29 Et irritaverunt eum in adinventionibus suis: et multiplicata est in eis ruina.
30 Et stetit Phinees, et placavit: et cessavit quassatio.
31 Et reputatum est ei in iustitiam, in generationem et generationem usque in sempiternum.
32 Et irritaverunt eum ad Aquas contradictionis: et vexatus est Moyses propter eos:
33 quia exacerbaverunt spiritum eius. Et distinxit in labiis suis:
34 non disperdiderunt gentes, quas dixit Dominus illis. atque in terra promissa
35 Et commisti sunt inter gentes, et didicerunt opera eorum:
36 et servierunt sculptilibus eorum: et factum est illis in scandalum.
37 Et immolaverunt filios suos, et filias suas dæmoniis.

---

(23) Ex 32, 10. — (26) Nm 14, 32. — (30) Nm 25, 7. (32) Nm 20, 10.

38 Et effuderunt sanguinem innocentem: sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum,
quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan. Et infecta est terra in sanguinibus,
39 et contaminata est in operibus eorum: et fornicati sunt in adinventionibus suis.
40 Et iratus est furore Dominus in populum suum: et abominatus est hereditatem suam.
41 Et tradidit eos in manus gentium: et dominati sunt eorum qui oderunt eos.
42 Et tribulaverunt eos inimici eorum, et humiliati sunt sub manibus eorum:
43 sæpe liberavit eos. Ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo: et humiliati sunt in iniquitatibus suis.
44 Et vidit cum tribularentur: et audivit orationem eorum.
45 Et memor fuit testamenti sui: et pænituit eum secundum multitudinem misericordiæ suæ.
46 Et dedit eos in misericordias in conspectu omnium qui ceperant eos.
47 Salvos nos fac Domine Deus noster: et congrega nos de nationibus: Ut confiteamur nomini sancto tuo: et gloriemur in laude tua.

doxologia quarta

48 Benedictus Dominus Deus Israel a sæculo et usque in sæculum: et dicet omnis populus: Fiat, fiat.

II. Collectio Psalmorum omissorum secunda, 106—118 (hebr. 107—119)

106 (107). Laus Redemptoris

106 Alleluia. *(Idt 13, 21.)*

Laudent Dominum

1 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
2 Dicant qui redempti sunt a Domino, quos redemit de manu inimici:

---

(45) Dt 30, 1.

et de regionibus congregavit eos: 3 A solis
ortu, et occasu: ab aquilone, et mari.

4 Erraverunt in solitudine in inaquoso: viam civitatis habitaculi non invenerunt,

deducti in viam rectam

5 Esurientes, et sitientes: anima eorum in ipsis defecit.
6 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum eripuit eos.
7 Et deduxit eos in viam rectam: ut irent in civitatem habitationis.
8 Confiteantur Domino misericordiæ eius: et mirabilia eius filiis hominum.
9 Quia satiavit animam inanem: et animam esurientem satiavit bonis.

10 Sedentes in tenebris, et umbra mortis: vinctos in mendicitate, et ferro.

educti e vinculis

11 Quia exacerbaverunt eloquia Dei: et consilium Altissimi irritaverunt.
12 Et humiliatum est in laboribus cor eorum: infirmati sunt, nec fuit qui adiuvaret.
13 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos.
14 Et eduxit eos de tenebris, et umbra mortis: et vincula eorum disrupit.
15 Confiteantur Domino misericordiæ eius: et mirabilia eius filiis hominum.
16 Quia contrivit portas æreas: et vectes ferreos confregit.

17 Suscepit eos de via iniquitatis eorum: propter iniustitias enim suas humiliati sunt.

erepti de infirmitatibus

18 Omnem escam abominata est anima eorum: et appropinquaverunt usque ad portas mortis.
19 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberavit eos.
20 Misit verbum suum, et sanavit eos: et eripuit eos de interitionibus eorum.
21 Confiteantur Domino misericordiæ eius: et mirabilia eius filiis hominum.
22 Et sacrificent sacrificium laudis: et annuntient opera eius in exsultatione.

deducti in portum salutis

23 Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis.
24 Ipsi viderunt opera Domini, et mirabilia eius in profundo.
25 Dixit, et stetit spiritus procellæ: et exaltati sunt fluctus eius.
26 Ascendunt usque ad cælos, et descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat.
27 Turbati sunt, et moti sunt sicut ebrius: et omnis sapientia eorum devorata est.
28 Et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, et de necessitatibus eorum eduxit eos.
29 Et statuit procellam eius in auram: et siluerunt fluctus eius.
30 Et lætati sunt quia siluerunt: et deduxit eos in portum voluntatis eorum.
31 Confiteantur Domino misericordiæ eius: et mirabilia eius filiis hominum.
32 Et exaltent eum in ecclesia plebis: et in cathedra seniorum laudent eum.

intelligentes misericordias Domini

33 Posuit flumina in desertum: et exitus aquarum in sitim.
34 Terram fructiferam in salsuginem, a malitia inhabitantium in ea.
35 Posuit desertum in stagna aquarum: et terram sine aqua in exitus aquarum.
36 Et collocavit illic esurientes: et constituerunt civitatem habitationis.
37 Et seminaverunt agros, et plantaverunt vineas: et fecerunt fructum nativitatis.
38 Et benedixit eis, et multiplicati sunt nimis: et iumenta eorum non minoravit.
39 Et pauci facti sunt: et vexati sunt a tribulatione malorum, et dolore.
40 Effusa est contemptio super principes: et errare fecit eos in invio, et non in via.
41 Et adiuvit pauperem de inopia: et posuit sicut oves familias.

42 Videbunt recti, et lætabuntur: et omnis iniquitas oppilabit os suum.
43 Quis sapiens et custodiet hæc? et intelliget misericordias Domini?

107 (108). Laudatio et petitio

107 1 Canticum Psalmi ipsi David. *(Sup. 56, 8.)*

2 Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, et psallam in gloria mea. Deo misericordi et fideli psallit
3 Exsurge gloria mea, exsurge psalterium, et cithara: exsurgam diluculo.
4 Confitebor tibi in populis Domine: et psallam tibi in nationibus.
5 Quia magna est super cælos misericordia tua: et usque ad nubes veritas tua:
6 Exaltare super cælos Deus, et super omnem terram gloria tua:
7 ut liberentur dilecti tui. Salvum fac dextera tua, et exaudi me: liberationem petit
8 Deus locutus est in sancto suo: Exsultabo, et dividam Sichimam, et convallem tabernaculorum dimetiar.
9 Meus est Galaad, et meus est Manasses: et Ephraim susceptio capitis mei. Iuda rex meus:
10 Moab lebes spei meæ. In Idumæam extendam calceamentum meum: mihi alienigenæ amici facti sunt.
11 Quis deducet me in civitatem munitam? quis deducet me usque in Idumæam?
12 Nonne tu Deus, qui reppulisti nos, et non exibis Deus in virtutibus nostris?
13 Da nobis auxilium de tribulatione: quia vana salus hominis.
14 In Deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

---

(42) Iob 22, 19.

108 (109). Vota expugnati

108 1 In finem, Psalmus David.

Precatur inimicis suis

2 Deus laudem meam ne tacueris:
quia os peccatoris, et os dolosi super me aper-
tum est. 3 Locuti sunt adversum me lingua
dolosa,
et sermonibus odii circumdederunt me: et ex-
pugnaverunt me gratis.
4 Pro eo ut me diligerent, detrahebant mihi: ego
autem orabam.
5 Et posuerunt adversum me mala pro bonis: et
odium pro dilectione mea.

maledictionem variam

6 Constitue super eum peccatorem: et diabolus
stet a dextris eius.
7 Cum iudicatur, exeat condemnatus, et oratio
eius fiat in peccatum.
8 Fiant dies eius pauci: et episcopatum eius ac-
cipiat alter.
9 Fiant filii eius orphani: et uxor eius vidua.
10 Nutantes transferantur filii eius, et mendicent:
et eiiciantur de habitationibus suis.
11 Scrutetur fænerator omnem substantiam eius:
et diripiant alieni labores eius.
12 Non sit illi adiutor: nec sit qui misereatur
pupillis eius.
13 Fiant nati eius in interitum: in generatione
una deleatur nomen eius.
14 In memoriam redeat iniquitas patrum eius in
conspectu Domini: et peccatum matris
eius non deleatur.
15 Fiant contra Dominum semper, et dispereat
de terra memoria eorum:
16 pro eo quod non est recordatus facere miseri-
cordiam. 17 Et persecutus est hominem
inopem, et mendicum, et compunctum
corde mortificare.
18 Et dilexit maledictionem, et veniet ei: et no-
luit benedictionem, et elongabitur ab eo.

Et induit maledictionem sicut vestimentum, et
intravit sicut aqua in interiora eius, et
sicut oleum in ossibus eius.
19 Fiat ei sicut vestimentum, quo operitur: et
sicut zona, qua semper præcingitur.
20 Hoc opus eorum, qui detrahunt mihi apud Dominum: et qui loquuntur mala adversus
animam meam.
21 Et tu Domine, Domine, fac mecum propter nomen tuum: quia suavis est misericordia
tua. Libera me
22 quia egenus, et pauper ego sum: et cor meum
conturbatum est intra me.
23 Sicut umbra cum declinat, ablatus sum: et excussus sum sicut locustæ.
24 Genua mea infirmata sunt a ieiunio: et caro
mea immutata est propter oleum.
25 Et ego factus sum opprobrium illis: viderunt
me, et moverunt capita sua.
26 Adiuva me Domine Deus meus: salvum me
fac secundum misericordiam tuam.
27 Et sciant quia manus tua hæc: et tu Domine
fecisti eam.
28 Maledicent illi, et tu benedices:
qui insurgunt in me, confundantur: servus
autem tuus lætabitur.
29 Induantur qui detrahunt mihi, pudore: et operiantur sicut diploide confusione sua.
30 Confitebor Domino nimis in ore meo: et in
medio multorum laudabo eum.
31 Quia astitit a dextris pauperis, ut salvam faceret a persequentibus animam meam.

sibi autem benedictionem

109 (110). Dignitas et actio Messiæ

109

1 Psalmus David.

Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris
meis: Donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum.

Rex et sacerdos æternus

(1) Mt 22, 44. — 1 Cor 15, 25; Hbr 1, 13; 10, 13.

2 Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.
3 Tecum principium in die virtutis tuæ in splen-
doribus sanctorum: ex utero ante lucife-
rum genui te.
4 Iuravit Dominus, et non pænitebit eum: Tu
es sacerdos in æternum secundum ordi-
nem Melchisedech.

in gentibus dominabitur

5 Dominus a dextris tuis, confregit in die iræ
suæ reges.
6 Iudicabit in nationibus, implebit ruinas: con-
quassabit capita in terra multorum.
7 De torrente in via bibet: propterea exaltabit
caput.

110 (111). Beneficia Domini

110 Alleluia.

Generalia

1 Confitebor tibi Domine in toto corde meo: in
consilio iustorum, et congregatione.
2 Magna opera Domini: exquisita in omnes vo-
luntates eius.
3 Confessio et magnificentia opus eius: et iu-
stitia eius manet in sæculum sæculi.

specialia

4 Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors
et miserator Dominus:
5 escam dedit timentibus se. Memor erit in sæ-
culum testamenti sui:
6 virtutem operum suorum annuntiabit populo
suo: 7 Ut det illis hereditatem gentium:
opera manuum eius veritas, et iudicium. 8 Fi-
delia omnia mandata eius:
confirmata in sæculum sæculi, facta in veritate
et æquitate.
9 Redemptionem misit populo suo: mandavit in
æternum testamentum suum. Sanctum, et
terribile nomen eius:

---

(4) Io 12, 34; Hbr 5, 6; 7, 17.

10 initium sapientiæ timor Domini. Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laudatio eius manet in sæculum sæculi.

111 (112). Beatitudo iusti

111 Alleluia, Reversionis Aggæi, et Zachariæ.

1 Beatus vir, qui timet Dominum: in mandatis eius volet nimis. *Bonis temporalibus abundat*
2 Potens in terra erit semen eius: generatio rectorum benedicetur.
3 Gloria, et divitiæ in domo eius: et iustitia eius manet in sæculum sæculi.
4 Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors, et miserator, et iustus.
5 Iucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in iudicio:
6 quia in æternum non commovebitur. 7 In memoria æterna erit iustus: *in æternum permanet*
ab auditione mala non timebit. Paratum cor eius sperare in Domino,
8 confirmatum est cor eius: non commovebitur donec despiciat inimicos suos.
9 Dispersit, dedit pauperibus: iustitia eius manet in sæculum sæculi, cornu eius exaltabitur in gloria.
10 Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

112 (113). Nomen Domini laudabile

112 Alleluia.

1 Laudate pueri Dominum: laudate nomen Domini. *Excelsum super omnes creaturas*
2 Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc, et usque in sæculum.
3 A solis ortu usque ad occasum, laudabile nomen Domini.

---

(10) Pr 1, 7; 9, 10; Sir 1, 16. — (3) Mal 1, 11.

4 *Excelsus super* omnes gentes Dominus, et super cælos gloria eius.
5 Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat,
6 et humilia respicit in cælo et in terra?

de stercore erigens pauperes

7 Suscitans a terra inopem, et de stercore erigens pauperem:
8 Ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui.
9 Qui habitare facit sterilem in domo, matrem filiorum lætantem.

113 (114). Miracula regis Israel

113

Alleluia.

In exitu et itinere populi

1 In exitu Israel de Ægypto, domus Iacob de populo barbaro:
2 Facta est Iudæa sanctificatio eius, Israel potestas eius.
3 Mare vidit, et fugit: Iordanis conversus est retrorsum.
4 Montes exsultaverunt ut arietes: et colles sicut agni ovium.
5 Quid est tibi mare quod fugisti: et tu Iordanis, quia conversus es retrorsum?
6 Montes exsultastis sicut arietes, et colles sicut agni ovium?
7 A facie Domini mota est terra, a facie Dei Iacob.
8 Qui convertit petram in stagna aquarum, et rupem in fontes aquarum.

(115). Petitio et exspectatio populi

Petunt liberationem

(115)

1 NON NOBIS DOMINE, NON NOBIS: sed nomini tuo da gloriam.
2 Super misericordia tua, et veritate tua: nequando dicant gentes: Ubi est Deus eorum?

a Deo maximo

3 Deus autem noster in cælo: omnia quæcumque voluit, fecit.

---

(1) Ex 13, 3.

4 Simulacra gentium argentum, et aurum, opera manuum hominum.
5 Os habent, et non loquentur: oculos habent, et non videbunt.
6 Aures habent, et non audient: nares habent, et non odorabunt.
7 Manus habent, et non palpabunt: pedes habent, et non ambulabunt: non clamabunt in gutture suo.
8 Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis.

9 Domus Israel speravit in Domino: adiutor eorum et protector eorum est. a Deo optimo
10 Domus Aaron speravit in Domino: adiutor eorum et protector eorum est.
11 Qui timent Dominum, speraverunt in Domino: adiutor eorum et protector eorum est.
12 Dominus memor fuit nostri: et benedixit nobis: Benedixit domui Israel: benedixit domui Aaron.
13 Benedixit omnibus, qui timent Dominum, pusillis cum maioribus.
14 Adiiciat Dominus super vos: super vos, et super filios vestros.

15 Benedicti vos a Domino, qui fecit cælum, et terram. benedictionem exspectant
16 Cælum cæli Domino: terram autem dedit filiis hominum.
17 Non mortui laudabunt te Domine: neque omnes, qui descendunt in infernum.
18 Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino, ex hoc nunc et usque in sæculum.

114 (116). Gratiarum actio liberati

114

Alleluia.

1 Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meæ. Laudat servatorem suum

---

(4) Inf 134, 15. — (5) Sap 15, 15. — (17) Bar 2, 17.

2 Quia inclinavit aurem suam mihi: et in diebus meis invocabo.
3 Circumdederunt me dolores mortis: et pericula inferni invenerunt me. Tribulationem et dolorem inveni:
4 et nomen Domini invocavi. O Domine libera animam meam:
5 misericors Dominus, et iustus, et Deus noster miseretur.
6 Custodiens parvulos Dominus: humiliatus sum, et liberavit me.
7 Convertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.
8 Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos a lacrimis, pedes meos a lapsu.
9 Placebo Domino in regione vivorum.

115. Continuatio Psalmi præcedentis

115 Alleluia.

laudat amicum in periculis fidelem

10 Credidi, propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.
11 Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.
12 Quid retribuam Domino, pro omnibus, quæ retribuit mihi?
13 Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.
14 Vota mea Domino reddam coram omni populo eius:
15 pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius:
16 O Domine quia ego servus tuus: ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ. Dirupisti vincula mea:
17 tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.
18 Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius:
19 in atriis domus Domini, in medio tui Ierusalem.

(10) 2 Cor 4, 13. — (11) Rom 3, 4.

116 (117). Deus omnium gentium

116 Alleluia.

1 Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi: Ab omnibus laudandus
2 Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas Domini manet in æternum.

117 (118). Iubilatio servatorum

117 Alleluia.

1 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius. In Domino misericordi ac fideli
2 Dicat nunc Israel quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
3 Dicat nunc domus Aaron: quoniam in sæculum misericordia eius.
4 Dicant nunc qui timent Dominum: quoniam in sæculum misericordia eius.
5 De tribulatione invocavi Dominum: et exaudivit me in latitudine Dominus.
6 Dominus mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi homo.
7 Dominus mihi adiutor: et ego despiciam inimicos meos.
8 Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine:
9 Bonum est sperare in Domino, quam sperare in principibus.
10 Omnes gentes circuierunt me: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.
11 Circumdantes circumdederunt me: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.
12 Circumdederunt me sicut apes, et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

---

(1) Rom 15, 11. — (2) Io 12, 34. — (6) Hbr 13, 6.

13 Impulsus eversus sum ut caderem: et Dominus suscepit me.
14 Fortitudo mea, et laus mea Dominus: et factus est mihi in salutem.
exsultant gratias agentes 15 Vox exsultationis, et salutis in tabernaculis iustorum.
16 Dextera Domini fecit virtutem:
dextera Domini exaltavit me, dextera Domini fecit virtutem.
17 Non moriar, sed vivam: et narrabo opera Domini.
18 Castigans castigavit me Dominus: et morti non tradidit me.
19 Aperite mihi portas iustitiæ, ingressus in eas confitebor Domino:
20 hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.
21 Confitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem.
22 Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes: hic factus est in caput anguli.
23 A Domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.
24 Hæc est dies, quam fecit Dominus: exsultemus, et lætemur in ea.
25 O Domine salvum me fac, o Domine bene prosperare:
26 benedictus qui venit in nomine Domini. Benediximus vobis de domo Domini:
27 Deus Dominus, et illuxit nobis. Constituite diem sollemnem in condensis, usque ad cornu altaris.
28 Deus meus es tu, et confitebor tibi: Deus meus es tu, et exaltabo te.
Confitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem.
29 Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.

---

(14) Ex 15, 2. — (22) Is 28, 16; Mt 21, 42; Lc 20, 17; Act 4, 11; Rom 9, 33; 1 Ptr 2, 7.

118 (119). Commendatio legis Domini

118 Alleluia.

ALEPH.

1 Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini. Lex edi-
2 Beati, qui scrutantur testimonia eius: in toto scenda
corde exquirunt eum. est, quia
3 Non enim qui operantur iniquitatem, in viis
eius ambulaverunt.
4 Tu mandasti mandata tua custodiri nimis.
5 Utinam dirigantur viæ meæ, ad custodiendas
iustificationes tuas.
6 Tunc non confundar, cum perspexero in omnibus mandatis tuis.
7 Confitebor tibi in directione cordis: in eo quod
didici iudicia iustitiæ tuæ.
8 Iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas usquequaque.

BETH.

9 In quo corrigit adolescentior viam suam? in peccata
custodiendo sermones tuos. amovet
10 In toto corde meo exquisivi te: ne repellas
me a mandatis tuis.
11 In corde meo abscondi eloquia tua: ut non
peccem tibi.
12 Benedictus es Domine: doce me iustificationes
tuas.
13 In labiis meis, pronuntiavi omnia iudicia oris tui.
14 In via testimoniorum tuorum delectatus sum,
sicut in omnibus divitiis.
15 In mandatis tuis exercebor: et considerabo
vias tuas.
16 In iustificationibus tuis meditabor: non obliviscar sermones tuos.

GIMEL.

17 Retribue servo tuo, vivifica me: et custodiam incolæ
sermones tuos. consulit

18 Revela oculos meos: et considerabo mirabilia
de lege tua.
19 Incola ego sum in terra: non abscondas a me
mandata tua.
20 Concupivit anima mea desiderare iustificatio-
nes tuas, in omni tempore.
21 Increpasti superbos: maledicti qui declinant a
mandatis tuis.
22 Aufer a me opprobrium, et contemptum: quia
testimonia tua exquisivi.
23 Etenim sederunt principes, et adversum me lo-
quebantur: servus autem tuus exercebatur
in iustificationibus tuis.
24 Nam et testimonia tua meditatio mea est: et
consilium meum iustificationes tuæ.

DALETH.

morituri rum vivificat

25 Adhæsit pavimento anima mea: vivifica me
secundum verbum tuum.
26 Vias meas enuntiavi, et exaudisti me: doce
me iustificationes tuas.
27 Viam iustificationum tuarum instrue me: et
exercebor in mirabilibus tuis.
28 Dormitavit anima mea præ tædio: confirma
me in verbis tuis.
29 Viam iniquitatis amove a me: et de lege tua
miserere mei.
30 Viam veritatis elegi: iudicia tua non sum ob-
litus.
31 Adhæsi testimoniis tuis Domine: noli me con-
fundere.
32 Viam mandatorum tuorum cucurri, cum dila-
tasti cor meum.

HE.

a vanitate liberat

33 Legem pone mihi Domine viam iustificationum
tuarum: et exquiram eam semper.
34 Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam:
et custodiam illam in toto corde meo.
35 Deduc me in semitam mandatorum tuorum:
quia ipsam volui.

36 Inclina cor meum in testimonia tua: et non
in avaritiam.
37 Averte oculos meos ne videant vanitatem: in
via tua vivifica me.
38 Statue servo tuo eloquium tuum, in timore tuo.
39 Amputa opprobrium meum, quod suspicatus
sum: quia iudicia tua iucunda.
40 Ecce concupivi mandata tua: in æquitate tua
vivifica me.

VAU.

41 Et veniat super me misericordia tua Domine: viam dilata'
salutare tuum secundum eloquium tuum.
42 Et respondebo exprobrantibus mihi verbum:
quia speravi in sermonibus tuis.
43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis
usquequaque: quia in iudiciis tuis super-
speravi.
44 Et custodiam legem tuam semper: in sæculum
et in sæculum sæculi.
45 Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua
exquisivi.
46 Et loquebar in testimoniis tuis in conspectu re-
gum: et non confundebar.
47 Et meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi.
48 Et levavi manus meas ad mandata tua, quæ
dilexi: et exercebar in iustificationibus tuis.

ZAIN.

49 Memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi peregrinum consolatur
spem dedisti.
50 Hæc me consolata est in humilitate mea: quia
eloquium tuum vivificavit me.
51 Superbi inique agebant usquequaque: a lege
autem tua non declinavi.
52 Memor fui iudiciorum tuorum a sæculo Domine:
et consolatus sum.
53 Defectio tenuit me, pro peccatoribus derelin-
quentibus legem tuam.
54 Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ, in
loco peregrinationis meæ.

55 Memor fui nocte nominis tui Domine: et custodivi legem tuam.
56 Hæc facta est mihi: quia iustificationes tuas exquisivi.

HETH.

lex custodienda est, quia

57 Portio mea Domine, dixi custodire legem tuam.
58 Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundum eloquium tuum.
59 Cogitavi vias meas: et converti pedes meos in testimonia tua.
60 Paratus sum, et non sum turbatus: ut custodiam mandata tua.
61 Funes peccatorum circumplexi sunt me: et legem tuam non sum oblitus.
62 Media nocte surgebam ad confitendum tibi, super iudicia iustificationis tuæ.
63 Particeps ego sum omnium timentium te: et custodientium mandata tua.
64 Misericordia tua Domine plena est terra: iustificationes tuas doce me.

TETH.

bona

65 Bonitatem fecisti cum servo tuo Domine, secundum verbum tuum.
66 Bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me: quia mandatis tuis credidi.
67 Priusquam humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum custodivi.
68 Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas.
69 Multiplicata est super me iniquitas superborum: ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.
70 Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum.
71 Bonum mihi quia humiliasti me: ut discam iustificationes tuas.
72 Bonum mihi lex oris tui, super millia auri, et argenti.

IOD.

73 Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me: æqua
da mihi intellectum, et discam mandata tua.
74 Qui timent te videbunt me, et lætabuntur:
quia in verba tua supersperavi.
75 Cognovi Domine quia æquitas iudicia tua: et
in veritate tua humiliasti me.
76 Fiat misericordia tua ut consoletur me, secundum eloquium tuum servo tuo.
77 Veniat mihi miserationes tuæ, et vivam: quia
lex tua meditatio mea est.
78 Confundantur superbi, quia iniuste iniquitatem
fecerunt in me: ego autem exercebor in
mandatis tuis.
79 Convertantur mihi timentes te: et qui noverunt testimonia tua.
80 Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus
tuis, ut non confundar.

CAPH.

81 Defecit in salutare tuum anima mea: et in vera
verbum tuum supersperavi.
82 Defecerunt oculi mei in eloquium tuum, dicentes: Quando consolaberis me?
83 Quia factus sum sicut uter in pruina: iustificationes tuas non sum oblitus.
84 Quot sunt dies servi tui: quando facies de
persequentibus me iudicium?
85 Narraverunt mihi iniqui fabulationes: sed non
ut lex tua.
86 Omnia mandata tua veritas: inique persecuti
sunt me, adiuva me.
87 Paulominus consummaverunt me in terra: ego
autem non dereliqui mandata tua.
88 Secundum misericordiam tuam vivifica me: et
custodiam testimonia oris tui.

LAMED.

89 In æternum Domine, verbum tuum permanet æterna
in cælo.

90 In generationem et generationem veritas tua:
fundasti terram, et permanet.
91 Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia serviunt tibi.
92 Nisi quod lex tua meditatio mea est: tunc forte periissem in humilitate mea.
93 In æternum non obliviscar iustificationes tuas:
quia in ipsis vivificasti me.
94 Tuus sum ego, salvum me fac: quoniam iustificationes tuas exquisivi.
95 Me exspectaverunt peccatores ut perderent me:
testimonia tua intellexi.
96 Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis.

MEM.

illuminans

97 Quomodo dilexi legem tuam Domine? tota die meditatio mea est.
98 Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: quia in æternum mihi est.
99 Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est.
100 Super senes intellexi: quia mandata tua quæsivi.
101 Ab omni via mala prohibui pedes meos: ut custodiam verba tua.
102 A iudiciis tuis non declinavi: quia tu legem posuisti mihi.
103 Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo!
104 A mandatis tuis intellexi: propterea odivi omnem viam iniquitatis.

NUN.

et lætificans humiliatum

105 Lucerna pedibus meis verbum tuum, et lumen semitis meis.
106 Iuravi, et statui custodire iudicia iustitiæ tuæ.
107 Humiliatus sum usquequaque Domine: vivifica me secundum verbum tuum.
108 Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine:
et iudicia tua doce me.

109 Anima mea in manibus meis semper: et legem tuam non sum oblitus.
110 Posuerunt peccatores laqueum mihi: et de mandatis tuis non erravi.
111 Hereditate acquisivi testimonia tua in æternum: quia exsultatio cordis mei sunt.
112 Inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas in æternum, propter retributionem.

SAMECH.

113 Iniquos odio habui: et legem tuam dilexi.
114 Adiutor, et susceptor meus es tu: et in verbum tuum supersperavi.
115 Declinate a me maligni: et scrutabor mandata Dei mei.
116 Suscipe me secundum eloquium tuum, et vivam: et non confundas me ab exspectatione mea.
117 Adiuva me, et salvus ero: et meditabor in iustificationibus tuis semper.
118 Sprevisti omnes discedentes a iudiciis tuis: quia iniusta cogitatio eorum.
119 Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ: ideo dilexi testimonia tua.
120 Configе timore tuo carnes meas: a iudiciis enim tuis timui.

lex diligenda est, et quidem

AIN.

121 Feci iudicium et iustitiam: non tradas me calumniantibus me.
122 Suscipe servum tuum in bonum: non calumnientur me superbi.
123 Oculi mei defecerunt in salutare tuum: et in eloquium iustitiæ tuæ.
124 Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam: et iustificationes tuas doce me.
125 Servus tuus sum ego: da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.
126 Tempus faciendi Domine: dissipaverunt legem tuam.

super aurum et topazium, quia

127 Ideo dilexi mandata tua, super aurum et topazion.
128 Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquam odio habui.

PHE.

mirabilis
129 Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea.
130 Declaratio sermonum tuorum illuminat: et intellectum dat parvulis.
131 Os meum aperui, et attraxi spiritum: quia mandata tua desiderabam.
132 Aspice in me, et miserere mei, secundum iudicium diligentium nomen tuum.
133 Gressus meos dirige secundum eloquium tuum: et non dominetur mei omnis iniustitia.
134 Redime me a calumniis hominum: ut custodiam mandata tua.
135 Faciem tuam illumina super servum tuum: et doce me iustificationes tuas.
136 Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam.

SADE.

recta
137 Iustus es Domine: et rectum iudicium tuum.
138 Mandasti iustitiam testimonia tua: et veritatem tuam nimis.
139 Tabescere me fecit zelus meus: quia obliti sunt verba tua inimici mei.
140 Ignitum eloquium tuum vehementer: et servus tuus dilexit illud.
141 Adolescentulus sum ego, et contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus.
142 Iustitia tua, iustitia in æternum: et lex tua veritas.
143 Tribulatio, et angustia invenerunt me: mandata tua meditatio mea est.
144 Æquitas testimonia tua in æternum: intellectum da mihi, et vivam.

COPH.

145 Clamavi in toto corde meo, exaudi me Domine: iustificationes tuas requiram. fundata
146 Clamavi ad te, salvum me fac: ut custodiam mandata tua.
147 Præveni in maturitate, et clamavi: quia in verba tua supersperavi.
148 Prævenerunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua.
149 Vocem meam audi secundum misericordiam tuam Domine: et secundum iudicium tuum vivifica me.
150 Appropinquaverunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt.
151 Prope es tu Domine: et omnes viæ tuæ veritas.
152 Initio cognovi de testimoniis tuis: quia in æternum fundasti ea.

RES.

153 Vide humilitatem meam, et eripe me: quia legem tuam non sum oblitus. iusta
154 Iudica iudicium meum, et redime me: propter eloquium tuum vivifica me.
155 Longe a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt.
156 Misericordiæ tuæ multæ Domine: secundum iudicium tuum vivifica me.
157 Multi qui persequuntur me, et tribulant me: a testimoniis tuis non declinavi.
158 Vidi prævaricantes, et tabescebam: quia eloquia tua non custodierunt.
159 Vide quoniam mandata tua dilexi Domine: in misericordia tua vivifica me.
160 Principium verborum tuorum, veritas: in æternum omnia iudicia iustitiæ tuæ.

SIN.

161 Principes persecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidavit cor meum. pacificans
162 Lætabor ego super eloquia tua: sicut qui invenit spolia multa.

163 Iniquitatem odio habui, et abominatus sum: legem autem tuam dilexi.
164 Septies in die laudem dixi tibi, super iudicia iustitiæ tuæ.
165 Pax multa diligentibus legem tuam: et non est illis scandalum.
166 Exspectabam salutare tuum Domine: et mandata tua dilexi.
167 Custodivit anima mea testimonia tua: et dilexit ea vehementer.
168 Servavi mandata tua, et testimonia tua: quia omnes viæ meæ in conspectu tuo.

TAU.

et adiuvans observantem

169 Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo Domine: iuxta eloquium tuum da mihi intellectum.
170 Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me.
171 Eructabunt labia mea hymnum, cum docueris me iustificationes tuas.
172 Pronuntiabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua æquitas.
173 Fiat manus tua ut salvet me: quoniam mandata tua elegi.
174 Concupivi salutare tuum Domine: et lex tua meditatio mea est.
175 Vivet anima mea, et laudabit te: et iudicia tua adiuvabunt me.
176 Erravi, sicut ovis, quæ periit: quære servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.

III. Cantica graduum, 119—133 (hebr. 120—134)

119 (120). Liberatio a subdolis

119 1 Canticum graduum.

Eam petit

Ad Dominum cum tribularer clamavi: et exaudivit me.

2 Domine libera animam meam a labiis iniquis, et a lingua dolosa.
3 Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam?
4 Sagittæ potentis acutæ, cum carbonibus desolatoriis.
5 Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar: psaltes eiulans
6 multum incola fuit anima mea. 7 Cum his,
qui oderunt pacem,
eram pacificus: cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

120 (121). Custodia Domini

120 Canticum graduum.

1 Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi. Est certa
2 Auxilium meum a Domino, qui fecit cælum et terram.
3 Non det in commotionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te.
4 Ecce non dormitabit neque dormiet, qui custodit Israel.
5 Dominus custodit te, Dominus protectio tua, super manum dexteram tuam. et multiplex
6 Per diem sol non uret te: neque luna per noctem.
7 Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.
8 Dominus custodiat introitum tuum, et exitum tuum: ex hoc nunc, et usque in sæculum.

121 (122). Civitas Dei

121 [1] Canticum graduum.

Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: In domum Domini ibimus. Ierusalem laudatur

---

(1) 2 Par 20, 17.

2 Stantes erant pedes nostri, in atriis tuis Ierusalem.
3 Ierusalem, quæ ædificatur ut civitas: cuius participatio eius in idipsum.
4 Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.
5 Quia illic sederunt sedes in iudicio, sedes super domum David.

eique benedicitur

6 Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem: et abundantia diligentibus te:
7 Fiat pax in virtute tua: et abundantia in turribus tuis.
8 Propter fratres meos, et proximos meos, loquebar pacem de te:
9 Propter domum Domini Dei nostri, quæsivi bona tibi.

122 (123). Refugium despecti

122 Canticum graduum.

Dominus imploratur

1 Ad te levavi oculos meos, qui habitas in cælis.
2 Ecce sicut oculi servorum, in manibus dominorum suorum, Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ:
ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri.
3 Miserere nostri Domine, miserere nostri: quia multum repleti sumus despectione:
4 Quia multum repleta est anima nostra: opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

123 (124). Adiutorium Israelis

123 1 Canticum graduum.

Dominus populum suum liberavit

Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel:
2 nisi quia Dominus erat in nobis, Cum exsurgerent homines in nos,

3 forte vivos deglutissent nos: Cum irasceretur
furor eorum in nos,
4 forsitan aqua absorbuisset nos. 5 Torrentem
pertransivit anima nostra:
forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

6 Benedictus Dominus qui non dedit nos, in captionem dentibus eorum. ideoque benedicatur
7 Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo
venantium: Laqueus contritus est, et nos liberati sumus.
8 Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum et terram.

124 (125). Confidentia iustorum

124 1 Canticum graduum.

Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat 2 in Ierusalem. Dominus iustus
Montes in circuitu eius: et Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc et usque in sæculum.
3 Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem iustorum: ut non extendant iusti ad iniquitatem manus suas.
4 Benefac Domine bonis, et rectis corde.
5 Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israel.

125 (126). Sors seminantium

125 1 Canticum graduum.

In convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati: Gaudia fletibus miscenda
2 Tunc repletum est gaudio os nostrum: et lingua nostra exsultatione.
Tunc dicent inter gentes: Magnificavit Dominus facere cum eis.

3 Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti sumus lætantes.
4 Converte Domine captivitatem nostram, sicut torrens in austro.
5 Qui seminant in lacrimis, in exsultatione metent.
6 Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua.
Venientes autem venient cum exsultatione, portantes manipulos suos.

126 (127). Auxilium Domini

126 1 Canticum graduum Salomonis.

Necessarium et utile

Nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt qui ædificant eam.
Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat qui custodit eam.
2 Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis,
qui manducatis panem doloris. Cum dederit dilectis suis somnum:
3 ecce hereditas Domini filii: merces, fructus ventris.
4 Sicut sagittæ in manu potentis: ita filii excussorum.
5 Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

127 (128). Bona iustorum

127 1 Canticum graduum.

Progenies magna

Beati omnes, qui timent Dominum, qui ambulant in viis eius.
2 Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, et bene tibi erit.
3 Uxor tua sicut vitis abundans, in lateribus domus tuæ.
Filii tui sicut novellæ olivarum, in circuitu mensæ tuæ.

4 Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum.
5 Benedicat tibi Dominus ex Sion: et videas bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.
6 Et videas filios filiorum tuorum, pacem super Israel.

128 (129). Confusio inimicorum

128 1 Canticum graduum.

Sæpe expugnaverunt me a iuventute mea, dicat nunc Israel. Inimici Israelis
2 Sæpe expugnaverunt me a iuventute mea: etenim non potuerunt mihi.
3 Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: prolongaverunt iniquitatem suam.
4 Dominus iustus concidit cervices peccatorum:

5 confundantur et convertantur retrorsum omnes, qui oderunt Sion. confundantur
6 Fiant sicut fænum tectorum: quod priusquam evellatur, exaruit:
7 De quo non implevit manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit.
8 Et non dixerunt qui præteribant: Benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini.

129 (130). Spes peccatoris

129 1 Canticum graduum.

De profundis clamavi ad te Domine: Misericordia Domini copiosa
2 Domine exaudi vocem meam. Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ.
3 Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?
4 Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te Domine.
Sustinuit anima mea in verbo eius: 5 speravit anima mea in Domino.
6 A custodia matutina usque ad noctem: speret Israel in Domino.

7 Quia apud Dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio.
8 Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus eius.

130 (131). Animus humiliati

130 1 Canticum graduum David.

Domino conformatus

Domine non est exaltatum cor meum: neque elati sunt oculi mei.
Neque ambulavi in magnis: neque in mirabilibus super me.
2 Si non humiliter sentiebam: sed exaltavi animam meam:
Sicut ablactatus est super matre sua, ita retributio in anima mea.
3 Speret Israel in Domino, ex hoc nunc et usque in sæculum.

131 (132). Requies Dei in Sion

131 1 Canticum graduum.

Votum Davidis

Memento Domine David, et omnis mansuetudinis eius:
2 Sicut iuravit Domino, votum vovit Deo Iacob:
3 Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero in lectum strati mei:
4 Si dedero somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem:
5 Et requiem temporibus meis:
donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Iacob.

translatio arcæ fœderis

6 Ecce audivimus eam in Ephrata: invenimus eam in campis silvæ.
7 Introibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco, ubi steterunt pedes eius.

---

(3) 2 Sm 7, 2.

8 Surge Domine in requiem tuam, tu et arca
sanctificationis tuæ.
9 Sacerdotes tui induantur iustitiam: et sancti
tui exsultent.
10 Propter David servum tuum, non avertas fa-
ciem Christi tui.

11 Iuravit Dominus David veritatem, et non fru- promis-
strabitur eam: sio Dei
de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. iurata
12 Si custodierint filii tui testamentum meum, et
testimonia mea hæc, quæ docebo eos:
Et filii eorum usque in sæculum, sedebunt su-
per sedem tuam.
13 Quoniam elegit Dominus Sion: elegit eam in
habitationem sibi.
14 Hæc requies mea in sæculum sæculi: hic ha-
bitabo quoniam elegi eam.
15 Viduam eius benedicens benedicam: pauperes
eius saturabo panibus.
16 Sacerdotes eius induam salutari: et sancti eius
exsultatione exsultabunt.
17 Illuc producam cornu David, paravi lucernam
Christo meo.
18 Inimicos eius induam confusione: super ipsum
autem efflorebit sanctificatio mea.

132 (133). Iucunditas fraternitatis

132 1 Canticum graduum David.

Ecce quam bonum, et quam iucundum habitare Similitu-
fratres in unum: dinibus
2 Sicut unguentum in capite, quod descendit in illustra-
barbam, barbam Aaron, Quod descendit tur
in oram vestimenti eius:
3 sicut ros Hermon, qui descendit in montem
Sion. Quoniam illic mandavit Dominus be-
nedictionem, et vitam usque in sæculum.

---

(8) 2 Par 6, 41. — (11) 2 Sm 7, 12; Lc 1, 55; Act 2, 30.
— (17) Mal 3, 1; Lc 1, 69.

133 (134). Benedictio finalis

133 [1] Canticum graduum.

Petitur et datur

Ecce nunc benedicite Dominum, omnes servi
Domini: Qui statis in domo Domini, in
atriis domus Dei nostri. 2 In noctibus
extollite manus vestras in sancta, et benedi-
cite Dominum.
3 Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cæ-
lum et terram.

IV. Collectio Psalmorum omissorum ultima, 134—150 (hebr. 135—150)

134 (135). Laus Domini

134 [1] Alleluia.

Laudandus, quia

Laudate nomen Domini, laudate servi Domi-
num.
2 Qui statis in domo Domini, in atriis domus
Dei nostri.
3 Laudate Dominum, quia bonus Dominus: psal-
lite nomini eius, quoniam suave.
4 Quoniam Iacob elegit sibi Dominus Israel in
possessionem sibi.

creator et gubernator mundi

5 Quia ego cognovi quod magnus est Dominus,
et Deus noster præ omnibus diis.
6 Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit in cæ-
lo, in terra, in mari, et in omnibus abyssis.
7 Educens nubes ab extremo terræ: fulgura in
pluviam fecit. Qui producit ventos de the-
sauris suis:

necnon Deus ac benefactor Israelis

8 qui percussit primogenita Ægypti ab homine
usque ad pecus.
9 Et misit signa, et prodigia in medio tui Ægypte:
in Pharaonem, et in omnes servos eius.

---

(7) Ir 10, 13. — (8) Ex 12, 29.

10 Qui percussit gentes multas: et occidit reges
fortes:
11 Sehon regem Amorrhæorum, et Og regem
Basan, et omnia regna Chanaan.
12 Et dedit terram eorum hereditatem, hereditatem Israel populo suo.
13 Domine nomen tuum in æternum: Domine
memoriale tuum in generationem et generationem.
14 Quia iudicabit Dominus populum suum: et in
servis suis deprecabitur.

15 Simulacra gentium argentum, et aurum, Deus præ omnibus diis
opera manuum hominum.
16 Os habent, et non loquentur: oculos habent,
et non videbunt.
17 Aures habent, et non audient: neque enim
est spiritus in ore ipsorum.
18 Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes,
qui confidunt in eis.

19 Domus Israel benedicite Domino: domus Aaron benedicendus
benedicite Domino.
20 Domus Levi benedicite Domino: qui timetis
Dominum, benedicite Domino.
21 Benedictus Dominus ex Sion, qui habitat in
Ierusalem.

135 (136). Gratiarum actio

135 1 Alleluia.

Confitemini Domino quoniam bonus: Confitendum Deo deorum
quoniam in æternum misericordia eius.
2 Confitemini Deo deorum:
quoniam in æternum misericordia eius.
3 Confitemini Domino dominorum:
quoniam in æternum misericordia eius.
4 Qui facit mirabilia magna solus:
quoniam in æternum misericordia eius.

(10) Ios 12, 1. 7. — (11) Nm 21, 24, 33. —
(15) Sup 113, 4. — (16) Sap 15, 15.

creatori cæli et terræ

5 Qui fecit cælos in intellectu:
quoniam in æternum misericordia eius.
6 Qui firmavit terram super aquas:
quoniam in æternum misericordia eius.
7 Qui fecit luminaria magna:
quoniam in æternum misericordia eius.
8 Solem in potestatem diei:
quoniam in æternum misericordia eius.
9 Lunam, et stellas in potestatem noctis:
quoniam in æternum misericordia eius.

Deo ac benefactori Israelis

10 Qui percussit Ægyptum cum primogenitis eorum:
quoniam in æternum misericordia eius.
11 Qui eduxit Israel de medio eorum:
quoniam in æternum misericordia eius.
12 In manu potenti, et brachio excelso:
quoniam in æternum misericordia eius.
13 Qui divisit Mare Rubrum in divisiones:
quoniam in æternum misericordia eius.
14 Et eduxit Israel per medium eius:
quoniam in æternum misericordia eius.
15 Et excussit Pharaonem, et virtutem eius in Mari Rubro:
quoniam in æternum misericordia eius.
16 Qui traduxit populum suum per desertum:
quoniam in æternum misericordia eius.
17 Qui percussit reges magnos:
quoniam in æternum misericordia eius.
18 Et occidit reges fortes:
quoniam in æternum misericordia eius.
19 Sehon regem Amorrhæorum:
quoniam in æternum misericordia eius.
20 Et Og regem Basan:
quoniam in æternum misericordia eius.
21 Et dedit terram eorum hereditatem:
quoniam in æternum misericordia eius.

(5) Gn 1, 1. — (10) Ex 12, 29. — (11) Ex 13, 17. — (15) Ex 14, 28. — (18) Nm 21, 24. — (20) Nm 21, 33. — (21) Ios 13, 7.

22 Hereditatem Israel servo suo:
quoniam in æternum misericordia eius.
23 Quia in humilitate nostra memor fuit nostri:
quoniam in æternum misericordia eius.
24 Et redemit nos ab inimicis nostris:
quoniam in æternum misericordia eius.
25 Qui dat escam omni carni:
quoniam in æternum misericordia eius.
26 Confitemini Deo cæli:
quoniam in æternum misericordia eius.
Confitemini Domino dominorum:
quoniam in æternum misericordia eius.

Domino dominorum confitendum

136 (137). Sensus captivorum liberatorum

136

Psalmus David, Hieremiæ.

1 Super flumina Babylonis, illic sedimus et flevimus: cum recordaremur Sion:
2 In salicibus in medio eius, suspendimus organa nostra.

In Babylonia

3 Quia illic interrogaverunt nos, qui captivos duxerunt nos, verba cantionum: Et qui abduxerunt nos: Hymnum cantate nobis de canticis Sion.
4 Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?
5 Si oblitus fuero tui Ierusalem, oblivioni detur dextera mea.
6 Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui: Si non proposuero Ierusalem, in principio lætitiæ meæ.

Sionis recordati non cantabant

7 Memor esto Domine filiorum Edom, in die Ierusalem: Qui dicunt: Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in ea.
8 Filia Babylonis misera: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis.
9 Beatus, qui tenebit, et allidet parvulos tuos ad petram.

nunc hostes devovent

137 (138). Magnificentia Domini

137 [1] Ipsi David.

Celebratur ab Israel

Confitebor tibi Domine in toto corde meo:
quoniam audisti verba oris mei. In conspectu
angelorum psallam tibi:
2 adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo. Super misericordia tua,
et veritate tua: quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.
3 In quacumque die invocavero te, exaudi me:
multiplicabis in anima mea virtutem.

agnoscatur a gentibus

4 Confiteantur tibi Domine omnes reges terræ:
quia audierunt omnia verba oris tui:
5 Et cantent in viis Domini: quoniam magna est gloria Domini.
6 Quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit: et alta a longe cognoscit.
7 Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me: et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.
8 Dominus retribuet pro me: Domine misericordia tua in sæculum: opera manuum tuarum ne despicias.

138 (139). Omniscientia et omnipræsentia Dei

138 [1] In finem, Psalmus David.

Deus omnia cognoscit et ubique præsens est

Domine probasti me, et cognovisti me:
2 tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.
3 Intellexisti cogitationes meas de longe:
semitam meam, et funiculum meum investigasti.
4 Et omnes vias meas prævidisti:
quia non est sermo in lingua mea.
5 Ecce Domine tu cognovisti omnia novissima, et antiqua: tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

6 Mirabilis facta est scientia tua ex me: confor-
tata est, et non potero ad eam.
7 Quo ibo a spiritu tuo? et quo a facie tua
fugiam?
8 Si ascendero in cælum, tu illic es: si descen-
dero in infernum, ades.
9 Si sumpsero pennas meas diluculo, et habita-
vero in extremis maris:
10 Etenim illuc manus tua deducet me: et tene-
bit me dextera tua.
11 Et dixi: Forsitan tenebræ conculcabunt me: et
nox illuminatio mea in deliciis meis.
12 Quia tenebræ non obscurabuntur a te, et nox
sicut dies illuminabitur: sicut tenebræ eius,
ita et lumen eius.

13 Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me qui homi-
de utero matris meæ. nem for-
mavit
14 Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es:
mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit
nimis.
15 Non est occultatum os meum a te, quod fe-
cisti in occulto: et substantia mea in infe-
rioribus terræ.
16 Imperfectum meum viderunt oculi tui,
et in libro tuo omnes scribentur: dies forma-
buntur, et nemo in eis.

17 Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, cuius iu-
Deus: nimis confortatus est principatus dicia
eorum. compre-
18 Dinumerabo eos, et super arenam multiplica- hendi ne-
buntur: exsurrexi, et adhuc sum tecum. queunt
19 Si occideris Deus peccatores: viri sanguinum
declinate a me:
20 Quia dicitis in cogitatione: accipient in vani-
tate civitates tuas.

21 Nonne qui oderunt te Domine, oderam: et cui psal-
super inimicos tuos tabescebam? tes adhæ-
ret

(8) Am 9, 2.

22 Perfecto cdio oderam illos: et inimici facti
sunt mihi.
23 Proba me Deus, et scito cor meum: interroga
me, et cognosce semitas meas.
24 Et vide, si via iniquitatis in me est: et deduc
me in via æterna.

139 (140). Inimici insidiosi

139 1 In finem, Psalmus David.

Describuntur

2 Eripe me Domine ab homine malo: a viro
iniquo eripe me.
3 Qui cogitaverunt iniquitates in corde: tota die
constituebant prœlia.
4 Acuerunt linguas suas sicut serpentis: vene-
num aspidum sub labiis eorum.
5 Custodi me Domine de manu peccatoris: et
ab hominibus iniquis eripe me. Qui cogi-
taverunt supplantare gressus meos:
6 absconderunt superbi laqueum mihi: Et funes
extenderunt in laqueum: iuxta iter scan-
dalum posuerunt mihi.
7 Dixi Domino: Deus meus es tu: exaudi Do-
mine vocem deprecationis meæ.
8 Domine, Domine virtus salutis meæ: obum-
brasti super caput meum in die belli:

devoventur

9 Ne tradas me Domine a desiderio meo pecca-
tori: cogitaverunt contra me, ne derelin-
quas me, ne forte exaltentur.
10 Caput circuitus eorum: labor labiorum ipso-
rum operiet eos.
11 Cadent super eos carbones, in ignem deiicies
eos: in miseriis non subsistent.
12 Vir linguosus non dirigetur in terra: virum
iniustum mala capient in interitu.
13 Cognovi quia faciet Dominus iudicium inopis:
et vindictam pauperum.

---

(4) Sup 5, 11; Rom 3, 13.

14 Verumtamen iusti confitebuntur nomini tuo: et
habitabunt recti cum vultu tuo.

140 (141). Oratio dissipatorum

140 1 Psalmus David.

Domine clamavi ad te, exaudi me: intende
voci meæ, cum clamavero ad te.
2 Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.
3 Pone Domine custodiam ori meo: et ostium
circumstantiæ labiis meis.
4 Non declines cor meum in verba malitiæ, ad
excusandas excusationes in peccatis.
Cum hominibus operantibus iniquitatem: et
non communicabo cum electis eorum.
5 Corripiet me iustus in misericordia, et increpabit me: oleum autem peccatoris non
impinguet caput meum. Quoniam adhuc
et oratio mea in beneplacitis eorum:
6 absorpti sunt iuncti petræ iudices eorum. Audient verba mea quoniam potuerunt:
7 sicut crassitudo terræ erupta est super terram.
Dissipata sunt ossa nostra secus infernum:
8 quia ad te Domine, Domine oculi mei: in te
speravi, non auferas animam meam.
9 Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi:
et a scandalis operantium iniquitatem.
10 Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.

Ne corrumpantur ab iniquis

Dominum invocant

141 (142). Preces periclitantis

141 1 Intellectus David, Cum esset in spelunca, oratio. *(1 Rg 24.)*

2 Voce mea ad Dominum clamavi: voce mea ad
Dominum deprecatus sum:

Petit

(2) Sup 76, 2.

3 Effundo in conspectu eius orationem meam, et
tribulationem meam ante ipsum pronuntio.

ut ex angustiis

4 In deficiendo ex me spiritum meum, et tu
cognovisti semitas meas.
In via hac, qua ambulabam, absconderunt laqueum mihi.
5 Considerabam ad dexteram, et videbam: et
non erat qui cognosceret me.
Periit fuga a me, et non est qui requirat animam meam.

educatur

6 Clamavi ad te Domine, dixi: Tu es spes mea,
portio mea in terra viventium.
7 Intende ad deprecationem meam: quia humiliatus sum nimis.
Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me.
8 Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo:
me exspectant iusti, donec retribuas mihi.

142 (143). Obsecratio auxilii

142 1 Psalmus David, Quando persequebatur
eum Absalom filius eius. *(2 Rg 17.)*

Psalmista supplicat

Domine exaudi orationem meam: auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua:
exaudi me in tua iustitia.
2 Et non intres in iudicium cum servo tuo: quia non
iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

ut de inimicis eripiatur

3 Quia persecutus est inimicus animam meam:
humiliavit in terra vitam meam. Collocavit
me in obscuris sicut mortuos sæculi:
4 et anxiatus est super me spiritus meus, in me
turbatum est cor meum.
5 Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum
in omnibus operibus tuis: in factis manuum
tuarum meditabar.
6 Expandi manus meas ad te: anima mea sicut
terra sine aqua tibi:

7 Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.
Non avertas faciem tuam a me: et similis ero descendentibus in lacum.
8 Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speravi.
Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te levavi animam meam.
9 Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi:
10 doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam:
11 propter nomen tuum Domine vivificabis me, in æquitate tua. Educes de tribulatione animam meam:
12 et in misericordia tua disperdes inimicos meos.
Et perdes omnes, qui tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum.

et a Spiritu bono deducatur

143 (144). Canticum victoris

143 [1] Psalmus David. Adversus Goliath.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prœlium, et digitos meos ad bellum.
2 Misericordia mea, et refugium meum: susceptor meus, et liberator meus:
Protector meus, et in ipso speravi: qui subdit populum meum sub me.
3 Domine quid est homo, quia innotuisti ei? aut filius hominis, quia reputas eum?
4 Homo vanitati similis factus est: dies eius sicut umbra prætereunt.
5 Domine inclina cælos tuos, et descende: tange montes, et fumigabunt.
6 Fulgura coruscationem, et dissipabis eos: emitte sagittas tuas, et conturbabis eos:

Deo doctori ac protectori

(4) Iob 8, 9; 14, 2.

7 Emitte manum tuam de alto, eripe me, et libera me de aquis multis: de manu filiorum alienorum.
8 Quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum, dextera iniquitatis.

liberatus psallit

9 Deus canticum novum cantabo tibi: in psalterio, decachordo psallam tibi.
10 Qui das salutem regibus: qui redemisti David servum tuum de gladio maligno:
11 eripe me. Et erue me de manu filiorum alienorum,
quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum, dextera iniquitatis:
12 Quorum filii, sicut novellæ plantationes in iuventute sua. Filiæ eorum compositæ: circumornatæ ut similitudo templi.
13 Promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud. Oves eorum fœtosæ, abundantes in egressibus suis:
14 boves eorum crassæ. Non est ruina maceriæ, neque transitus: neque clamor in plateis eorum.
15 Beatum dixerunt populum, cui hæc sunt: beatus populus, cuius Dominus Deus eius.

144 (145). Attributa Dei

144 1 Laudatio ipsi David.

Prædicatur

Exaltabo te Deus meus rex: et benedicam nomini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi.
2 Per singulos dies benedicam tibi: et laudabo nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

magnitudo

3 Magnus Dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius non est finis.
4 Generatio et generatio laudabit opera tua: et potentiam tuam pronuntiabunt.
5 Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur: et mirabilia tua narrabunt.

6 Et virtutem terribilium tuorum dicent: et magnitudinem tuam narrabunt.

7 Memoriam abundantiæ suavitatis tuæ eructabunt: et iustitia tua exsultabunt. misericordia
8 Miserator et misericors Dominus: patiens, et multum misericors.
9 Suavis Dominus universis: et miserationes eius super omnia opera eius.

10 Confiteantur tibi Domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi. omnipotentia
11 Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur:
12 Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam: et gloriam magnificentiæ regni tui.
13 Regnum tuum regnum omnium sæculorum: et dominatio tua in omni generatione et generationem.

Fidelis Dominus in omnibus verbis suis: et sanctus in omnibus operibus suis. fides

14 Allevat Dominus omnes, qui corruunt: et erigit omnes elisos. providentia
15 Oculi omnium in te sperant Domine: et tu das escam illorum in tempore opportuno.
16 Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

17 Iustus Dominus in omnibus viis suis: et sanctus in omnibus operibus suis. iustitia
18 Prope est Dominus omnibus invocantibus eum: omnibus invocantibus eum in veritate.
19 Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet: et salvos faciet eos.
20 Custodit Dominus omnes diligentes se: et omnes peccatores disperdet.
21 Laudationem Domini loquetur os meum: et benedicat omnis caro nomini sancto eius in sæculum, et in sæculum sæculi.

145 (146). Adiutor Israelis

145 [1] Alleluia, Aggæi, et Zachariæ.

Non homo
2 Lauda anima mea Dominum,
laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.
Nolite confidere in principibus: 3 in filiis hominum, in quibus non est salus.
4 Exibit spiritus eius, et revertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

sed Deus
5 Beatus, cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius:
6 qui fecit cælum et terram, mare, et omnia,
quæ in eis sunt. 7 Qui custodit veritatem
in sæculum,
facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus.
Dominus solvit compeditos: 8 Dominus illuminat cæcos.
Dominus erigit elisos, Dominus diligit iustos.
9 Dominus custodit advenas, pupillum, et viduam suscipiet: et vias peccatorum disperdet.
10 Regnabit Dominus in sæcula Deus tuus Sion, in generationem et generationem.

146 (147). Operatio Domini

146 [1] Alleluia.

Contritos corde sanat
Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit iucunda, decoraque laudatio.
2 Ædificans Ierusalem Dominus: dispersiones Israelis congregabit.
3 Qui sanat contritos corde: et alligat contritiones eorum.
4 Qui numerat multitudinem stellarum: et omnibus eis nomina vocat.

---

(2) Sup 103, 33. — (6) Act 14, 14; Apc 14, 7.

5 Magnus Dominus noster, et magna virtus eius:
et sapientiæ eius non est numerus.
6 Suscipiens mansuetos Dominus: humilians autem peccatores usque ad terram.

7 Præcinite Domino in confessione: psallite Deo nostro in cithara. omnibus escam dat
8 Qui operit cælum nubibus: et parat terræ pluviam.
Qui producit in montibus fænum: et herbam servituti hominum.
9 Qui dat iumentis escam ipsorum: et pullis corvorum invocantibus eum.
10 Non in fortitudine equi voluntatem habebit:
nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.
11 Beneplacitum est Domino super timentes eum:
et in eis, qui sperant super misericordia eius.

147. Continuatio Psalmi præcedentis

147

Alleluia.

12 Lauda Ierusalem Dominum: lauda Deum tuum Sion. Ierusalem benedicit
13 Quoniam confortavit seras portarum tuarum:
benedixit filiis tuis in te.
14 Qui posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te.
15 Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.
16 Qui dat nivem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.
17 Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?
18 Emittet verbum suum, et liquefaciet ea: flabit spiritus eius, et fluent aquæ.
19 Qui annuntiat verbum suum Iacob: iustitias, et iudicia sua Israel.
20 Non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestavit eis. Alleluia.

148. Redemptor Israelis

148 [1] Alleluia.

Laudandus de cælis

Laudate Dominum de cælis: laudate eum in *excelsis.*
2 Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.
3 Laudate eum sol et luna: laudate eum omnes stellæ, et lumen.
4 Laudate eum cæli cælorum: et aquæ omnes, quæ super cælos sunt,
5 laudent nomen Domini. Quia ipse dixit, et facta sunt: ipse mandavit, et creata sunt.
6 Statuit ea in æternum, et in sæculum sæculi: præceptum posuit, et non præteribit.

atque de terra

7 Laudate Dominum de terra, dracones, et omnes abyssi.
8 Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius:
9 Montes, et omnes colles: ligna fructifera, et omnes cedri.
10 Bestiæ, et universa pecora: serpentes, et volucres pennatæ:
11 Reges terræ, et omnes populi: principes, et omnes iudices terræ.
12 Iuvenes, et virgines: senes cum iunioribus
laudent nomen Domini: 13 quia exaltatum est
nomen eius solius. 14 Confessio eius super
cælum, et terram:
et exaltavit cornu populi sui. Hymnus omnibus sanctis eius: filiis Israel, populo appropinquanti sibi. Alleluia.

149. Iudicium iustum

149 [1] Alleluia.

Israel exaltatus

Cantate Domino canticum novum: laus eius in ecclesia sanctorum.

(4) Dn 3, 59 s.

2 Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: et filii
Sion exsultent in rege suo.
3 Laudent nomen eius in choro: in tympano,
et psalterio psallant ei:
4 Quia beneplacitum est Domino in populo suo:
et exaltabit mansuetos in salutem.
5 Exsultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

6 Exaltationes Dei in gutture eorum: et gladii
ancipites in manibus eorum: *gentes castigatæ*
7 Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.
8 Ad alligandos reges eorum in compedibus: et
nobiles eorum in manicis ferreis.
9 Ut faciant in eis iudicium conscriptum: gloria
hæc est omnibus sanctis eius. Alleluia.

150. Epilogus psalterii

150 1 Alleluia.

Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum
in firmamento virtutis eius. *doxologia quinta*
2 Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum
secundum multitudinem magnitudinis eius.
3 Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in
psalterio, et cithara.
4 Laudate eum in tympano, et choro: laudate
eum in chordis, et organo.
5 Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis iubilationis:
6 omnis spiritus laudet Dominum. Alleluia.

Index